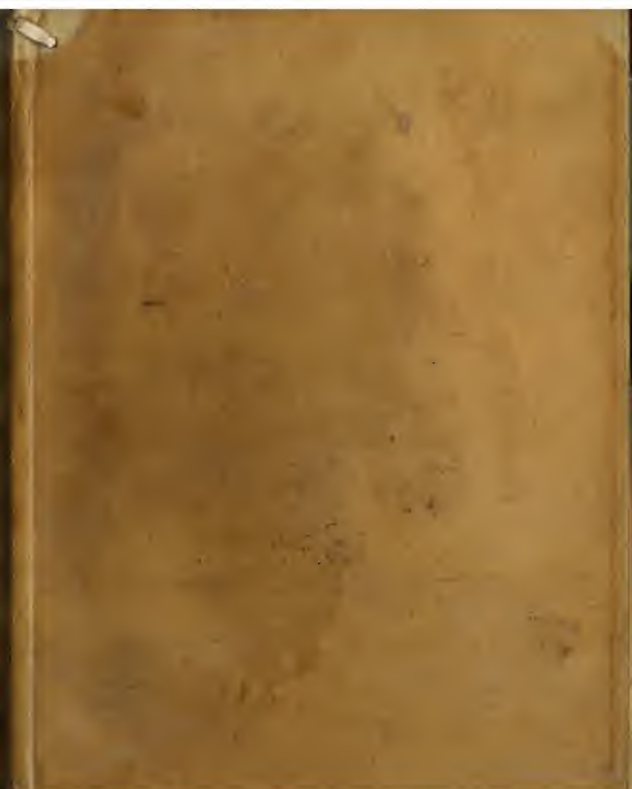

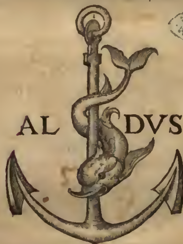
PALLADII DIVI EVAGRII DISCIPVLI LAVSIAca quæ dicitur historia,

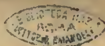
ET

THEODORETI EPISCOPI CYRI ΘΕΟΦΙΛΗ'Σ, ID

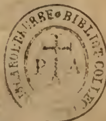
est religiosa historia. Quorum vtérque continet instituta, res gestas, & miracula piorum virorum sui temporis.

Gentiano Herueto Aurelio interprete.

PARISIIS,
Apud Bernardum Turrisanum, via Iacobæa, in Aldina bibliotheca.

1555.

CVM PRIVILEGIO.

E trentieſme d'Aouſt, mil cinq cens cinquante & cinq, Reuerend pere en Dieu meſsire Iehan du Tilet Eueſque de ſainct Brieu, a permis à Martin le Ieune Libraire & Imprimeur, ſuyuant le priuilege du Roy, l'impreſsion & vente d'vn liure intitulé, PALLADII *diui Euagrij diſcipuli Lauſiaca quæ dicitur hiſtoria, & THEODORETI Epiſcopi Cyri* Φιλόθεος, *id eſt religioſa hiſtoria. Quorum vterque continet inſtituta, res geſtas, & miracula piorum virorum ſui temporis*. Auec defenſe à tous autres d'y attenter ou cõtreuenir, ſur les peines contenues es lettres patentes dudict Seigneur. Données à Paris le dixneufieſme iour de Ianuier, mil cinq cens cinquãte & deux. Enterinées en Parlement le troſieſme iour de Mars, audict An.

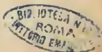
RENALDO POLO CARDINALI AMPLISSIMO, & sanctæ Rom. ecclesiæ in Anglia Legato, Gentianus Heruetus S. D. P.

Vm sit omnis historia, plurimis & iustissimis de causis, vitæ humanæ in primis necessaria, Antistes excellentissime, nulla certè Christianis hominibus ea potest esse cõducibilior, quę illorum qui cùm Christo nomen dedissent, integrè, innocenter & sanctè vitam egerunt, refert mores & instituta & res pręclarè gestas. Nam cùm Christiani hic vnus debeat esse scopus ad quem omnia sua consilia & actiones dirigat, vt Christum Ducem sequens, vitam æternam possideat: quem quidem nunquã attinget qui non eius præceptis parens, & eius adiutus gratia, difficultates omnes forti animo superauerit: dici nõ potest quãtum ad eam rem incitamenti & adiumẽti afferant bonorum virorũ exempla nobis proposita ad imitandum. Quis enim est qui ea legens quæ ab illis admirabiliter gesta sunt, & considerans eos non ex aliis quàm cæteros cõstitisse elementis, nec aliis fretos præsidiis, quàm quæ nobis, si velimus, minimè sint defutura, illa gessisse: non erubescat, si cùm ij tanta fecerint, ipse non præstet saltem mediocria? Atque non defuerunt quidem ex omnibus hominum generibus & ordinibus, qui per Christũ, qui

E trentiesme d'Aoust, mil cinq cens cinquante & cinq, Reuerend pere en Dieu messire Iehan du Tilet Euesque de sainct Brieu, a permis à Martin le Ieune Libraire & Imprimeur, suyuant le priuilege du Roy, l'impression & vente d'vn liure intitulé, PALLADII *diui Euagrij discipuli Lausiaca quæ dicitur historia, & THEODORETI Episcopi Cyri* Θεοφιλὴς, *id est religiosa historia. Quorum vterque continet instituta, res gestas, & miracula piorum virorum sui temporis*. Auec defense à tous autres d'y attenter ou cōtreuenir, sur les peines contenues es lettres patentes dudict Seigneur. Données à Paris le dixneufiesme iour de Ianuier, mil cinq cens cinquāte & deux. Enterinées en Parlement le troisiesme iour de Mars, audict An.

RENALDO POLO CARDINALI AMPLISSIMO, & ſanctæ Rom. eccleſiæ in Anglia Legato, Gentianus Heruetus S. D. P.

Vm ſit omnis hiſtoria, plurimis & iuſtiſsimis de cauſis, vitæ humanæ in primis neceſſaria, Antiſtes excellentiſsime, nulla certè Chriſtianis hominibus ea poteſt eſſe cōducibilior, quę illorum qui cùm Chriſto nomen dediſſent, integrè, innocenter & ſanctè vitam egerunt, refert mores & inſtituta & res pręclarè geſtas. Nam cùm Chriſtiani hic vnus debeat eſſe ſcopus ad quem omnia ſua conſilia & actiones dirigat, vt Chriſtum Ducem ſequens, vitam æternam poſsideat: quem quidem nunquā attinget qui non eius præceptis parens, & eius adiutus gratia, difficultates omnes forti animo ſuperauerit: dici nō poteſt quātum ad eam rem incitamenti & adiumēti afferant bonorum virorū exempla nobis propoſita ad imitandum. Quis enim eſt qui ea legens quæ ab illis admirabiliter geſta ſunt, & conſiderans eos non ex aliis quàm cæteros cōſtitiſſe elementis, nec aliis fretos præſidiis, quàm quæ nobis, ſi velimus, minimè ſint defutura, illa geſsiſſe: non erubeſcat, ſi cùm ij tanta fecerint, ipſe non præſtet ſaltem mediocria? Atque non defuerunt quidem ex omnibus hominum generibus & ordinibus, qui per Chriſtū, qui

ſolus eſt vera via, ſibi viam in cœlum munientes, eò tandem peruenerunt: nulli autem maiori laude & admiratione digni ſunt, iis qui ad perfectionẽ Euãgelicã omni animi ſtudio contendentes, rebus omnibus mundanis ſua ſponte abiectis & repudiatis, ita in terra vixerũt, vt eorum animus ſemper in cœlis verſaretur. Quorum qui pulcherrimã legerit hiſtoriam, facilè intelliget etiam in terris aliquid eſſe præter naturam: Deúmque iis qui ipſo per ſuã gratiam digni ſunt hominibus ea concedere, quæ homo animalis & qui ſolius naturæ ductũ ſequitur, fieri non poſſe arbitratur. Neque enim animalis homo percipit ea quæ Dei ſunt. Quorum enim Deus venter eſt, & qui non poſſunt inſatiabilem explere ingluuiem, cùm veterum monachorum audierint tantã fuiſſe abſtinentiã, vt alij ſolùm tertio, alij non niſi ſexto quoque die cibum caperent: nec defuiſſe aliquos qui totã quadrageſimã ſine cibo & potu ſæpius tranſegerint, iis ea res videbitur adeò incredibilis vt etiam irrideant. Qui verò ſunt adeò molles & delicati, vt ne minimam quidẽ ferre poſsint aëris iniuriã, ij vt aliquos ſine tecto atque adeò ſub dio plurimos annos perpetuò vitã egiſſe credant, quî poterunt in animũ inducere? Metiuntur enim ex ſua aliorum tolerantiã. Qui autẽ in libidinibus totos dies & noctes volutãtur, poterúnt ne ſibi perſuadere fieri poſſe vt aliquis ſibi perpetuam indicat continentiã? Qui verò accumulandis inhiant pecuniis, quorum auaritię ne totus quidem mundus ſuffecerit, cùm audierint plurimos ex antiquis mo

nachis

nachis, poſtquã omnes ſuas facultates pauperibus diſtribuiſſent, manũũ ſuarum laboribus ſibi tenuẽ victum ſuppeditaſſe, & quæ ſupererãt pauperibus erogaſſe, ij aut nullos vnquã tales extitiſſe, aut ſtultos fuiſſe pronunciabũt. Quaſi verò propter Chriſtum eſſe ſtultum, vt mundus putat, non ſit ſumma ſapientia. Iam verò qui honores ambiunt eccleſiaſticos, & ſpecie quidem pulchros, ſed iis qui illis malè vtuntur pernicioſos, quouis modo cupiunt habere titulos, cùm audierint hos viros planè diuinos, non niſi reluctantes & inuitos, vt ſibi mandatum Epiſcopatum ſuſciperent fuiſſe inductos, ridentes dicent hæc eſſe vetera & à noſtri temporis moribus aliena. Rurſus cùm eoſdem legent, poſtquam inuiti creati fuerant Epiſcopi, ſui officij memores, relicta ſolitudine & quæ eis erat gratiſsima contemplatione, ad ſuum gregem verbo & exemplo paſcendum totos ſe contuliſſe, multi, ni fallor, cuiuſmodi ſunt hæc noſtra tempora, non tam ſibi eos proponent imitandos, quàm eos ducent audiendos qui illos à grege paſcendo quouis prætextu auocant. Quorum autẽ intelligentia non altius extollitur, quàm quantum poteſt ſenſus apprehendere, cùm ea audierint facta eſſe miracula, quibus maiora ne Chriſtus quidem ipſe cùm in terris eſſet aſpectabilis, imo verò quæ ipſe Chriſtus per eos fecit, quàm eſt veriſimile eos illis fidem non eſſe habituros? Verum enimuerò non eſt ſpectandũ quid natura per ſe poſsit, quæ eũ ſequi ſolet curſum quẽ ei ſuus Architectus conſtituit: ſed quid in diuinis

hominibus, Dei cui serua paret natura posit virtus efficere. De monachorum autem vita, moribus & institutis cùm multi multa sparsim scripserint, duo celeberrimi & magni nominis authores, Palladius & Theodoretus, ea literarum monimentis mandauerunt, quæ cùm ij de quibus scribunt, vel illorum temporibus, vel paulò ante eorũ tempora vixerint, aut à viris fide dignis qui ea viderant accepere, aut ipsi suis oculis præsentes aspexere. Quorũ alter quidẽ, nempe Palladius, anteà Latine versus, sub Heraclidis nomine in lucem exiit, sed non integer, cùm in eo plus quàm triginta patrum vita desideretur. Theodoreti autem φιλόθεος ἱστορία... θεοφιλὴς, id est religiosa historia, cuius ipse sæpius meminit in historia ecclesiastica, cùm christianæ reip. vtilem censerem me nauare operam si mea opera in lucem prodiret, eam verti Latinè: & cùm, vt dixi, mancus ac mutilus fuisset antea editus Palladius, non satis habui id quod ei deerat supplere, nisi eũ denuo à capite verterem. Quos ambos multa me mouerunt vt sacrosancto tuo nomini dedicatos vellem in lucẽ exire. Primùm quidem, quòd ij qui de monachis scribũt, auctores, nescio ad quem mitti debeant conueniẽtius, quàm ad eum, qui, quod vt difficillimum, ita est in primis admirandum, vel in mediis grauissimarum rerum agendarum occupationibus, antiquam illam vitam propè agit monasticam. Accedit his, quod cùm multis iam seculis lapsam veterẽ ecclesiasticam disciplinam in integrum restitui cupere, magnopere semper præ te tuleris, & vt fieret,

quantum

quantum licuit, pro viribus contenderis, Palladij & Theodoreti historia non parùm adiumenti ad id sit allatura, quæ præstantissimorum virorum pulcherrima quæ sequamur adducit exẽpla. Quæ etsi non dubito tibi satis esse cognita, vt qui ea ex ipso Græco fonte hauseris, mihi tamen persuadeo non fore tibi iniucundum si ea Latinè quoque versa relegas, quæ nunc tuis felicibus auspiciis in publicum prodeunt. Quod quidem vt facerem eo lubentius sum adductus, quòd Ioannes Moruillerius Aureliæ Episcopus, vir, vt scis, & doctissimus & longè humanissimus, & tui obseruantissimus qui me iampridem in suã asciuit familiam, tuis potissimùm auspiciis hoc opus in lucẽ emittendum censuerit. Quod vt grata manu sumas, & meam in te obseruantiam, quam quomodo possum significo, non auerseris, etiam atque etiam rogo. Vale. Lutetiæ Parisiorum Idibus Augusti 1555.

Anc Theodoreti historiã, quæ Θεοφιλὴς id est religiosa dicitur, sua auctoritate, eã citãdo, cõprobat & cõfirmat synodus septima quæ fuit secunda Nicęna: & Ioannes Damascenus in libro qui inscribitur aduersus vituperatores imaginum.

Hoc autem esse opus Palladij nemo dubitauerit qui vicesimum tertium caput legerit historiæ ecclesiasticæ Socratis scholastici: qui loquens de sanctis de quibus paulò antè scripserat, hæc dicit.
» Si quis autem velit scire ea quæ ipsi egerint & fece-
» rint, & quæ ad eorum qui audierũt locuti sint vti-
» litatem, & quemadmodum eis obedirent bestiæ, à
» Palladio Monacho scriptus est liber vnus, qui Eua
» grij quidem erat discipulus, de iis autem omnia
» accuratè pertractauit. In quo etiam meminit mu-
» lierum quæ par vitæ institutum cum viris prius di-
» ctis susceperunt. Quòd autem hic liber scriptus sit ad Lausum, probatur testimonio Ioannis Damasceni in libro qui inscribitur, De iis qui in fide dormierunt. Quòd si quis dixerit id quod Macario ab eo ascribitur, non inueniri in hoc nostro opere, duorum alterũ necesse est, vel id fuisse in hoc opere tẽpore Damasceni, & fuisse postea ab Hęretico aliquo malitiosè sublatum, vel eum librum qui inscribitur, De doctrina patrum, fuisse etiam à Palladio conscriptum, quem constat fuisse è Græco conuersum: cùm de çapite mortui miraculum quod Ma-

cario ascribit Damascenus, iisdem verbis in eo opere referatur, libro quarto, capite de exemplis & doctrinis vitæ spiritualis.

Non est autem quòd à Palladio nostro Ciceroniana expectetur eloquentia. Nam cùm ipse nullo adhibito orationis ornamento, humilíque ac planè plebeio stilo scripserit, visus sum mihi fidelis interpretis non functurus officio, si aliter vertissem quàm scripsisset. Leges ergo non vt ex eius lectione sit eloquētior, sed vt melior, & in iis quæ ad pietatem & pulcherrimæ historiæ cognitionem pertinent, eruditior. Theodoretus autem est huiusmodi, vt præter res præclaras & admirabiles quas narrat, stilus ipse facilè arguat eloquentissimi magistri, Ioannis, inquam, Chrysostomi, egregium fuisse discipulū. Vixit autē Palladius imperante Theodosio maiore, quo tempore vixit etiam Diuus Hieronymus. Theodoretus verò imperante Martiano, quo tempore Romæ pontificatum gerebat Leo primus, ad quem etiam elegantissimam epistolam scripsit idem Theodoretus, quā Romæ vertimus, & eiusdem in epistolas Pauli commētario à nobis verso & in lucem edito adiunximus. Vale.

CATALOGVS TAM VIrorum, quàm mulierum quorum vita narratur in hoc opere.

Frater

FINIS.

INDEX EORVM QVAE IN HOC LIBRO VIDENTVR NOtatu digna, & quæ vel ad mores pertinent, vel ad dogmata ecclesiastica.

 VIII

Sanctorum

FINIS.

F P L

Errata inter relegendum animaduerſa.

Pag.33.lin.25. Melaniun leg. Melanium. pag.34.lin.10. Melanian leg. Melanium pag.64.lin.10. In eum leg.in eo.pag.84.lin.16.nachus. & mihi ſufficit leg.nachus. Deinde dicit Paulus. Et mihi ſufficit pag. 133.lin.8.inclinantes leg inclinarent.pag.153.lin.25.dedcunt leg.deducunt.pag.104.lin.16. In fixis leg.infixis. pag.220.lin.4.vxor cuiuſdam leg.vxor verò cuiuſdam.pag.242.lin.18.ratione leg.ratio ne pag. 283. lin.25. Acacio leg. Aſterio. pag. 308·lin.18. eam leg. meam pag.309. lin.8.perfecti leg. præfecti. pag.322. lin.1.annueus leg. annuens. lin.2. ab er leg.aber.lin.20.ídque quod olim erat refertum leg.eúmque qui olim erat refertus.pag.351.lin.5.in erudita leg.inerudita pag.335.lin.9. proſiluit leg.proſilut pag.337.lin.1.inſiluit leg.inſiliit. pag.414.lin.10. tant,ur leg.tantur, pag.447.lin.26.Celix leg.Cilix pag.452.lin.27.ad ipſum leg.ad ipſam.pag.456.lin.30.& domos leg.& in domos.

PROOEMIVM HISTORIAE SANCTORVM

Patrum, quæ dicitur Lauſiaca.

N hoc libro ſcripta eſt qua in virtute vtebātur exercitatio, & admirabilis vitę agēdę ratio, beatorum & ſanctorum patrū, qui degebant in ſolitudine. vt eos æmulentur ac imitentur, qui cœleſtē volunt vitam agere, & quæ ad regnum cœlorum deducit, vitam ingredi. anuúmque mulierum memoria, & inclitarum matrum à Deo inſpiratarū, quæ magno & forti animo virtutis exercitationis peregere certamina. vt exemplar proponatur, & amor excitetur iis quæ continentiæ ac caſtitatis volunt coronam redimire. ex ſententia & voluntate viri qui eſt varia ac multiplici doctrina præditus, moribus pacificus, & corde pius, mentéque religioſus, & in iis quæ ſunt opus egentibus cōmuni-

PROOEMIVM HISTORIAE SANCTORVM Patrum, quæ dicitur Lausiaca.

N hoc libro scripta est qua in virtute vtebãtur exercitatio, & admirabilis vitę agẽdę ratio, beatorum & sanctorum patrũ, qui degebant in solitudine. vt eos æmulentur ac imitentur, qui cœlesté volunt vitam agere, & quæ ad regnum cœlorum deducit, vitam ingredi. anuúmque mulierum memoria, & inclitarum matrum à Deo inspiratarũ, quæ magno & forti animo virtutis exercitationis peregere certamina. vt exemplar proponatur, & amor excitetur iis quæ continentiæ ac castitatis volunt coronam redimire. ex sententia & voluntate viri qui est varia ac multiplici doctrina præditus, moribus pacificus, & corde pius, mentéque religiosus, & in iis quæ sunt opus egentibus cõmuni-

 candis

candis liberalis, & propter morum bonitatẽ multis viris eximiis est in summis honoribus præpositus, & omnino custoditur virtute diuini spiritus. Qui quidem nobis iussit, vel si verum potius dicere oporteat, ad eorum quæ sunt meliora contemplationem, hebes nostrum & obtusum excitauit ingenium, vt ad proponendam ad imitandum virtutum exercitationis decertationẽ sanctorum & immortalium & spiritalium patrum nostrorum, qui vt Deo placerent, in dura & aspera tractatione corporis vitam egerunt, præclarorum athletarum vitam à nobis descriptam ad eum mitteremus, vniuscuiusque ex magnis euidentes prædicãdo virtutes. Diuini autem huius & spiritalis desiderij amator est Lausus, cui post diuinũ auxilium, mandata est custodia diuinitus afflati & religiosi imperij. Ego igitur qui & lingua sum ineruditus, & spiritalem cognitionem summis quodam modo labris attigi, & indignus sum qui recenseam spiritalem vitam sanctorum patrum, etsi reformidem præcepti magnitudinem quod meas vires superat, & iussum ægrè feram, qui & magnam externam sapientiam, & spiritalem requirit intelligentiam, reueritus tamen primum, & eius qui ad hoc exequendum nos excitauit, virtutem, & reputans eorum qui hæc legent vtilitatem, & extimescens periculum quod essem aditurus etsi iure parere recusarem, cùm egregium primùm iussum diuinæ adscripsissem prouidentiæ, magnáque vsus essem diligẽtia, sanctorum patrũ intercessione erectus, ad

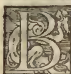
ea

ea ſum aggreſſus, veluti quodã compẽdio præclarorum athletarũ & magnorum virorũ ſumma ſolùm certamina & ſigna deſcribẽs. Nec ſolummodo clarorum virorum, qui optimam ac præſtantiſsimam ex virtute vitam egere: ſed etiam beatarum mulierum quæ in excellentiſsimæ vitæ genere ſe honeſtè exercuere. Et aliquorum quidem ex iis ſacros vultus vt ipſe coram viderẽ ſum dignatus, qui iam antè ſunt conſummati in certamine pietatis. aliquorum autem cœleſtem vitæ inſtitutionem didici à diuinis athletis. Multas autem vrbes & multos vicos, & omnem ſpeluncam, & omnia tabernacula deſerti monachorum pedeſtri itinere obiens, diligentiſsimè conſideraui eorum pietatem ac religionem. Atque cùm quæ partim quidem ipſe vidi ſcripſiſsem, partim autem quæ à ſanctis Patribus audiui, magnorum virorum certamina, & mulierum, quæ propter ſpem in Chriſtum erant fortiores quàm earum ferebat natura, huius libri ſcriptis mandaſſem, miſi ad tuas aures amicas diuinorum eloquiorum, optimorum virorum & religioſorum decus, fideliſsimíque & religioſi imperij ſplẽdor, germane & Chriſti amice ſerue Dei Lauſe, pro ea quæ mihi ineſt exiguitate, vniuſcuiuſque ex Chriſti athletis tam maſculis quam fœminis inſigne nomen exprimens, & ex multis & magnis vniuſcuiuſq; certaminibus pauca breuiter exponens. Plurimorum quoque genus etiam adiiciens, & vrbem, & locum manſionis. Meminimus autem virorum & mulierum, qui ex

virtute quidem vitam perfectè instituerunt, propter arrogantiæ autem matrem inanem quæ vocatur gloriam, in infimum inferorum barathrum & fundum præcipitati fuerant, & quæ longo tempore & plurimo labore sibi pepererãt, amplectenda, & acerrimo studio comparanda exercitationis benefacta, vno temporis momento arrogantia & vana de se persuasione amiserant. gratia autem nostri Seruatoris, & sanctorum patrum prouidentia, & viscerum miseratione, erepti sunt à spiritalibus diaboli laqueis, & sanctorum precibus recuperauerunt priorem vitam quam agebant ex virtute.

EXEMPLAR EPISTOLAE

scriptæ ad Lausum præpositum, ab Heraclide Episcopo Cappadociæ.

Beatum censeo tuum esse institutum. Par est enim vt incipiat epistola à beatitudine, quòd cũ omnes vanis rebus inhient, & lapides ædificent, ex quibus nullam capient vtilitatem, ipse velis doceri rationes ædificij. Solus enim est vniuersorum Deus qui nequit doceri. quandoquidem & ipse per se est, & ante se non habet alium. Alia auté omnia doceri possunt, quoniam sunt & facta & creata. Atque primi quidem ordines magistram habent summam trinitatem. Secundi autem discunt à primis. Tertij autem à secundis. Et sic deinceps, & per ordinem, vsque ad extremos. Qui enim sunt præstantiores honore &

Forte dicendũ, verbi ædificiũ. vt sit Græce λόγου οἰκοδομῶν.

re & virtute, docent eos qui ſunt inferiores cognitione. Qui ergo exiſtimant ſe non egere magiſtris, aut non parent iis qui docent in charitate, laborant morbo ignorationis, quæ eſt mater arrogantiæ. Inter quos primas partes tenent ad interitum, qui eodem vitio exciderunt à cœleſti habitatione in aëre volantes dæmones, vt qui aufugerint ab iis qui erant in cœlo magiſtris. Non enim dictiones aut ſyllabæ ſunt doctrinæ, quas nonnunquam habent etiam qui ſunt peſsimi: ſed mores rectè compoſiti, & moleſtiæ, & terroris, metus, & iræ vacuitas, & in rebus omnibus fiducia ac dicendi libertas, & quæ rationes non ſecus gignit quàm ignis flammam, manſuetudo. Nam ſi ita non eſſet, non diceret magnus magiſter ſuis diſcipulis. Diſcite à me, quoniam mitis ſum & humilis corde. non verborum ornatu inſtituens & dirigens apoſtolos, ſed morum bonitate neminem moleſtia afficiens, præter eos qui verbum habent odio, & oderunt magiſtros. Oportet enim animam quæ Deo conuenienter exercetur, vel fideliter diſcere ea quę non nouit, vel apertè docere ea quæ ſcit. Si enim alterutrum horum nolit, laborat inſania. Defectionis enim principium eſt doctrinæ ſatietas, & verbi faſtidium, quod ſemper eſurit anima eius qui Deum diligit. Vale ergo, & ſis ſanus, & fortis. & tibi Deus concedet vt perſequaris Chriſti cognitionem. *Matth. 11.*

EXEMPLAR EPISTOLAE ſcriptæ ad Lauſum Præpoſitum, à Palladio Epiſcopo Cappadociæ.

Vm multi multa & varia diuerſis temporibus ſcripta vitæ reliquerint, quorum alia quidem, ex Dei ſupernæ gratiæ inſpiratione, ſunt ad ædificationem & ſecuritatem eorum qui fideli propoſito ſequuntur dogmata ſeruatoris: alia autem, ex corrupto & quod hominibus placere cupit propoſito, luxuriant ad eorum conſolationem qui inanis gloriæ morbo laborant: alia autem ex importuna quadam inſania, & dæmonis, qui quæ ſunt honeſta habet odio, impulſione, ad leuium hominum perniciem, & intemeratę catholicæ eccleſiæ labem, ira & arrogantia irruperunt in mentes ſtultorum, vt vitam honeſtam & puram obſcurarent: viſum eſt mihi quoque humili propter ſpem in Chriſtum, magnificentiæ tuæ iuſſum reuerenti, vir ſtudioſiſsime, primum omnium narrare ea quæ ad me pertinent, & ætatem, & mentis meæ ad virtutem in Deum profectum, incipiendo à iuuenili ætate. Cùm triceſimum quidem & tertium annum agerem in conuerſatione cum fratribus & vita ſolitaria, viceſimum autem epiſcopatus, totius autem vitæ meæ quinquageſimum tertium: neceſſariũ exiſtimaui, ſpiritalis vtilitatis gratia, tibi cupienti in ſcriptis narrare, quæ à ſanctis patribus rectè & ex virtute geſta ſunt, tam maſculis quàm fœminis, quos & ipſe vidi, & de

quibus

quibus audiui ab animis fidelisſimis, cum quibus verſatus ſum in Aegypti ſolitudine, & in Libya, & Thebaide, & Syene, ſub qua ſunt etiam qui dicuntur Tabenneſiotæ. deinde in Meſopotamia, Palæſtina, & Syria, & in partibus Occidentis, & Romæ, & in Campania, & in iis quæ ſunt circa eas partibus: vt tibi ab initio accuratisſime in hoc libro exponam inſtar narrationis. Vt cùm habeas honeſtum & animæ vtile monimentum, perpetuum & non intermittendum pietatis & religionis medicamentum, omnem quidem obliuionis dormitationem, quæ ex cupiditate rationis experte in anima ingeneratur, omnem autem in fide dubitationem, omnéſque in rerum vſu ſordes & parcitatem, omnémque dubitationem puſillíque & abiecti animi vitium, & nimiam ad iram propenſionem, perturbationémque, & ægritudinem rationis expertem, & intempeſtiuum timorem per id expellas. & ne à corrupti mundi vana ſpe pendeas, effugias: perpetuo autem deſiderio in ſpe ad Deum proficias, & in propoſito pietatis, ſis & in via dux tuus, & eorum qui tecum ſunt, & eorum qui tibi ſubiiciuntur, & maximè piorum Imperatorum. Per quæ quidē benefacta omnes qui Chriſtum diligunt, Deo vniri properant, expectantes ſcilicet quotidie reſolutionem animæ à corpore,
» prout ſcriptum eſt. Coarctor cupiens diſſolui & Philip.1.
» eſſe cum Chriſto. eſt enim multo melius. Et illud,
» Para in exitum opera tua, & præpara te in agrum. Prouerb.24.
Qui enim ſemper mortis meminit, quæ neceſſariò

omnino

omnino veniet, & non tardabit, in magnis non of
Eccle.7. „ fendet, ſicut ſcriptum eſt. In omnibus operibus
tuis, memento nouiſsima, & in æternum non peccabis. Neque verò præter alia omnia hæc te fallat breuis admonitio narrationum: neque reſpuas rudem & inornatam dictionem. Non eſt enim diuinæ doctrinę, ornata, & ad oſtẽdendam ſapientiam compoſita vti oratione, ſed verbis perſuadere veri-
Prouer.31. „ tatis, vt ſcriptum eſt. Aperi os tuum verbo Dei, &
Eccle.8. „ iudica omnia ſanè. Et Rurſus. Ne declines à narratione ſenum. Ipſi enim didicerunt à patribus eorũ. Ego itaque, vir cognitionis Dei ſtudioſiſsime, aliqua ex parte ſequens hoc dictum, multos conueni ſanctos. Neque verò ea cogitatio mihi aliud agenti in mẽtem venit. ſed cùm triginta atque adeo bis totidem dierum viam confeciſſem, & Dei gratia pedeſtri itinere, omnem Romanorum regionẽ peruaſiſſem, viæ moleſtiam nihili feci ſi conuenire poſſem virum pium ac Dei amicum, vt lucrifacerẽ quod non habebam. Si enim qui me eſt longè pręſtantior, atque adeò forte etiam vniuerſo mundo, multóſque ſuperauit & vitæ agendæ ratione, & cognitione, & ſpiritali intelligentia, & fide in Chriſtum, beatus apoſtolus Paulus, Tarſo in Iudæam profectus eſt, vt conueniret Petrum & Ioannem & Iacobum: & ideo veluti glorians id narrat, referens ſuos labores, ad eos incitandos qui in ſocordia &
Galat.2. „ ocio vitam tranſigunt, dicendo, Aſcendi Hieruſalem vt viderem Cepham, non contentus ſola fama illius virtutis, ſed deſiderans eius quoque intueri faciem:

faciem: quanto magis ego qui sum innumerabiliũ talentorũ debitor, debui hoc facere, non illos sanctos beneficio afficiens, sed mihi peccatori vtilitatem afferens. Nam ij quoque qui patrum vitas conscripserunt, Abrahæ, & Isaac, & Iacob, & Mosis, & Heliæ, & Ioannis, & eorum qui deinceps consequuntur, non narrarunt vt eorum illustraretur gloria, sed vt prodessent iis qui eas legerent. Hæc ergo cùm scias fidelissime & in primis venerande Christi serue Lause, teipsum sæpe admonens, feras patienter nostras ineptias, vt piam tuam mentem custodias, cui natura est insitum vt diuersis vitiis quæ sub aspectum cadunt & quę non cadunt, tanquàm vndis agitetur, potest autem sedari sola perpetua oratione & propria tui ipsius cura. Multi enim etiam ex fratribus paulo religiosioribus, qui & de exercitationis & eleemosynæ laboribus sibi placebant, & de cœlibatu perfectáque & absoluta virginitate se iactabãt, & in diuinorum eloquiorũ meditatione animũ vehemẽter intẽdebant, & rerũ bonarũ disciplina freti erãt, aberrarũt ab impatibilitate temerarię suæ sentẽtiæ, seruiẽtes. vt qui alicuius scilicet pietatis prętextu negocij gerẽdi cupiditate laborarẽt. ex qua oriũtur & gerendi negocij nimię solicitudines, & ad mala negocia animi applicationes. quas consequuntur curæ alienorũ negociorum, quæ honestorum negociorũ curam euellunt radicitus, quæ est mater propriæ suipsius curæ. Esto ergo rogo te fortis in omni intelligentia, non pingues & nitidas efficiẽs diuitias. quod qui-

dem certe fecisti, eas satis minuens, impertiendo iis qui indigent. eæque ad exercendam virtutem tibi fuere ministerio, cùm nec impetu aliquo, nec vlla quæ ratione careret anticipatione, neque vllo prætextu quo placeres hominibus, iureiurando obligasses tuam liberã eligendi voluntatem, sicut multis euenit hominibus, qui cùm non comedendi vel bibendi contentiosæ vanæ gloriæ seruire fecissent liberum arbitrium, necessitate iurisiurandi, ei rursus miserabiliter succubuerunt, vel vitæ amore & ignauia, vel imbecillitate corporis, vel cupiditate alicuius voluptatis periurium parientes. Si ergo & ratione participes, & ratione abstineas, nunquam peccabis. Diuina est enim in nobis ratio, quæ ab iis quæ sunt in nobis motionibus exterminat quidẽ ea quæ sunt noxia, assumit autẽ ea quæ sunt vtilia.
1. Tim. 1. „ Iusto enim, inquit, lex non est posita. Melius est ergo vinum bibere cum ratione, quàm aquam cum fastu & superbia. Atque mihi quidem aspice, eos qui cum ratione pietatis ac religionis vinũ bibunt, esse viros sanctos: eos autem qui inconsideratè & citra rationem cum arrogantia aquam biberunt, esse homines prophanos & corruptos. & nec amplius vituperes aut laudes materiã cibi aut potus: sed beatam vel miseram iudices mentẽ eorum qui rectè vel malè vtuntur materia. Bibit aliquãdo Ioseph vinum apud Aegyptios: sed non fuit mente læsus. erat enim animo munitus. Aquam autem biberunt Pythagoras & Diogenes & Plato, inter quos etiam Manichæi, & reliquus cœtus Theologorum.

gorum Philoſophorum, & eo vanæ eos perduxit opinionis intemperantia, vt ipſum Deum vniuerſorum effectorem ignorarent, & inanima ſimulachra adorarent. Vſum vini tetigerũt ij quoque qui cum beato Petro apoſtolo erant diſcipuli, adeò vt ipſi Domino, & eorum magiſtro, omnium autem Seruatori, id probro daretur, ob participationem
„ increpantibus Iudæis & dicentibus, Quare diſci- Matth.11.
„ puli tui non ieiunant, ſicut Ioãnis diſcipuli? Et rur- Matth.6. Marc.2.
ſus inſultabant diſcipulis, & exprobrantes dicebãt Luc.5.
„ infideles. Magiſter veſter cum publicanis & pec-
„ catoribus comedit & bibit. De pane autẽ & aqua non reprehendiſſent, niſi de obſonio & vino ſcilicet, ij qui vini quidem potionem vituperant, aquæ verò laudant & admirantur. Reſpondet autẽ Ser-
„ uator pulchrè dicens. Venit Ioannes in via iuſtitię, Matth.11.
„ neque comedens, nec bibens. carnem ſcilicet & vinum. nam abſque aliis non potuiſſet viuere. & di-
„ cunt, dæmonium habet. Venit filius hominis co-
„ medens & bibens. & dicunt. Ecce homo vorax &
„ vini potor, amicus publicanorum & peccatorum, propterea quòd comedat & bibat. Quid nos ergo faciemus? Nec eos qui vituperant ſequamur: nec eos qui laudant. Sed vel cum Ioanne ratione ieiunemus, etiamſi nobis dicant Iudæi, Dæmoniũ habetis. vel cum ſapientia Ieſu vinum bibamus, ſi cor
„ pus indigeat, etiãſi nobis dixerint, Ecce homines
„ voraces & vini potores. Neque enim re vera eſca eſt aliquid, nec potus, ſed fides quæ per charitatem extenditur operibus. Cum enim omnẽ actionem

fides fuerit consecuta, condemnari non potest qui
Rom.16. „ comedit & bibit, propter fidem. Quidquid enim non est ex fide, peccatum est. Sed quādo aliquis ex voluptariis, vel ex iis qui quodlibet aliud peccant, dicit, Fide participo, vel aliquid aliud ago, à ratione aliena cupiditate, vel corrupta conscientia innitens fidei, labitur. Seruator enim distinxit, dicens.
Matth.7. „ A fructibus ipsorum cognoscetis eos. Quòd autē fructus eorum qui diuina ratione vitam instituunt & spiritali intelligentia, sit ex diuini Apostoli sententia, charitas & gaudiū & pax, & longanimitas, benignitas, bonitas, fides, mansuetudo, cōtinentia, castitas, est extra controuersiā. Ipse enim dixit bea-
Galat.5. „ tus Paulus. Fructus autem spiritus est hoc & hoc. Quòd autem qui studet tales habere fructus, citra rationem, aut inconsideratè, aut intempestiuè non comedet carnes, nec bibet vinum, neque cum vlla mala cohabitabit conscientia, rursus dixit idē bea-
1.Cor.9. „ tus Paulus. Omnis qui certat, ab omnibus abstinet. cùm sana quidem est caro, abstinens ab iis quæ pinguefaciunt. Quòd si sit ægra, vel mœrore confecta, vel aliquo casu afflicta, tunc vtetur quidem vel cibo vel potione tanquam medicamento, ad ea curanda quę molestiam afferunt. abstinebit autem ab iis quæ sunt animo noxia, ira & inuidia, vana gloria, tristitia, & detractione, superbia & elatione, Deo agens gratias. Cùm de his itaque satis disseruerim, tuæ rursus pietati aliā affero adhortationem. Fuge pro viribus eorum virorum cōgressiones qui nullam habent vtilitatem, & pellem exornant.

nant aliter quàm conueniat. etiamsi sint orthodoxi, non solum hæretici: & lædũt hypocrisi, etiamsi cano capite & corrugata fronte præ se ferant longitudinem temporis. Nam vt propter mores generosos ab eis nihil lædaris: id certè quod videtur esse minimum, te sauciabit. Insolẽs enim redditus, animo effereris, eos irridẽs. Quod quidem tibi detrimentum afferet, vt qui in superbiam incideris. Super lucidam autem fenestram persequere & virorũ & mulierum sanctas congressiones. vt per eorum veluti subtiliter scriptum librum, posſis tuum cor apertè videre, & per collationem probare socordiã tuam vel diligentiam. Multa enim sunt quæ probitati ferunt testimoniũ. color vultus qui in ea vita quæ degitur efflorescit, & vestium ornatus, & mores compositi, & modestia orationis, & verba non exquisita & affectata, elegans sententia, cogitata sensaque sapiẽtia. Dominus autem vires dabit tuæ mansuetudini, & omnibus qui sequuntur scopum pietatis, etiamsi vel desidia vel casus aliquis acciderit. Amictus enim, & gressus pedis, & risus dẽtium annunciabit de ipso, vt ait Prouerbium. Eccl.10. Incipiẽs itaque tibi narrare vitam sanctorum patrum, neque eos, qui sunt in vrbibus, vel vicis, vel speluncis, vel solitudinibus tibi ignoti, prætermittam oratione. adiiciens eos etiam qui sunt in cœnobiis. Neque enim locus quæritur in quo se rectè & ex virtute gesserunt, sed modus rectæ eorum institutionis, per quam Christi auxilio vitam egerunt angelicam.

VITA ISIDORI PRESBYteri & Xenodochi.

1. CVm ergo primum venissem in Alexandrinam ciuitatem, secundo consulatu magni Theodosij magni imperatoris, qui propter suam rectam in Christũ fidem nunc est cum angelis: in ipsa ciuitate incidi in quendam virum admirandum, & omni ex parte ornatum, sermone, moribus, & cognitione, nempe Isidorum, qui erat & presbyter & Xenodochus Alexandrinæ ecclesiæ. Is dicebatur prima quidẽ iuuentute versans in solitudine, peregisse certamina exercitationis. Cuius etiã cellam vidi ego in monte Nitriæ. Offendi autem eũ senem septuaginta annos natum. qui cùm vixisset alios quindecim annos, in pace obiit. Hic sanctus vsque ad horam obitus nihil lineum gestauit extra vittã. non balneo est vsus. non tetigit carnes. nunquam à mensa recessit repletus ad satietatem. Erat autem corpore à Dei gratia tam bene cõtemperato, vt omnes qui ignorabãt eius victus rationem, persuasum haberent eum lautè viuere & opipare. Huius virtutes animæ si velim sigillatim narrare, narrantem me tẽpus deficiet. qui erat adeò mitis benignus & pacificus, vt etiam infideles eius inimici, propter rectam in Christum fidẽ, vel eius vmbram reuererẽtur ob insignem viri bonitatem. Tantam autem habuit spiritalem gratiã & cognitionem sanctarum scripturarum, & comprehensionem diuinorum dogmatum, vt etiam in ipso conuiuio

conuiuio hora ſolita refectionis fratrum, ſancti hu ius fieret mentis exceſſus, mutúſque euaderet ipſe & obſtupeſceret, & cum rogaretur vt quæ in exceſſu euenerant narraret, diceret. Mente ſum peregrinatus ab aliqua raptus contemplatione. Scio ego eum ſæpe in mēſa fuiſſe lachrymatum. & cùm rogaretur cauſam cur eſſet lachrymatus, audiui eū dicētem. Pudet me veſci cibo à ratione alieno, cùm ſim ratione prædítus: & ſim futurus in paradiſo deliciarum, & replendus ambroſiæ nutrimento, propter eam quæ nobis à Domino data eſt poteſtatem. Is erat Romæ notus cuncto ſenatui & procerum vxoribus, quo tempore cum beato Athanaſio epiſcopo prius receſſerat, deinde cum ſancto Demetrio epiſcopo. Is cum abundaret opibus & iis quæ ſunt ad vſum neceſſaria, non ſcripſit teſtamentum decedens, non pecuniā reliquit, non rem vllā ſuis ſororibus quæ erant virgines: ſed eas Chriſto commendauit, dicens. Deus qui nos creauit, vobis quoque victum prouidebit ſicut & mihi. Erat autem conuentus virginum quæ erant cum ſororibus eius, ſeptuaginta. Is, cū ad eum veniſſem adoleſcens, & rogarem vt ad vitam cooptarer monaſticam, mea adhuc ætate laſciuiente, & nō opus habente ſermonibus, ſed laboribus qui carnē ſubigerēt, duráq; & aſpera viuēdi ratione quæ corpus compeſceret: is, inquā, tanquàm bonus domitor pullorū, duxit me extra ciuitatē ad eas quæ dicuntur cellæ eremiticæ circiter quinto ab vrbe lapide. & me tradit cuidam Dorotheo exercitatori Thebano

bano ſexageſimum annum agenti in ſpelunca, & iubet me implere apud ipſum tres annos ad domādas animi perturbationes. Sciebat enim ſenē agere vitam admodum duram & aſperam. & poſtquàm annorum numerum impleſſem, rurſus ad eum reuerterer mandauit ob reliquam doctrinam ſpiritalem. Cùm autem non potuiſſem apud eum implere numerum trium annorū, eo quòd in morbum incidiſſem vehementem, ab eo receſsi ante tēpus præſtitutum. Erat enim eius vitæ ratio longè aſperrima, ſquallida, & planè arida. Toto enim die, atque adeo in ipſo æſtu meridiei, in ſolitudine quæ eſt propter mare, colligebat lapides, & ex eis ſemper ædificans, & cellas faciens, eas cedebat iis qui non poterant ædificare, ſingulis annis cellam faciens. Cùm autem ego aliquando huic ſancto dixiſſem, Quid agis pater, in tāta ſenectute corpuſculum tuum occidens caloribus intolerabilibus, reſpondit mihi, dicēs. Illud me occidit, ego quoque ipſum occidam. Comedebat autem ſingulis diebus ſex vncias panis, & minutorum olerum decē. Aquæ autem bibebat quantum ſufficiebat. Deum autem teſtor me nunquam eum cognouiſſe pedes extendiſſe. non dedita opera dormiiſſe, aut ſuper lectum. ſed per totam noctem ſedens, contexebat catenam ex ramis palmarum vt ex eo ſibi victum pararet. Cùm autem ſuſpicarer, eum, cùm adeſſem ſolummodo, tam extrema vſum eſſe exercitatione; ſciſcitatus ſum vt ſcirem à compluribus eius diſcipulis, an perpetuò vteretur tam accurata exactáq; exercitatione.

Vita Abbatis Dorothei. II.

exercitatione. qui quidem manebant ipsi quoque deinceps seorsum, se rectè & ex virtute gerentes. Hi mihi dixerunt quòd à iuuentute vitam suam ita instituit, nunquàm dedita opera dormiens, nisi quod inter operandum vel comedendum aliquãdo cõniuebat oculis deiectis. adeò vt sæpe frustum quoque ex eius ore excideret esus tempore propter nimiam dormitationem. Cùm autem ego aliquãdo cogerem hunc sanctum paululum iacere super stoream, ægrè ferens mihi dixit. Si quando persuaseris angelis vt dormiant, tum virtutis studioso quoque persuaseris. Quodam autem die, ad puteũ suum me misit circa horam nonam, vt implerem cadũ, quò eo in refectione vteretur cũ instaret hora cibi capiendi. Accidit autem vt cùm accessissem, infrà in puteo viderem aspidem, & præ metu aquã minimè haurirem, sed currendo reuersus ei nunciarem, dicens. Periimus Aba, vidi enim aspidem inferius in puteo. Ille autem honestè subridẽs, quoniam mei magnã habebat rationem, & caput quatiens, dixit. Si visum fuerit diabolo in omnem puteum iniicere serpentes, & aspides, vel testudines, aut alia venenata animalia, in omnes fontes aquarum: tu manebis nunquam bibens. Ipse autẽ è cella egressus, cùm per se hausisset, bibit ieiunus, cùm prius signaculo muniisset, & dixisset, Quo venit Seruator, illic viribus caret diaboli improbitas.

ACTA ET TEMPERANTIA Potamiænæ.

III. Eatus ergo Isidorus Xenodochus, qui beatum Antonium conuenerat, narrauit mihi se ab eo audiuisse rem dignam quæ mandetur litteris. Potamiæna quædam puella formosissima, tempore Maximini persecutoris, fuit ancilla cuiusdã intemperantis & libidinosi. Quam cùm multum rogasset, & ei varia promisisset eius Dominus, eam non potuit decipere. Quo factum est vt is tandem furore percitus, eam traderet præsidi Alexandrino qui erat eo tempore, tanquã Christianam, & quæ tempora & imperatores insectaretur maledictis propter persecutiones. pollicitus se ei magnam pecuniæ vim daturũ ob eius calamitatem, dicens. Si ei persuaseris vt meo desiderio assentiatur, eam custodi nullo affectam supplicio. Quòd si mansisset in ea quam ab initio ostenderat austeritate, rogauit vt ea supplicio affecta moreretur: ne, dicens, viua meam irrideat intemperantiã. Producta autem ante tribunal virgo fortis, diuersis ad pœnas sumendas comparatis instrumentis corpore fuit excruciata. & aduersus multas ac varias rationes mente tanquam turris firma ac stabilis resistebat. Inter instrumenta autem suppliciorum, crudelius quoddam cæteris tormentum ab eo qui tunc erat iudex inuentũ est. Iubet enim magnum lebetem pice repletum vehementissimo igne accendi. Cum bulliret ergo pix & valde arderet,

ret,conuerſus ad illam beatam ſæuus præſes,dixit. Abi,pare voluntati Domini tui. alioqui,vt intelligas,iubeo te deuolui in lebetẽ. Illa verò reſpondit, dicens. Abſit vt ſit iudex adeò iniquus, qui me iubeat parere libidini & intẽperantiæ. Ille itaque furore percitus,iubet eã exui,& in lebetem iniici. Illa verò vocem emittit,dicens. Per caput imperatoris quem tu times,ſi ſtatuiſti ſic me ſupplicio afficere, ne iuſſeris me exui. ſed iube me paulatim in picem feruentẽ demitti. vt videas quantam mihi largitus eſt patientiam Chriſtus quem tu ignoras. Quæ ſic paulatim demiſſa, ſpacio trium horarũ, emiſit ſpiritum,cùm pix perueniſſet ad eius collum.

VITA DIDYMI ORBI.

PLurimus ergo cœtus ſanctorum virorũ & IIII. mulierũ,tunc fuit conſummatus in eccleſia Alexandrina, qui ſunt inuenti digni terra mitium. Inter quos conſummatur etiam beatus ſcriptor Didymus qui fuit orbus. Cum quo fuit mihi quater congreſsio, cùm decem annorũ interiecto interuallo ad eum proficiſcerer. Is autem conſummatur natus annos octoginta quinque. Fuit autem is orbus, vt qui cũ eſſet quatuor annos natus,oculos amiſerit,vt ipſe mihi narrauit.& neque literas didicit, neque ventitauit ad præceptores. Habebat enim ſecũdũ naturam magiſtram, firmã ac validam propriam conſcientiam. Tanta autem ſpiritalis cognitionis fuit exornatus gratia, vt re vera impleretur in eo quod ſcriptum eſt.Dominus

Psalm.145. Græce est σοφίζει. sed lego φωτίζει.

„ illuminat cæcos. Vetus enim & nouum testamentum interpretabatur ad verbum. Dogmata autem tam subtiliter & tam strenuè exponebat, vt omnes veteres superarit cognitione. Is cùm aliquando me cogeret in cella facere orationem, ego autem nollē, mihi dixit narrans. Ter in hanc cellā ingressus est beatus Antonius vt me viseret. qui à me rogatus vt faceret orationē, statim genu flexit in hac cella, neque commisit vt quod dixeram iterum repeterem, re ipsa quidem docens in obedientia. Quare si tu quoque eius vitæ vestigia sequeris, vt qui sis monachus & hospes ob virtutem, omnē depone contentionē. Hic ipse hoc quoque mihi narrauit. Cùm quodam die, aiebat, de vita miseri Iuliani imperatoris, vtpote persecutoris, essem sollicitus, & animo angerer: accidit vt propter hanc sollicitudinem ad vesperam vsque seram nihil comederem, & cùm in sedili sederē, me somnus opprimeret, & viderem in extasi equos albos cū insessoribus percurrentes, & annūciantes. Dicite Didymo. Hodie hora septima mortuus est Iulianus. Surge ergo & comede: & quod tu scis domū mitte ad episcopū Athanasiū, vt ille quoque hoc sciat. Notaui autem, inquit, & horā & diem & hebdomadem & mensem. & sic inueni.

ALEXANDRAE VITA.

V. NArrauit autem mihi quoque hic beatus de quadam ancilla nomine Alexandra; quæ relicta ciuitate in monimento se inclusit,

clusit, per foramen accipiens quæ erant necessaria, neque in virorum neque in mulierum conspectũ veniens spacio duodecim annorum. Duodecimo autem anno aiunt beatam cum dormiisset, seipsam composuisse: adeò vt quæ solita erat ad eam venire, cùm ea illi non respondisset, nobis renunciauerit. Cùm nos ergo accessissemus, & monimenti ostiũ amouissemus: ingressi sumus, & inuenimus eã obdormiisse. De ea autem dicebat etiam beatissima Melania Romana, cuius vitam narrabo tempore & loco conuenienti. Huius, inquit, beatæ faciem non potui intueri. stans autem ego circa foramen, eam rogaui vt mihi diceret causam propter quam secessit quidem à ciuitate, seipsam autem inclusit monimento. Illa autem, inquit, per foramen me est allocuta, dicens. Quidã, inquit, insano mei amore tenebatur. & ne eum viderer molestia afficere, vel in inuidiam vocare, malui me viuam in hoc monimentum inferre, quàm offendere animã quæ facta est ad Dei imaginem. Cùm autem ego ei dixissem, Quomodo ferre potes serua Christi Dei, cũ nullo omnino colloqui, sed sola pugnare cum desidia & cogitationibus? mihi respondit, dicens. A mane vsque ad horam nonam oro, per horam nens linũ. Reliquis autem horis mente reuoluo vitã sanctorum patrum & patriarcharum, & certamina beatorum apostolorum & prophetarũ & martyrum. Postquam autem aduentarit vespera, cùm Dominum meum glorificauero, cibum capio. plurimas horas noctis perseuerans in oratione, & finem ex-

pectans quando hinc dissoluar cũ spe bona, & apparebo ante faciem Christi Dei. Non prætermittã autem in narratione eos quoque qui ita vixerunt, vt speciem quidem præ se ferrent pietatis ac religionis, sed eam contemnerent. ad laudem quidem eorum qui rectè & ex virtute se gerunt, & vt cauti sint & attenti ij qui legunt.

DE QVADAM VIRGINE QVAE laborabat amore diuitiarum.

VI. Rat quædam Alexandrię virgo solùm nomine, habitu quidem humilis, animi autẽ instituto parca, gloriosa & insolens & laborans auaritia, auri potius quàm Dei amans. ex rebus suis nulli vnquã exhibens, non hospiti, non pauperi aut afflicto, non monacho, non virgini, nõ ecclesiæ vel obolum vnum. Ea multis sanctorum patrum admonitionibus incitata, non repellebat graue pondus diuitiarum. Erat autem ei quoque genus, ex quo sororis suæ filiam in filiam adoptauerat. cui noctu & diu sua pollicebatur, cùm ipsa excidisset ab opibus cœlestibus. Nam hæc quoque est vna species fraudis diaboli, qui prætextu amoris in cognatos, efficit vt nascatur auaritia. Nam quòd ei nulla sit cura generis, hinc patet. Ipse enim docuit & fratrem & matrem & patrem occidere.
Deut.cap.12.d Idque est ex scripturis extra controuersiã. Sed etsi videatur nonnullis curam cognatorũ inserere, non hoc facit quòd illis bene velit, sed vt eorum qui ei parent

parent animam aperte exerceat ad iniustitiā, cùm
„ ipse sciat latam sententiā, quæ dicit, Iniusti regnū *1.Cor.6.*
„ Dei non posſidebunt. Poteſt autem aliquis & ſpiritali motus intelligentia, & diuino deſiderio, neque ſuam negligere animā, & cognatis opem ferre, ſi quid eis defuerit. Quando autem quis ita totam ſuam inſtituit animā, vt ea deſpiciatur & obruatur præ cura cognatorū, is incidit in legem, vt qui ſuam pro vano æſtimet animam. Canit autem Dauid quoque pſalmographus de iis qui animæ
„ curā gerunt, dicens in timore Dei, Quis aſcendet *Pſalm.23.*
„ in montem Domini? Pro eo quod eſt, Raro. Aut
„ quis ſtabit in loco ſancto eius? Innocens manibus
„ & mundo corde. qui non accepit in vano animam ſuam. Illi enim animam ſuā in vano accipiunt, qui exiſtimant eā diſſolui vnà cum hac caruncula. qui virtutes ſpiritales negligunt. Huic virgini quæ ſolo nomine ſibi parauerat appellationem, moribus autem erat aliena ab exercitatione, cùm venam, vt dicitur, vellet incidere ad leuandam auaritiā, ſanctiſsimus Macarius presbyter & præfectus Ptochotrophij eorū qui ſunt corpore mutilati, talem actum excogitat. Erat enim ei à iuuentute lapidarius. Ad eam autē accedens dixit. In me inciderunt pulchræ gēmæ, ſmaragdi & hiacinthi. nec ſcio an ſint furtiui, an alicuius mercatoris. Non conſtituitur enim eis pretiū, cùm æſtimationem ſuperent. Qui habet autem, vendit eas quingentis nummis. Si ergo tibi viſum fuerit eas accipere, da quingentos nummos. potes ex vna gemma accipere quingentos,

gentos, reliquis autem vti ad variandũ mundum filiæ tuæ sororis. Cùm autem quę dicebatur virgo, tota penderet à puella: inescatur eius ornandæ cupiditate: & procidit ad eius pedes, & dicit. Rogo te ne quis alius eas accipiat. Eam ergo adhortatur sanctus dicens. Veni vsque ad domum meam, & eas aspice. Illa auté noluit. sed ei prębet quingentos denarios, dicens. Rogo te, ipse eas vt vis cape. Nolo enim videre hominem qui eas vendit. Cùm autem quingentos denarios ab ea accepisset sanctus Macarius, dat eas ad vsum Ptochotrophij. Cùm auté multum tempus præteriisset, quoniam existimabatur Alexãdriæ senex vir esse summè pius ac misericors, vixit autem ad centum vsque annos, cuius tépore nos quoque fuimus, verebatur eum admonere. Tandem cùm eum inuenisset in ecclesia, dicit ei. Rogo te, quid iubes de lapidibus, pro quibus dedimus nummos quingentos? Ille ei respondit, dicens. A quo die mihi dedisti aurum, eos impendi in precium gemmarum. etsi velis eas videre, veni in hospitium. illic enim sitæ sunt gemmæ, & vide. Quòd si tibi non placeant, tolle aurum tuum. Venit autem illa lubentissime. Habebat autem Ptochotrophium, in superiori quidem parte mulieres, in inferiori autem viros. Cùm ea autem accessisset, introducit eam in vestibulum, & dicit ei sanctus Macarius, Quid vis primum videre, hyacinthos, an smaragdos? Ea verò illi dicit, Quod tibi videtur. Ille verò eam ducit in partem superiorem, & ostendit ei mulieres mancas ac mutilatas & orbatas

tas oculis. & dici ei, Ecce hyacinthi. Deinde deducit eam in partem inferiorem, & ostendit ei viros, dicens. Ecce smaragdi. & existimo nõ inueniri his preciosiores. Quòd si tibi non placeant, accipe aurum tuũ. His ergo sic gestis, pudore affecta virgo exiit, & domum reuersa magnum accepit dolorẽ, quòd hanc rem ex Deo non fecisset, sed adducta necessitate. Postea autem gratias egit presbytero, cùm puella cuius curã gerebat, post nuptias mortua esset sine liberis. ipsáque deinceps vitam suam rectè instituit.

VITA ABBATIS ARSACII, & eorum qui cum eo erant.

CVm ego cum multis sanctis essem congressus, & versatus tres annos in monasteriis quæ sunt Alexandriæ, & mansissem cum magnis studiosissimísque & optimis viris circiter bis mille, omni virtute ornatis: illinc recedens veni in montem Netriæ. Inter hunc montem autẽ & Alexandriam positus est lacus, qui dicitur Maria. Is autem cõtinet ad millia septuaginta. Quem cùm transmisissem, per diem vnum & dimidium, veni in montem ad partem meridionalem. In quo monte sita est ingens solitudo quæ pertinet vsque ad Aethiopiam & Mazicos & Mauritaniã. In eo autẽ habitant ad quinque milia virorũ, qui vtuntur vario vitæ genere, vnusquisq; vt potest & vult. adeò vt liceat & solum manere, & cum duobus, & VII.

tribus, & cũ quo velit numero. In hoc monte sunt septem pistrinæ, quæ & illis seruiunt, & Anachoretis qui sunt in vasta solitudine, viris perfectis, numero sexcentis. Cùm ergo toto anno in monte habitassem apud beatos & sanctos patres, magnum Arsisiũ, & Putuphastum, & Hagionem & Cronium, & Serapionẽ: & multis antiquiorũ patrum spiritalibus narrationibus, ab ipsis essem stimulatus: veni in intimã solitudinẽ. In hoc monte Netriç vna est maxima ecclesia. & in ipsa ecclesia sunt tres palmæ. ex quibus vnaquæq; habet flagellũ suspensum. Et est vnũ quidem ad castigandos monachos qui delinquunt. Alterũ verò ad puniendos latrones, si quando inciderint. Tertiũ verò ad corrigendos eos qui forte veniunt, & in aliqua delicta incidunt. Adeò vt quicunque delinquunt & conuincuntur meruisse vt dent pœnas, palmã amplectantur, & tergo plagas præfinitas accipiant, & sic dimittantur. Prope ecclesiã autem positũ est Xenodochium. in quo venientem hospitem toto tẽpore accipiunt, etiamsi biennium aut trienniũ voluerit manere, donec velit sua sponte recedere. permittentes ei vna hebdomada manere in ocio. Aliis autem diebus ipsum deinceps attrahunt ad opera, aut in orto, aut in pistrino, aut in coquina. Quòd si fuerit quispiam cuius sit habenda ratio, dant ei librũ legendũ, non permittentes ei vt cum vllo colloquatur vsque ad horam sextam. In hoc monte degunt etiam medici & placentarij. Vtuntur etiam vino, & vinum illic venditur. Hi autem omnes suis ma-

nibus faciunt vestem lineā, adeò vt sint omnes minime egentes. Circa horā autem nonam licet stare, & audire in vnoquoque monasterio hymnos & psalmos Christo canentes, & preces ad hymnos emittentes, adeò vt existimet quispiam se sublime elatum transmigrasse in paradisum deliciarum. veniunt autem ad ecclesiā sabbato solum & die dominico. Sunt autem octo presbyteri qui præsunt huic ecclesiæ. in qua quandiu viuit primus presbyter huius ecclesiæ, nullus alius offert, nec iudicat, nec habet sermonem; sed tacitè solum cum eo sedent. Hic magnus Arsisius, & alij multi cum eo senes, quos nos vidimus, fuerunt æquales tempore magno Antonio. Atque mihi quidē narrauit hic magnus Arsisius se Amon quoque vidisse Netriotem, cuius animā vidit assumi Antonius, & deduci ab angelis. Is dicebat se etiā Pachomium vidisse Tabennesiotem, virum prophetā, ter mille virorū Archimandritam. cuius narrabo postea virtutes.

DE SANCTO AMON & eius coniuge.

Icebat autē Amon hoc modo vixisse. Cùm esset, inquit, parentibus orbatus adolescens circiter viginti duos annos natus, vi à suo patruo mulieri iunctus est matrimonio. & cū non posset resistere necessitati quā ei afferebat patruus, visum est ei & corona redimiri, & sedere in thalamo, & omnia sustinere quæ fiunt in matrimonio. VIII.

Postquam autem omnes essent egressi, qui in thalamo & lecto dormituros collocauerãt, surgit beatus Amon, & claudit fores: & sedens vocat beatã & germanam suam coniugem, & ei dicit. Adesdũ domina soror. Deinde rem tibi narrabo. Hoc quod coniuncti sumus matrimoniũ, nihil habet eximiũ. Rectè ergo faciemus si abhinc vnusquisque nostrũ seorsum dormierit. vt Deo placeamus, intactam nostram reddentes virginitatem. Et cùm è sinu suo paruum libellum protulisset, tanquam ex persona Apostoli & Seruatoris, legebat puellæ quæ erat ignara literarum, plurimam lectionis partem adiiciens ex sua diuinitus inspirata doctrina, & in vita in virginitate & castitate degenda eam instituens. Quo factum est vt illa Christi gratia repleta, diceret. Ego quoque Domine mi persuasum habeo fore vt castam vitam libenter agam. et si quid iubes, hoc deinceps faciam. Ille verò, Ego, inquit, iubeo & rogo vt vnusquisque nostrum seorsum maneat. Ea verò hoc non tulit, dicens. Maneamus in eadem domo, sed in diuersis lectis. Viuens ergo cũ ea decẽ & octo annos in iisdem ædibus, toto die vacabat orto & balsameto. Operabatur enim balsamũ. quæ balsamus instar vitis plantatur, vt in qua colenda & putanda multũ laboris ponatur. Vespere ergo domum ingrediens, & faciens orationes, cum ea comedebat. Et rursus nocturnas preces fundens & synaxim peragẽs, summo mane ibat in ortũ. Cùm hæc sic fierent, & peruenisset vterque ad impatibilitatem, vim & efficaciã habuere preces Amonis.

Postremo

Postremo autē ei dicit illa beata. Est aliquid quod tibi dicam Domine mi. vt si me audieris, mihi planè constabit, quòd verè ex Deo me diligas. Is verò ei dicit, Dic quod velis. Ea verò dicit illi. Aequum est vt tu qui es vir pius & religiosus, & exerces iustitiam, & similiter ego qui eandē viā instituti sum secuta, seorsum maneamus, & multi ex eo capiant vtilitatē. Non par est enim vt propter me tanta & talis occultetur tua virtus philosophiæ, qui mecū propter Christū cohabitas in castitate. Is verò cùm ei gratias egisset, & gloriam Deo dedisset, ei dicit. Rectè tibi visum est domina soror. etsi hoc tibi placet, tu habeto hanc domū. ego verò abibo, & aliam mihi domū faciam. Qui cùm ab ea esset egressus, ingressus est in interiora montis Netriæ. Nondum enim tunc illic erant frequentia monasteria, & sibi fecit duos cellarum tholos. Et cùm vixisset alios viginti duos annos, & rectè summam exercitationis virtutē exercuisset, in vita obiit monastica, vel potius translatus est sanctus Amon, natus sexaginta duos annos, bis in anno videns beatā vitæ suæ consortē. Cùm is ergo solus esset in Netriis, ferunt ad eum puerum rabie exagitatum, vinctum catenis. Canis enim rabiosus mordendo illi rabiē dederat. Seipsum ergo totū laniabat, vt qui intolerabilem morbū ferre non posset. Postquam ergo vidit eius parentes ad supplicandū procedentes, Quid mihi, inquit, labores exhibetis ò homines. ea petētes quę mea merita superant, cùm in vestris manibus præsto sit auxilium. Reddite enim viduæ bouem quē

clanculū occidiſtis: & ſanus reddetur vobis puer. Illi verò cū conuicti eſſent, læti fecerunt quæ iuſſa fuerant: & eo orante puer ſanus euaſit. Acceſſerunt autē alij eius viſendi gratia. Ad quos dixit vir ſanctus, tentandi eorum animi gratia. Afferte ad me dolium vnum, vt habeam ſatis aquæ ad eos qui veniunt excipiendos. Ij autē promiſerunt ſeipſos allaturos. Cùm autem alterum pœnituiſſet, vbi in vicum veniſſet, dicit alteri. Nolo occidere camelum, neque ei doliū imponere, ne moriatur. His auditis, alius, ſuis iunctis aſinis, magno labore dolium ſurſum portauit. Præueniens autem Amon ei dixit, Quid, quòd ſocij tui camelus eſt mortuus, interim dum huc veniſti? Is autem reuerſus inuenit eū à lupis deuoratū. Multa quoque alia hic vir fecit. Hoc autē miraculum narrauit beatus Athanaſius Alexandriæ epiſcopus, ſcribens in vita Antonij, quòd cùm aliquando monachi ad ipſum miſsi eſſent ab Antonio, erat enim in interiori ſolitudine Antonius, cùm ad ipſum veniſſent, ſurrexit ſenex, & ambulabat cū eis. & cùm eſſet tranſiturus Lycum fluuium, cū eius diſcipulo Theodoro, verebatur exui, ne ſe ipſum videret aliquando nudū. & interea dū de ea re diſſereret, inuentus eſt trans fluuium. vt qui abſque cymba in ecſtaſi traieciſſet, trāſlatus ab angelo. Fratres autem natatu tranſmiſerunt. Poſtquā autem acceſsit ad Antonium, primus ei dixit Antonius. Cùm Deus mihi multa de te reuelaſſet, & tuā tranſlationem mihi ſignificaſſet, te ad me accer ſiui neceſſariò, vt cùm nobis inuicem frui licuiſſet,

pro

pro nobis inuicẽ intercederemus. Cùm autẽ eum collocasset in quodã loco longè separatò, hortatus est ne recederet ante translationem. Cùm autẽ ipse seorsum fuisset cõsummatus, vidit Antonius eius animã in cœlum assumptam ab angelis. Hic est ergo Amon qui sic vixit & sic obiit. Hunc Lycum fluuium ego cum metu pontone aliquando transmisi. est enim fossa magni Nili.

VITA ABBATIS OR.

IN hoc monte Netriæ fuit vir admirabilis Abbas Or nomine, habens monasteria mille fratrũ, habitu Angelico præditus. vt qui cùm esset nonaginta annos natus, nihil amisisset de corpore. erat enim vultu nitido & alacri. adeò vt cùm vel solũ videretur vir esset reuerendus. Is cùm longè antè se in vlteriore exercuisset solitudine, postea in propiori solitudine cõgregauit monasteria, palude propriis plantata manibus, cùm ligna non essent in eo loco, adeò vt esset densa sylua in solitudine. Dixerunt enim nobis qui cũ eo erant patres, quod ne germen quidẽ illic erat, quando vir ille venit ex solitudine. Ipsam autem plantauit, ne propter res necessarias, qui ad ipsum conueniebant fratres, cogerentur circuire. sed eorũ omnẽ gerebat curam, Deum orans, & pro eorũ salute decertans, vt nihil eis deesset necessarium: nec esset eis vllus socordiæ prætextus. Is primum quidẽ degens in solitudine, vescebatur herbis & dulcibus radicibus. IX.

aquã quoque bibebat quando inueniebat. in precibus & hymnis toto tempore perseuerans. Postquã autem peruenit ad perfectã ætatem senectutis, angelus ei apparuit in somnis, dicens in solitudine. Eris in gentem magnã, & magnus tuæ fidei credetur populus. Qui per te autem salui fient, erunt decies mille. quos si hic lucrifeceris, totidem tibi parebunt in futuro seculo. Neque quidquam dubitaueris, ait ei angelus. Nihil enim tibi deficiet eorũ quæ sunt ad vsum necessaria vsque ad mortem tuã, quoties Deũ inuocaueris. Hæc cùm audiisset, venit ad propinquã solitudinem, seorsum primum degens, sibi quodam paruo constructo tuguriolo, solum cõpositis contentus oleribus. sæpe etiã semel solum vescens in hebdomada. Atque erat quidem primum illiteratus. Postquam autem venit ex solitudine in terram habitatam, ei gratia fuit data diuinitus, & scripturas expromebat memoriter. Ei enim libro dato à fratribus, ita deinceps legebat tanquã peritus literarũ. Aliam quoque acceperat gratiam, nempe dæmonum expellendorum, adeò vt multi ex iis qui laborabant, etiã eo nolente, clamantes eius vitam ostenderent. Alias quoque curationes non cessabat peragere. Quo factum est vt ad eum conuenirent tria milia monachorũ. Cùm eos autem vir ille vidisset, lætitia affectus eos salutauit & cõplexus est. Cùm verò pedes eorum propriis lauasset manibus, conuersus est ad doctrinã. erat enim valde peritus literarum, vt qui hanc gratiam accepisset diuinitus. Cùm autem scripturarũ multa

multa soluisset capita, & fidem tradidisset orthodoxã, adhortatus est ad preces. Viris enim magnis mos est, nihil carnis admittere, priusquam spiritale alimentum animæ tradiderint. Hæc autẽ est Christi cõmunio. Cùm eius ergo fuissent participes, & egissent gratias, hortatus est ad mensam. ipse semper inter sedendum eos admonens eorũ quæ sunt bona & honesta, & dicens eis ea quæ pertinent ad salutẽ. Fuit ergo hic vir clarus inter multos patres, adeò vt cùm multi ad eũ venirent monachi, omnes præsentes fratres conuocans, in vno die eis cellas faceret. vno quidem subministrante lutum, altero verò laterem, alio autem hauriente aquã. Perfectis autem cellis, ipse præbebat venientibus quæ erant necessaria. Is falsum fratrem qui ad eũ aliquando venerat, & vestes suas occultauerat, cùm corã omnibus arguisset, in mediũ produxit. Quo factum est vt nemo auderet deinceps apud eum mentiri, cùm tantam haberet gratiam, quam per honestam suam vitã sibi collegerat. licebat autẽ videre multitudinem eorum qui cum ipso erant monachorũ in ecclesia, tanquam angelorũ choros Deum laudantium. Magnam huic sancto, suo testimonio tribuit virtutem vniuersa fraternitas. præcipuè autẽ homo Dei Melaniun, quæ hunc montem ante me est ingressa. Ego enim eum non offendi viuũ. Hæc autẽ præclara de hoc viro narrabat, quòd nec vnquam sit mentitus: neque iurauerit: neq; vlli malè sit precatus: neque locutus sit nisi opus esset.

VITA ABBATIS PAMBO.

Vius montis accola fuit etiam Abbas Pam-
x. bo, qui fuit magiſter Dioſcuri epiſcopi, &
Ammonis, & Ioannis filij fratris Dracontij
viri admirabilis. Hic Pambo multa quidem habe-
bat & varia priuilegia. Inter cætera autē quæ rectè
& ex virtute ab eo gerebātur, hoc habebat quo erat
reliquis ſuperior. quòd ſcilicet aurū & argentum
tantum deſpiciebat quantum poſtulat ratio domi-
nica. Vnde mihi narrauit beata Melanian, quòd
cùm ab initio Roma veniſſet Alexandriam, & de
eius virtute audiiſſet à beato Iſidoro presbytero &
Xenodocho, qui de eo mihi narrauit, & ad ipſum
deduxit in ſolitudinem. Ad eum, aiebat, attuli vaſa
argentea trecentarum librarum argenti, rogans eū
vt rerum mearū eſſet particeps. Ille autem, inquit,
operās & ramos texens mihi bene dixit, voce ma-
gna dicens. Deus det tibi mercedem. & dixit ſuo
oeconomo Theodoro, Accipe & ea diſpenſa vni-
uerſæ fraternitati quæ eſt in Libya & in inſulis. hęc
enim monaſteria magis indigent. ei præcipiens vt
ex eo nihil daret iis qui erāt in Aegypto, propter-
ea quòd ſit regio ditior & abundantior. Ego autē,
inquit, ſtans expectabā, vt vel benedictionibus ab
eo honorarer, vel verbo ſaltem laudarer ob tantum
donum. Cùm verò nihil omnino ab eo audiiſſem,
ei dixi. Domine, vt ſcias quantum ſit. Sunt trecentę
libræ argenti. Is autē rurſus cùm ad hoc ne omni-
no quidem annuiſſet, & nec ad vaſis quidē thecam
attendiſſet,

attendiſſet, reſpondit. Ea à te attuliſti ò fili. Non opus eſt vt à te diſcam quantitatem ponderis. Qui enim montes appendit & ſyluas ſtatera, multo magis ſcit quantitatem tui argenti. Si enim hæc mihi dares, rectè mihi pondus dixiſſes. Sed ſi Deo ea obtuliſti, qui ne duos quidē obolos deſpexit, ſed eos plus quàm omnia æſtimauit, tace. Sic ergo, inquit, diſpenſauit gratia Domini, dum ingreſſa ſum in hunc montem. Breui autem pòſt tempore dormiit homo Dei, nec ægrotans, nec in vlla parte corporis dolorem ſentiens. ſed ſportam cōtexens me accerſiit, & cum adeſſet iam extremus ſtimulus, dicit mihi. Cape hanc ſportam à meis manibus, vt mei memineris. Nihil enim habeo aliud quod tibi relinquā. Et cùm hoc dixiſſet, excedit ſine febre cùm eſſet annorum ſeptuaginta, Domino cōmendans ſpiritū. Quem cùm ego ſepeliſſem, & linteis ſancti corpus inuoluiſſem & depoſuiſſem, receſsi à ſolitudine, vſque ad diem mortis mecum habens illā ſportam. Hic Pambo cum eſſet moriturus, in ipſa hora exceſſus, eū circunſtantibus beato presbytero & Ammonio, viris inclitis, & reliquis fratribus, dicitur hoc dixiſſe. Ex quo veni in hunc locū ſolitudinis, & meā ædificaui cellam, & hic habitaui, nullus fuit dies quo non aliquid operis fecerim meis manibus. nec memini me ab aliquo panem gratis datum comediſſe. nec me in hanc horā pœnitet alicuius ſermonis quē dixerim. & ſic ad Deū recedo, vt qui nec pius quidem ac religioſus eſſe cœperim. Hoc quoq; de eo ferebant teſtimoniū Chriſti ſerui:

ui: Origenes & Ammonius, quòd nunquã de re aliqua interrogatus, quæ vel ad ſcripturam vel ad actionẽ negociumúe aliquod pertineret, ſtatim reſponderit, ſed dixerit. Nondũ inueni quod reſpondeam. ſæpe autem hoc quoque adiecit. Præteribant enim tres menſes, & non dabat reſponſum, dicens. Nondum cõprehendi. Tam conſideratè quidẽ ex Deo dabat reſpõſa, vt à Deo cũ omni metu omnes acciperent. Dicebatur enim hanc virtutẽ etiam ſupra magnum Antonium, & ſuper omnes ſanctos exercuiſſe, nempe vt eſſet in loquendo accuratus & perfectus..

VITA ABBATIS PIOR.

XI. Ertur autem præter alia hæc quoque actio ſancti Pambon, quòd Pior qui ſe in vita exercebat monaſtica, ad eius cellam aliquando accedens, proprium panem detulit. Cùm eum autem Pambon reprehendiſſet, dicens, Cur hoc feciſti? reſpondit Pior, Ne te grauarem. Itaque tacitus eum dimiſit. Poſt aliquantum autem temporis accedens magnus Pambon ad cellam Pior, panẽ ſuũ ſecum madefactum attulit. Ab eo autem rogatus quánam de cauſa panem attuliſſet madefactum, reſpondit Pambon. Ideo madefeci ne ego quoque te grauarem.

VITA.

VITA ABBATIS AMMONII & fratrum ſimul cum ſororibus.

Mmonius qui fuit magni Pambo diſcipulus, ſimul cũ tribus fratribus & duabus ſororibus, cum perueniſſent ad ſummũ pietatis ac religionis, venerunt in ſolitudinẽ, & ſeorſum fecerunt vtrunque monaſterium, virorũ ſcilicet & mulierum, ita vt ſatis magnũ intercederet ſpaciũ. Quoniam autem inſigniter doctus erat virorum optimus Ammonius, quædam ciuitas deſiderauit eum habere epiſcopum. Qui cùm acceſsiſſent ad beatum Timotheum epiſcopũ, rogarũt eum vt eis epiſcopum ordinaret Ammonium. Ille autẽ dicit, Adducite eum ad me. & ego eum vobis ordinabo. Cùm ergo cum magno auxilio iuiſſent ad eum cõprehendendum, is conuerſus eſt in fugã. Cùm vidiſſet autem ſe iam eſſe cõprehenſum, ſtans eos rogabat. Cùm ij autem non parerent, iurauit ſenex ſe rem non ſuſcipere, neque poſſe egredi è ſolitudine. Vbi autem non cedebant, ipſis videntibus, arrepto forfice ſiniſtrã aurem ſibi abſcidit ad imum vſque, eis dicens. Nũc intelligite fieri non poſſe vt ego fiã quod me cogitis, cùm lex prohibeat ne ad ſacerdotium proueh atur is cui ſunt aures amputatæ. Cùm ſic ergo eum dimiſiſſent, receſſerunt, & ad epiſcopum venientes hæc ei renũciarunt. Is autem eis dicit. Hæc lex in vſu ſit apud Iudæos. Mihi autem ſi vel truncatum naribus adduxeritis qui ſit bonis moribus, ego eũ ordinabo. Eũtes ergo eum rurſus xii.

rogabant. Cùm ipse autē non pareret, aggressi sunt eum vel vi adducere. Is autem eis iurauit, dicens. Si me coëgeritis, etiam linguā meam exscindam. Eo itaque post hæc dimisso, recesserunt. Huius Ammonij fertur hoc miraculū. Nunquam, inquiunt, turpis voluptatis carūculæ suæ insurrectio eius corpus inuasit: sed ferrū candens suis membris admouebat adeò vt esset totus vlceratus. Eius autē mensa talis fuit à iuuentute vsque ad mortē. quòd crudis scilicet vesceretur: Nihil enim vnquam comedebat quod igni fuisset admotū præter panem. Vetus autem & nouū testamentū dicebat memoriter: & in doctorum virorum Athanasij & Basilij scriptis ita erat versatus, vt decies mille & sexcētos versus proferret: vt de eo ferunt testimoniū magni quoque patres in solitudine. Huius autem feruntur etiā prophetiæ. Tantum autē valebat in consolandis fratribus qui erant in solitudine, quantū vllus alius. Hoc ei suo suffragio tribuebat Euagrius, qui erat vir discernendi vi præditus, se nullum hominem vidisse qui esset magis impatibilis, & alienus ab omnibus animi perturbationibus.

VITA ABBATIS BENIAMIN.

XIII. N hoc monte Netriæ fuit vir admirabilis, qui vocabatur Beniamin. qui rectè & ex virtute vitam egit annis octoginta. Qui cum summè virtutem exercuisset, dignatus fuit gratia curationū. adeò vt cuicunque manus imposuisset,

aut

aut quod benedixerat oleum dedisset, qui laborabat, liberaretur ab omni ægritudine. Hic qui tanta gratia dignus fuerat habitus, octo mensibus ante obitū fuit hydropicus. & eius corpus vsque adeo intumuit, vt propter dolores inueniretur alius Iob nostris temporibus. Cùm nos autem assumpsisset Dioscorus episcopus, qui tunc erat presbyter mōtis Netriæ, me, inquam, & beatū Euagrium, dicit nobis. Adeste, videte nouum Iob qui in tanto corporis morbo & tanto tumore, immensam habet patientiā cum gratiarum actione. Accedentes ergo vidimus tantā molem eius corporis, vt paruū eius digitum non possemus cōplecti digitis duarū manuum. Cùm autē morbi grauitatem nō possemus fixis oculis intueri, nostros oculos auertebamus. Tūc dicit nobis beatus ille Beniamin. Orate fili ne meus internus homo sit hydropicus. Hoc enim corpus neque cùm bene se haberet, mihi quidquā profuit, neque cum male, me læsit. Illis ergo octo mēsibus factus est illi currus latissimus, in quo sedebat assiduè, vt qui nō posset in lecto accumbere, propter ea quæ sunt corpori necessaria. Cùm autē laboraret hoc morbo immedicabili, medebatur aliis qui tenebantur quibusuis ægritudinibus. Necessarium itaque duxi morbum huius sancti exponere, ne nobis alienum videatur si viris iustis aliquis casus accidat. Egregio ergo illo viro mortuo, sublatum est limen ostij & postes, vt posset corpus efferri ex cella. Tanta erat moles corporis beati & incliti patris Beniamin.

VITA

VITA APOLLONII QVI cognominabatur ἀπὸ πραγματευτῶν, id eſt, à negociatoribus.

XIIII. Vidam Apollonius nomine ἀπὸ πραγματευτῶν, id eſt, à negociatoribus, cùm mūdo renunciaſſet, & montem Netriæ habitaſſet, & nec artem diſcere poſſet, nec literas, quòd ætate eſſet prouectus: viginti annis quibus vixit in monte, hanc habuit exercitationē. Suis pecuniis & ſuis laboribus emens Alexandriç vaſa medica omne genus, vniuerſæ fraternitati ea ſuppeditabat ad morbos. & licebat eum videre vſque ad horam nonam diſcurrentem obeundo monaſteria, & oſtium ingredientē, & viſentem num quis decūberet. Portabat autem vuam paſſam, mala punica, oua, panem ſiligineū & ea quibus opus habent ægroti. Hanc ſibi conferentem inuenit vitç rationem vſque ad ſenium Chriſti ſeruus. Qui cū eſſet moriturus, alteri ſibi ſimili ſua reliquit friuola, rogans eum vt idem obiret miniſterium. Nam cùm quinque milia monachorum illum montem habitent, tali quoque opus eſt curatione, quòd ſit locus deſertus.

VITA PAEESII ET ESAIAE.

XV. & XVI. Lij Pæeſius & Eſaias nomine, fuerunt fratres patre mercatore, qui quidem cùm pater eorū eſſet mortuus, diuiſerunt facultates

tates quas habebant in mobilibus.in nummis quidem quinque milia. in vestibus autẽ & seruis quæ inuenta fuerant.Ij inter se deliberarunt, & sibi consulentes, dicebant. Quódnam vitæ iter ingrediemur, ô frater.Si exerceamus mercaturam quam pater noster exercuit, nos relinquemus aliis nostros labores: & forte incidemus in pericula vel latronũ vel maris.Age ergo frater,vitam aggrediamur monasticam.vt & patris nostri lucremur facultates,& nostras animas non perdamus.Placuit ergo vtrisq; scopus vitæ solitariæ. Sed inuenti sunt alius in alio discrepãtes.Cùm itaque pecunias diuisissent & reliqua omnia,hunc quidem sibi scopũ proposuerũt vt Deo placerent, sed diuerso vitæ instituto. Vnus enim omnia dispergens,dedit monasteriis & ecclesiis & custodiis. & cùm artem didicisset ex qua sibi panem pararet,exercitationi operam dabat & orationi.Alter autem eius nihil dispersit,sed facto sibi monasterio,& paucis assumptis fratribus,quemlibet excipiebat hospitem.quemlibet curabat ægrotum.quéuis senem retinebat.cuiuis pauperi dabat. Sabbato & dominica,tres aut quatuor mensas statuens,eos qui erãt egeni excipiebat.Hoc modo vitam suam consumpsit.Ambobus autem mortuis, diuersæ beatitudines vtrisque dabãtur à fratribus, vtpote quòd essent inuenti ambo virtute perfecti. & aliis quidẽ placebat vita eius qui renunciauerat. aliis verò, ea quæ communicabat omnibus egentibus. Cum ergo inter fratres incidisset contentio, propter horum beatorũ diuersum vitę institutum,

& maximè propter laudes diuersas, vadunt ad beatum Pambo, & ad eum referunt vt de hac re respõdeat, volentes scire vtránam sit melior vitæ ratio. Is autem eis dicit. vtrique sunt perfecti apud Deum. Alter quidẽ functus est munere Abrahæ, qui omnes excipiebat. Alter verò suscepit firmissimum & constantissimum Zelum Eliæ prophetæ, vt Deo placeret. Et cùm alij quidem ei dicerent, Quo modo fieri potest vt ex tuis pedibus hi sint æquales? vt qui exercitatorẽ præferrent, & dicerent, Præceptũ impleuit euangelicum, vt qui omnia vendiderit & dederit pauperibus, noctu & diu perseuerans in orationibus, crucem ferens & sequens Seruatorem: contrà autem alij de altero contenderent, dicentes. Hic ex tuis pedibus, tot & talia viscera ostendit in omnes egentes, vt exiret & sederet in viis regiis, & qui erant afflicti colligeret & opem ferret. neque solum suam recreauit animam, sed etiam aliorum, ægrotos curans & eis dans auxilium: eis dicit beatus Pambo. Rursus vobis dicam. Ambo sunt apud Dominum. vnicuique autem vestrum de iis satis faciam. Hic si non vsque adeò se exercuisset, non fuisset dignus illud bonum consequi. Ille rursus qui recreabat ac reficiebat hospites, & egenis ministrabat, ostensus est Domino pro viribus æqualis. Ipse enim dixit. Ego non veni ministrari, sed ministrare. Hic ergo minister etsi videbatur habere onus ex labore, attamen ex ipso quoque habuit recreationem. Expectate autem vt à Deo quoque de his habeam reuelationem. & post ea scietis cum veneritis.

Matth. 20. ,,

veneritis. Intermiſsis ergo aliquot diebus redierũt, de his magnum illum rogantes. Senex autem reſpondit illis dicens. Apud Deum vidi vtroſque ſimul ſtantes in paradiſo.

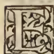
VITA MACARII, IVNIORIS.

Vidam ætate iunior, nomine Macarius, decem & octo annos natus, cùm luderet cum ſuis æqualibus ad lacũ qui dicitur Mariam, paſcens pecora, cædem fecit inuoluntariam. Is cùm nemini hoc dixiſſet, venit in ſolitudinẽ, & eò proceſsit metus & Dei & hominum, vt non ſenſerit ſe tribus annis manſiſſe ſine tecto in ſolitudine. Eſt autem illa terra arida, ídque ſciunt omnes, tam qui auditione acceperunt, quã qui ex ipſa norunt experientia. Hic ipſe Macarius ſibi poſtea ędificauit cellulam: & cùm in ea vixiſſet alios viginti & quinque annos, tãta gratia dignus eſt habitus vt deſpueret dæmones ſolitudini inſultantes. Ego cum eo verſatus longo tempore, ab eo didici quo modo affecta eſſet eius ratio ob peccatũ cædis. Dicebat autem tantum abeſſe vt doleret, vt etiã gratias ageret de crimine cædis. Fuit enim cædes inuolũtaria mihi cauſa ſalutis. Dicebat autem, ex ſcripturis afferens teſtimoniũ cædis quæ à magno Dei ſeruo Moſe facta fuit in Aegypto, quòd niſi propter cædem & metũ Pharaonis nõ dignus habitus fuiſſet Moſes viſione Domini, & tanto dono, & conſcriptione ſanctorum eloquiorũ ſpi- XVII.

ritus. Nam cùm effugisset ex Aegypto, peruenit in montem Sina. Hæc autem dico nō muniens viam ad cædem aliquam: sed potius ostendens esse etiam virtutes quæ oriūtur ex casu, quando nō vult quis sua sponte ad bonum accedere. Ex virtutibus enim aliæ quidem sunt quæ ex voluntate & ex nostro animi instituto proficiscūtur: aliæ verò quæ ex casu nascuntur.

VITA ABBATIS NATHANAEL.

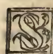
XVIII. X veteribus sanctis fuit quidā alius, optimus Christi athleta, nomine Nathanaël. Eum ego non offendi in carne. Dormierat enim quindecim annis ante meū aduentū in montem. Cùm autē in eos incidissem qui cum hoc sancto se exercuerant, & fuerant ei tempore æquales: de viri virtute lubenter sum eos sciscitatus. Mihi autem eius quoque cellam ostēderunt, in qua nullus adhuc habitat, quòd sit terræ habitatæ propinquior. Ille enim beatus tunc eam condidit quando rari fuerunt anachoretæ. Narrarunt autem mihi egregiam eius exercitationem: nempe quòd tantam habuerit in cella tolerantiam, vt nūquam dimotus sit à proposito: cùm ab initio fuisset illusus à dæmone qui omnes illudit, qui eum labi fecerat in socordiam & animi mœrorem, & eum è cella exegerat. visus est enim esse tristis & animo angi in prima cella. Illinc itaque recedens, ædificauit aliam propius vicum. Postquam ergo perfecit cellam,

Iam, & in ea habitauit tres vel quatuor menses, accedit noctu dæmon taurina pelle indutus sicut lictores, præ se ferens speciem militis pannos induẽtis, taurina pelle edens strepitus. Cui succẽsens, dixit beatus Nathanaël. Quis tu es qui hæc facis in meo hospitio? Dæmon autem respondit. Ego sum qui te ex tua prima cella exegi. & nunc veni vt te ex hac quoque fugem. Cùm ergo cognouisset beatus Nathanaël se fuisse illusum, reuersus est ad primam cellam: & spacio triginta septem annorum non est egressus extra fores, contendens cum dæmone, qui tot & tanta ei fecerat vt eum cogeret è cella egredi, vt ne ea narrare quidem liceat. Atque inter cætera quidem hoc machinatus est bonorum inimicus, nempe vt eum probro ac dedecore afficeret ad eius abrumpendũ institutum. Cùm septẽ sancti episcopi sanctum inuisissent, aut ex Dei prouidentia, aut ex suggestione illius tentationis, eum propemodum deturbauit à proposito. Cùm enim episcopi postquam eũ inuisissent, orassent, & post orationem exirent, ne gressum quidem vnũ pedis: eos comitatus est vir egregius. ne daret locũ inimico bonorum. Ei ergo dicũt diaconi episcoporum. Superbè te geris ò Abbas, qui non deducis episcopos. Is verò dicit eis. Ego & Dominos meos episcopos colo, & omnẽ clerũ honoro. Súmque ego peccator omniũ hominũ peripsema. his autẽ omnibus & toti vitæ, quod in me est, proposito sum mortuꝰ. Ego enim habeo scopũ occultũ, quẽ scit Dominꝰ, ꝗ nouit occulta mei cordis, cur eos nõ sum comitatꝰ.

Cùm ergo hic quoque actus non succeßisset dæmoni, rursus talem suscipit figuram. Nouem mensibus ante dormitioné athletæ, transformatus est in puerum duodecim annos natum, tanquã agentem asinum panem in sporta ferenté. Qui puer cũ sero vespere esset prope cellam, simulabat cecidisse asinum, & se clamare. Abba Nathanaël, miserere mei, & porrige mihi manum. Ille auté audiuit vtique vocem pueri: & aperto ostio cellæ, stans intus ei dicebat. Quis es, & quid vis tibi faciam? Respondet Dæmon. Ego sum huius monachi minister: & fero panes. quoniã est agape tui noti fratris: & cras illucescente sabbato opus est oblationibus. Rogo ergo te ne me despicias, ne deuorer ab hyænis. Sunt enim hyænæ in his locis. Stans ergo mutus beatus Nathanaël, præ ingéti eius misericordia caligabat conturbatus visceribus, & reputabat apud se quid faceret, dicens. Aut futurũ est vt transgrediar mandatũ, aut à meo proposito excidã. Postea pia apud se reputans cogitatione, dixit. Melius est ne labefactem tot annorum propositũ, ad ignominia afficiendum & vincendum diabolũ. Cùm itaque Dominum rogasset, dicit puero qui cum eo loquebatur. Audi puer, aut quicunque sis. Credo in Deum quem colo, qui dominatur cuiuis spiritui, quòd si auxilio re vera egeas, Deus tibi mittet auxilium. & neque hyænæ, neque aliquid aliud tibi male faciet. Sin autem es tentatio, hoc quoque Deus mihi exhinc iam reuelabit. & clauso cellæ ostio est ingressus. Pudore autem affectus dæmon quòd sic quoque

que eſſet victus, reſolutus eſt in turbinem. onagríſque exultantibus ac fugientibus & ſtrepitũ edentibus aſsimilatus, ſic euanuit. Hoc fuit certamen beati Nathanaël. & hæ ſunt virtutes eius exercitationis: & pugna inuicta aduerſus aduerſárium.

VITA ABBATIS MACARII Aegyptij, & Macarij Alexandrini.

Anctorum & immortaliũ patrum, Macarij Aegyptij & Macarij Alexandrini, egregiorum & inuictorum athletarum, honeſtæ vitæ certamina, quę ſunt multa & magna, & incredulis propè incredibilia, & narrare vereor, & ſcriptis mandare, ne forte mei tanquam mendacis fiat mentio. Quòd autem Deus perdat omnes qui loquuntur mendacium, licet apertè videre ſanctum ſpiritũ pronunciantem. Cùm ego ergo per Dei gratiam non mentiar, hominum fidelisſime Lauſe, ne ſis quoque ipſe incredulus patrum certaminibus: ſed gloriare potius in æmulatione exercitationis eorum qui verè ſunt Macarij, hoc eſt beati. Atque primus quidẽ Chriſti athleta, nomine Macarius, erat genere Aegyptius. Secundus autem ætate, ſed in iis quæ ſunt monachorũ præcipua primas partes obtinens, qui ipſe quoque vocabatur Macarius, erat Alexandrinus qui vendebat bellaria. Et primũ quidẽ narrabo virtutes Macarij Aegyptij, qui vixit nonaginta annos integros. Ex his in ſolitudine annos egit ſexaginta. Cùm triginta annos natus aſcẽdiſſet,

xix. & xx.

Pſalm. 5.

diſſet, eſſetque ætate iunior, tam toleranter tulit labores exercitationis totum decennium, vt magna quadam & inſigni dignus haberetur diſtinctione, adeò vt vocaretur παιδαριογέρων, id eſt, in puerili ætate ſenex. quoniam citius quā pro ætate profecerat virtutibus. Cùm eſſet quadraginta annos natus, & poteſtatem accepit contra ſpiritus, & gratiam curationū, & ſpiritū futurorū prædictionis. Dignus quoque eſt habitus honorando ſacerdotio. Cum eo habitarunt duo diſcipuli in intima ſolitudine, quæ vocatur Scete. Ex quibus vnus quidem erat ei miniſter, qui ſemper prope ipſum inueniebatur, propter eos qui veniebant vt curarentur. Alter autem ſeorſum ſecedebat in cellam. Procedēte autem tempore, cùm ſanctus perſpicaci oculo pręuidiſſet, dicit ſuo miniſtro Ioāni nomine, qui poſtea factus eſt presbyter in loco ſancti Macarij. Presbyteratu enim dignus fuerat habitus magnus Macarius. Audi me frater Ioannes, & fer æquo animo meam admonitionem. eáque tibi proderit. Tētaris enim, inquit, & te tentat ſpiritus auaritiæ. Sic enim vidi: & ſcio quòd ſi meā æquo animo tuleris adhortationem, in Dei timore conſummaberis & in eius opere, & laudaberis, & in tuum tabernaculum nō appropinquabit flagellum. Quòd ſi non audieris,
4. Reg. 5. in te veniet finis Giezi, cuius vitio laboras. Cōtigit autem vt ſancto quidē non obedierit poſt eius mortem: ſed obedierit ei qui Iudę alligauit laqueū propter auaritiam. & poſt alios quindecim aut viginti annos, cùm bona pauperū ſibi vſurpaſſet, ita laborauit

rauit elephantia, vt non inueniretur integer locus in eius corpore, in quo quis posset figere digitum. Hæc est prophetia sancti Macarij. Ac de cibo quidem & potione superuacaneum est dicere, cũ nec apud iis socordiores monachos qui sunt extrà, inueniri posit ingluuies, aut vlla citra delectum & discrimen viuendi ratio alia ab iis qui sunt in illis locis, cùm propter inopiam rerum necessariarum, tum etiam propter zelum virorũ qui est ex Deo, vnoquoque contendente vincere proximũ diuersis vitæ institutis. De alia autẽ exercitatione cœlestis huius viri, Macarij inquam: dicebatur hic sanctus esse asiduè in ecstasi, & maiori tempore, vel cum Deo, vel in rebus versari cœlestibus. cuius etiã feruntur res diuersę. Aegyptius quidam libidinosus captus amore cuiusdã mulieris ingenuæ quæ viro nupserat, cùm non posset eam inescare propter pudicitiam & castitatem erga suũ maritum Parthenicum: cõuenit improbus præstigiatorem, dicens. Aut eã incita vt me amet: aùt arte tua effice vt eius maritus eam dimittat. Cùm ergo prestigiator satis ab eo accepisset, vsus est suis præstigiis & incantationibus. & cùm non posset eius animũ mouere vt ei assentiretur, efficit vt videretur equa iis qui eam intuebantur. Cùm ergo foris venisset eius maritus, aspexit vxorem suã in forma equæ. cùmque in suo lecto cubuisset, alienum ei videbatur quòd in suo cubili equa iaceret. Flet ergo eius maritus, & lamentatur quòd rem non inueniat: & quòd existimans se alloqui bestiam, respõsum non assequatur.

preterquam quòd solummodo eam videbat irasci. vnde magis angebatur animo, cũ intelligeret eam esse suam vxorem, curiosis autem hominũ artibus esse mutatam in equam. His de causis accersit vici presbyteros, & domũ adducit, & eis eam ostendit. Sed nec ij cognouerunt calamitatem quæ eis acciderat. Tribus ergo diebus neque fœnum comedit vt equa: neque panem, vt homo, vtroque alimento priuata. Tandem vt Deus glorificaretur, & videretur virtus sancti Macarij, ascendit in cor mariti eius ducere eã in solitudinem ad sanctũ virum: & cùm eam capistro ligasset vt equã, duxit in solitudinẽ. Dũ autem appropinquassent, steterũt fratres prope cellam sancti Macarij cũ eius marito cõtendentes, & dicẽtes. Cur huc adduxisti hanc equã? Is autem dicit, Vt misericordiã cõsequatur sancti oratione. Illi verò dicunt ad eum, Quid mali habet? Ille eis dicit. Quam videtis equã, ea misera est vxor mea. neque scio quemadmodum mutata sit in equam. & iam sunt tres dies ex quo nihil comedit. Ij autẽ cùm hæc audiissent, referunt ad seruum Dei Macarium, eo iam intus pro illa orante, Ei enim Deus reuelauerat, ipsis ad eum venientibus. & ideo orabat vt sibi declararetur causa propter quam hoc euenerat. Respondit autẽ sanctus Macarius fratribus qui ei renunciauerant. Adduxit ne aliquis huc equam? dicunt, ita. Is verò eis dicit. Equi vos estis, qui habetis equorum oculos. Illa enim est fœmina ita vt est creata, non transformata, sed sic solum apparens oculis eorum qui sunt decepti. Quæ cum esset ad-

ducta, aquámque benedixisset, & in eius nudũ caput infudisset, super eius caput est precatus: statímque effecit vt omnibus videntibus videretur fœmina. Cùm autẽ iussisset ei cibũ afferri, fecit eam comedere. & eam sic curatam dimisit cũ suo marito, Deo agentes gratias. Eam autẽ admonuit vir Dei, sic dicens. Nunquam ecclesiam deseras. nunquam abstineas à communione Christi sacramentorum. Hæc enim tibi acciderũt, quòd iam quinque hebdomadis nõ accessisti ad intemerata nostri Seruatoris sacramenta. Alia est actio magnæ eius exercitationis. Magno vitæ suæ tempore à cella sua in dimidium vsque stadium fodiens cuniculum, summam effecit speluncam. etsi quando complures ei essent molesti, occultè è sua cella egrediens, ibat in speluncã, neque quisquam eũ inueniebat. Narrauit autem nobis quidam ex studiosis eius discipulis, quòd recedens vsque ad speluncam per cuniculũ, dicebat viginti quatuor orationes: & rediens, totidem. De eo exiit fama quòd mortuũ suscitauit: vt persuaderet hæretico qui non confitebatur esse resurrectionem corporũ. Et fuit cõstans hæc fama in solitudine. Ad hunc sanctũ adductus est aliquãdo à matre propria lamentante adolescens qui vexabatur à dæmone, à duobus adolescentibus ex vtraque parte constrictus. Hunc autem ita vexabat dæmon. Triũ modiorũ panes postquam comedisset, & calicem aquæ bibisset, vtraque eructans, cibos resoluebat in vaporẽ. Ab eo enim, nõ secus ac igne. cõsumebantur quę comederat & biberat. Est enim

 ordo

ordo quoque dæmonum qui dicitur igneus. Sunt enim dæmonũ quoque sicut hominũ differentiæ, non mutata essentia, verum mente diuersa. Hic ergo adolescens cùm ei mater non suppeditaret, sæpe sua comedebat excreméta, & lotiũ bibebat. Flente ergo eius matre, & alienam sui filij mœrente calamitatem, & sanctum valde obtestante & rogante, illum accipiens inuictus Christi athleta Macarius, supplex pro eo Deum orauit. Post vnũ autem aut alterum diem, remisit dæmon vexationem. Tunc ergo dicit matri adolescentis Dominus Macarius; Quantũ vis vt filius tuus comedat? Illa autem respondit, dicens. Rogo te iube eũ solum comedere decem libras. Eam autem increpans vt quæ nimiũ dixerat, dixit. O mulier, cur hoc dixisti? Cúmque septem dies orasset cum ieiunio, expulso ab eo pernicioso dęmone ingluuiei, constituit ei viuendi ratioñe ad tres vsque libras panis, quas deberet ipse comedere si operaretur. Cùm hoc modo Dei gratia puerũ emundasset, eum matri reddidit. Has res admirabiles & præter opinionem fecit Deus per sanctum Macarium. Eum ego non conueni: dormierat enim anno antè quam ego ingrederer in solitudinem. Conueni autem eũ qui erat eius socius in fidei operibus, & idem venerabile nomen quod ipse habebat. Dico autem sanctũ Macarium Alexandrinum, qui erat presbyter earum quæ dicuntur cellarum. In quibus cellis ego nouem annos habitans, ex quibus tres annos mecũ vixit ille Macarius, in quiete sedens, eius quidẽ optimæ viuẽdi

rationis.

rationis alia quidem vidi opera & signa: alia verò didici ab iis qui cum eo vixerunt. Is cùm apud magnum virum & patrem Antonium electos palmæ ramos vidisset, quos ipse laborauerat, petiit ab eo vnum manipulum ramorū palmæ. Dixit autem ei
„ Antonius. Scriptum est, Nō concupisces res proximi tui. Et cùm id solū dixisset, rami omnes statim tanquā ab igne torrefacti sunt. Quod quidem cū vidisset Antonius, dixit Macario. Ecce spiritus sanctus requieuit super te: erísq; mihi deinceps hæres mearum virtutum. Hinc rursus eum inuenit diabolus in solitudine corpore valde defatigato. & dicit ad eum. Ecce accepisti gratiam Antonij: cur nō vteris auctoritate, & à Deo petis cibum, & vires ad iter ingrediendum? Is autem dicit ad eum. Virtus mea, & laus mea Dominus. Tu autē ne tentaueris seruū Dei. Facit ergo diabolus vt ei phantasma appareat, camelus onera baiulans & errans per solitudinem, habens omnia ad vsum necessaria. Qui cùm vidisset Macariū, prope eum assedit. Is autem suspicatus esse phantasma, sicut erat, constitit ad orandū. Is verò protinus à terra fuit absorptus. Aliquando rursus venit hic Macarius Alexandrinus ad magnum Macarium qui erat in Scete. & cùm ambo essent Nilum transmissuri, accidit vt ipsi maximū Pontonem ingrederentur: in quem ingressi sunt duo tribuni cum magno fastu & apparatu. vt qui intus haberent rhedam totam æneā, & equos frænis aureis, & quosdam eos stipantes milites satellites, & pueros torquibus & aureis zonis ornatos.

Deut. 7.

tos. Poſtquam ergo Tribuni viderunt ipſos veteribus pannis indutos, & ſedentes in angulo: humilẽ illam & tenuem viuendi rationem beatam iudicabant. vnus autem ex ipſis Tribunis, dixit ad ipſos. Beati eſtis vos qui mundum illuditis. Reſpondens autẽ Macarius qui erat vrbanus, dixit eis. Nos quidem mundũ illuſimus: vos autem illuſit mundus. Scias autem te non tua ſponte hoc dixiſſe, ſed prophetìcè. Ambo enim vocamur Macarij, hoc eſt, beati. Is autem eius ſermone cõpunctus cùm domũ veniſſet, veſtes exuens, delegit vitam agere ſolitariam, multas faciens eleemoſynas. Rurſus cùm aliquãdo cupiiſſet veſci vuis recentibus perbelliſq; ad ſe miſſis, oſtendens cõtinentiam, eas miſit ad alium fratrem laborantẽ, qui ipſe quoque vuas deſiderabat. Qui cùm eas accepiſſet, & magna affectus eſſet lętitia, ſuam celare volens continentiam, eas miſit ad alium fratrem laborantem, qui ipſe quoque eũ cibum appeteret. Cùm ille quoque accepiſſet, rurſus hoc ipſum fecit, etſi ipſe valde veſci cuperet. Poſtquam autẽ ad multos fratres deinde venerunt vuę, cùm nullus eis veſci voluiſſet, poſtremus qui eas acceperat, eas rurſus miſit ad Macarium, tanquam magnum ei donũ largiens. Qui cùm rem curioſè inquiſiſſet, admiratus, & Deo actis gratiis ob tantam eorum continentiã, ne ipſe quidem ex iis tandem comedit. Atque hæc quidem eſt magni Macarij exercitatio, quam ego & multi accuratè apud ipſum didicimus. Si quod opus exercitationis aliquem vnquam feciſſe audiit, omnino id ardenter effecit.

effecit. Cùm ab aliquibus audiisset Tabennesiotas per totam quadragesimam nulla re vesci quæ igni esset admota, statuit hic sanctus septem annis nihil comedere quod per ignem transisset: & toto illo septennio nihil gustauit præter cruda olera vel legumina humectata. Cùm hoc ergo rectè gessisset, aspernatus est hanc viuendi rationē. Audiit autem ab aliquo alio hic monachorū optimus, quòd quidam monachus comedat libram panis. Quem æmulatus, fregit quod habebat buccellatum, & immisit in lagenam, statuens solummodo tantum comedere, quantū manus eius sursum ferret. Magna est autē hæc in tractando corpore asperitas. Festiuè enim nobis narrabat. Plura quidē frusta apprehendebam: sed non sinebar efferre ob angustiam foraminis. Publicanus enim mihi nō permittebat omnino vesci. Totos ergo tres annos hanc exercuit cō tinentiam, quatuor vel quinque vncias comedens, & aquā quæ eis respōderet. Olei autem sextarium toto anno consumebat in alimentum. Alia athletæ exercitatio. Statuit indomitus hic vir somnum superare. Etenim vtilitatis gratia hoc ipse narrauit. Totis viginti diebus & noctibus non sum tectum ingressus, vt somnum vincerem. cùm interdiu quidem æstu arderē, noctu verò algore rigerē. Quòd nisi, inquiebat, tectum citius essem ingressus, & somno vsus essem, itā mihi erat arefactum cerebrū, vt deinceps agerer in ecstasim. & quod ad me quidem attinet, vici somnum, quod autem ad naturā opus habentem, ei cessi. Ei aliquando molestiam

exhibuit

exhibuit ſpiritus fornicationis: & tūc cōdēnauit ſeipſum ſedere nudū ſex menſes in palude Scetes, quæ eſt in vaſta ſolitudine, in qua poſſunt culices

σφονδύλυς.

vel ſauciare pelles aprorū, vt qui ſint ęquè magni vt veſpæ, adeò vt in toto eius corpore infixerint aculeos: vt nōnulli exiſtimauerint eū eſſe leproſum. Reuerſus ego in ſuam cellulam poſt ſex menſes, ex voce cognitum eſt eum eſſe Dominum Macariū. Is cupiit aliquādo, vt ipſe nobis narrauit, quod in or-

κηποτάφιον. in orto ſepulchrum.

tis erat, ingredi monimentum quod dicitur κηποτάφιον, Ianne & Iambre, magorum qui erant tēpore Pharaonis, vt id videret, vel etiam vt conueniret eos qui illic ſunt dæmones. Dicebatur enim plurimos, eóſque ferociſsimos, in eo loco ab illis collocatos eſſe dæmones per infamis artis eorum excellentiā. Hoc autem monimentū factū eſt à Ianne & Iambre fratribus, qui propter Magicæ artis excellentiā primas partes habebāt illo tempore apud Pharaonem. Vt qui ergo illo vitæ ſuæ tempore maximā in Aegypto haberent poteſtatem, conſtruxerūt illud opus ex lapidibus quatuor pedū magnitudine: & ſuum illic fecerunt monimentū: & cùm multum illic auri depoſuiſſent, & omne genus arbores plātaſſent, maximū quoque puteum aquæ foderunt. eſt enim locus qui cedit facile. Hæc autem omnia fecerunt, ſperantes poſt ſuum hinc diſceſſum, frui deliciis in illo paradiſo. Tandem ergo quoniā neſciebat viam quæ ad eum ducit ortum, Dei ſeruus Macarius, coniectura quadam ſequebatur aſtra: & ſicut Nautæ qui tranſmittūt maria, totam peruaſit

ſanctus

ſanctus ſolitudinem. & cùm aliquot etiam accepiſſet arundines, vnam ſtatuit in vnoquoque milliari, vt per eam rediret. Cùm ergo intra nouem dies totam illam peruaſiſſet ſolitudinem, & eſſet prope illum ortum, ſuccedente nocte parū dormiit. Immanis verò dęmō qui ſemper aduerſatur Chriſti athletis, cū collegiſſet omnes illas arundines dormiente Macario, & circiter ad vnū lapidem à monimento ad eius caput poſuiſſet, receſsit. Poſtquā ergo ſurrexit, inuenit colligatas arundines quas ipſe fixerat ſigni cauſa. Fortaſſe autē hoc quoque fuit Dei permiſsio ad maiorem eius exercitationē, vt non ſperaret in arundinibus, ſed in Dei gratia, quæ per columnam nubis deduxit Iſraël quadraginta annis in terribili illa ſolitudine. Dicebat autē Macarius, Cùm propius acceſsi ad illud monimentum, ex eo egreſsi mihi occurrerunt ad ſeptuaginta dæmones variis formis præditi. alij quidē clamantes: alij verò exilientes: alij verò cum magno fremitu in me ſtridentes dentibus. Alij verò tanquam corui volātes, audebant meo vultui inſultare, dicentes. Quid vis Macari, tentatio monachorū? Quid ad nos acceſsiſti? An non nos quoque aliquem ex monachis vexauimus? Quæ noſtra ſūt tu cū tuis ſimilibus illic habes, nēpe ſolitudinē. & illinc noſtros cognatos fugauiſtis. Nihil eſt nobis tecum commune. Quid loca noſtra inuadis? Tanquā Anachoreta, contentus eſto ſolitudine. Qui hunc locum ædificarunt, eū nobis aſsignarunt. non potes hic manere. Quid quęris ingredi in hanc poſſeſsionem, in quā nullus

ex viuis hominibus est ingressus, ex quo fratribus qui hoc condiderũt sunt à nobis hic factæ exequię. Et cùm multa adhuc facerent & insultarẽt dæmones, dixit eis sanctus Macarius, Ingrediar tantum, & videbo, & hinc recedam. Dixerunt autẽ dæmones. Hoc nobis promitte in tua conscientia. Dicit autem Christi seruus, Hoc faciam. Dæmones autẽ euanuerunt. Ingrediente autem eo in paradisum, ei occurrit diabolus cum stricta romphæa, ei minitans. Ad quem hanc vocem respondit sanctus Macarius. Tu venis ad me in stricta romphæa: & ego contra te ingrediar in nomine Domini Sabaoth, in acie Dei Israël. Ingressus autem contemplatus sum omnia. In quibus inueni etiam cadũ æneum, catena ferrea pendentem ex puteo, iam tempore consumptum. & fructum malorũ punicorum quæ nihil intus habebant. fuerant enim arefacta à sole. & plurima aurea donaria. Cùm sanctus ergo illinc recessisset absque tumultu & citra vllam perturbationem, reuersus est per viginti dies in suã cellam. Cùm autem defecissent panes & aqua quã portabat, in magna erat afflictione. Viginti enim diebus ingrediens per solitudinẽ, vt existimo nihil omnino gustauit, vt etiam res ostendit. Fortasse autem tentabatur quoque intolerantia. Et cùm iam parũ abesset quin collaberetur, visa est ei quædã puellæ speciem præ se ferens, vt ipse narrabat, munda linea veste induta, & tenens vrnã aqua stillantẽ. quã dicebat Macarius abfuisse ab eo circiter vnũ stadiũ. Qui tres dies ingressus est eã vidẽs cũ vrna tanquã

stantem,

ſtantem,& eũ prouocantem,non valentem eã aſſequi:ſpe autẽ bibendi,triũ dierum laborẽ fortiter ſuſtinuit. Poſt quã apparuit multitudo bufalarũ, ex quibus vna ſtetit ex aduerſo eius habens vitulum. ſunt enim multæ in illis locis. & vt dicebat nobis Macarius,vber eius lacte fluebat. & deſuper ſonuit vox ei dicens.Macari accede ad bufalã, & lactare. Cùm ergo,inquit,ad eã acceſsiſſem & lactatus eſſẽ, mihi ſuffecit. Vt autẽ maiorem gratiam oſtenderet Dominus,docens meã paruitatẽ, iubet bufalã me ſequi vſq; ad cellã.Illa verò parens iuſſui ſecuta eſt, me quidẽ lactans,ſuũ autẽ nolẽs vitulũ. Aliquãdo rurſus cùm puteũ foderet hic vir virtute præditus, ad recreandos Monachos: is autẽ erat prope folia & ſarmẽta illic poſita: morſus eſt ab aſpide: eſt autẽ venenatũ & exitioſum animal: aſpidẽ apprehẽdẽs ſanctus ambabus manibus,eã diſcerpſit, dicẽs. Cùm te non miſiſſet Deus meus,quomodo ad me auſus es accedere? Cùm ipſe rurſus magnus audiiſſet Macarius,quòd haberent præclarũ vitæ inſtitutum Tabenneſiotæ,veſte mutata,& aſſumpto mũdano habitu operarij, ſpacio quindecim dierum peruenit Thebaidẽ, ingreſſus per ſolitudinem. Et cùm veniſſet in monaſteriũ Tabenneſiotarũ, quæſiit eorũ Archimandritã, nomine Pachomiũ, virũ probatiſsimũ, & qui gratiã habebat propheticam. Cui quidem ſancto tunc reuelatus fuerat magnus Macarius.Cùm ergo eũ conueniſſet,dicit ei Macarius.Oro te,ſuſcipe me quęſo in tuũ monaſteriũ,vt fiam monachus. Dicit ei magnus Pachomius. Nõ

potes deinceps fieri monachus qui sis tam prouectus ætate. non potes te exercere. Sunt fratres qui se exercent à iuuentute, & laborẽ tolerant. Tu autẽ in hac ætate nõ potes ferre tentationes. offenderis, & exibis, & nobis maledices. Neque eum accepit, nec primo die, nec secundo vsque ad septem dies. Ille verò fuit constans, manens ieiunus. Postea autẽ dicit ei senex Macarius. Suscipe me Abbas. & nisi ieiunauero, & fecero ea quæ ipsi opera, iube me eiici ex monasterio. Persuadet fratribus magnus Pachomius vt eum admittãt. Est autem vnius monasterij cõuentus, mille quadringenti viri vsque in hodiernum diẽ. Ingressus est ergo. Cùm autẽ præteriisset aliquãtum tẽporis, aduenit quadragesima. & vidit senex Macarius vnunquenque suscepisse diuersas viuẽdi rationes. alium quidem comedere vespere, alium verò post duos dies: aliũ post quinque: alium stare per totã noctem, interdiu verò sedere ad opus. Ipse autẽ cùm aliquot palmæ ramos sibi madefecisset, stetit in vno angulo. & donec quadraginta dies ĩpleti essent, & aduenisset pascha, non sumpsit panem, nõ aquã. non genu flexit. non sedit. nõ accubuit. nihil aliud gustauit præter pauca cruda crãbes folia, quæ sumebat die dominico, vt videretur comedere, & nõ incideret in arrogãtẽ de se persuasionẽ. & si quando egrediebatur ad aliquid necessariũ, cito rursus ingrediens, stabat ad opus, os non aperiens, sed stans silentio, nihil aliud faciens preterquã silentiũ in corde exercens, & faciens orationẽ, & ramos palmæ operans quos habebat

bebat in manibus. Cùm autē hæc vidiſſent omnes exercitatores illius Monaſterij, ſeditionem excitarunt aduerſus ſuū præfectū. Vndénā nobis adduxiſti hūc hominē ſine carne ad noſtri cōdēnationē? Aut eū hinc eiice, aut, vt ſcias, nos omnes hinc recedimus. Cùm hæc autē à fratribus audiiſſet magn⁹ Pachomius, de eo eſt ſciſcitat⁹. Et cū didiciſſet eius vitæ agendæ rationē, Deū rogauit vt ei reuelaretur quíſnā ſit. Reuelatū eſt autē ei eū eſſe Macariū monachū. Tūc ei manū prehēdit magnus Pachomius, & eū foras educit. & cū eū deduxiſſet in domū oratorij vbi eſt ara, & eſſet amplexus, ei dicit. Adeſdū venerande ſenex. Tu es Macarius, & me id celaſti. Multis abhinc annis cupij te videre cùm de te audirē. Ago tibi gratias, quòd filios meos ſubegeris, ne ſe iactēt & magnifice circūſpiciāt propter ſuā exercitationē. Rogo ergo te, recede in locū tuū. Nos enī ſatis ædificaſti. & ora pro nobis. Tūc ab ipſo rogatus, & eū omnibus fratribus orantibus, ſic receſsit. Aliquando rurſus narrauit nobis hic vir īpatibilis: Quādo rectè geſsiſſē omnē vitæ monaſticæ agēdæ rationē, tūc veni ad aliud ſpiritale deſideriū. Statui enim quinque dies ſolū mētē meā ita cōponere vt à Deo auelli nō poſſet, & nihil aliud omnino cogitaret. & cū id apud me ſtatuiſſē, clauſi meā cellā & aulā extrinſecus, vt nulli darem reſponſum. Et ſteti incipiens à ſecunda, & menti præcipiens, & ei dicens. Vide ne deſcendas de cœlis. Habes Angelos, Archangelos, omnes ſupernas poteſtates, Cherubim & Seraphim. Deum horū omniū effectorem.

Illic versare: ne sub cœlos descenderis. ne incideris in mundanas cogitationes. Cùm duos autem, inquit, dies & duas noctes perseuerassem, ita irritaui dæmonem, vt ipse fieret flamma ignis, & combureret omnia quæ habebam in cella, adeò vt etiã storea supra quam stabã igne arderet, & sic me quoque existimarem totum conflagrare. Tandem timore affectus tertio die destiti ab hoc proposito: cùm non possem amplius mentem meã tenere indiuulsam: sed descendi ad huius mundi contẽplationem. Deo fortasse permittente, ne hoc mihi reputaretur in superbiã. Ego ad eum accessi aliquãdo: & inueni extra eius cellam iacẽtem quendam vici presbyterũ, cuius caput ita erat exesum à morbo qui dicitur cancer, vt etiam ipsum os totum appareret in vertice. Is accessit ad ipsum vt curaretur: nec eum admittebat ad colloquium. Rogaui autẽ eum, dicens. Miserere huius miseri: & saltem da ei responsum. Is vero mihi respondit, dicens. Est indignus qui curetur. amandata est enim eius disciplina. Quòd si velis eum curari, persuade ei vt deinceps abstineat à ministerio sanctorum sacramẽtorum. Ego autem ei dico, Quamobrẽ quæso: is verò dicit: Fornicans sacrum peregit ministeriũ, & ideo castigatur. Nunc ergo si metu desistat ab eo quod ausus est facere per contemptum, Deus ipsum curabit. Postquam ergo dixi ei qui affligebatur, iureiurãdo est pollicitus se nõ amplius sacrificaturum. Tunc eum accepit, & dixit ei. Credis ne esse Deum quem nihil latet? Respondet ille. Maxime. rogo te.

Deinde

Deinde ei dicit Macarius. Nō potuisti Deum illudere. Dicit ille, Non potui domine mi. Dicit ei Macarius. Si agnoscis tuum peccatum, & Dei disciplinam propterquam hæc subiisti, corrigitor in posterum. Qui confessus est peccatum, & spopōdit se non amplius peccaturum, neque altari ministraturum, sed sortem laicam amplexurum. Deinde sic sanctus ei manus imposuit: & paucis diebus fuit curatus: capillíque ei creuerunt: & sanus domum rediit Deū glorificans: egit autem magno quoq; Macario gratias. Hic sanctus habebat diuersas cellas. Vnam quidem in Scete quæ est interior in solitudine, & vnam in Liba: & vnā in cellis: & vnā in monte Netriç. Et aliæ quidē carebant ostio, in quibus dicebatur sedere in quadragesima in tenebris. alia autem erat angustior, in qua nō poterat pedem extendere. alia autem latior, in qua conueniebat eos qui ad ipsum ventitabant. Hic curauit tantam multitudinē eorum qui vexabantur à dæmonibus, vt ea non cadat in numerū. Cùm nos autem illic essemus, virgo nobilis deducta est ad eum è Thessalonica, quæ multis annis laborarat paralysi. Hanc viginti diebus vngens oleo sancto suis manibus, & orans, sanā remisit in suam ciuitatē. Quæ cùm recessisset, ad eum copiosam misit oblationē. Me autem præsente, adductus est ad eum puer qui vexabatur à spiritu. Ei autem manum imponens in capite, & alterā supra cor, tādiu orauit donec fecisset ipsum pēdere ab aëre. Tanquam vter ergo puer inflatus, adeò intumuit, vt esset maximi pōderis. &

cùm

cùm repente exclamasset, per omnes sensus aquam emisit. & cùm rursus desiisset, rediit ad eam in qua prius erat mensuram. & tradidit eum patri, cùm vnxisset oleo sancto: & cùm aquam infudisset, præcepit ne quadraginta diebus carnes tangeret, nec vinum. & sic eum curauit. Eum aliquando subierunt cogitationes vanæ gloriæ, quæ eũ è cella eiiciebant, & suggerebant vt honesto consilio & iusta de causa Romam veniret pro beneficio eorum qui ægrotabant. valde enim in eũ operabatur gratia aduersus spiritus. Postquam autem longo tempore non obediit, valde agitabatur. Cadẽs verò in limine cellæ, foras pedes emisit, & dicit. Trahite & vellite ô dæmones. Ego enim non abeo meis pedibus. iurans fore vt iaceat vsque ad vesperam. & nisi eum excutiant, non esse auditurum. Cùm autẽ diu procubuisset, surrexit. Cùm nox autem aduentasset, ei rursus exhibuere negocium. & cùm duorũ modiorum sportam implesset arena, & imposuisset humeris, peruadebat totam solitudinem. Huic occurrit Theosebius Cosmetor genere Antiochenus, & ei dicit. Quid portas Abba? Cede mihi onus, & ne vexeris. Ille autem dixit, Vexo eum qui me vexat. nam cùm sit remissus & ignauus, suggerit mihi peregrinationes. Cùm autem diu permouisset, ingressus est cellam contrito corpore. Narrauit autem nobis Dei quoque seruus Paphnutius, præclari huius sancti discipulus, quòd cùm quodã die sederet in aula sanctus Macarius, & Deum alloqueretur, hyęna acceptum suum catulum qui erat cæcus,

cæcus attulit ad ſanctum Macarium: & cùm capite pulſaſſet oſtium aulæ, ingreſſa eſt, eo adhuc ſedente, & proiecit catulum ad eius pedes. Cùm autem accepiſſet catulum ſanctus Macarius, & ſpuiſſet in eius oculos, orauit, & ſtatim vidit. & cùm mater eum lactaſſet & accepiſſet, ita exiit. Die autẽ ſequenti pellem magnæ ouis attulit ad ſanctũ Macarium. & cùm ſanctus vidiſſet pellem, hæc dixit hyænæ. Vndénam hanc habuiſſes, niſi ouem alicuius deuoraſſes? Quod ergo proficiſcitur ab iniuria, ego à te non accipio. Hyæna autem humi inclinato capite, genu flectebat ad pedes ſancti, & ponebat pellem. Ipſe autem ei dicebat. Dixi me non accepturum, niſi iuraueris te non amplius offenſuram pauperes comedendo eorum oues. Illa verò ad hoc quoque capite ſuo annuit, vt quæ ſancto aſſentiretur Macario. Tunc accepit pellem ab hyæna. Beata autẽ Chriſti ancilla Melana dixit mihi ſe illã pellem accepiſſe à Macario illo, quod appellabatur munus hyænæ. Quid verò mirum eſt apud viros mundo crucifixos, ſi hyæna beneficio affecta, ad Dei gloriam & honorem ſeruorũ eius, id ſentiens ad eum munera attulerit? Nã qui in Daniele Propheta manſuefecit leones, huic quoque hyænæ largitus eſt intelligentiam. De eo autem dictum eſt, quòd ex quo fuit baptizatus, humi non ſpuerit, cũ eſſent ſexaginta anni ex quo fuerat baptizatus. Forma autem eius erat huiuſmodi. Oportet enim me quoque tibi hoc ſignificare, Chriſti ſerue, vt qui hoc ſciam optime, cùm mea paruitas ei fuerit tem-

pore æqualis. Erat autem eius forma satis minuta ac mutila & rara, pilos solũ habens in labro. Quin- etiam in suprema parte genæ habebat paucos. Nã propter ingẽtes labores exercitationis, ne pili quidem ei enati sunt in genis. Ad hunc sanctum Macarium cùm quodam die venissem, & essem animo valde anxius, dico illi: Abba Macari, Quid faciam, quoniam me affligũt cogitationes, mihi dicentes. Nihil facis. recede hinc. Respõdet mihi dicens sanctus pater Macarius. Dic tu tuis cogitationibus. Propter christum custodio parietes. Hæc ô studiose & amantissime Christi serue, ex multis & magnis signis & certaminibus incliti & virtute præditi Macarij significaui. Hic Macarius nobis narrauit. erat enim presbyter, se obseruasse tempore cõmunionis Christi sacramentorum, se Marco exercitatori nunquam dedisse oblationem, sed ei Angelum dedisse ex ara: solum autem se vidisse digitũ manus eius qui dabat.

VITA ABBATIS MARCI.

XXI. Vm esset autem hic Marcus iunior, dicebat memoriter vetus & nouum testamentum, erátque insigniter mitis, & summè tẽperãs. Quodã ergo die cùm satis ocij haberẽ in cella mea, in extrema iã eius senectute ad eum venio, & ostio eius cellæ assideo. Quem ego, vt pote qui essem adhuc rudis, existimabam esse supra hominem, sicut erat: & auscultabam quídnam diceret vel faceret.

Is autem

Is autem intus ſolus,cùm iam cẽtum annos tranſegiſſet, & dentes amiſiſſet,ſecũ pugnabat, & cum diabolo,& dicebat. Quid vis deinceps κακόγηρε, id eſt,male ſenex. Ecce iam & vinum bibiſti, & oleũ tetigiſti. Quid vis deinceps πολιόφαγε,id eſt,vorax in canicie,& κοιλιόδουλε,id eſt,vẽtri ſeruiens,probro & contumelia te ipſum afficiens? Et diabolo dicens, Recede à me diabole, cõſenuiſti mecum in diſſenſionibus. Inieciſti mihi imbecillitatem corporis. Feciſti me bibere vinum, & ſumere oleũ, me reddens voluptarium. Adhuc ne tibi aliquid debeo? Apud me nihil inuenis quod velis diripere. Recede à me deinceps inimice hominum. Ac veluti ſe prouocans & irritans,ſecum loquebatur,dicendo. Adeſdum ô nugator,in canicie vorator, & helluo in ſenectute. Quandiu ero tecum!

VITA ABBATIS MOSIS, QVI FVIT EX LATRONIBVS.

FVit quidam Moſes nomine, Aethiops genere,niger,ſeruus cuiuſdã qui gerebat rempublicã.quem propter morum improbitatem & latrocinij crimen proiecit eius Dominus. Dicebatur enim etiam vſque ad cædes progredi: cogor enim dicere facta eius improbitatis, vt poſtea oſtendam virtutem eius pœnitentiæ. Narrarunt ergo aliqui eum fuiſſe præfectum magnæ cateruæ latronum. Cuius inter cætera latrocinandi opera,hoc quoque fertur, quòd infeſto & vindi- XXII.

ctæ cupido animo erat in pastorem, qui ne rem aliquam effectam redderet, ei fuerat impedimento, dum cum canibus gregis noctu abiret. Quem cũ vellet occidere, obibat locum in quo eius oues habebant stationem. Ei autem significatum est ipsũ esse trans Nilum. & cùm fluuius illo tempore inundaret, & plus quàm mille passus pateret latitudine, ensem tenens mordicus, & tunicam qua erat indutus imponens suo capiti, natando sic transmisit fluuium. Dum autem tranataret, potuit pastor se abscondere alicubi infodiens. Cùm ergo Mosi cœptum nõ successisset, occisis quatuor egregiis arietibus, & catena alligatis, Nilum rursus tranauit: & cùm in paruam quandã villam venisset, excoriauit arietes: & cùm quæ erãt carnis optima comedisset, & pelles pro vino venum dedisset: cùm saitia octodecim ebibisset, illinc ad quinquaginta lapides est profectus, vbi habebat collegium. Hic princeps latronum sero tandem casu aliquo qui ei acciderat compunctus, tradidit seipsum monasterio: & ad tantam procesit pœnitentiam quantam res ipsæ indicarunt. Inter cætera autẽ dicitur, quòd cùm quatuor latrones in eum in cella sedentem irruissent, ignorantes eum esse Mosem, beatus Moses eos tanquam saccum paleæ ligatos, & humeris imposuit, & ad fratrum portauit ecclesiam, dicens. Quoniam nõ licet mihi alicui facere iniuriam, inueni autem eos me aggressos, quid de iis iubetis fieri? Hoc modo autem comprehensi à sancto Mose, Deo confessi sunt. Et cùm cognouissent eum esse Mosem,

σαίτιον ab Epiphanio vocatur Saites quem dicit cõtinere sextarios viginti duos

Mosem, qui fuit aliquando insignis princeps latronum, Christum eo nomine glorificantes, illi quoque mundo renunciarunt propter eius pœnitentiam, & euaserunt monachi probatissimi. sic cogitãtes. Si hic qui tãtũ valebat viribus, latrocinia parui faciens, sic Deum timet: quid nos adhuc nostrã salutem differimus? Beatum autem Mosem (sic enim oportet eum vocare) deinceps adorti sunt dæmones, ad fornicatoriæ intemperantiæ impellentes eum consuetudinẽ. qui vsque adeò ab ipsis fuit tẽtatus, sicut ipse narrauit, vt parum abfuerit quin eum ab instituto dimouerent. Cùm autem accessisset ad magnum Isidorum, qui sedebat in Scete, tertio ad eum retulit de bello fornicationis. Cui respõdit sanctus: Ne conturberis ô frater. sunt principia: & ideo te vehementius inuaserũt, priorẽ requirẽtes cõsuetudinẽ. Sicut enĩ canis cũ assueuerit in macello ossa rodere, nõ recedit à cõsuetudine. sed si fuerit clausũ macellũ, & nemo ei dederit, fame enectus non amplius accedit. Sic tu quoque, si permanseris in tuæ continentiæ exercitatione, mortificãs mẽbra tua quæ sũt supra terrã, & excludẽs ab ingressu ingluuiẽ quæ parit intẽperãtiã, ægre ferẽs dæmon, vt qui cibos non habeat qui accendãt, à te recedet. Cùm ergo secessisset Cristi seruus Moses, & ab illa hora seipsũ ĩclusisset in cella, maxima in oĩbus exercebatur tolerãtia, maximè autẽ in abstinẽtia à cibis. vt qui nihil aliud sumeret præter panis sicci vncias XII. plurimũ operãs, & quinquaginta orationes quotidie peragẽs. Porrò autẽ quã- *Col. 3.*

uis suum liquefecisset corpusculum, permansit tamen inflãmatus, & præcipuè in somnis. Cùm autẽ surrexisset, conuenit quendam alium monachum sanctum probatissimum, & ei dicit, Quid faciam Abbas? Rationi meæ tenebras offundunt somnia animi, vt qui eis ex veteri cõsuetudine delecter. Dicit ei ille sanctus. Non cohibuisti mentẽ tuam à visis quæ in eis versãtur: ea de causa hæc sustines. Fac ergo quod dico. Dede te paulatim vigiliæ, & ora sobrius: & ab his citò liberaberis. Cùm hoc autẽ monitum audiisset vir præclarus, tanquàm ab eo qui erat artifex experientia: in cellam reuersus, dixit se, quod quidem sua sciat conscientia, tota nocte non dormiisse: non orationis prætextu genu flexisse, vt somni fugeret tyrannidem. Cùm annis ergo sex mãsisset in cella, totas noctes stans in medio cellæ, & Deum orans assiduè, & nõ claudens oculos, nõ potuit intemperantem vincere cupiditatẽ. Re vera enim nõ potest verè castigari cupiditas. Cùm enim seipsum liquefecisset laboribus, turpem illam affectionem nõ potuit subigere. Post hæc aliã sibi suggessit rationem asperæ vitæ agendæ. Egrediens hic pugil Satanæ (variè enim cũ eo decertauit) noctibus abibat ad cellas monachorum qui se exercendo consenuerant in laboribus, & per se aquam nõ poterant amplius importare. & accipiens hydrias eis nescientibus, illas aqua implebat. Habent enim in illis locis aquam certa distantem longitudine. Alij quidẽ ad duos lapides: Alij verò ad quinque: Alij verò ad dimidiũ. Vna ergo nocte qua hoc faciebat,

ciebat, dæmon qui eum obſeruauerat, nō amplius ferens athletæ fortitudinem, cùm ipſe ſe inclinaſſet in puteum, vt vnius monachi impleret hydriam, clauam quandam ei impegit in lumbos: & eum in eo loco reliquit iacentem mortuum, nihil omnino ſentientem, neque quid, neque à quo id paſſus ſit. Cùm ergo alio die veniſſet quidam monachus ad aquam hauriendám, eum illic inuenit iacentē, linqui animo. Is autem id renunciauit magno Iſidoro presbytero Scetæ. Qui abiens cum aliquot aliis, eū accepit, & tulit in eccleſiam. Ille verò anno toto ægrotauit, vt vix corpus eius & anima conualuerit. Tunc dicit illi magnus Chriſti Sacerdos Iſidorus. Ceſſa deinceps frater Moſes, contendere cum Dæmonibus: & ne ſic eis inſultaueris. Eſt enim modus quoque fortitudinis in exercitatione. Is autem illi dicit. Nō ceſſabo cum eis pugnare, donec mihi ceſſauerit phantaſia ſomniorum. Tunc ei dicit ſāctus Iſidorus Presbyter. In nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti. ab hoc temporis articulo ceſſarunt turpia tua ſomnia. Bono deinceps & fidenti animo communica ſacramētis. Ne enim gloriareris, vt qui tua exercitatione viciſſes affectionem, ideo vehemēter in te ſuā exercuit poteſtatem, ad tuam vtilitatem, ne incideres in animi elationem. His auditis reuerſus eſt in cellam, quietè deinceps attendens moderato inſtituto exercitationis. Poſt duos autem vel tres menſes rogatus à beato Iſidoro preſbytero exercitator Moſes, Nunquid amplius ei moleſtiam exhibuiſſet ſpiritus, reſpōdit. Ab illa hora qua mihi precatus

hi precatus est Christi seruus, nihil mihi accidit eiusmodi. Dignatus est autem hic sanctus gratia aduersus dæmones: adeò vt sicut nos muscas hyeme contemnimus:ita,atque adeò amplius,hic magnus Moses contemneret dæmones. Hæc est vita quam egit Moses Aethiops, qui ipse quoque numerabatur inter magnos. Obit ante septuaginta quinque annos natus in Scete, cũ factus esset presbyter,relictis septuaginta quinque discipulis.

VITA ABBATIS PAVLI.

XXIII. Ons est in Aegypto,abducens in vastã Scetes solitudinem, qui appellatur Pherme. In hoc monte sedent circiter quingenti homines qui exercentur. Inter quos fuit etiam quidam nomine Paulus, monachus optimus, qui toto suo tempore hãc egit vitã.Nũquã opus attigit. nec vllum suscepit negocium.nil vnquam accepit ab aliquo, præterquam quod posset in ipso die comedere.Fuit autem eius opus & exercitatio orare perpetuò.Hic habebat trecentas preces expressas & præstitutas,totidem habens in sinu calculos, & in vnaquaque oratione iaciẽs vnum calculum.Is cùm accessisset ad sãctũ Macariũ qui dicitur politicus,eius couueniẽdi gratia, & propter spiritalem vtilitatẽ, ei dicit.Abba Macari,valde affligor.coëgit eũ Christi seruus dicere causam propter quã molestia afficiebatur. Is verò ei dicit.

DE

DE VIRGINE QVE FACIEBAT septingentas orationes.

IN quodam vico habitat quædã virgo, quæ XXIIII.
tricesimum annum iam exercetur. De qua multi mihi narrarunt, quòd præter sabbatũ & dominicam nullo alio die vescitur. sed toto tempore trahens hebdomadas, & post quinque dies comedens, facit septingentas orationes. Hoc cùm didicissem, meipsum reprobaui, quòd vir creatus his viribus corporis, non potuerim facere plusquã trecentas orationes. Ei respõdet sanctus Macarius, dicens. Sexagesimus annus agitur ex quo centum constitutas facio orationes, & laborans manibus ea quæ sunt ad alimentum necessaria, & fratribus vtilitatem reddens congressionis. nec mea me iudicat ratio quòd fuerim negligens. Si tu autem cùm trecentas facias orationes, iudicaris à conscientia: apertè ostendis te non purè orare, vel posse plures orationes facere quàm facias.

DE CRONIO PRESBYTERO.

CRonius quidam mihi narrauit presbyter XXV.
Netriæ. Cùm essem, inquit, iunior ab initio, & propter animi angorem & tristitiam fugerem ex monasterio mei Archimandritæ, errans perueni ad montem sancti Antonij. Sedebat autẽ beatus Antonius inter Babylonem & Herculeas in vasta solitudine, quæ fert ad mare rubrum, circi-

ter triginta milliaribus à fluuio. Cùm ergo venissem ad eius monasterium quod est propter fluuiũ, in quo sedebãt eius discipuli Macarius & Amatas, qui eum etiam cùm dormiisset sepelierunt: expectaui quinque dies vt conuenirem sanctum Antonium. Dicebatur autem accedere ad hoc monasterium, aliquando quidem post decem dies, aliquãdo verò post viginti, aliquãdo verò post quinque, prout expediebat pro beneficio eorum qui veniebant ad monasterium. Conueneramus ergo diuersi fratres diuersis de causis. Inter quos fuit etiam Eulogius Alexandrinus monachus, & cũ eo alius membris mancus. qui quidem propter talem causam accesserunt.

DE EVLOGIO ALEXANDRINO, & eo qui erat membris mancus.

XXVI. Ic Eulogius fuit disciplinarum liberalium scholasticus, qui diuino amore sauciatus, propter desiderium immortalitatis, renunciauit tumultibus. & cùm omnes suas dispersisset facultates, sibi reliquit paucos nummos, cùm non posset operari. Cùm ergo per se angeretur animo & esset tristis, & neque vellet cũ aliis congredi, neque vt solus esset satis sibi persuaderet: inuenit quẽdam mancum ac mutilatum in foro proiectum, qui nec manus habebat nec pedes. Ei solum lingua remanserat integra ad alloquendum eos qui incidebant. Eulogius autem stans, eum fixis intuetur oculis,

oculis,& deum rogat: & cum Deo hoc modo paciſcitur,dicens.Domine propter nomen tuum accipio hunc mutilatum,& eum me recreaturum ac refecturum ſpōdeo vſque ad horam mortis eius:vt ego quoque per eum ſaluus fiam.Largire ergo mihi Chriſte patientiam vt ei inſeruiam. Et ad eū accedens,dicit ei.Vis ego te domo accipiam, & te recreem ac reficiam? Ille ei dicit.Vtinam dignareris, ſed ego ſum indignus.Vado ergo,inquit,& adducam aſinum,& te hinc auferam. Cum magno autem gaudio eſt aſſenſus is qui erat mutilatus. Eum ergo ſuſtulit & portauit in ſuum hoſpitiolū: eiúſque curam geſsit in omnibus quibus opus habuit. Perpetuis ergo quindecim annis,is qui erat mutilatus,beneuolè ab eo curabatur tanquam pater, vt qui lauaretur, vngeretur, foueretur, & portaretur manibus Eulogij, & ſupra ſuam dignitatem quidem cuſtodiretur,morbo autem conuenienter reficeretur. Poſt quindecim autem annos inuaſit dæmon eum qui erat mutilatus,volens priuare Eulogium mandato & propoſito,& mutilatum à refectione,& Dei gratiarum actione.ſeditionéque excitat in Eulogium .multíſque eum probris cœpit inſequi,adeò vt eum etiā appeteret maledictis, dicens deinceps.Abi hinc ſcelerate fugitiue.Suffuratus es alienas pecunias: & dominum ſpoliaſti: & meo prætextu vis latere,vt qui prætextu bene faciēdi me acceperis in tuum hoſpitiolum. & propter me vis eſſe ſaluus.Eulogius autem cor eius lenibat, dicens.Ne Domine,ne hæc dixeris. ſed dicas quá-

nam in re tibi fuerim molestus, & eam corrigam. Mancus autem dicebat arroganter. Non fero has affetationes: aufer me hinc, & proiice in foro. recuso tuam curationẽ. Dicebat autem Eulogius. Rogo te, patere tui curã geri, & dic si quid sit tibi graue Domine mi. Mutilatus autem magis incensus, ei dicebat. Nõ possum amplius ferre tuam subdolam & ironicam adulationem. Non placet mihi hæc vita parca & sordida. ego volo vesci carnibus. Patiens autem Eulogius carnes ad eũ attulit. Cùm eas autem vidisset qui vexabatur, Non satis est mihi tecum esse solum. turbas volo. Ei autem dicit Eulogius. Ego ad te iam adducam monachorum multitudinem. Ille autem rursus ægre ferens, dicit, Væ mihi misero. Tuum aspectum ferre non possum: & tu ad me adducis tui similes, qui cùm sint ociosi, comedunt. Et insolenti voce seipsum laniãs, vociferabatur, dicens. Nolo. nolo. in forum deduci volo. O violẽtia. abiice me vbi ĩuenisti. Dico quòd si habuisset manus, in animũ induxisset vel se suffocare, vel sibi ense manus afferre. Cùm dæmon sic eum efferasset, postea se confert Eulogius ad propinquos monachos: & dicit eis. Quid faciam? Ad desperationem me deduxit mutilatus. Dicunt ei, Quãobrẽ? Ille autẽ, Me, inquit, grauiter afficit. nec scio quid faciã. Abiiciã ipsũ. sed Deo dedi dexterã: & timeo. Nõ abiiciã. me dies noctésque malè habet. Nescio quid faciã Ei dicũt illi absolutè. Adhuc viuit magnus ille. Sic enim vocabãt sãctũ Antoniũ. Ascẽde ad ipsũ, mutilatũ ĩponẽs ĩ nauigiũ: & defer

cũ in monasteriũ: & expecta donec magnus venerit è spelunca, & ad eũ refer iudiciũ. & quod tibi dixerit, sta illius sẽtẽtiæ. Deus enim tibi dicit per ipsum. Verbis eorũ morẽ gessit Eulogius, & mutilato blã diẽs, cùm eũ immisisset in cymbã pastoralẽ, noctu egressus est ex vrbe, & tulit eũ in monasteriũ discipulorũ magni Antonij. Accidit autẽ vt alio die veniret magnus sero vespere, vt narrauit Cronius, amictus chlamyde pellicea. Ingressus est ergo in suũ monasteriũ. Erat autẽ hæc eius cõsuetudo vt alloqueretur Macariũ, & eũ interrogaret. Frater Macari, venerũt ne huc aliqui? Respõdebat Macarius, Venerũt. Dicebat autem magnus, Sũt ne Aegyptij, an Hierosolymitani? Dederat autẽ magnus ei signũ, dicẽs, Cũ videris venisse aliquos quibus est minus negocij, dic, Adsũt Aegyptij. Quãdo autẽ videris venisse aliquos religiosiores & paulò considerationes, dic, Sũt Hierosolymitani. Rogabat ergo magnus pro more, dicẽs fratri Macario, Sũt Aegyptij fratres, an Hierosolymitani? respõdet Macarius dicẽs, Est mixtura. Quando ergo dicebat Macarius, Sũt Aegyptij, dicebat ei magnus. Para eis lentẽ, & da eis quod comedãt. & faciebat eis vnã orationẽ, & dimittebat eos. Quãdo autẽ dicebat, Sũt Hierosolymitani, sedebat per totã noctẽ, & eis dicebat ea quæ pertinent ad salutẽ. Sedens ergo illo vespere, dicit. Vos omnes accersit magnus. cúmque nullus ei dixisset quod nomen haberet scholasticus, cùm serũ esset vesper, vocat eũ dicens, Eulogi, Eulogi. & cùm ter proclamasset, & scholasticus Eulogius nõ

respōdisset, putans aliquē aliū vocari hoc nomine, dicit ei magnus. Tibi dico Eulogi, qui venisti ab Alexandria. Tunc ei dicit Eulogius, Quid iubes quæso? Dicit ei magnus. Quid huc venisti? Respōdit ei Eulogius, dicens. Qui tibi reuelauit nomen meū, rē quoque propter quā veni reuelauit. Dicit ei sanctus Antonius. Didici quare venisti. Sed dic coram fratribus, vt ipsi quoque audiant. Iussus autem à magno Eulogius, dixit corā omnibus. Hūc mutilatum inueni ego in foro proiectū & neglectui habitum. Eius autem misertus, Deum sū precatus vt daret mihi gratiam in ipsum tolerantiæ. Dexteram quoque dedi Deo, quòd in morbo eius curā gerā, vt & ego per ipsum saluus fiam, & ipse à me recreetur. Sunt autē quindecim anni ex quo simul versamur: sicut etiā tuæ sanctitati reuelata sūt omnia. Sed nescio quídnam mali à me passus, post tot annos me summè vexat. & in animo habui ipsum eiicere, ipso me ad hoc cogente. Ea de causa veni ad tuā sanctitatē, vt mihi consulas quidnā debeā facere, & ores pro me. me enim vexat grauiter. Dicit ei magn⁹ Antonius graui & austera voce, Abiicias tu eū Eulogi. At qui eū creauit, non abiicit. Si tu eū abiicis, Deus ei excitabit te meliorē qui eū colligat. Conticuit Eulogius, & extimuit cùm hæc audiisset. Relicto autē Eulogio magnus Antonius incipit lingua flagellare mutilatū, & ad eum exclamare. Mutilate, maculate, cœlo & terra indigne, Non cessas cū Deo pugnare, & tuū fratrē irritare? Nescis esse Christū qui tibi ministrat? Quomodo audes

audes hæc loqui aduersus Christum? Non propter Cristũ se tuo mancipauit seruitio? Cùm ergo eum quoque verbis coercuisset increpãtibus, eos dimittit. & cùm disseruisset cum fratribus de iis quæ erant vnicuique necessaria, rursus accedit ad Eulogiũ & mutilatũ, & dicit eis. Ne vsquã immoremini ô fratres, sed abite in pace, & ne inuicẽ separemini, deposita omni molestia quã vobis iniecit dæmon: & cũ bona dilectione reuertimini in cellam in qua longo tempore versati estis. Iam enim Deus mittet ad vos. Hæc enim tentatio in vos excitata est à Satana, quoniã scit vos iam ad finẽ peruenisse, & futurũ esse vt coronas à Christo accipiatis, ipsũ per te, & te per eũ. Nihil ergo aliud cogitaueritis. Quòd si veniens Angelus non inuenerit vos in eodẽ loco, futurũ est vt coronis priuemini. Citò ergo festinãtes ingressi sunt, & venerũt in suã cellã in fine agapes. & intra viginti quatuor dies, obit beatus Eulogius resolutus ad Dominũ, & ĩtra tres alios obit is qui erat corpore mutilatus, sed anima firmus ac robustus, qui ipse quoque in manus Dei suũ commendauit spiritũ. Cùm ergo aliquanto tẽpore versatus esset Cronius circa loca Thebaidis, descendit in monasteriũ Alexandriæ, & accidit vt beati quidem Eulogij obitus à fraternitate celebraretur tricesimus dies, manci autẽ tertius. Cũ hoc ergo didicisset Cronius, obstupuit: & acceptũ Euãgelium, vt fidẽ haberent audientes, posuit in medio fratrũ: & eis iurauit, narrans magni Antonij de his præscientiã, & de omnibus quæ acciderunt, & dicens.

Agape, conuiuium ad quod conueniebant pauperes christiani.

Horum

Horum ergo verborum fui interpres cùm beatus Antonius Græcè nesciret.ego verò sciebam vtranque linguam,& eis sum interpretatus.iis quidem qui Græcè,quæ à magno dicta sunt:ipsi autem sancto Aegyptiacè,quæ dicta sunt ab Eulogio.

DE CONTEMPLATIONE quam vidit Abbas Antonius.

XXVII. Oc quoque narrauit Cronius illa nocte magnum eis narrasse Antoniũ.Ego,aiebat, anno integro oraueram vt reuelaretur mihi locus iustorum & peccatorum.Vidi autem Gigãtem nigrũ altissimũ,qui ad nubes vsque pertingebat,habebat autem manus ad cœlũ vsque extensas. infra autem erat lacus qui mare æquabat magnitudine.Vidi quoque animas tanquã aues sursum volantes.Et quæcunque quidẽ eius manus & caput superuolabant, seruabantur ab Angelis. Quæ autem à manibus eius verberabantur, incidebant in lacum.Ad me itaque vox peruenit quæ dicebat. Quas vides animas superuolasse caput gigantis & eius manus,eæ sunt animæ iustorum,quæ quidem ab Angelis seruantur in paradiso. Quæ autem à manibus eius percutiuntur, eæ in inferno demerguntur.quæ quidem attractæ fuerunt à voluntate carnis,& odium secutæ sunt,& referendæ iniuriæ cupiditatem.

VITA ABBATIS PAVLI Simplicis.

NArrauit autem ſanctus Dei Hierax, & Cronius, & plures alii ex fratribus de quibus ſũ dicturus, quòd quidã Paulus agreſtis agricola, inſigniter innocens, & vita ſimplex, vxorem duxerat mulierem formoſiſsimam, ſed moribus improbã. quæ longiſsimo tẽpore peccans eũ latuit. Aliquando autẽ de improuiſo ingreſſus domum ſuã, inuenit eos turpia perpetrantes, deducẽte Paulum prouidentia ad id quod erat ſibi conducibile. eámque cùm vidiſſet cum eo cũ quo habebat ſtupri conſuetudinẽ, honeſtè ac decorè riſit, & eis exclamauit, dicens: Bene eſt, bene eſt. reuera non eſt mihi curæ. Per Ieſum, ego eã non accipiã amplius. abi. eam tibi habe & eius filios. ego enim recedo, & efficior monachus. Cũ nulli autẽ dixiſſet aliquid, pertranſit octo monaſteria, & abit ad ſanctũ Antonium, & pulſat oſtium. Egreſſus autem ſanctus Antonius, eum interrogat. Quid vis? Ei dicit Paulus. Volo fieri monachus. Reſpondet ei Antonius. Senex ſexagenarius non poteſt hic fieri monachus. ſed potius abi in vicum, & operare, & vitam dege operariam, Deo agens gratias. Non potes enim ſuſtinere afflictiones ſolitudinis. Reſpondet ſenex, & dicit. Si quid me docueris, illud faciã. Dicit ei Antonius. Dixi tibi te eſſe ſenẽ, & nõ poſſe eſſe monachum. abi. Si enim vis eſſe monachus, ingredere cœnobiũ vbi ſunt complures fratres qui XXVIII.

possunt tuã ferre imbecillitatẽ. Ego enim solus hic sedeo. quinque dierũ spacio ĩteriecto comedẽs, idq; esuriẽs. His ergo verbis Paulũ abigit. Postquã autẽ eũ non admisit, clauso ostio Antonius tribus dieb9 foras nõ est egressus, propter se, nec propter ea quæ essent sibi vsui. Senex autẽ permansit non recedẽs. Quarto verò die cùm eũ premeret necessitas, aperto ostio egressus est. & cùm rursus vidisset Paulũ, ei dicit. Abi hinc senex. Quid mihi es molest9? nõ potes hic manere. Dicit ei Paulus. Fieri non potest vt ego alibi quàm hic moriar. Cùm aspexisset autam Antonius, & vidisset eum non ferre ea quæ sunt ad victum necessaria, non panem, nõ aquam, non aliquid aliud, & iam quartum diem perseuerasse ieiunum, cogitauit apud se, Ne forte moriatur vt qui non sit assuetus ieiunare, & meam maculet animam. Eum ergo admittit. Tunc ei dicit Antonius. Potes esse saluus si habeas obedientiam, & quod à me audieris hoc feceris. Paulus autem respondens dixit. Faciam quæcunque iusseris. Taléque vitæ asperæ agẽdæ rationẽ in illis diebus suscepit Antonius, qualem, quando erat in principio iuuentutis. Eius ergo mentem probans Antonius, ei dixit. Sta, & ora in hoc loco, donec ingrediar, & afferam tibi quod opereris. Ingressus autẽ speluncam, per fenestram animaduertit eum in eo loco totam hebdomadam manere immobilem, cùm ab æstu torreretur. Egressus autẽ post hebdomadam, cùm ex palmis ramos madefecisset, ei dicit. Accipe, & cõtexe catenam, vt me vides. Texit senex ad horam

ram vſque nonam quindecim vlnas magno labore. Cùm autem vidiſſet Antonius id quòd contexuerat, id minimè ei placuit, & ipſi dicit. Male contexuiſti, retexe & denuo contexe. cùm iam ſeptimo die ieiunus ageret, ídque cùm eſſet grandis ætate. Tantum autem eum hac de cauſa afflixit, vt ægrè ferens ſenex fugeret Antonium, & vitam monachorum. Is autem eoſdem ramos & retexuit & iterum contexuit cum magno labore, quòd ex cõtextura prima fuiſſent corrugati. Cùm ergo vidiſſet magnus Antonius eum nec murmuraſſe, neque animum abieciſſe, neque vultũ ſuum omnino auertiſſe, & neque vel tantillum ſuccẽſuiſſe, propter eũ eſt compunctus. & ſole occidente ei dicit, Patercule, vis comedamus fragmentum panis? Dicit ei Paulus. Vt tibi videtur, Abbas. Hoc quoque rurſus inflexit Antonium, quòd non ad cibi nunciũ protinus accurrerit, ſed ei poteſtatem permiſerit. Para ergo, inquit, menſam: & obediit. Fert panes Antonius, & imponit mẽſæ quatuor paxamidia, ſex vnciarũ: & ſibi quidẽ vnũ madefecit, erant enim ſicci. Illi autẽ tres. Pſalmũ pſallit Antonius quẽ nouerat: & cùm eum duodecies cecinisſet, duodecies orauit vt in hoc quoque Paulum probaret. Senex autem ſimul precatus eſt ipſo magno promptius & alacrius. Mallebat enim, vt arbitror, paſcere ſcorpios, quàm vnà viuere cum adultera. Poſt duodecim autem orationes, Paulo dicit magnus Antonius. Sede, inquit, & ne comedas vſque ad veſperam. ſed ſolum attende eſculentis. Cùm autem fuiſſet veſpera,

& Paulus non comedisset, dixit ei Antonius. Surge, ora, & dormi. Ille autem mensa relicta sic fecit. Media autem nocte excitauit eum ad orationem, & vsque ad horam nonam produxit orationes. Mensa autem rursus apposita, cùm & rursus cecinisset & orasset, sero vespere sederunt ad comedendum. Cùm ergo comedisset magnus Antonius vnum paxamidium, aliud non tetigit. Senex autem comedēs tardius, adhuc tenebat paxamidiũ quod ceperat. Expectabat ergo Antonius donec perfecisset, & dicit ei. Comede Patercule, etiam aliũ vnũ paxamidiũ. Dicit ei Paul⁹. Si tu comedas ego quoque comedã, te autē nõ comedente, nec ego comedã. Dicit ei Antonius. Mihi sufficit. Sum enim monachus. & mihi sufficit. Nã ego quoque volo fieri monachus. Surgit rursus, & facit duodecĩ orationes. & psallit duodecĩ psalmos. Et post orationes primi somni parũ dormiunt, & rursus expergiscũtur ad psallendũ à media nocte ad diē vsq;. Deinde misit eũ ad obeundam solitudinem, dicens ei: Veni huc post tres dies. Cùm hoc autem factum esset, & quidam fratres ad eum venissent, obseruabat Paulus Antonium quídnã vellet eum facere. Is autem dixit ei. Tacens ministra fratribus. neque aliquid gustaueris donec fratres fuerint iter ingressi. Postquam autem tertia iam impleta esset hebdomada ex quo non comederat Paulus, fratres eum rogabant, Qua de causa taces? Dicit ei Antonius, Quid taces? colloquere cum fratribus. Ille verò est collocutus. Cùm aliquando ei fuisset allata vrna mellis, dixit

dixit ei Antonius. Frange vas. & mel effundatur. Sic autē fecit. Et ei rursus dicit, Collige rursus mel concha, ne sordes aliquas inferas. Et rursus iussit eum aquam haurire toto die. Et rursus cùm vestē eius dissoluisset, iussit consuere. Tantam denique hic vir possedit obedientiā, vt ei etiam data sit gratia diuinitus, nempe vt eiiceret dæmones. Postquā ergo vidit senem magnus Antonius, prompte eū esse ad omnia secutum in vitæ exercendæ ratione, ei dicit. Vide frater, si sic indies potes, mane mecū. Dicit ei Paulus. An quid mihi possis amplius ostendere, nescio. Nam ea quæ vidi ego quoque facio facile & citra laborem, Deo mihi opem ferente. Tunc ei dicit Antonius alio die. In nomine Iesu, ecce factus es monachus. Cùm autem satis supérque compertum haberet in omnibus magnus & beatus Antonius, esse admodum perfectam animā Christi seruum, vt qui esset admodū simplex: post certos menses, Dei gratia opem ferente beato Antonio, facit ei deinceps cellam ad tres vel quatuor lapides à sua cella. Et dicit ei. Ecce Christi virtute opem ferente tu factus es monachus. mane deinceps seorsum, vt etiam facias periculum dæmonū. Cùm ergo anno vno per se habitasset Paulus simplicissimus, & gratia dignatus est aduersus dæmones & aduersus omne genus morbos, se perfectè gerens in virtute exercitationis. Quodam ergo die adolescentulus qui supra modum grauiter vexabatur à dæmone, allatus est ad beatū Antoniū, habens principalem sæuissimum dæmonem, qui

 etiam

etiam ipſum cœlũ maledictis & probris inſequebatur. Cùm igitur adoleſcentem obſeruaſſet magnus Antonius, dicit iis qui eum ducebant. Non eſt hoc meum opus. nã contra hunc ordinem dæmonum, nempe principalem, nondum ſum donatus gratia. ſed hæc eſt Pauli gratia Simplicis. Abiẽs ergo magnus Antonius ad probatiſsimum Paulum, ipſos quoque deduxit, & dicit ei. Abbas Paule, Eiice hunc dæmonem ab hoc homine, vt ſanus ad ſua redeat, & Dominum glorificet. Dicit ei Paulus. Tu verò quid? Dicit ei Antonius. Non eſt mihi ocium. eſt aliud quod agam. & relicto illic puero, reuerſus eſt magnus Antonius in ſuam cellã. Cùm ergo ſurrexiſſet innocens ſenex, & efficacem fudiſſet orationem, dicit prouocans dæmoniacum. Dixit abbas Antonius, Egredere ab homine. Dæmon autem cum probris ac maledictis exclamabat dicens. Non egrediar improbe nugator ſenex. Accepta itaque pelle ſua ouilla, verberabat eum in tergo, dicens. Egredere. dixit Abbas Antonius. Dæmon autem maledictis inſequebatur Paulum & Antonium. Helluones iſti in ſenectute. Veternoſi. inſatiabiles. qui propriis nunquam ſunt contenti. Quid eſt vobis commune nobiſcum? Quid in nos exercetis tyrannidem? Tandẽ dicit ei Paulus. Aut exibis, aut abeo vt id dicam Chriſto. iſque faciet vt ſit tibi væ. At Ieſum quoque probris & maledictis inſectabatur immitis ille dæmõ, clamans, Nõ exibo. Ea de cauſa indignatus Paulus aduerſus dæmonem, egreſſus eſt è ſuo hoſpitio in ipſo puncto meridiei.

ridiei. Aestui autẽ Aegyptiorum intercedit cognatio cum fornace Babylonio. Stans ergo sanctus senex tãquam columna super petram, sic orat Christum, dicens. Tu vides Iesu Christe qui fuisti crucifixus sub Poncio Pilato, me non descensurum ex hac petra, neque esurum nec bibiturum donec moriar, nisi me nunc audieris, & hunc dæmonem ab homine eieceris, & à spiritu immundo ipsum liberaueris. Adhuc cum Iesu loquente simplici & humili Paulo, priusquam ipse preces perfecisset, exclamauit dæmon dicens. Recedo, recedo. vi egredior. & per tyrannidem expellor. discedo ab homine. non amplius ad eum accedo. Pauli simplicitas & humilitas me expellit. neque scio quò abeã. Protinúsque exiit dæmõ, & mutatus est in maximũ draconẽ circiter septuaginta cubitorum. recedítque reptãs in mare rubrum, vt impleretur quod dictũ Pro. 12.
» est per sanctum spiritum. Fidem quæ demonstra-
» tur iustus annunciabit. Et rursus alibi. Super quem
» respiciam, inquit Dominus, nisi super mansuetum Esai. 66.
» & humilem & trementem verba mea? Solent enim humiliores dæmones eiici ab hominibus fide principalibus: principales rursus dæmones fugari ab humilibus. Hæc sunt miracula sancti Pauli simplicis & humilis, aliáque plura & his maiora. Hic vocatus est simplex à tota fraternitate.

VITA ABBATIS PACHON.

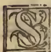
QVidam Pachon nomine cùm peruenisset ad annum septuagesimum, sedebat in Scete. XXIX.
Accidit

Accidit autem vt ego vexatus ab affectione fœminæ cupiditatis,cogitationibúsque & visis nocturnis,ferrẽ difficiliter. Cúmque parum abesset quin propter hanc tentationẽ exirem è solitudine,quòd me hæc animi perturbatio ageret vehementissime, vicinis quidem meis rem non exposui. sed neque meo magistro Eulogio.sed latenter veniens in solitudinem,quindecim diebus versatus sum cũ Patribus senescentibus in solitudine,qui erãt in Scete. Inter quos incidi etiam in sanctum virum pachonem.Cùm ergo inuenissem eum sinceriorem & magis versatum in exercitatione, ausus sum ei meum animum aperire.Dixit autem mihi ille sanctus.Ne tibi videatur res aliena. Hoc enim non tibi accidit ob delicias ociúmque & negligentiam. Nam & mores tibi ferunt testimonium, & penuria eorũ quæ sunt necessaria, & quòd nulla sit hic tibi consuetudo cum fœminis. sed potius hoc tibi accidit ab aduersario ob studium virtutis.Est enim triplex hostis qui impellit ad fornicationem. Aliquando enim nos caro inuadit luxurians, & quæ nimis lautè & delicatè est curata. Aliquando autẽ in nos insurgunt motus animi propter cogitationes. Aliquando autem ipse quoque dæmon in nos exercet tyrannidem propter inuidiam. Nam ego quoque multa obseruans, hoc inueni. Ecce me, vt vides,hominem senem. Cùm iam quadragesimum annum degam in hac cella,curã gerens meæ salutis, & ad hãc ætatem peruenerim,tentor vsque in hodiernum diem. & iurauit dicens. Iam duodecim

decim annis poſtquam tranſegi annum quinquageſimũ, nullam diem nec noctem intermiſit qua me nõ inuaſerit. Cùm itaque ſuſpicatus eſſem Deũ à me receſsiſſe, quandoquidẽ tanta in me dæmon vteretur poteſtate, potius delegi mori abſque ratione, quàm vitio affectionéque corporis me turpiter gerere. Egreſſúſque à cella mea, & obiens ſolitudinem, inueni ſpeluncã hyænæ. In quam ſpeluncam me nudum immiſi toto die, vt feræ egreſſæ me deuorarent. Poſtquã autem fuit veſpera, prout ſcriptũ
„ eſt. Sol cognouit occaſum ſuum. Poſuiſti tenebras, *Pſalm.103.*
„ & facta eſt nox. In ipſa tranſibũt omnes beſtiæ ſyl-
„ uæ. Catuli leonum rugientes vt rapiant & quęrant
„ à Deo eſcam ſibi. Egreſſæ ergo feræ in illa hora, & maſculus & fœmina, me à pedibus ad caput vſque odorati ſunt, circunlingentes. Cúmque expectarẽ fore vt deuorarer, à me receſſerunt. Cùm ergo illic tota nocte iacuiſſem, non fui deuoratus. Exiſtimãs ergo Deum omnino mihi parſiſſe, ſurrexi. Rurſus verò in cellam redij. Cùm autẽ ſe paucis diebus cõtinuiſſet dæmon, me eſt adortus vehementius quã antea, vt parum abfuerit quin blaſphemarẽ. Transformatus enim cũ eſſet in puellam Aethiopiſſam, quam in mea iuuentute viderã æſtate ſpicas legentem, ea mihi viſa eſt meis inſidere genibus. méque vſque adeo cõmouit vt putarem me cũ ea coiuiſſe. Furore ergo percitus impegi ei colaphũ. eáque ſic euanuit. Hoc autẽ mihi crede dicenti. Biennio non poterã ferre manus meæ fœtorem. Cùm ergo hac de cauſa puſilli & abiecti animi euaſiſſem, & de

me omnẽ ſpem abieciſſem, egreſſus ſum pererrans vaſtam ſolitudinẽ: & inueni paruam aſpidẽ. Quã cùm accepiſſem, eã admoueo meis genitalibus, vt vel ſic morſus morerer. & cùm eius caput virilibus applicaſſem, vt quę mihi fuiſſent cauſa tentationis, ne ſic quidẽ morſus ſum gratiæ prouidentia. Poſt hæc autem audiui vocẽ dicentem mihi in mea cogitatione. Abi Pachon, decerta. Ideo enim permiſi in te tantã exerceri poteſtatẽ, ne tibi eſſet elatior & arrogãtior ſpiritus, perinde ac ipſe poſſes hanc ſuperare affectionẽ: ſed tuã agnoſceres imbecillitatẽ, & in tuæ vitæ inſtituto nunquã haberes fiduciam, ſed recurreres ad Dei auxiliũ. Sic autẽ admonitus & confirmatus, ad cellã ſum reuerſus. & deinceps ſedens cũ fiducia, & nullam belli curã gerens, reliquos dies egi in pace. Dæmon autẽ cũ cognouiſſet meam eius deſpicientiã, pudore deinceps affectus, ad me non acceſsit amplius. His verbis cũ ad luctã aduerſus Satanã me confirmaſſet, & ad bellum inſtruxiſſet, & aduerſum dæmonẽ fornicationis me paraſſet ac docuiſſet, dimiſit, iubens vt forti animo me gererem in omnibus.

VITA ABBATIS STEPHANI.

XXX. Tephanus quidam Libs genere, ſedit ſexaginta annos ex trãſuerſo Marmaricę & Mareotæ. Is cùm fuiſſet ſummè verſatus in exercitatione, & eſſet diſcernendi poteſtate præditus, hanc gratiã eſt conſecutus, vt quicunque eum conueniret, à quacunque cruciaretur moleſtia, is moleſtia

lestia vacuus ab eo recederet. Fuit autem is quoque notus beato Antonio. Peruenit autē etiā ad nostra vsque tempora. Atque ego quidē cum eo non sum versatus propter viæ longitudinē. Sanctus autem Ammonius & Euagrius qui eū conuenerunt, narrauerunt se eū inuenisse in talem prolapsum ægritudinem in ipsis locis testiculorū, & penis summū vlcerasse cancrū, qui φαγέδαινα dicitur. Eum, aiebāt, inuenimus dū à quodā medico curaretur. & manibus quidē operabatur, & palmæ ramos contexebat, & nobiscū etiam loquebatur. reliquo autē corpori manū adhibebat chirurgus. Erat autem Dei gratia, ea præditus patientia, vt perinde affectus videretur, ac si corpus alterius secaretur. & cùm eius membra rescinderentur, non secus ac si essent pili insensiles, ita mansit immutabilis: tā insigniter & admirabiliter erat à Deo instructus. Cùm nos autem, inquit, partim angeremur, partim verò terreremur, quòd tanti viri talis vita in tantum morbū incidisset, & tales medicorū exectiones, nostras autem cogitationes sensisset beatus Stephanus: dicebat nobis. Ne ex hac re offendamini ò filij. Nihil enim quod Deus facit, ad malū vnquā facit, sed ad bonum finē. Fortasse enim membra merentur supplicium. & melius est ea hic dare pœnas, quā post excessum ex hoc stadio. Cùm nos ergo sic est hortatus, & verbis confirmauit ad tolerantiā, ędificauit ad fortiter ferendas afflictiones. Hæc autē narraui, ne videatur nobis alienū, quando viderimus aliquos sanctos incidisse in tales calamitates.

DE VALENTE QVI EXCIDIT.

XXXI. Vit quidã Valens, genere quidem Palæstinus, mẽte aũtẽ Corinthius. Corinthiis enim
1.Cor.4. vitiũ inflationis tribuit sanctus Paulus. Qui cùm venisset in solitudinẽ, ipse quoque plures annos habitauit nobiscũ. Eò autẽ processit superbiæ vt deceptus sit à dęmonibus. Ex eo enim quòd ipse paulatim deciperetur, fecit vt ipse de se magnificè ac præclarè sentiret, tanquã cum eo versarentur angeli. Quodã certè die, vt narrabãt, cùm operaretur in tenebris, acum dimisit qua consuebat sportam. Quam cùm ipse nõ inuenisset, dæmon ei fecit lãpadem, & inuenit acum. Hoc nomine rursus inflatus magnificam de se induit opinionẽ, & vsque adeò elatus est, vt etiã contẽneret ipsam sacramentorum cõmunionem. Cùm autẽ Christus Dominus eius esset misertus, sic prouidit vt eius detrimentum citò fieret manifestũ vniuersæ fraternitati. Accidit vt quidã veniẽtes hospites afferrent ad fraternitatẽ bellaria in ecclesiã. Pòrrò autem cùm eas accepisset sanctus Macarius presbyter noster, misit ad vnũquenque in cellam circa manipulum. inter quos etiam ad Valentem. Cum autẽ accepisset Valens, eũ qui attulerat contumelia affecit, & verberauit, & ei dicit. Abi & dic Macario. Non sum te deterior, vt tu ad me mittas benedictiones. Cùm cognouisset ergo sanctus Macarius eum esse seductũ, accessit vno die postea ad eũ exhortãdũ. & ei dicit. Valens, illusus es, desine. Postquã autẽ non audiuit

eius admonitiones, recessit. Cũ ergo certò sibi persuasisset dæmon, eũ eius deceptioni maximè fidem habuisse, abit, & figurã Seruatoris induit. & noctu accedit in phantasmate, mille angelis lampadas tenentibus, & rotam igneam, in qua visus est figurã exprimere Seruatoris. vnúsque eũ pręcedit & dicit. Christus dilexit tuũ institutũ, tuámque viuendi libertatem & confidentiã. & venit vt te videat. Egredere ergo è cella. & nihil aliud feceris, nisi cũ procul eũ videris, procũbens eum adora, & ingredere in tuam cellã. Egressus ergo cùm vidisset apparatũ lampadum, circiter à stadio procul Antichristum adorauit. Alio itaque die adeò fuit emotę mẽtis, vt ingrederetur ecclesiã, & fraternitate cõgregata diceret. Ego non habeo opus cõmunione. Christum enim vidi hodie. Tunc patres eũ anno vno vinxerunt, & in ferreos cõpedes coniecerunt, & curarũt precibus, eiúsque contẽptione, vitáque austeriore detrahentes eius persuasionẽ. nam, vt dicitur, sunt contrariorũ contraria medicamẽta. Necesse est autem eorũ quoque qui sunt tales vitam in hoc libro inserere, ad securitatem eorũ qui incidunt. sicut etiã sanctis plantis accessit lignũ paradisi, nẽpe cognitio boni & mali. vt si quando contigerit eos in aliqua re se rectè gerere, non se efferant & se iactent de virtute. Nam sæpe quoque virtus efficitur occasio prolapsionis, quando non recto scopo facta fuerit. Scriptum est enim, Vidi iustum pereuntem in sua iustificatione. id quoque est vanitas.

Gen.2. *Eccl.7.*

DE ERONE.

XXXII. Vit quidam Ero nomine, mihi vicinus, Alexandrinus genere, vrbanus adolescens, bono ingenio, vita mundus. Qui ipse quoque post magnos labores & præclaros sudores, ab arrogantia arreptus & elatione, præcipitauit: & aduersus patres superbus euasit & insolens: & Macariũ quoque presbyterũ affecit contumelia, dicẽs. Qui tuæ doctrinæ parent, decipiũtur. Nõ oportet enim alios magistros attendere præter Christũ. Abusus est autẽ testimonio quoque ad peruersum scopum
Matth.25. » suæ stultitię, dicens. Ne vocaueritis magistrũ super
» terram. Qui ipse quoque mentẽ adeò habuit obtenebratam vana persuasione suæ opinionis, vt fuerit etiam ferro vinctus cùm nollet conuenire ad sacramenta. Amica autem veritas. Fuit is vitæ instituto admodum subtili & accurato, adeò vt multi dicãt quibus cum eo intercessit consuetudo, quòd sæpe non nisi post tres menses comedebat, contentus cõmunione sacramentorum, & sicubi ei apparuisset olus agreste. Accepi autẽ ego quoque eius experiẽtiam cũ beato Albino, cum irẽ in Scetem. Aberat autẽ Scete à nobis quadraginta miliaria. In his quadraginta miliaribus nos bis comedimus, & ter aquam bibimus. Ille verò cùm nihil gustasset, pedes ingrediens, pronunciauit memoriter quindecim psalmos. Deinde magnũ psalmum. Deinde epistolam ad Hebræos. Deinde Esaiam, & partem Hieremię. Deinde Lucam Euangelistam. Deinde Prouerbia.

uerbia. Eum autem ambulantē non poteramus cōsequi. Is postremò arreptus à mali dæmonis operatione, vt qui ageretur ab igne vehementissimo, in sua quidem cella sedere non poterat: profectus autem Alexandriā diuino quodam consilio, clauum clauo extrusit. Sua sponte enim incidit in promiscuum & indifferentem rerū vsum, inuenta postea salute inuoluntaria. Accessit enim ad theatra & equestria certamina, & versabatur in cauponis. Is autem cùm gulæ esset deditus & ebrietati, incidit in cœnū fœminæ cupiditatis. & cùm peccare constituisset, cum quadam Mima cōgressus, vlcus suum aperuit. Cùm hæc sic fierēt, diuino quodā consilio enatus est ei anthrax in glande: & tēpore semestri vsque adeò ægrotauit, vt eius virilia membra cōputruerint, & sua sponte ceciderint. Cùm postea autē conualuisset, reuersus est ad hoc vt ea sentiret quæ Dei sunt, & venit in solitudinem, hæc omnia confitens patribus. & cùm non peruenisset ad operationem, paucis post diebus obdormiit.

DE PTOLEMAEO QVI EXCIDIT.

Lius quidam rursus nomine Ptolemæus, cū narratu difficilē, vel potius quæ narrari non potest vitam trānsegisset, habitauit enim vltra Scetem in ea quæ dicitur κλίμαξ, id est scalæ. Est autē locus qui sic dicitur, in quo nemo potest habitare, propterea quòd puteus fratrum distet decē & octo miliaribus. Cùm is ergo multa vasa fictilia XXXIII.

portasset,

portasset, & Decembri & Ianuario mense rorē collegisset, est enim permultū roris in illis partibus, & spongia ex lapidibus expressisset, perstitit illic habitās annos quindecim. Qui abalienatus à doctrina & congressione virorum sanctorū, & vtilitate, & cōtinua sacramentorum cōmunione, à recta via vsque adeò recessit, vt quod nonnulli dicunt impij casu omnia fieri, is quoque infelix id fateretur, dæmone erroris deinceps in eum obtinente imperiū. Hic enim inimicus vano huic homini suggessit, vt diceret res nullam habere essentiā: sed omnino esse omnia ex eo quod mundus ferretur sua sponte. In huius ergo animā hæc immisit omniū vitæ hostis, dicendo. Cū res ita se habeant, quid frustrà teipsum foris domas? Quíd nam te iuuabit Ptolemęe, si nō sit renumeratio? Quænā autem tibi sufficeret merces tot & tantorū laborum, etiamsi esset qui redderet? Quodnam autē est iudicium quod minantur scripturæ, si nulla sit prouidētia? His Satanicis circumseptus cogitationibus miserrimus Ptolemæus, dicitur esse emotæ mentis, & hucusque errare in Aegypto, & seipsum dedidisse gulæ & ebrietati, cum nemine conuersans, sed mutus forum obiens, miserabile & lachrymabile spectaculum Christianorum oculis, ludibriū autem iis qui vitam nostrā nesciunt. Hæc autem calamitas immedicabilis miserum inuasit Ptolemæum, ex rationis experte sui persuasione, quòd à seductore dæmone illusus, existimaret se habere cognitionē super omnes sanctos patres. Per quam inflatus, suiipsius hostis, præceps

datus

datus est in profundum interitus. cùm nullum vnquam conuenisset ex sanctis patribus qui sapienter gubernauerāt, nec eorum fuerit fundatus spiritali doctrina, sed iuuentus absque gubernatore, in extremum mortis profundum cecidit, & sicut arbor viridibus foliis comata, & fructibus ornata, quæ vno temporis momento omnibus simul est nuda-
›› ta, reddita est arida. Nam vt scriptum est, Quibus Prouer.11.
›› non est gubernatio, ij cadunt vt folia.

DE VIRGINE LAPSA.

Oui rursus quandam virginem Hierosolymis quæ saccū gestauit sexennio, & fuit inclusa: nec aliquid accepit ex iis quæ tendunt ad voluptatem, sed summam continentiā exercuit inter fœminas. postea autē à diuino deserta auxilio propter summam superbiam, lapsa est, & aperta fenestra admisit eū qui ei inseruiebat, & cum eo fuit cōmixta. eo quòd non diuino proposito & ex charitate se exercuerat, sed vt humanæ scenæ seruiret. quod quidem est vanę glorię & praui instituti. Nā cùm eius cogitationes occupatæ essent in damnādis aliis, incitaretur autē furore à dæmone superbiæ, eóque valde delectaretur: ab ea recessit sanctus angelus custos tēperantiæ. Ideo autem scripsimus ò virorum fidelissime, & vitam eorum qui se rectè & ex virtute gesserunt, & eorum qui post multos labores per ocium & socordiam à summo & perfectissimo vitæ instituto exciderūt, capti à diabolo XXXIIII.

omne genus laqueis.vt vnusquisque ex suę vitę instituto intelligés occulta retia hostis bonorum, fugiat eius laqueos. Cùm sint ergo multi,iíq; magni viri & mulieres, qui ab initio se rectè gesserunt in honesto instituto exercitationis, tandem autē fuerunt euersi radicitus ab omnium hominū aduersario:ex multis facta mentione paucorum,plurimos præteribo silentio. vt qui neque ipsos erigā, neque mihi prosim,dum in iis multum immoror, & eximios Christi athletas negligo, non narrans virtutes diuinæ eorum exercitationis.

VITA ABBATIS ELIAE.

XXXV. Lias quidam optimus exercitator,fuit virginum amantissimus, curam gerens partis imbecillioris. Sunt enim tales animæ, quibus fert finis testimoniū quòd id faciāt ex virtute. Is cū misertus esset ordinis fœminarū quæ se exercent, haberet autem facultates in Athlebe ciuitate, ædificauit magnum monasterium. & illic congregauit omnes quæ errabant virgines. consequenter eorum in omnibus curam gerens. suppeditans eis omnia quæ ad vsum pertinent necessariū. ortos,& earū oracula,& vt semel dicam, omnia quæ postulat vita exercitationis. Eæ autē ex diuersis vitæ institutis & priuata deductæ consuetudine, inter se depugnabant assiduè. Cùm ergo oporteret hunc sanctum & eas audire, & efficere vt pacem inter se seruarent:collegerat enim ad trecentas: & necesse ei fuerat

fuerat esse earũ intercessor biennio, licet ætate iuueni. erat enim circiter triginta aut quadraginta annos natus: is tentatus fuit à voluptate. A monasterio autem recedens ieiunus, errauerat per solitudinem duos dies, hoc rogans, & dicens. Aut occide me, ne ipsas videam afflictus. aut meam aufer affectionem, vt earum curam geram vt postulat ratio. Cùm fuisset ergo vespera, eũ somnus oppressit in solitudine. Venientes autem ad eum tres angeli, vt ipse mihi narrauit, eũ retinentes, ei dicũt. Cur exiisti ex monasterio fœminarum? Rem itaque eis narrauit, dicens. Timui ne & illas lędere & meipsum. Dicunt ei angeli. Si te ergo liberauerimus ab hac affectione, redibis, & earum curam geres? His assensus est. Ab eo autem iusiurandum exigũt. narrabat autem iusiurandum. Iura nobis tale iusiurandum. Per eum qui mei curam gerit, earũ curam geram. Hoc eis iurauit. Tunc angeli eum tenuerunt: vnus manus: & alter pedes: tertius autem accepta nouacula, excidit eius testiculos tanquam in ecstasi, non verè, sed quadã visione. Visus est ergo in illa ecstasi veluti excisus fuisse & curatus. Post hoc interrogãt ipsum angeli dicentes. Sensisti vtilitatem aliquam? Eis dicit ille. Valde magnam accepi vtilitatem. valde enim leuatus sum. & persuasum habeo me esse liberatum à labore & affectione. Tunc angeli ei dicunt. Abi ergo ad tuum monasteriũ. Reuersus est autem post quinque dies, cum lugente toto monasterio, quandoquidem cùm esset propè, eas corrigebat assiduè quantũ in illo erat. Cùm autẽ postea

vixisset alios quadraginta annos, affirmabat patribus, quòd ab eo tempore nō ascenderat in cor eius affectio cupiditatis fœminæ. Hæc est gratia sancti viri Eliæ, & hæc exercitatio, & quemadmodum curam gessit monasterij virginum.

VITA ABBATIS DOROTHEI.

XXXVI. Vi successit Dorotheus vir probatissimus, qui in bona vita, & quę in agendo versatur, consenuit. Qui cùm non posset quidem sic curam gerere monasterij vt hic beatus, neque mansisset in illa cella: in ipso monasterio in superiori cœnaculo seipsum inclusit: & fecit fenestram quæ spectabat ad monasterium fœminarū, quam claudebat & aperiebat. Perpetuò ergo assidebat fenestræ, procurans vt inter eas pugnę cessarent. Sícque in superiori cœnaculo cōsenuit, neque sursum ascē dentibus fœminis, neque illo potente descendere. Non enim stabant scalæ.

DE AMMA PIAMVN.

XXXVII. Vit quædam virgo Piamun, quæ annos vitę suæ vixit cum matre propria, sola cum sola vespere comedens, & linum nens. Hæc dignata est gratia prædictionis futurorum inter homines. Accidit aliquando in Aegypto cùm Nilus ascenderet, vt vicus vicum inuaderet. Pugnāt enim pro aquarum diuisione, adeò vt sequātur cædes & sauciationes.

ſauciationes. Potentior ergo vicus eius vicũ inuaſit, & venit virorum multitudo cum lanceis & clauis, vt eius vicum excinderet. Adſtitit autem ei angelus reuelans eorum inuaſionem. & accerſitis vici presbyteris, eis dicit. Exite, & ex hoc vico occurrite eis qui veniunt contra vos, ne vos quoque vnà cum vico pereatis. & rogate eos vt deſiſtant à pugna. Territi autem presbyteri ei ad pedes procumbunt, eam rogantes & dicentes. Nos nõ audemus eis ire obuiam. Scimus enim eorũ temulentiam & petulantiam. Sed ſi facis miſericordiam & in totũ vicum & in domũ tuam, ipſa eis egredere obuiam. Illa autem cùm non aſſenſa eſſet, veniens in ſuam domunculam, ſtetit tota nocte orans & genu flectens, Deúmque rogans, dicendo. Domine qui iudicas terrã, cui nihil placet quod eſt iniuſtũ. Cùm hæc ad te venerit oratio, virtus tua eos ſiſtat immobiles tanquam colũnam, vbicunque eos deprehenderit. Ij autem circa horam primam, à tribus miliaribus, in loco fixi tanquam colũna, labefactari non poterant. Illis quoque reuelatum eſt quòd illius intercesſionibus factũ eſt eis impedimentũ. Iíque ad vicũ mittentes pacẽ petierunt, dicentes. Agite Deo gratias, & precibus Piamun quę nos impedierunt.

VITA ABBATIS PACHOMII, & eorum qui cum ipſo erant.

TAbenneſis eſt locus qui ſic vocatur in Thebaide. in quo fuit Pachomius Monachus, vir ex iis qui vixerũt in ſummo & perfecto XXXVIII.

vitæ instituto. adeò vt is fuerit dignatus & futurorum prędictionibus & angelicis visionibus. Is fuit valde amans pauperum, & magna charitate in homines. Eo ergo sedente in hac spelunca, visus est ei angelus Domini, qui ei dicit. Pachomi. ea quidem quæ ad te pertinent rectè & ex virtute gessisti. Superuacaneè ergo sedes in hoc loco. Age ergo egredere, & congrega omnes iuniores monachos, & habita cũ eis. & sequens formam quam dabo tibi, eis leges constitue. Eíque dedit tabulam æneam, in qua hæc scripta fuerant. Concede vnicuique vt comedat & bibat pro viribus. & pro viribus comedentiũ, eis quoque manda opera quæ proportione conueniant ac respondeant. & neque ieiunare prohibe nec comedere. Sic quidẽ fortibus fortia mãda opera. imbecilla autẽ & leuia iis qui se magis exercent, & sunt imbecilliores. Fac autem diuersas cellas in eadem aula. & tres in cella maneant. Ab omnibus autẽ cibus in vna domo capiatur. Dormiant autem, non recumbentes. sed extructis sibi sedibus paulo supinioribus, & illic suis impositis stragulis dormiant sedentes. Noctu autem gestent lebitones lineos, succincti. Habeat vnusquisque ex his pellẽ ouillam albam laboratã. Absque ea neque comedant, neque dormiãt. Ingredientes autẽ ad Christi cõmunionem, sabbato & dominica zonas soluãt: & pellem ouillam deponant. & cum sola cuculla ingrediantur. Fecit autem eis cucullas molles tanquam pueris: in quibus etiam iussit imponi figurã crucis purpureæ. Iussit autem esse viginti quatuor

ordines

ordines fratrũ,ex numero viginti quatuor literarũ. præcepítq; vnicuique ordini imponere nomen elementum Græcũ. ab A.B. & quæ deinceps sequuntur, vsque ad Ω. vt dum interrogat Archimandrita de aliquo in tanta multitudine, sciscitetur eum qui est ab eo secũdus, Quomodo se habet ordo A, aut quomodo se habet ordo B. Rursus saluta R, sequẽdo quoddam propriũ nomen literarum: & simplicioribus quidẽ & sincerioribus impones nomẽ Γ. difficilioribus autẽ Ξ. & sic conuenienter institutis eorũ & vitæ & moribus, vnicuique ordini elementum literæ accommodabis. Solis spiritalibus intelligentibus ea quæ significantur. Scriptum autem erat in tabula. Si venerit hospes alterius monasterij quod habet aliam formã, cum eis nec comedat nec bibat, & nec ingrediatur in monasteriũ, nisi fuerit inuentus in via. Porrò eũ qui semel ingreditur, nec potest cum eis ad trienniũ sustinere certamen, non admittes. Sed cùm opera fecerit difficiliora, sic prodeat in stadiũ post trienniũ. Comedẽtes autem velent capita cucullis: ne frater fratrem videat mãdentem. Comedenti non licet loqui, nec extra quadram & mensam vsquam aliò oculos conuertere. Constituit autem vt per totum diem facerent duodecim orationes. & in nocturnis vigiliis duodecim, & in matutino duodecim, & hora nona tres. Quando autem videretur comedendũ esse multitudini, constituit vt vnusquisque ordo in vnaquaque oratione psalmum prius caneret. Cùm autem magnus Pachomius contra angelum diceret, esse

paucas

paucas orationes, ei dicit angelus. Has constitui, vt parui quoque poſsint procedere ad perficiendã regulam, nec eis ſit moleſtũ. Qui autẽ ſunt perfecti, non opus habent vt leges eis ferantur. Nã cùm per ſe ſunt in cellis, totam ſuam vitam attribuunt contemplationi. His autem legem tuli, qui mentẽ minimè habent intelligentem. vt ſicut ſerui contumaces, metu Domini totum vitæ inſtitutũ implentes, ſecurè & libere degant. Cùm hæc ordinaſſet angelus, & impleſſet miniſterium, receſsit à magno Pachomio. Sunt autem hęc monaſteria quæ formam hanc obtinuerunt, habentia virorũ circiter ſeptem millia. Eſt autem primũ & magnũ monaſteriũ, in quo ipſe habitat beatus Pachomius, quod alia peperit monaſteria, continens numerũ circiter mille quadringentorum virorum.

VITA ABBATIS APHTONII.

XXXIX. Nter quos eſt etiam ſeruus Dei qui vocatur Aphtonius, qui eſt mihi germanus ac ſincerus amicus, qui nunc obtinet ſecundum locum in illo monaſterio. Quem vt qui ſit potens in Chriſto firmúſque ac ſtabilis, nec facilè offendi poſsit, mittunt ad ſuos vſus Alexandriã. vt vendat quidem eorum opera, emat autem quę ſunt eis neceſſaria. Sunt autem alia quoque monaſteria quæ conſtant ex ducentis & trecentis animabus. Atque in Spaniam quidẽ ingreſſus ſum ciuitatem, in qua monaſterium conſtat ex viris trecentis. Exercent autem

autem omnẽ artẽ. & ex iis quæ ſuperſunt, ędificant etiam mulierũ monaſteria, & cuſtodias. Mane ergo ſurgentes ij quibus ſua vice hoc munus obtingit, alij quidẽ ſunt occupati in culina. alij verò verſantur in menſis parandis, menſæ imponentes panes & olera agreſtia, oliuas, caſeos, & comminuta olera. Atque ingrediũtur quidem qui minus ſunt robuſti, hora ſexta, & comedunt, vt qui ſint imbecilliores. Alij nona. Alij ſero veſpere. Alij poſt biduum. Alij poſt triduum. Alij poſt quatriduum. Alij poſt quinque dies. adeò vt vnumquodque elementũ horam propriam ſignificet. Sic autem erant eorum quoque opera. Alius quidẽ laborat in agro colendo. Alius in orto. Alius in piſtrino. Alius in æris officina. Alius in fabricando. Alius in conſuẽdis calceis. Alius in pulchrè ſcribendo. Alius contexebat magnas ſportas. Alius caniſtros & ſportulas. Memoriter autẽ omnes expromunt ſcripturas. Horum eſt mulierum quoque monaſterium circiter quadringentarum, quod habet eandem viuendi formam & idem inſtitutũ, præter pellem ouillam. Et ſunt quidem mulieres trans fluuiũ Nilum. Viri autem ex aduerſo earũ. Si virgo autem obierit, reliquæ virgines cùm eam ad ſepulturam concinnauerint, efferunt, & eam ponunt ad ripam fluuij. Traiicientes autem fratres cũ palmis & ramis oliuæ & pſalmodia, eam tranſmittunt, & in ſuis monimentis ſepeliunt. Præter presbyterum autem & diaconum nullus tranſit ad monaſteriũ fœminarum. ídque die dominico.

DE VIRGINE, DE QVA FVErat dictum falsum testimonium.

XLI. N hoc monasterio fœminarum hæc res accidit. Sutor secularis cũ traiecisset per ignorantiam, quærebat opus. Egressa autem vna iunior quàm eius postularet ratio, est enim locus desertus, inuita eum conuenit, deditque ei responsum. Nos habemus nostros sutores. Alia autẽ quæ eius viderat colloquiũ, cùm processu temporis inter eas exorta esset contentio, ex diaboli suggestione, præ summa malitia & animi excandescentia, eã calumniata est apud fraternitatem propter id colloquium. Cum qua concurrerunt paucæ quæ non adeò magna ferebantur malitia. Illa autem dolore confecta, vt quę talem subiisset calũniam, quę ne in eius quidem mentẽ venerat, nec rem potuisset tolerare, se clam iecit in fluuiũ, & sic obiit. Cùm autem id sensisset ea quæ ipsam fuerat calũniata, & vidisset se malitiosè eam fuisse calũniatam, & fraternitati tantum attulisset dolorem, ipsa quoque se clam suffocauit, cùm factum ęgrè ferret. Cùm autem venisset presbyter, reliquæ virgines ei rem renunciauerũt. Iussit itaque pro nulla harũ fieri oblationem. Eas autem quæ non pacem agebant, vt quæ cõsciæ erant illius quæ fuerat calumniata, & quæ dicta sunt crediderant, septenniũ segregauit, eas excommunicans. In hoc monasterio fuit alia virgo quæ propter Christũ simulabat stultitiam, & se emotæ esse mentis præ se ferens, per hæc virtutem optimè

exercuit,

exercuit, se in ea præclarè gerens, séque reddens abiectam & humilem. Hanc vsque adeò reliquę sunt aspernatæ, vt nec cum ea quidem vescerentur, id illa excipiente cum lætitia. Discurrens itaque in culinā, exhibebat aliis omne genus ministeriū, adeò vt nec horā quidem vnā intermitteret, sed tāquam ancilla seruiret. erátque hæc beata, vt dicitur, spongia monasterij, re vera implens id quod scriptū est
„ in Euangelio. Qui vult inter vos esse magnus, sit Matth.2.
„ omniū seruus, & omniū minister. Et rursus alibi. Si Marc.10.
„ quis videtur esse inter vos sapiens in hoc seculo, sit 1.Cor.3.
„ stultus vt fiat sapiens. Atque aliarū quidem virginum erat eiusmodi habitus, vt essent tonsæ, & haberēt cucullos in capite. Ipsa verò panno caput obuoluta, obibat earum omniū ministerium. Eā nulla ex trecentis vidit mandentem omnibus annis vitæ suę. In mensa nunquā sedit. neque vnquā fragmentum panis comedit. sed micarum mensas spongia colligens, & ollas lauans, his erat contenta. Neque verò ea vnquā induit calceos, neque aliquē affecit contumelia. nō murmurauit. non paruum vel magnum quid est locuta, etsi contumelia afficeretur & pugnis tunderetur, & maledictis appeteretur, & plurimi eam abominarentur.

DE SANCTO PITIRVM.

E hac sancta, sancto Pitirum Anachoretæ, qui sedebat in Porphyrite, viro probatissimo in virtute exercitationis, adstitit reuelās XLII.

angelus,qui ei dixit. Cur tibi places & te magnificè circunſpicis ob ea quæ à te rectè & ex virtute geruntur,vt qui ſis pius & religioſus,& ſedeas in hoc loco? Vis videre mulierē te magis piam ac religioſam? Abi in monaſterium fœminarum Tabenneſiotarum. & inuenies illic vnā quæ habet diadema in capite.ea eſt te melior., quæ cum tanta turba decertans,& omnibus indiſcriminatim ſeruiens, cor nunquam abduxit à Deo,etſi ab omnibus ſuperbè contēnatur.Tu autem etiamſi hic ſedeas, per vrbes tamen vagaris cogitatione, qui orbem habitabilē nunquam calcaſti pedibus. Surgens autē magnus Pityrum , venit vſque ad monaſteriū Tabenneſiotarū: & rogat magiſtros vt liceat ei trāſire vſque ad monaſteriū fœminarū. Vt qui eſſet ergo inter patres magnę exiſtimationis,& conſenuiſſet in exercitatione , bono ac fidenti animo tranſmiſſo fluuio eum intro duxerunt.Cùm autē oraſſent,petiit magnus Pitirum vt virgines omnes corā ex facie videret. Cùm omnes ergo in mediū acceſsiſſent, illa non apparuit. Tandem dicit eis ſanctus Pitirum. Cunctas ad me adducite. Cùm autē dicerent,Adſumus omnes,dicit ei,Deeſt vna quā oſtendit mihi angelus:eæ verò dicunt.Vnā habemus Salem, quæ eſt in culina.Sic enim vocant illic eas quę non ſunt ſanę mentis.Dicit ei magnus.Illam quoque adducite.ſinite vt eā videam. Iuerunt itaque ad eam vocandam.Illa verò nequaquā obediit,vt quæ rē ſentiret: Nam forte ipſi quoq; fuerat reuelatum. Eam ergo vi trahūt, ipſi dicentes. Sanctus Pitirum vult te videre.

te videre. erat enim is magni nominis. Ea ergo adducta, vidit magnus eius faciem, & pannum in capite & fronte eius, & cadens ad pedes eius, dicit ei. Benedic anima. Cadēs autē ad pedes eius ipsa quoque dicebat. Tu mihi benedic Domine mi. Cùm hoc autem cunctæ vidissent, obstupuerunt, & ei dixerunt. Ne tibi fiat probrum ac vituperiū. est enim Sale, eis dicit sanctus Pitirum, Vos estis sale. Hæc enim & me & vobis est melior: est Amma. sic enim vocāt matres spiritales: & quæso vt ea dignus inueniar in hora iudicij. Eæ autem cùm audiissent, ceciderūt ad pedes eius flentes, & cōfitentes omnes quòd beatā diuersis modis afficerent contumeliæ: alia quidem dicens, Ego hanc semper subsannabā. alia, Ego eius humilem habitū irridebam. & alia, Ego eam tacentem afficiebā contumelia. & rursus alia, Ego quadræ eluuiem sæpe in eam effudi. alia, Ego ei plagas inflixi. alia rursus, Ego ea sum quæ ei pugnos incussi. alia rursus, Ego sinapio eius nares aspersi. & vt semel dicam, significabant omnes se eam variis affecisse contumeliis. Cùm harū ergo confessionē accepisset sanctus Pitirum, & pro eis simul cum ipsa orasset, & diu esset cōsolatus venerandam Christi seruā, sic exiit. Paucis autem post diebus cùm ab omnibus valde honoraretur, & ab omnibus obseruaretur, non ferens beata gloriā & honorem quo afficiebatur ab omni fraternitate, & excusationes onus esse arbitrans, clā exiit ex monasterio: & quónā iuerit, aut quem locū subierit, aut vbi obierit, nemo cognouit in hodiernum diem.

DE ABBATE IOANNE vrbis Lyco.

XLIII. Vit quidá Ioannes in vrbe Lyco, qui à puero quidé didicit artem fabrilem,cui fuit frater tinctor. Poſtea auté cùm eſſet circiter vigintiquinque annos natus:& cùm quinque annos verſatus eſſet in monaſterio,ſeceſsit ſolus in monté Lyco.& in cacumine montis factis ſibi tribus tholis,ingreſſus,ſeipſum inædificauit.Atque erat quidem vnus tholus ad vſus carnis.vnus auté vbi operabatur. alius verò vbi orabat. Is cùm cōpleſſet triginta annos, incluſus, & ab eo qui ei miniſtrabat, per feneſtram accipiens quæ erāt ad vſum neceſſaria, dignus eſt habitus gratia futurorū prædictionis.quem donum habere prophetiæ planū factum eſt ex operibus.Etenim cuncta quæ à Deo in mundum veniebant,in primis pio imperatori Theodoſio prius ſignificauit: & quæ rurſus euentura erant prius annunciauit, nempe & tyrannorum in eum inſurrectionem,& rurſus velocem eorū interitum, & quæ in eum irruebant gentium deletioné. adeò vt cùm quidam dux exercitus,ad eū veniſſet ſciſcitatum,an Aethiopes qui ſunt in Syene eſſet ſuperaturus, quæ quidem eſt principiū Thebaidis:ij auté tunc irruperant, & eorū finitimam regioné vaſtauerant:ei autem dixiſſet Ioannes, Si aſcenderis,eos comprehendes,vinces, & ſubiunges, & clarus eris apud imperatores, id etiam factum eſt. & quæ acciderunt,confirmarunt eius prædictioné. Dicebat

autem Christianissimũ imperatoré esse morte sua moriturũ. Habuit autem hic vir admirabilé quoque & quæ modũ superabat, prophetiam, vt audiuimus ex patribus qui ad eum ventitabant, quorũ vita fuit probata apud omnes qui illic erãt. Quod autem de eo nihil narrarint ad gratiam, sed minus quàm mereretur, hinc facile sciri potest. Nam cùm ad eum venisset quidã tribunus, & supplex peteret vt permitteret vxoré suam ad eũ venire, quæ multa passa fuerat, & volebat eũ videre, ventura Syenem, vt pro ipsa prius oraret, & eam data benedictione dimitteret. Is autem qui iam quadraginta annis nõ viderat mulierem in speluca, cùm esset nonagenarius, & nec ipse vnquam esset egressus, nec sibi permitteret videre mulieré, recusabat videre eius vxorem. Sed nec vir vllus ad eũ vnquam est ingressus. Solum enim benedicebat per fenestrã, & salutabat eos qui accedebant, cũ vnoquoque disserens de eo quod volebat. Cùm ergo instaret tribunus, rogãs an iuberet suam venire coniugem, degebat enim in solitudine quinto ab vrbe lapide, is autem non annuisset, dicens id non posse fieri, tristem dimisit hominem. Vxor autem non cessabat die & nocte marito exhibere molestiã, & iureiurando affirmare se nusquã abituram nisi videret prophetã. Postquam autem beato Ioanni à marito renunciatum est iusiurandum vxoris, eius fide intellecta, dicit ad ipsum. Hac nocte ab ea videbor in somnis. nec amplius pergat in carne videre meam faciẽ. Vxori autem renũciauit maritus ea quæ pater dixerat. Videt

autem

autem mulier in somnis prophetam ad ipsam venientem. Cui dicit, Quid tibi mecũ rei est mulier? Quid meam cupisti videre faciem? Num sum ego propheta, aut iusti locũ obtineo? Homo sum peccator, & similiter atque vos patibilis: oraui tamen pro te & domo mariti tui, vt fiat vobis secundũ fidem vestram. Ite ergo in pace. Et cùm hæc dixisset, recessit. Cùm autem excitata fuisset mulier, renunciauit marito verba prophetæ: & narrauit figuram & habitum: & per maritũ ei misit agẽdas gratias. Cùm eũ autem vidisset beatus Ioannes, occupans ei dixit. Ecce impleui quod postulaueras. Eã enim videns, monui ne me videret amplius. Sed ite in pace. Alterius autẽ præpositi vxor absente marito ferebat vterum. Cùm autẽ peperisset, eo ipso die quo eius maritus conuenit patrem Ioannẽ, animi deliquio venit in periculum. Ei autem sanctus annunciauit, dicens. Si vidisses donum Dei, & quòd tibi natus sit hodie filius, Deum glorificasses. Sed mater eius propemodum venit in periculũ. Cùm veneris igitur, inuenies infantem septem dies natum. Ei impone nomen Ioannes. cúmque eũ rectè educaueris, & ad annum septimũ venerit, mitte eũ ad monachos qui sunt in solitudine. Et hæc quidem ostendebat miracula iis qui veniebant ab exteris. Suis autem ciuibus propter suum vsum asiduè ad ipsum venientibus, & præsciebat & prædicebat futura. & quæ ab vnoquoque occultè facta fuerant, & de Nilo, & de futura anni fertilitate eis significabat. Similiter autẽ Dei quoque minas ad eos venientes

nientes prius annunciabat, & eius auctores arguebat. Atque ipse quidem beatus Ioannes non peragebat apertè curationes. Dans autem oleum, curauit multos ex iis qui laborabant. Senatorij enim cuiusdam viri vxor, quæ oculos amiserat, & habebat pupillas obductas albugine, rogauit maritum suũ vt ad ipsum deduceretur. Cùm is autẽ diceret eum nũquam conuenisse mulierem, ea autẽ rogaret vt ipsi solum significaretur, & pro ipsa id efficeret, ille sic fecit, & misit oleum. Cùm tres autẽ dies solum inunxisset oculos, respexit, & Deo apertè egit gratias. Et quid opus est dicere de aliis eius operibus quæ ipsis oculis accepimus? Eramus enim septẽ fratres in solitudine Netriæ, ego & beatus Euagrius, & Albinius, & Ammoni⁹. Quærebamus autẽ scire accuratè quænã esset huius viri virtus. Dixit autem magnus Euagrius. Lubẽter scirẽ ab aliquo qui norit examinare & mentẽ & orationem, cuiúsnam modi sit vir. Si enim ego eũ nõ potuero videre, eius autem vitæ institutũ accuratè audire potuero alio narrante, discam, vt eũ conueniam. Quod si nõ didicero, non ibo vsque ad montem. Cùm hoc autẽ audiissem, & nemini quidquam dixissem, quieui vnũ diem. alio autẽ occlusi cellam. & cùm me Deo & ipsam commendassem, profectus sum vsque ad Thebaidem. Cùm eò autem decem & octo dierũ spacio peruenissem, partim quidẽ pedibus, partim verò nauigando in flumine. erat autẽ tempus ascẽsus, in quo multi ægrotant, quod mihi quoque accidit. Cùm venissem autẽ, inueni clausum eius vesti-

bulum. Fratres enim posterius ædificarũt maximum vestibulũ, quod capiebat viros circiter centũ. Quod claue claudentes, aperiebant sabbato & dominica. Cùm ergo didicissem causam propter quã erat clausum, silentium egi vsque ad sabbatum. Et cùm venissem hora secunda, in congresꝭione eũ inueni asꝭidentem in fenestra, per quã videbatur consolari eos qui accedebant. Cùm me autẽ salutasset, dixit per interpretem. Curásnam es, & cur venisti? coniicio enim te esse ex cõuentu Euagrij. Dixi autem me esse hospitem ex Galatia. & confessus sum me esse ex sodalitate Euagrij. Interim autem dũ loqueremur, ingressus est præses regionis, Alypius nomine. Ad quem accurrens, desiit mecũ colloqui. Cùm ergo parum secessissem, dedi eis locum eminus. Cùm essent autẽ collocuti diutius, tristitia sum affectus, & murmuraui aduersus venerabilem senem, quòd me quidẽ contempsisset, illum autẽ honorasset. & ob id animo conturbatus, in animo habebam eo cõtẽpto recedere. Vocato autẽ interprete Theodoro nomine, dicit ei. Vade. dic illi fratri vt æquo animo ferat. Iam dimitto præsidem. & eũ alloquar. Visum est ergo mihi toleranter ferre, vt qui animaduertissem eũ esse spiritalem. Cùm exiisset autẽ præses, me accersito dicit mihi. Cur contra me fuisti indignatus? Quid inuenisti quod te iure offenderet, quòd illa animo reputasti quæ neque mihi adsunt, neque te decent? An nescis scriptum

Matth. 9. Marc. 10. Luc. 5. „ esse. Nõ opus habẽt sani medico, sed malè habẽtes.
„ Te, quando volo, inuenio, & tu me. etsi te nõ fuero consolatus,

consolatus, alij te consolantur fratres & alij patres. Hic autē qui per mūdana negocia erat deditus diabolo, & cùm breui tēporis spacio respirasset, vt seruus qui aufugit à Domino, accessit vt aliquā caperet vtilitatē. Absurdū ergo fuisset vt eo relicto tecū versarer, cùm tu assiduè vaces saluti. Cùm eū ergo rogassem vt pro me oraret, exploratū habui eū esse virum spiritalem. Tūc vrbanè mecum iocans, cùm sinistrā maxillam mihi sensim pulsasset, dicit. Multæ te manent afflictiones: & grauia bella passus es vt exires è solitudine: timoréq; affectus es, & distulisti. pios autem prętextus & rationi consentaneos afferens dæmon, te suscitat. Tibi enim suggessit & patris tui desideriū, & fratris tui & sororis tuæ in vita monastica institutionē. Ecce ergo bonum tibi affero nuncium. Ambo salui sunt. mundo enim renunciarūt. & pater tuus est adhuc victurus septem annos. Esto ergo forti & cōstanti animo in solitudine. nec eorū causa velis abire in patriā. Scriptum ,, est enim, Nemo qui manum admouit aratro & est Luc. 9.
,, conuersus, est aptus regno cœlorū. Ex his ergo verbis adiutus & satis roboratus, Deo egi gratias, cū intellexi eos qui me agebant prætextus esse peractos. Deinde rursus mihi dicit vrbanè mecū iocās, Vis fieri episcopus? Dixi autem, Nequaquā. Sum enim. Is autem mihi dicit, Vbi? Dixi ego, In coquinis. in penu. in mēsis. in doliis. Ea diligenter inspicio. etsi vinū acuerit, id segrego. bonū autem bibo. Similiter ollam quoque diligenter inspicio. etsi sal defuerit, vel condimenti aliquid, eam cōdio. & sic

eã comedo. Hic eſt meus epiſcopatus, mea,inquã, inſpectio.me enim ad eũ delegit gula. Is verò dixit ſubridens. Mitte ridicula.. Futurum eſt vt eligaris epiſcopus, & multum labores, & affligaris.Si ergo fugis afflictiones,ne exeas è ſolitudine. In ſolitudine enim nemo te poteſt ordinare epiſcopũ.Ego autem eius verborum ſum oblitus. Tribus enim poſt annis & ſplene & ſtomacho laboraui.Illinc autem à fratribus miſſus ſum Alexandriã, timens ne fierẽ hydropicus. Ab Alexandria autẽ conſuluerũt medici vt aëris gratia irem in Palæſtinã . habet enim, quod ad meam attinet temperaturã,ſubtilem aërẽ. A Palęſtina autem veni in Bithyniã.& in ea neſcio quomodo,an humano ſtudio, an potentiori volũtate, Deus ſcit, dignus habitus ſum ordinatione, quæ meas vires ſuperat, in eũ caſum incidens quẽ Ioannes prædixerat.Et vndecim menſibus latẽs in cella tenebroſa, recordatus ſum illius beati qui mihi prædixit ea quæ paſſus ſum. Porrò autem hoc quoque mihi narrabat, tanquã profuturus ad hoc vt per narrationẽ me deduceret ad patienter ferendam ſolitudinẽ. Quadraginta annos verſor in hac cella. Non vidi faciem fœminæ. non vllũ nummũ. non vidi aliquẽ mandentem . non comedentẽ nec bibentẽ me vidit aliquis.Cũ ergo ab eo receſsiſſem, veni in ſolitudinẽ in loco conſueto, hæc omnia narrans beatis patribus,qui poſt duos menſes venerũt, & ſunt cum eo collocuti,iíque hæc nobis narrarũt. Cùm ad eũ veniſſemus , læto vultu nos excepit & ſalutauit,ſe hilarẽ vnicuiq; oſtendens.Rogabamus autem eum vt ſtatim pro nobis perageret orationẽ.
eſt

eſt enim hic mos patribus qui ſunt in Aegypto. Is autẽ nos interrogauit num inter nos eſſet clericus aliquis. Poſtquã autẽ omnes non eſſe diximus, nos omnes circunſpiciens, agnouit eum qui erat occultus. erat autẽ vnus ex nobis qui dignus fuerat habitus diaconatu, cũ eſſet vnus frater eius rei cõſcius. cui etiã præcepit vt nemini diceret. Qui cauſa humilitatis, & in taliũ patrum cõparatione, vix ſe dignum cẽſebat Chriſtiani appellatione, tantũ abeſt vt alicuius dignitatis. Manu ergo cũ oſtendens, dicebat omnibus. Hic eſt diaconus. Cùm is autẽ aſsiduè negaret, & latere conaretur, è feneſtra eius manum apprehenſam oſculatus eſt, & admonẽs eum hortatus eſt, dicẽs. Ne irritã facias gratiã Dei fili. ne mentiaris donũ Dei inficians. Mendaciũ enim alienũ eſt à Chriſtianis, & ſiue ſit in re magna, ſiue in parua, nõ eſt tamen laudabile, cùm dicat Seruator, » Mẽdacium eſt à malo. Is verò cõuictus tacuit, accipiens paternã eius reprehenſionẽ. Cùm preces autẽ cõpleuiſſemus, vnus frater ex nobis, quẽ iã tertiana febris vehemẽs tenebat, rogabat vt curaretur. Cùm autẽ dixiſſet frater, ei conferre afflictionem propter exiguam quæ ei ineſt fidem, tradens tamen oleum iuſsit eum inungi. Cùm is autem ſe vnxiſſet, quidquid intus habebat per os emiſit, & à febre omnino liberatus, proprijs pedibus receſsit ad hoſpitiũ. Licebat autẽ videre hominẽ nonagenariũ toto corpore ita afflictũ, vt præ exercitatione ne barba qdẽ nata eſſet in facie. Nihil enim aliud comedebat quã fruct⁹, idq; poſt ſolis occaſum in ſumma ſenectute, Ioan. 8.

cùm se prius multum exercuisset, & neque panem sumpsisset neque aliquid ex iis quæ igni admota veniút in vsum. Cùm ipse auté nos iussisset sedere, Deo agimus gratias quòd eius frueremur congressione. Is auté cùm tanquá germanos suos filios longo tempore accepisset, ridenti vultu hæc nobis est locutus. Vndénam ò fili, & ex quánam regione ad hominē abiectū & humilem accessistis? Postquam autem diximus patriā, & adiecimus. Pro vtilitate animarum nostrarū ad vos venimus ab Hierusalē, vt quod auditione acceperamus, id cerneremus oculis. Sunt enim aures minus fideles oculis. & auditionem quidem sæpe consequitur obliuio: rei autem visæ non deletur memoria: sed menti quodā modo imprimitur historia. Ad nos ergo dixit beatus Ioannes. Et quid mirandū visuri ò filij charissimi, tantū itineris & laboris tolerantes huc venistis, homines abiectos & humiles videre cupientes, qui nihil habent spectatu dignū nec admiratu? Vbique auté sunt admirandi & laude digni Dei prophetæ & apostoli, qui leguntur in ecclesiis, quos oportet imitari. Valde auté miror, inquit, vestrum studiū, quemadmodū tot contemptis periculis, ad nos venistis propter vtilitaté, cùm nos præ socordia ne ex ipsa quidem spelunca velimus progredi. Sed age nunc, inquit, etiāsi res vestra sit laude digna, ne tanquam re aliqua prçclarè gesta, vobis sufficere putetis. Sed imitemini virtutes quas patres vestri persequuntur. Quòd si etiam omnes possederitis, quod quidem est rarū, ne sic quidem vobis ipsis credideritis.

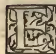
ritis. Quidã enim qui sic considerunt, & ad ipsum virtutum fastigiũ peruenerunt, tandem ex alto ceciderunt. Sed videte num preces vestræ se rectè habeant: num cõturbata sit cordis vestri puritas: num mẽs vestra inter orandũ sit occupata aliis negociis: nũ aliqua alia mentẽ subiens cogitatio, auertat ad aliquid aliud: nũ aliqua cogitatorũ memoria animo exhibeat molestiã. Videte nũ mũdo verè renũciastis: num ingressi estis tanquã nostrã speculãtes libertatem: num ad vanã gloriã vestras virtutes venamini, vt ad ostentationẽ videamini hominibus nostra opera imitantes. Videte ne vobis facessat negocium animi perturbatio, ne honor & gloria & laus humana: ne rerum sacrarũ curæ simulatio, aut amor proprius. Ne putetis vos esse iustos: neque de iustitia gloriemini. ne propter virtutes efferamini. Ne orantibus cognationis memoria animo insideat. Ne memoria cõmiserationis, aut alicuius alterius rei, neq; ipsius vniuersi mundi vobis succurrat. Sin minus: res efficitur vanitas, quãdo quis Dominum alloquens, deorsum impellitur ab iis quæ ex aduerso trahunt cogitationibus. Hęc autẽ mentis prolapsio vnicuique accidit qui hunc mũdum non omnino abnegauit, sed venatur vt ei placeat. Per multa enim quæ aggreditur, eius mentem diuidunt curæ corporeæ & terrestres: & dũ deinceps disputat cum animi perturbationibus, non potest Deum videre. Sed nemo ipsam cognitionẽ debet accuratè & exactè cõtemplari. ne si forte fuerit indignus tali possessione, & eius aliquã partẽ fuerit

consecutus,

consecutus, existimet se totũ cõprehendisse, & omnino labatur in interitum. Sed oportet semper moderatè & piè ad Deum accedere, quantum potest vnusquisque mente progredi, & quãtum possunt homines cõsequi. Oportet ergo mentem eorũ qui
Psal. 45. » Deum quærunt, ociũ agere ab aliis omnibus. Vacate enim & cognoscite, inquit, quòd ego sum
» Deus. Qui ergo Dei cognitionẽ ex parte est consecutus, vniuersam enim nemo potest accipere, consequitur quoque aliorũ omnium cognitionem: & videt mysteria Dei illa ei ostendentis: & præuidet futura: & contẽplatur reuelationes, quales sancti: & efficit virtutes: & obtinet à Deo omnẽ petitionem. Alia quoque multa dixit de exercitatione. & quòd oportet expectare mortem tanquã vitã bonę translationis, & non imbecillitatem intueri corpoream: & nec vel quibuslibet obuiis implere ventrẽ. Nã qui, inquit, fuerit satiatus, eadem capit consilia quæ ij qui viuunt in deliciis: sed tentare oportet per exercitationem etiã appetitionum parare impatibilitatem. Nec quærat aliquis ea quæ sunt parata, & animi relaxationem: sed nunc sit imbecillus afflictúsq; & oppressus, vt regni Dei latitudinis possideat hæreditatem. Oportet enim nos per multas
Act. 14. Matth. 7. » afflictiones intrare in regnũ Dei. Est enim, inquit, » angusta porta, & arcta via quæ ducit ad vitam: & » pauci sunt qui eã inueniant. &, Lata est via quę ducit ad perditionem: & multi sunt qui ingrediũtur » per eã. Et oportet, inquit, nos hic contemnere, cùm paulo pòst eamus ad vitam æternam. nec oportet aliquem

aliquem efferri ob ea quæ rectè à se gesta sunt, sed semper esse humilem, & longiores persequi solitudines, quãdo senserit se efferri. Habitatio enim propinqua vicis, eos etiã qui erant perfecti sępe offendit. Quod etiã psallit Dauid cui tale quid accide-
» rat. Ecce elongaui fugiẽs, & habitaui in solitudine. *Psalm.54.*
» Expectabam eum qui saluum me facit à pusillani-
» mitate & tẽpestate. Hoc autẽ accidit multis quoque ex nostris fratribus, & propter arrogantiã exciderunt à scopo.

NARRATIO ABBATIS IOANnis de eo qui lapsus est.

Rat enim, inquit, quidam monachus, qui in propinqua solitudine degebat in spelunca, & omnẽ ostenderat exercitationem, & propriis manibus panem sibi quærebat. Postquam autem permansit in orationibus, & profecit virtutibus, in seipso deinceps habuit fiduciã, fretus pulchro suæ vitæ instituto. Qui autem tentat, eũ quoque, sicut Iob, expetiit ad tentandum: & ei vespere præbet phantasiam formosæ mulieris errantis per solitudinem. Quæ cùm ostium inuenisset apertum, ingressa est speluncam. & procumbens ad viri genua, petiit vt sibi illic liceret quiescere, vt pote quòd nox eam apprehẽdisset. Ille autem cùm eius esset misertus, quod quidem non debuit, eam admisit in speluncam: & de errore illam est percõtatus. Illa verò & narrauit: & blanda ac fallacia verba XLIIII.

inspersit: & sermonem diu cum eo protraxit. Eum autē sensim nescio quomodo pelliciebat ad amorem. pluráque deinceps verba inter se conferunt. ridéntque ac subrident. cúmque ipsa multo sermone seduxit, & deinde cōtrectatione manus & genæ & ceruicis: & tandem exercitatorē redegit in seruitutem. Cùm autem ille internis versaretur cogitationibus, deinde vt qui iam rem haberet in manibus, reputans opportunitatē & voluptatis explendę securitatem, cogitationi assentitur, & tentat cum ea habere consuetudinē, vt qui iam euasisset insipiens & equus in fœminas insaniēs. Illa verò cum repēte magna voce exclamasset, euasit euanescens ex eius manibus non secus ac vmbra aliqua. Risus autē in aëre auditur multorū dæmonum qui ipsum increpabant, & in fraudem induxerant, & magna voce
Luc. 14. » ad ipsum clamabant. Qui se exaltat, humiliabitur. Tu autem vsque ad cœlos quidem es exaltatus, humiliatus verò es vsq; ad abyssos. Exinde surgit manè nocturnū luctum attrahēs: & cum totum diem transegisset in lamentatione, sua desperata salute, quod non debuit, in mundum reuersus est. Hoc est enim maligni studiū, vt quando quempiā irriserit, eum redigat ad insipientiā, vt non possit deinceps surgere. Vnde ò filij, nō est nobis conducibilis propinqua vicis habitatio: neque mulierū collocutio, vt ex quibus oriatur memoria quæ non potest deleri, quam ex visu attrahimus & collocutione. Sed neque debemus animum despondere, & nos ipsos detrudere ad desperationem. Iam enim iam ij quoque

quæ qui non spem abiecerunt, non fuerunt priuati Dei misericordis clementia.

DE FRATRE QVI DVCTVS fuit pœnitentia, eiusdem Abbatis Ioannis narratio.

ERat enim, inquit, alius adolescẽs in ciuitate, qui multa mala fecerat, & grauiter peccauerat. Qui Dei nutu, propter multa peccata cõpunctus, veniens ad sepulchra, priorem suã vitam defleuit, pronus cadens in faciem, & non audens vocẽ emittere, nec Deũ nominare, neque supplicare, ipsa quoque vita seipsum indignum existimãs. Et cùm ante mortẽ se inclusisset in sepulchris mortuorum, & suã vitam diceret, gemebat ex profundo cordis. Cum iam autẽ ab eo tempore præteriisset hebdomada, noctu ei adsistunt dæmones, qui eius vitæ prius damnũ attulerant, clamantes & dicentes. Vbi est ille scelestus & profanus, qui libidinibus & lasciuiis exatiatus, nũc nobis intẽpestiuus, tẽperans & honestus repẽte apparuit: & quãdo nõ potest amplius, tunc vult esse Christianus & probis cõpositísque moribus? Ecquíd nã tibi boni amplius futurũ expectas, cùm sis nostris malis impletus? Nõ hinc cito èxurges? Nõ venies ad ea quæ sunt nobiscum consueta? Te manent scorta & caupones. Non venies, & frueris cupidinibus, cùm sit cuncta alia tibi spes extincta? Velox ad te omnino veniet iudiciũ, qui sic teipsum perimis. & cur miser XLV.

festinas ad supplicium? Cur autem contendis tibi pœnas citius infligere? Multáq; alia dicentes. Noster es. in nostrum ordinē es relatus. exercuisti omnem iniquitatē. Tu es nobis omnibus obnoxius, & audes fugere? Non assentieris? Non respondebis? Non simul egredieris? Postquā autem ille cōstās in fletibus, ne aures quidē eis præbebat, & nec verbū respōdebat eum diu vrgentibus dæmonibus: postquam, inquam, nihil effecerunt, eadē sæpe illi dicētes, acceperūt eum mali & turpes dæmones, & totum eius corpus malè multarunt, eum grauiter flagris cędentes. & cùm eū grauiter torsissent, abierūt eo relicto semimortuo. Ille autem nihilo secius immobilis iacebat vbi eum reliquerūt, rursus gemens postquā animum collegerat. Cùm autem eius necessarij eū inuestigassent & inuenissent, & causam eius quod ipsius corpori acciderat didicissent, rogabant eum vt domum rediret. Is autem cùm vim ei sępe attulissent, restitit. Rursus autē sequēti nocte eum iisdem de causis peius quā prius affecerūt dæmones. & ne sic quidem eius consanguinei ei persuadent vt emigret. dicens satius esse mori quā viuere in talibus vitæ maculis. Tertia nox propemodum fecit vt excederet ab hominibus, cùm crudelibus tormentis in eū inuasissent dæmones, & eum vexassent vsque ad extremū spiritum. Postquā autem viderunt eū non cōcessisse, recesserunt homine relicto exanimi. Recedentes itaque exclamarunt, dicētes. Vicisti. vicisti. vicisti. Neque ei amplius aliquid mali occurrit: sed in purissimo sepulchro purè habi-

rè habitauit dum vixit, puram exercẽs virtutem. Is Deo quoque fuit preciosus,& virtutibus, & miraculorum effectionibus.adeò vt & multos in admirationem induxerit, & ad zelũ adduxerit & æmulationem honestorũ institutorum. Hinc factũ est vt multi quoque ex iis qui de se valde desperauerant, bonas actiones aggresi sint,& se rectè gesserint.eisque factũ est id quod dicit scriptura. Omnis qui seipsum humiliat,exaltabitur. Luc.14. Præcipuè ergo ò filij, exerceamus humilitatem,quæ est fundamentũ primum omniũ virtutum. Nobis autem multũ quoq; confert solitudo longior & remotior.

ALIA NARRATIO ABBATIS Ioannis,De eo qui lapsus,ductus est pœnitentia.

FVit enim alius quoque monachus qui vlteriorem occuparat solitudinẽ, & multis annis se rectè & ex virtute gesserat. XLVI. Qui cùm esset deinceps senio affectus, tentabatur à dæmonũ insidiis. Silentiũ enim valde amplectebatur exercitator:& in orationibus & hymnis & multis contemplationibus diem trãsigebat: & visiones quasdam videbat, partim quidem vigilans, partim verò etiam in somnis. & somni propemodũ expers tenebatur à vita incorporea. non terrã plantans:neq; victus vllam curam gerens:neq; in plantis quęrens quod egenti præberet corpori. Sed neq; auium aucupium, neque vllum animal persequebatur:sed fi-

ducia plenus, ex quo ex regione habitabili illuc migrarat, nullam habebat rationem vt ei permaneret corpus nutritū. sed omniū oblitus, se perfecto sustinebat in Deum desiderio, expectans vocationē, & ex hoc mūdo migrationem: & vt plurimū quidem alebatur delectatione eorū quæ non cernūtur & sperātur. & neque diuturnitate ei corpus liquebatur: neque mœrebat tristísque erat anima: sed in quodam honesto ac venerādo statu bonū habebat habitū. Verum enimuero Deus eū honorans, post prolixū temporis interuallum, dabat ei super mensam panem duorū vel trium dierū, vt & videretur, & esset, & eo vteretur. & ingrediens in speluncam, quando sentiebat corpus indigere, inueniebat nutrimentum. & cùm adorasset & cibum sumpsisset, hymnis rursus fruebatur, perseuerans in precibus & cōtemplatione, indies germinans, & se tradens præsenti virtuti & futuræ spei, semper magis magísque progrediens. & ferè iam de meliori sua sorte cōfidebat, tanquā iam eam haberet in manibus. quod etiam fuit ei causa lapsus, cū propemodū exciderit per eam quæ ipsum postea inuasit tentationem. Quid enim non dicimus eius eum qui propè fuit casum? Postquā enim ad hanc processit cogitationem, paulatim imprudēs eò deuenit vt existimaret se esse pluris quā alios, & iā maius quid possidere quā alij homines. & cùm talis esset, iam deinceps in seipso habuit fiduciam. Ei ergo gignitur haud ita diu pòst primū parua quædam animi remissio, vt ne videretur quidē esse remissio. Deinde

oritur

oritur maior negligentia, quę deinde eousque progressa est vt sentiretur. Nā & ex somno tardius surgebat ad hymnos: & erāt preces paulo ociosiores, nec hymnus adeò prolixus: & dicit ei anima se velle requiescere: & mens ei annuit: & fluctuabant & vagabantur ei cogitationes: & iam occultè aliquid absurdi meditabatur. sed prior assuefactio adhuc exercitatorem quodā modo abducebat, veluti quidam motus ex priori illa incitatione: & eū interim cōseruabat. Et aliquando post solitas preces ingressus vespere, inuenit panē super mensam, qui ei suppeditabatur diuinitus: & se refecit. quo tēpore nec illas execrabiles abiecit cogitationes. neque reputauit animā lædi à contemptione: neque cōuersus est ad quærendam mali curationem. sed parum duxit parum abesse quominus excideret ab iis quæ decet facere. Amor itaque cupiditatis eū raptum cogitatione in regionē abduxit habitabilem. Cùm se tamen interim cohibuisset in diē sequentem, ad consuetam conuersus exercitationem, cùm orasset & hymnos dixisset, ingressus spelūcam, inuenit quidem panem sibi appositū, sed non tam diligenter cōfectum nec tam purū, sed sordidum & inquinatū. Qui etsi esset id admiratus, & tristitia affectus, sumpsit tamen, & se refecit. Succesit tertia nox, & triplex malum addidit. Etenim mēs eius cito irrupit in cogitationes. Ita autem erat ei affecta memoria, vt videretur vnà cū eo adesse fœmina & simul accumbere. & eam rem habebat in oculis, & eam veluti facere perseuerabat. Egressus tamen est tertio

quoque

quoque die ad opus, & preces, & hymnos: sed non habens amplius mūdas cogitationes. sed frequenter conuersus, in altū tollebat oculos, eos huc & illuc torquens. eius enim pulchrū opus interrūpebant memorię cupiditatum. Vespere ergo reuersus panc indigens, illū quidem inuenit in mēsa, veluti corrosum à muribus aut canibus, & foris siccas quasdam reliquias. Tūc ingemiscit quidem & lachrymatur: sed non quantū satis esset ad coercendā nequitiam. Nutritúsque, non quantum volebat, se parabat ad quietem. Eum autem aceruatim inuaserunt cogitationes, eū vndique circūdantes: & eius mentem oppugnant, & captiuū statim in mūdum abducūt. Surgens autem iuit versus regionem quæ habitatur, ingrediēs noctu per solitudinem. Cùm autem dies eum apprehendisset, & quæ habitatur regio adhuc procul abesset, & eum ęstus affligeret, defessus est. Vndiquaque autem in orbem considerans circunspicit, an alicubi appareret monasteriū, in quod ingressus requiesceret. quod etiā accidit, eū excipientibus quibusdam piis & fidelibus fratribus. qui cū eum tanquam patrem germanū aspexissent, vultum eius & pedes lauerūt: & cùm orassent, mensam apposuerūt: & rogarunt vt quę erant apposita sumeret cum charitate. Postquam autem se refecit, postularūt fratres vt verbum salutis ab eo acciperent, & quánam ratione possent seruari à laqueis diaboli, & quemadmodū superarent turpes cogitationes. Is autem ipsos tanquā pater filios admonens, hortabatur vt essent fortes & cōstantes in laboribus,

laboribus, vt qui essent paulopòst in summa quiete collocandi. Multa quoque alia cum eis disserẽs de exercitatione, eos valde iuuit. Cùm autem cessasset ab admonitione, & se parumper collegisset, considerabat quemadmodũ alios admonens, se non admonebat nec corrigebat. & se esse victũ intelligens, cursu rursus rediit in solitudinem, seipsum deflens,
" & dicens. Nisi quia Dominus mihi opẽ tulit, pro- *Psalm.93.*
" pemodum in inferno habitauit anima mea. Prope-
" modum in omne malũ sum redactus. propemodũ
" me in terra confecerunt. Et in eo factum est quod
" dictum est, Frater qui à fratre adiuuatur, est tanquã *Prouer.18.*
" vrbs munita & excelsa, & tanquam murus qui nõ
" potest corruere. Quanquam ab hinc toto vitæ tempore luxit perpetuò, multatus mensa quæ ei dabatur diuinitus, & panem suũ quærens cum labore. Nam cùm se in spelunca inclusisset, & sibi saccũ & cinerem substrauisset, non prius è terra surrexit, nec cessauit flere, quã vocem angeli audiisset ei dicentẽ in somnis. Accepit Dominus tuam pœnitentiã, & tui est misertus: deinceps autẽ vide ne decipiaris. Ad te enim venient fratres quos admonuisti, & afferent ad te benedictiones. quas cũ acceperis, vesceris cũ ipsis, & perpetuò Deo ages gratias. Hęc ergo vobis narraui ò filij, vt humilitatẽ exerceatis, seu in paruis seu in magnis esse videamini. Hoc est enim
" primum præceptũ Seruatoris qui dicit: Beati pau- *Matth.6.*
" peres spiritu, quoniã ipsorum est regnũ cœlorum. & ne decipiamini à dæmonibus qui vobis visa & phantasias excitant. Sed si quis ad vos venerit, aut

frater, aut amicus, aut mulier, aut pater, aut magister, aut mater, aut soror, primũ extẽdite manus ad orationem. & si sit phantasma, fugiet à vobis. Etsi vos decipiant dæmones aut homines, vobis assentantes & laudantes, ne eis pareatis, nec mente efferamini. Nam me quoque sæpe noctu sic deceperũt dæmones. & neque me sinebant orare nec quiescere, quasdam mihi phantasias præbentes tota nocte. & manè illudentes humi procumbebant, dicentes. Condona nobis Abbas, quòd tibi labores præbea-
Psalm.6. » mus tota nocte. Ego autẽ dicebam, Discedite à me
» omnes qui operamini iniquitatẽ: ne tẽtetis seruum Domini. Quare vos quoque ò filij, quietem persequamini, vos semper exercentes ad contemplationem: vt puram possideatis mentem Deũ rogantes. Nam ille quoque est bonus exercitator, qui assiduè in mũdo exercetur, & in honestis occupatur actionibus. qui humanitatem ostendit & clementiã, hospitalitatémque & charitatẽ, & facit eleemosynas, & bene facit aduenientibus, & opem fert laborantibus, & permanet citra vllã offensionem. Est quidem hic quoque valde bonus. Versatur enim in actione, & præcepta exequitur: sed in rebus terrenis occupatur. His quidẽ certè præstãtior est & maior qui versatur in cõtemplatione, qui à rebus agendis se transfert ad intelligentiã, eas res aliis relinquens prouidendas. Ipse autem & seipso abnegato, & sui oblitus, scrutatur cœlestia, Deo omniũ solutus & expeditus assistẽs, à nulla autẽ alia cura retro auulsus. Qui est enim huiusmodi, vnà cum Deo degit:

vnà

vnà cum Deo versatur, assiduis hymnis Deũ semper celebrans. Noui enim ego hominẽ in solitudine, qui decem annos cibi terreni nihil gustauit. sed ei angelus tertio quoque die cœlestem cibum ad eũ afferebat, & ei in os iniiciebat. ísq; erat ei instar cibi & potus. Scio quoq; ad hunc hominẽ in phantasia venisse dæmones, ostendentes angelicos exercitus, & currus ignis, & multos satellites tãquam alicuius regis veniẽtis: & ei dicẽtes, In omnibus te rectè & ex virtute gessisti ò homo. De cætero me adora: & tanquam Eliam te assumã. Dicebat autem apud se monachus. Adoro quotidie regem meũ & seruatorem: etsi hic esset ille, nõ hoc à me peteret. Postquam autem ei dixit quod habebat in animo. Dominum meũ & regem habeo, Deum, quẽ semper adoro: tu autẽ non es rex meus: ille protinus euanuit. Hæc autem tanquã de alio disserens, instituta vitæ suæ & res gestas volebat celare. Qui autẽ vnà cum eo erant patres, cum dicebãt hæc vidisse. Hæc & alia multa nobis narrans beatus Ioannes, & tres dies ad nonam vsque disserens, nostras curauit animas. Cùm autẽ dedisset nobis benedictiones, iussit ire in pace, nobis quoq; dicta quadam prophetia. Hodie, aiebat, venerũt Alexandriam epinicia maximè pij Theodosij, propter de medio sublatũ tyrannum Eugenium: & oportet imperatorem mori morte propria. quod quidem re vera ita fieri contigit. Licebat autem cernere multitudinẽ eorum qui cum ipso erãt monachorũ, in ecclesia, veluti quosdam iustorum choros, lucidis vestibus indutos, &

hymnis aſsiduis Deum glorificantes. Poſtquã autem multos quoque alios patres vidimus, venerũt fratres nobis annunciãtes conſummatum eſſe beatum Ioãnem modo quodã admirabili. Nam cùm iuſsiſſet vt tres dies neminem ſinerent ad ſe venire, genibus flexis ad orationem, conſummatus eſt, ad Deum veniens. Cui gloria in ſecula.

DE POEMANIE.

XLVII. S quoq; cum Chriſti ancilla Pœmanie, quæ ad eum videndum acceſſerat, nõ eſt quidem collocutus: ſignificauit autẽ ei quoque quędam arcana. Ei autẽ pręcepit, dicens. Deſcendens à Thebaide, ne deflectas Alexandriam. quandoquidem futurum eſt vt cadas in tentationes. Ea autem magni Ioannis prædictionem vel nihili ducẽs, vel eius oblita, deflexit Alexandriam vt videret ciuitatem. In itinere autẽ prope vrbem Niciæ, ad eam acceſſerunt naues quieſcendi gratia. Egreſsi autẽ famuli, ex quadam inſolentia, cum illius loci habitatoribus, amentibus & profligatis hominibus, manus conſeruerunt. Qui quidem vnius quidem eunuchi digitum ſecuerunt: alium autem occiderũt: Dionyſium autem ſanctiſsimum epiſcopum, in fluuium, ignorantes, proiecerunt: & illam ipſam conuitiis & maledictis impetierunt: & reliquos omnes ſeruos ſauciarunt.

VITA

VITA ABBATIS AMMONA, & eorum qui cum ipso erant.

Idimus auté alium quoque virum Thebaide, nomine Ammonã, patrem ter mille monachorum. quos etiam nominabat Tabennesiotas, qui habebant magnum vitæ agẽdæ institutum. vt qui & ouillas pelles ferrẽt: & vultu tecto comederent: & se deorsum inclinantes, ne quis eos aspiceret: & tantum exercerent silentium, vt viderentur esse in solitudine, vnoquoque occulte peragente suum vitę institutũ: solum autem specie quadam in mensa sederent, conantes se inuicem latere. Aliqui enim ex his semel vel bis manũ ori admouebant, tangentes panem vel oleum, vel aliquid ex iis quæ erant apposita. & cùm de vnoquoque obsonio semel gustassent, contenti erãt hoc alimento. Alij autem panem sensim mandentes, alia autem accipientes citra simulationem, sic perseuerabant. Alij autem ius tantum ter gustabant: à reliquis autem abstinebant. quæ cùm, vt erat consentaneum, essem admiratus, nõ prætermisi eam quæ ex eis capitur vtilitatem. XLVIII.

DE ABBATE BE.

Idimus autem alium quoque senem, qui lenitate superabat omnes homines, nomine abbatem Be. De quo affirmabant fratres qui apud ipsum versabãtur, eum XLIX.

nunquam iuraſſe, nunquam de aliquo mentitum eſſe, neq; aliquo verbo increpaſſe. neque iratū fuiſſe. erat enim eius vita valde quieta, & mores māſueti, vt qui ſtatum haberet angelicū. Erat autem valde quoque humilis, & ſeipſum vilipēdens. Cùm nos autem multū rogaremus, vt adhortatorium nobis ſermonem diceret, vix in animū induxit vt nobis pauca diſſereret de manſuetudine. Is, cū Hippopotamus aliquando vaſtaret vicinam regionem, ſtans propter fluuium, rogatus ab agricolis, viſa belua ingentis magnitudinis, ei pręcepit, dicens. Denuncio tibi in nomine Ieſu Chriſti, ne amplius vaſtes hanc regionem. Illa autem tanquā ab angelo loco pulſa, omnino euanuit. Sic etiam aliquādo abegit crocodilum.

DE ABBATE THEONA.

L. VIdimus etiam alium non procul à ciuitate, in ſolitudine, nomine Theona, virū ſanctū, in domuncula ſeorſum incluſum, qui tēpore X X X. annorū ſilentium exercuerat. Is cùm plurimas virtutes perageret, habebatur ab eis pro propheta. Exibat enim ad ipſum multitudo ægrotantium, quibus manus imponēs per feneſtrā, dimittebat eos abire ſaluos. Licebat enim videre ipſum habentem vultū Angeli, lætis oculis, & totum plenum maxima gratia. Is, cùm non multo antè tempore latrones eū noctu inuaſiſſent, exiſtimantes ſe multum auri apud eū inuenturos, & vellent eū occidere,

cidere, precatus est. & manserũt immobiles ad portas eius vsque ad matutinũ. Cùm turbæ autẽ manè ad eum accessissent, & eos igni mandare in animo haberent, vnũ tantum verbũ ad eos est locutus. Sinite eos abire sanos. Sin minus: à me fugiet gratia curationũ. Ij verò ipsum audierunt. non audebant enim contra eũ dicere. & protinus abiere latrones ad ea quæ erant circũcirca monasteria, mutati moribus, & de iis quæ fecerant ducti pœnitentia. Erat autem vir eruditus in triplici gratia sermonum, in scriptis Romanis, Græcis, & Aegyptiacis, sicut à multis & ab illo ipso audiuimus. Cùm enim nos agnouisset esse hospites, scribens in tabella, Deo propter nos egit gratias. Comedebat autem semina non cocta. Noctu autem, vt aiunt, egrediebatur è cella, & congregabatur cum feris: & eas potabat ex ea quam habebat aqua. Erat enim videre vestigia bubalorum, & onagrorum, & quarundam caprearum, circa eius monasterium, quibus semper delectabatur.

DE ABBATE ELIA.

VIdimus autẽ alium quoque senem in solitudine Antinoi, quæ est metropolis Thebaidis, Eliã nomine, qui natus erat centum & decem annos. Super eũ dicebant spiritũ Eliæ prophetæ requieuisse. Erat enim valde celebratus, vt qui in terribili illa solitudine egisset septuaginta annos. Nõ potest autem oratio LI.

pro

pro dignitate narrare asperam illam solitudinem, quæ est in monte in quo ille sedebat, nunquam descendens in eam quę habitatur regionem. Est enim quædam semita eorũ qui ad ipsum accedunt eiusmodi, vt vix possint insistere vestigiis ij qui accedunt. Erat autem sedens sub quadam petra in spelunca, adeò vt ipsum quoque videre esset formidabile. Tremebat autē iam totus, vt quē senectus opprimeret. Multa autem signa quotidie peragebat, nec cessabat mederi ęgrotantibus. Dicebant autem qui apud ipsum erant patres, neminem meminisse eius ascēsus in montē. Comedebat autē in senectute tres vncias panis, & tres oleas vespere. In iuuentute autē semper semel comedebat in hebdomada.

VITA ABBATIS APOLLO.

LVI. Vidimus autem alium quoque virum sanctũ in Thebaide, in finibus Hermipolis. in quam Seruator venit cum sancta Maria & Ioseph, implens
Esa. 19. „ prophetiam Esaiæ quæ dicit. Ecce Dominus sedet „ super nubem leuem: & veniet in Aegyptũ. & quatientur manufacta Aegypti à facie eius, & cadent „ in terram. Vidimus enim illic quoque templũ, in quo, ingresso vrbē Seruatore, ceciderunt omnia simulachra in faciē super terram. Vidimus autem illic in solitudine, virũ Apollo nomine, qui monasteria habebat super montem. Erat enim pater monachorum circiter quingentorum, qui erat valde clarus & celebratus in Thebaide: erántq; eius magna

gna opera: & magnas virtutes per eũ faciebat Dominus. & plurima signa & admirabilia per eum efficiebantur. Hic enim cùm à pueritia multã ostendisset exercitationẽ, in perfecta ætate talem est consecutus gratiam. Cùm enim esset octogenarius, sibi magnũ congregauit monasterium virorũ perfectorum, qui poterant omnes ferè signa efficere. Is cùm quindecim annos natus à mundo secessisset, & quadraginta annos in solitudine transegisset, & in ea omnẽ virtutem exercuisset: visus est postea audire Dei vocem dicentis ei. Apollo, Apollo, Per te sapientiã sapiẽtũ in Aegypto, & prudẽtiã stultarũ gentiũ abolebo. Perdes autẽ mihi cum eis etiam sapiẽtes Babylonis: & de medio tolles omnẽ cultum dæmoniacum. & nunc vade in eam quæ habitatur regionem. Generabis enim mihi populũ peculiarẽ, æmulatorem bonorum operũ. Is autem respondẽs, dixit. Aufer à me Domine arrogantiã: ne forte elatus supra fraternitatem, multer omni bono opere. Ei autẽ rursus dixit vox diuina. Mitte manũ tuam super collum tuũ: & deinde pones eam, & infodies in arena. Is autem cùm statim manũ misisset super collum, apprehendit paruũ Aethiopem: & eũ infodit in arena clamantem, & dicentem, Ego sum dęmon superbiæ. Et rursus facta est vox ad eũ, dicens. Vade: quoniã quod à Deo petieris, accipies. Is autem cùm primũ hoc audisset, profectus est in eam quæ habitatur regionẽ, tempore Iuliani tyranni. & tunc venit in propinquam solitudinẽ. Cùm quandam autem paruã occupasset speluncam, manebat

ſubter montem. Eius autem opus erat toto diurno ſpacio preces edere:noctu quidem cēties: interdiu autem toties,flexis genibus. Eius autem alimentū tunc quoque ſicut prius,admirabili & præter opinionem ratione à Deo ſuppeditabatur. Ei enim in ſolitudine per angelum afferebatur nutrimētum. Eius autem indumentum erat lebiton, & paruum linteū in eius capite. Hæc enim ei manebant in ſolitudine,nec veteraſcebant. Erat autem in ſolitudine,propinqua terræ quæ habitatur, faciēs ſigna & virtutes admirabiles in virtute ſpiritus. quas propter miraculi inſignē magnitudinem nemo poteſt omnes dicere, ſicut audiuimus à ſenibus qui cum eo verſabantur, qui ipſi quoque erant viri perfecti, & præerant multis fratribus. Fuit itaque protinus clarus ac celebratus,tanquā nouus aliquis propheta vel apoſtolus qui veniſſet noſtro ſeculo. & cùm magna fama de eo ſparſa eſſet, omnes qui circūcirca habitabant monachi,ſemper ad eū veniebant,& tanquā patri germano,dona ſuas offerebāt animas. Is autem alios quidē hortabatur ad contemplationem.alios verò inſtituebat vt perſequerētur virtutē quæ verſatur in actione. primū oſtendens opere ea quæ ipſos facere admonebat ſermone. Sæpe enim eis oſtendens exercitationē,dominica ſolum cū eis verſabatur. ipſe quidem non amplius ſumens quā olera quę ſua ſponte naſcuntur in terra.non panem interim vel legumē, non ex fructibus arborum aliquid comedens,nec quæcunq; igni admota veniūt in vſus hominū. Cùm autem tempore Iuliani ali-

quando

quando audiisset, fratrē in exercitu captum vinctū teneri in custodia, accessit ad eū cum fraternitate, rogans eum & admonens vt esset fortis & cōstāș in laboribus, & despiceret pericula sibi imminētia. Dicit enim esse sibi tēpus certaminū, vt tunc quoque mens eius probetur insultu tentationum. Postquam autē his verbis eius animū confirmauit, adueniēs Tribunus, qui quodā sceleris ferebatur impetu, cū quidā ei de ipsis significasset, clausis portis custodiæ, & ipsum, & omnes qui cū eo erant, monachos inclusit, tanquā futuros aptos ad militiā. & cùm eis quot satis essent custodes constituisset, domum rediit. nec auditione quidē ab eis rogari sustinens. Media autē nocte, lampadē ferens angelus apparet custodibus, lumine illustrans omnes qui erant in carcere, adeò vt prę stupore hiantes starent custodes. Qui cū surrexissent, eos rogarunt vt omnes abirent, eis apertis ianuis. Fatebantur enim esse satius pro iis mori, quā quæ ad eos diuinitus venisset libertatē, qui citra rationē detinebantur, despicere. Tribunus itaque cū magistratibus, manè veniens in custodiā, contendebat vt viri egrederētur è ciuitate. Dicebat enim domū suam cecidisse terrę motu, & è suis seruis optimos oppressisse. Ij autem postquā audierunt, Deo gratias agentes, abierūt in solitudinē: erántque omnes simul, vt dicit Apostolus, habentes cor vnū & vnam animā. Docebat au- Act. 4.
tē quotidie ornari virtutibus, & machinas diaboli in cogitationibus in principio protinus propulsare. Contrito enim capite serpentis, totum corpus

est mortuum. Iubet enim Deus vt obseruemus caput serpentis. Id autem est, ne in principio admittamus malas & turpes cogitationes. non solum vt obscœnas animi nostri phantasias deleamus. Conari autem nos inuicem superare virtutibus: & ne quis in his laudibus altero videatur inferior. Hoc autem, inquit, sit vobis argumentum, profectus virtutum, quando fueritis vacui affectionibus & appetitionibus. hæc enim sunt Christi donorum principium. Quando autem à Deo habuerit aliquis ostensionem miraculorum, ne nimium intumescat, nec efferatur cogitatione, tanquam sit iam magis honoratus quàm alij. neque vt ostentans quòd talem gratiam acceperit. Sin minus: seipsum decipit mente captus, & gratia multabitur. Habuit ergo hāc magnam doctrinam in sermonibus, quam nos quoque sæpe postea ab ipso audiuimus. In operibus autē, efficiebat maiora. Omnis enim petitio ei statim dabatur à Deo. Quinetiam videbat quasdam reuelationes. Vidit enim suum fratrem natu maximum, qui ipse quoque fuerat cōsummatus in solitudine; & ipso pulchro vitæ instituto eum superauerat, cum quo ipse quoque lōgo tempore vixit in solitudine. Videbatur ergo eum videre sedentem in eodem throno cū apostolis, cùm ei reliquisset suarum virtutum hæreditatem. & sic pro ipso intercedebat, Deum rogans, vt esset velox eius translatio. Visus est autem ei dixisse Seruator, oportere eū adhuc paruo tempore esse in terra ad multorum perfectionem, do-
nec

nec multi fiant eius virtutis æmulatores. Magnus enim monachorum populus credetur eius fidei, & pius exercitus. vt gloriam dignam laboribus consequatur à potentiore. Hæc vidit, quę etiam euenerunt. Nam cùm multi vndique ex auditione ad eũ conuenissent monachi, & per eius doctrinã & conuersationẽ plurimi omnino mundo renunciassent, facta est fratrũ cohabitatio, cùm ad quingenti fratres simul apud ipsum cõmunem vitam haberent & vnam mensam, tota veste candidati. & in eis impleta est scriptura quæ dicit. Lætare desertũ sitiens. *Isa. 54.*
» erumpe & clama quę non parturis: quoniam multi sunt filij desertæ magis quàm virum habentis. Nam impletum quidem est hoc eloquium propheticum ex ecclesia quæ congregata est ex gentibus. Perfectum est autem in hac etiam Aegyptiaca solitudine, quæ plures filios Deo exhibet quàm terra quæ est habitata. Vbi enim sunt in vrbibus tot greges eorum qui salui fiunt, quot Deo exhibent quæ sunt in Aegypto solitudines? Quot sunt enim hic populi, tot sunt illic in desertis monachi. Ac mihi videtur dictum Apostoli etiam in ipsis esse impletum. Vbi enim abundauit peccatum, superabundauit & gratia. *Rom. 5.* Abundauit enim in Aegypto multus & impius idolorum cultus, adeò vt in nulla gẽte magis. Canes enim & simias & quædã colebant alia, & allia & cepe: & ex vilibus oleribus multa Deos existimabant. vt ipsum sanctũ patrem hęc narrantẽ audiuimus, & reddentẽ causam prioris ignorationis. Nam bouem quidẽ aiebat in

Deos referebant gentes quæ prius apud nos habitabant. quoniã per ipsum exercentes agriculturã, victum sibi parabant. aquã autem Nili, quoniã irrigat omnes agros. Terrã quoque colebant, vt quæ esset aliis omnibus regionibus fertilior. Reliquas autem abominationes, canes & simias, & reliquã omnem animantiũ & olerum colebant turpitudinem, quatenus eorũ vsus fuit eis occasio salutis, qui tẽpore Pharaonis homines occupatos tenuit, quãdo ille Israẽlẽ persequens submersus est. Vnusquisque enim id in quo fuit occupatus, cùm Pharaonẽ non esset secutus, hoc in Deos retulit, dicens. Hoc fuit mihi Deus hodie, per quod effectũ est vt non perirem vnà cum Pharaone. Hæc quidẽ in sermonibus habuit sanctus Apollo. Ante sermones autẽ scribendum est quæ possedit in operibus. Fuerunt enim aliquando gentiles propè accolentes in locis omnibus: & decẽ pagi. & qui erant ei propinquiores, magis colebant dæmones. Erat autem tẽplum maximũ in vno vico, & simulachrum maximè insigne. Lignea autẽ erat hæc statua. Pompam autem ducebant, eã per vicos circunferẽtes sacerdotes, qui bacchabantur cũ multitudine, veluti pro aqua fluuiatili celebrantes mysteria. Accidit autem vt illo tempore illic adesset Apollo cũ paucis quibusdam fratribus. Postquã autem vidit multitudinẽ repente dæmoniacè furẽtem per regionẽ, flexis Seruatori genibus, fecit omnes gentiles repẽte immobiles. Cùm autẽ non possent ex illo loco progredi, alius alium trudentes, & ęstu totó die torrerentur, ignorantes

rantes vnde hoc eis euenisset, sacerdotes eorũ dixerunt esse quendam Christianũ habitantem in eorũ finibus sub solitudine, qui hæc faceret, dicentes de Apollo: & oportere ei supplicare. Sin minus: fore vt veniãt in periculũ. Postquam autem qui procul habitabant, auditis clamoribus & lamẽtationibus, accesserunt, & eos rogarunt, Quídnam est, dicentes, quod vobis repẽte accidit: quo pacto hoc factũ est? Illi autem dixerunt se nescire, nisi quòd virum habebant suspectũ, dicẽtes oportere illum placare. alij verò testabantur se eum vidisse accedentẽ: & sic rogarunt eos vt eis citò daretur auxiliũ, adductis bobus conati sunt mouere simulachrum. Id autem manebat tanquam immobile cum ipsis sacerdotibus. Cùm nullã ergo euadendi rationem inuenissent, miserunt per accolas legationẽ ad Apollo, vt illinc liberati ab errore recederent. His autẽ Apollo significatis, celerrimè descendit homo Dei: & cùm orasset, omnes soluit à vinculo. Hi autẽ omnes vno animo ad ipsum processerunt, vniuersorũ seruatori credẽtes & Deo qui facit admirabilia, idolo protinus igni mandato. Quos omnes catechesi institutos adiecit ecclesiis. Multi autem ex his in hodiernum vsque diem degũt in monasteriis. Huius autem rei fama peruasit in omnes partes: & multi crediderunt in Dominum. adeò vt nullus amplius gentilis nominetur in eius finibus. Nõ multo pòst autem tempore, duo pagi inter se bellum incipiũt cõmittere, pro agris decertantes. Pòstquam autem est Apollo renunciatum, statim ad eos descendit,

inter

inter eos pacem conciliaturus. Qui erant autem ex parte aduersa non parebant, sed contrà dicebant, freti vno latronũ principe, vt viro ad bellũ præstantissimo. Cùm eum ergo Apollo vidisset contra dicẽtem, dixit ei. Si parueris, ô amice, rogabo Dominum meũ vt tua peccata remittantur. Is autem vbi hoc audiuit, non cunctatus, abiectis armis, eius genibus aduolutus supplicauit: & pace facta eius intercessione, suos remisit ad propria. Cùm ij autem pacẽ egissent, & abiissent, insignis eorũ propugnator, Apollo de cętero sequebatur, promissum apertè exigens. Quẽ cũ assumpsisset beatus Apollo in propinqua solitudine, admonuit & hortatus est, vt patienti & cõstanti esset animo, posse enim Deũ ei condonare. Vbi autem nox aduenit, ambo viderũt in somnis se astare ante tribunal Christi. Vtriq; autem contemplabantur angelos Deũ vnà cum iustis adorãtes. Cúmque ipsi vnà cum eis procubuissent, patrem adorauerunt: & vox ad eos facta est Dei dicentis. Quæ est societas luci cum tenebris? aut quæ pars est fidelis cũ infideli? Quid verò stat cũ iusto homicida, cùm sit indignus tali contemplatione? Tu autem abi ô homo. Tibi enim est concessus hic tardè natus perfuga. Qui cùm alia multa vidissent & audiissent admirabilia, quæ neque audet oratio dicere, neque auris audire, excitati annũciarunt iis qui cum eis conuersabantur. Omnes autẽ maxima inuasit admiratio, vtrisque vnã narrantibus visionem. Permansit autem cum exercitatoribus, is qui non erat amplius homicida, vsque ad mortẽ vitam

suam

ſuam corrigens, ex lupo in ſimplicem & innocentem agnũ mutatus. In eo quoque impleta eſt Eſaiæ
,, prophetia, dicentis. Lupi & agni ſimul paſcentur. *Eſa.65.*
,, & leo & bos ſimul comedent paleas. licebat enim illic quoque videre Aethiopes cũ monachis ſe exercentes, & multos virtutibus ſuperantes, & ſcripturam in eis impletã, quæ dicit. Aethiopia præueniet manum eius Deo. *Pſalm.67.* Aliquando autem decertabant gentiles aduerſus Chriſtianos ruſticos pro ſuis finibus. erat autem multitudo vtrorumque armatorum. quibus adſtitit Apollo pacem inter eos concilians. Ei autem reſtitit gentiliũ in pugna princeps, qui erat vir grauis & ſæuus, affirmabat autẽ & dicebat ſe non eſſe daturũ pacem vſque ad mortem. Is autem ei dicit, Atq; adeò tibi fiat quod elegiſti. Nullus enim pręter te occidetur. Tibi autem mortuo non erit terra ſepulchrum, ſed ventres ferarum & vulturũ te implebuntur. Atque adeò oratio effectum protinus eſt ſortita, cùm ex vtraque parte nullus ſit interfectus præter principem. Quem etiam cùm in arena tumulaſſent, manè inuenerunt membra laniata ab hyænis & vulturibus. Illi autẽ cùm vidiſſent miraculum, & euentũ eius quod dixerat, omnes Seruatorem deprecantes, eum prædicabant prophetam. Erat autẽ antea in mõtis ſpelunca ſanctus Apollo cum quinque aliis fratribus, qui primi fuerũt eius diſcipuli cùm recenter veniſſet è ſolitudine. Cùm autẽ aduentaſſet dies feſtus Paſchæ, & Dei cultum impleſſent, erant eſuri ea quæ inueniebantur. erant autem aliquot ſicci panes, & quæ-

dam olera reposita. Eis autem dixit Apollo. Si sumus fideles ô filij, & germani Christi filij: petat vnusquisque vestrũ à Deo id quod eius animo gratum est ad vescendũ. Illi verò ei vniuersum permiserunt, existimãtes se esse indignos tali gratia. Cùm læto autẽ vultu orasset, & omnes dixissent Amen, protinus noctu venerunt in speluncam quidã viri penitus incogniti, qui dicebant se venire à longinqua regione: & omnia ferebant, ea etiam de quibus ne auditione quidẽ acceperant, & quæ non nascũtur in Aegypto, orti fructus omnis generis, vuas & mala punica, & ficus intẽpestiuas. quinetiã quosdam inuentos mellis fauos, & vrnã recentis lactis. & nicolaos panes maximos, & puros lupinos è regione externa. Ij autẽ qui ea attulerant, cùm solummodo tradidissent, tãquam missi à viro magno & diuite, protinus properè recesserũt. Cùm quæ erant autem esculenta percepissent, ea illis suffecerunt vsque ad Pentecosten. adeò vt ipsi quoque mirarẽtur & dicerent fuisse ea verè à Deo missa. Quidam autem ex monachis rogabat patrem vt statim Deum pro ipso oraret, vt gratiã aliquam consequeretur. Cùm ipse autem orasset, ei datur gratia humilitatis & mansuetudinis, adeò vt mirarentur omnes eum esse tam mansuetũ. Has autem eius virtutes narrarunt nobis qui cum ipso erant fratres, hæc multis quoque attestantibus fratribus. Etenim cùm non multo antè tẽpore fuisset aliquando fames in Thebaide: qui autem ea loca accolebant populi audissent, quòd qui erant apud eũ monachi, pręter spem omnem.

Nicolai ab Augusto appellatæ sunt placentæ quæ donatæ ei fuerãt à Nicolao, qui Damasci habitabat. qui etiam scripsit ad Herodem Iudæorum Regem de gẽtibus mirabilibus. Ex bibliotheca Photij.

omnem & opinionem alerentur: vno animo apud ipsum aderant cũ vxoribus & liberis, simul benedictionem petentes & alimentũ. Is autem nihil veritus ne cibus ei aliquando deesset, dabat omnibus venientibus, vnicuique quod in diẽ sufficeret. Relictis autem tribus solis magnis sportis cũ panibus, & fame inualescẽte, iubet sportas afferri in mediũ, quas ipso die erant esuri monachi: & audientibus omnibus fratribus & populi multitudine, dixit magna voce. Non potens est manus Domini hæc implere? Hæc autẽ dicit spiritus sanctus. Non deficiet panis ex his sportis, donec nouo frumento fuerimus satiati. Et affirmarũt omnes qui tunc aderãt, eis panes suffecisse quatuor menses. Similiter autem & in oleo & frumẽto. adeò vt veniret Satanas, & ei diceret. Num tu es Elias, aut alius ex prophetis & apostolis, quòd hæc facias? Is autẽ dixit ipsi. Quid enim? Non homines sancti fuerunt apostoli & prophetæ, qui hæc nobis tradiderunt? An tunc quidem aderat Deus, nunc autẽ peregre est profectus? Potest autẽ Deus hæc semper facere, & nihil erit quod ipse non posit. Si ergo Deus est bonus: cur tu malus? Quid vero non oportet nos quoque dicere ea quæ vidimus? nempe quòd fratres ingrediebantur cum sportis, ad mensas panes afferentes, & cùm comederent quingenti fratrès ad satietatẽ, eas rursus plenas accipiebant? Aliud quoque miraculum, quod vidẽtes obstupuimus, par est dicere. Cùm enim ad eos venissemus spacio trium dierũ, cogniti sumus, procul visi à fratribus, qui ex eo au-

dicerant de noſtro ad eos aduĕtu. qui quidem properè accurrentes nobis venerunt obuiã, pſallentes. eſt enim hic mos apud omnes monachos. & cùm proni in terrã adoraſſent, nos deoſculati ſunt, nos ſibi inuicem oſtendentes,& dicentes. Ecce venerũt fratres,de quibus pater noſter dixit tribus antè diebus, dicendo, Poſt tres dies venient ad nos fratres, venientes Hieroſolymis. Et alij quidem nos deducebant. alij verò nos retro ſequebantur, pſallentes, donec prope ipſum venimus.Cùm autem audiiſſet pater vocĕ pſallentium, venit nobis obuiã, vt mos ei erat erga omnes fratres.& cùm nos vidiſſet,adorauit primus ſe in terra extendens.& cùm ſurrexiſſet, eſt oſculatus. & poſtquã introduxiſſet, orauit: & pedes noſtros manibus lauit propriis, & hortatus eſt ad refectionĕ. Hoc autem faciebat omnibus fratribus qui ad ipſum veniebãt.Qui enim cũ ipſo erant fratres, alimentũ non prius accipiebãt quàm euchariſtiæ Chriſti communicaſſent. Hoc autem faciebant hora nona diei.Deinde cùm ſic comediſſent, ſedebant audientes eũ docentem omnia præcepta,vſque ad primum ſomnũ. Illinc alij quidem ex ipſis ſecedebant in ſolitudinem, ſcripturas tota nocte memoriter exprom ĕtes. Alij verò illic perſeuerabant,aſsiduis hymnis Deũ laudantes,ad diem vſq;.quos ego vidi his oculis,cùm veſpere hymnos cœpiſſent, vſque ad matutinũ non ceſſaſſe à cantu. Multi certè ex iis hora nona ſolum deſcĕdebant de monte: & euchariſtiam ſumentes, rurſus aſcendebant,contenti ſpiritali nutrimento vſque ad aliam nonam.

nonam. Hoc autem multi ex iis faciebant multos dies. Licebat autem eos videre exultantes in solitudine. adeò vt nullā eiusmodi aliam exultationem in terra videre liceat, nec lætitiam corpoream. Neque enim erat inter eos aliquis mœstus aut tristis. Sed si quis videbatur præ se ferre tristitiam, statim pater Apollo ex eo rogabat causam, & quæ erant in occulto vniuscuiusque cordis renūciabat. Dicebat autem, Non oportet esse tristes propter salutē, cùm futuri simus hæredes regni cælorum. Tristes autem, inquit, erunt gentiles. flebunt Iudæi. lugebunt peccatores. Iusti autē lętabuntur. Et qui terrena quidem animo agitant, lætantur in rebus terrenis. nos autem qui tanta spe digni sumus habiti, quemadmodum non lætamur perpetuò? cùm nobis Apostolus suadeat vt semper lætemur, & oremus sine intermisione. Quis autem dixerit eius in sermone gratiam, & reliquas eius virtutes, quas propter summū miraculum siluimus, auditas vtiq; ex ipso & ex aliis? Cùm autem de exercitatione & vitæ instituto nobiscū sæpe seorsum disseruisset, sępe etiā dixit de suscipiendis monachis, quòd oportet adorare fratres aduenientes. Nō enim ipsos, aiebat, sed Deū adorasti. Vidisti, enim inquit, fratrem tuum. vidisti Dominū Deū tuū. & hoc, inquit, ab Abrahā accepimus. & ꝙ oporteat, inquit, nonnūquā cogere fratres ad refectionē, à Lot accepimus qui coegit angelos. & quòd oportet, si fieri potest, monachos quotidie cōmunicare sacramētis. Qui enim se ab eis procul amouet, Deus quoq; procul

1. Thess. 5.

Gen. 18.

Gen. 19.

ab eo recedit. Qui autem hoc facit aſsiduè, aſsiduè ſuſcipit Seruatorē. Eſt enim, inquit, vox ſalutaris,

Ioan. 6. » Qui comedit carnem meam, & bibit meū ſangui-
» nem, manet in me, & ego in eo. Hoc cōfert monachis ſalutaris paſsionis cōmemorationē continenter facientibus, quotidie etiā ſe præparare, vt omni ex parte digni ſint qui ſuſcipiant cœleſtia ſacramēta: quandoquidem ſic quoque conſequimur remiſſionem peccatorum. Catholica autem & generalia ieiunia non licet ſoluere ſine ingenti neceſsitate. In quarta enim feria traditur Seruator: & in paraſceue crucifigitur. Qui ea ergo ſoluit, ſeruatorem vnà tradit, & vnà crucifigit. Sed ſi ad vos veniat frater qui opus habet vt reficiatur cùm ſit ieiuniū, ipſi ſoli menſam apponite. Sin autē nolit: ne cogatis. Habemus enim cōmunem traditionem. Multū autem reprehendebat eos qui ferrū geſtabant, & comam nutriebant. Hi enim, inquit, ſe oſtentant, & quęrūt placere hominibus. cùm oporteat ipſos potius corpus ſoluere ieiuniis, & quod bonū eſt facere in occulto. Ij verò non ſic, ſed ſe propalant omnibus. Et quid opus pluribus? Omnis enim eius doctrina eſt eius vitæ inſtituto ſimilis. quam nec quis ſcribere potuerit nec dicere. Plurima ergo nobiſcū ſeorſum tota ſæpe hebdomada diſſerendo, tandē dimittens dixit. Habete pacem inter vos. ne ſeparemini in via. Cùm autē dixiſſet iis qui cum ipſo erant fratribus, quíſnā ex ipſis vellet nos deducere, ſanctus Apollo tribus viris delectis, qui valerēt & ſermone & vitæ inſtituto, erántq; periti linguæ Græcæ & Romanę

Per ſacramentum altaris cōſequimur remiſſionem peccatorum.

&

& Aegyptiacæ, cum eis nos dimittens, iussit eis ne nos prius relinquerēt, quàm satisfactū esset nostro videndorū patrū desiderio. quos si quis vellet omnes videre, ad eos aspiciendos tota vita non sufficeret. Cùm nobis ergo benedixisset, amandauit, di-
,, cens. Bene dicat vos Dominus ex Sion: & videatis
,, bona Hierusalem omnibus diebus vitę vestrę. Nobis autem ambulantibus meridie per solitudinem, videmus tractū magni draconis, qui tanquā trabes erat protractus per arenam. Quem cū vidissemus, nos magnus timor inuasit. Qui autē nos ducebant fratres, hortati sunt ne timeremus, sed essemus bono animo, & sequeremur draconis vestigium. Videbitis enim fidem nostrā, cùm ipsi simus eū manu nostra superaturi. Multos enim, inquit, & dracones & cerastas manu interfecimus, sicut scriptum
,, est. In eis enim implebatur illud. Dedi vobis pote- Luc. 10.
,, statem ambulandi super serpētes & scorpiones, &
,, super omnem potestatē inimici. Nos autem qui ferebamur incredulitate, & maiori eramus affecti formidine, rogabamus eos ne iremus per vestigia draconis, sed recta via. Vnus autem frater ex ipsis, magna animi alacritate, cū nos eo in loco dimisisset, profectus est in solitudinem, quærens beluam. Quam cùm inuenisset nō procul ab antro, magna voce exclamat draconē esse in spelunca: & vocabat ipsos, vt ad se venirent visuri quid esset euenturum. & hortantibus nos aliis fratribus ne timeremus, cum magno metu abiimus visuri beluam. Nobis autē repente occurrēs frater vnus, manu nos traxit

in

in ſuum monaſteriũ, dicens nos nõ poſſe ferre impetum beluæ, & maximè quòd nondũ vidiſſemus talem beluã & tam vaſta magnitudine, vt quæ ſit plus qu'am quindecim cubitorum. Cùm nos ergo iuſsiſſet manere in loco, abiit ad fratrem, dicẽs ei vt recederet à cauerna. conabatur enim ille à loco nõ recedere, priuſquam interfeciſſet draconem. Cui cùm perſuaſiſſet, eũ ducit ad nos increpantem modicam noſtram fidem. Quieſcẽtes autem apud illum fratrem, qui circiter vnũ milliare remotũ habebat monaſteriũ, ſatis refecti ſumus. Ille autem nobis narrabat, in illo loco in quo ipſe ſedebat fuiſſe virum ſanctũ, cuius ipſe fuit diſcipulus, nomine Amun, qui in illo loco plurimas fecit virtutes. ad quem ſæpe latrones venientes, accipiebant eius panẽm & alimenta. Hæc ergo ægrè ferens, cùm vno die egreſſus eſſet in ſolitudinẽ, adduxit ſecũ duos magnos dracones, & iuſsit eis vt in eo loco manerent, & portam cuſtodirẽt. Homicidæ autem cùm pro more veniſſent, & vidiſſent miraculũ, præ ſtupore hiantes ceciderunt in faciem. Egreſſus autem inuenit eos mutos & ferè ſemimortuos. & cũ eos excitaſſet, probris eos afficit, dicens. Videte quantũ eſtis beſtiis agreſtiores. Nam iſti quidem propter Deum noſtræ parent voluntati. Vos autem neque Deum timuiſtis. neque Chriſtianorũ eſtis reueriti religionem. Introductis autẽ eis in cellam menſam appoſuit, & monuit vt mores mutarent. Illi autem ſurgentes, protinus multis viſi ſunt meliores. non multo pòſt autem ipſi quoque viſi ſunt eadẽ ſigna facere.

Vita Abbatis Amun. LIII.

facere. Aliquando auté, inquit, cùm vnus magnus draco propinquam vastaret regioné, & multa occideret animalia, quicunque habitabant iuxta solitudinem, omnes simul venerũt ad patrem, rogantes vt deleretur belua ex eorum regione. Is auté eos ita dimisit, vt qui eis tristitia affectis nihil prodesset. Manè autem surgens, venit in eum locum quo transitura erat belua. Postquã autem ter flexit genua ad orationé, in ipsum veniebat belua, magno cum stridore grauem emittens anhelitum, & intumescens ac sibilans, tetrúmque edens spiritũ. Is autem nihil territus, ad draconem conuersus, dixit. Vincet te Iesus Christus, filius Dei viui, qui est magnum draconé victurus. Idque cùm dixisset, protinus disruptus est draco, per os omne virus euomẽs cũ sanguine. Cùm auté venissent rustici postridie, & illud magnum vidissent miraculum, & non ferrent spiritum, in animal multam arenam congesserunt, patre illic eis adstante. ad draconé enim licet mortuũ, non audebant accedere. Puer auté, inquit, pascens cùm repente vidisset adhuc viuum draconem, statim emota mente fuit exanimatus. Iacuit itaque puer nihil spirans in loco tota die in solitune. Cùm eum autem sui vespere inuenissent parum spirantem, totum inflatũ ex ecstasi, dedcunt ad patrem, ignorãtes causam eius quod acciderat. Cùm is autem orasset, & eum vnxisset oleo, surrexit puer narrans id quod fuerat deprehensum. Quare vir maximè motus, ad interimendum draconem est conuersus.

VITA ABBATIS COPRE presbyteri.

LIIII. Rat autem illic quidam presbyter,qui monasteriũ propè habebat in solitudine, Copres nomine, vir sanctus, propè octogenarius,qui ipse quoque plures faciebat virtutes,morbis medens, & multas faciẽs curationes, & dæmones expellens, & res multas efficiens, atque adeò quasdam in nostris oculis. Is ergo postquã nos vidit,salutauit, & pro nobis orauit, & postquã pedes nostros lauisset, sciscitatus est à nobis quænam in mundo fierent.nos autem rogauimus vt ipse nobis potius exponeret sui vitæ instituti virtutes, & quo modo ei Deus est dona largitus, & quánam ratione fuisset particeps eius gratiæ. Is autẽ nulla eo nomine elatus superbia, nobis suam vitam narrauit, & maiorum suorũ qui ipsum superarunt, quorum ipse vitæ institutum est imitatus. Non est,inquit,ò fili, quod à me fit admirabile,si conferatur cum iis quæ in vita gesta sunt à patribus nostris. Et cũ narraret nobis Copres presbyter quę rectè & ex virtute gesta fuerãt à patribus, vnus ex fratribus nostris dormitans,vt qui iis quę dicebantur fidem nequaquam haberet,videt in eius manibus librum admirabilem scriptũ literis aureis, & canum virum adstantẽ,& minaciter ei dicentem.Non audis attentè lecturam,sed dormitas?Is autẽ conturbatus,nobis eum audiẽtibus statim quod viderat Romanè exposuit. Eo autem hæc nobis adhuc dicente, venit quidam

quidam rusticus habens cyathum arenæ, qui expectabat donec impleſſet narrationē. rogauimus autem nos presbyterũ, Quid ſibi vult rusticus cum arena? nobis reſpōdit pater, dicens. Filioli mei, Nō oportebat me gloriari apud vos, neque ea enũciare quæ geſta ſunt à patribus: ne mēte elati amittamus mercedem. propter ſtudium autem veſtrũ & vtilitatem, quòd tam procul ad nos veniſtis, non fraudabo vos vtilitate. ſed quæ per nos Seruator geſsit, narrabo prǽſentibus fratribus. Sterilis erat ager qui eſt prope nos: & ruſtici qui ipſum poſsidebant, ſeminantes, vix ſemen duplicatũ metebant. Vermis enim naſcens in ſpica, totā meſſem corrumpebat. Agricolæ autē catechiſmo à nobis inſtituti, & effecti Chriſtiani, rogarũt nos vt oraremus pro meſſe. Dixi autē eis. Si habetis fidem in Deũ, vel arena deſerti fructũ vobis afferet. Ij autē nihil cunctati, cũ hac arena quæ à nobis calcatur ſinus impleſſent, attulerũt, rogātes vt benediceremus. Poſtquam autē ſum precatus vt illis fieret ſecundũ ipſorũ fidē, ipſi eam cum frumento ſeminarunt in aruis ſuis. & repentè eorum ager ita multiplicauit fructũ, vt omnē ſuperaret Aegyptum. Hoc ergo facere ſoliti, nobis quotannis exhibēt moleſtiā. Vnum autem, inquit, magnũ miraculũ præbuit mihi Deus multis præſentibus. Cùm enim in ciuitatē aliquando deſcendiſſem, inueni quendā virum magũ, qui populos ſeduxerat. Cùm autem non poſſem ei publicè perſuadere, dixi conuerſus ad multitudinē. Magnum rogum in platea accēdite, & ingrediamur in flam-

 mam.

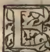
mam. & qui ex nobis illæsus à flamma manserit, is habet bonã fidem. Postquam autem hoc factũ est, & turbæ rogum citò accenderunt: ipsum mecum trahebant in ignem. Is autem dicit, Vnusquisq; seorsum ingrediatur: debésque primus ingredi qui iussisti. Cùm autem in nomine Christi signatus essem ingressus, flãma in hanc & illam partẽ diuisa, me nulla affecit molestia, cùm semihorã in ea essem moratus. Turbæ autem viso miraculo exclamarũt. & cogebant illum pyrã peruadere. is autẽ nolebat, timore affectus. Cùm eum autẽ accepissent populi, in medium protruserũt. & totus flãma ambustus, eiectus est è ciuitate: clamantibus populis. Planum viuentem exurite. Me autem turbæ accipientes, & laudibus prosequentes, deduxerunt in ecclesiam. Cùm autem ego aliquando per quoddã templum transirẽ, quidã ex gentibus suis idolis sacrificabãt. Dixi autẽ eis. Cur cùm sitis participes rationis, sacrificatis iis quæ carẽt ratione: vósque estis de cætero iis magis expertes rationis? Illi autẽ, vt qui rectè dixissem, me statim sunt secuti, credẽtes Seruatori. Cùm autẽ esset mihi aliquando ortus in agro propinquo, propter eã quæ ad nos veniebat fraternitatem, & quidã pauper eum operaretur, ingressus est quidã gentilis vt furaretur olera. Vbi verò ea suffuratus recessisset, eáq; tribus horis non potuisset coquere, sed mansissent in lebete qualia acceperat, vtpote quòd aqua minimè calefieret, vir se colligens, accepta olera ad nos detulit, rogans vt nobis cõdonaretur erratum, & vt fieret Christianus. quod etiã factum.

factum est. Erãt autẽ hac ipsa hora hospites, fratres qui ad nos venerant. propter quos tẽpestiuè admodũ ad nos allata sunt olera. Quæ cùm comedissemus, egimus Domino gratias, duplici accepta lætitia, & ex salute hominis, & ex refectione fratrũ.

VITA ABBATIS SVRI.

Bbas autem Surus, inquit, & Esaias, & Paulus sibi inuicem repente occurrerunt ad fluuiũ, viri pij & egregij exercitatores, inuisuri magnum abbatem Anuph. Distabat autem eorũ interuallum tribus mãsionibus: & dicunt ad se inuicem. Ostendat vnusquisque nostrũ suum vitę institutũ, & quemadmodũ fuit in hac vita à Deo honoratus. Abbas autem Surus dixit eis. Peto à Deo donum, vt nos virtute spiritus indefesi ad locum perueniamus. & cùm ipse solũ orasset, inuẽtum est protinus paratum nauigium, & ventus secundus, & momento temporis inuenti sunt in loco, cũ aduerso flumine nauigassent. LV.

VITA ABBATIS ESAIAE.

Saias autem dicit eis. Et quid mirum ò amici, si vir nobis occurrerit, qui vitam narret vniuscuiusque? LVI.

VITA ABBATIS PAVLI.

PAulus autem dicit eis. Si Deus nobis reuelauerit, quòd post tres dies assumit hominem? LVII.
Cùm autem paulò vlterius processissent, vir eis obuiam.

uiam factus eos salutat. Paulus autem ei dicit. Dic nobis quæ rectè gessisti. Nam post crastinū diem abibis ad Deum.

VITA ABBATIS ANVPH.

LVIII. Ixit autem eis Anuph. Benedictus Deus qui mihi hæc quoque significauit, & vestrū vitę institutum & aduentū. Cùm autem dixisset quæ vnusquisque eorū rectè gesserat, exposuit deinceps quæ ipse fecerat, dicens. Ex quo Seruatoris nomen professus sum in terra, ex ore meo non est egressum mēdacium: humani cibi nihil sumpsi, me cœlesti alimento alente quotidie angelo: nullius alterius rei cupiditas in cor meū ascendit, præterquā Dei. Nihil ex rebus terrenis occultauit mihi Deus, quod non significarit & ostēderit meis oculis. Nō interdiu somnum cepi. non noctu requieui, Deum quærens. Vnà mihi semper adfuit angelus, mundi ostēdens potestates. lumen cogitationis meæ nunquam fuit extinctum. omnem petitionem accepi à Deo protinus. Vidi sæpenumero Deo assistentes myriades. Vidi choros iustorū. Vidi martyrū congeriem. Vidi monachorū vitæ institutionem. opus autem omniū Deum laudabat. Vidi Satanam igni traditū. Vidi angelos eius punitos. Vidi iustos lætantes in æternum. Hæc & multa alia narrans, tertio die tradit animam: eámque statim suscipientes angeli & chori martyrū in cœlos sustulerunt, ipsis videntibus & hymnos audientibus.

VITA

VITA ABBATIS HELLENIS.

Vidam autem alius pater, qui vocabatur LIX.
Abbas Hellen, cũ ab ineunte ætate se fortiter exercuisset, sæpenumero ignem gestabat in sinu, incitãs eos qui propè erant fratres ad ostendenda signa, dicens eis. Si vos verè exercetis, virtutis signa de cætero ostẽdite. Aliquãdo autẽ cùm per se esset in solitudine, incessit eum mellis desiderium: cùm verò illico fauos inuenisset sub petra, dixit. Recede à me intẽperans cupiditas.
,, Scriptum est enim. Spiritu ambulate: & desideriũ *Galat.5.*
,, carnis nõ perficietis. eísque relictis abiit. Cùm autẽ iã tres hebdomadas ieiunasset in solitudine, inuẽtis qui disiecti erant fructibus, dixit. Nõ comedã, neque attingã aliquid ex iis. ne fratrẽ meum scandalizem, nempe meã animam. Scriptum est enim, Non in alimento solum viuet homo. Cùm autem *Matth.4.*
adhuc aliã ieiunasset hebdomadam, postea dormi- *Luc.4.*
tauit. & veniens angelus in somnis, ei dixit. Surge & tolle ea quæ inueniuntur, & comede. Is autẽ surrexit, & circunquaque aspiciens, videt fontẽ in orbem herbas delicatas germinasse. Cùm autem & potum sumpsisset, & comedisset olera, affirmabat nihil vnquam sibi fuisse iucundius. Cùm paruam autem speluncã in loco inuenisset, mãsit illic paucos dies ieiunus. Vbi autẽ egebat alimento, orabat flexis genibus. ei autẽ protinus apponebãtur esculenta omnia, & panis calidus, & oliuę, & varij fructus. Aliquando autem inuisit fratres suos: & cùm

eos multum monuiſſet, contendebat in deſertum, afferens quædam ad vſum neceſſaria. Cùm autẽ vidiſſet quoſdam onagros paſcentes, ait ipſis. In nomine Ieſu Chriſti, veniat vnus ex vobis, & ſuſcipiat onus meum. Is autẽ ſtatim ad ipſum acceſsit. Cùm autem ſupellectilem ei impoſuiſſet, & ei inſediſſet, vno die peruenit ad ſpeluncã. In ſole verò ab eo poſitis panibus & fructibus, cùm ad ea veniſſent feræ vt ſolent ad fontẽ, & panes ſolum tetigiſſent, mortuæ ſunt. Acceſsit enim aliquando ad quoſdã monachos cùm eſſet dies dominicus, & dixit eis. Cur hodie non egiſtis ſynaxim? Cùm ij autẽ apertè dicerent, Eo quòd non venerit presbyter. Dixit autẽ eis. Ego ibo & eum vocabo. Ij autem dixerunt non poſſe aliquem tranſmittere alueum propter altitudinem. Quinetiam dicebant eo in loco eſſe beluã maximam, nempe crocodilũ, qui multos homines conſumpſerat. Is autẽ non cũctatus, ſtatim ſurgens profectus eſt ad vadũ. Quem cùm belua ſtatim tergo excepiſſet, tranſmiſit. Cùm autem in agro inueniſſet presbyterum, rogauit ne deſpiceret fraternitatem. Ille autem eũ videns multis conſutis pannis obſitũ, rogauit vndénam pannũ habuiſſet, dicens. Habes veſtem animę pulcherrimã ô frater. eiúſque humilitatẽ & frugalitatem admiratus, eũ ſecutus eſt abeuntem ad fluuiũ. Cùm autem qua trãſueherentur cymbam non inueniſſent, vocem emiſit abbas Hellen, aduocans crocodilum. Is autẽ ei ſtatim obediens aderat, tergum ſubſternens. Rogauit autem presbyterum vt cum eo aſcenderet. Is vero timore

more affectus cùm vidisset beluã, retrocessit. Cùm autem eum teneret admiratio & eos qui trans fluuiũ habitabant fratres, videntes eũ cum belua trãsmittentem alueũ, ille ascendens in terram, vnà secũ attraxit beluam, dicens melius esse ei vt moreretur, quàm interemptarũ animarum acquireret supplicium. Ea autem cadens protinus est mortua. Tres autem dies permanens apud fratres, sedebat docẽs eos præcepta, & quæ erant occulta vniuscuiusque consilia apertè enuncians. hunc quidem dicens vexari à fornicatione, illum verò à vana gloria: alium à deliciis: alium ab ira. & alium quidẽ pronunciabat esse mitem, aliũ verò pacificum, illorũ quidem vitia, horum verò virtutes arguens. Hæc autem audientes, mirabantur dicendo re vera ita esse. Eis autem dixit, Parate nobis olera. Hodie enim ad nos venient plures fratres. Cùm illi autẽ adhuc pararẽt, superuenientes fratres se inuicem salutarũt. Rogauit autem eũ quidam ex fratribus, volens vnà cum eo degere in deserto. Eo autẽ dicente non posse illũ sustinere tentationes dæmonũ, is contentiosius se omnia toleraturũ asseuerauit. Cùm eum autem excepisset, iussit habitare in alia speluca. Ad eum autem noctu aduentantes dæmones, eũ suffocare aggrediebantur, cùm eum primũ turpibus perturbassent cogitationibus. Ille autem excurrens renũciauit abbati Helleni quæ euenerant. Ipse autem cùm ei figuram impressisset, iussit eũ deinde manere securè. Cùm autem aliquando panes ei defecissent in spelunca, aduentans angelus in figura fratris, eius

attulit nutrimentū. Rursus autem ipsum aliquando quærentes fratres decem numero, errabant per solitudinem, septimo iam die ieiuni permanentes. Cùm verò eos inuenisset, iussit in speluca refici. Illi verò eum victus admonuerunt. Ille qui nihil habebat quod eis apponeret, dixit eis. Potens est Deus mensam parare in deserto. Statim autē quidā adolescens pontone ipsis orātibus pulsauit fores. Cùm autem aperuisset, viderūt adolescentem habentem magnam sportā panis & oliuarum. Iis autē susceptis, comederunt, Deo agentes gratias, cùm adolescens statim euanuisset. Hæc & alia multa miracula cū nobis narrasset pater Copres, nósque benignè & humaniter tractasset, induxit in suū ortū, ostendens nobis palmas, & alias arbores frugiferas quas ipse plātauit in solitudine, admonitus à fide rusticorum quibus dixit. Potest desertū fructus producere iis qui fidem habent in Deū. Postquam enim vidit, vt aiebat, eos qui arenam seminauerāt, & eorum agrum fructum tulisse, ipse quoque idem aggressus, idem est consecutus.

VITA ABBATIS APELLE.

LX. Idimus autem alium quoque presbyterū in partibus superioris regionis, Apellem nomine, virum iustum, qui fabricæ ærariæ artē primùm tractauit, & exinde conuersus est ad exercitationem. Is cùm ad eū venisset diabolus in figura muliebri, quo tempore ad vsum monachorum

quædam

quædam tractabat fabrilia, ferrea lamina ex igne rapta, ídque manu propter festinationem, totũ eius vultũ & corpus combusit. eámque audierunt fratres vlulantem in cella. Ab eo tẽpore vir ille semper manu tenebat ferrũ ignitum, nec lędebatur. Is cùm nos benignè & humaniter accepisset, narrauit nobis de viris præclaris & Deo dignis qui cũ eo fuerant & erant adhuc superstites.

VITA ALTERIVS IOANNIS.

St, inquit, in hac solitudine frater noster nomine Ioannes, alterius quidem iam ætatis, omnes autẽ monachos superãs virtutibus: LXI.
quẽ nemo potest citò inuenire, quòd semper in solitudinibus locum loco cõmutet. Is primùm stans tres annos sub quadã rupe, orauit perpetuò. non sedens omnino, non dormiens, nisi quantum somni stans suffurabatur. & dominica solum sumens eucharistiã, afferente ei presbytero, nihil aliud comedebat. Atque adeò cùm quodã die se Satanas transfigurasset in presbyterum, ad eũ abibat celerius, pręse ferẽs se ei velle dare eucharistiam. Cùm eum autẽ agnouisset beatus Ioãnes, dixit ei. O omnis fraudis & malitiæ pater, inimice omnis iustitiæ, non cessabis decipere animas Christianorum: sed audes sanctis insultare sacramentis? Is autem ipsi respondit. Parum abfuit quin te deiectum lucrifecerim. Nam sic quoque seduxi quendã ex tuis fratribus: & mẽte motũ deduxi ad insaniam. Pro quo cùm multi

iusti multũ rogassent, vix potuerunt efficere vt esset sanæ mẽtis. Hæcque cùm dixisset dæmon, ab eo recessit. Cùm autem essent disrupti eius pedes ex eo quòd tanto tẽpore stetisset immobilis, & exiret sanies, adueniens angelus tetigit eius corpus, dicens. Christus erit tibi verus cibus, & sanctus spiritus verus potus. Interim autẽ tibi sufficit spiritale nutrimentũ, ne repletus euomas. & cùm eũ curasset, dimouit à loco. Deinceps autẽ vitam egit in solitudine, circumiens, & herbis vescens. Dominica autẽ inueniebatur in eodem loco sumẽs cõmunionem. Cùm paucos autẽ palmæ ramos petiisset à presbytero, efficiebat cingula animalibus. Cũ verò vellet quidam claudus ad eum venire vt curaretur, & asinum solummodo inscẽdisset: vbi primũ eius pedes tetigere cingulum, fuerat autẽ à sancto viro factũ, fuit illico curatus. Alias autẽ ægrotis mãdabat benedictiones, & à morbis liberabãtur protinus. Porrò autẽ reuelatur de eius monasteriis, quòd quidã ex iis qui sunt in ipsis, vitam non rectè instituũt. & per presbyterum ad cunctos scribit epistolas. quòd illi quidem sunt ocio dediti, hi verò cõtendunt ad virtutem. & inuenta est sic se habere veritas. Scribit autẽ ad eorum quoque patres, quòd quidã ex his sunt de fratrum salute minus solliciti. alij verò eos quantũ satis est exhortantur. annunciauítq; vtrorũque honores & supplicia. Et rursus alios quoque prouocans ad statum perfectiorẽ, admonebat vt à sensilibus se trãsferrent ad ea quæ percipiuntur intelligẽtia. Tẽpus est enim, inquit, deinceps tale vitę

ostendere

ostendere institutum. Non debemus enim, inquit, omni tēpore permanere pueri & infantes, sed iam nos perfectioribus applicare cogitationibus, & magni & excelsi animi virtutē attingere, & cęteras maximas virtutes aggredi. Hæc & cōplura alia nobis pater de patre narrabat, quæ quidem, propterea quod excedant miraculi modū, omnia non scripsimus: non quòd non sint vera, sed propter incredulitatem aliquorum. Nos autē satis de his certiores facti sumus, cùm multi & magni viri ea nobis narrauerint qui suis viderunt oculis.

DE ABBATE PAPHNVTIO.

Idimus autem locū quoque Paphnutij Ana LXII.
choretæ, viri magni & virtute præditi. qui haud ita multo abhinc tēpore consummatus est in regione quæ est circa Heracleotas Thebaidis. de quo multi multa narrarunt.

DE TIBICINE.

S enim post multam exercitationem Deum LXIII.
rogauit, vt ei significaretur cuinā ex iis sanctis qui se rectè gesserūt esset similis. Angelus autem visus ei dixit. Es similis tibicini qui degit in hac ciuitate. Is autem studiosè ad eū profectus, eius vitæ institutum ab eo est sciscitatus, & omnia eius vitæ facta est perscrutatus. Is autem ei dixit id quod etiam erat verū, se esse peccatorem, & ebriosum, & scortatorem, haud ita longo autem ab hinc tempore se ex arte latrocinandi eò contulisse. Cùm

auté accuratè examinaretur quidnam vnquã rectè ab eo gestum esset, dixit se nullius rei honestæ sibi esse consciũ, nisi quòd cùm aliquando latronis vitã ageret, Christi virginem cui erat à latronibus vitiũ afferendum, liberauerit, & noctu ad vicum vsque reduxerit. Rursus autem, inquit, inueni aliquando formosam mulierem errantem in solitudine, fugatam ab apparitoribus & curialibus præsidis, propter publicum mariti debitũ, & errorem suum deflẽtem. Sciscitatus sum autem ex ea causam fletus. Illa autem dixit, Ne me roges Domine, nec miserã examines: sed tanquam ancillã tuam abducas quo velis. Nam cùm maritus tẽpore biennij ob debitũ publicum trecentorũ aureorum sepe fuerit flagellatus, & in carcere inclusus, & tres mihi charissimi filij abrepti fuerint, ego recedo fugitiua locũ loco commutans. nunc autem etiam errans per solitudinem, sæpe inuenta, & assiduè flagellata, iam tres dies permansi ieiuna in solitudine. Ego autem eius sum miserta, inquit latro. & cùm eam deduxissem in speluncã, dedi ei trecẽtos aureos, & deduxi eam vsque ad ciuitatem, & eius maritum liberaui cum liberis citra vllum probrũ & cõtumeliam. Cui respondit Paphnutius. Ego quidem nullius rei talis mihi sum cõscius. in exercitatione autem omnino audiisti me esse celebrem. Non enim vitam traduxi in ocio. Mihi ergo Deus de te reuelauit, te rebus gestis nihilo me esse inferiorem. Si ergo ò frater, non parua à diuinitate tui habetur ratio, ne tuã animam temerè neglexeris. Is autem statim proiectis quos habuit

habuit in manibus tibiis, & lyræ musicæ harmonia in spiritalem traducta melodiam; virũ secutus est in desertum. Cùm autem tribus annis se pro viribus exercuisset, & in hymnis & orationibus vitæ suæ tempus peregisset, in cœlum iter direxit, & cũ choris angelorum & iustorum ordinibus connumeratus, requieuit.

DE PROTOCOMITE.

VBi ergo illũ qui se exercuerat virtutibus, prius ad Deũ misit, maiori & accuratiori vitæ instituto quàm prius esset sibi imposito, rogauit Deũ vt sibi significaretur cuínam ex sanctis esset similis. & rursus vox diuina ad eũ facta est, dicens. Es similis vicini pagi Protocomiti. Is autẽ ad eũ abiit celerrimè. & cùm ipse pulsasset ostium, processit ille, vt ei mos erat, ad accipiendũ hospitem. & cùm pedes eius lauisset, & mẽsam apposuisset, hortatus est vt vesceretur. Cùm autẽ facta eius sciscitaretur, & ei diceret, Narra mihi, ò homo, institutum vitæ tuæ. multis enim monachis, vt mihi Deus ostendit, euasisti superior, ille dixit se esse peccatorem, & indignũ nomine monachorum. Cùm autem instaret percontari, homo respondit dicens. Non habeo quidem necesse narrare ea quæ à me facta sunt. sed quoniã dicis te à Deo venisse, quæ mihi adsunt referam. Iam agitur tricesimus annus ex quo me à mea vxore separaui, cùm ter cũ ea solum habuissem consuetudinem, & tres LXIIII.

ex ea

ex ea filios ſuſcepiſſem, qui etiã mihi ad meos vſus inſeruiunt. Hoſpitalitatem autem nunquam intermiſi vſque in hodiernũ diem. Nõ gloriatur aliquis ex comitibus ſe hoſpitem ante me excepiſſe. Non egreſſus eſt pauper, nec hoſpes ex mea aula vacuis manibus, qui non prius rationi conueniente eſſet viatico ſuſtentatus. Nõ vidi pauperem infortunio affectum, cui non ſuppeditarim quod ſatis fuit ſolatij. Non accepi perſonã filij mei in iudicio. Non ingreſsi ſunt in domũ meã fructus alieni. Non fuit lis aliqua quam nõ cõpoſuerim, & pacificauerim. Nõ increpauit aliquis meos filios quòd ſe inhoneſtè gererẽt. Non tetigerũt fructus alienos mei greges. Nõ ſeminaui primus agros meos. ſed cùm eos omnibus propoſuiſſem cõmunes, colligebam ea quæ erant reliqua. Non conceſsi vt pauper opprimeretur à potentia diuitis. non affeci aliquem moleſtia in vita mea. nunquã malum iudicium protuli in aliquem. Hæc à me eſſe facta Deo volẽte mihi ſum conſcius. Cùm autem viri virtutes audiiſſet

Pſalm. 127. „ Paphnutius, eius caput oſculatus eſt, dicens. Bene-
„ dicat te Dominus ex Sion: & videas bona Hieru-
„ ſalem omnibus diebus vitæ tuæ. In iis enim te rectè geſsiſti. Vnum autẽ tibi reſtat quod eſt caput virtutum, nempe Dei omni ex parte ſapiens cognitio; quam non poteris ſine labore conſequi, niſi cùm teipſum à mũdo abnegaris, crucem accipias, & ſequaris Seruatorem. Is autem vbi hæc audiit, ſtatim nec ſuis quidem valere iuſsis, virum ſecutus eſt in montem. Et cùm veniſſent ad fluuium, ſcapha non inuenta.

inuenta iussit Paphnutius eũ flumen traiicere pedibus, quod propter altitudinẽ nemo illo tempore pedibus traiecerat. Cùm autem transiissent, & eis peruenisset aqua vsque ad cingulũ, constituit eum in quodam loco. Cùm se autem separasset, Deũ rogauit vt eiusmodi hominibus videretur præstantior. Non multo autẽ interiecto tempore, vidit viri animam assumi ab angelis, Deũ laudantibus & di-
„ centibus. Beatus quem elegisti & assumpsisti. ha *Psalm.64.*
„ bitabit in atriis tuis. & rursus iustis respõdentibus
„ & dicentibus. Pax multa diligẽtibus legem tuam, *Psalm.118.*
„ & non est eis scandalum. & tunc cognouit virum esse consummatum.

DE MERCATORE.

CVm autem perseueraret Abbas Paphnutius Deum venerari precibus, & multiplicare ieiunia, rursus orauit vt sibi ostenderetur cuínam esset similis. Dicit ei rursus vox diuina. Similis es mercatori quærẽti bonas margaritas. Sed surge deinceps; & ne cunctare. Tibi enim occurret vir cui es assimilatus. Cùm ille autẽ descendisset, vidit virum quendam mercatorem Alexandrinũ, pium & Christi amãtem, vicies mille aureis negociantẽ, cum centum nauibus, descendentem ex superiore Thebaide, qui omnes suas facultates & merces distribuerat pauperibus. Is cum suis filiis decem saccos leguminũ ad eum afferebat. Et quid hæc, ò amice, ei dixit Paphnutius. Is autem dixit ipsi. Sunt LXV.

fructus meæ mercaturæ, qui Deo offeruntur ad iustam refectionẽ. Quid autẽ hæc, inquit ipsi Paphnutius, & tu nostro nomine nõ frueris? Is autẽ confessus est se ad id studiosè contendere. Ei respondit Paphnutius. Quousque ergo tu terrenã exerces negociationẽ, nec cœlestia attingis mercimonia? Sed hæc quidẽ es aliis dimissurus. tu verò iis te adiungens quæ sunt maximè opportuna, sequere Seruatorem, ad eũ venturus paulo pòst. Is verò nihil differẽs, iussit filios suos reliqua diuidere pauperibus. Ipse autem cùm in montẽ ascẽdisset, & seipsum in eo loco inclusisset, vbi duo priores cõsummati fuerãt, perseuerabat in orationibus. Paruo autẽ elapso tempore, relicto corpore factus est ciuis cœlestis. Postquam autem eũ quoq; præmisit in cœlos, ipse etiã despondit animũ, vt qui se non posset amplius exercere. Assistens autẽ angelus ei dixit. Huc deinceps accede tu quoq; ò beate, in æterna Dei tabernacula: venerunt enim prophetæ te in suos choros accepturi. Hoc autem nõ tibi prius declaraui, ne si fuisses elatus, de tuis detraheretur meritis. Cũ ergo vno solo die superuixisset, & per reuelationẽ ad eũ venissent quidã presbyteri, omnib⁹ illis narratis, tradidit animã. Apertè autẽ vidẽtes presbyteri eũ assumi in choris iustorũ & angelorũ, Deũ laudabant.

VITA ABBATIS APOLLONII.

LXVI. Vit in Thebaide quidam monachus nomine Apollonius. Is plurimas ostẽdit virtutes & facta egregia. Dignus quoque fuit habitus.

tus dono doctrinæ ſupra multos qui tunc fuere inſignes virtutibus. Is in tēpore perſecutionis addens animum Chriſti confeſſoribus, multos effecit martyres. Porrò autem ipſe quoque comprehenſus cuſtodiebatur in carcere. ad quem veniebant qui ex gentibus erant nequiores, & cum eo diſputabant, inceſſebántque maledictis, & irritabant.

DE PHILEMONE MARTYRE, & iis qui cum ipſo fuere martyribus.

Rat autem quidam ex ipſis choraules, vir LXVII. nequitiis famoſus, qui accedens eū appetebat contumeliis, dicens eum impiū & impoſtorem, & planū, & qui ab omnibus habebatur odio, & qui debebat mori citius. Cui dicit Apollonius. Miſerebitur tui Dominus ò homo: & eorū quę dicta ſunt, nihil tibi reputabitur ad peccatum. Hæc autē cùm audiiſſet ille choraules, Philemon nomine, mordebatur animo, à verbis eius cōpunctus. Statim autē ad tribunal profectus, coram iudice ſe ſiſtit, & ei dicit populo præſente. Iniuſtè facis ò iudex, qui viros pios & nulli culpę affines punis. Nihil enim mali faciunt nec dicūt Chriſtiani. Ille autem cùm ipſe hęc diceret, in principio quidē exiſtimabat eū loqui ironicè & ludificari. Poſtquā autem eum vidit perſiſtere, Inſanis, inquit, ò homo, & mens tibi repente eſt emota. Ille autem, Non inſanio, inquit, ò iudex iniuſtiſsime. Sum enim Chriſtianus. Is autem multis blanditiis vnà cū turba ei conabatur perſuadere. Poſtquam autē vidit immo-

bilem, ei omne genus tormenta adhibuit. Cùm autem rapuisset Apollonium, & multis eũ affecisset contumeliis, ipsum torquebat tanquã planũ. Apollonius autẽ ei dixit. Optarem ò Iudex, vt tu & omnes præsentes hunc meum errorem sequeremini. Is autem eo hęc dicẽte, iussit ambos igni tradere toto inspiciẽte populo. Cùm autem in flãma essent præsente iudice, vocẽ ad Deũ emittit beatus Apollonius, toto populo audiẽte & iudice. Ne tradas Do-
Psalm.73. " mine bestiis animam confitentem tibi: sed teipsum
" nobis apertè ostende. Nubes autẽ roscida & lucida aduenìens, viros texit, igne extincto. Admiratę autem turbæ & ipse iudex, dicebant, Vnus est Deus Christianorũ. Maleficus verò quispiam hęc renunciat præsidi Alexãdriæ. Qui cũ crudeles quosdam & immanes elegisset protectores & apparitores, eos misit vt vinctos adducerent iudicem & Philemonem. Ducebatur ergo vnà cũ eis Apollonius, & quidam alij confessores. Cùm omnes autem iter ingrederentur, eum inuasit gratia, & cœpit docere milites. Vbi autem ipsi quoque cõpuncti, crediderũt Seruatori, erãt omnes vno animo vincti. Quos omnes cùm vidisset præses à fide nõ posse dimoueri, iussit proiici in profundum maris. Hoc autem fuit eis signum baptismatis. Cùm eos autẽ sui inuenissent disiectos in littore, fecerũt omnibus ædem vnam, vbi nunc multæ virtutes peraguntur. Tanta autẽ fuit viri gratia, vt de iis quæ esset precatus statim exaudiretur, eũ sic honorante Seruatore. Quẽ etiã nos in martyrio precati, vidimus, cum iis qui

cum

cum ipso fuerunt testificati. & Deum adorantes, eorum tabernacula salutauimus in Thebaide.

VITA ABBATIS DIOSCVRI presbyteri.

Vidimus autem alium quoque presbyterũ in Thebaide, nomine Dioscurũ, patrem centũ monachorum. qui cùm ad Dei gratiã esset accessurus, dicebat eis. Videte ne quis qui noctu phantasiã habuit mulieris, audeat accedere ad sancta sacramẽta. Ne quis ex vobis visis & phantasiis pulsus somniet. Nam qui absque phantasiis fiunt fluxus seminis, casu fiũt. nec ex vniuscuiusq; libero animi arbitrio insunt, sed absque voluntate. Procedunt enim ex natura, & ex redundanti materia excernũtur. Quocirca nec sunt peccato obnoxij. Visa autẽ ac phantasiæ procedunt ex libera eligendi volũtate; & sunt argumentũ mali animi. Oportet autem, inquit, monachum transilire etiam legem naturæ: corpus autem liquare, nec inueniri in vllo inquinamento carnis. sed carnem liquefacere, & non concedere vt in ipsa redũdet materia, frequentibus & prolixis ieiuniis. Sin minus autem, nos ad appetitiones & desideria incitant. Non oportet autem monachum attingere appetitiones animi. In quo enim differt à mundanis, quos sæpe videmus abstinere à voluptatibus propter sanitatẽ corporis, aut propter aliquas alias causas à ratione minimè alienas? Quanto autem magis, inquit, curanda est animæ sanitas & spiritus? Deuenimus quoque ad LXIX.

 Netrenses,

Netrenses, vbi multos & magnos vidimus Anachoretas: partim quidē indigenas, partim verò etiā hospites, qui se inuicem superabant virtutibus, & magno studio se exercebāt, & in vita se inuicē contendebant superare. & alij quidē ex ipsis versabantur in cōtemplatione, alij verò in actione. Cùm vidissent autem aliqui ex ipsis nos procul venientes, aliqui quidem nobis cum aqua occurrerūt. & alij quidē pedes nostros lauabant. alij verò vestes mundabant. alij verò ad cibum inuitabant. alij autem ad contemplationē & Dei cognitionē. & quod vnusquisque ex iis poterat, in eo studebat nos iuuare. Et quid dixerit quispiā omnes eorū virtutes, cùm nihil posit dicere pro dignitate? Habitant itaque locum desertū: & habent cellas magno inter se interuallo disiunctas, vt nullus posit procul agnosci ab altero. neque citò videri, nec vox audiri. sed degunt in multa quiete, vnusquisq; per se inclusus. Solum autem sabbato & dominico cōgregantur in ecclesiis: & seinuicem excipiunt. Multi autem ex iis sæpe etiam quatuor dies inueniuntur in cellis, absque eo quòd se videant inuicem, prȩterquam in synaxi. Et alij quidem ex his veniebant ad synaxim à tertio & quarto lapide. tam longè sunt remoti à se inuicem. Tantam autem habent inter se charitatem, etiam supra reliquam fraternitatem, vt multis qui cum ipsis salui esse voluerint, vnusquisque studeat suam cellam eis dare ad se reficiendum.

DE ABBATE AMMONIO & iis qui erant cum ipſo.

Idimus autem patrem quoque eorũ qui illic erant, nomine Ammoniũ, habẽtem eximias cellas, & atrium, & puteum, & reliqua neceſſaria. Cùm autem ad eũ veniſſet quidã frater qui volebat ſaluus fieri, & ei diceret vt ipſi inueniret cellam ad habitandum, illico egreſſus, præcepit ei ne egrederetur è cellis, donec ipſi inueniſſet aptum habitaculũ. & cùm ipſi reliquiſſet omnia quæ habebat, cũ ipſis cellis, ſeipſum incluſit in paruam cellam. Quòd ſi plures erãt qui conueniebant volentes ſalui fieri, congregabat vniuerſam fraternitatem. & illo quidem tradente lateres, hoc verò aquam, perficiebantur cellæ in vno die. Eos autem qui erant habitaturi in cellis, in eccleſiam vocabant ad conuiuia. Dúmque illi ſe recreant & exhilarant, vnuſquiſque cùm è ſua cella ouillam ſuam pellem aut ſportam pane vel cæteris impleſſet neceſſariis, deferebant ad nouas cellas. vt nulli nota eſſet vniuſcuiuſque oblatio. Noctu autem venientes habitaturi ſuas cellas, repente inueniebãt omnia neceſſaria. Multi autem ex ipſis neque panem comedebant nec fructus, ſed ſolum intyba agreſtia. Quidam autem ex ipſis tota nocte non dormiebant: ſed ſedentes vel ſtantes vſque ad manè, perſeuerabant in oratione. LXX.

VITA

VITA ABBATIS ISIDORI
& eorum qui erant cum ipſo.

LXXI. Idimus autem in Thebaide monaſteriũ cuiuſdã magni Iſidori, quod intus habebat mille monachos. Habebat autem intus puteos & ortos, & quæcũque ſunt ad vſum neceſſaria, nemine egrediẽte extra monaſteriũ. Sed erat presbyter ianitor, qui nullũ permittebat egredi, neq; alium ingredi, præterquã ſi quis vellet vſque ad mortẽ illic permanere nuſquã progrediens. Porrò autem eos qui portã ingrediebantur, in paruo habitaculo excipiebat hoſpitio. & cũ manè dediſſet benedictiones, in pace deducebat. Duo autẽ ex ipſis presbyteri ſolũ exibãt, opera fratrũ adminiſtrantes, & referebant ea quæ erant ipſis ad vſum neceſſaria. Dixit autẽ mihi is qui portã cuſtodiebat presbyter, eos qui intus ſunt ſanctos eſſe tales, vt poſsint omnes ſigna efficere: & neminem ante deceſſum in morbum incidere: ſed quando vniuſcuiuſque veniſſet tranſlatio, id omnibus prius ſignificantem & ſe reclinantem, dormire.

VITA ABBATIS AMMONA
presbyteri.

LXXII. St autem alia quoq; ſolitudo in Aegypto, maritima quidem, ſed difficillima. in qua multi & magni habitant Anachoretæ, quę eſt prope vrbẽ Diolcon. Vidimus autẽ illic presbyterum

terum virum ſanctũ & valde humilem, & aſsiduè videntẽ viſiones, nomine Ammonam. Is aliquãdo offerens Deo cultũ, videt angelũ ſtantem à dextris altaris, & ſignantem fratres accedẽtes ad gratiam, & ſcribẽtem in libro eorum nomina. Cùm autem non adfuiſſent aliqui in ſynaxi, vidit deleri eorum nomina, qui poſt tres dies ſunt mortui. Eum ſæpe torquentes dæmones, in tantã adduxerunt imbecillitatem, vt non poſſet ipſe ſtare ad aram, nec offerre. Angelus autem veniẽs, eius manu apprehenſa, protinus eum cõfirmauit, & ſanũ ad arã ſtatuit. Cuius tormenta cũ vidiſſent fratres, obſtupuerunt.

DE ABBATE IOANNE.

Idimus autem alium quoque in Diolco, Ioannem nomine, patrem monaſteriorum, qui ipſe quoque multam habebat gratiam, & Abrahæ habitũ, & barbam Aaron. Efficiebat autem virtutes atque curationes: & qui multos curauit paralyticos & podagra laborantes. LXXIII.

VITA ABBATIS PITYRIONIS & eorum qui cum ipſo erant.

Idimus autem in Thebaide altum montem fluuio imminẽtem, valde terribilem & precipitẽ: & monachos illic viuentes in ſpeluncis. Eorum autem pater erat nomine Pityrion, qui fuit vnus ex diſcipulis Antonij, & tertius qui illũ LXXIIII.

locum excepit. qui quidem multas virtutes efficiebat, & efficaciter spiritus expellebat. Cũ enim successisset Antonio & eius discipulo Ammonæ, meritò etiam successit hæreditati donorũ. qui multos quidem alios quoque apud nos habuit sermones, quinetiã de discretione spirituũ accuratè disseruit. dicens esse aliquos dæmones qui sequuntur animi motus, & nostras affectiones ad malum sæpe conuertũt. Quisquis ergo, ò filij, dicebat is nobis, vult exigere dæmones, priùs in seruitutem rediget affectiones animi. Qualẽ enim quis superarit affectionem, eius quoque expellit dæmonem. Oportet autem vos paulatim vincere affectiones, vt earum expellatis dæmones. Si quis ergo gulam superauerit, expellit eius dæmonem. Is autẽ comedebat bis in hebdomada, dominica & quinta feria, paruum farinæ iusculum: nec poterat aliquid aliud sumere, propterea quòd suum habitum ita formasset.

VITA EVLOGII PRESBYTERI.

LXXV. Idimus autem alium quoque presbyterum, nomine Eulogium. qui in offerendis Deo donis, tantam accepit gratiam cognitionis, vt vniuscuiusque ex iis qui accedebant monachis mẽtem cognosceret. Is cùm sæpe vidisset aliquos monachos ad aram accessuros, eos retinuit, dicens. Quomodo audetis ad sancta accedere sacramenta, cùm habeatis malas cogitationes? Et tu quidẽ hac nocte animo versasti turpem

pem fornicationis cogitationem. Alius autē in animo suo reputauit, dicens nihil referre an peccator an iustus accedat ad Dei gratiam. Alius autem de dono dubitauit, dicens, Nunquid me accedentem sanctificabit? Parum ergo secedite à sanctis sacramentis, & ex animo agite pœnitētiam, vt sit vobis remissio peccatorum, & sitis digni Christi cōmunione. Nisi enim primū mūdaueritis cogitationes, non poteritis ad Christi gratiam accedere.

VITA SERAPIONIS PRESBYTERI.

Idimus verò etiam in partibus Arsenoitæ presbyterum quendā nomine Serapionem, patrem multorum monasteriorum, & qui præest multæ fraternitati, vt qui sint decies mille numero, magnámq; per fratres exequitur dispensationem, cùm omnes simul, tēpore messis, omnes suos fructus ad ipsum afferāt, quos pro messis mercede acceperunt, vnusquisq; frumenti annuos duodecim artabas, qui sunt veluti quadraginta qui à nobis dicuntur modij. & ea ad ministerium pauperum per se dispensat. adeò vt deinceps in ea quæ est circuncirca regione nullus sit pauper, sed etiam mittat ad eos qui sunt Alexandriæ pauperes. Sed neque prædicti patres per totā Aegyptum vnquā neglexerunt hanc administrationem: sed ex laboribus fraternitatis, nauigia plena frumēto & vestimentis pauperibus miserunt Alexandriā. propterea quòd rari essent apud ipsos qui egerent. LXXVI.

VITA ABBATIS POSIDONII.

LXXVII. POsidonij Thebani multa quidem sunt, eáque narratu difficilia, quemadmodum erat mitis, & in se exercendo acerrimus, & quãta fuerit in eo innocentia. Nescio an vllũ talem conuenerim. Vixi enim cũ eo anno vno in Bethleem, quando sedit vltra Pœmęnium. & multas vidi eius virtutes. Atque inter cætera ipse mihi quodam die narrauit. Cùm habitarim, inquit, in loco Porphyrite anno vno, toto anno nullũ hominem conueni. non audiui sermocinationẽ. non panem tetigi. nisi si quando paucis vterer dactylis, & sicubi herbas inuenirem agrestes. Quo quidem tempore cùm mei panes aliquãdo defecissent, egressus sum è spelũca, vt venirem in orbẽ terræ habitabilem. & cùm toto die ambulassem, vix aberã à spelũca duo millia. Cùm ergo circũspexissem, video equitem militis habitum præ se ferentem, habẽtem in capite galeam tiariferam. & cùm coniectassem eum esse militem, profectus sum vsque ad speluncã: & inueni canistrum vuarum & ficuum nuper decerptarum. Quem cùm accepissem, lętus veni ad speluncã, habens duobus mensibus cibos illos ad meã refectionem. Hoc autem miraculũ fecit beatus Posidonius in Bethleem. Quædã mulier grauida habebat spiritum immundũ, & in ipso tempore quo erat paritura, laborabat in partu, ipsam conterente spiritu. Cũ ergo à dæmone vexaretur mulier, aduenit eius maritus, & rogauit sanctũ illum vt adesset. & nobis

bis ingreſsis ad orandum, cùm ſtetiſſet & precatus eſſet, poſt ſecundā genu flexionem, eiecit ſpiritum. Surgens autem dixit nobis, orate. modo enim expellitur immūdus ſpiritus. Oportet autem eſſe aliquod ſignum vt de eo fiamus certiores. Egrediens autem dæmon, diruit à fundamento totum aulæ parietem. Mulier autem ſexennio non fuerat locuta. Poſtquam autem egreſſus eſt dæmon: & peperit, & locuta eſt.

DE HIERONYMO.

Vius ſancti noui hanc quoque prophetiam. LXXVIII.
Hieronymus enim quidam presbyter habi- *Propter amicitiā quæ ei*
tabat in illis locis, qui in ſermone Romano *intercedebat cū*
magna erat virtute ornatus, & præclaro ingenio. *Ruffino, videtur Palladius*
ſed tanta fuit eius inuidia, vt ab ea obrueretur vir- *fuiſſe iniquior*
tus doctrinę. Cùm ergo multis diebus cum eo ver- *in Diuum Hie-*
ſatus eſſet ſanctus Poſidonius, dicit mihi in aurem. *ronymum.* *De Paula.*
Ingenua quidem Paula quæ eius curā gerit, præ- LXXIX.
morietur liberata ab eius inuidia. Vt autē arbitror, propter hunc virum nō habitabit vir ſanctus in his locis. ſed eius peruadet inuidia vel vſq; ad propriū
fratrē. Rēſque ita accidit. Etenim beatum Oxy- *De Oxyperē-*
perētium Italum is hinc expulit: & Petrum alium *tio.* LXXX. *De Petro.*
quendam Aegyptium: & Symeonem, viros admi- LXXXI.
rabiles, quos ego adnotaui. Narrauit mihi hic Po- *De Symeone.*
ſidonius continentiſsimus & virtutis obſeruantiſ- LXXXII.
ſimus, quòd quadraginta abhinc annis panem nō guſtaſſet, neque acceptæ iniuriæ ſit recordatus vſq;

ad diei dimidiū. Hæc sunt certamina & signa præclari Christi athletę Posidonij, quę fecit prouidentia eius quæ est omnium virtutum maxima. & in his est insignis finis vitæ huius beati.

VITA SERAPIONIS Sindonitæ.

LXXXIII. Vit alius quidam Serapion sindonites. nam præter sindonem nihil vnquā induebat. qui exercuit magnam possessionum & facultatum vacuitatem. Cùm esset autem imperitus literarū, memoriter dicebat omnes scripturas. Et neq; ob possessionum egestatem & scripturarū meditationem, potuit in cella quiescere. Non quòd traheretur à terrena materia: sed orbem terræ obiens, se rectè & ex virtute gerebat. Natus enim erat hac natura. Sunt enim naturarum non substantiarū differentiæ. Narrabant itaque patres, quòd cùm quendam accepisset exercitatorem qui cum eo luderet, se in quadam vrbe gentilibus vēdidit histrionibus viginti nūmis. & cùm signasset nūmos, eos apud se seruabat. Tandiu autē permāsit & seruiit mimis qui eū emerant, donec eos fecit Christianos, & eos auulsit à theatro. præter panem & aquam nihil sumens, neque præ meditatione scripturarum ore silens. longo autem tēpore primus compunctus est mimus. Deinde mima. Deinde vniuersa eorū familia. Dictum est autē quòd quo tempore eū ignorabant, lauabat pedes amborū. Ambo ergo baptizati, à theatro recesserunt: & cùm ad vitam honestam

&

& piam processissent, virũ valde reuerebantur. Ei itaque dicunt. Adesdum frater. nos te liberabimus, quandoquidem ipse nos liberasti à turpi seruitute. Dicit ergo eis. Quãdoquidem Deus est operatus, & salua facta est vestra anima, vobis dicã mysteriũ actus. Ego vestræ animæ misertus, cùm essem liber exercitator genere Aegyptius, ea de causa meipsum vendidi, vt vos seruarem. Quoniã autem hoc fecit Deus, & per meã humilitatẽ salua euasit anima vestra, accipite aurum vestrũ, vt etiã aliis opem feram. Illi autem cùm multũ rogassent & affirmassent, dicendo, Te tanquam patrem & Dominũ habebimus, solum mane nobiscum, nõ potuerunt ei persuadere. Tunc dicunt ei. Da aurum pauperibus. nam id nobis fuit causa salutis. Sed saltẽ post annum nos inuisas. & sic ab iis abiit. Is frequentibus peregrinationibus peruenit in Græciam. & cũ tribus diebus moratus esset Athenis, non fuit qui ei panẽ præberet. Nam neque æs ferebat, neque perã. non pellem ouillam. nihil horũ. Cùm autẽ venisset quartus dies, valde esuriit. Res est enim grauis fames inuoluntaria, quæ adiutricem habet incredulitatem. & stans super tumulũ ciuitatis, in quo congregabantur qui erant viles & abiecti in ciuitate, cœpit vehementer & cũ planctu lamentari, & clamare. Viri Athenienses, ferte opem. Ad quẽ accurrentes omnes qui palliũ gestabant & pileum, dicũt ei. Quid habes, vndénã es, & quid pateris? Is verò dicit ipsis. Genere quidem sum Aegyptius. ex quo autẽ absum à vera mea patria, incidi in tres fœneratores.

ratores. Et duo quidē à me recesserunt exsoluto eis debito: cùm non haberent de quo me accerserent. Vnus autē à me nō discedit. Illi ergo studiosè quærentes de fœneratoribus vt eis satisfacerent, ipsum rogabāt, Vbi sunt? Quis est qui tibi exhibet molestiam? Ostende nobis eū, vt tibi feramus auxilium. Tūc eis dicit. Molestiam mihi exhibuit auaritia & gula & fornicatio. Et à duobus quidē sum liberatus, auaritia scilicet & fornicatione. Neque enim aurū habeo. neq; aliquid aliud posśideo. non fruor deliciis quæ sunt nutrices huius morbi. Quocirca nihil mihi exhibent amplius molestię. A gula autē non possum recedere. Iam enim quatuor diebus nihil comedi. & mihi pergit venter molestiā exhibere, quęrens consuetum debitum, sine quo non possum viuere. Tunc quidā philosophi suspicati eum esse mendicum, dant ei nummū. Quem acceptum posuit in officina panaria, & accepto pane recesśit, statim profectus à ciuitate, & in eam non reuersus amplius. Tunc cognouerunt philosophi eum verè fuisse virtute præditū. & cùm pistori dedissent pręcium panis, acceperūt nūmum. Cùm autem venisset in loca Lacedęmonis, audiuit quendā ex primis ciuitatis, esse Manichæū simul cū tota domo, alioqui virum bonū. Ei rursus seipsum vendidit in primo actu. Et cū intra duos annos ipsum abduxisset ab hæresi & eius vxorem, adduxit ad ecclesiā. Tūc eum amantes, nō amplius habebant tanquam seruum, sed tanquam germanū fratrem & patrem, & Deum laudabant. Post hæc seipsum coniecit in nauem

uem tanquam Romam nauigaturũ. Nautæ autem conijcientes eũ vel intulisse sumptus, vel in auro habere quod expenderet, nihil aliud percontati eum exceperunt, alius aliũ existimãs accepisse eius vtensilia. Cùm autẽ ipsi enauigassent, & abessent quingentis stadiis ab Alexãdria, cœperũt vectores vesci circa occasum solis, cùm Nautę prius comedissent. Viderunt autẽ eum primo die nõ comedere: & putauerunt causam esse nauigationẽ. Similiter & secundo & tertio & quarto die. Quinto autẽ die vidẽt ipsum sedentẽ quietum, dum omnes comederent. & dicunt ei. Homo, cur non comedis? Is verò dicit eis. Quoniã non habeo quod edam. Cùm ergo inter se quæsiissent quis eius accepisset vtensilia vel impensas, vidissent autem neminẽ accepisse, néque enim habebat aliquid, cœperunt cũ eo contendere. Quomodo sic ingressus es absque impensis? Quomodo dabis nobis naulũ? Quónam autẽ aleris? Is verò eis dicit. Ego nihil habeo. Auferte me, & abiicite vbi inuenistis. Illi verò, Ne si centũ quidem aureos nobis dares, lubẽter hoc faceremus, cùm sit nobis ventus adeò secundus. Scopum ergo vrgeamus, peragentes quæ sunt nobis proposita. Sic fuit in naui, & eũ aluerunt Romã vsque. Cùm autẽ Romã venisset, curiosè indagauit quis esset in ciuitate magnus exercitator aut exercitatrix. Inter quos incidit in quendã Domnionẽ. cuius lectus curauit ægrotos post mortẽ. Cùm ergo in eũ incidisset, & ex eo vtilitatẽ accepisset, erat enim vir & moribus ornatus & eruditione, & ab eo didicisset quísnam

Vita Abbatis Domnionis. LXXXIIII.

AA esset

esset illic alius exercitator aut exercitatrix, cognouit esse quandam virginem silentium agentem & quiescentẽ, quæ iam vigintiquinque annis in cella erat inclusa, & cum nemine vnquã colloquebatur. Cùm autẽ eius domũ didicisset, venit, & dicit vetulæ quæ ei inseruiebat. Dic virgini me necesse habere eã conuenire. Deus enim me misit. Cùm autẽ duos vel tres dies intermisisset, eã conuenit postea. & ei dixit. Quid sedes? Ea verò dicit ipsi. Nõ sedeo, sed ambulo. Is verò dicit, Quo ambulas? Illa verò dicit, Ad Deũ. Is aũt dicit. Viuísne, an es mortua? Illa verò ei dicit, Credo in Deũ me esse mortuã. Qui enim carne viuit, non potest non ambulare. Is autẽ dicit ei. Vt me ergo certiorẽ reddas te esse mortuã, fac quod facio. Ea illi dicit. Impera mihi quæ possunt fieri, & faciam. Is autẽ dicit ei. Nihil est quod non posit mortuus, absque eo quòd nõ potest esse impius. Tunc dicit ei, Descende & progredere. Ea verò respõdit. Iam agitur vicesimus quintus annus ex quo nõ sum progressa: & cur progrediar? Ei autem dicit, Si mortua es mundo, & tibi mundus: idẽ est tibi progredi & nõ progredi. Ergo progredere. Illa verò progressa est. & postquam progressa fuit vsque ad quandã ecclesiã, ei dicit in ecclesia. Si vis ergo me certiorẽ reddere quòd verè sis mortua, & nõ amplius viuis placens hominibus: fac quod facio, & sciam te esse mortuã. Ei itaque dicit. Exuens sicut ego omnia vestiméta, ea impone humeris. & transi mediã ciuitatem, me in hoc habitu præeũte. Illa verò ei dicit. Hac re minime honesta multos

offendam:

offendam: & poterũt dicere me esse emotæ mentis & dæmoniacã. Is autem dicit ei. Et quid tibi est curæ, si dixerint te esse emotæ mentis & dæmoniacã? tu enim es eis mortua. Tũc illa ei dicit. Dic si quid aliud velis. neque enim ad hũc vsque modũ me venisse glorior. Tunc ei dicit. Ecce ergo, ne amplius te iactes & tibi placeas, tanquã omnibus magis pia & mundo mortua. Ego enim sum te magis mortuus. & re ipsa ostendo me esse mortuũ mundo. Nã citra vllã animi perturbationẽ & pudorem hoc facio. Tunc cùm eã ad humilitatẽ instituisset, & eius fregisset arrogantiã, recessit. Sunt autẽ multa quoque alia quæ pertinent ad impatibilitatem. Is decedit cùm ageret annum ætatis sexagesimum, in ipsa Roma sepultus.

DE EVAGRIO CELEBRI Diacono.

DE Euagrio claro Christi diacono, qui vixit instar apostolorum, non est æquum tacere. Sed ea literis mandare ad ædificationem eorum qui sunt lecturi, & ad bonitatis Seruatoris nostri gloriam, æquum arbitratus, ab alto expono, & quemadmodũ venerit ad institutum monasticum, & quomodo cũ se dignè exercuisset, moritur quinquaginta quatuor annos natus, in solitudine. Qui, „ vt scriptũ est, In breui consummatus, impleuit longa tempora. Fuit enim re vera eius anima grata Domino. Is genere quidẽ fuit Ponticus, ciuitatis Ibe- LXXXVI. Sapien. 4.

 rorum,

rorum, filius presbyteri, lector promotus à sancto Basilio episcopo ecclesiæ Cæsareæ ad Argeū. Post decessum autē sancti Basilij episcopi, attēdens eius aptitudinē, sapientissimus, & à perturbationibus animi alienus, & omni doctrina clarus Gregorius episcopus Nyssenus, frater episcopi cui datur honor inter apostolos, cū ordinat diaconum. Illinc cū venisset sanctus Gregorius episcopus in magnā synodum Cōstantinopolitanā, relinquit eum beato Nectario episcopo, cùm esset omniū disserendi artis peritissimus. Floruit ergo in magna ciuitate, in disputationibus iuueniliter exultans aduersus omnem hæresim. Accidit autē vt is qui propter morū insignem bonitatē honorabatur à tota ciuitate, cōfigeretur à simulachro muliebris concupiscentiæ, vt ipse nobis narrauit postea cū esset mens eius libera. Eum autē vicissim amauit muliercula. Erat autē ea vna ex primis. Euagrius autem, & Deū timens, & suam veritus conscientiā, & habens ante oculos dedecus turpitudinis, & quam hæreses de alienis malis cōcipiunt lætitiā, Deum supplex rogauit vt ab ipso impediretur scopus quem sibi proposuerat mulier, quę eum vrgebat cupiditate, & eius insano tenebatur desiderio. Cúmque vellet ab ea recedere, non poterat, vt qui eius obsequij blandis detineretur vinculis. Haud multo post autē eam quæ præcessit orationē, antequam rem esset expertus, adstitit ei visio angelica præ se ferens speciem militum præfecti, quę eū rapit, & ducit tanquam in iudiciū, & cōiicit eū in eam quæ dicitur custodiam, collari

ferreo,

ferreo eius collo iniecto, & catena ferrea alligatis manibus, iis videlicet qui ad ipsum venerāt, ei causam minimè dicentibus. Ipse autē qui pungebatur conscientia, existimabat se ea subire eius gratia, arbitrans maritū mulieris de hac re iudicē cōuenisse. Animi itaque admodū anxius constitit Euagrius, dum de alia causa ageretur, & de aliis propter tale crimen haberetur quæstio. Post magnū ergo illum metum & summū animi angorem, angelus qui ab initio prębuerat visionē, ita transformatur vt videretur adesse germanus & sincerus amicus Euagrij, valde obstupefactus, & tristitia affectus ob tantam vinculorum infamiā, & dicens ei vincto inter catenas quadraginta reorū. Cur cum tanta ignominia detineris cum reis, domine diacone? Ille ei dicit. Re vera quidē nescio: suspicor autem N. qui est ex prę-fectis, me detulisse, motū zelotypia citra vllam rationem. & vereor ne magistratus fuerit ab eo corruptus pecunia, & me maximo afficiat supplicio. Dicit ei is qui amici figurā susceperat. Si audias amicum, tibi consulo. Nō tibi expedit degere in hac ciuitate. Dicit ei Euagrius, Si Deus me liberauerit ab hac calamitate, & me videris Constantinopoli, scias me iure subire hoc suppliciū, & esse dignum alio maiore. Dicit ei amicus, Si ita habet, fero ad te sanctū euāgelium. iura mihi in eo, quòd recedes ab hac ciuitate, & tuę animę curā geres: & te liberabo ab hac necessitate. Euagrius autē, Rogo te, inquit, iurabo vt volueris. me solūmodo libera ab hac nube tenebrosa. Interim autē ei affert sanctum euan-

gelium, & exigit iusiurandum. Euagrius autem ei iurat per euangeliũ verbis ſic cõceptis. Non manebo hic præter vnũ diem, ídque vt meas veſtes in nauem immittã. Cùm autem proceſsiſſet iuſiurandũ, ad ſe rediit ab ecſtaſi quę ei noctu euenerat. Cúmq; ſurrexiſſet, cogitauit. Etſi mihi fuit datum iuſiurãdum in ecſtaſi, iuraui tamen. Omnibus ergo quæ habebat in nauem coniectis, venit Hieroſolyma. & illic excipitur à beata Melania Romana. Rurſus cũ diabolus eius cor tanquam Pharaonis induraſſet, vtpote adoleſcentem & ætate luxuriantem, eũ rurſus inceſsit dubitatio, & animi fuit ancipitis, cùm tamen nemini quidquam dixiſſet. Quo factum eſt vt & veſtes rurſus mutaret, & in diſſerẽdo ei veternũ afferret vana gloria. Sed Deus qui impedit omnium noſtrũ interitum, ei rurſus attulit calamitatẽ, rurſus in febrẽ coniiciens. & deinde in longũ morbum, tempore ſemeſtri eius carnẽ macerans, quę ei afferebat impedimentũ ad virtutem, medicis dubitantibus, & nõ inuenientibus modum curationis. Dicit ergo ei beata Melanium. Nõ placet mihi fili, morbus tuus diuturnus. Dic ergo mihi quæ habes in animo. nõ eſt enim verus hic tuus morbus. Cõfeſſus eſt ergo ei rem quæ ſibi euenerat Conſtantinopoli. Dicit ei beata. Promitte mihi teſte Domino, te vitæ monaſticæ ſcopum eſſe ſecuturũ. & ego licet peccatrix, orabo Deum, vt detur tibi tempus cõmeatus, & vitæ terminus. Is autem eſt aſſenſus. Cùm ea autẽ oraſſet, intra paucos dies conualuit. cúmque is ſurrexiſſet, ab illa ipſa eſt amictu mona-
ſtico

ſtico indutus, & peregre proficiſcitur in montem Nitriæ qui eſt in Aegypto. In quo cùm habitaſſet biennio, tertio ingreditur ſolitudinē. Cùm itaque vixiſſet quatuordecim annis in iis quæ dicūtur cellis, comedebat quidē panis libram in die. trimeſtri autē tempore olei ſextarium: vir qui in molli delicata & lauta vita fuerat educatus. Faciebat autem cētum orationes: ſcribēs annuatim precium ſolum eorū quæ comedebat. eleganter enim ſcribebat celerem characterē. Cùm ergo intra quindecim annorum ſpacium mentē expiaſſet, dignus eſt habitus dono cognitionis & ſapientiæ, & diſcretionis ſpirituū. Is cōpoſuit tres ſacros libros monachorū, qui dicuntur ἀντιῤῥητικα, hoc eſt, Cōtradictoria, ſuppeditans artes quibus ſit vtēdum aduerſus dæmones. Ei aliquando grauē exhibuit moleſtiā dæmon fornicationis, vt ipſe nobis narrauit: & tota nocte ſtetit in puteo cùm eſſet hyems, adeò vt eius carnes cōcreſcerent. Aliquando autē rurſus ei moleſtiam exhibuit ſpiritus blaſphemiæ: & quadraginta diebus nō eſt tectum ingreſſus, vt ipſe nobis narrauit. adeò vt corpus eius, non ſecus ac corpus ferarū animantium, ſcateret muſcis. Ei tres apparuerunt dæmones in habitu clericorum, de fide cum eo inquirentes. Et vnus quidē dicebat eum eſſe Arrianum. alter verò Eunomianum. Tertius autē Apollinariſtam. & eos paucis ſuperauit ſpiritu ſapiētiæ. Rurſus cùm quodam die periiſſet clauis eccleſiæ, ſerra cruce ſignata, manu trudens eā aperuit, Chriſto inuocato. Is à dæmonibus adeò fuit flagellatus, &

variorum

variorum dęmonum tantam fecit experientiā, vt ij nō posſint facilè enumerari. Vni ex diſcipulis ſuis, quæ poſt decem & octo annos erant euētura ei dixit, omnia ei prædicēs in ſpecie. Dicebat autem hic beatus, Ex quo veni in ſolitudinem, non tetigi lactucam. non minutū olus. non aliquid viride. non fructum. non vuā. non lauacrum. non carnem. non panem. nō vinum. neq; omnino aliquid ex iis quæ per ignem tranſeunt, præter quædā olera cruda, & modicum aquæ. Poſtea autem ſextodecimo anno inſtituti vitæ ſuæ actæ abſq; decoctione ignis, cùm caro, propter imbecillitatē corporis & ſtomachi, opus haberet vt aliquid ſumeret quod per ignem tranſiiſſet, panem quidē tetigit, nequaquā autem ſumpſit cocta olera. ſed vel ptiſanam, vel legumina duos annos. In his corpus conſumebat hic beatus, viuificans animā ſancto ſpiritu, in epiphaniis in eccleſia cōmunicans. Nobis autem narrabat hic generoſus Chriſti athleta circa tēpus mortis. Iā ſunt tres anni ex quo non ſum amplius vexatus à cupiditate carnis. Si autē poſt vitā ita ex virtute actā, & immenſum laborē exercitationis, eúmq; vel maximè inflexibilem, & ſobriā perpetuò orationē, hunc immortalem adeò inuaſit bonis infeſtus & exitioſus dæmon: quid ab execrabili dæmone pati putamus eos qui ſunt ſocordiores, propter ſuam negligentiam? Huic ſancto ſignificata eſt aliquando mors patris ſui, & dicit ei qui renunciauit. Deſine blaſphemare: meus enim pater eſt immortalis. Deum autem dicebat. Hucuſque eſt exactiſſimum

mum & perfectissimum vitæ institutum insignis Euagrij.

VITA ABBATIS PIOR.

Vidam Pior nomine, Aegyptius genere, LXXXVII. ætate iuuenis, cùm mundo renunciasset, exiit è domo paterna: & propter insignẽ amorem spiritalem, Deo est professus se nullum ex suis visurũ amplius. Quinquaginta ergo pòst annis, soror eius quæ cõsenuerat, & ab aliquo resciuerat fratrem suũ viuere, veniebat in mentis emotæ periculum, nisi ipsum videret. Cùm autẽ nõ posset venire in vastum desertum, rogauit illius loci episcopũ vt scriberet ad sanctos patres qui erãt in solitudine, vt ipsum mitterent, & eum videret. Cũ ergo ei vis magna afferretur, patribus obediẽs, statuit vno alio adsumpto, abire. & significauit domui sororis fratrẽ suum Pior aduenire, & foris stare. Cùm autẽ sensisset strepitum ostij, & quòd eius soror ei veniret obuiã, Pior clausis oculis, clamauit ad ipsam. O soror N. Ego sum Pior frater tuus, ego sum: ecce, vide, aspice quantum velis. Illa ergo facta certior, Deum glorificauit, & cùm multa fecisset, non potuit ei persuadere vt domum ingrederetur: sed oratione facta in limine, reuersus est in solitudinem, propriam patriam illic sibi virtute comparans. Hoc eius fertur miraculũ, quòd cùm fodisset in loco quem ædificauit, inuenit aquã amarissimã, & donec decessit illic permansit, se aquæ concludens amaritudine, vt suam ostenderet tolerantiam.

Multi autem monachi post eius mortem cùm in cella manere contendissent, non potuerunt vnum annum id efficere. Est enim locus terribilis, & alienus ab omni consolatione.

VITA ABBATIS MOYSIS Libyci.

LXXXVIII. Oyses Libycus fuit vir mitissimus, & maxima charitate præditus. Is dignus est habitus dono curationũ. Is hoc narrauit. In monasterio, inquit, eram valde iuuenis. & fodiebam maximum puteũ, latum viginti pedes. In eo cũ tres dies fodissemus viri octoginta, & venã consuetam, & quæ aspiciebatur transiissemus circa cubitum, aquam non inuenimus. Magna ergo affecti molestia, deliberabamus de desistendo ab opere. Dúmq; de eo deliberaremus, ad nos aduenies Pior ex vasta solitudine, in ipsa sexta hora æstus, cùm esset senex, indutus sua pelle ouilla. & cùm nos salutasset, dicit nobis post salutationẽ. Quid animũ abiecistis homines modicæ fidei? Vidi enim vos iam ab hesterno die abiecisse animũ. Quod cùm dixisset, in putei fossam statim demisit scalas, & cũ eis facit orationem. & accepto ligone, & tertiò ictu incusso, dixit. Deus sanctorũ patriarcharum, ne irritũ & inutilem feceris laborem seruorum tuorum. sed mitte ad eos vsum aquæ: & statim aqua exiit; vt nos omnes ea aspergeremur. Et cùm rursus orasset, abiit, dicẽs; Hac de causa missus sum. & aperta est. Cùm autẽ illi vim facerent vt illic comederet, non potuit in-

in animum inducere, dicẽs, Non ideo missus sum. Hæ sunt res admirabiles Pior præclaræ colũnæ tolerãtiæ. & hic est finis illius virtutis; qui pro amaro fonte: fruitur perpetuo dulcedinis fluẽto cum magno spiritali gaudio.

VITA ABBATIS CHRONII.

Quidam qui dicebatur Chronius, ex vico qui dicitur Phœnix, cùm à suo vico qui est prope solitudinẽ, mensus esset decies mille quingẽtos passus dextero pede numeratos, illic precatus fodit puteũ. & cùm aquam inuenisset pulcherrimam, quæ in profundo aberat quinque vlnis, illic quoq; sibi ædificauit paruum hospitiolũ. & ex quo die seipsum collocauit in monasterio, Deum rogauit ne reuerteretur in locũ qui habitatur. Cùm pauci autem anni præteriissent, dignus fuit habitus presbyteratu, circiter trecentorum virorum circa ipsum congregata fraternitate. Hęc ergo fertur eius virtus exercitationis, quòd cũ sexaginta annis aræ assedisset fungẽs sacerdotio, nõ egressus est è deserto. nõ extra laborẽ manuũ comedit panẽ. Cũ eo habitauit quidã Iacob è vicinis, qui cognominatus est Claudus, vir summa cognitione prẹditus. Erãt autẽ ambo noti beati Antonij. LXXXIX. *Vita Abbatis Iacobi.* XC.

VITA ABBATIS PAPHNVtij Cephala.

Cum ergo quodam die cõuenisset etiã Paphnutius qui dicebatur Cephala. qui quidem XCI.

 habuit

habuit donum cognitionis diuinarum ſcripturarum, veteris & noui teſtamẽti, omnẽ eam interpretans, cùm non legiſſet ſcripturas: erat autem adeò modeſtus vt celaret virtutem propheticã. De quo dicitur, quòd octoginta annis non habuit ſimul duas tunicas. Cùm vnà hos conueniſſemus, ego & beati diaconi Euagrius & Albinus, quærebamus ſcire cauſas fratrum qui decidebant vel labebantur in honeſta vita.

DE CHEREMONE.

XCII. *De eo qui fodiebat puteũ.* Ccidit enim illis diebus vt Cheremon exercitator ſedens decederet, & inueniretur mortuus ſedens in cathedra, & tenens opus in manibus.
XCIII. Accidit etiam
XCIIII. vt alius frater fodiens puteum, obrueretur à puteo.
XCV. Accidit etiam vt alius veniens à Scete, ſiti aquæ moreretur.

DE STEPHANO LAPSO.

Nter quos cõmemorauimus etiam Stephanum qui in turpem lapſus eſt intemperantiam. & Eucarpũ, & Heronem Alexandrinum, & Valentem Palæſtinum, & Ptolomæũ Aegyptium qui erat in Scete. Simul ergo rogauimus quænam eſſet cauſa, quòd qui ſic viuunt in ſolitudine: ex iis alij quidem mente decipiuntur, alij verò erumpunt in intemperantiam. Hoc ergo reſponſum nobis dedit ſanctus Paphnutius vir maxima

cognitione

cognitione prędítus. Quæcunque fiunt, in duo diuiduntur. in Dei placitum, & Dei permiſsionem. Atque quæcunque quidem fiunt ex virtute ad Dei gloriam, ea fiunt Dei placito. Quæ verò damnoſa, periculoſa, & quæ infortunia & caſus important, ea fiũt Dei permiſsione. Permiſsio autẽ ex egeſtate rationis vel infidelitate eorum qui deſerũtur. Fieri enim nõ poteſt vt qui piè viuit & rectè cogitat, incidat in ignominiæ lapſus, vel impoſturæ dæmonum. Quicunque ergo prauo ſcopo ac inſtituto, nempe vt hominibus placeant, & arrogãti cogitatione, virtutẽ videntur aggredi, ij in caſus incidunt, Deo eos deſerẽte ad eorũ vtilitatem. vt cùm per derelictionem mutationẽ ſenſerint, aut propoſitũ, aut actionem corrigant. Nam aliquando quidem peccat propoſitum, quando fit malo ſcopo. vt ſæpe accidit intẽperantem prauo ſcopo facere eleemoſynã in adoleſcẽtulas propter turpem finem. & actionẽ eſſe rationi conſentaneã, vt Orphanæ, & quæ exercetur monachæ, dare auxiliũ. Accidit autem recto quoque ſcopo facere eleemoſynam, in ægrotos, vel eos qui euerſi ſunt bonis, vel eos qui conſenuerunt. ſed parcè & cum murmuratione. & eſſe ſcopũ quidem rectũ: actionem autem ſcopo indignã. Oportet enim miſericordem miſereri in hilaritate & largitate. Hoc quoque dicebat. In multis animis ſunt dotes quædam præcipuæ. In aliis quidem, bonitas ingenij in aliis verò aptitudo ad exercitationẽ. ſed quando non fit propter ipſum bonũ & ex diuino ſcopo, neque actio, neque ingenij bonitas, neque ij

qui dotes habent præcipuas. non bonorum datori Deo aſcribentes, ſed ſuo libero arbitrio, ingenio, & ſufficientiæ: qui tales ſunt, relicti à prouidentia, incidunt in facta turpia, turpes perpeſsiones, probráque & dedecora. Derelicti ergo, per aduenientem humilitatem & pudorẽ, ſenſim neſcio quomodo expellũt arrogantiam quam ſuſceperant ex ea quæ virtus reputabatur. Qui enim eſt inflatus, qui de bonitate, inquam, ingenij effertur, & Deo nõ aſcribit bonitatem ingenij, neque eam quæ ſibi ſuppeditatur cognitionem, ſed vel ſuæ exercitationi, vel naturæ, abducit ab eo Deus angelum prouidentię. Quo auerſo, ſuperatus à viribus aduerſarij is qui effertur ob bonitatem ingenij, incidit in intemperantiam propter inſolentiam. vt ablata teſte temperantia, non videantur credibilia quæ dicuntur ab ipſis, fugientibus piis doctrinã quæ ex tali ore procedit, tanquam fontem qui ſcatet hirudinibus. vt impleatur quod ſcriptũ eſt. Peccatori autem dixit
Pal. 49. » Deus. Cur tu enarras iuſtificationes meas, & aſſu-
» mis teſtamentũ meum per os tuũ? Eorũ enim animæ qui vitiis laborãt, ſunt re vera diuerſis fontibus aſsimiles. Nam qui ſunt gulæ & vino dediti, lutulentis fontibus. Qui verò tenentur auaritia & plura habendi cupiditate, fontibus ranas habentibus. Inuidi autem, qui habent aptitudinẽ cognitionis, fontibus ſerpẽtes habẽtibus, in quibus ſemper fluctuat ratio. propterea quòd nemo haurit ex ipſis, propter morũ acerbitatẽ. Quocirca tria rogat Dauid, bonitatẽ & diſciplinã & cognitionem. Nam
abſque

absq; bonitate cognitio est inutilis. Etsi correctus quidem fuerit is qui est huiusmodi, deposita causa derelictionis, nẽpe arrogãtia, & assumpserit humilitatem & sui modũ cognouerit. neq; aduersus aliquem se efferens, & Deo agens gratias, ad eũ rursus reuertitur quæ testimonio fulcitur cognitio. Orationes enim spiritales, quæ nõ habent vitam honestam & temperantem simul equitãtem, sunt spicæ quæ à vento intereunt. quæ habent quidem figurã, sed ab eis ereptũ est alimentũ. Omnis ergo lapsus, siue fiat per linguã, siue per sensum, siue per actiones, siue per totũ corpus, conuenienter proportioni arrogantiæ, fit per Dei derelictionem parcentis iis qui derelinquũtur. Si enim cum intemperantia, eorũ quoque bonitati ingenij Dominus tulerit testimonium, suppeditando eloquentiam, dæmones ipsos facit superbia, se extollentes cum immũditia. Hæc autem vobis dico, ò viri, vt cùm videritis aliquem vita quidẽ peruersum, oratione autem aptũ ad persuadendũ, recordemini dęmonis qui in sacra scriptura cũ Christo loquitur, & testimonij quod
„ dicit. Serpens autem erat prudẽtissimus omnium *Gen.2.*
„ bestiarũ quæ erãt super terrã. cui prudentia potius detrimentũ attulit, cùm alia virtus nõ concurreret. Oportet enim eũ qui est fidelis & bonus, ea quidẽ animo sentire quæ dat Deus. loqui autem quæ sentit: facere autem quæ loquitur. Si enim cũ veritate verborũ non concurrat vitę cognatio, panis est sine sale, vt dicit Iob. Qui est autẽ talis, minimè comedetur. Quod si etiam comedatur, coniicit eum qui comedit

Iob.6. „ comedit in malã habitudinẽ. Si comedetur enim, inquit, panis sine sale. etsi est gustus in verbis inanibus, non impletis verborum testimonio. Ex derelictionibus ergo, vna quidem est, vt virtus occultata manifestetur, vt virtus Iob. Deo respondente & di-
Iob.40. „ cente. Ne reiicias iudicium meum. neque putes me „ tibi aliter respõdisse: sed vt iustus appareas. es enim mihi notus qui noui occulta. Sed quoniam ignoraris ab hominibus. suspicãtur enim nonnunquã me à te coli propter diuitias, ideo feci vt in casum incideres. Demessui diuitias, vt ostendam eis tuam gratiarũ actionẽ & philosophiã. Alia autem propter auertendã superbiam, vt in Paulo. Relictus est enim Paulus casibus, & colaphorũ incussionibus,
2.Cor.11. „ & diuersis iactatus afflictionibus. & dixit, Datus est mihi stimulus carnis, vt me colaphizet. ne forte extollar. ne forte cùm miraculis quies & rerũ successus & honor ei accedens, eũm in arrogãtiam iniiceret diabolicam. Superbia elatus relictus quoq; est paralyticus propter peccatũ. Cui dixit Domi-
Ioan.5. „ nus. Ecce sanus factus es, noli amplius peccare. Derelictus quoque est Iudas qui pluris fecerat pecu-
Act.1. „ niam. Quocirca fuit etiam suffocatus. Derelictus
Gen.27. „ quoque est Esau, & incidit in intemperantiã, vt qui stercus intestinorum præposuerit benedictioni paternæ. adeò vt cùm hæc omnia sensisset Paulus, di-
Rom.1. „ xerit de aliquibus. Quoniam enim non probaue- „ runt Deũ habere in cognitione, tradidit eos in re- „ probum sensum, vt faciant quę non cõueniunt. De aliis autem qui videbantur habere Dei cognitionẽ

cum

cum mente corrupta & inani tumore, dicit, Quoniam enim cùm Deum cognouissent, nõ vt Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt, tradidit eos Deus in passiones ignominiæ: adeò vt nos ex eo cognoscamus fieri non posse vt cadat aliquis in intemperantiam qui non fuerit derelictus à Dei prouidentia, propter negligentiam & socordiam eorum qui derelinquuntur, & deseruntur ad hoc vt hæc eis eueniant.

VITA ABBATIS SOLOMONIS.

IN Antinoi ciuitate regionis Thebaidis quadraginta annos versatus, eo tempore accepi etiam cognitionem eorũ quæ sunt illic monasteriorum. Nam circa ciuitatẽ sedẽt viri circiter bis mille, manibus viuentes, & se summè exercentes. In his sunt etiam Anachoretę qui seipsos incluserunt in speluncis rupiũ. Inter quos est Solomon vir mãsuetissimus & temperantissimus, & qui donum habet tolerantiæ. Is quinquaginta annos degit in spelunca, sibi victum suppeditans manibus: & didicit totam scripturam. CXVI.

VITA ABBATIS DOROTHEI.

FVit etiam quidam Dorotheus, presbyter in alia spelunca habitans, qui in summa bonitate ipse quoq; vitam vixit inculpatam. dignúsque est habitus presbyteratu, & ministrat fratribus qui sunt in speluncis. Huic aliquãdo Mela- XCVII.

nium iunior, magnæ Melaniæ neptis, de qua dicã postea, misit quingentos nummos, rogans eum vt ministraret fratribus. Is autem cùm tres solos accepisset, misit reliquos ad Dioclem Anachoretam, virum summa cognitione præditum, dicens. Est me sapientior frater Diocles, & potest eos integrè & innocẽter dispensare, vt qui me melius sciat eos quibus sit meritò ferendum auxilium. Nam hi mihi sufficiunt.

VITA ABBATIS DIOCLIS.

XCVIII. Ic Diocles in grammatica quidem primum eductus, cùm se postea dedisset philosophię, tandem trahente eum gratia, ætatis annum agens vicesimum octauũ, renunciauit quidẽ disciplinis liberalibus, se Christo verò cõiunxit. & iam tricesimum annum agit in spelunca. Is dicebat nobis quòd mens quæ cogitatione recessit à Dei contemplatione, fit vel dæmon, vel bestia. Nobis autẽ rogantibus quónam modo, sic dixit. Mens quæ recessit à Dei contemplatione, necessario incidit vel in dęmonem cupiditatis, vel in spiritum iræ. Et cupiditatem quidem dicebat beluinã, iram verò dæmoniacam. Cùm ego autem cõtradicerem: Quomodo fieri potest vt mens humana sit cum Deo sine intermissione? ipse dicebat, quòd in quacunque cogitatione vel re pia & diuina fuerit anima, ea est cum Deo.

VITA

VITA ABBATIS CAPITONIS.

PRope eum manebat quidā Capito à latronibus, qui cū quinquaginta annos impleſſet in ſpeluncis, quatuor millibus longè ab vrbe Antinoi, non abiit à ſpelūca vſque ad fluuium Nilū, dicens ſe non poſſe turbas cōuenire, eo quòd aduerſarius ei adhuc reſiſtat. XCIX.

VITA ANACHORETAE qui illudebatur.

CVm his vidimus etiam alterum Anachoretam, qui ipſe quoque erat ſimiliter in ſpelūca. Is in ſomnis illuſus oeſtro vanæ gloriæ, viciſsim illudebat eos qui decipiebantur, ventos paſcens. & habebat quidem in corpore temperantiam, & propter ſenectutem, & propter tempus, & forte etiam propter vanam gloriam: vanæ autem gloriæ intemperantia corruptus erat eius animus. C.

VITA SANCTI EPHRAIM diaconi.

AVdiſti omnino de Ephraim diacono eccleſiæ Edeſſenorum. Fuit enim vnus ex iis qui digni ſunt, de quibus fiat mentio à ſanctis Chriſti ſeruis. Is cùm ſpiritus viā dignè peregiſſet, & à recta non declinaſſet, dignus eſt habitus gratia naturalis cognitionis, quam conſequitur Theologia, & poſtremo beatitudo. Cùm ergo vitam exercuiſſet quietam, & multis iam annis ædificaret eos CI.

qui ventitabant, postea è cella progressus est hac de causa. Cùm magna fames inuasisset ciuitatem Edessenorum, misertus omnium qui peribant agrestium, processit ad eos qui erant diuites in ciuitate, & dicit eis. Cur non miseremini humanæ naturæ quæ interit? sed frumentum vestrum sinitis putrescere ad condemnationem animarum vestrarum? Se autem excusantes, dicunt. Non habemus cui credamus, ad hoc vt panem subministret esurientibus. Omnes enim res cauponantur. Is verò dicit eis. Quid ego vobis videor? erat autem apud omnes in magna existimatione, non falso, sed re vera. Ei itaque dicunt. Nouimus te hominem Dei. Mihi itaque de cętero credite. Ecce, me propter vos eligo hospitum exceptorem. Cúmque pecuniam accepisset, & in fixis vallis septum construxisset, & lectos ad trecentos statuisset, curabat eos qui famescebant. eos quidem qui deficiebant sepeliens, eorum verò qui spem vitę habebant curam gerens, & vt semel dicam, hospitium & ministerium propter famem quotidie exhibens ex iis quæ suppeditabantur. Impleto ergo anno cùm successisset fertilitas, & omnia rectè succederent, cùm nihil haberet amplius quod ageret, ingressus est in suam cellam. & post mensem est mortuus, cùm Deus ei hāc occasionem præbuisset instar coronæ in extremis diebus. Reliquit autem scripta quoque studio digna, quæ magnam viri virtutem testantur.

VITA

VITA ABBATIS IVLIANI.

Vdiui à quodã in illis partibus fuisse Iulia- CII.
num virũ maximæ exercitationis, qui cùm carnem suam supra modũ liquefecisset, ossa solum & pellem circunferebat. Is in extremis finis sui dignus est habitus gratia curationum.

VITA ABBATIS INNOCENTII.

E beato Innocẽtio presbytero Oliueti, à mul CIII.
tis quidẽ audisti: nihilo secius autẽ à nobis quoq; audies, qui tres annos cũ eo viximus. Is fuit longè simplicissimus. Cùm autẽ is fuisset illustris in palatio inter magistratus Constantini imperatoris, mundo renunciauit, profectus à matrimonio. In quo etiam habuit filiũ, Paulum nomine domesticũ, qui militabat. Is cùm peccasset in filiã presbyteri, imprecatus est proprio filio Innocentius, Deum rogans, & dicens. Domine, da ei spiritum: ne amplius inueniat eius caro tempus peccãdi. melius arbitratus eum pugnare cum dæmone quàm cum intemperantia. Quod etiam factũ est. Nam nunc quoque adhuc est in monte oliuarum, ferrum gestans, & castigatus à spiritu. Hic Innocentius adeò fuit misericors, (fortasse autẽ videbor etiã nugari dũ vera narro) vt sæpe suffuraretur à fratribus, & daret egẽtibus. Fuit autẽ summè simplex & innocens. Is dignus est habitus dono aduersus dæmones. & ad eũ aliquando adductus est nobis videntibus adolescens quẽ inuaserat spiritus & paralysis, vt ego cũ vidissem, voluerim apertè matrẽ

 expellere

expellere eius qui fuerat adductus, desperans eum posse curari. Accidit autẽ vt interim veniens senex hanc videret adstantẽ, deflentémque, & eiulantem propter inenarrabilem calamitatẽ filij. Lachrymatus ergo præclarus senex & commotus visceribus, accepto adolescẽte ingressus est in suũ martyrium, quod ipse ædificarat, in quo sitæ sunt reliquiæ Ioãnis Baptistę: & cùm pro eo orasset vsque ad horam nonam ab hora tertia, sanum reddidit adolescentẽ. & eodẽ die & paralysim expulit & dæmonẽ. Erat autẽ talis eius paralysis, vt spuens puer tergũ suum conspueret. ita erat inuersus. Aliud rursus fuit eius signũ. Quædam anus quæ ouem amiserat, accessit ad eum flens. Quam secutus dicit ei. Ostende mihi locum vbi amiseris. Ea verò ducit eum ad loca quę sunt circa Lazariũ. Stans ergo orauit. Qui suffurati autem erant adolescentes, ipsam prius occiderant. Dum ergo ipse oraret, nemine confitente, carne occultata in vinea, alicũde veniens coruus stetit supra furtum, & rursus euolauit. Cùm beatus autem animaduertisset, vidit mactatam victimã. Et sic iuuenes ad pedes eius accidentes confessi sunt se occidisse, & iustum precium fuit ab eis exactum.

VITA ABBATIS ADOLII.

CIIII. Vrsus noui Hierosolymis quendam nomine Adolium, genere Tarsensem. qui cùm venisset Hierosolyma, ingressus est viam valde immutabilem. non quam multi ingressi sunt, sed

fecto sibi quodã nouo vitæ instituto. Se enim super hominem exercuit. vt etiã ipsi dæmones horrentes eius austeritatem, ne ad eũ quidem auderẽt accedere. Propter summã autem exercitationẽ & vigiliã, existimatus est esse spectrũ. In quadragesima enim comedebat post quinq; dies. toto autẽ alio tẽpore, vno die interiecto. Hæc autem fuit eius res magna. A vespera vsque ad illud tẽpus quo cõgregabatur fraternitas in oratoriis, in olìueto, in colle assumptionis vnde ascendit Iesus, perpetuò stabat psallẽs & orans, & ieiunabat. & siue pluebat, siue grandinabat, manebat immobilis. Impleto autem tẽpore cõsueto, excitatorio malleo pulsabat cellas omniũ, eos congregans ad oratoria. & in vnoquoque oratorio vnà cum eis psallens vnam aut duas antiphonas, & vnà cum eis orans. & sic die appropinquãte ibat in cellulam, & re vera fratribus eũ exuentibus, & vestes exprimẽtibus tanquam eas lauaturi, eum aliis induebant. Et cùm quieuisset vsque ad horam tertiã, psalmodia excitatus erat ei intentus vsque ad vesperã. Hæc est ergo virtus Adolij Tarsensis, qui fuit consummatus Hierosolymis, & ibi dormiit.

DE ABRAMIO.

Vit quidam Abramius genere Aegyptius, qui vitam asperrimã & maximè agrestem egit in solitudine. Is animo sauciatus ab intempestiua persuasione, veniens in ecclesiam, contendit cum presbyteris, dicẽs. Noctu à Christo ordinatus CV.

dinatus sum presbyter. Suscipite me vt sacerdotē. Patres cùm abduxissent eum à solitudine, & ad vitam deduxissent crasſiorem, & magis indifferentē, curarunt eum à superbia, deducentes eũ ad cognitionem suæ imbecillitatis, illusum à dæmonibus.

VITA ABBATIS ELPIDII.

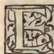
CVI. N Amorrhæorum speluncis quæ sunt in Hiericho, quas olim construxerant fugientes Iesum Naue, qui tunc populabatur alienigenas, in monte Luca fuit quidā Elpidius Cappadox genere, postea autem dignatus presbyteratu monasterij, factus à Timotheo Chorepiscopo Cappadociæ, viro sufficientisſimo. Is habitauit in quadam spelunca, & tantā in exercitatione ostendit continentiam, vt omnes obscuraret. Vixit enim viginti quinque annos, vescens solum sabbatis & dominicis. Stans autē totas noctes cantabat. Is tanquam regi apum futuro, in medio fraternitatis cohabitans, illum montem ædificauit: licebátque illic videre apud vnũquenque diuersos modos vitæ exercitationis. Hunc aliquando Elpidium, & verè Elpidiũ, qui re vera spe gaudebat, & propter Christum sustinebat afflictionem, noctu psallentem nobis vnà cũ eo psallētibus, ipsum pupugit scorpius. Quem cũ calcasset stans, non mutauit habitũ corporis. tanta tolerātia nullam duxit rationē doloris quem inusſit scorpius. Porrò autem cùm quodam die quidam frater teneret frustum scalarum, id accepit

cepit sanctus dum sederet in margine montis, & infodit tanquam plantans, etsi non esset tempus. Vsque adeò autē creuit, & tam ampla vitis euasit, vt tegeret totam ecclesiam.

VITA ABBATIS AENESII.

Vm hoc sancto Dei athleta vnà etiam fuit CVII.
cōsummatus inclitus Dei seruus Aenesius, vir magnæ existimationis, & qui fuit insignis in exercitatione.

VITA ABBATIS EVSTATHII.

T eius frater Eustathius ei honore æqualis, CVIII.
promptóque & alacri animo exercens vitæ certamina. Eò autem procesit beatus Elpidius impatibilitate corpus macerans, vt sol eius ossium fabricam perspicuè ostenderet. Fertur autem hoc quoq; in eius virtutis narrationibus à studiosis eius discipulis, quòd totis viginti quinque annis non fuit conuersus ad occidentem. etsi speluncæ ostium esset positum in montis cacumine. Neque post horam sextam solem qui imminebat capiti, vidit vnquam inclinantem ad occidētem. Neque stellas quæ in occasu oriuntur vidit viginti annis. Hic magnus athleta patientiæ, ex quo ingressus est speluncam, non descendit de monte donec fuit sepultus. Hæc sunt cœlestia facinora coronati & inuicti athletæ Elpidij, qui nunc degit in paradiso.

VITA ABBATIS SISINII.

CIX. Vius discipulus Sisinnius nomine, qui prodiit quidem ex seruili fortuna. fide autem liber, genere Cappadox. Oportet enim genera quoque significare ad gloriam Christi qui nos reddit claros genere, nósque deducit ad beatam & veram nobilitatē, nempe regnū cœlorum. Hic cùm fuisset longo tempore apud beatū Elpidium, acris athleta virtutū exercitationis, vt qui sex vel septem annis didicisset viri virtutes, & fortitudinē laborū in exercitatione, is postea seipsum inclusit monimēto. In eo autē cōstitutus tres annos, perseuerauit in orationibus. non noctu, non interdiu sedens, nō accūbens, non foras egrediēs. Is assecutus est gratiā aduersus dęmones. Nunc autē reuersus in patriam, dignus est habitus presbyteratu, ab eo collecta fraternitate virorū & mulierū dato testimonio impatibilitatis per honestā vitæ institutionē. & mascula expulsa sua cupiditate, & fœminarū mollicie constricta continentia. adeò vt impleatur quod scriptū

Galat. 3. » est. In Christo Iesu non est masculus & fœmina. nō est seruus, nec liber. Est autem etiā insigniter hospitalis, etsi careat possessionibus, in vituperium diuitum qui minimè impertiuntur.

VITA ABBATIS GADDANA.

CX. Oui ego senem quendam Palæstinū genere, Gaddanam nomine: qui toto vitæ suæ tempore vixit absq; tecto, vixit autem circa Iordanem.

danem. Hunc beatum eremitam, cùm Iudæi moti æmulatione, in locis quæ sunt circa mare mortuũ adorti, stricto gladio inuasissent, accidit vt tale fieret miraculum. Dum ensem extolleret, & vellet Gaddanę afferre interitum, exiccata est manus eius qui ensem tenebat, ísque illi ita cecidit vt non sentiret. Hoc auxiliũ à Deo latum est beato Gaddana.

VITA ABBATIS ELIAE.

Vrsus quidam Elias monachus probatissimus, in iisdem locis habitabat in spelunca. & cùm esset vitæ honestissimæ & in primis religiosæ, vacabat continentiæ & orationi, omnes aduenientes benignè excipiens. Quodam ergo die cùm complures fratres ad eum accessissent, erat enim illac eis transeundum, ei panes defecerunt. iuránsque nobis affirmabat dicens, Propemodum sum exanimatus ob cibi penuriam. Ingressus ergo cellam mœrore animi confectus, quòd nescirem quemadmodum in eos qui aduentarant, implerem pro viribus mensuram charitatis, inueni tres recentes panes illic positos, quos lætus accepi & apposui. Cùm autem viginti viri comedissent ad satietatem, superfuit vnus panis. Eum autem cùm sustulissem, vsus sum eo viginti quinque diebus. Hæc Domini gratia facta est cum hospitali Elia. cuius laborum remunerationes paratæ sunt apud benignum Dominum. CXI.

DE SABBATIO.

CXII. Vidam Sabbatius nomine, Hierichuntinus genere, cùm haberet vxorē, propter Dei timorem adeò amauit monachos, vt ipse obiret cellas & omnē solitudinē noctibus, & in vnoquoque monasterio foris poneret vnum modiū dactylorum, & olerū quod satis esset, propterea quòd pane non vescantur qui in Iordane sunt exercitatores. Huic continentiū monachorum dextero mensæ stratori, cū is quodam die tulisset sanctis quæ exercitationi erant necessaria, maligni æmulatione ei leo occurrit. inimico monachorum excitante immanē feram aduersus ministrum monachorū, studente & illos priuare refectione, & hūc suo proposito. Et cùm fera eū cōprehēdisset à lapide vnius ex monachis, suis vnguibus eum protrusit & euertit. Sed qui docuit in Daniele leones ieiunare, prohibuit ne eū qui seruabat præcepta deuoraret leo, etsi valde esuriret. Quo factū est vt accepto senis asino recederet. Qui enim ei vitam donauerat, feræ quoque famem exatiauit.

DE PHILOROMO presbytero.

CXIII. Eligiosissimum presbyterū Deíque amantissimū Philoromū in Galatia cōuenimus, & cum eo lōgo tempore versati sumus, qui fuit vir exercitatissimus. Is ortus quidē est ex matre serua, patre verò libero. Tantam autem virtutū nobilitatem

nobilitatem oſtendit in vitæ Chriſtianæ inſtitutione, vt etiã ipſi qui ſunt in genere inſuperabiles, eius vitam angelis æqualẽ reuererentur, & efficacẽ virtutem exercitationis. Is mundo renunciauit in diebus Iuliani execrandi imperatoris. & liberè cũ hoc impio eſt locutus generoſus Chriſti athleta Philoromus. quem iuſsit radi, & à pueris ei ſtanti alapas impingi. Is verò rem fortiter & toleranter tulit, & ei egit gratias, vt ipſe nobis narrauit. Hunc præclarum virum in principio adortum eſt bellum fornicationis & gulæ, vt dicebat, quod tyrannidẽ exercens exagitat multitudinẽ. At is veluti immenſum incendiũ multa aqua extinxit, ſumma cura continentiæ, ferrum geſtando, & ſe concludendo, & abſtinendo à cibis, & vt ſemel dicã, ab omnibus coctis, & in his ſe fortiter gerẽdo ac tolerãdo propter ingluuiem. Qui cùm id vicerit, potuit hymnũ victoriæ canere, ſic dicens. Exaltabo te Domine, quo- *Pſalm. 29.*
„ niam ſuſcepiſti me, & nõ lætificaſti inimicos meos
„ ſupra me. Hic à ſpiritu fornicationis variè oppugnatus, perſeuerauit quadraginta annos in monaſterio. Is autem narrabat, dicens. Triginta & duos annos nullum fructũ tetigi. Cùm autem, inquit, timiditas me ſummè oppugnaſſet, adeò vt vel interdiu pertimeſcerem, me incluſi ſex annos in monimento: & ea ratione euaſi ſuperior, ex impatibilitate bellum gerens cum ſpiritu qui mihi hanc imponebat ſeruitutem. Huius viri inſignis magnam curam gerebat beatus Baſilius Epiſcopus, qui delectabatur eius auſteritate, conſtantia, & in opere di-

ligentia qui adhuc in hodiernũ diem à calamo & charta non recesſit, cùm ſit natus annum octogeſimum. Dixit hic beatus. Ex quo ſum initiatus & regeneratus ex ſpiritu & aqua, vſque in hodiernum diem, alienum panem gratis non comedi, ſed eum qui ex propriis laboribus ad nos venit diuinitus. Ducétos quinquaginta nummos ex opere manuũ mearum dedi iis qui erant manci ac mutili. neque vlli vnquam feci iniuriam. Is pedeſtri itinere venit Romam vſque ad orandũ in martyrio ſanctorum Petri & Pauli. Peruenit autem etiam vſque ad Alexandriam, cũ vouiſſet, in martyriũ venerãdi athletę Marci. Dignus autẽ inquit, ſum habitus, qui voti gratia, bis propriis pedibus venirem Hieroſolyma ad honoranda loca ſancta. & ipſe mihi ſuppeditaui impenſas. Dicebat autem nobis, vt vtilitatẽ ex eo caperemus. Non memini me vnquã animo à Deo meo receſsiſſe. Huius beati Philoromi talia ſunt certamina, & in his eſt inuicta victoria. & beatorum laborũ ei redditur finis, corona gloriæ immarceſcibilis.

VITA BEATI SEVERIANI & eius vxoris.

CXIIII. N Ancyra Galatiæ, in ipſo loco cõtigit mihi alloqui quẽdam Seuerianũ vnà cum eius cõiuge Doſphoria. nec eorũ magnam habui experientiam. Ij quidẽ multa ſpe bona repleti ſunt, & ſuos fruſtrãtur filios, re vera in futura intuentes.

Suorum

Suorum enim prædiorum reditus consumunt in egenos, habentes quatuor filios & duas filias. quibus ne vitis quidem sarmentũ dederunt præterquã iis quæ nupserant. Dicebant autẽ reliquis suis filiis. Post nostrum decessum omnia sunt vestra. Quandiu autẽ sumus superstites, nos possessionũ nostrarum fructus colligemus, eos distribuẽtes ecclesiis, & monasteriis, & xenodochiis, & omnibus egẽtibus. In quibus hoc quoque est eorũ virtutis egregiæ. Cùm esset magna fames, & quæ omniũ hominum peruadebat viscera, illi tunc eas quę illic erant hæreses traduxerunt ad rectã opinionẽ. Nam cùm in multis prædiis horrea sua aperuissent, ea præbebant in alimẽtum pauperũ. adeò vt ex hac inexplicabili eorum benignitate in vnã rectæ fidei consonantiam cõuenerint qui erant hæreticæ opinionis. Deo gratias agentes ob simplicem eorũ fidem, & immensam beneficẽtiam. Alia autẽ exercitatio eorum erat admirabilis. Vestis eorũ habitus erat maximè venerandus. erátque in eis magna & quæ dici nequit victus tenuitas. erant valde modici sumptus. alimentorũ frugalitate cõtenti quantam vita requirebat. pietatem in Deum mirandũ in modũ exercentes: in agris degentes plurimo tẽpore: semper fugientes ciuitates, & vitia quæ ex eis oriũtur. ne ex iucunda cum turba conuersatione tumultus ciuiles attraherent, & exciderent à Dei proposito. Propter hæc omnia horum beatorũ rectę vitæ facinora, hinc iam intelligentibus oculis aspiciũt æterna bona quæ parata sunt à Dei gloria.

VITA ELEEMONIS MONACHI.

CXV. Idimus in hac ciuitate monachum patrem monasteriorũ, qui non inducebat in animũ cum vllo homine vel pauco tempore colloqui. Is vicesimũ annum agens in exercitatione, hoc habuit vitæ institutum, vt permaneret apud ciuitatis episcopum virum sanctissimũ. Est autem adeò benignus & misericors, vt etiam noctu circumeat, & misereatur eorum qui indigent. Is non negligit custodiam. nõ nosocomium. non Ptochium. nõ diuitem. nõ pauperem. sed fert opem omnibus. apud diuites quidẽ, vt immites & immisericordes, verba faciens de misericordia. vnicuique autem ex indigentibus prouidens quæ sunt necessaria. eos qui pugnant pacificans. nudis suppeditans indumẽta. ægrotis medicamẽta afferens ad curationẽ. Quod autem solet fieri in omnibus magnis ciuitatibus, in ea quoque fiũt. In porticu enim ecclesiæ iacet multitudo mãcorum ac mutilorũ quotidianum victũ emendicantiũ. qui partim quidem vxores non duxerunt, partim verò etiam duxerunt. Quodam ergo die accidit vt vnius horũ vxor pareret in porticu, & in ipsa hyeme. Ea ergo clamãte cũ ab illo intolerabili dolore pungeretur, audiuit hic beatus vlulatum, orans in ecclesia. & relictis sibi consuetis precibus, egressus respexit. & cùm neminẽ inuenisset qui illi adesset in hac necessitate, ipse functus est vice obstetricis. non abhorrens fastidiũ quod cõsequitur mulieres parientes. mulierum insensibilitatem

tem ei largiẽte hac profundiſsima eleemoſyna. Atque veſtium quidem quibus eſt indutus precium non eſt vnius oboli. Cibus autẽ contendit cum veſtibus. libello autẽ non ſuſtinet incumbere, à lectionibus eum abducente clementia. Si quis ex fratribus ei librum donauerit, eum ſtatim vendit & diſtribuit pauperibus. Iis autẽ qui ſciſcitabãtur, Cur hæc vendis? dicebat. Quî poſſum meo perſuadere magiſtro me eius artem accuratè didiciſſe, niſi illo ipſo vſus fuero ad artem rectè exercendã? Hic immortalis cùm in hac actione hucuſq; permanſiſſet, perpetuò germinans memoriæ nomen reliquit illi, quæ eſt circũcirca regioni. Ipſe fruens æterno gaudio in regno cœlorum, recipiẽs digna præmia beatis laboribus. & qui eſurientes hic nutriit, & nudis dedit veſtimenta, nunc apud bonorum operum remuneratorem fruitur omne genus deliciis.

VITA ABBATIS BISARIONIS.

FVit quidam ſenex, poſſeſsionibus carens, & miſericors, nomine Biſarion. Is cùm veniſſet in quendam vicum, vidit mendicum nudũ in foro mortuũ. vnam quidẽ ferens tunicam conuenienter euangelicæ traditioni, & paruũ ſuperhumerale. Nihil enim poſsidebat præter hoc neceſſarium tegumentũ. Habebat autem ſemper quoque paruum euangeliũ ſub axilla, aut ad ſui faciendum periculum num perpetuò voci Domini obediret. aut potius geſtãs ſermonẽ quem erat opere execu- CXVI.

tus. Tam admirabili enim vita vſus eſt hic vir & citra vllum dedecus, vt perinde ac terreſtris angelus cœleſte iter legitimè peregerit. Hic ergo cùm vidiſſet reliquias, ſe protinus exuens ſuperhumerali, eo induit mortuũ. Et rurſus cùm parum proceſsiſſet, nudo egenti occurrit: & ſtetit apud ſe diſceptãs, & ſic ratiocinans. Quomodo ego quidẽ, qui mundo renunciaui veſte induor, frater autem meus algore concreſcit? Si ergo ego eum ſiuero exanimari, ero omnino cauſa mortis proximo. Quid ergo, exuẽs ne ſcindam, & partem diſtribuã, an totum dabo ei qui eſt factus ad Dei imaginẽ? Sed quid mihi & illi erit vtilis pars quæ ſcinditur? Et cùm apud ſe diſceptaſſet, dixit. Damní ne aliquid patiemur, ſi plus quàm ſit præceptũ faciamus? Generoſus itaque hic athleta, prompto & alacri animo vocat pauperẽ in veſtibulum: & cùm eũ dimiſiſſet indutũ, ſtetit nudus, ſe operiens manibus, genua flectens & ſubſidens. ſolum habens ſub axilla verbũ quod facit diuites. Eius autem conſilio & prouidẽtia tranſiens quidam Irenarcha, agnouit ſenẽ. & dixit proximo ſuo ſocio. Reſpice illuc. Nõ eſt hic ſenex abbas Biſarion. Cùm is autẽ dixiſſet, maximè. de equo deſcẽdens, rogauit ſanctũ, dicens, Quis te exuit? Ille verò dextera protendens euangelium, Hoc, inquit, me exuit. Statim autẽ ſe ſua veſte exuẽs Irenarcha, perfectum militem induit. & protinus geſtans veluti quandam paruã veſtem monachorũ, à mundo latens receſsit. declinans laudem eius qui ſuũ vidiſſet vitæ inſtitutũ. eum qui eſt ab occulto honorem celando

lando expectans. Hic ipſe poſtquã omne præceptũ euangelicum rectè eſſet executus, cùm nihil huius mundi amplius haberet in animo, ad diuinorũ dictorum perfectiorẽ executionem, cùm in tranſitu vidiſſet pauperem, curſu in forũ cõtendit. vbi cùm pauliſper conſtitiſſet, vendidit euangelium. Paucis igitur pòſt diebus, qui cum eo erat abbatis diſcipulus Dulas nomine, rogauit ſenẽ, dicens. Quid paruo libello factum eſt ò abba. Cui ſenex placidè, verbum pulchrum admodũ & valde ſcitũ eſt locutus, ſic dicens. Ne triſtitia afficiaris, ò frater. Nam vt illic habeamus fiduciã, propter obedietiam, vendidi
» ipſum ſermonem, qui mihi ſemper dicebat. Vende *Marc.10.*
» quę habes, & da pauperibus. Sunt autem alię quo- *Luc.18.*
que res plurimæ ex virtute geſtæ huius magni patris. Cum quo nos quoque digni habeamur habere partem, gratia Chriſti, Amen.

VITA BEATAE MELANIAE Romanæ.

NEceſſarium autem exiſtimaui virilium quoque & honeſtarũ mulierũ meminiſſe in hoc libro, quibus Deus ęqualia donauit præmia viris qui ex virtute vitam egere: & ipſis reddidit coronam eorũ qui ipſi placuerunt. ne molles tenerę͂que reddãtur quæ ſunt ſocordiores, & prætextum quærant & excuſationem, tanquã quæ ſint imbecilliores ad certamina virtutis, & ad honeſtam vitã agendam. Atq; multas quidẽ vidi pias ac religio- CXVII.

ſas. & plurimas virtutis ergò cōueni & virgines & viduas. Inter quas erat etiā beatiſsima Melania Romana, quæ fuit quidem filia Marcelli conſularis, vxor cuiuſdam viri qui erat in magna auctoritate, cuius nominis nō rectè memini. Hæc cùm eſſet vidua agēs annum viceſimum, diuino amore digna fuit habita. & nemini quidquam dicens, prohibebatur enim iis tēporibus Valente tenente imperiū, cùm curaſſet vt filij ſui nominaretur tutor, ipſa acceptis ſuis mobilibus & in nauem iniectis, cum aliquot famulis & mulieribus, curſu nauigauit Alexandriam. & cùm illic res ſuas vēdidiſſet, & in aurum minutum conuertiſſet, ingreſſa eſt in mōtem Netriæ, ſanctos patres conueniens, Pambo, & Orſiſium, & Sarapionem magnū, & Paphnutiū Scetiotem, & Iſidorum cōfeſſorem Epiſcopū Hermipolis, & Dioſcurum. & verſata eſt apud eos circiter annum dimidiū, obiens ſolitudinem, & videns omnes ſanctos. Poſt hęc autē cùm Auguſtalis Alexandriæ relegaſſet Iſidorum, & Pitimiū, & Adelū, & Paphnutiū, & Pambo, & inter eos etiā Ammonium Parotiū, & duodecim epiſcopos, & presbyteros, in Palæſtinā circa Diocæſaream, ipſa eos eſt ſecuta, eis ex ſuis propriis pecuniis ſubminiſtrans. Cùm autē prohiberentur miniſtri, vt narrabant: cōuenerunt enim ſanctū Pitimiū, Iſidorum, & Paphnutiū, & Ammoniū: hæc fortis mulier induta ſeruuli caracalla, veſpere eis ferebat quæ erāt ad vſum neceſſaria. Cùm autē id cognouiſſet conſularis Palęſtinæ, & vellet ſinum ſuū implere, ſperauit fore vt

ei fumo oculos præstringeret, & ab ea aliquid exprimeret. eámque retentã coniecit in carcerẽ, ignorans eius libertatẽ. Hæc autem significat ei, dicens. Ego illius quidem fui filia, huius verò vxor qui in terra fuit genere clarus: nũc autem sum Christi ancilla. Neque meũ vilem habitũ despexeris. possum enim me si velim extollere. nec potes mihi hac in re fumo oculos pręstringere, neque ex rebus meis aliquid accipere. Ne ergo forte ignorans in aliquod crimen incidas, quænã sim tibi declaraui. Oportet enim aduersus stolidos, tanquam cane & accipitre vti animi elatione, & in tẽpore eorum superbiæ in ipsos immittere. Tunc certè iudex cùm hęc accepisset, se excusauit, & eam adorauit: & iussit eam absque vllo impedimento cum sanctis viri versari.

VITA RVFINI PRESBYTERI.

HAEc, postquam hi fuerunt reuocati, monasterio ædificato Hierosolymis, viginti septẽ annos versata est in Hierusalem, habens cõuentũ virginum circiter sexaginta. Cum qua vixit etiam nobilissimus & moribus simillimus & fortissimus Rufinus ex Aquilea ciuitate Italiæ. qui postea dignus est habitus presbyteratu. quo nõ est inuentus inter homines nec doctior nec mitior. viginti autem & septẽ annis excipiebant eos qui veniebant Hierosolyma voti causa, & episcopos & monachos & virgines, & omnes qui aduentabant, suis fouebant expensis. Iuuerunt quoque habitum CXVIII.

Rufini amicitia causam dedisse videtur Palladio, vt esset in Hieronymum iniquior.

qui eſt ſecundum Paulinum, circiter quadringentorum virorũ vitam monaſticã agentium. & omnem hæreticum ex Pneumatomachis, hoc eſt ex iis qui bellũ gerunt aduerſus ſanctum ſpiritũ, perſuaſum introduxerunt in eccleſiã. & clerum qui erat in eo loco, & donis & alimentis honorantes, ſic vitam tranſegerunt, neminẽ offendentes, ſed omnem propemodũ orbẽ terræ iuuantes. Atque de admirabili quidem & ſancta muliere Melania ſuperius quidẽ narraui attingendo leuiter. nihiloſecius autẽ reliqua, vel potius ea quæ teneo memoria de eius virtutibus, adtexã oratione. nempe inenarrabilem religioſiſsimæ mulieris beneficentiã, per quã cùm beatum incorruptionis indumẽtũ ſuis texuiſſet laboribus, & quæ nõ poteſt marceſcere gloriæ coronam, ſuis pecuniis, proprio ſuo capiti fabricata eſſet & induiſſet, cum multa fiducia hinc exceſsit ad Dominum. Me ergo incipientem narrare præclara huius beatæ facinora, ſi volo dicere quæ ſcio, tẽpus deficiet. Quantam quidem opũ materiam ea conſumpſit in egentes, cœleſti correpta deſiderio, non arbitror flammã ignis ſi in copioſam inciderit materiam, tantã poſſe exurere. Hoc autẽ nõ eſt meum ſolum narrare, ſed etiam eorũ qui Perſidem & Britanniam, & omnes habitant inſulas. Beneficiorum enim & largitionum huius immortalis fœminæ, non Occidens, non Oriens, non Septentrio fuit expers, nec Meridies. Triginta enim & ſeptem annos hoſpites excipiens, illis ea quæ erant vſui ſuis præbuit ſumptibus, eccleſiiſque & monaſteriis & hoſpitiis

ſpitiis & carceribus. & vt ſemel dicã, nullus ex iis qui eam conuenit, non eſt aliquã partem eius opũ conſecutus. ſuppeditãtibus ei cõſanguineis, & ipſo filio, & curatoribus quotannis pecunias. Ea autem cùm in hoſpitalitate adeò perſeuerauerit, ne palmũ quidem terræ poſſedit. Non abſtracta eſt à cupiditate filij. non eam diuiſit à charitate in Chriſtũ vnigeniti filij deſiderium. Sed eius precibus adoleſcẽs & ad ſummã peruenit doctrinã, moribúſq; fuit ornatiſsimus, claróq; & illuſtri fuit matrimonio cõiunctus. & mundanos eſt honores conſecutus. qui duos quoque habuit filios, qui teſtarentur iuſtum matrimoniũ. Multis itaq; poſt annis cùm de neptis ſtatu audiiſſet, eã & nupſiſſe, & velle ſeculo renunciare: verita ne forte in aliquã malam abriperentur doctrinã, vel hæreſim, vel malam vitam, anus ſexaginta annos nata nauem aſcendit, & Cęſarea nauigans viginti dierum ſpacio Romã venit. Atque illic quidẽ cùm eſſet, beatiſsimum virũ & maximæ exiſtimationis clariſsimũ Aprianum, qui erat gentilis, catecheſi inſtituit, & Chriſtianum fecit. perſuaſitque vt contineret etiã cum ſua vxore, eius autem ſorore, Auita nomine. Cùm autẽ ſuam quoq; neptẽ confirmaſſet Melanium vnà cum eius marito Apriano, & catecheſi inſtituiſſet Albinam nurũ ſuam, vxorem autẽ ſui filij: & perſuaſiſſet his omnibus vendere quæ habebant, Roma eos eduxit: & ad honeſtum ac tranquillũ vitæ portum deduxit. Et ſic depugnauit aduerſus omnes beſtias, nempe eos qui erãt ordinis ſenatorij, & eorũ vxores prohibentes

hibentes eā renunciare reliquis ſuis ędibus. Chriſti autē ancilla eis dicebat. Filij, pluſquā quadringētis
1.Ioan.2. ,, abhinc annis ſcriptū eſt, Vltima hora eſt. Quid ergo lubentes ac volētes immoramini in vanitate vitę? ne forte veniant dies Antichriſti, & non poſsitis frui veſtris opibus, & rebus maiorum veſtrorum? Cúmq; omnes his verbis liberaſſet, duxit in Siciliā. cúmque reliqua omnia ſua vēdidiſſet, & preciū accepiſſet, duxit Hieroſolyma. & cùm facultates diuiſiſſet, intra quadraginta dies dormiit in bona ſenectute & ſumma manſuetudine, & venerāda memoria. relicto etiam monaſterio Hieroſolymis & ſumptibus monaſterij. Poſtquā autē hi omnes Roma abſceſsiſſent qui catecheſi inſtituti fuerāt à beata Melania, barbarica quædam procella, quę etiā in prophetis iā olim poſita fuerat, in Romā irruit. & nec æneas quidē ſtatuas reliquit in foro. ſed omnia barbarica diripiens inſolētia, corrupit. adeò vt Roma quæ mille & ducētis annis pulcherrima fuerat & frequētiſsima, dirueretur, fierétque deſerta, & vt ait Sibylla, ῥύμη, hoc eſt vicus, non Roma. Tunc qui catecheſi fuerant inſtituti, & ei minimè aduerſati, Deū laudauerūt, qui rerum mutatione perſuaſiſſet incredulis, quòd aliis omnibus redactis in ſeruitutē, eæ ſolæ ſaluæ fuerint familiæ quæ Domino fuerunt holocauſta ſtudio beatæ Melaniæ.

VITA PARVAE MELANIAE.

CXIX. On eſt autem iuſtum vt iunioris quoque in carne Melaniæ vitā deſpiciamus, & neptis magnæ

magnæ Melaniæ tantam virtutẽ tacitam prætereamus, quæ longè forte præstat prudentibus & studiosis vetulis. Hanc ergo ætate iuuenẽ, pietatis autem sententia vetulam, parentes inuitam nuptũ dedere, eam iungentes matrimonio viro vrbis Romę primario. Hæc semper stimulata auię suę narrationibus, tantũ fuit sauciata, vt matrimonio non posset inseruire. Cùm autem ei nati essent duo filij masculi, iique decessissent, tantum eam cepit odiũ matrimonij, vt dixerit marito suo Pipiano filio Seueri qui erat ex Præfectis. Si volueris quidẽ mecum cohabitare vt ratio dictat tẽperantiæ, & te Dominũ agnosco, & profiteor meã vitam esse in tua potestate. Sin autem hoc tibi graue videtur vtpote iuueni: res omnes meas tibi habe, & solũ sine me esse liberam, vt satis faciã meo quod est ex Deo desiderio, facta hæres eius quæ est ex Deo virtutis meæ auiæ, cuius etiã nomen gero. Si enim vellet nos Deus degere in hoc mundo, & frui rebus mũdanis, non filios mihi natos accepisset immaturos. Cùm autem longo tempore inter se contenderent, Deus postea misertus adolescentis, ei quoq; zelum immisit religionis, vt ipse quoque mundi vniuersę renunciaret terrenæ materiæ. adeò vt impletũ fuerit quod scri-
„ ptũ est ab Apostolo. Quid enim scis mulier an vi- 1.Cor.7.
„ rum seruabis? Vicesimo ergo suæ ętatis anno mundo renũciat. Et primum quidẽ omnia sua serica superhumeralia tegumenta dedit altaribus. reliqua autẽ serica indumenta cùm cõscidisset, res diuersas fecit ecclesiasticas. Argentum autẽ & aurum cùm

credidiſſet cuidam Paulo presbytero monacho, id per mare miſit ad Orientẽ. Atque Aegypto quidẽ & Thebaidi decies mille nũmos: Antiochiæ autẽ, & eius partibus nũmos decies mille: Palæſtinæ nũmos decies mille diſtribuit. Eccleſiis autẽ quæ ſunt in occidente, & monaſteriis, & xenodochiis, & omnibus egẽtibus per ſeipſam ſuppeditauit, & ſuppeditat his quadruplo plura. Liberauit autẽ ſeruorum qui voluerũt octo millia. Reliqui enim noluerunt: ſed maluerũt manere cum fratre eius. Omnes autem poſſeſsiones quas habuit in Hiſpania, & in Gallia, & in aliis ciuitatibus, cùm vẽdidiſſet, eas ad tres vſque nũmos diſtribuit. Quæ autẽ habebat in Sicilia, Campania, & Aphrica, ſibi reliquit vt ſuppeditare poſſet monaſteriis & egenis. Hæc eſt ſapientia in primis religioſæ, & quæ mentẽ ſenilem ſuſceperat de pecuniæ materia, Melaniæ iunioris. Hæc autem erat eius exercitatio. Poſt diem vnum comedebat. In principio autem poſt quinq;, variè ancillis ſuis ſeruiens. quas etiã ſecum vnà reddidit exercitatrices. Iam verò ipſa quoq; multos ex ſuis cognatis ducens ad zelum diuinũ, fecit vt ſimiliter atque ipſa religioſè Deum colerẽt. Hæc eſt vita iuuenis Melaniæ per Dominũ noſtrũ Ieſum Chriſtũ.

DE ALBINA.

CXX. Abebat autem ſecum quoque matrem Albinam, quæ ſimiliter exercetur, & ſimiliter rurſus ſeorſum diſpergit ſuas pecunias. Habitant

bitant

bitant itaque in agris. aliquando quidem Siciliæ. aliquando verò Campaniç cum eunuchis quindecim, & virginibus & ancillis.

DE OPIANO.

Similiter autẽ Opianus quoque eius quondam maritus, nunc autem in opere virtutis adiutor vnanimis, qui exercetur cũ triginta monachis, & legit diuinas ſcripturas, ortóque colendo eſt intentus, & congreſsionibus. Non paruo autẽ nos honore affecerunt cùm Romã veniſſemus propter beatum Ioannem epiſcopũ, nos reficientes, & abundãtiſsimis viaticis excipientes, accerſentes æternã vitã Domini noſtri Ieſu Chriſti, & optimæ vitæ inſtitutionis. CXXI. A d eum acceſsit vir procõſularis, nomine Pammachius, qui cùm mũdo renunciaſſet, vitam egit optimã. & ſuas opes partim quidem viuus diſperſit, partim autẽ moriens reliquit pauperibus. De Pãmachio. CXXII. Similiter etiam quidã nomine Macarius ex Vicaria. De Macario. CXXIII. Conſtantius quoque aſſeſſor Præfectorũ Italiæ, inſignes viri & erudítiſsimi, qui peruenerunt ad ſummũ pietatis & religionis. quos exiſtimo adhuc nunc quoque eſſe in carne, optimã inſtituendæ vitæ rationẽ exercentes, beatámque vitam & nulli exitio obnoxiam expectãtes. De Conſtãtio. CXXIIII. Inter quos fuit etiã Paula Romana mater Toxotij, vxor N. ad ſpiritalem vitæ inſtitutionem accõmodatiſſima. De Paula Romana. CXXV. Cui impedimẽto fuit Hieronymus quidam Dalmata. Nam cũ poſſet ſuperare multas, ne dicã

FF ij cunctas,

cunctas, vt quæ ad vitam ex virtute gerendam esset optimo ingenio prædita, eã sua inuidia impediit, ipsam trahẽs ad scopum proprium. Cuius filia

De Eustochio. CXXVI.

nunc quoque exercetur in Bethleem, nomine Eustochium: quam ego non cõueni. Dicitur autem esse tẽperantissima, habens conuentum quinquaginta virginum.

De Venerea. CXXVII.

Inueni autem Veneream Balomeci comitis filiam, quæ onus cameli rectè dispersit, & liberata est à vulneribus quæ oriuntur ex materia.

De Theodora. CXXVIII.

Et beatam Theodoram Tribuni filiam, quæ ad tantam processit egestatem possessionum, vt ipsa eleemosynã accipiens sit mortua.

De Vsia. CXXIX.

In monasterio Hesicha propter mare, noui mulierem nomine Vsiam, longè in omnibus honestissimam.

De Adolia. CXXX.

Et eius sororem Adoliam, quę ipsa quoque vixit in virtute, & non pro eius quidẽ dignitate, sed pro suarum viriũ facultate sibi vixit zelo Dei.

De Basanilla. CXXXI.

Noui autem etiã Basianillam Candiani ducis exercitus filiam, quę ipsa pio & alacri animo virtutem exercuit, & in hodiernum vsque diem certamina acriter exequitur.

De Photina. CXXXII.

Et Photinã virginem summè honestã, filiã Theoctisti presbyteri in Laodicea.

De Asella. CXXXIII.

Vidi autem Romæ quoque Asellam honestam Dei virginem, quæ honestè consenuit in monasterio, mulier longè mitissima, & quæ retinet conuentus, in quibus vidi & viros & mulieres catechesi recenter institutos.

De Auita. CXXXIIII.

Vidi etiam beatã Auitam Deo dignã cum eius marito Priniano, & eorũ filia Eunomia, in omnibus Deo bene placentes, vt apertè facile traducti fuerint à dissoluta & voluptaria vita ad honestam

neſtam & continentẽ vitæ inſtitutionẽ,in his quoque digni habiti vt in Chriſto dormirent,ab omni quidẽ peccato liberi, perfectè in honeſto certamine decertantes,in bona memoria vitam ſuam relinquentes. In ciuitate Ancyra, ſunt multæ quidẽ aliæ virgines, nempe ad decem millia, duo autem vel plura,quæ exercentur,& in omni virtutis inſtitutione militant. omnéſque temperantiæ legibus claræ & inſignes fœminæ, & diuinum certamen ſtudio exequentes. Inter quas principatum obtinet in pietate Magna honeſtiſsima fœmina & probiſsima. Quam neſcio quid ſim nominaturus,virginém ne an viduam. A matre enim vi viro coniuncta, eum tamen variis ineſcans dilationibus, & corporis morbos prætexens, à corruptionis vicio integra & intacta permanſit, vt dicunt eius neceſſarij. Cúmque paulo pòſt deceſsiſſet eius maritus, omnium ſimul facta eſt hæres vnica.& temporalibus deinceps cõmutans æterna, totã ſeipſam Deo obtulit. ſummè curã gerens vitæ quæ ſemper manet.ſuis famulis honeſtè imperans, agens vitam laborioſiſsimam & plenã temperantia. in congreſſu tam ſeuera vt ipſum eius aſpectũ reuererentur etiã excellentiſsimi epiſcopi propter inſignem pietatẽ & religionem. Atque ipſa quidem ſuperuacaneã & nimiam opum materiam,poſſeſsionũ vacuitatis igne conſumpſit.quæ autẽ ſupererant ea conſtituit ad ſubminiſtrationẽ,monaſteriis, ptochotrophiis, xenodochiis, eccleſiis, pauperibus,tranſeuntibus, epiſcopis,orphanis, viduis, & omnibus egentibus De Magna. cxxxv.

ſuppeditans auxiliū, non ceſſabat hilariter operari pietatē latenter & per ſe & per ſeruos fideliſsimos. ab eccleſia non recedens noctu maximè. in omnibus in virtute ſe exercens propter ſpem eius quæ verè eſt vita.

DE VIRGINE QVAE EXCEpit Athanaſium epiſcopum.

CXXXVI. Oui ego Alexandrię virginem, quam offendi natam circiter ſeptuaginta annos. Ei clerus vniuerſus dabat teſtimonium, quòd cùm eſſet iuuenis nata annos circiter viginti, & lōgè formoſiſsima, fugiebatur ab iis qui erant ſtudioſi virtutis propter pulchritudinē, ne inureret eis aliquā labem ex ſuſpicione. Quādo ergo accidit vt Arriani ſtruerent inſidias beato Athanaſio Alexandrino epiſcopo per Euſebium, qui erat eo tempore præpoſitus ſub Conſtantio Imperatore, nefariorum criminū eum accuſantes & calumniantes: vitās iudicari à corrupto iudicio, apud neminē auſus eſt deliteſcere, nō apud cognatū, non amicum, non clericum, non apud aliquem aliū. ſed repēte epiſcopatum ingreſsis præfecti miniſtris & eū quærentibus, accepto ſuo ſtichario & cereo media nocte confugit ad hanc virginem. Illa autē fuit rei nouitate obſtupefacta. Dicit ergo ei epiſcopus. Quandoquidem quæror ab Arrianis, nefariorum criminū ab eis accuſatus: Ne ergo & ego veniā in malam exiſtimationē, & in peccatum coniiciā eos qui

Sticharium eſt interior alba veſtis ſacerdotalis.

qui me volunt afficere ſupplicio,ea de cauſa fugere conſtitui. Mihi ergo Deus reuelauit hac nocte me apud nullũ alium poſſe eſſe ſaluũ, niſi apud te. Illa ergo præ magno gaudio omni eiecta dubitatione, cùm tota eſſet Domini,prõpto & alacri animo occultauit ſanctiſsimũ epiſcopũ ſex annos, quandiu vixit imperator Conſtantius. ipſa & eius pedes lauans, & excrementa expurgans, & in aliis quę erãt ei vſui inſeruiẽs,libróſque ei cõmodans & præbẽs. neque vllus ſex annos nouit Alexãdrię, vbínã ageret beatus Athanaſius epiſcopus.Poſtquã ergo fuit annunciata mors imperatoris Cõſtantij, & peruenit ad eius aures, honeſto & venerabili habitu indutus rurſus noctu fuit inuẽtus in eccleſia. Quem vidẽtes omnes magna ſunt affecti admiratione, vt qui ipſum viuũ accepiſſent ex mortuis, ſimul etiã poſtulãtes eius amici de latebris quæ ab eorũ ignoratione inueniri non potuerant. Reſpondit itaque beatus Athanaſius germanis ſuis amicis.Ea de cauſa ad vos non confugi, vt vere iurare poſſetis. & alioqui etiam propter inueſtigationẽ, ad illam confugi de qua nemo ſuſpicari poterat, vtpote formoſam & iuniorem. duo bona procurans, & illius ſalutem.illi enim profui, & meæ exiſtimationi & ſecuritati.

VITA AMMAE TALIDA.

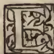

N ciuitate Antinoi ſunt fœminarũ monaſteria duodecim. In quibus conueni etiam Ammam Talida,quę octoginta annos fuerat CXXXVII.

rat in exercitatione, vt narrabat ipſa & eius vicinæ. Vnà cum ea habitabant ſexaginta adoleſcentulæ. Eam autem adeò diligebant, vt ne eſſet quidē clauis aulę monaſterij, vt in aliis: ſed ipſæ ab eius amore detinerentur. Eò autem impatibilitatis proceſsit anus, vt cùm ego eſſem ingreſſus & conſediſſem, ipſa quoque ingreſſa ſit, & vnà mecum ſederit, & magna libertate meis humeris manū impoſuerit.

VITA AMMAE TAOR.

CXXXVIII. N hoc monaſterio erat virgo huius diſcipula, nomine Taor, quæ triginta annos verſata erat in monaſterio. Ea veſtem nouā aut μαφόριον. μαφόριον, aut calceum noluit accipere, dicens, Nō eſt mihi opus, ne etiā cogar progredi. Aliæ enim omnes die dominico progrediuntur in eccleſiā gratia communionis. Illa autem in monaſterio manebat pannis obſita, operi aſsiduè aſsidens. Ea autem fuit tam eleganti aſpectu, vt parū abeſſet quin etiā valde cōſtantes deciperētur eius pulchritudine, niſi inſigne præſidiū habuiſſet tēperantiā, quæ ad metū & verecūdiā deducebat honeſtate impudicos oculos.

DE VIRGINE QVAE renunciauerat.

CXXXIX. Rat quædam alia mihi vicina, cuius vultū quidem non vidi. Nunquā enim, vt aiunt, eſt progreſſa ex quo renunciauit. Cùm autē impleſſet ſexaginta annos in exercitatione cū matre

tre sua propria, erat postea vita excessura. Ad eam autem accedens martyr qui erat in eo loco, nomine Colluthus, ei dicit. Hodie es itura ad Dominũ, & visura sanctos omnes. Veni ergo & prãde nobiscũ in martyrio. Cũ ergo mane surrexisset & se induisset, & in sporta panem accepisset & oliuas, & minuta olera, post tot annos est egressa. & cùm venisset in martyrium, orauit. & cùm toto die obseruasset tẽpus in quo nullus erat intus, & sedisset, rogauit martyrem, dicẽs. Benedic cibos meos, Colluthe sancte, & me in via comitare tuis precibus. Cùm ergo comedisset & rursus orasset, domum venit circa occasum solis. Et cùm dedisset matri suæ opus Clemẽtis Stromatei in prophetam Amos, dixit ei: Da id episcopo relegato. Et dixit ei, Ora pro me. Vado enim ad Dominum meum. & decessit ipsa nocte. Cúmque nec febri laborasset, nec ei caput doluisset, sed seipsam ad sepulturam composuisset, in manus Dei emisit spiritum.

Martyr hic dicitur qui præest martyrio. Martyrium autem est oratorium dedicatũ in honorẽ martyris.

DE VIRGINE QVAE LAPSA est, & egit pœnitentiam.

Vædam virgo exercitatrix manens cum duabus aliis virginibus, se exercuit nouẽ vel decem annis. A quodam autẽ cantore inescata cum eo habuit stupri consuetudinẽ. & cùm vtero concepisset, peperit. Cùm autem in summũ odium venisset apud eũ qui ipsam deceperat, in profundo compunctus est animo. & CXL.

ad eam peruenit mensurã pœnitentiæ, vt in ea perseuerãs se fame vellet occidere, hoc cum lachrymis orans, Deúmq; rogans, & dicens. Deus magne, qui omniũ nostrũ peccata portas, & immensum totius mundi vitium. qui non vis mortem peccatorũ, & eorum qui labuntur interitũ, sed misereris vniuersę creaturæ. est enim voluntas tua vt omnes seruẽtur. Si ergo me quoque quæ pereo vis esse saluã, in hoc mihi tuã ostende bonitatem: & nũc tua ad me perueniant mirabilia. & iube hinc abduci fructũ meæ iniquitatis. Nam nisi hoc fiat, ego hac de causa vel me laqueo suffocabo, vel meipsam disperdã. Cùm sic oraret, fuit exaudita. Nã qui natus fuerat infans non multo post decessit. Ab illo ergo die non amplius conuenit eũ qui ipsam redegerat in seruitutẽ. sed se totam insigniter dedens continentię, ægrotis mancísque ac mutilatis seruiens triginta annos, ita Deum placauit, propiciúmque reddidit: vt cuidam sancto presbytero reuelaretur illam Deo magis placuisse in pœnitentia quàm in virginitate. Hæc autẽ scribo, ne eos qui multa peccãt, & ex animo ac sincerè agunt pœnitentiam contemnamus. sicut hæc beata quæ cor suum contriuit, & in humilitate vitam suam liquefecit, non despecta fuit à Domino eorum qui ducuntur pœnitentia.

DE FILIA PRESBYTERI & Eustathio diacono.

CXLI. Viusdam presbyteri filia virgo in Cæsarea Palæstinæ lapsa, ab eo qui ei vitium attulerat

docta

docta fuerat, vt quendã ciuitatis lectorẽ calumniaretur, & quòd corrupta esset in eũ culpã conferret. Cúmque ferret ventrem, à patre suo examinata, nominauit lectorẽ. Hoc cùm audisset presbyter, conturbatus retulit ad episcopũ. Hoc cùm audiisset episcopus, cõuocauit conciliũ sacerdotum. fecítque vocari lectorẽ, déque eo habuit quęstionẽ, rem examinans. Rogatus autẽ ab episcopo rẽ non fatebatur lector. Nam quod factũ non fuerat, quomodo dici poterat? Aegrè ergo ferens episcopus, grauissima voce ei dicebat. Non fateberis lapsum tuum, & ages pœnitentiam ò infelix, & plene immundicia? Respõdit lector. Rogo te. Dixi id quod res est, hác rem ad me nihil pertinere. Planè enim culpa careo, vt qui de ea ne cogitauerim quidẽ. Sin autẽ vultis audire id quod non est, dicam, Feci. Hoc cùm ipse dixisset, deposuit eũ episcopus ab officio lectoris. Post hoc accidens ad pedes episcopi, rogauit dicẽs. Si hoc tibi visum est Domine episcope, vt quoniã dixi, Næ, lapsus sum, sim separatus à cõmunione, & non sim dignus esse clericus tuę sanctitatis, iube vt mihi ab hoc tempore ea detur in vxorẽ. Neque enim ego sum deinceps clericus, neque illa virgo. Cùm hæc audisset episcopus & presbyter, eã tradidit pater eius lectori. sperans fore vt iuuenis bene esset in eã affectus, & alioqui credẽs non posse eum excindi à consuetudine. Cùm eam autẽ adolescens accepisset in manus ab episcopo, & eius patre, eáq; esset cõsolatus, abduxit & deposuit in monasterio mulierũ, rogans eam quæ illic erat prima ministra

fraternitatis, vt eam illic tolerarent vſque ad partũ eius. Illa verò relicta in monaſterio, lector abiens ſeipſum incluſit in cella ſordida, vitę ſummã ſuſcipiens aſperitatẽ, & ad Chriſtum accedens in corde contrito cũ multis lachrymis & gemitibus, dicens. Tu Domine meas actiones noſti, qui ſcis omnia. quem nihil latet. neque eſt vllus locus occultus in quo quis ſe abſcondat à tua quæ omnia aſpicit poteſtate. qui vides omnia priuſquã fiant. Tu ſolus vides profunda cogitationũ. & omnis mentis conceptio à te cernitur perinde ac ſi aſpiciatur oculis. Tu cùm cogitatorũ ſis acer examinator, perfectè iudicas. Tu es qui eos arguis, qui appetũtur calumniis, cui nihil placet iniuſtũ. Omne autem momentum ſtateræ iuſtitiæ eſt à te ſemper, qui es lux ad quã nõ patet aditus: & omne opus hominis eſt corã te. Eſt ergo tui iuſti & immutabilis iudicij, ius quoque meũ pronunciare. Efficaciter autẽ orante adoleſcẽte, & in ieiunio diligenter perſeuerante, intra breue tẽpus adfuerunt dolores eius partus. Cúmque adueniſſet hora, adfuit etiam iuſtũ Dei iudicium, afferens vehementem & intolerabilem dolorẽ ei quæ fuerat calumniata. gemituũ immẽſa multitudo. labores partus inenarrabiles. inferni ſuppliciorũ viſiones terribiles, hanc miſerã fortiter obſidentes. & infans propter magnitudinẽ nõ prodibat ex ytero. Pręteriit dies primus & ſecundus, & dolores erant intolerabiliores. Aduentauit tertius & quartus, & ſecutus eſt dolor multis partub⁹ grauior. Quintus & ſextus & ſeptimus tenebroſus. & infelix mulier

ex multo dolore versabatur in inferis. In omnibus his diebus mansit neque omnino cibũ sumens, nec tantillum somnũ videns. sed luctibus, & grauissimis dolorũ tormẽtis succedẽtibus, post hęc omnia, viciatæ & falsæ accusatricis cor inflexibile, victã à Dei potestate quæ non cadit sub aspectum, intolerabilibus doloribus addidit etiam cõfessionem, lugubri voce exclamans. Hei mihi misera, venio in periculum ne pereã, vt quę in duo mala inciderim, nempe in calũniam & fornicationem, & amissa virginitate sum tradita detractioni: & cùm mihi sit ab alio allatum vitium, accusaui lectorẽ. Cùm hæc autẽ audiissent virgines monasterij, patri eius omnia renunciarunt. Pater autem veritus ne condẽnaretur vt calumniator, silet duos dies. rursus autem misera, se inuicẽ excipientibus acerbis afflictabatur doloribus, cùm non posset deinceps vel viuere vel mori. Cúmq; id effugit, oritur dies octauus, & rursus nonus, grauissimis perpetuarũ vertiginum tenebris eã offuscantes. Cùm ergo eius magnos eiulatus non ferret conuentus, hæc cursim festinantes renũciant episcopo, iam esse nonũ diem ex quo illa cõfitetur se accusasse lectorẽ, nec posse parere, quòd ipsum sit calumniata. Episcopus autẽ cùm hæc audiisset à virginibus, ad lectorem mittit duos diaconos, ei omnia significãs. & vt pro ipsa oraret, vt misera mulier liberaretur ab iis necessitatibus. Egregius autẽ adolescens, neq; eis dedit responsum, nec aperuit ostium. sed à quo die ingressus est in cellã, non exiit, implens consuetã regulã ieiunij, & Deo

preces

preces fundens. Flexus autem pater, & filię suæ misertus, veniens ad episcopũ, eũ valde rogauit vt pro ea orationes fierẽt in ecclesia. Et cùm pro ea preces fusæ essent ab omnibus ad Dominũ, ne sic quidem misera liberata est à necessitate. Eius enim qui per calumniã fuerat accusatus, orationes Dominũ mouentes, arcebant ne eorũ preces admitterentur. His sic gestis surgens episcopus iuit ad cellã in qua erat lector. & cùm pulsasset ostium, nolebat is aperire. Cùm diu autem foris fuisset episcopus, ille autem intus, iubet episcopus tolli ostium. & ingressi inuenerunt adolescentem in oratione perseuerãtem, & humi procumbentem. Quem multum rogans episcopus, ei dicit. Frater Eustathi lector, In apertum prolata calumnia Dei prouidentia, & exauditis tuis orationibus, miserere eius quæ in te peccauit, quæ tormentorum flagellis fuit excruciata. Miserere deinceps miseræ, & surgens solue quod ligasti. precibus enim hæc patitur. & dic Domino vt eã liberet à partu ventris. Cùm autem inclitus lector intensè oraret simul cũ episcopo, statim misera liberata est à necessitate, enixa infantem. rogans omnes vt ei remitteretur iniquitas ipsius iusti intercessione. & illum egregiũ virum habuerũt omnes deinceps loco martyris. Nã cùm se deinceps liberasset ab omni solicitudine, peruenit ad summũ vitæ quæ ex virtute agitur: adeò vt is sit dignus habitus spiritali gratia. Hæc autẽ scripsimus, ne quis calũniatus illaqueetur his inimici retibus, & incidat in dolores carnis intolerabiles, sicut hæc prius

scripta

ſcripta eſt falſa accuſatrix. poſtquā autē à corpore fuerit liberatus, tradatur æternis intolerabilib⁹ tormētis, & quæ nunquā deſinent. Deum enim ad irā prouocat is qui calūniatur. Qui autem per calumniam accuſatur, idque fert pio & æquo animo, & eius in apertū prolationem permittit precibus, expectans iuſtum Dei iudiciū, ſicut hic à Chriſto coronatus, is & , quoad eius fieri poteſt, laudatur & in honore habetur; & æternam corónā cōſequitur. Diſcamus ergo quā ſint inſuperabiles vires orationis, quæ & fideles confirmat, & peccatorū miſeretur, & flectit ac mouet omniū creatorē, & eos coronat qui ſe ex virtute rectè gerunt, & eis qui in ea perſeuerant, largitur regnum cœlorum.

VITA SANCTAE SILVANIAE.

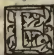
ILlo tempore contigit vt nos ſimul nauigaremus ab Aelia in Aegyptum, deducentes beatam Siluaniam virginem, vxorem autē fratris Rufini, qui fuit ex Præfectis. Inter quos erat etiam nobiſcū Iubinus, tūc quidem diaconus, nunc autem epiſcopus eccleſiæ Aſcalonis, vir pius & eruditus. Cùm autē vehementiſsimus nos æſtus inuaſiſſet, & perueniſſemus Peluſiū, accidit vt Iubinus accepta pelui, pedes & manus palmis lauaret aqua frigidiſsima. & poſtquam lauiſſet, ſuper pelliculam humi ſtratā requieſceret. Cùm autem illa id aduertiſſet, vt mater ſapiēs germani filij, eius increpauit molliciem, dicens. Quī in animū indu-

CXLII.

De Iubino. CXLIII.

cis, illam agens ætaté, viuente adhuc tuo sanguine, vsque adeò tuam fouere carunculam, non sentiens damna quæ ex eo oriuntur? Confide, confide. ecce ago annũ ætatis sexagesimum. Pręter extrema manuum mearũ, non pes meus aquã tetigit. non vultus, neque vllũ ex membris meis. etiamsi me variæ inuaserint ægritudines. & cùm à medicis cogerer vti balneo, non induxi in animũ carni reddere debitum. non in lecto quiescens, non lectica vsquam gestata ingrediens. Hæc cùm esset doctissima, doctrinam amore cõplexa, noctes mutabat in diem, omnia antiquorũ qui cõmentarios ediderunt scripta percurrens, Gregorij, & Stephani, & Pierij, & Basilij, & quorundam aliorũ pręstantis virtutis virorum vigintiquinque myriadũ. nõ leuiter, nec temerè hæc percurrẽs, sed elaboratè septies vel octies vnũquenque librum perlegẽs, vt horum verborum gratia in altum erigeretur, spe bona seipsam auem efficiens spiritalẽ, & ad Christum euolans, immortales ab ipso acceptura remunerationes.

DE OLYMPIA.

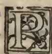
CXLIIII. Ius vestigia est secuta, & omnem virtutem diuinæ vitæ spiritalis, in primis veneranda & honesta Olympias, & quæ vitæ quæ fert in cœlũ summo zelo tenebatur, diuinarũ scripturarum sententiã secuta in omnibus. Fuit autem secundum carnẽ filia Seleuci ex comitibus. vera autẽ Dei filia secundũ spiritum. neptis autẽ Ablauij qui

erat ex Præfectis.aliquot autẽ dies ſponſa Nebridij qui fuit ex Præfectis Cõſtantinopolis. Ipſa autẽ reuera fuit vxor nullius. dicitur autẽ dormiiſſe virgo incorrupta,effecta diuini verbi cõuictrix,cõiux autẽ totius veræ humilitatis. cõmunicãs & miniſtrãs omnibus egentibus.Ipſa cũ omnes illas infinitas & immẽſas diſperſiſſet diuitias, abſolutè & indiſcriminatim opẽ ferebat omnibus.Non enim vrbs,nõ rus,nõ ſolitudo, mãſit expers largitionũ huius inclitæ virginis. Sed & eccleſiis ſuppeditauit ad donaria deputata ſacrificio. & monaſteriis, & cœnobiis,& xenotrophiis & cuſtodiis,& relegatis.& vt ſemel dicã, in omnẽ orbẽ terræ diſperſit eleemoſynas.Hęc beata proceſsit vſque ad extremũ terminũ humilitatis,vltra quẽ nihil poſsit inueniri amplius. vita ſine vlla inani gloria.ſpecies nequaquã ficta.benigni mores.facies nõ fucata.corpus florẽs.mẽs nõ glorioſa. animus ab arrogãtia alienus. cor minimè turbulentũ.ſomni expers vigilia.ſpiritus nõ curioſus.charitas immenſa. quæ cõprehendi non poteſt cõmunicatio.vilis & contempta veſtis.infinita continentia.recta cogitatio.in Deũ ſpes æterna, cum eleemoſyna quę non poteſt narrari.ornamentũ omnium humilium. cui multæ ſunt accenſæ tentationes ex operatione eius qui eſt ſua ſponte malus & omnis boni expers, nempe Dæmonis. quæ pro veritate non parua adiit certamina. quæ noctu & diu affatim vixit in immenſis lachrymis.Omni humanæ naturæ ſubiecta propter Dominum.cum omni pietate ſanctis ſubdita epiſcopis. venerans presbyteratum.

teratum. honorans clerũ. reuerens exercitationem. suscipiens virginitatẽ. opem ferẽs viduitati. curam gerens orbitatis. protegens senectutem. ęgrotos inuisens. peccatorũ miserens. errantes in viam deducens. in omnes vtens misericordia, profusè autem in pauperes. multísque infidelium in catechesi institutis vxoribus, etiam ad victum eis ferens auxilium, semper memorabile nomen benignitatis reliquit per totam vitã. A seruitute in libertatem innumerabilium seruorũ restituẽs examina, reddidit eos honore ęquales suę nobilitati. vel potius, si vera dicere oporteat, facti sunt hac sancta habitu nobiliores. Neq; enim eius indumentis inueniri potuit quidquã vilius. Nam iis etiã qui sunt pannis valde obsiti, indigna erãt huius sanctæ tegumenta. Tãta autem erat eius mãsuetudo, vt etiam longè superaret simplicitatem ipsorum puerorũ. Nulla vituperatione à vicino quidem vnquam inuenta est apud hanc quæ Christum gestabat. sed omnis eius vita non vitalis, erat in cõpunctione & frequẽti profluuio lachrymarum. & potius videre licebat fonti æstate sua deficere fluenta, quàm huius non sublimibus & Christum semper videntibus oculis lachrymas deficere. Et quid in his immoror? Quo enim magis meus versabitur animus in duræ instar saxi animæ narrãdis certaminibus & virtutibus, eo magis inuenientur verba à factis remotiora. Nec me existimet aliquis hæc splendidè & magnificè colligere de hac vel maximè impatibili, & perquirere reliquias totius Olympiadis, quæ fuit preciosum
vas

vas sancti spiritus. sed qui his oculis viderim huius beatæ vitã & angelicam institutionẽ, vt qui fuerim spiritalis huius germanus amicus, & eius cognatis familiarissimus. adeò vt multæ eius pecuniæ sint à me ex eius sententia distributæ. Hæc ergo non amplius de cętero quę sunt carnis sapiẽs, subiecta principatibus, obediens potestatibus, venerans presbyteratum, honorans vniuersum clerum, confessione quoque digna est habita pro veritate, importunorum maledictorũ multis acceptis procellis. Cuius vitam inter confessores referunt, quicunque pij habitant Constantinopolim: vt quæ proxime mortẽ periclitata sit in iis quæ sunt ex Deo certaminibus: & in his mortua beatã accepit gloriã. & in infinito seculo coronata põpam agit, nulli interitui obnoxias, cum sanctis & sibi similibus, in sempiternum mansiones habitans, & bonorũ operum à Christo Domino cum fiducia accipiens remunerationes.

DE CANDIDA.

Ost hanc ęquali quoque modo in Domino viuens, beata Candida, Traiani vxor ducis exercitus, cùm & ad summã peruenisset honestatem, & rationi cõuenienter ornasset ecclesias, & venerata esset episcopos pro dignitate Christi sacramentorum, & omnẽ Christi clerum apertè honorasset, & suam filiã instituisset in sorte virginitatis, eã præmisit ad Christum, donum suorũ ilium. postea autẽ ipsa quoque, temperãtia & castitate & CXLV.

pecuniæ dispersionibus filiam suam est consecuta. Hanc ego vidi egregiam mulierẽ tota nocte laborantem & molentẽ, & propriis manibus faciẽtem panem oblationis, ad vires corporis deprimendas: & dicentem. Cùm non sufficiat ieiuniũ, hanc ei do sociam laboriosam vigiliã, vt Esau dissoluam, eneruémque lasciuiã. Ea ab iis quæ sunt sanguine prædita & animata omnino abstinuit. nisi quòd sumebat pisces & oleũ & olera. ídque solum in die festo. Omni autem alio tẽpore contenta erat oxycrato & pane arido. In hac vitę asperitate, cùm beata requie obdormiisset hæc mulier inclita, nunc fruitur bonis æternis, quæ sunt parata iis qui dilexerũt vitam quæ ex virtute agitur.

DE GELASIA.

CXLVI. Onsequenter zelo huius bonæ fœminæ, veritatis viam ingressa est, piè trahens iugũ virginitatis, in primis venerãda Gelasia, cuiusdam Tribuni filia. Huius optimę hęc fertur virtus, quòd sol nunquam occidit super eius dolorem. nõ aduersus seruũ. non aduersus ancillam. non aduersus aliquem alium. Hæc beata cùm effugisset viam eorum qui sunt acceptæ iniuriæ memores, quę fert ad mortem æternam, euasit hunc malũ diaboli stimulum, nempe odij & maleuolentiæ. & cùm desideraret æternam peccatorum remissionem, remisit parua delicta, vt ipsa quoque inueniret maiorum remissionem.

DE IVLIANA.

QVædam nomine Iuliana, virgo in Cæsarea Cappadociæ, dicta est esse & doctissima & fidelissima. quæ Origenem scriptorem fugientẽ gentilium insurrectionem excepit, eum duos annos occultans. suis sumptibus & suo ministerio virum alens. Inueni autẽ hęc in antiquissimo libro scripto versibus, qui quidem scriptus erat manu Origenis. Hunc librũ inueni ego apud Iulianam virginem in Cæsarea, qui apud ipsam erat occultus. Dicebat autẽ se accepisse à Symmacho interprete Iudæorum. Non fuit autẽ alienum ab instituto opere, posuisse virtutes harũ fœminarum. sed vt sciamus, quòd ex diuersis occasionibus licet lucrari, si velimus. CXLVII.

DE FOEMINA NOBILISSIMA quæ fuit semper virgo.

IN alio libro antiquissimo, scripto ab Hippolyto, qui fuit familiaris apostolorum, inueni talem narrationem. Fuit quædam nobilissima virgo & formosissima, quę in vita ex virtute agenda exercebatur Corinthi. Hanc illo tempore detulerunt ad iudicem qui erat gentilis in tẽpore persecutorum, vt quę maledictis incesseret, & tempora, & imperatores, & simulachra. Proponebant autem eius pulchritudinẽ harum rerum cauponatores, impio iudici fœminas insano amore CXLVIII.

 deper-

depereũti. Is verò,equinis auribus, & fœminas insanè amantibus cogitationibus, accepit calũniam. Ea autem producta ad hominem sceleratũ, multo magis insana captus est intẽperantia. Postquam autem omnibus aduersus eã adhibitis machinis huic Dei homini persuadere non potuit, variis tormentis subiecit fortem fœminã. Postquam autem ne in his quidem id quod volebat est assecutus, vt qui nõ posset eam abducere à Christi confessione: in eã insaniens crudelis, nõ tradit eam tormentorũ cruciatibus. sed castam & temperantem fœminã ponens in prostibulo, iussit ei qui eas possidebat, dicens. Hãc mihi cape: & tres nummos ex ea ad me defer quotidie. Is autem aurũ exigẽs ex turpi actione, eã tradidit volentibus in officina abominãdi flagitij. Cùm hæc ergo nouissent qui tenebantur insano amore mulierũ, assidebant sceleratæ exitij officinæ, mercedem dantes inhonestæ operationis. Illa autẽ virgo honestissima & in primis venerãda, & verba declinans quæ possent ad fraudem pellicere, suppliciter eis dicebat, rogans. Habeo vlcus in loco occulto, quod mirandũ in modũ malè olet. & timeo ne vos mei odiũ capiat propter vlcus auersandum. Cõcedite ergo mihi paucos dies. & tunc licebit vobis vel me habere gratis. His verbis persuasos intẽperantes amandabat beata. Assiduis autẽ precibus Deum placans, & cõpunctis supplicationibus, eũ inflexit ad misericordiã. Attendens ergo Deus qui nouit cogitationes, quomodo casta pudicitiæ curã gerebat ex animo, in illis diebus pro salute omniũ

tale

tale quid struxit. Quidã adolescens magistrianus, specie formosus, mente pius, cui Deus zelum immisit spiritalem adeò ardentẽ, vt etiam mortem contẽneret: Is cum prætextu intẽperantiæ eo accessisset, profundo vespere ingreditur ad eũ qui illas alebat, & dat ei quinq; nũmos, & dicit ei. Concede mihi manere hac nocte cum hac puella. In locũ ergo occultũ cũ ea ingressus, dicit ei. Surge, serua teipsam. & cùm eã suis vestibus induisset, tunica, camisia, & chlamyde, & omnibus virilibus, dicit ei, Egredere, te summa chlamydis parte contegens. Quæ cũ sic fecisset, & se totã signo crucis muniisset, egressa ex illo loco omnino ĩcorrupta & impolluta, seruata est Christi gratia, & causa adolescẽtis, qui eã suo sanguine liberauit à turpi vicio. Sequẽti autem die res fuit cognita: & productus est Magistrianus ad sæuissimũ iudicem. Cùm autẽ strenuũ Christi athletã examinasset impius, & omnia didicisset, iussit eũ obiici bestiis. vt etiã malis infestus dęmon in eo afficeretur ignominia. Nam cùm existimasset virũ fortem in nefariũ inücere suppliciũ, eum effecit duplicẽ Christi martyrẽ, vt qui & pro sua anima pręclarè decertauerit, & pro illa beata in laboribus strenuè perseuerauerit. Quocirca dupli ci honore & duabus coronis dignus est habitus à Christi benignitate. De Magistriano. CXLIX.

DE VXORE VIRI SENATORII.

MEmini autẽ alterius quoque historiæ. & bonum est eam non præterire. Dicitur de Magnentino CL.

gnentino insurrectore, quòd habuerat stupri consuetudinem cum multis gentilibus: & animũ adiecerat vt rem etiã haberet cum Christianis. Ex auté malebant mori, quam prodere pudicitiã. Cùm ergo venisset in vnã vrbem, amauit quandam vxoré viri senatorij ex Præfectis. Timore autem affectus eius maritus dixit ei. Mitte, tolle eam. Cùm autem venissent ad eã milites, dixit eis mulier. Expectate parumper donec mũdũ meum cõponam, cui sum assueta. Ingressa auté suum cubile, accepto ense, eũ suis infixit visceribus. Audiant virgines & erubescant, quæ profitentur se Christũ habere sponsum, & parua eũ produnt libidine. Nobis auté det vnicuique Deus seruare virginitatem, & exultantibus
Psalm.118. » clamare cum psalmographo. Cõfige in timore tuo
Galat.2. » carnes meas. A iudiciis enim tuis timui. &, Viuo
» auté iam non ego: viuit verò in me Christus. Concedatur auté vt vos quoque dicatis sobriæ. Ego patrueli meo, & patruelis meus est mihi, aliquando quidé sponsus, aliquando verò frater: vt nihil cogitetur carnale. Si enim audieris spõsum & sponsam, significat spiritalem vnionem cum patre. Vidimus auté alios quoque patres & monachos per totam Aegyptum, multas virtutes & signa faciétes. quorum non meminimus propter multitudinem. sed pauca pro multis narrauimus. Quid enim dixerit aliquis de superiori Thebaide quæ est per Syenem. in qua sunt viri valde admirabiles, & multitudo monachorũ infinita. quorũ non crediderit aliquis vitæ instituta, vt quæ vitam humanã superant. qui etiam

etiã mortuos in hodiernũ vſque diẽ ſuſcitant, & ſuper aquas ambulant, ſicut Petrus: & quidquid Seruator per ſanctos effecit Apoſtolos, ea nũc quoque efficit. Sed quia magnũ imminebat periculũ, ſi vltra lyco trãſiremus, propter latronũ irruptionẽ, nõ auſi ſumus videre illos ſanctos. Neq; enim prædictos patres vidimus ſine periculo: neq; ſine labore aſpexim⁹ ſacras has fœminas: ſed multa prius paſsi, & propemodũ periclitati, vix aſſecuti ſumus vt ea videremus. Septies enim in mortẽ incidimus. In octauo autẽ malũ nos non attigit, cũ Deus nos oĩno ſeruaſſet. Semel enĩ quinq; dies & noctes ambulãtes per ſolitudinẽ, fame & ſiti propè fuimus exanimati. Aliquando autẽ in acutas & aſperas paludes incidẽtes, & pedes noſtros perforãtes, vt dolores eſſent intolerabiles, propemodũ frigore enecti ſum⁹. Tertio autẽ, cœno ad lũbũ vſque inhæſimus, & nõ erat q̃ eriperet: & has beati Dauid voces exclamauimus. Saluũ me fac Domine Deus, quoniã, ingreſſæ ſunt aquæ vſque ad animã meã. Infixus ſum in lutũ ꝓfundi, & nõ eſt ſubſtãtia: &, Serua me à luto, vt ne infigar. Quartũ autẽ fuit aquæ multitudo q̃ affluxit ex Nili incremento, cũ quatuor dies per aquas ambularem⁹: & in oſtiis propemodũ obrutis. Tũc clamauim⁹, dicẽtes. Ne nos demergat tẽpeſtas aquę: nec me deuoret profundũ. Quinto autẽ incidimus in latrones in littore maris, veniẽtes in Diolcon: qui nos etiã eouſque ſunt perſecuti volẽtes cõprehẽdere, donec nobis paruus relinqueretur ſpiritus, vt qui nos decies mille paſſus eſſent perſecuti. Sexto autẽ, Nilũ nauigantes, propemodũ euerſi ac

Pſal. 68.

,, menter. Confeſsionem & decorem induiſti, ami-
,, ctus lumine ſicut veſtimento. Extendens cœlum
,, ſicut pellem: & alia quæcunque docent vim eius
,, ſapientiæ. Et rurſus, Dominus regnauit, decorem
,, eſt indutus: indutus eſt dominus virtutem, & præ-
,, cinxit ſe. Etenim direxit orbem terræ qui non com
,, mouebitur. Et hic quoque ſimiliter fuit prædica-
ta & ſapientia & pulchritudo & potentia: & alibi.
,, Speciosus forma præ filiis hominum. Hic autem
humanam quoque Dei verbi laudibus celebrauit
,, pulchritudinē. Laudat autem etiam ſapientiā. Dif-
,, fuſa eſt enim, inquit, gratia in labiis tuis. Oſtendit
,, etiam potentiam, cùm dicit, Accingere gladio ſu-
,, per fœmur tuum ô potens. Specie & pulchritudi-
,, ne tua intende, proſperè procede, & regna. Propter
,, veritatem, manſuetudinem & iuſtitiam. Hæc e-
,, nim ſunt eius opes & pulchritudo & potentia.
,, Porrò autem Eſaias quoque clamat. Quis eſt hic *Eſa. 3.*
qui venit ex Edom? Rubor veſtimentorum eius ex
Boſor. Hic eſt ſpecioſus in veſte ſua, nempe vi cum
fortitudine. Neque enim humana veſtis diuinam
operuit pulchritudinem. Sed ea quoque indutus,
ſplendores emittit ex ſpecie, adeò vt vim afferat vi-
dentibus, & illiciat ad amorē. Hoc etiam ad eum
dicit ſancta ſponſa, loquens in cantico canticorū.
,, Vnguentum effuſum nomen tuū. Ideo te dilexerūt
,, adoleſcētulę, traxerunt te retro. Ad odorē vnguētō *Cant. 1.*
,, rū tuorū cucurrerunt. Iuueniles enim animæ bonū
tuū odorē participātes, currunt te deſiderātes com
prehēdere: & odore, tanquā quadā catena, irretitæ,

non inducunt in animum vt perfringant vinculum: est enim dulce, & quod voluntariè est eis illigatum. His consentiunt etiam verba diuini Pau-
2.Cor.2. „ li. Christi bonus odor sumus, in iis qui salui fiunt,
„ & in iis qui pereunt: aliis quidem odor mortis ad
„ mortem: aliis verò odor vitæ ad vitam. Cùm ergo & eum esse pulchrum doceantur à diuina scriptura, & habere diuitias quæ verbis explicari nequeunt, & esse fontē sapientiæ, & posse omnia quæ vult, esséque clementia & benignitate infinita, & ex eo scatere fontes mansuetudinis, & in omnibus velle homines solùm beneficio afficere, & innumerabilia genera beneficiorum à viris diuinis doceantur, suauibus telis charitatis fuere vulnerati: & cùm sint mēbra sponsæ, cum illa clamant. Vulnerati nos à charitate. Clamat enim magnus Ioan-
Ioan.1. „ nes. Ecce agnus Dei, qui tollis peccatum mundi.
Esa.52. „ Propheta autem Esaias, tanquam facta quæ erant
„ futura prædixit, dicens. Ipse vulneratus est pro-
μεμαλακισται. „ pter iniquitates nostras, & infirmatus est propter
„ peccata nostra. Disciplina pacis nostræ super
„ ipsum. Vibice eius sanati sumus, & alia quæ de salutaribus persequitur passionibus. Porrò autem
Rom.8. „ Paulus quoque prædicat clamans. Qui proprio fi-
„ lio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit
„ ipsum, quomodo non vnà quoque cum ipso no-
2.Cor.5. „ bis omnia largietur? Et rursus, Pro Christo lega-
„ tione fungimur, tanquam Deo rogante per nos.
„ Rogamus pro Christo, reconciliamini Deo. Eum
„ enim qui non cognouit peccatum, Pro nobis peccatum

ctum illius consolationis: puerum autem cùm ad adolescentiæ ætatem peruenisset, iussus est Deo qui dederat offerre in sacrificium: & reddere ei donum qui id fuerat largitus: & effici sacrificus fructus promissionis: & offerre in sacrificium magnum fontem gentium: & manus cruentare sanguine vnigeniti filij. Sed tamen cùm hęc omnia & his adhuc longè plura haberet sacrificium, non contradixit patriarcha, neque produxit iura naturæ: neque promissa adduxit in medium: neque quòd is in senectute ipsum erat alturus & deinde sepulturus, reuocauit in memoriam: sed omni humana abiecta ratiocinatione, cùm desiderium desiderio opposuisset, & legi legem obiecisset, legi naturæ, diuinam, profectus est ad sacrificium, plagam illaturus citra hæsitationem, nisi citò munificus ac liberalis Deus, accepta eius animi alacritate, cædem prohibuisset. Sed nescio an vlla suffecerit oratio ad narrandam eius amoris magnitudinem. Qui enim ne filio quidem pepercit vnigenito, quoniam hoc iussit is quem amabat, quem non propter eum despexisset? Quinetiam ipse quoque magnus Isaac eandem charitatem habuit in Dominum: & eius quoque filius Iacob patriarcha. Vtriusque autem in Deum amorem diuinæ scripturæ celebrant. Porrò autem ipse quoque Deus vniuersorum, nusquam ramos separat à radice: sed seipsum Deum nominat Abrahæ, Isaac & Iacob. Horum pius fructus quoque est Ioseph: qui & inter iuuenes erat senex: & inter senes fortis & generosus: cuius amorem in

Deum neque consumpsit inuidia: neque extinxit seruitus, neq; dominę dissoluerunt blanditiæ, neq; minæ ac terrores vt marcesceret effecere: nō calumnia & carcer & temporis lōgitudo prostrauit, non potestas, copiæ, opes & delitiæ ex animo expulere: sed similiter perseuerauit & eū qui amabatur aspicere, & eius Leges implere. Hāc charitatē cùm possedisset Moses, in regia viuere contemnens, maluit affligi cum populo Dei, quàm ad tempus frui peccato. Et quid opus est vltra modum extendere orationē? Diuina enim charitate vniuersus ordo prophetarum vtens & exornatus, & perfectisimè se gessit ex virtute, & reliquit gloriam semper memorabilē. Iam verò chorus quoque apostolorū, & populi martyrum, hoc igne accepto, contempserunt quidem omnia quæ videbantur: cuiuis autem vitæ iucundissimæ mortis innumerabilia genera prætulerunt. Capti enim amore Dei pulchritudinis, cùm Dei amorē in nos considerassent, & innumerabilia cum animis cogitassent beneficia, turpe duxerunt, neque illam quæ verbis explicari non potest desiderare pulchritudinem, & ingrati esse in benefactorem. Ea de causa ad mortē vsque ea quæ fuerant cum eo pacta conuenta obseruauere. Huius quoq; pulchritudinis amore capti noui Athletæ, quorum vitam breuiter conscripsimus, ad magna illa, & quæ humanam vincunt naturam, prosilire certamina. Hoc autem eos apertè diuinæ docuere scripturæ. Canunt enim cum magno Da-
Psal. 103. „ uid. Domine Deus meus magnificatus es vehementer.

millies:adeò vt quodã die cũ eo dęmõ pactus sit & dixerit, Paciscere mecum te vel semel peccaturũ: & quã mihi in hac vita dixeris,eã ad te adducã.Et rursus cũ aliquãdo quatuordecim noctes cũ eo depugnasset, vt mihi narrauit, & noctu traxisset, ipsum est allocutus,dicens.Noli adorare Christũ,& ad te nõ accedã,is respõdẽs dixit.Propterea eũ adoro,& innumerabilibus amplius partib⁹ glorifico,& adorabo,quoniã hoc te malè habet.In cẽtũ & sex venit ciuitates,& in plurimis est etiã aliquo tẽpore versatus.Mulieris nullã habuit experientiã ne in somnis quidẽ,nisi si se somniaret belligerari.Ter eũ noui escu lẽta accepisse ab angelo. Quodã die cũ in extrema solitudine ne micã quidẽ haberet, inuenit in pelle ouina tres panes calidos paxamidios: aliquãdo rursus vinũ & panẽ. Aliquãdo rursus venit ad eũ vox, dicens. Noui tibi deesse cibos:vade & accipe ab N, frumentũ & oleũ. Cũ ergo venisset ad illũ ad quẽ missus fuerat,is ipsi dixit.Iussit quidam te accipere triginta modios frumẽti,& duodecim sextarios olei. De eo poterò gloriari ac prædicare qualis esset: quẽ noui sæpe esse lachrymatũ propter eos ꝙ ex necessitate laborabãt inopia.Prębebat ergo si quid habebat,carne excepta. Noui etiã eũ esse lachrymatũ propter eũ qui ceciderat in peccata & eũ qui ceciderat adduxisse lachrymis ad pœnitẽtiã.Is mihi aliquãdo hoc narrauit. Deũ rogaui,vt neminẽ cõpũgeret maximè ex diuitib⁹ & improbis, vt mihi aliquid darẽt quod esset ad vsum necessariũ. Mihi aũt hoc sufficit,ꝙ dignus sim habitus qui horũ omniũ meminissem quæ scriptis mandaui.Non enim sine

Dei numine hoc factũ est, vt mẽs tua moueretur vt iuberes me hũc librũ scribere, scriptis, inquã, tradere vitã horũ virorũ. Tu autẽ fidelissime Christi serue ac venerãde Lause, & caput mihi amicissimũ & maximè germanũ, hũc librũ lubẽter legẽs, magnã tuæ immortali animę prębebis vtilitatẽ in iustorũ resurrectione, inclitorũ rectæ vitæ athletarũ instituta, labores, & tãtã tolerãtiã, vitæq; duriter actæ patiẽtiã assũmẽs. Quamobrẽ ea prõpto & alacri animo sequere, bona & incorrupta spe nutritus, semper retro videns dies qui antè sunt breuiores: & ora pro me: teipsum cõseruans alienũ à reprehẽsione & custodiens integrũ: qualẽ te noui & habui, à cõsulatu Tatiani vsq; in hodiernũ diẽ: & qualẽ te rursus noui meliorẽ moribus, & electũ prępositum in cõseruãdo maximè pio cubili. Nã cũ sis in tãta dignitate in tot & tãtis pecuniis, & tanta potestate, nõ fecisti peius quã Dei postularet metus. Is est Christo dedi-
Matth. 4. ,, catus qui audiit à diabolo. Hęc omnia tibi dabo, si
,, cadens adoraueris me. Sed eum Dominus pudore
,, affecit, dicẽs, Vade post me. Quẽ quidẽ tu quoque imitãs, fluẽtibus expulsis diuitiis, & adũbrata gloria vitæ præsentis, cœlestẽ desiderasti & incorruptã vitã, regnũmq; æternũ, & manentẽ gloriã, & bona arcana quę neq; oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascẽderunt. Quorũ nos Dominus efficiat hæredes cũ sanctis eius patriarchis & prophetis & apostolis & martyribus, & iis quorum mentionem fecimus in hoc libro, gratia ipsius Seruatoris nostri Iesu Christi. Cum quo patri gloria cum sancto spiritu. In secula seculorum. Amen.

BEATI THEODORETI ΘΕΟΦΙΛΗ'Σ, ID EST RELIGIOSA HISTORIA.

OPTIMORVM virorum, & qui in virtute præclarè se exercuere, pulchrũ quidem est videre certamina, & oculis haurire vtilitatẽ. Quæ enim laudantur, dum cernũtur, & digna videntur quæ possideãtur, & amplectenda amoréque prosequenda existunt, & ad ea cõparanda spectatores inducunt: afferunt autem nihilo secius non mediocrem quoque vtilitatem, eiusmodi rerum rectè & ex virtute gestarum narrationes, quę ab iis qui sciunt, eorũ qui nesciunt auribus offerũtur. Visum enim esse fideliorem auditu dicunt aliqui. auditui tamen fit quoque fides, dum ex eorum qui dicunt veritate ea quæ dicũtur iudicat. Quomodo enim linguæ & palato, de dulcedine, & amarore, & aliis huiusmodi qualitati-

bus, creditum est iudiciũ, déque iis ferunt illã sententiam: ita orationum discernendarũ ratio commissa est auditui, qui scit secernere à noxiis eas quæ aliquam afferũt vtilitaté. Atque si vtilium quidem narrationũ integra & incorrupta maneret memoria, & non obliuionis, veluti caligo quædã, aspersa labes, efficeret vt ea euanesceret, de iis vtiq; scribere esset superuacaneũ, cùm quæ hinc percipitur vtilitas, ad posteros admodum facilè perueniret. Quoniam autem corporibus quidem tempus affert interitum, inducens senectuté & mortem: rebus auté rectè & ex virtute gestis, obliuionem, vt mihi quidem videtur, inferés, & obscurans memoriã: nemo nos iure reprehenderit, quòd piorũ virorũ, Deíque amantiũ vitę instituta aggrediamur scribere. Quéadmodum enim ij quorum fidei est credita corporum curatio, medicamenta cõparant, cum morbo bellum gerẽtes, & iis qui laborant ferentes auxiliũ: ita quæ in his conscribendis ponitur industria, efficitur veluti quoddã salutare medicamentũ, quod obliuioni quidem insidiatur, opem autem fert memoriæ. Quomodo enim non est absurdũ, vt poëtæ quidem & scriptores ea conscribant quæ in bello fortiter & præclarè gesta sunt: Tragici autem, eas quæ rectè celabantur calamitates, tragœdiis in publicum proferant, & earũ scriptis mandatam relinquant memoriam: aliqui auté alij in comœdiis & rebus ridiculis cõsumant orationes: nos auté sinamus eos viros tradi obliuioni, qui in corpore mortali & patibili ostenderunt impatibilitatem, & incorpoream

corpoream æmulati ſunt naturam? Quáſnã autem pœnas non meritò dederimus, ſi horũ quę admiratione digna ſunt certaminũ nihili faciamus negligi memoriam? Si enim ipſi eorũ qui olim fuere ſanctorum ſummã æmulati philoſophiã, non ære & literis illorũ inſculpſere memoriam: ſed omnẽ eorum virtutem exprimentes, quaſdam eorũ animatas imagines & ſtatuas, ſeipſos effecere: quænã nobis meritò daretur venia, ſi nec literis quidem eorũ inſignem vitã honoraremus? ídque cùm athletę & pancratiaſtæ qui decertant in Olympicis, honorẽtur ſtatuis, atque etiam in equorum curriculis, qui victores eſſe videntur aurigæ, idem præmiũ accipiant. Nec hoc ſolum, ſed etiam muliebres viros & effœminatos, & de quibus dubites ſíntne viri an mulieres, ij qui horũ delectantur ſpectaculis, inſcribunt tabulis, eorum memoriã longiſsimo tempore conſeruare contendentes. licet memoria animis detrimentum afferat, non cõmodum. ſed tamen hi quidem hos amantes, his, illi verò illos, illis, ídque cùm damnum afferant, picturis honorant. & quoniam mortalem naturã mors deprædatur, colores temperantes, & illorũ effigies tabulis imponentes, excogitant rationẽ qua eorũ memoria ſit vita lõgè diuturnior. Nos autẽ ſcribimus quidem vitã philoſophiæ magiſtrã, & quæ imitata eſt vitæ inſtitutionem quæ agitur in cœlis. Deſcribimus autẽ non figuras characteréſue corporũ, neque ea expreſſa iis qui neſciunt oſtendimus. ſed formas animarũ quæ ſub aſpectũ nõ cadunt adumbramus, & bella quæ

cerni nõ possunt, conflictúsque qui non apparent, ostendimus. Tali enim armatura eorũ phalangis imperator & in pugna princeps eos Paulus induit.

Eph.6. » Accipite enim, inquit, armaturam Dei, vt possitis » resistere in die malo, & omnibus confectis stare. Et » rursus. State ergo succincti lũbos vestros in verita- » te. & induti loricã iustitię, & calceati pedes in præ- » paratione euãgelij pacis. in omnibus assumẽtes cly- » peũ fidei, in quo poteritis omnia tela maligni igni- » ta extinguere. Et galeã salutaris accipite, & gladiũ » spiritus, quod est verbũ Dei. Hac cùm hos induisset armatura, produxit ad certamina. Talis enim est hostium quoque natura, incorporea. minimè aspectabilis. obscurè inuadens. clanculum insidians, repentéq; & pręter expectationẽ irruens. Hoc ipsum

Eph.6. » idem quoque docens imperator, dicebat. Non est » nobis colluctatio aduersus carnẽ & sanguinẽ, sed » aduersus principes & potestates, aduersus mundi » rectores, tenebrarũ huius seculi. aduersus spiritalia » nequitię in cœlestibus. Sed tamen cùm tales hostes haberet horum sanctorũ classis, imo verò vnusquisque eorum à tot & tantis circũsideretur hostibus: neque enim omnes simul inuaserũt, sed modò quidem hos, modò verò illos adoriebantur: tam præclaram retulere victoriam, vt fugerint quidem aduersarij, hi verò iis fugatis ac profligatis trophęum erexerint, cùm nihil eis afferret impedimentũ. Eis autem præbuit victoriam, non natura, ea enim est mortalis, & innumerabilibus plena affectionibus, sed mens quæ diuinã attrahebat gratiam. Nã cùm

diuinæ

diuinæ pulchritudinis eſſent ardentes amatores, & pro eo quem amabant omnia lubenter & agere & pati ſtatuiſſent, forti quidē & generoſo animo tulerunt affectionū perturbationūmq; impetus: Diaboli autem telo procellas ſtrenuè repulerunt. & vt dicam apoſtolicè, cùm corpus caſtigaſſent & in ſeruitutem redegiſſent, iræ quidē ardorem ſedauerūt, cupiditatum autē rabiem quieſcere coëgerunt: ieiunando autē & domi cubando ſopitis animi motibus, repreſsíſque eorū exultationibus, coëgerunt corpus fœdus inire cum anima: & ſoluerunt bellū quod eſt eis à natura inſitum. Pace autē ſic inter ea inita, omnem aduerſariorū cateruam expulere. Nā cùm eis deeſſent cogitationes quæ interna proderent, & membrorū humanorum auxilio priuati eſſent, bellare non poterant. Telis enim in nos diabolus noſtris mēbris vtitur. Nam ſi neque ineſcantur oculi, neque aures demulcentur, neque tactus ſuaui quodā ſenſu titillatur, neque mens improba admittit cōſilia, fruſtra laborant qui parant inſidias. Quomodo enim vrbem in alto ædificatā, & validis propugnaculis munitā, & profundis foſsis vndique circundatam, nullus hoſtis cœperit, ſi ex iis qui ſunt intus nemo prodat, & portas aliquas aperiat: ita fieri non poteſt vt dæmones qui bellum gerunt extrinſecus, ſuperent animā circundatam à diuina gratia, niſi cogitationis alicuius ſocordia, noſtrorum ſenſuum aliquā feneſtram aperuerint, & per eā inimicum intrinſecus admiſerint. Hæc cùm à diuina ſcriptura apertè didiciſſent ij quorum laudes

des à nobis celebrantur, & Deum audiissent dicentem per prophetã, Ascẽdit mors per fenestras, cùm diuinis legibus tanquam quibusdam repagulis & vectibus sensus clausissent, menti claues eorum tradiderunt. & neque labra linguam aperiebant, nisi mẽs imperasset. nec pupillę permittebatur vt se extra cilia porrigeret. auditus autẽ noxiis sonis aditũ obstruens, stultas & inutiles repellebat orationes: illásque solas admittebat quibus mens delectabatur. Sic odoratum docuere ea non desiderare quæ suauem emittunt odorẽ, vt quibus natura sit insitũ vt molliant & relaxent. Sic ventris expulere satietatem, eúmque ea sumere docuere, quę non voluptatẽ afferrent, sed vsum implerent, nec amplius quàm quod satis esset ad prohibendũ ne fame morerẽtur. Sic somni dulcẽ dissoluere tyrannidẽ: & cùm cilia ab eius seruitute liberassent, ea pro seruitute dominatum docuerunt, vt eius vsum admitterent, non cùm ipse inuaderet, sed cùm ipsi accerserẽt, ad breue naturę auxiliũ. Cùm ergo murorum & portarũ custodiæ eam curã gessissent, & internis cogitationibus concordiã conciliassent, aduersarios extrinsecus inuadentes irridebãt, qui vi quidem intrare, propter diuinæ gratię præsidiũ, non poterant: nullum autem inueniebant proditorem qui vellet inimicos admittere. & cũ hostes ea essent natura quæ non cadit sub aspectũ, corpus quod videtur & subiicitur naturæ necessitatibus, vincere minimè potuere. Eius enim auriga & musicus & gubernator, optimè quidem tenẽs habenas, equis persuasit

Hier. 9.

vt rectè & ordine procederent:numerosè autē pulsans chordas sensuū,effecit vt sonum omni ex parte concinnum & consonum redderent. Scienter autē mouens clauum, & fluctuum insultus, & ventorū fregit impetus. Hos ergo qui per innumerabiles quidē labores vitæ iter ingressi sunt: sudoribus autem & afflictionibus corpus edomuerunt: & risus quidem affectionē ignorauerunt, in luctu autē & lachrymis omnem vitā consumpserunt: & delicias quidē Sybariticas ieiunium existimarūt: somnum autem suauissimum,laboriosas vigilias:molle stragulum,durū solum:immensam autē & inexplebilem voluptatem, in orationibus & cantandis psalmis conuersationem:Hos,inquā, qui omne genus virtutis cōplexi sunt,quis nō iure fuerit admiratus: vel potius quis pro dignitate eorū laudes celebrauerit? Atque ego quidem satis intelligo nullā posse orationem eorum virtutē assequi. est tamen aggrediendum. Non enim rectè habuerit,si quoniā verā philosophiā perfectè adamarunt, ideo ne minores quidem laudes consequantur.Scribam autem laudem nō vnam cōmuniter omnibus. Diuersa enim dona eis data sunt diuinitus. Hoc autē docens di-
›› cebat beatus Paulus, Alij enim per spiritum datur 1.Cor.12.
›› sermo sapiētiæ: Alij autē sermo cognitionis,secun-
›› dum eundem spiritum: Alij autem fides,in eodem
›› spiritu. Alij autē dona curationum,in eodē spiritu:
›› Alij autem operationes virtutum: Alij autem pro-
›› phetia. Alij genera linguarum. Alij autem interpre
›› tatio linguarum.Horum verò omnium ostendens
fontem,

fontem, subiunxit, Omnia autẽ hæc operatur vnus & idem spiritus, diuidens separatim vnicuiq; sicut vult. Quoniã ergo diuersa sunt dona cõsecuti, meritò vniuscuiusque narrationem faciemus separatam. non quæcunque ab eis gesta sunt persequẽtes. ad ea enim scribẽda ne tota quidem vita suffecerit: sed cũ pauca de vniuscuiusque eorũ viuendi ratione, & de iis quæ fecit, narrauerimus, & paucis totius vitæ characterem & formã ostenderimus, ad alium trãsibimus. Neque verò omniũ sanctorum, qui vbique insignes extitere, vitæ historiam literis mandare conabimur. neque enim eos qui vbique clari fuere cognoscimus. neque fieri potest vt vnus conscribat de omnibus. Eorum ergo solum vitam describam, qui tanquam lumina fulsere in oriẽte, & fines orbis terrarũ suis cõplexi sunt radiis. Narrando autẽ procedet oratio, non vtens legibus encomiorũ, sed pauca quędã verè referens. Rogo autẽ eos qui in hãc religosam inciderint historiã, seu formã monasticæ exercitationis, vocet enim quis hoc opus vt voluerit, ne iis quæ dicũtur minus credant, si quid audiant quod eorũ vires superet: nec ex se illorũ virtutẽ metiantur. sed apertè sciãt, quòd piorũ animis deus desuper metitur dona sanctissimi spiritus, & maiora largitur perfectioribus. Hæc autem à me dicta sunt ad eos, qui in rerum diuinarum mysteriis, non sunt admodũ accuratè initiati. Mystæ enim adytorũ spiritus, sciũt gloriã spiritus, & quænam per homines in hominibus faciat miracula, attrahens incredulos ad Dei cognitionem.

Qui

Qui autẽ non est crediturus iis quæ à me dicenda sunt, clarũ est eũ ne iis quidẽ credere tanquã veris q̃ per Mosem, & Iesum, & Eliã & Elisæũ facta sunt, habere autem etiã pro fabulis miracula quæ facta sunt à sanctis Apostolis. Sin autẽ illa esse vera testatur, hæc quoq; credat esse à falso aliena. Quæ enim in illis operata est gratia, ea per illos quoq; fecit ea quæ fecit. Perennis enim gratia, & eos qui digni sunt eligens, veluti per quosdam salientes, per hos effundit fluenta suæ operationis. Ex iis autem quæ sunt dicenda, ipse quidem vidi nonnulla. quæ autẽ non vidi, audiui ab illis qui viderunt, viris virtutis amantibus, & qui digni sunt habiti vt & eos viderent, & eorũ doctrina fruerentur. Euangelicæ autẽ doctrinæ scriptores fide digni, nõ solum sunt Matthæus & Ioannes, magni & primi ex Euangelistis, qui Domini videre miracula: sed etiam Lucas & Marcus. quos qui ab initio viderunt, & fuerũt verbi ministri, non solum quæ passus est & quæ fecit Dominus, sed ea etiam quæ perpetuò docuit, accuratè edocuerunt. Etenim cùm non vidisset ipse beatus Lucas, in principio operis dicit se ea narrare de quibus certior factus est. Nos autẽ etsi audiamus eum non vidisse ea quæ narrat, sed hanc doctrinã accepisse ab aliis, non minus ei & Marco credimus quàm Matthæo & Ioãni. Vterque enim est in narrando fide dignus, vt qui didicerit ab eis qui viderunt. Nos itaque alia quidem narrabimus vt quæ à à nobis visa sint: alia autem vt qui crediderimus eis qui viderant narrantibus, viris qui illorum vitam

ſunt æmulati. Prolixiori autem de iis vſus ſum oratione, dum volo perſuadere me vera narraturum. Hinc autem deinceps narrare incipiam.

IACOBVS.

Huius Iacobi Niſibitæ meminit Gennadius in opere, De ſcriptoribus eccleſiaſticis. in quo multa recenſet prætermiſſa à Theodoreto: & enumerat opera quæ ab eo ſcripta ſunt. Eius quoq; meminit hic ipſe Theodoretus in hiſtoriæ eccleſiaſticæ libro ſecundo. & idẽ in primo eiuſdẽ hiſtoriæ eũ dicit ſuſcitaſſe mortuos.

Oſes ille diuinus legiſlator, qui imũ maris fundum aperuit, & inundatione aquarum aridam obruit ſolitudinẽ, & alia omnia fecit miracula, ſcripſit res geſtas eorũ ſanctorum qui fuere antiquitus. non ea vſus ſapientia quã acceperat ab Aegyptiis, ſed ſplendore gratię accepto à ſuperis. Vndénã enim alioqui Abelis didiciſſet virtutem, & Enoch virtutis ſtudium, & Noë iuſtitiã, & Melchiſedec pium ſacerdotiũ, Abrahæ vocationem, fidem, fortitudinẽ, & quæ ei magnæ erat curę hoſpitalitatẽ. vulgo iactatum filij ſacrificiũ, & aliorum quæ ab eo præclarè geſta ſunt catalogũ: & vt in ſumma dicã, diuinorum virorum certamina, victorias, præconia, niſi intelligentis diuiníque ſpiritus radios accepiſſet? Hoc mihi quoque in præſentia opus eſt auxilio, qui conor eorũ vitam ſcribere ſanctorũ, qui parum ante nos & noſtris tẽporibus claruere, & veluti quaſdã leges iis qui imitari volent velim proponere. Horum ergo ſunt preces inuocandæ, & incipiendũ eſt narrare. Niſibis eſt ciuitas in confinio regni Romanorum & Perſarum, quæ olim quidem erat Romanis vectigalis, & eorum parebat imperio. Ex ea ortus magnus ille Iacobus, ſolitariam vitam & quietam eſt amplexus.

&

& altißimorum montium occupatis verticibus, in eis vitã egit. vere quidẽ & æstate & autumno vtens syluis, & pro tecto habens cœlum. tempore autem hyemis, antrum ipsum excipiebat, quod ei paruũ præbebat tegumentum. Habebat autẽ alimentum, non quod cum labore nascitur & seritur: sed quod sua sponte producitur. Nã ex syluestribus colligẽs arboribus fructus qui sponte nascuntur, & ex herbis eas quæ sunt esculentæ, & habent instar olerũ, ex iis dabat corpori ea quæ satis erant ad viuendũ, ignis vsum recusans. Vsus quoque lanæ erat ei superuacaneus. Asperrimi enim caprarum villi eius vsum implebant. Ex eis ipsi fiebat & tunica & simplex amiculũ. Ita corpus affligens, spiritale alimentum asidue exhibebat corpori. & cogitationis facultatem expurgans contẽplantem, & diuini spiritus perspicuum efficiens speculum, reuelata facie, ex diuini apostoli sententia, gloriã Domini speculans, eandem transformabatur imaginẽ à gloria in gloriã, tanquã à spiritu Domini. Hinc quæ ei erat 1. Cor. 3. in Deum fiducia augebatur in dies. & à Deo petẽs quæ oportebat petere, ea statim accipiebat. Porrò autem hinc quoque futura præuidebat prophetice. & virtutem ad facienda miracula à sanctißimi spiritus accipiebat gratia. Ex his pauca narrabo, & apostolici eius splendoris radium iis qui nesciunt aperiam. Vigebat illo tẽpore in simulachra hominum insania. & inanimæ quidẽ statuæ diuinum cultum sibi vendicabant. Dei autẽ cultus negligebatur à plurimis. cõtemptui autẽ habebantur

qui eorum ebrietatis nolebant esse participes, quique perfecta virtute præditi, ea quæ sunt discernebant, & simulachrorum quidẽ ridebant imbecillitatem, vniuersorum autẽ adorabant opificem. Illo tẽpore venerat in Persidem, visurus plãtas veræ religionis, & ei quã par erat curã adhibiturus. Cùm is autem fontẽ transmitteret, puellæ quædam quæ pannos lauabant, & vestes pedibus emũdabant, ne nouum quidẽ, & qui decentẽ præ sese ferebat grauitatem, sunt reueritæ habitum. sed exuto pudore, & perfricta facie, & impudentibus oculis diuinũ hominem aspiciebant, neque capita operientes, neque vestes quas succinxerant demittẽtes. Hoc cùm ægrè tulisset homo Dei, & vellet Dei virtutẽ in tẽpore ostẽdere, vt facto miraculo liberaret ab impietate, fontem quidẽ est execratus, & fluentum confestim euanuit. Puellas quoq; est execratus, & impudentem earum iuuentutẽ castigauit canis ante tempus inductis. & sermonẽ factum est consecutũ. mutatúsque est nigror pilorum: & similes euaserũt nuper plantatis arboribus, quæ vere circumtectæ sunt foliis autumnalibus. Eę autẽ cùm sic sensissent supplicium (nã & fontis fluenta effugerant, & sua inuicem capita intuentes, videbant repentinã illam mutationem) cursu ad vrbẽ contenderunt, renunciaturæ illud quod acciderat. Illi autẽ cùm accurrissent, & magnũ Iacobum offendissent, rogauerũt vt irã cõpesceret, & supplicium remitteret. Ille autem non diu cunctatus, Domino quidẽ preces obtulit: fluenta autem rursus scatere iussit. Illa verò

mox

mox rurſus è ſuis emanarunt penetralibus, iuſti deriuata nutibus. Illi autē cùm hoc impetraſſent, petebāt vt filiarum quoque ſuarum crinibus color ſuus redderetur. Aiunt autē eum hoc quoque conceſsiſſe, requiſiſſe autem puellas quæ illā acceperant diſciplinam. & quoniā nō venerunt, reliquiſſe ſuppliciū, documentum tēperantiæ, & argumentum moderationis, & diuinæ virtutis perpetuum & euidens monimentū. Tale eſt noui huius Moſis miraculum, quod quidē non factum eſt virgę percuſsione, ſed operationē accepit ſigno crucis. Ego autē præter miraculum valde quoque miror manſuetudinem. Neque enim, vt magnus Eliſæus, impudētes illas puellas vrſis tradidit immanibus: ſed quadā innoxia diſciplina, & quę dedecoris parum habebat, vſus, pietatē ſimul docuit & moderationem. Hæc autem dixi, non vt prophetā ſæuitiæ accuſem, abſit vt adeò inſaniam: ſed vt oſtendā quòd cùm eandem haberet virtutem, ea effecit quæ congruebant Chriſti māſuetudini & nouo teſtamento. Is cùm aliquando vidiſſet iudicē Perſam iniquā tuliſſe ſentētiā, quendā maximū lapidē, qui propè ſitus erat, execratus, iuſsit eum conteri & diſpergi, & illius iniquā arguere ſententiam. Lapide autem ſtatim cōminuto in particulas innumerabiles, con territi fuere qui aderant. horrore autem plenus iudex, reuocauit quidem priorē, alteram autem iuſtā tulit ſententiam. Et hic quoque ſuum Dominum eſt imitatus: qui cùm vellet oſtendere ſe ſua ſponte ac lubentem ſubire paſsionem, & facilè ſi voluiſſet

 puniiſſet

puniiſſet ſceleratos, non eis intulit ſuppliciũ,ſed ficum inanimã verbo areſaciens, ſuã oſtendit virtutem. Hanc ipſe quoque imitans clementiã,non puniit iniuſtũ iudicem: ſed ictu lapidis illum docuit iuſtitiam. Cùm his rebus eſſet inſignis,& omnibus amabilis,& in ore omnium verſaretur, trahitur ad munus Pontificatus,& ſuæ patriꝗ præficitur. Cùm illam autem montanã viuendi mutaſſet rationem, & ciuilem vitæ conſuetudinẽ non ex ſui animi cepiſſet ſententia,neque cibũ mutauit nec veſtitũ. ſed loca quidem erant mutata,vitꝗ autẽ inſtitutio nullam accipiebat mutationẽ. Creſcebãt verò labores, & erant longè maiores prioribus. Ieiunio enim,& cubili humi ſtrato,& ſacco quo induebatur, acceſſerant etiã omnino curæ eorum qui indigebant. vt de viduis, inquã, eſſet ſollicitus, & prouideret orphanis,& eos qui iniuriã faciebant argueret, & iis quibus fiebat iniuria iuſtũ afferret auxiliũ. & quid opus eſt omnia recenſere, apud eos qui norũt quænam illis cõpetant qui hanc ſuſcepere curationem? Inſigniter autẽ ille tales amplectebatur labores, vt qui ouium dominum inſigniter & cuperet & timeret. Quò autẽ virtutis opes colligebat maiores, eo maiore ſanctiſsimi ſpiritus fruebatur gratia. & cùm aliquando ei in vicum quendã aut oppidum iter eſſet,neque enim locum ſatis teneo,ad eum accedũt quidã pauperes, vnum quempiam ex eis qui cum eis verſabantur, tanquam mortuũ proponentes,& quæ ad illum ſepeliendũ erant neceſſaria ſupplices ab eo poſtulantes. Ille autẽ conceſsit quidem rogantibus.

rogantibus: Deo autem preces obtulit tanquā pro mortuo, rogans vt ei remitteret quæ in vita peccauerat, & eū in chorum iustorū dignaretur admittere. Hæc autē cùm dicerentur, eius qui tunc mortem simulabat euolauit anima, suppeditata sunt autem corpori tegumēta. Postquam autem parū processisset homo admirabilis, iubebant eū qui iacebat surgere, ij qui actum cōposuerant. Postquam autē viderunt eū non exaudire, & quod simulabatur id verum euasisse, & in verā faciem mutatam esse personam, ad magnū quidem adeunt Iacobū, suppliciter autem obsecrātes, & ad pedes eius prouoluti, & actus quem temere agendū susceperāt, dicentes causam fuisse paupertatem, rogabant vt eis suum mitteret delictū, & ei qui iacebat ablatam restitueret animam. Domini itaque imitans clemētiam, & preces exaudiit, & ostendit miraculū: vt qui vitam precibus ablatam, per preces iacēti restituerit. Hoc autem mihi quidē videtur esse simile magni Petri miraculo. qui Ananiā & Saphiram suffuratos mētitósque morti tradidit. Etenim hic quoque similiter, eius qui veritatē erat furatus, & mendacio erat vsus, abstulit animam. Sed ille quidem cùm furtū cognouisset, reuelauerat enim gratia spiritus, intulit supplicium. Hic autem actus argumentum nesciens, obtulit quidem preces, stitit autē vitæ cursum ei qui simulauerat. Et diuinus quidem aposto lus mortuos à calamitate minimè eripuit. Salutaris enim prædicationis initia metu opus habebant. Hic autem cùm esset refertus gratia apostolica, &

puniit

puniit ad tēpus, & pœnā mox remisit. Hoc enim opus habebat eo qui esset lucrifacturus eos qui offenderant. Sed enim & est eundū ad alia, & sunt illa breuiter exponēda. Postquā enim Arius, in vnigenitum & sanctissimū spiritū maledicti blasphemiæque pater & opifex, in eum qui ipsum fecerat linguā mouens, impleuit Aegyptum tumultu & perturbatione, Constantinus autē imperator maximus, gregis nostri Zorobabel: illius enim instar vniuersam piorū captiuitatē reduxit ab exilio, & diuina tēpla humi disiecta in altū erexit & excitauit. Postquam ergo is omnes ecclesiarum præsides illo tēpore congregauit Niceę, venit cum aliis magnus quoque Iacobus, pro veris decertaturus decretis, vt vir fortis & princeps totius phalangis. Romanorū enim imperio tunc parebat Nisibis. Postquam autem fuit dimissus sacer ille conuentus, & vnusquisque in suam est reuersus, rediit hic quoque tanquā vir fortis victoria potitus, exultās propter trophæa pietatis. Cùm autē aliquantum processisset temporis, imperator quidem ille magnus & admirabilis, excessit è vita cum coronis pietatis. Illius autē filij fuere hæredes imperij orbis terræ. Tunc rex Persarum, cui nomē erat Sapores, cōtēptis filiis vt quorum potentia nō esset patri æqualis, bellum mouit aduersus Nisibim magnis & equitum & peditum copiis. Duxit autē elephantos quoque quàm plurimos. & ad vrbem obsidendam diuiso exercitu, eā circunsedit. & machinas extruxit, & turres ædificauit. vallósq; figens, & quod inter eos intercedit,

ramis

ramis tanquam cratibus cõtextis, obſtruens, iuſsit militibus vt aggerem extruerent, & turres contra turres excitarent. Deinde illic ſagittarios collocãs, & in eos qui erant ſuper muros tela iubẽs mittere, alios iuſsit inferius fodere muróſq; ſubruere. Poſtquam autẽ omnia illi erant irrita & inania, vt quæ viri diuini diſſoluerentur precibus: poſtremò cùm fluuij præterfluentis, multitudine hominũ fretus, fluxum prohibuiſſet, extructíſque muris, & ad retinendum cõparatis impedimentis, fluuij plurimũ collegiſſet, id totũ ſimul immiſit in mœnia, eo vſus tanquam aliqua vehementiſsima machina. Ea verò aquę inſultum non tulerunt. ſed impetu cõcuſſa in illa parte funditus corruerũt. Illi verò magnum clamorem ſuſtulerunt, vt pote quòd vrbs iam eſſet captu facilis. habitantiũ enim ciuium magnũ murum ignorabant. Diſtulere tamen irrũpere, cùm viderent non poſſe vrbem adiri propter aquas. Cùm ergo procul receſsiſſent, vtpote quòd labor eis eſſet ceſſaturus, quieſcebãt ipſi & equos curabant. Qui autem vrbem habitabant, ex animo conuerſi erant ad ſupplicationes, magnũ Iacobum habẽtes interceſſorem. Qui autẽ ætate adhuc vigebant, omnes quã maxima poterant contentione rurſus ædificabant, nec pulchritudinis nec concinnæ cõpagis vllam curã gerentes, ſed omnia temere cõponentes, & lapides & lateres, & quidquid portabat quilibet. vnáque nocte opus tantum proceſsit, & in tantam creuit altitudinem, vt & ſatis eſſet ad arcendũ curſum equorũ, & hominũ aſcẽſum abſque ſcalis.

MM Tunc

Tunc omnes ab homine Dei petunt supplices, vt & in muris se ostēdat, & tela execrationū iaculetur in hostes. Is verò exoratus ascendit, & eorum plurima millia contemplatus, à Deo supplex petiit vt in eos immitteret nubem cyniphum & culicū. Et is quidem dixit, Deus verò immisit, ab eo tāquam à Mose exoratus. & viri quidē diuinis telis vulnerabantur. equi autē ac elephanti ruptis vinculis fugiebant, huc & illuc dispersi, vt qui non possent illos ferre aculeos. Cùm itaq; vidisset rex impius & machinas nulli sibi fuisse vsui, & aquæ irruptionē fuisse inutilem: murus enim qui corruerat, rursus fuerat ædificatus: & omnem exercitū & affligi laboribus, & malè se habere sub dio, & vexari à plaga immissa diuinitus: vidisset autē diuinū quoque hominem super muros ambulantem, & cōiecisset ipsum imperatorem ei præesse operi: sibi enim visus erat & purpura indutus, & redimitus diademate, indignatus quidem est in eos qui eū decepissent, & vt bellū moueret persuasissent, & dixissent non adesse imperatorem. & cùm eos dānasset capitis, dimisit exercitum, & in suam regiā rediit quam citissimè. Hæc in hoc quoque Ezechia Deus fecit miracula, non illis minora, sed etiā maiora, vt mihi quidē videtur. Quòd enim cùm corruisset murus, vrbs non capta fuerit, quódnā potest esse eo maius miraculū? Ego autem præter hoc illud quoq; valde admiror, quòd cùm vteretur execrationibus, nō petiit vt fulgura & fulmina è cœlo mitterentur, vt
4. Reg. 1. fecit magnus Elias, quādo ad ipsum vterque quinquagenarius

quagenarius venisset cum suis quinquaginta. Audiuerat enim Dominum apertè dixisse Iacobo & » Ioanni qui hoc ipsum conabantur facere, Nescitis » cuius spiritus sitis. & ideo non petiit vt terra eis dehisceret. nec rogauit vt phalanx igne cõsumeretur. sed vt animalculis illis sauciaretur, & cùm Dei cognouisset virtutẽ, tandem mutata edisceret pietatẽ & verum Dei cultũ. Tantam habuit hic homo diuinus apud Deum fiduciam, tantam à superis gratiam est cõsecutus. Cùm in his perpetuò versaretur, & in rebus diuinis quotidie cresceret, cum maxima gloria hãc vitã deposuit, & ex his locis migrauit. Cùm autem præteriisset aliquantũ temporis, & hoc oppidũ, ab eo qui tunc imperabat, regno Persarum esset traditũ, exierunt quidẽ omnes qui in eo habitabant. sui autẽ defensoris ac principis corpus ferebant, egrè quidem ferentes & dolentes quòd transmigrarent, canentes autẽ celebrantésque virtutem fortissimi victoris. Si ille enim vixisset, ij minimè venissent in potestatem barbarorũ. Hæc cùm de viro diuino recensuerim, ad aliã transibo narrationem, rogans vt consequar eius benedictionem.

Luc. 9.

IVLIANVS.

Vlianus, quem cognomine Sabam honorãtes nominabant incolæ, πρεσβύτην autem, id est senem, græca voce hoc nomen significat, in regione quæ olim quidẽ Parthorum, nunc autẽ nominatur Osroënorum, fixit ad exercitationem 11.

Huius Iuliani meminit idem Theodoretus in quarto historiæ ecclesiasticæ.

 mona-

monaſticam tuguriũ. Ea autem patet ad occidentẽ quidem vſque ad ripã fluuij. eſt autẽ ei nomen Euphrates. Ad orientem autem ſolem, habet limitem Romani imperij. Aſſyria enim excipit Perſas, cùm Perſici regni ſit finis occidentalis, quam qui poſtea ſunt ſecuti, nominarunt Adiabenem. In hac gente, multę quidem ſunt vrbes magnę & populoſæ. Regionis autem plurimũ quidem habitatur, plurimũ autem eſt & inhabitabile & deſertũ. Ad extrema huius ſolitudinis cùm hic vir diuinus perueniſſet, & antrum non manu factũ, neque bene ac pulchrè effoſſum, inueniſſet, ſed quod poſſet exiguum aliquod tegumentũ præbere iis qui ad ipſum confugiebãt, locũ lubenter habitauit, auro & argẽto fulgentibus regiis id exiſtimans eſſe magnificentius. In eo autem degebat, in hebdomada ſemel cibum capiens. Cibus autẽ erat panis ordeaceus, íſque furfuraceus. Obſoniũ autem, ſales. Potus autem ſuauiſſimus, per ſe natiuũ aquæ fluentum, ídque non ſatietate dimenſum, ſed vſu demiſsi prius cibi definitum. Erant autem ei deliciæ, opiparúmque & lautiſsimum epulũ, Dauidicorum hymnorũ decantatio, & aſsidua cũ Deo conuerſatio. & cùm eis frueretur inſatiabiliter, eorũ nunquam voluit capere ſatietatem. ſed ſemper quidẽ implebatur: ſemper au-
Pſal. 118. » tem clamabat, Quàm dulcia gutturi meo eloquia
» tua? ſuper mel & fauũ ori meo. Rurſus enim audi-
Pſal. 18. » uit beatũ Dauid dicentem. Iudicia Domini vera iu
» ſtificata in idipſum. Deſiderabilia ſuper aurum &
» lapidem precioſum multũ: & dulciora ſuper mel
&

,, & fauum. Rursus audiuit eũ dicentem, Delectare *Psal.36.*
,, in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Et *Psal.104.*
,, rursus. Lætetur cor querentiũ Dominum. &, Læti- *Psal.33.* *Psal.41.*
,, fica cor meũ, vt timeat nomen tuum. &, Gustate &
,, videte quàm benignus est Dominus. &, Sitiuit ani
,, ma mea ad Deum fortem, viuũ. &, Adhæsit anima
,, mea post te. & eius qui hæc dixit, amorẽ in se transtulit. Hac enim de causa, magnus quoque Dauid hæc canẽs docuit, vt multos socios & in Deo amãdo riuales cõstitueret. Neque verò spe falsus est. sed & hunc virum diuinũ, & alios innumerabiles diuino amore sauciauit. Hic enim tanto amoris igne fuit incensus, vt inebriaretur desiderio, & nihil videret ex terrenis: solum autem dilectum & noctu somniaret, & interdiu visione apprehenderet. Hãc summam eius philosophiã cùm multi didicissent, alij quidẽ qui propius habitabant, alij verò qui remotius, alata enim fama percurrebat in omnes partes, accurrebant supplicantes vt essent palęstræ participes, & ei tanquã exercitationis magistro & pædotribæ parentes, viuerẽt in posterum. Non solum enim aues aues venantur, canentes, & ad se eas euocantes quæ sunt eiusdẽ generis, & subiectis laqueis implicantes: sed etiã homines venãtur eos qui sunt eiusdem naturæ, alij quidem ad exitiũ, alij verò ad salutem. Sic congregati quidem citò fuere decem. Deinde duplo & triplo plures. Eos autem cùm tot essent, accipiebat illud antrum. A sene enim didicerant negligere curã corporis. Vescebantur autem ipsi quoq; similiter atque Pædotriba, ordeaceo pa-

ne sale condito. Aliquo autē post tempore, & olera sponte nascentia colligentes, deinde dolia implentes, & muriæ quantū satis erat miscentes, id habebant obsonium qui opus habebant curatione. His autē oleribus humida habitacula sunt maximè infesta. Solent enim sua natura eis ingenerare sitū & putrefactionē. Cùm huic ergo obsonio id accidisset, erat enim antrum vndiquaque valde humidū, supplicarunt seni sodales, vt sibi paruam aliquam domunculam liceret extruere, quæ sufficeret obsonij vasis accipiendis. Ille autē primò quidē postulatum minimè admittebat. tandē autem persuasus, à magno enim Paulo didicerat non quærere quæ sua sunt, sed aliquid concedere & se accommodare humilibus, dedit quidē domunculæ breuē quandam & exiguā mensurā, abiit autem procul ab antro, solitas oblaturus Deo supplicationes. Solitus enim erat sæpe quidem quinquaginta stadia, nonnunquam autem etiā bis totidem in desertū proficiscens, & se ab omni humana consuetudine separās, & ad seipsum rediens, per se cum Deo cōgredi ac conuersari, & diuinam illā & ineffabilē speculari pulchritudinē. Hoc ocium cùm sumpsissent, qui vt ab illo cura eorū gereretur digni erāt habiti, vsui quidem iusta symmetria respōdentem, sed maiorē quàm iussi fuerāt, extruxere domunculā. Decimo autem die, veluti quidā Moses, reuersus à monte, & ab ea quæ verbis explicari nequit contemplatione, cùm vidisset maius factū quàm volebat ædificium, Vereor, inquit, ò viri, ne dū terrena dilatamus habitacula,

bitacula, minuamus cœlestia. Atqui hæc quidem sunt ad tẽpus, & quæ nobis parumper conuenient. cœlestia autẽ sunt ęterna, & quæ nullũ possunt finẽ capere. Et hæc quidem dixit, chorũ docens ea quæ sunt perfectiora. tolerauit tamen cũ vocẽ audiisset apostolicam, Non quæro quod mihi est vtile, sed quod multis, vt seruentur. Illos quoque docuit, intus quidem cõmunem Deo offerre hymnodiam: post aurorã autem duos simul exire in solitudinẽ: & vnũ quidem flexis genibus offerre eã quæ Domino debetur adorationem: alterum verò stantem Dauidicos psalmos canere quindecim. Deinde operis facta cõmutatione, alterũ quidem surgentem canere, alterũ verò humi procũbentem adorare. & id à mane vsque ad crepusculum asiduè faciebãt. Ante occasum autẽ solis, in antro paululũ quiescẽtes, hi quidem hinc, illi verò illinc, omnes verò vndiquaq; in antrũ conueniebãnt, & hymnos vespertinos simul Domino offerebãt. Solebat autem ipse quoque senex vnũ aliquem ex insignioribus assumere socium officij. Sequebatur autem eũ frequentius vir quidã genere quidem Persa, forma autem corporis magnus & admirabilis. forma verò corporis magis admirabilem posidebat animã. Erat autem ei nomen Iacobus, qui etiã post illius mortẽ in omni quidem virtute resplenduit: fuit autẽ insignis & illustris, non iis solis quæ illic erant, sed etiã iis quæ erant in Syria philosophiæ gymnasiis seu monasteriis, in quibus etiam vitam finiit, cùm vixisset, vt fertur, centum & quatuor annos. Is cùm

esset

esset magno seni ad solitudinē viæ comes, sequebatur eminus. Nō sinebat enim Magister eū propius accedere, ne occasio disserendi ex eo sumeretur: sermo autem abstraheret mentē à Dei contēplatione. Sequens autem, in via vidit draconem maximum. Deinde eū contemplatus, non est quidē ausus progredi. cùm sæpe autem eū præ metu voluisset declinare, rursus confirmauit animū. Deinde cùm inclinatus accepisset lapidem & eū proiecisset, vidit draconem in eodem statu manentem nō posse se omnino mouere. Cùm autem eū intellexisset esse mortuū, existimauit esse opus senis mortē beluæ. Confecto autem itinere, & hymnorum cōpleto officio, postquam venit tempus quietis, & sedens senex, ei quoque iussit vt corpus quieti parumper traderet, primū quidem sedebat tacitus. Cùm autem senex sermonem quendā leniter subridens aggressus est, rogauit Iacobus vt ei aperiret id quod ignorabat. Cùm is autē permisisset rogare, Vidi, inquit, in via maximū draconem iacentem. & primum quidem timui, illum viuere existimās. Postquā autem eum aspexi mortuū, securus iter sum ingressus. Dic mihi, inquit, ò pater, quis eū interfecit? Tu enim præcedebas: nullus autē alius hac præteriit. Senex autē Cessa, inquit, de iis curiosè percōtari quę iis qui sciscitātur non possunt vllā afferre vtilitatē. Verū nihilo secius instabat Iacobus admirabilis, verū scire desiderans. Senex autē diu quidem tentans celare, non ferens autem amicum diutius angere, Ego, inquit, tibi dicā, si id scire desideras. Præcipio autem vt

vt me viuo nullus alius hoc à te rescíscat quod dicendum est. Hæc enim sunt celanda, quæ ad arrogantiam & fastũ sæpe excitant. Sed si ego hinc excessero, & ab eiusmodi animi perturbationibus fuero liberatus, non veto quo minus dicas & narres vim diuinæ gratiæ. Scias ergo, inquit magnus Iulianus, quòd me iter ingredientem illa inuasit bellua, ósque aperuit me cupiens deuorare. Ego autem Iesum appellans, & digito trophæum crucis ostendens, omnem quidem excussi timorem. Extemplo autem vidi humi cecidisse belluam: & communi laudato Seruatore perrexi vlterius. Sic finita narratione, ad antrũ est profectus. Aliquãdo autẽ adolescens, nobili quidẽ loco natus, sed molliter educatus, maiorẽ autem ostendens prõptitudinẽ & animi alacritatẽ quàm vires ferre possent, supplex petiit à sene vt esset illi viæ comes eunti in solitudinem, non eius quidem quã omnes obibant quotidie, sed longissimæ, & qua sæpe erat octo & decem diebus peregrinandũ. Is autem erat celeberrimus ille Asterius. Cùm autẽ diuinus senex prohiberet iuuenem, & aridã, aquáque carentem diceret esse solitudinem, instabat adolescens obsecrans vt hoc ei donum concederet. Victus autẽ precibus cessit senex: ille verò sequebatur, primò quidẽ alacriter. Cùm autẽ primus & secũdus & tertius dies præteriisset, & à radiis solis exureretur, erat enim æstas, vigente autẽ æstate est vtique flamma solis ardentior, siti perpetuò laborabat. Et primũ quidem eum morbũ aperire pudebat, memoria reputans ea

NN quæ

quæ sibi prædicta fuerãt à Magistro. Tandem autẽ victus & planè omnino deficiens, orauit senẽ vt sui misereretur. Is autẽ cùm quæ ei prædixerat reuocasset in memoriã, iussit eum reuerti. Cùm autẽ diceret adolescens nec se scire viã quę ducit ad antrum, nec si sciret, ire posse, cùm sint vires siti consumptę: misertus homo diuinus casus adolescẽtis, & ignoscens imbecillitati corporis, genibus flexis orauit Dominũ, & calidis lachrymis solum irrigauit, & viã salutis petiit adolescenti. Qui autẽ facit voluntatem eorum qui ipsum timent, & eorum exaudit orationẽ, stillas lachrymarum quæ puluerẽ attigerant effecit fontem aquarũ. & sic fluento repletum adolescentẽ, iussit abire protinus. Fons autẽ mansit vsque in hodiernũ diem, Mosaicæ diuini senis orationi ferens testimoniũ. Quomodo enim ille olim cùm sterilẽ illam petrã virga percussisset, effecit vt produceret exundantes aquas fluuiatiles, vt satiaret multa illa hominũ millia siti confecta: ita hic cũ arenã illam aridissimã irrigasset lachrymis, fecit vt fontana emanarent fluenta: non vt multarũ myriadum, sed vt vnius adolescentis afferret siti remediũ. A diuina enim gratia anima illuminatus, apertè præuidit futurã adolescentis perfectionẽ. Is enim multis pòst tẽporibus à diuina prouocatus gratia, vt alios quoque multos ad eandẽ exerceret gratiã, in locis quæ sunt circa Gendarum (est autẽ is vicus maximus sub Antiochia) palæstrã fixit monasticã. & multos quidẽ etiã alios ad se traxit athletas philosophiæ, traxit autem magnũ quoque Acacium, insignem

insignem inquã illum & fama clarũ, qui fuit quidem egregius in vita monastica, emisit autẽ splendidos virtutis radios, vt qui sit dignus habitus qui fieret pontifex, & Berrhœam pascendã est sortitus. Cùm quinquaginta autem & octo annis ei fuisset cura gregis credita, nõ reliquit quidem formã vitæ monasticæ, monasticã autem & ciuilẽ simul temperauit virtutẽ. & illius quidem sumẽs exactã perfectionem, huius autem œconomiã ac dispensationem, in vnũ coëgit ea quæ erant inter se disiuncta. Sed huius virtutis & venator & exercitator fuit ille Asterius, qui magni illius senis tanto semper tenebatur amore, vt sæpe quidẽ bis in anno, sæpe etiã ter ad eũ proficisceretur. Veniens autem solebat caricas afferre sodalibus, onerans tria vel quator iumenta. Duos autẽ medimnos colligens, vt qui seni toto anno sufficerent, id onus suis imponebat humeris, se Magistri iumentũ & vocans & præstans. Portabat autẽ id onus, nõ decem vel viginti stadiis, sed septem dierũ iter conficiens. Cùm eum autẽ aliquando vidisset senex ferentẽ humeris sarcinã caricarum, ęgre ferens dixit hæc non sibi esse exhibenda alimenta. nõ esse enim iustum, vt ille quidẽ tantum subiret laborem, ipse verò delicatè eius frueretur sudoribus. Cùm is autẽ iurasset se nõ esse onus à suis humeris depositurũ, nisi assensus esset senex se allati cibi futurũ participem, Faciam, inquit senex, quod iubetur, modo tu quãprimum deponas canistrum. Nã in hoc quoque imitabatur primũ Apostolorum, qui cùm voluisset Dominus lauare

Duo medimni sunt 14. modij.

eius pedes, prius quidem negauit, apertè affirmans id nō esse futurum. Postquā autem audiuit fore vt abrumperetur à Domini cōmunione nisi hoc concederet, orauit vt præter pedes, manus quoque & caput lauaret. Ita etiā egregius Ioannes iussus tingere Seruatorem, priùs quidem & suā confessus est seruitutem, & ostendit Dominū. Postea autem iussum est executus, non se asperè gerens, sed parens Domino. Ita etiā hic quoque vir diuinus, grauabatur quidem alio laborante, ipse frui alimento: sed postquam vidit ardentissimā clientis animi alacritatem, præposuit suæ voluntati illius ministerium. Forte autē aliquis ex iis qui ex aliorū reprehensione magnā capiunt voluptatem, & ea quæ sunt honesta solùm didicerunt irridere, dixerit hanc narrationem non esse dignā quæ cōmemoretur. Ego autē aliis huius viri miraculis hoc quoque adieci, non solum magnorū virorum volens in eū pietatē ostendere, sed etiā morum eius suauitatem & moderationem declarare, existimans conducibile. Nā cùm tanta esset & tali virtute, ne leuissimo quidem honore seipsum dignū esse censebat, sed eum repellebat vt qui ad se nequaquā pertineret: rursus autē eum sustinebat, vt qui eos qui faciebant afficeret beneficio. Aufugiens autem, nā vt qui omnibus euasisset manifestus, ad se trahebat per famā, eorū, quæ sunt bona & honesta, amatores, venit in montē Sinæum cū paucis ex paulò familiarioribus: non oppidū ingrediens, non vicū: sed iter per inuiā iniens solitudinem. Ferebat autē humeris alimentū quoque

que necessarium, panem, inquã, & salem, lagenã & cyathũ ligneũ, & spongiã fune alligatã: vt si quãdo aquam inuenissent profundiorẽ, exhaurirent quidem spongia, expressam autẽ in cyathũ ebiberent. Cùm itaque iter multorũ dierum confecissent, ad montem optatum perueniunt: & cùm suũ Dominum adorassent, illic longũ tẽpus perpetuò transegerunt, loci solitudinẽ & animæ quietem maximã existimantes voluptatem. Cùm autem in illa petra sub qua latens Moses prophetarũ princeps, dignus est habitus qui Deum videret sicut videri poterat, ecclesiam extruxisset, & diuinã aram consecrasset, quę etiam mansit vsque in hodiernum diẽ, in suam reuersus est palæstram. Cùm autẽ eius cui erat quidem idem quod ipsi nomen, sed impij imperatoris, minas intellexisset, pios enim se funditus perditurum minatus, profectus erat in Persas, & qui eadẽ quæ ipse sentiebant, abominandum illum reditum inhiantes expectabant, tunc Deo orationẽ magno studio & vehementi desiderio offerens, & eam ad decimũ vsque diem extendens, audiuit vocẽ dicentem, execrandum illum & fœtidũ porcum, de medio esse sublatum. Sed neq; accepto fine orationis, confestim finiit orationẽ, sed mutauit petitionem in hymni decantationem, gratias agens seruatori suorum, clementíque & potenti hosti alienorum. Longissimo enim tẽpore fuit clemens & lenis in impium: sed cùm eius lenitas & patientia sceleratũ ad maiorem exercuisset rabiem, opportunè intulit supplicium. Cùm autem implesset orationem, &

ad suos esset conuersus, planũ fuit enim esse læto & tranquillo animo. Animi enim alacritas vultũ ostendebat hilarẽ. Cùm autẽ qui cum eo versabãtur nouũ admirati essent spectaculum, nã cùm semper tristi aspectu videretur, tunc visus est subridere. & cùm causam rogassent lætitiæ, Præsens tempus, inquit, ò fratres, est gaudij. Cessauit enim impius, vt est vox Esaię, & audaciũ inceptorum meritas dedit pœnas. & qui tyrannidẽ exercuit in Deũ qui fecit & seruauit, ab eius qui illius parebat imperio, dextera, iure est cæsus. Ideo lætor cùm videã ecclesias quæ ab eo sunt oppugnatę exultantes, & cernã sceleratum, ab iis quos colebat, Dęmonibus, nihil auxilij cõsecutum. Huius ergo impij cædis talem habuit præscientiã. Cùm autẽ Valens qui post illum accepit habenas Romani imperij, relicta veritate euangelicorum dogmatum, erroris Arij accepisset imposturã, tunc exorta est maior procella aduersus ecclesiã. cùm gubernatores quidẽ vndique expellerentur, prædones autem quidã & hostes in eorum locum sufficerentur. Ne autem totã illã in præsentia recenseam tragœdiã, alia nunc prætermittam, vnius autem solummodo faciam mentionẽ, quod apertè ostendit diuini spiritus gratiam in hoc sene florentem. Ab Antiochena quidẽ ecclesia eiectus erat magnus Meletius, quæ à Deo vniuersorũ pascẽnda ei credita fuerat. A diuinis autẽ tẽplis eiecti fuerant cum populo qui erat eiusdẽ cũ eis sententiæ, quicunque in clerum cooptati, trinitatis diuinam vnam colebant essentiam. & nunc quidem in aliquem

aliquem ſpecum montis venientes, ſacros illic cœtus celebrabant. nunc autē ripā fluminis faciebant oratorium . aliquando autem bellicum gymnaſiū, quod ſitum eſt ante portam ſeptentrionalem. Non permittebant enim qui bellū gerebant, in vno loco pios conſiſtere. Iactarant autem alumni mendacij, & rumorē in illa ciuitate ſparſerāt, quòd magnus, hic inquā ſenex, eorū quæ ipſi tenebant religionis dogmatū amplecteretur cōmunionem . Hoc pios maximè angebat, ne fama rudiores & ſimpliciores decipiēs, eos hæreticorū īplicaret laqueis. Sed diuini & beati viri, Flauianus & Diodorus, q digni erāt habiti vt eſſent ſacrifici, & præeſſent piorū populo, & Aphraates, cuius per ſe vitam vobis, ſi Deus cōceſſerit, adiiciā, perſuadent magno illi Acacio, cuius fecimus mentionem, vt viæ acciperet comitem ſuum quidem Magiſtrum, ſancti autem ſenis diſcipulum, inſignem illū Aſterium, curreret autem ad cōmunem pietatis ſplendorem, & euangelicæ doctrinę ſuſtentaculum, & perſuaderet vt relinqueret quidem illam in ſolitudine verſandi rationem, veniret autē vt ferret auxiliū tot millibus quæ fraude interibant, & rore ſui aduentus flāmam extingueret Arianā. Cucurrit diuinus Acacius, & ſumpto, vt iuſſus erat, magno Acacio, acceſsit ad maximū lumen eccleſiæ. & cùm eum ſalutaſſet, Dic mihi, inquit, ò pater, quánam de cauſa totum hunc laborem tam lubenter toleras? Cùm is autem reſpōdiſſet, Et corpore, & anima vitáque, & omnibus quæ ad vitam pertinent, eſt mihi Dei cultus precioſior.

conor

Conor autē, quoad eius à me fieri poteſt, illi à ſorde mundum offerre miniſteriū, & ei perpetuò placere. Oſtendam tibi, inquit Acacius, rationem, per quam ei plus quàm nunc ſerules. Idque dicam, non ſola vtens ratiocinatione, ſed vt qui id ab eius doctrina didicerim. Cùm enim Petrū aliquando rogaſſet, an eum plus quàm alij amaret, & didiciſſet id quod ſciebat vel ante Petri vocem, Tu enim, inquit, noſti Domine quòd amo te. Oſtēdit ei quídnam agens eū magis coleret. Si enim, inquit, amas me, paſce oues meas, & paſce agnos meos. Hoc quoque tibi, ò pater, eſt faciendū. Periculum enim eſt ne oues à lupis intereant: eas autem valde amat, qui à te valde amatur. Eſt autem propriū amantiū illa facere, quæ cū fiunt, eis qui amantur grata ſunt. Et alioqui non paruum eſt periculum, multorúmque & magnorum illorū ſudorum detrimentū, ſi pati potueris negligere, & tacitus præterire, veritatem quidem grauiter oppugnari, eos autem qui ei adhærent, captari: ad eos autē venandos eſſe eſcam tui nominis appellationē. Te enim habere ſocium ſuæ impietatis, gloriantur & iactant Præſides Arij abominationis. Hoc cùm primum audiiſſet ſenex, quietem quidē iubens valere ad tempus, neque ciuitatis ſtrepitus, quòd eis non eſſet aſſuetus, refugiens, accurrit Antiochiā. Cùm autē duorum vel trium dierum iter confeciſſet in ſolitudine, noctu venit in quoddā prædium. Quædam autem diues muliercula, cùm ſacrum illū chorū audiiſſet venire, cucurrit vt perciperet eorum benedictionem: & ad eorum

corũ pedes prouoluta, rogabat vt sua domus esset eorũ diuersoriũ. Cõcessit senex, ídq; cùm plusquã quadraginta annis à tali fuisset spectaculo separatus. Cùm autẽ admirabilis illa mulier, esset in sacris illis viris ministrando occupata, puer septẽ annos natus, cuius solius erat mater, quæ hospitalitatem Sarræ est æmulata, esset autem vesperũ & tenebræ, cecidit in puteum. Cùm autẽ ex eo, vt est consentaneum, exortus esset tumultus, mater autẽ sensisset, iubet quidem omnes quiescere: puteo autẽ operculo imposito, instabat ministerio. Mensa autẽ viris diuinis apposita, diuinus senex iussit vocari puerũ mulieris, & accipere benedictionẽ. Cùm autẽ admirabilis mulier diceret eum malè habere, perstitit iubere vt is duceretur. Postquã autem ei quod accidisset significauit mulier, mensam quidẽ relinquit senex, accurrens autem ad puteũ, cùm auferri quidem operculum, afferri autẽ lucem iussisset, videt puerum sedentem super aquæ superficiem, & aquã manu pueriliter pulsantem, & qui reputatus fuerat interitus, eum ludum putãtem: & cùm quosdã funes alligassent & eos demisissent, puerum extraxerunt: & statim accurrit puer ad pedes senis, dicens se eũ vidisse in aquis ipsum ferentem, & ne mergeretur prohibentem. Hanc hospitalitatis mercedem recepit mulier à beato sene. Et vt alia prętermittam quæ facta sunt in itinere, venerunt quidem Antiochiam: omnes autẽ vndique cõcurrebant, Dei hominem videre cupientes, & morbi sui medicinam vnusquisque accipere desiderans. Habitabat autẽ

in ſpeluncis quæ erant in latere montis: vbi diuinũ quoque apoſtolum Paulum & habitaſſe dicunt & latuiſſe. Sed ſtatim vt ſcirent omnes eũ eſſe hominẽ, eum inuadit febris vehementiſsima. Cùm autẽ videret magnus Acacius multitudinem eorũ qui ſimul erant congregati, & eam quæ acciderat ægrè ferret ægritudinem: exiſtimabat enim fore vt ij qui cõuenerant perturbarentur, ſi viri morbũ reſciſcerent, à cuius manu ſe inuenturos ſperabant medicinam: Noli angi animo, inquit ſenex. Si eſt enim neceſſaria ſanitas, eã ſtatim dabit Dominus. Statim ergo poſt hæc verba ad preces conuerſus, & vt ſolebat, & genua & frontem ſolo admouens, rogauit vt aſſequeretur ſanitatẽ, ſi ex ea reditura ſit aliqua vtilitas ad eos qui conuenerant. Nondum finierat preces, & repente multus ſudor profluens extinxit flãmam febris. Cùm illic autem liberaſſet multos à morbis omnis generis, profectus eſt ad conuentũ piorum. Tranſeunte autẽ eo per portas regię, mendicus quidam qui clunibus vtebatur pro pedibus, & per terrã trahebatur, cùm manũ extendiſſet, & eius pallium tetigiſſet, fide quidem morbũ exegit, exiliens autem oſtendit ſe æquè currere atque ante morbũ: idem faciens quod claudus quem Petrus & Ioannes ſuſcitarunt. Hoc cùm factum eſſet, confluxit totus populus ciuitatis: erátque bellicum gymnaſium plenum iis qui concurrebant. Pudore autem afficiebantur calũniatores & mendacij artifices: lęto autem & tranquillo animo erant alumni veritatis. Ex hinc in domos ſuas trahebant lumen veritatis,

veritatis,ij qui opus habebāt vt curarentur. Vir autem quidam cui fuerat maximus mandatus magistratus, eiúsque fidei cōmissus erat clauus orientis, ad eum misit rogans vt ad se veniret, & à morbo vrgente liberaret. Ille verò accessit nihil cunctatus, & cōmuni Domino fusis precibus,verbo soluit ægritudinē, & iussit vt Deo ageret gratias. Cùm hęc & talia fecisset, statuit deinceps reuerti ad suæ exercitationis monasticæ tugurium. Cùm per Cyrum autem iter faceret, distat autem hæc ciuitas duorū dierum itinere ab Antiochia, diuertit quidem in ædem præclari martyris Dionysij. Qui illic autem vero Dei cultui & rectæ religioni præerant, conuenientes supplicarunt vt sibi opem ferret exitiū præuisum expectātibus. Dicebant enim Asterium qui in sophistica & falsa differēdi arte fuerat educatus, & se in hæreticorū ecclesiā iniecerat, & episcopale munus erat assecutus, falsum acriter defendere, & improbo vti artificio aduersus veritatem: & veremur, inquiebant, ne facundia veluti quadam esca falsum cōtegens, & nexus syllogismorū tanquam quædam retia extendens, capiat multos ex simplicioribus: ea enim de causa fuit ab aduersariis accersitus. Senex autem, Estote, inquit, bono animo, & Deo nobiscum supplicate, orationem & corporis afflictionem precibus adiungentes. His Deum sic rogantibus, vno die ante diem festum ac celebrem, quo verba erat facturus falsi defensor & hostis veritatis, is diuinitus immissam accepit plagā, & cū vno tantum die egrotasset, excessit è viuis, illam, vt

est probabile, vocē audiens, Stulte, hac nocte repetunt à te animā tuam: quæ autem parasti retia & laqueos, iis tu implicaberis, & non alij. Hæc Balaā quoque acciderunt, qui ipse quoque aduersus Dei populum accersitus, cùm impia quædam Balaac aduersus ipsum consuluisset, eius dedit pœnas, vt qui ab Israëlitica dextera fuerit cæsus. Igitur hic quoque, cùm in Dei populum quasdā callidas excogitasset sententias, per Deum populi vita fuit priuatus. Hanc autē salutem Cyrus est consecuta per huius orationem. Hæc autē quæ narraui, mihi diuinū caput, ille magnus tradidit Acacius: qui pulchrè sciebat omnia quę ab ipso facta fuerant. Cùm ergo illinc esset profectus, & ad suos sodales reuersus, & vnà cū eis non paruo tēpore esset versatus, ad vitam senij & molestiæ expertem valde prōptè & alacriter transiit, vt qui in mortali natura meditatus esset impatibilitatem, expectaret autē corporis immortalitatem. Ego autē hic de eo sistens orationem, transibo ad alium: rogans sanctos qui in hanc ingrediuntur narrationem, per suam intercessionē mihi supernam conciliare beneuolentiam.

MARCIANVS.

III. *Hu⁹ meminit idem Theodoretus in quarto libro historiæ ecclesiasticæ.*

Llum autem tantopere celebratū Marcianum, quomodo pro rei dignitate admirabimur? Num videlicet eū simul coniungentes cum Elia & Ioanne & similibus, qui circūibant in ouinis & caprinis pellibus, egentes, afflicti, vexati,.

xati, quibus dignus non erat mundus: errantes in solitudinibus & mōtibus & speluncis & foraminibus terræ. Is enim olim patriam quidem habuit Cyrum, cuius prius quoque meminimus: post hęc autem solitudinē: hac autē & illa relicta nunc habet cœlū. Et illa quidē eum genuit: hæc verò aluit, & victorem effecit: cœlum autē accepit vt coronatum: contempta enim claritate generis. Ducebat enim genus à patritiis, & à splendore regio. In illis enim florebat, corporis specie & magnitudine accepta ab opifice naturæ, & animo ingenij solertia ornato. In Deum autē, & ea quæ ad eum pertinent, totum amorē transtulit: & omnibus valere iussis, solitudinis occupat vmbilicum, & parua extructa domuncula quæ ne eius quidem corpori iusta respondebat proportione, cùm eā quodā alio paruo septo circundedisset, inclusus erat assiduè, separatus quidem ab omni humana consuetudine, disserens autē cum Domino vniuersorū, & dulcem illā vocem exaudiens. Diuina enim versans eloquia, se diuina voce frui putabat. Orans autē & supplicationes offerens, ipse loquebatur cum Domino: & cùm semper tantis frueretur delitiis, eum nunquā capiebat satietas. Audiuit enim diuinum spiritum
„ per magnū Dauid psallentē. Qui meditatur in lege *Psal. 1.*
„ Domini die ac nocte, erit tanquā lignū quod plan-
„ tatum est secus decursus aquarum, quod fructum
„ suum dabit in tēpore suo. Et foliū eius non defluet.
Hos fructus desiderans, iucundissimū hunc laborem amplectebatur: & orationē quidē psalmodia:

psalmodiā autem excipiebat oratio: & vtraq; rursus diuinorū eloquiorum lectio. Cibus autē ei erat solus panis, isque certa prębebatur mensura. Ea autem erat mensura, vt nec puero quidē nuper ablactato satis esset. Aiunt enim panis librā in quatuor partes diuisam, quatuor diebus fuisse distributā: & vnicuique diei attributā fuisse partem vnā. Statuerat enim vespere comedere quotidie, nunquā autē satiari: sed semper quidē esurire, semper verò sitire: corpori autem ea exhibere quæ ad viuendū sufficiunt. Dicebat enim, quòd qui post multorū dierū inediā capit cibum, in diebus quidē inediæ, officia dominica exequitur imbecillius. Quo autem die rursus capit cibum, plura, vt est consentaneū, exhibens, ventrem onerat: is autem grauatus tardiorem reddit animā ad vigilandū. Dicebat igitur esse melius vesci quidē quotidie, nunquā autem expectare satietatem. Verum enim ieiuniū est perpetua indigentia. Hanc legē perpetuò ferebat vir ille diuinus, & cùm corpus haberet maximum, & omnium sui temporis hominū esset & maximus & pulcherrimus, hoc paruo cibo alebat. Cùm autem præteriisset aliquantū tēporis, duos admisit contubernales, Eusebiū qui sacri illius tugurij fuit hæres: & Agapetum, qui has leges angelicas transtulit Apameā. Est enim quidam vicus maximus & populosissimus: est autē ei nomen Nicerte. In eo ergo construxit duo maxima philosophiæ gymnasia, quorum vnum quidē est ab eius nomine denominatū: alterū verò ab admirabili Symeone, qui quinquagin-

φροντιστήρια.

ta

ta annorũ ſpacio refulſit in hac philoſophia. In his in hodiernum vſque diẽ degunt plus quàm quadringenti viri, virtutis athletæ & amatores religionis veríque Dei cultus, & qui ſuis cœlũ coëmunt laboribus. Huius autẽ reipublicę legiſlatores fuere Agapetus & Symeones, qui leges accepere à magno Marciano. Ab his autẽ plurima quæ plantata ſunt exercitatorũ virtutis habitacula, quæ quidem iiſdem legibus reguntur & inſtitutis, difficile eſt enumerare. Cæterùm horum omniũ plantator fuit vir ille diuinus. Qui enim pulcherrimũ ſemen prębuit, is iure vocari poſsit auctor bonorum quæ naſcuntur. Primũ ergo, vt dixi, ſolus voluntariũ illum tenebat carcerẽ. Deinde cùm hos duos admiſiſſet, non habitabant illi in eadẽ domo. Neque enim ei ſoli ſufficiebat domuncula, vt quæ eſſet valde parua, & quæ ipſi & ſtanti & recumbenti multum afferret laboris. Neque enim ſtans, rectus ſtare poterat, cùm tectum caput & collum tangeret: neque recubans poterat pedes extendere, cùm domus nõ haberet longitudinẽ æqualem longitudini corporis. Cùm ergo eis permiſiſſet aliã extruere, iuſsit in ea degere: per ſe autẽ hymnos dicere & orare, & diuina legere eloquia. Cùm autẽ oporteret eſſe plures huius vtilitatis participes, alio habitaculo eius iuſſu procul extructo, iuſsit eos qui vellent in illo degere. Eorum autem dux erat Euſebius, qui magni Marciani tranſmittebat doctrinã. Diuinus autẽ ille Agapetus, vt oportuit inſtitutus & exercitatus, & in hac arte athletica optimè eruditus, reuerſus

eſt,

est, vt dixi, & seminauit semina quæ à diuina illa anima acceperat. Euasit autem adeò clarus & illustris, vt pōtificali sede dignus sit habitus, & ei mādata sit pastoralis curatio, & eius fidei credita fuerit cura patriæ. Eusebius autē ille admirabilis, congregati gregis præfectus, & curā Magistri susceperat, & solus dignus habebatur qui ad eū in tempore ventitaret, & eum rogaret nunquid vellet. Cùm autem vellet noctu videre quid ageret, ausus est ad fenestrā, erat autem ea breuis admodum, accedere, & cùm se inclinans respexisset, videt lumen, non ex lucerna, neque quod esset manu factum, sed à Deo datum, & quod superna gratia præceptoris sui caput circunfulgebat, & diuinorū eloquiorū scripturæ ostendebat intelligentiā: tenebat enim librū, & diuinę voluntatis sacrosanctū inquirebat thesaurū. Hoc cùm esset cōtemplatus admirabilis Eusebius, ingenti timore horroréque est affectus, & Dei ministri diffusam edoctus est gratiam, & Dei in suos seruos didicit beneuolentiā. Aliquādo autem cùm in vestibulo magnus oraret Marcianus, draco quidā qui reptauerat supra parietē versum ad orientē, desuper è muro despexit, simul & hians, & horribiliter intuens, & se inuasurum significans. Procul autem stans Eusebius, & illud horrendū spectaculum pertimescens, & id Magistrū ignorare suspicans, illi ostendit clamans & vt fugeret rogans. Ille autem cùm eū reprehendisset, & timorem expellere iussisset, nam eum quoque esse exitiale vitium, digito quidem crucis prius expresit figuram, ore autem

φωταγωγίς.

autem insufflauit, & veteres ostēdit inimicitias. Ille autem spiritu oris, tanquā igne aliquo, exiccatus, & veluti exectus, instar exustæ stipulæ in multas partes est dissolutus. Vide ergo nū imitatus est Dominum vt seruus beneuolus? Dominus enim cùm aliquando fureret mare in cimbam discipulorum, eos autē vidisset anxios & perturbatos, non prius maris sedauit tēpestatem, quàm increpando discipulos, cōpescuit eorum incredulitatē. Hinc doctus hic vir admirabilis, primum expulit timorē discipuli, deinde sic belluam affecit supplicio. Talis magni Marciani fuit & sapientia, & miraculorū effectio, & in Deū fiducia. Sed tamen cùm tanta gratia dignus esset habitus, & magna posset facere miracula, studebat tamen celare virtutē, prædonis virtutis suspectas habens machinas. Arrogantiȩ enim vitiū subter seminans, labore collectos fructus conatur eripere. Et cùm sibi datā vellet celare gratiā, inuitus ad facienda veniebāt miracula, cum eius rectè factorum iubar resplendesceret, & quȩ occultabatur virtutē aperiret. Quinetiā aliquando contigit vt tale quid fieret. Vir quidā honesto loco natus, & cui militares magistratus sæpe fuerant mandati, ex Berhœa Syriæ vrbe proficiscens, cùm eius filia diu debaccharetur, & à malo dæmone vexata insaniret, venit in solitudinē, cùm esset quidē magni Marciani familiaris, speraret autem propter priorē consuetudinē eum conuenire & rogare. Spe autē falsus, cùm non liceret ei Dei videre seruum, rogat quendā senem, cui illo tempore diuini illius

viri cōmiſſum fuerat miniſterium, vt paruum lecythum oleo plenū acciperet, & ad oſtiū domunculæ poneret. Senex autem ſæpe quidem ſe id facturum inficiatus, ſępe autē rurſus rogatus, victus eſt à precibus. Cùm autē ſtrepitum magnus ſenſiſſet Marcianus, rogauit & quiſnam eſſet, & quonam opus habens veniret. Is autem verā quidem celabat cauſam, ſimulabat autem ſe veniſſe vt ſciret num iuberet aliquid: & hoc dicens dimiſſus eſt. Cùm autem ſub aurorā rurſus pater puellæ rogaſſet vt ſibi redderetur lecythus, ille timēs quidē, iuit tamen cum quàm maximo potuit ſilentio, & porrecta manu, & accepto lecytho, cupiebat latere. Is autem rurſus rogauit quídnā volens veniret. Poſtquā autem eandem dixit cauſam quā etiam veſpere præ ſe tulerat, ægre ferens homo Dei, vtpote quòd præter conſuetudinem fuiſſet eius aduētus, iuſsit vera dicere. Ille autem timens & cōtremiſcens, cùm non poſſet eū latere qui plenus erat Dei gratia, dixit & quis eſſet qui ſupplicabat, & eum morbi docuit tragœdiā, & oſtendit lecythū. Is autem ſuccenſuit quidē, vt eſt conſentaneū, quòd nollet virtutē oſtendere. Minatus tamē quòd ſi hæc rurſus auderet, & ab illa priuabitur conſuetudine, & ei auferetur miniſterium, erat autē maxima iactura iis qui quæſtū ſciebant, remiſit, iubens reddere ei qui dederat. Et Marcianus quidem hæc iubebat: Dæmon autē qui aberat iter quatuor dierū, eius qui exigebat vociferabatur virtutem: & Marcianus Berhoæ functus eſt officio iudicis, quibuſdā lictoribus vſus aduerſus dæmonem,

nem, & illum sceleratū expellens, & puellā mundam reddens ab illa vexatione. Hoc autem exactè ἐνάργειας.
sciuit pater puellæ. Ei enim reuertenti, cùm pauca stadia abesset ab vrbe, occurrit quidā seruus à domina in agrum missus. Is cùm vidisset Dominum, miraculi facti attulit nunciū, quatuor antè diebus dicens factum esse miraculū. Diebus ergo supputatis, & tēpore rectè examinato, didicit illud fuisse in quo senex attulit lecythum. Mihi autem venit in mentem cogitare, quid nō fecisset ille vir magnus si voluisset facere miracula. Si enim etiā cùm studeret celare quā acceperat virtutem, tantum ostendit splendorem: quod nō miraculū fecisset si voluisset? Sic autem spiritalem quoque suam sapientiā non ostendebat omnibus. Itaq; cùm postremò post diē festū salutaris passionis & dominicæ resurrectionis, permisisset iis qui volebant ad se ingredi: illo certè tēpore omnes studebant eū videre. Atque ad eum aliquando congregati primi veniebant pontifices. Flauianus ille magnus, cuius fidei erat credita pascēda Antiochia: & diuinus Acacius, cuius prius quoq; meminimus: & Eusebius Chalcidensis episcopus: & Isidorus cui tunc erat cōmissa Cyrus gubernāda, qui erant virtute insignes. Vnà autem cum illis erat etiā Theodotus qui tenebat habenas Hierapolitanorū ecclesiæ, clarus monastica exercitatione & māsuetudine. Erant autē nonnulli quoq; ex magistratibus, incensi ardore fidei. Omnibus ergo cum silentio sedentibus, & sacram illā vocem expectātibus, ipse quoque diu tacens sede-

bat, lingua quidē ociosus, auribus autem prōptus. Tunc aliquis ex iis qui sedebāt, qui erat ei familiaris propter curam animæ, & alioqui auctoritate & dignitate clarus. Omnes, inquit, ò pater, diuini hi patres, sitientes expectant suauissima tuæ doctrinę fluenta. Omnes ergo præsentes impertias vtilitate, nec claudas riuos tuæ beneficentiæ. Ille autem cùm valde ingemuisset, Deus, inquit, vniuersorū quotidie loquitur per creaturas, & per diuinas scripturas disserit & monet ea quæ oportet, & inducit ea quæ sunt vtilia: terrétque minis & adhortatur promissis: & ex his nullā capimus vtilitatē. Quemadmodum ergo loquens profuerit Marcianus, qui tantā vtilitatē amittit cum aliis, & cōmodum non vult ex eis capere? Hinc factum est vt multi quidē sermones mouerētur à patribus, quos inserere narrationi duxi superuacaneū. Cùm autē surrexissent & orassent, & ad conferendū sacerdotij ordinē vellent ei manus imponere, rursus ei manus admouere sunt veriti: & hic quidem illi, ille verò huic iubebat. Cùm omnes autem id simul recusassent, redierunt. Sed enim volo his quoque aliā addere narrationē, qua cognosci poterit diuina eius prudentia. Auitus quidam, primus in solitudine, gratia monasticæ exercitationis, fixerat tuguriū. Id autē magis quàm hoc vergit ad septentrionem, & aliquantum situm ad oriētem, spectat ventū Aparctiā qui est proximus subsolano. Is magno Marciano erat & tempore & labore atiquior, vir autem philosophus, & in vita dura & aspera educatus. Is cùm de

viri

viri virtute quæ vbique celebrabatur audiisset, ratus tale spectaculum esse silentio & quiete vtilius, accurrit studens videre eũ quem desiderabat. Cùm autem eius aduentũ magnus sciuisset Marcianus, ostio aperto eũ ad se admisit. Admirabili autẽ præcepit Eusebio vt & legumẽ coqueret & olus, si haberet. Postquã verò mutuum inter se colloquendi explessent desideriũ, & alter alterius virtutem didicissent, nonæ simul peregerũt officiũ. Venit autem Eusebius mensam ferens, & panẽ afferens. Magnus autem Marcianus diuino dixit Auito. Adesdum omniũ mihi amicissime, & huius mensæ simus simul participes. Ille verò, Nescio, inquit, me vnquã cibum sumpsisse ante vesperã: sæpe autem duos & tres dies simul maneo ieiunus. Magnus autẽ Marcianus, Mea ergo, inquit, causa hodie mutetur consuetudo. Nã cùm sim corpore imbecillo, non possum expectare vesperã. Postquam autẽ hæc dicens nõ persuasit admirabili Auito, ingemuisse dicitur & dixisse. At ego, inquit, animo angor & valde crucior, quòd tantũ laborem ceperis vt virum aliquem laboriosum videres & philosophum, spe autem falsus, cauponem videris aliquem profusè & delicatè viuentẽ. Cùm ex his autem molestia esset affectus Auitus, & dixisset se malle vesci carnibus quàm hæc audire, dixit magnus Marcianus. Nos quoque ò amice, eandem quã tu vitã persequimur, & amplectimur eandem viuendi rationẽ: & quieti labores præferimus: & ieiunium magis expetimus quàm cibũ, eúmque nocte aduentante capimus: sed

ſcimus charitatẽ eſſe ieiunio pręſtantiorem. Charitatis enim opus à lege diuina præcipitur. Ieiunium autem eſt poteſtatis noſtrę & arbitrij. Oportet autẽ exiſtimare diuinas leges eſſe noſtris longè pręſtantiores. Hæc cùm inter ſe inuicem diſſeruiſſent, & parũ cibi ſumpſiſſent, & Deũ laudauiſſent, & tres dies ſimul verſati eſſent, rurſus ſunt ſeparati, videntes ſe inuicẽ ſpiritu. Quis ergo non admiretur huius viri ſapientiã, à qua gubernatus, ſciebat quidẽ tempus ieiunij, ſciebat autem etiã fraternæ charitatis: ſciebat virtutis quoque partiũ differentiam, & quamnam cuínã cedere oporteat, & cuínam in tẽpore danda ſit victoria. Poſſum autẽ aliud quoque narrare quo eius cognoſcatur in diuinis perfectio. Ad eũ enim ex patria venit ſoror cum filio, qui & vir erat & vrbis Cyri facile princeps, ea quæ ei vſui erant abundè afferens. Is autẽ ſororem quidem videre non eſt paſſus, ſororis autem admiſit filiũ: erat enim id tempus definitum quo eũ licebat conuenire. Cùm autem eũ rogarent vt acciperet quæ allata fuerant, Per quot, inquit, monaſteria tranſiiſtis, & quænã ex his, eis ipſis impertiiſtis? Cùm is autẽ dixiſſet ſe nulli dediſſe, Abite, inquit, cum iis quæ attuliſtis. Nos, inquit, nullo horum egemus, nec ſi egeremus acciperemus. Naturalis enim cognationis, non autem diuinę pietatis & ſeruitij curam gerentes, hanc exercetis in nos beneficentiã. Si enim non honoraretis ſolam generis neceſsitudinem, nõ ea quæ attuliſtis nobis ſolis impertiiſſetis. Hæc dicens, filiũ ſororis dimiſit cum ſorore, iubens vt nihil

hil acciperetur ex iis quæ attulerant. Ita erat extra naturã, & in cœleſtem migrarat viuendi rationem. Quódnã enim aliud afferri poteſt exemplũ apertius, quòd Deo eſſet dignus, cõueniẽter ipſius Dei
» voci? Qui non relinquit enim, inquit, patrem & Matth.10.
» matrem & fratres & ſorores, & vxorem & filios,
» non eſt me dignus. Si autem qui non relinquit eſt indignus: qui relinquit, & tam accurata exactáque vtitur perfectione, clarum eſt eũ fuiſſe dignißimũ. Ego præter hæc admiror quoq; eius in diuinis decretis ſummã perfectionẽ. Abhorrebat enim Arij inſaniã, quæ à poteſtate imperatoris accendebatur illo tempore. Abominabatur etiam amentiã Apolinaris. Fortiter autẽ & ſtrenuè decertabat aduerſus eos qui cum Sabellio ſentiebant, tréſque hypoſtaſes ſeu perſonas in vnã cogebant. Valde quoque auerſabatur eos qui nominantur Euchitæ, qui in habitu monaſtico laborabant morbo Manichæorum. Erat autẽ adeò feruens eius zelus pro decretis eccleſiaſticis, vt etiã aduerſus virum admirandum & diuinũ, iuſtam pugnam ſuſceperit. Erat Abraames quidã ſenex in illa ſolitudine, vir canis quidẽ pilis, ſed magis cana prudentia, omni virtute clarus, & vberes ſemper profundens lachrymas compunctionis. Is in principio à quadã inductus ſimplicitate, primũ paſcha peragere ſuſtinuerat: ignorans quidem, vt eſt veriſimile, quæ de eo Niceæ à patribus conſtituta fuerant, antiquæ autem ſeruire malens conſuetudini. Multi autem alij laborabant eo tempore eadẽ quoq; ignoratione. Sed magnus Marcianus,

Marcianus, multis quidem sæpe verbis vsus, conatus est senem Abraamen (ita enim eum appellabát qui in ea habitabant regione) vt cum ecclesia consentiret, traducere. Cùm eũ autem vidisset non parere, aperte destitit cum ipso cõmunicare. Sed procedente tempore, ille quoque vir diuinus abiecta macula, in festo celebrando amplexus consensum
Psal. 118. » ecclesiæ, verè psallens cecinit. Beati immaculati in
» via qui ambulant in lege Domini. Hoc autem effectum est à magni Marciani doctrina. Ei multi quidem vbique ędificabant oratoria. In Cyro quidem, eius sororis filius Alypius. Zenobia autem quædã in Chalcide, quæ & genere erat clara, & insignis virtute, & magnas habebat diuitias. Alij quoque non pauci hoc faciebant, victoria parta illustrem illum athletã rapere contendentes. Hoc cùm nosset homo Dei, rogat admirabilem illũ Eusebiũ, omni terrore plenũ illi offerens iusiurandũ, vt corpus in illo loco deponeret, & nemo sepulchrũ dignosceret præter duos qui simul habitabát familiariores, donec præteriisset magnus annorũ numerus. Hoc autem iusiurandũ impleuit homo ille admirabilis. Postquam enim insignis illius victoris venit finis, & chorus angelorum sacram illã & diuinam animam ad cœlestes transtulit mansiones, non prius eius significauit obitum, donec cum duobus ex familiaribus facta fossa, & corpore deposito, complanauit terræ superficiem: & quinquaginta annis vel pluribus elapsis, cùm innumerabiles concurrissent & corpus scrutati essent, ignotũ mansit sepulchrum.

chrum. Poſtquam autē vnūquodque ex prædictis oratoriis, vnū quidem apoſtolorum, alterum verò martyrum accepit reliquias, ſecurè deinceps illius tabernaculi & doctrinæ hæredes, cùm duobus antè annis arcam conſtruxiſſent lapideā, in ea poſuerunt precioſi corporis reliquias, cùm vnus oſtendiſſet ſepulchrū. Is enim ſolus ſupererat ex illis tribus. Cùm illius autē fuiſſet virtutis æmulator Euſebius admirabilis, longo tēpore corpus perpetuò affligebat. Nam cùm centum & viginti ferri libras corpori haberet impoſitas, ſibi quoque impoſuit alias diuini Agapeti quinquaginta. Adiecit autem magni quoque Martiani alias octoginta. Habebat autem oratoriū, lacum quendā in quo nulla aqua remanſerat. Tribus autē annis perpetuis hoc modo vitam tranſegit. Ad hæc autē dicenda ſum digreſſus, cùm vellem oſtendere quot & quantarū rerum rectè & ex virtute geſtarum auctor & procurator fuerit Marcianus. Huius autē philoſophiæ fructū quoq; percepit admirandus ille Baſilius, qui multis poſtea tēporibus, apud Seleucobelum, eſt autem vrbs Syriæ, monaſticum extruxit habitaculum, & clarus quidē fuit in multis generibus virtutū, inſigniter autē fuit clarus in ea quæ Deo lōgè eſt gratiſsima poſſeſsione charitatis, & in diuino opere hoſpitalitatis. Quàm multos autē hic quoq; Deo exhibuerit operarios, citra pudorem, vt apoſtolicè dicam, verbum tractātes veritatis, quis facile enumerauerit? Nam vt alios in præſentia prætermittā, qui ſunt quidem laude digni, nimis autem prolixā

 redderent

rédderent narrationē, huius vnius & ſolius meminero. Fuit quidam qui ad eū ventitabat, eum autē appellabant Sabinum, qui corpus conſumpſit laboribus innumerabilibus. Neque enim panis, neque obſonij fuit alicuius particeps: cibus autē erat ei farina aqua madefacta. Conſueuerat autem is totum vnius menſis miſcere nutrimentū, vt ſitū contraheret, & tetrum odorem emitteret. Volebat autem hoc genere alimenti hebetare ſui corporis appetitiones, & efficere vt fœtore nutrimēti flacceſceret voluptas. Cùm autē per ſe ſic degeret, ſi quis ex familiaribus ad eum accederet, ſimpliciter & citra diſcrimen veſcebatur iis quę apponebantur. Tantā autem diuinitus gratiā acceperat, vt mulier quædā Antiochena nobilis, cuíque & genus & opes ingētes faciebant ſpiritus, ad eū accurrerit, & ei ſupplicarit vt opē ferret filiæ quæ vexabatur à dæmone. In ſomnis enim, inquiebat, vidi quendā iubentem vt huc accurrerem, & precibus præſidis monaſterij ſalutem filiæ procurarē. Dicebat ergo is qui reſponſa dabat, non ſolere præſidem loqui cum mulieribus. Cùm autem inſtaret mulier, lachrymans, & eiulans, & grauiter vociferans, egreſſus quidem eſt præfectus monaſterij. Dicebat autem mulier nō eſſe ipſum: fuiſſe autem alium ſibi oſtenſum ſubrubicundum, qui puſtulas quaſdā habebat in genis. Vbi autem cognouerunt eum qui quęrebatur, erat autem is tertius monaſterij, non primus, eum perſuaſum adduxerūt ad mulierē. Protinus autem illa quidem agnouit faciem: malus autē dæmon vociferans

ferans reliquit puellam. Hæc præclara fecerunt facinora magni Martiani discipulorũ discipuli. Tales vbiq; plantas plantauit plantator optimus. Ego autem huic narrationi rursus finem imponens, rogo & quæso vt per horum omniũ intercessionem diuinum consequar auxilium.

EVSEBIVS.

Vales quidem Deo obtulerit fructus desertum sterile, nempe pulchros, & maturos, & ei qui plantauit gratos, & iis qui sapiunt hominibus charos & maximè expetendos, ostendimus in iis quæ iam scriptæ sunt narrationibus. Ne quis autẽ existimet virtutem esse loco circunscriptam, & solam solitudinem esse aptam ad tales ferendos redditus, age transeamus deinceps oratione ad terrã quæ habitatur: & ostendamus ad parandam philosophiã eam minime esse impedimento. Est mõs altus, qui Antiochiæ quidem situs est ad orientem: Berhœæ autem ad occidentẽ, omnes autẽ montes propè sitos superat: in summo autẽ cacumine imitatur figurã conoidem, ab altitudine autẽ accepit denominationem. κορυφὴν enim, id est verticem, eũ solent appellare accolæ. Olim in eius summo vertice erat tẽplum dæmonũ, quod apud vicinos in magno erat honore. Subtus autem ad meridiem patet cãpus, sinus præ se ferens figurã, qui vtrinque coërcetur vlnis non admodũ altis. Pertinent autem eę vsque ad

IIII. *Huius Eusebij meminit idem Theodoretus in quarto historiæ ecclesiasticæ.*

viam qua equitatur, quæ vtrinque à meridie ad septentrionem sectæ sunt, semitas excipientes. In eo autem sunt constructæ villæ & magnæ & paruæ, continentes iis qui sunt vtrinque mõtibus. Propter ipsas autem excelsi montis oras, est quidam vicus maximus & populo frequentissimus: vocabulo autẽ regionis eũ vocant Teledam. In superiori autẽ parte lateris montis, est quidã saltus non admodũ accliuis, sed qui modicè inclinatur, spectans ad illũ
φροντιστήριον. campũ & ventũ austrũ. In eo, philosophiæ gymnasium extruxit quidã Ammianus, vir qui cũ multis quidẽ aliis virtutibus esset clarus, tum summa modestia superabat alios. Hoc autẽ satis est argumenti. Etenim cùm ad doctrinã, non solum suis sodalibus, sed vel bis totidẽ aliis posset sufficere, sæpe ad magnum accurrebat Eusebiũ, rogans & supplicãs vt is esse vellet adiutor, pædotriba, & magister eius palæstræ quam fundauerat. Aberat autem vigintiquinque stadiis, in quodã valde paruo habitaculo, & quod nec fenestras quidẽ habebat, inclusus. Eũ autem ad hanc virtutẽ deduxerat Martianus, eius quidem patruus, fidelis autem Dei seruus. Sufficit enim hoc dicere, cùm etiã magnũ Mosem hoc cognomine honorarit Dominus. Hic Martianus cũ diuinũ gustasset amorem, noluit solus frui bonis: sed multos etiã fecit alios in amore socios. Venatus est autem & magnũ Eusebium, & eius fratrem qui in vita verè quoq; erat frater. Nõ existimauit enim rationi esse consentaneũ, vt eos quidem qui ad eum nihil attinebant venaretur ad virtutem, fratres autẽ

non

non itidem. Hos ergo ambos cùm in parua inclusisset domuncula, eos euangelicam vitę docebat rationem. Sed fratrem quidem morbus inuadens, illum cursum interrupit: morbū mors autem est cōsecuta. Nam cùm paucis diebus vixisset postquam illinc est egressus, vitæ finem accepit. Permansit autem magnus Eusebius toto tépore vitæ patrui, neque cum vllo loquens, neq; lucem intuens, sed perpetuò inclusus: & post illius mortem hanc vitā est amplexus, donec admirabilis ille Ammianus, ei multis delinito precibus persuasit. Dic enim mihi, ad illum dicebat, ò optime, Cuínam placere existimans, laboriosam hanc sordidámque & squallidā vitam es persecutus? Cùm auté, vt par est, is vtique dixisset, Deo qui est virtutis legislator & magister. Quoniā ergo eū amas, inquit Ammianus, ego tibi modū ostendā, per qué & amoré magis accendes, & ei qué amas seruies. Nā quòd omnis tua cura & industria in teipsum cōuertatur, non effugiet, vt sentio, crimé nimij in te ipsum amoris. Lex enim diuina iubet proximum amare vt teipsum. Multos autem opū sumere participes, hoc est propriū veri
» muneris charitatis. Hanc auté diuinus Paulus ap- *Rom.13.*
» pellauit legis plenitudiné. Rursus quoque clamat.
» Tota lex & prophetæ in hoc sermone in summam *Galat.5.*
» rediguntur, nempe, Diliges proximū tuū sicut te-
» ipsum. Porrò auté Dominus quoque in sacris euā- *Ioan.21.*
» geliis, Petro qui confessus est eum amare plus aliis,
» præcepit pascere oues suas. Eos auté qui hoc nō fe-
» cerunt reprehendens, clamat per prophetā: ò pasto- *Ezech.34.*

res, Non ſeipſos paſtores paſcunt, nō oues? Et ideo magnum quoque Eliam qui hanc vitā perſequebatur, iuſsit verſari in medio impiorū: & ſecūdum Eliam, tantopere celebratum Ioannem, qui amplectebatur ſolitudinem, tranſmiſit ad ripas Iordanis, illic baptizare iubens & prædicare. Quoniā ergo tu quoque es Dei qui te fecit ardens amator, multos quoque tecum alios effice amatores. Hoc enim eſt valde gratum cōmuni Domino. Propterea Ezechielem quoque appellauit ſpeculatorem, & peccatoribus iuſsit teſtificari: & Ionam iuſsit currere Niniuem: & nolentē tranſmiſit in vinculis. Cùm hæc diceret & ſimilia, diuinū virum manſuefecit, & voluntario illo effoſſo carcere, eduxit & abduxit, & ſuorū ſodalium ei curam tradidit. Ego autē neſcio vtrum plus admirer, huiúſne moderationē, an illius obedientiā, & quòd ab eo ſit perſuaſus. Is enim fugiebat principatum, & magis volebat eſſe ex iis qui parebant, vt qui præfecturæ formidaret periculum: & magnus Euſebius auerſabatur quidem cum pluribus conuerſationē, ceſsit tamen, & captus retibus charitatis, ſuſcepit curam gregis, & duxit chorum: non multis verbis opus habens ad docendū. Sufficiebat enim vel ſolus aſpectus, vt vel lōgè tardiſsimū celerē efficeret ad curſum virtutis. Dicunt autē qui viderunt, eū ſemper habuiſſe grauē vultū, & qui poterat timorē afferre ſpectātibus. Cibum autē ipſe quidem capiebat tertio & quarto quoq; die. Iis autē qui ſecum habitabāt iubebat veſci alternis diebus. Pręcipiebat autē cum Deo aſſiduè

ſiduè colloqui, & nullũ tempus relinquere vacuũ ab hac operatione: ſed cõmuniter quidé præfinita exequi officia: partes auté diei quæ inter hæc intercedunt, vnũquenq; per ſe, vel ſub aliqua vmbra arboris, vel propter petrã aliquã, vel vbicunque quieſceret aliquis, vel ſtãtem, vel humi iacentem, rogare Dominũ, & petere ſalutem. Ita autem vnãquãque ex partibus corporis edocuit virtuté, vt illa faceret quæ ſola permittit ratio. Vt auté hoc reddã manifeſtũ omnibus, mentioné faciã vnius eius narrationis. Sedebat ſuper quãdã petrã ipſe & Ammianus ille admirabilis: & diuinorũ euãgeliorum hiſtoriã, alter quidem legebat: alter verò eorũ quę erant obſcuriora explicabat ſententiam. Cùm autem quidã Agricolæ in ſubiecto campo terrã colerent, ad hãc cõtemplationé magnus tractus eſt Euſebius. Cùm auté diuinus Ammianus legiſſet locum euangelicum, ſciſcitaretur autem interpretationé, iuſsit magnus Euſebius vt repeteret lectioné. Cùm is autem dixiſſet, Iis qui arãt forte delectatus, minimè exaudiiſti, vt eſt veriſimile: ſuis deinceps oculis legé tulit, vt neque cãpum illum vnquã cõtemplarentur, neque cœleſti pulchritudine, & chori aſtrorũ aſpectu fruerentur: ſed anguſtiſsima vtens ſemita, cuius menſurã aiunt fuiſſe vnius palmi, ferẽte ad oratoriũ, extra eã deinceps egredi nõ eſt paſſus. Dicunt autem eum pluſquã quadraginta annis vixiſſe poſt hanc legé. Vt auté cum animi ſui ſententia, ad hæc quoq; eũ traheret aliqua neceſsitas, cũ lũbos zona ferrea alligaſſet, & grauiſsimũ collare collo impoſuiſſet,

ſuiſſet,aliquo alio ferro coniunxit zonā collari qui erat collo impoſitus: vt hoc modo inclinatus, conaretur aſsiduè in terram deſpicere. Has ipſe de ſe exegit pœnas:quòd illos eſſet contēplatus Agricolas.Hoc autē & multi quidem alij me docuerūt ex iis qui illū nouerunt, & res eius optimè ſciuerunt, narrauit autē ſenex quoque magnus Acacius, cuius prius quoque meminimus in aliis narrationibus. Dixit autem ſe eū quoque aliquando interrogaſſe cùm eū ſic vidiſſet incuruatū, Quámnam capiēs vtilitatem, neque cœlū patiatur aſpicere, neq; campū illum ſubiectum contēplari: neque ex anguſta illa via egredi: eū autem dixiſſe ſe hæc moliri aduerſus maligni dæmonis machinationes. Nam ne,inquit,de magnis bellū gerat,conans auferre tēperantiam & iuſtitiā,& iram armans,& cupiditatem accendens, & vt faſtu efferar & ſuperbia intumeſcam efficiens, & quæcunque aduerſus eā machinatur animā,conor hoſtem ad hęc parua traducere:in quibus etiā ſi vicerit, non magnū affert detrimentū:etſi victus fuerit, euadit magis ridiculus, vt qui ne in paruis quidem poſsit euadere ſuperior. Quoniā ergo noui hoc bellū minus periculoſum, nō valde enim feritur qui in his damni aliquid accipit: Quod enim damnū eſt vel videre campū,vel in cœlū oculos attollere, ad hoc me genus pugnæ tranſtuli. In hac enim me nec ferire poteſt nec perimere.Non ſunt enim hæc iacula letifera, vt quæ illis ferreis careāt aculeis. Hæc ſe audiuiſſe dixit magnus Acacius,eiúſque ſe admiratū eſſe ſapientiam,

virtu-

virtutémq; bellicã & experientiam. Quamobrem hoc quoque narrabat eis qui talia discere cupiebãt, vt & admirabile & dignum quod mandetur memoriæ. Hæc eius gloria cùm in partes omnes vndíque peruaderet, ad se attraxit omnes virtutis amatores. Venerunt autem diuinissimi quoque Iuliani, senis, cuius prius persecuti sumus narrationem, qui optimi gregis erant perfecti. Postquam enim vir ille diuinus, fine vitæ accepto, migrauit ad vitam supernam, ad magnum accurrerunt Eusebium, melius esse rati rectè regi quàm regere & præesse. Iacobi autẽ, cuius prius quoque iã memini, cùm summatim eius ostendi virtutem, nunc quoque euidẽs argumentum ostendam summæ eius philosophię. Postquã ille diuinus hinc excedens Eusebius, iussit eum præesse gregi, & recusans curationem, non persuasit cupientibus eum hanc curam suscipere, abiit ad alium gregẽ, malens pasci quàm pascere, & cùm plurimo tẽpore superuixisset, hanc vitã sic finiit. Suscipit itaque illam præfecturam Agrippa, vir qui & multis aliis ornatus erat bonis, præcipuè autem puritate animæ: per quã & diuinæ pulchritudinis visionem assiduè apprehendens, & illius amoris igne accensus, irrigabat genas perpetuis lachrymis. Cùm is autem longo tempore electũ illũ & diuinum gregẽ rectè pauisset, deinde è vita excessisset, Dauides ille diuinus cuius aspectu mihi quoque frui contigit, suscepit prçfecturam: vir qui re vera, ex diuini apostoli sententia, mortificauerat mẽbra quæ sunt super terrã. Tantum enim fructũ

cœperat ex doctrina magni Eusebij, vt quadraginta quinque annos egerit in illo monasterio, absque ira autem & excandescentia toto hoc tẽpore vixerit. Neque enim post susceptam præfecturam vidit eum aliquis superatũ ab hac animi perturbatione, ídque cùm, vt est verisimile, essent innumerabilia quæ cogerent. Centum enim & quinquaginta viri pascebantur ab illius dextera: aliqui quidẽ summa & excellenti virtute, & eam quæ est in cœlo viuendi rationẽ imitantes: alij verò qui pennas tunc primum producebant, & terrã transilire & superuolare docebantur. Et tamen cùm tot essent qui diuina docebantur, & aliquid, vt est verisimile, delinquerent, neque enim facile fieri potest, vt qui modo ventitat, rectè se gerat in omnibus, mansit immobilis vir ille diuinus tanquã incorporeus, nulla eum occasione ad iram excitante. Hoc enim nõ solum accepi ex auditione, sed etiam ex experientia. Nam cùm aliquando desiderassem videre illũ gregem, accessi habens etiã alios socios peregrinationis, qui eandem quam ego vitam amplectebantur. Toto ergo tẽpore hebdomadæ apud illum virum diuinũ degentes, vidimus eius vultum nullã accipere mutationẽ, neque nunc quidem hilaritate diffundi, nunc verò tristitia cõtrahi. Oculos quoque similiter, non aliquando quidem truces ac toruos, nunc verò lætos: sed in eodẽ semper honesti decoríque tenore permanere. Hi autem sufficiunt ad arguendum animi tranquillitatẽ. Sed verisimile est existimaturum quempiam eum talem esse visum,

quòd

quòd nulla eum moueret causa. Quamobrem necesse habeo eiusmodi quid narrare quod accidit, cùm nos illic essemus. Sederat apud nos vir ille diuinus de philosophia agitans rationes, & quærens id quod est summũ euangelicæ vitæ institutionis. Cùm autẽ intercessissent eiusmodi sermones, Publius quidam, genere quidem Romanus, moribus autem ipse quoque admirandus, & sacerdotij honore præditus, & illius præfecturę secundas partes obtinens, ad nos venit aduersus diuinũ Dauidem vociferans, & cõmune damnum illam nominans lenitatẽ: & omnibus perniciem afferre dicens eius mansuetudinem, & amentiã, non modestiã, summam illam vocans philosophiã. Ille autem habens animam veluti adamantinam, accipiebat quidem rationes, nõ pungebatur autẽ ab iis quæ sua natura solent pungere: vultũ itaque nõ mutauit, neque sermonem institutũ dimisit, sed cum leni voce & verbis serenitatem animæ significantibus, illũ senem dimisit: rogans eum vt eorũ quæ vellet curam gereret. Ego autẽ cũ his qui ad nos venerunt loquor, vt vides, existimans necessarium esse hoc officium. Quomodo ostenderit quis melius animi lenitatẽ? Eum enim cui illa credita erat præfectura, talẽ accepisse contumeliã ab eo qui tenebat secundas partes, præsentibus maximè hospitibus, & maledictũ audientibus, & nullam irę subiisse tempestatem & perturbationem, quam nõ magni & excelsi animi virtutem superat & fortitudinem? Ac diuinus quidem Apostolus cõsiderans humanę naturæ imbe-

Psal.4. cillitatem, eam quā fert legem, natura metiens. Ira-
» ſcimini, inquit, & nolite peccare. Sol non occidat
» ſuper iracundiā veſtram. Nam cùm iræ quidē mo-
» tus noſſet eſſe naturæ, nō noſtri arbitrij, noluit lege
ea decernere quæ, eſſent laborioſa, & forte etiā eiuſ-
modi vt fieri non poſſent: ſed motui naturæ & iræ
tempeſtati menſuram præfinit, diem: iubens ratio-
ni vt eam compeſcat, & tanquam freno reprimat,
& non concedat progredi vltra terminos. Vir au-
tem hic diuinus vltra leges quæ latæ ſunt decerta-
uit, & ſepta tranſiliit: non vſque ad veſperam iræ
vt moueretur concedens, ſed nec vt moueatur qui-
dem omnino permittens. Talem fructum accepit
is ex magni Euſebij conſuetudine. Vidi multos
quoque alios in illo tugurio qui huius philoſo-
phiæ amatores fuere & æmulatores: alios quidem
in flore corporis: alios verò etiam in profunda ſe-
nectute. Nam cùm plus quam nonaginta annis vi-
xiſſent homines, laborioſam vitam noluerūt relin-
quere, ſed inſignes fuere obeuntes labores iuuētu-
tis, noctu quidem & interdiu Deum laudantes, &
ſacra illa officia peragentes: poſt duos autem dies
vilibus illis cibis veſcentes. Vt alios autē prętermit-
tam, qui non ſunt quidem digni qui ſileantur, ſed
vel maximè laudentur & celebrētur: ſed ne ſit pro
lixior quàm par ſit narratio, in diuino illo loco fuit
quidam, eum autem Abbatem nominant, qui ex
Iſmaelitide quidem radice germinauit, non fuit
autem eiectus à domo Abrahæ, vt is à quo ge-
nus duxerat, ſed paternæ hæreditatis fuit cum Iſaac
particeps,

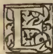
particeps, vel potius ipsum rapuit regnum cœlorum. Is Monasticæ huius exercitationis protinus attigit institutionem apud quendam qui tunc habitabat solitudinem, qui eos optimè exercebat: erat autem ei nomen Marosas. Post hæc autem ille quoque aliis preesse desistens, ad hunc cum Abbate venit gregem: nec paruo vixit tempore, sed cùm præclarè decertasset, & insignis euasisset, excessit ex hac vita. Hic autem illic quidem fuit continuos triginta & octo annos: ita autem desiderabat laborare, vt qui modò laborare cœpisset. Nam in hodiernũ vsque diẽ pedes nũquam texit calceis. Cùm est autẽ frigus, in vmbra sedẽs, in æstu solem suscipit, & tanquã auram Zephyri, quæ ex eo procedit flãmam excipit. Toto autem hoc tẽpore, aquã potare nõ passus est: non illa comedẽs quæ iis exhibẽtur, qui ad nõ bibendũ se exercent: solẽt enim ij vti cibis humidiorib⁹: sed iis vtẽs cibis quibus alij. Verùm pauca comedens & quæ modicas ei vires afferunt, existimat vsum aquæ superuacaneum. Graui autẽ ferro lumbos succinctus, raro quidẽ sedet, noctu autem, & maiori parte diei vel stans vel flectens genua, offert Domino officiũ precationis: vsu autem accubitus se omnino priuauit. Nemo enim in hodiernum vsque diem eum vidit cubantẽ. Quinetiã cùm est chori renuntiatus Coryphæus, & ei cõtingit vt præsit, totum hũc laborẽ fert prompto & alacri animo, se iis qui eius parent imperio præbens exẽplar philosophiæ. Tales victoria insignes decertatores, diuinus Eusebius, horũ certaminum

pædotriba & exercitator, exhibuit Domino: & cũ alios quoque plurimos tales fecisset, eos transmisit doctores ad alias palæstras, qui totum illũ sacrum mõtem diuinis his pratis & suauem emittentibus odorem impleuere. Nam cùm ad orientẽ ab initio fuisset illius exercitationis monasticę tuguriũ, licet videre eius philosophiæ fœtus ad occidentẽ & meridiem, veluti quasdã stellas circa lunã choros ducentes: & alios quidẽ græca, alios vero eius in qua habitant regionis voce, laudantes creatorem. Sed enim id aggredior quod fieri non potest, cupiens omnia persequi quæ à diuina illa anima rectè gesta fuere. Huic ergo narrationi finis est imponendus, & ad aliam cõuertenda est oratio, & rursus est addenda quæ illinc capitur vtilitas, cùm horum magnorum virorum benedictionis rogauerimus vt simus participes.

PVBLIVS.

V.

Huius meminit Theodoretus in quarto libro historiæ ecclesiasticæ.

EOdem tempore fuit quidã Publius, & propter formã spectatu dignus, & anima præditus quæ formę conueniebat, vel potius eã ostendens corpore magis admirabilem. Is ex senatorio quidem ordine ducens originẽ, natus autem ex ciuitate apud quam Xerxes ille, cuius vbique est fama tam celebris, in Græciam bellũ gerens, & volens exercitu fluuium Euphratem transmittere, nauiũ congregata multitudine, iisdem inter se cõiunctis, & hoc modo super fluuiũ ponte cõstructo locum

cum zeugma, id est coniuncturam appellauit, & ciuitatem ex re denominauit. Ex ea ortus & ex tali genere procreatus, altum locũ occupat, qui distabat ab vrbe nõ plus quã triginta stadiis. In eo cùm quandam paruã extruxisset domunculam, omnia quidem vendidit quæ à patre acceperat, domum, inquam, & possessiones, & greges, & vestes, vasáque argentea & ænea, & si quid erat cum his aliud. Et cùm ex lege diuina ea diuisisset iis quibus oportebat, & se ab omni cura terrena liberasset, illã vnã curam suscepit pro omnibus, nẽpe vt ei seruiret qui eum vocauerat: eámque animo perpetuò versabat: noctu diúque cõsiderans & perscrutans quemadmodũ eam augeret. Ea de causa ei labor crescebat quotidie, ampliórque & intẽsior euadebat in dies, erátque dulcis & voluptate plenus, & procul expellens satietatem. Nemo enim eum vnquam vidit quiescentẽ vel minima parte diei, sed psalmodiam quidem oratio: orationẽ verò psalmodia: vtrunque autem excipiebat diuinorũ eloquiorũ lectio. Deinde cura hospitum venientiũ. Deinde fiebat aliquid ex operibus necessariis. In his vitæ iter ingrediens, & iis qui imitari volebant exẽplar virtutis propositus, veluti quędam auis canora, multos sui generis in hæc retia coëgit salutaria. Cæterum ab initio quidem nullũ habere passus est qui secũ habitaret: sed paruas domunculas foribus vicinas ædificans, vnũquenque ex iis qui conueniebant, iubebat per se degere: domunculas sæpe inuisens, & perscrutans, nunquid præter vsum habeant repositum.

Aiunt

Aiunt autem eum quoque accedentẽ ad trutinam, panis mensuram diligenter perpendisse. & si quan-
C do inuenisset plus quàm esset definitum, ægrè tulisse, & eos qui hoc faciebant, Helluones appellasse. Iubebat enim neque comedentes, neque bibentes expectare satietatem: sed tãtum capere quantũ satis esset ad tuendam vitam corporis: siquãdo autem vidisset etiam farinã opertam furfure, eos qui hoc fecissent impetebat maledictis, vt qui Sybariticis fruerentur delitiis. Porrò autem noctu quoque ex improuiso veniens ad ostium vniuscuiusque, si aliquẽ quidẽ inuenisset vigilantẽ & Deum laudãtem, recedebat tacitus. Siquem autem sensisset dormientem, manu quidem pulsabat hostium, lingua autem in eum qui iacebat inuehebatur, vt qui corpus plusquam oporteret curaret. Hunc eius laborem cùm considerassent aliqui qui erant eiusdem animi & sententiæ, ad eum retulerunt vt omnibus vnum edificaret habitaculum. Eos enim qui nunc sunt dispersi exactius & accuratius dixerunt esse victuros, eumque fore liberum à magna parte solicitudinis. Probauit consilium vir sapientissimus, & cùm omnes simul coëgisset, & paruas illas diruisset domunculas, iis autem qui erant congregati vnam ædificasset, rogauit vt simul viuerent & se inuicem incitarent: & hic quidem illius imitaretur mansuetudinem, ille verò mansuetudinem huius zelo temperaret. & alius communicans vigilias, acciperet ieiunij disciplinam. Sic enim, inquit, à nobis inuicem id quod deest sumentes, perfectissimam

ſimam efficiemus virtutem. Quomodo enim in foris ciuitatum, alius quidem vendit panes, alius verò olera: alius habet veſtes vænales, alius eſt opifex calceorum: à ſe autem inuicē id quo opus habent comparantes, vitam agunt iucundiorē. Qui dat enim veſtem, pro ea accipit calceos. Qui autē emit olus, vendit panem. Ita nos oportet inuicem permutare virtutis partes pretioſiſsimas. Cùm qui erant eiuſdem linguæ ſic exercerentur & decertarent, & Græca voce Deum laudarent, huius vitæ inſtituti eos quoque cepit amor qui lingua vtebātur illius regionis: & concurrentes aliqui ſupplicarunt vt ipſi quoque in eorum gregem admitterētur, & eſſent eius ſacræ doctrinæ participes. Cōceſsit autem quod poſtulabant, legis memor Dominicæ quam ſanctis tulit Apoſtolis, dicens, Euntes docete omnes gentes: & cùm iuxta illud habitaculum ædificaſſet alterum, eos iuſsit illic degere, diuino quodam templo conſtructo, in quod iuſsit & hos & illos conuenire, incipiente die & deſinēte: vt veſpertinos & matutinos hymnos Deo ſimul offerrent: in duas quidem diuiſi partes, & ſinguli ſua voce vtentes, ex ſucceſsione autem canticum emittentes. Permanſit autem in hodiernum vſque diem forma eius inſtituti: & neque tempus, quod hæc & talia mutare vehementer contendit: nec ij qui illius ſucceſſere curationi, vt ex limitibus ab eo poſitis aliquid euerterēt, in animū induxere: ídque cùm non duo vel tres, ſed plures hanc ſuſceperint præfecturam. Cùm primū enim ille certamen im-

plesset, & ex hac vita excessisset, & in illam omni molestia vacuam cõmigrasset, Theotecnus quidẽ Græcæ linguæ: Aphtonius verò Syriæ præfecturã accepere, qui vtrique illius virtutis fuerunt quædam animatæ statuæ & imagines. Neque enim iis qui simul conueniebant, neque iis qui extrinsecus adueniebant, concesserunt mortis illius vllum habere sensum, vt qui illius vitæ instituti seipsos expressa ostenderent simulachra. Sed diuinus quidẽ Theotecnus cùm non diu vixisset, tradidit Theodoto præfecturam. Aphtonius autẽ gregis curam gerens, & iam latis legibus regens, permansit diutissime. Hic autẽ Theodotus ex Armenia oriũdus, cùm exercitationis Monasticæ illum vidisset ordinem, primum quidẽ erat in numero eorũ qui magno parebant gubernanti Theotecno. Postquam autem, vt dixi, ille quidẽ excesit, ipse verò accepit præfecturam, eam tot bonis exornauit, vt fama sua priores propemodum obscurarit. Sic enim eũ diuinum affecit desiderium, eúmque tot & talibus consauciauit iaculis, vt noctu & interdiu effunderet lachrymas compunctionis. Erat autẽ spiritali tanta plenus gratia, vt eo quidem precante, silerent quidẽ omnes qui aderant, solum autẽ illa sacra verba audirent, illam auditionem planè ducentes bonã precationem. Quis enim fuisset adeò adamantinus, vt illis verbis tam sincerè & germanè prolatis, non demulceretur anima, illiúsque duritiem emolliret & inobedientiam, & ad Deo seruiendũ traduceret? Cùm sic opes augeret quotidie, & sa-
cros

cros ostẽderet thesauros talibus bonis plenos, postquã viginti quinque annis gregem pauisset, adiectus est ad patres suos, vt diuina dicit scriptura, in bona eductus senectute, traditis habenis Theotecno, qui erat quidem genere fratris filius, frater autem moribus. Iã verò diuinus quoque Aphtonius, cùm plus quàm quadraginta annis choro præfuisset, sedẽ accepit pontificalem: nec ciliciũ mutans monasticum, nec tunicam contextã ex pellibus caprarũ. Iisdem quoque cibis vescebatur quibus antequam fieret Antistes. Quinetiam quãuis hanc accepisset curationẽ, nihilosecius curam gerebat illius gregis, illic multos dies versans: & nunc quidem cõponens eorum lites qui inter se depugnabant: nunc verò eis consulens qui erant aliqua affecti iniuria: aliquando autem sodalibus diuinam porrigẽs admonitionẽ. Faciebat autẽ vnumquodque horum, vel contubernaliũ interim pannos cõsuens, vel lentẽ expurgans, vel frumentũ abluens, vel aliquid tractans ex iis quæ sunt eiusmodi. Cùm sic autẽ & Pontificatum ornasset, & virtutẽ auxisset, ad diuinũ portum peruenit cũ suis oneribus. Et quid opus est dicere de Theotecno, & qui illũ secutus est Gregorio, quorum ille quidẽ à iuuentute omne genus virtutis collegit, & cùm maiorum suorum excessit gloria: hic verò adhuc in hodiernũ diem laborat in profunda senectute, perinde ac si esset in florenti ætate. Perstitit enim vitis fructum perpetuò recusans, & nec aceto quidẽ vel vuis passis vescens: non lacte, neque recenti, nec concreto.

Sic enim viuere magnus constituit Publius. Olei autem vsum agnoscentes in tempore Pentecostes, rursus recusant eius esse participes. Hæc didici de magno Publio, quæ partim quidē audita accepi, partim verò ab ipsis eius quos vidi discipulis, in quibus agnoui præceptorem, & per Athletas didici Pædotribā. Iniquū igitur esse arbitratus, & hominis mundi, tantā vtilitatem mandare silentio, iis qui ignorabant proposui narrationem, vt & ipsi vtilitatē hinc accipiant procurans, & memoriæ hinc mihi quæstum parans. Audiui enim Dominū dicentē, Quicūque me cōfitebitur corā hominibus, ego quoque eum confitebor coram patre meo qui est in cœlis: & planè scio quòd si eorū memoriam fecero in hominibus, futurum sit vt ij quoque mei meminerint apud Deum vniuersorum.

SYMEONES PRISCVS.

VI. *Huius meminit Theodoretus libro quarto historiæ ecclesiasticæ.*

SYmeonem autem senē si quis de industria prætermiserit, & illius philosophiæ memoriam mandarit obliuioni, iniurię & inuidiæ meritò accusari poterit, vt qui neque velit laudare ea quæ sunt laude digna, nec iis qui volunt iuuari ea proponat quæ sunt maximè expetenda. Ego autem non ne accuser metuens, sed laudibus eū prosequi cupiens, narrabo eius vitę institutum. Is enim longissimo tempore perpetuò vitam amplexus est solitariam: & in parua quadam spelunca vitam agens

gens, nulla humana fruebatur anima, solus enim viuere statuerat: sed cum Deo vniuersorum loquebatur asiduè. Herbas autem esculentas sibi parabat cibum. Ea in re eius labor consumebatur. A superis autem tã copiosa donatus erat gratia, vt vel fortissimis & audacissimis imperaret bestiis. Idq; nõ solis piis sed etiam incredulis Iudæis euasit manifestum. Nam cùm propter aliquod eorũ negotium, peregrè proficisceretur ad aliquod castellum quod situm erat extra eã quæ à nostri imperij hominibus habitatur regionẽ, ortus autem esset imber vehemens & ingruisset tẽpestas, à via quidem aberrarunt, vt qui anteriora videre non possent, errabant autem per solitudinẽ, nec vicum, nec antrũ, nec viatorem aliquẽ inuenientes. Cùm autem in medio continente non secus vndis iactarentur, quàm ij qui nauigant in mediis fluctibus, diuini Symeonis antrum, veluti quendam portum, animaduertere: sordidúmque & squallidum hominẽ aspexere, & quendam exiguum ex pelle caprina contextum pannum habentem super humeros. Ille autem simulac vidit, eos salutauit, erat enim affabilis, & eos rogauit causam aduentus. Postquam autem narrarunt quod euenerat, & rogarunt vt eos doceret viam quæ ducit ad castellum. Manete, inquit, statim vobis dabo duces qui ostendent viam quam desideratis. Atque ij quidem tunc parebant & quiescebant. Ipsis autem sedentibus, venere duo leones, non toruè & ferociter intuentes, sed veluti cuidam Domino blan-

tutē acceperit. Aestas erat, & messis, & ferebantur manipuli in areas. Vir autem quidam qui non erat suis iustis contentus laboribus, sed aliena concupiscebat, proximi quidem aliquot sustulerat manipulos, per hæc autem conabatur suum augere cumulum: sed statim in eius furtū diuina lata est sententia: cecidit fulmen, & exusta est area. Miser autē ille ad Dei hominē accessit, qui non procul à vico fixerat tabernaculum: & quæ sibi quidē acciderat, narrabat calamitatem, furtum autem celare conabatur. Postquam autem vera dicere iussus, est furtū confessus: coëgit enim casus vel seipsum accusare, iussit vir ille diuinus, vt corrigendo iniuriam, faceret vt liberaretur à pœna. Nam si tu, inquit, illos solueris manipulos, extinguetur ille ignis immissus diuinitus: licebat ergo videre illum quidem currētem, & spicas furto surreptas ei cui facta fuerat iniuria offerentem, pyram autem absque igne extinctam, diuini senis oratione & intercessione. Hoc non incolas solùm impleuit terrore, sed etiā totam ciuitatem, Antiochiam inquam: erat enim in eius ditione hoc prædiū, coëgit illuc currere: & vnum quidem petere vt liberaretur à rabie Dæmoniaca, alium verò, vt quiesceret febris: alium autem vt alicuius ex iis quæ eum cruciabant consequeretur remediū. Ille verò, iis qui inhabitabant, gratiæ fluenta abundè suppeditabat. Sed rursus amans quietis, ad mōtem Sinæum voluit peruenire. Cùm autem id sciuissent multi viri optimi, & qui eandem persequebantur philosophiam, simul accurrerunt cupientes

piẽtes esse socij eius peregrinationis. Cùm autẽ iter multorũ dierũ confecissent, postquã in Sodomiticã venerunt solitudinẽ, vident eminus viri manus quæ ex profundo in altũ expandebantur. Et primũ quidẽ existimabãt esse fraudẽ Dæmonis. Cùm autẽ maiore animi studio precati essent, & eadẽ vidissent, profecti sunt ad illũ locũ: & vident quidẽ paruam fossam, qualem solent vulpes facere, cùm quæ subeant lustra machinantur: nullum autem illi videbant illic apparere. Nam cùm sensisset pedũ strepitus qui manus habebat extensas, se intra cauernã occultauerat. Diu autem moratus senex, valde rogauit vt se illi ostenderet si humanam habeat naturam, & non sit impostor aliquis Dæmon, qui se in has formas verteret. Etenim nos quoque, inquit, persequentes vitam monasticæ exercitationis, & quietem amantes, erramus per hanc solitudinẽ, in monte Sina cupientes adorare Deum vniuersorũ, in quo cùm Mosi seruo suo apparuisset, dedit legũ tabulas: non quòd existimemus Deum esse loco
Hierem. 23. circumscriptum: audimus enim eũ dicentem, Cœ-
„ lum & terram ego impleo, inquit Dominus: &
„ quòd cõtineat terræ ambitum, & eos qui in ea ha-
„ bitant tanquam locustas: sed quoniam ij qui ardenter amant, non solum eos qui amantur desiderant, sed etiam illis loca grata sunt & iucunda in quibus ij fuere præsentes, & in quibus versati sunt. Hæc & similia cùm diceret senex, ex cauerna se ostendit homo qui in ea delitescebat. Erat autẽ aspectu quidem agrestis, coma squallida, facie corrugata,

gata, ex ſiccatis & planè exanguibus omnibus mẽbris corporis. Erat autem ſordidis quibuſdam pannis indutus, ex conſutis palmarum germinibus. Cùm autẽ ſalutaſſet, & pacis verbum dediſſet, rogauit quinam eſſent, & vnde venirent, & quò abirent. Ille autem & ad rogatum reſpondit, & viciſsim rogauit vndénam veniſſet, & cur hanc vitã delegiſſet. Idem, inquit, me quoque cœperat deſiderium eò eundi quò vos nunc itis. Huius autem vitæ ſociũ aſſumpſeram quendam meũ familiarẽ, & qui erat eiuſdem animi & ſententiæ, & cui erat idem qui mihi ſcopus & inſtitutum. Adegeramus autem nos inuicem iureiurando, ne morte quidem noſtrã ſeiungere conſuetudinem. Accidit ergo vt is quidem in peregrinatione vitæ finem hic acciperet. Ego autẽ iureiurando aſtrictus, & foſſam feci vt potui, & corpus tradidi ſepulturæ: propter hoc verò monimẽtũ effoſſo mihi altero ſepulchro, vitæ finem hîc expecto, & Domino conſuetũ offero officium. Veſcor autem dactylis, quos ad me afferre ab eo qui curã gerit iuſſus eſt quidam frater. Hæc cùm ſic dicerẽtur, leo procul apparuit. Cùm autẽ ij qui erant cùm ſene, animi angore & metu cecidiſſent, ſentiens is qui iacebat in cauerna, ſurrexit, & leoni annuit, vt tranſiret ad aliam partem. Is autem ſtatim paruit & venit, botrũ afferens dactylorum. Deinde rurſus abiit cùm ſibi fuiſſet permiſſum, & procul à viris decumbens obdormiit. Cùm ergo dactylos diuiſiſſet omnibus, & eorum precibus & pſalmodiæ cõmunicaſſet, & poſt finẽ

matutini officij salutasset, eos dimisit nouitate spectaculi stupefactos. Siquis autem non habet fidem iis quæ dicta sunt, recordetur vitæ insignis Eliæ, & coruorum ministerij, qui manè quidem panem, vespere autem ei carnem perpetuò afferebant: vniuersorum enim effectori est facile, vt suis prouideatur, omnē viam inuenire. Sic Ionam in ventre ceti trium dierum & noctium spatio cōseruauit: & effecit vt leones in lacu Danielem obstupuerint, & vt ignis inanimus operaretur tanquam ratione prędıtus, & eos quidem qui erant intus illuminaret, eos autem qui erant foris vreret. Sed enim rem facio superuacaneam, qui ad probandam Dei potentiam argumenta affero. Postquàm ergo peruenit in montem quem desiderabat, aiunt senē illū admirabilem, in illo loco in quo Moses dignus est habitus qui Deum videret, (vidit autē vt videri potuit ab humana natura,) genua flexisse, & non prius surrexisse quàm vocem diuinam audiuerit, quæ illi significabat Domini beneuolētiam. Quoniam autē tota vertente hebdomada ita perpetuò fuerat inclinatus, & ne minimū quidem cibi sumpserat, iussit vox quæ ad eum facta est, vt ea sumeret quæ erant apposita, & prōpto & alacri animo comederet. Cùm autē manum extendisset, & tria mala inuenisset, & ea comedisset, vt iusserat qui dederat: & ei plenæ restitutæ sunt vires, & alacri, vt par erat, animo eos qui cum eo versabantur salutauit. Lætus ergo & hilaris reuersus est, vt qui & vocem diuinā exaudierat, & rursus comederat cibū

à Deo

à Deo datum. Reuersus autem, duo philosophiæ extruxit gymnasia: vnum quidem in vertice montis de quo prius diximus: alterum autē infrà, propter ipsas oras lateris montis. Cùm in vtroque autem athletas virtutis congregasset, horum & illorum exercitator fuit & pædotriba. Et aduersarij docens insultus, & agonothetæ promittens beneuolentiā, & bono animo, non autē degeneri & pusillo esse iubens, & in suos quidē moderatione, in hostem autē animi magnitudine vti præcipiēs, hęc docens, sic viuens, hæc miracula faciens, & splendorē omnis generis emittens, laboriosæ huius vitæ finem cepit, & migrauit in eā quæ est senij & molestiæ expers, relicta gloria quæ extingui nō potest, & memoria quæ manet in perpetuum. Huius benedictionem, cum is adhuc esset superstes, beata, atque adeò ter beata, mater mea est consecuta, & sæpe mihi multa de eo narrauit. Ego autem nunc oro, vt quā dare potest, eius consequar intercessionem: & scio me consecuturum. Omnino enim dabit petitionem, imitans Domini benignitatem.

PALLADIVS.

Vi autem multorum sermone celebratus est Palladius, & tempore ei fuit æqualis, & moribus similis, notúsque & familiaris. Ad se enim, vt aiunt, inuicem ventitantes ex se inuicem capiebant vtilitatem, se mutuò prouocantes, & ad zelum Dei incitantes. VII. Huius meminit Theodoretus in Libro quarto historiæ Ecclesiasticæ.

tantes. Inclusus autem erat in quadam domuncula quæ erat propinqua vico maximo & populo lõgè frequentissimo: est autem ei nomen Iemme. Ac de maxima quidem viri à cibo abstinentia seu ieiunio & inedia, vigiliáque, & oratione perpetua, dicere existimo esse superuacaneum. In his enim idem traxit iugum quod beatus Symeon. Miraculum autem quod in hodiernum vsque diem decãtatur, ab illius autem voce & manu factum est, existimaui si narrarem facturum me operæpretium. In prædicto vico fit celeberrimus conuẽtus, qui vndique attrahit mercatores, & maiorem multitudinem quàm quæ possit numerari. In eo quidam mercator, iis quæ attulerat venditis, & auro coacto, noctu volebat recedere. Quidam autem homicida, qui aurum illic collectum aspexerat, œstro quodam & furore percitus, somnum quidem à ciliis depulit: obseruabat autem quando vir ille esset profecturus. Post galli autem cantum, ille quidem abibat securus: hic autem præueniens, cùm quendam locũ aptum insidiis occupasset, repẽtè adortus, eum & percussit & cædem fecit. Execrando autem facinori impium quoque aliud factum adiicit. Nam cùm aurum cepisset, mortuum illud corpus proiecit ad ostium Palladij. Cùm autẽ dies venisset, & fama peruasisset, & totus hominum conuentus de eo quod factũ erat passim loqueretur, concurrerunt omnes, & effracto ostio, cædis factæ pœnam exigere volebant à diuino Palladio: vnus autem ex iis qui hoc faciebãt, erat is qui sua manu cædem fecerat. Cùm ergo

ergo vir diuinus circunſideretur à tanta multitudine,cœlum intuens, & mente cœlum ſuperans,ſupplicauit Domino vt calumniæ mendacium refelleret, & veritatem quæ latebat oſtenderet. Cùm ſic oraſſet, & iacentis manũ prehendiſſet, Dic,inquit, ô adoleſcens,quis hanc tibi plagam intulit? Oſtende quis hoc execrandum facinus admiſerit: & libera innocentem ab hac improba calumnia. Sermonem autem ſermo quidem eſt conſecutus. Dextera autem homo etiam ſedens, circũſpiciebat quidem eos qui accedebãt, digito autem oſtendebat homicidam. Clamor ſublatus eſt ab omnibus, & miraculum ſtupentibus, & calumniam quæ fuerat intentata deflentibus. Cùm autem illum ſceleratum exuiſſent,& gladium inuenerunt adhuc cruentum ſanguine, & aurum illud quod cædis cauſam dederat. Diuinus autẽ Palladius cùm prius fuiſſet admirabilis, hinc meritò euaſit longè admirabilior. Sufficiebat enim miraculum ad viri oſtendendam apud Deum fiduciam. Ex eodem autẽ ordine fuit etiam Abraames admirabilis, qui ædificauit quidẽ id quod vocatur Paratomon, virtutis autem ſplendores in omnem partem emiſit. Quàm clara autem fuerit eius vita, teſtantur quæ poſt eius mortẽ fiunt miracula. Ex eius ſepulchro in hodiernũ vſque diem ſcaturiunt omnis generis morborum curationes. Huius autẽ ſunt locupletes teſtes, qui eas abundè illinc per fidẽ hauriũt. Mihi autem quoque detur conſequi auxilium, qui eorum memoria linguam ſanctificaui.

APHRATES.

VIII. *Huius meminit Theodoretus in quarto historiæ Ecclesiasticæ.*

QVòd vna sit omnium hominum natura, & philosophari sit facile volentibus, siue sint Græci, siue barbari, ex multis quoq; aliis scire est in promptu: ad hoc autem apertè ostendendum sufficit vel solus Aphrates. Is enim in Persis qui sunt iniustissimi, & natus & educatus, & ortus ex talibus parentibus, & in eorũ legibus institutus, ad tantam peruenit virtutem, vt eos qui ex piis nati fuerant, & piam doctrinam ab ineunte ætate acceperãt, obscurauerit. Primũ enim contempto genere, erat autem id clarũ & illustre, accurrit ad Dominum adorandum, maiores suos imitatus Magos. Deinde sui generis hominũ impietatem abominatus, suæ prætulit alienam regionẽ. Et cùm venisset Edessam, est autem ciuitas maxima & populo frequẽtissima, & quæ pietate insigniter exornatur, cùm extra eius ambitus inuenisset domunculam, & se in ea inclusisset, suæ curam gerebat animæ, veluti quidam optimus agricola, vitiorum spinas excindens radicitus, & diuinã expurgans segetem, & maturos Euangelij fructus offerens domino. Illinc venit Antiochiã, quæ ab hæretica procella grauiter circunsidebatur, vbi cùm ante ciuitatẽ, in quoddã philosophiæ gymnasium diuertisset, & Gręcæ linguę pauca verba didicisset, ad diuinos quidẽ sermones audiẽdos traxit plurimos: vtens autem lingua barbarie cõmixta, fœtus proferebat ingenij & intelligentiæ, ex gratia diuini.

ni ſpiritus accipiens hæc fluenta. Quis enim ex iis qui ſuam iactant eloquentiã, & ſupercilia contrahentes elatè loquuntur & magnificè, & propter ſyllogiſmorũ laqueos iuueniliter exultant, in erudita illa & barbara voce fuit vnquam ſuperior? Ratiocinationibus enim ratiocinationes, & diuinis eloquiis philoſophorum vincebat rationes, cum ma-
» gño Paulo clamãs. Etſi imperitus ſermone, non ta-
» men ſcientia. Hoc autem modo perpetuò ex Apoſtoli ſententia, deprimebat rationes, & omnem altitudinẽ quę extollitur aduerſus Dei cognitionem, & captiuabat omnẽ intelligentiam ad Chriſti obedientiam. Licebat autem videre concurrentes eos qui gerebant magiſtratus, & qui erant relati in aliquos militiæ numeros, eóſque qui manu ſibi victũ comparabant, & vt ſemel dicam, & priuatos & milites, & doctos, & literarum rudes, & pauperes, & diuites: & alios quidem ſilentio accipientes ea quę offerebantur: alios verò rogantes & ſciſcitantes, & orationi præbentes occaſionẽ. Cùm autem tantum laborem caperet, non paſſus eſt vnquam vllum accipere qui ſecum habitaret. Quinetiam malebat ſuam ipſius operam quàm officiũ & miniſterium quod ſibi offerebatur ab aliis. Cúmque eius congreſsiones & collocutiones fierent ad portam atrij, ipſe eam aperiebat ingredientibus, & abeuntes deducebat ac dimittebat. Nihil autem vnquã omnino accepit ab aliquo: non panem, non obſonium, non veſtem, ſed vnus ſolus ei notus panem ſuppeditabat. Cùm autem vſque ad profundum proceſ-
ſiſſet

ſiſſet ſenium, poſt occaſum Solis veſcebatur oleribus. Aiunt autem Anthemium, qui poſtea fuit & Præfectus & Cõſul, cùm electus legatus profectus eſt ad Perſas, ad eũ attuliſſe tunicã apud Perſas cõtextam, & dixiſſe, Cùm ſcirẽ vnicuique ſuam dulcem eſſe patriã, & qui illic naſcũtur fructus eſſe iucundiſsimos, hanc ex patria ad te attuli tunicã, rogóque vt tu eã accipias: ego verò ſim tuæ benedictionis particeps. Is autẽ eam quidem primũ iuſſit poni in ſubſellio. Deinde cùm multi fuiſſent interiecti ſermones, dixit ſe angi animo, vtpote quòd ſit in duas partes diuiſa cogitatio. Illo autẽ rogante cauſam, Semper, inquit, conſtitui habere vnum ſolum qui mecũ habitaret: mihíque ipſi hanc legẽ impoſui, vt mihi omnino denegetur duorũ ſimul habitatio. Cùm ergo vnus mecũ iam ſedecim annis habitaſſet & eſſet mihi cordi, acceſsit quidam meus contribulis, volens mecũ habitare, & rogans vt hoc ſibi liceat. Hoc mihi mentẽ diſtrahit. Duos enim ſimul habere non patiar. Contribulem enim amplector vt contribulem: priorem autem, vt qui mihi cordi fuerit expellere, & graue & iniquum exiſtimo. Ille verò, Meritò, inquit, ô pater. Neque enim fas eſt vt eum qui tibi plurimo tẽpore inſeruiit, amandes, tanquam nõ aptum: eum autẽ cuius morum nondũ feciſti periculum, propter ſolã admittas patriam. Ad hæc diuinus Aphrates, Nõ accipiam ergo, inquit, ô vir admirande, hanc tunicã: duas enim habere non patiar. Eſt enim mea quidẽ ſententia iucundior, tua verò melior, ea quæ mihi tanto

tanto tempore inseruiit. Cùm callido ergo cõmento sic elusisset Anthemium, & ingenij solertiæ exhibuisset miraculum, persuasit vt nemo deinceps cum eo ageret de illa tunica. Ego auté hæc retuli, volens duo simul ostendere: & quòd ab vno solo acceperit quod curando corpori satis erat, & quòd tanta eius fuerit sapientia, vt effecerit, vt qui rogabat vt acciperet, sententiam tulerit eum non debere accipere. Sed his & quæ sunt huiusmodi relictis, narrabo maiora. Cùm Iulianus Deo infestus in barbarorum regione pœnas dedisset impietatis, res quidem fuere parũper tranquilliores alumnis pietatis, cùm Iouinianus accepisset clauũ Romani imperij. Postquam autem hic quoque cùm paruo tempore regnasset, accepit finem vitæ, Valens autem accepit principatum, procellæ & tempestates rursus mare nostrum agitabant, grauísque fluctus excitabatur, & vndæ maximæ scaphã vndíq; impetebant. Efficiebat auté grauiorem tempestaté solitudo gubernatorum. Eos enim Imperator, qui in solam verã religionem suam exercebat audaciã, coëgit habitare in exilio. Et cùm tanta esset vsus iniquitate, impietatis eũ non capiebat satietas, sed dispergebat ac dissipabat cœtum piorũ omnium, instar feræ immanis gregé contendens discerpere. Eadem de causa eos nõ solùm expulit ab omni ecclesia, sed etiam ex latere montis, & ex ripa fluuij, & ex bellico gymnasio. Hæc enim loca perpetuò mutabant, vt in quos obiter sæuiret armata manus. Et Scythæ quidem, & alij barbari, totam Thraciam à Danu-

VV bio

bio vsque ad popontidem securè populabantur. Ille autem eorũ auditionem, ne arrectis quidem, vt dicitur, auribus, poterat accipere: sed in eos qui erãt eiusdem generis, & eius ditionis, pietatéque ac religione clari, armis vtebatur. Diuinus autem populus illorum malorum deflebat importunitatẽ, Da-
» uidicum illud canens canticũ. Super flumina Ba-
» bylonis illic sedimus, & fleuimus, dũ nos recorda-
» remur tui Sion. Reliqua autem cantici eis non cõueniebant. Aphraates enim, & Flauianus, & Diodorus, non permiserunt vt suspenderentur in salicibus instrumenta doctrinæ: nec paßi sunt dicere,
» Quomodo cantabimus canticũ Domini in terra
» aliena? Sed & in montibus, & in campis, & in vrbe, & in suburbanis, & in ædibus, & in foris, canticũ Domini aßiduè canebant. A Dauide enim didice-
» rant, Domini est terra, & plenitudo eius. orbis ter-
» ræ, & omnes qui habitabant in eo. Rursus autẽ au-
» dierant eundẽ prophetam clamantem. Benedicite
» Domino omnia opera eius, in omni loco domi-
» nationis eius. Audiuerunt autẽ diuinum quoque Paulum præcipientẽ orare viros in omni loco, tollentes manus sanctas absq; ira & disceptationibus. Porrò autẽ ipse quoq; Dominus loquens cum Sa-
» maritano, hoc prædixit apertius. Amen enim, in-
» quit, dico tibi mulier. Venit hora, & nũc est, quã-
» do neque in loco hoc, neque Hierosolymis, sed in
» omni loco adorabunt patrẽ. Hæc cùm didicissent: & in domo, & in foro, &, vt apostolicè dicam, publicè & per domos perpetuò testificabantur: & veluti

luti quidā præstantiſsimi imperatores, ſuos quidē armabant, aduerſarios autē confodiebant. Atque magnū quidē Flauianū, & diuinū Theodorū, qui tūc ſub alio paſcebant, & ſecunda cathedra digni erant habiti, hęc facere quę dixi, & admirandū quidem eſt & laude dignum: ſed tamen hęc faciebant cùm eſſent electi exercitus imperatores, & ſubiecti legibus imperatoriis. Sapiētiſsimus autē Aphraates, ſua ſponte ad hęc proſiluit certamina. In quiete enim educatus, & cùm eius inſtitutū eſſet per ſe viuere, & extra teli iactum ſederet, vt dicitur, cùm vidiſſet belli vehementiā, non illi placuit quòd eſſet ſecurus: ſed quietē iubens valere ad tempus, piorū phalangis fuit in pugna princeps, feriens quidē & vita & ſermone & miraculis, ipſe autē nunquā percuſſus. Quinetiam cùm imperator omni ex parte ſtultus cùm aliquādo vidiſſet exeuntē in gymnaſium bellicum: contigerat enim vt tunc illic congregarentur qui erant ritè venerandæ trinitatis ſocij: oſtendit autē quis eum ad ripam fluuij ambulantem ſpectanti imperatori: rogauit eum quonā tenderet. Cùm is autem dixiſſet ſe ire deprecatum pro terrarū orbe & pro imperio, rurſus reſpondit imperator, Et quanā de cauſa vitam profitens monaſticam, ſecurè per forum ingrederis, ſilentio & quiete relicta? Ille autem, ſolebat enim Dominum imitans, parabolicè ratiocinari, Dic mihi, inquit, imperator, Si eſſem virgo abſconſa in thalamo, vidiſſem autem aliquē in domum patris ignem inii cientem, quid mihi conſuluiſſes facere, videnti flā-

mam ardentē, & domum quæ cōburitur, intúsne sedere, & domum quæ crematur despicere? Sed sic ego quoque fuissem consumpta ab incendio. Sin autem dicis oportere properare, aquā ferre, & súsq; déque currere, flammámque extinguere: ne me reprehendas ô Imperator, si id ipsum facio. Quod enim tu consulueris virgini quæ est in thalamo, hoc ego cogor facere qui vitam sum professus monasticam. Quòd si tu me reprehendis qui quietem reliquerim, teipsum reprehende qui hanc flammam in domū diuinam inieceris, & non me qui conor extinguere. Quòd enim oporteat opē ferre Domui paternæ quæ vritur, ipse quoque confiteberis. Quòd autē Deus sit magis verus & germanus pater quàm ij qui sunt in terra, est cuiuis apertum etiā qui rebus diuinis non est omnino initiatus. Nihil ergo absurdum facimus ô Imperator, neque cœpto nostro & instituto contrarium, si veræ religionis alumnos congregamus & pascimus, & eis herbam diuinam exhibemus. His dictis, Imperator quidē tacitè assentiebatur, considerans iustam defensionē: vnus autem ex iis qui nec viri cēsentur nec mulieres, sed posse vnquam patres fieri eis est ademptū, & hac de causa censentur bene velle Imperatori, & ei loqui cōfidenter, is ex loco superiore diuinū virū conuitio est insectatus, & mortem minitatus: sed non ita diu pòst pœnas luit suæ audaciæ. Nam cùm vellet Imperator corpus lauare in balneo, accessit quidem miser tanquam soliū visurus an bene esset temperatū, mente autē captus,

insiluit

insiluit in solium, quod aquam calidā minimè tē-
peratam continebat: & cùm nullus adesset intus,
solus enim ingressus fuerat visurus an esset paratū,
remāsit coctus & resolutus. Cùm autem tēpus interim
tereretur, mittit Imperator aliū qui eum vocaret.
Cùm is autem neminē in nulla domo inuenisset,
id renuntiat Imperatori. Cùm deinde autem
plures accurrissent omnia perscrutātes solia, & ad
illud tandem venissent, eum iacentē & vita priuatum
aspiciunt. Excitato autē tumultu, & omnibus
deflentibus, alij quidē aquam illam calidā exhauserunt:
alij verò corpus miserrimū extulerūt. Hinc
factū est vt metus inuaderet Imperatorē, & omnes
qui armabātur aduersus pietatē. Sparsa est autē fama
per totā ciuitatē, quales infœlix ille luerit pœnas
cōtumeliæ qua affecit Aphraatē: omnésq; Deū
Aphraatis perpetuis celebrabāt laudibus. Hoc, etsi
instarēt aduersarij, obstitit quo minus homo Dei
mitteretur in exiliū. Imperator enim perterrit9, eos
quidē qui hęc suadebāt, auersabatur, virū aūt reuerebatur.
Porrò aūt aliūde quoq; eius virtutē didicit.
Equus quidā bono genere nat9, & portare apprimè
doctus, erat imperatori charissim9. Morbus quidā
qui ei acciderat, malè habebat imperatorē. retinebatur
autē humidorū excremētorū excretio. Ad eū
curādū accersebātur, qui in hac arte fuerant exercitati.
Cùm ea autē esset etiā morbo inferior, Imperator
quidē molestia afficiebatur: lamentabatur autē
is cui equorū cura fuerat credita. Cùm esset autem
pius & fide firmus, in meridie venit vnà cum equo

ad magni Aphraatis habitaculum: & cùm morbū dixiſſet, & fidem ſuam ſignificaſſet, orauit vt ſolueret morbum ſuis precibus. Ille autem nihil cunctatus, ſed ſtatim Deum precatus, iuſsit aquā hauriri ex puteo: & cùm ei ſalutaris crucis ſignum impoſuiſſet, iuſsit eam ad equum afferre. Is autem bibit plus quàm cōſueuerat. Deinde cùm oleum diuina inuocatione impleſſet benedictione, equi vētrem inungit: & manus cōtrectatione ſtatim morbus eſt ſublatus. Lætus ergo homo equo accepto, cucurrit ad ſtabulum. Veſpere autē, ſolebat enim eo tempore venire ad ſtabulum Imperator, venit & interrogauit quomodo equus ſe haberet. Is autem cùm & ſanum eſſe ſignificaſſet, & equum valētem, & exultantē, hinniētémque, & collū ſuperbè erigētem eduxiſſet, rogauit eum cauſam ſanitatis. Vbi autem diu cunctatus, (verebatur enim oſtendere medicum, ſciens eum qui rogabat eſſe ei infenſum) tandem verum coactus eſt dicere, & docuit modum curationis. Obſtupuit quidem Imperator, & confeſſus eſt eum eſſe virum admirabilē: nec tamen à priore deſtitit inſania: ſed perrexit furere aduerſus vnigenitum, donec à barbarico fuit igne cōſumptus, ne ſepultura quidē, qua famuli vel mēdici, dignatus. Diuinus autem Aphraates & in illa tempeſtate ſuā oſtendit virtutē, & reddita tranquillitate fecit quoque conſimiliter. Porrò autem alia quoque miracula fecit innumerabilia, quorū vnius vel duorum meminero. Mulier quædā genere nobilis, ſimul cum viro intemperante trahens iugum matrimonij

matrimonij, venit ad beatū illum hominē, deflens propriam calamitatē. Dicebat enim maritum concubinæ captum consuetudine, magicis quibusdā pręstigiis fuisse incantatū, & odio habere ipsam legitimo matrimonio coniunctā. Hæc autē dicebat mulier stans pro foribus atrij. Sic enim solebat colloqui cum fœmina: nullam enim vnquam admisit intra fores. Tunc ergo mulieris misertus eiulantis, oratione incantationis abolet operationē: & cùm olei guttum ab ipsa allatū inuocatione diuina sanctificasset, iussit vt eo vngeretur. Hæc præcepta cū implesset mulier, coniugis amorē in se transtulit: & persuasit vt pro illegitimo, legitimū cubile eligeret. Iam verò dicunt etiā quòd cùm locustæ aliquando regionē repente inuasissent, & instar ignis omnia consumerent, segetes, arbores, prata & nemora: venit ad eū quidā vir pius, rogans vt opem ferret vnū quidē agrū habenti, ex eo autem & se & vxorē & filios & familiā alenti, & à quo etiam imperatoria exigeretur collatio. Is ergo rursus dominicam imitans benignitatē, iussit ad se afferri congium aquę. Postquam autē aquæ cōgium attulit is qui orabat, ei quidem manū imposuit: Deum autem est precatus vt fluentū impleret diuina virtute. Deinde finita oratione, iussit vt in prædij limitibus aqua aspergeretur. Qui eā attulerat, fecit vt iussus fuerat: idq; fuit illis agris pro vallo sacrosancto & inexpugnabili. Nam vsque ad illos fines, reptantes & circunuolantes locustæ instar exercitus, rursus retrocesserunt, benedictionem impositam extimescentes, &

veluti

veluti quodam freno ſuffocatæ, & vltra progredi prohibitæ. Et quid opus eſt dicere omnia quę facta ſunt à beata illa anima? Hæc enim ſatis ſunt ad oſtendendum ſplendorē gratię quę in eo habitabat. Eum ego vidi, & ſanctæ illius dexteræ percepi benedictionem, cùm eſſem quidē adhuc adoleſcens, matri autē me adiunxiſſem comitem ad illū profectionis. Et cùm pro more quidem ianuā aperuiſſet, illā & ſuo ſermone dignatus eſt & benedictione: me autē intromiſſum impertiit opibus deprecationis. Ea nunc quoque fruar, vt qui credam eū viuere & vnà cū angelis choros ducere, & maiori quàm olim apud Deum vti fiducia. Eā enim tunc metiebatur corpus mortale, ne occaſio arrogantiæ euaderet, ſi fuiſſet maior quā par eſſet fiducia. Nūc autē depoſito onere animi perturbationū, vt athleta victoria potitus, fiducia & libera loquēdi facultate vtitur apud agonothetam. Qua de cauſa oro quoque vt eius conſequar interceſsionem.

PETRVS.

IX. DE Gallis quidem audimus qui ſunt in Europa ad occidentem. Scimus autē eos quoque qui ſunt in Aſia, ab illis oriundi, qui ſedes fixerunt propter pontum Euxinū. Ex iis germinauit beatus Petrus, atque adeò térque quatérque beatus. Septem autē annis, vt aiunt, poſtquam natus eſt, à parentibus educatus, conſumpſit totā reliquam vitā in philoſophiæ certaminibus. Dicitur

tur autem obiisse, cum vixisset nonaginta & nouẽ annos. Eũ ergo qui nonaginta & duos annos decertauit, & noctu diúque semper victor euasit, quis pro dignitate laudauerit? Quænam autem lingua suffecerit ad eius narrandas res præclarè & ex virtute gestas, in pueritia & adolescẽtia, in virili & in ingrauescente ætate, & in extrema senectute? Quis illum sudorem mensus fuerit? Quis luctas quæ in tanto tẽpore factæ sunt enumerauerit? Quænã autem oratio consequi potuerit, vel semina ab eo deiecta, vel collectos manipulos? Quis est adeò magna & excelsa mente præditus, vt posit perfectè intueri facultates & copias collectas ex præclara mercatura? Scio rerũ illius gestarum vastum pelagus: & ideo vereor accedere ad narrandã historiã, ne obruatur oratio. Quamobrem ambulabo propter littus, & quæ in cõtinente gesta sunt ante mare admirabor & enarrabo, profundũ autem relinquã ei qui, vt diuina dicit scriptura, scrutatur profunda, & occulta cognoscit. Hic ergo primo tẽpore certauit in Galatia. Illinc videndi gratia venit in Palæstinã: vt cùm vidisset loca quæ susceperunt salutares pasiones, in his Deum qui seruauit adoraret: non vt qui loco circunscribatur: sciebat enim eius naturam non posse circunscribi: sed vt pasceret oculos spectaculo eorũ quæ desiderantur: nec sola animæ vis qua contẽplatur, absq; visu, spiritali alimento per fidem frueretur. Iis enim qui amore aliquem prosequuntur est à natura insitum, vt non ex solo eius aspectu capiant voluptatem, sed & do-

mum & vestes & calceos cõtemplentur cũ magna lætitia. Tali in sponsum amore prædita, spõsa quæ desiderabat in cantico canticorũ, clamabat dicens,
» Sicut malum in lignis syluæ, ita patruelis meus in
» medio filiorũ. In vmbra eius desideraui & sedi: &
» fructus eius dulcis in gutture meo. Nihil ergo absurdum & alienum fecit hic homo diuinus, qui in sponsum quidẽ eundem accepit amorem, iisdem autẽ verbis vsus est quibus sponsa, Vulneratus sum ego, clamabat, ab amore. Cùm autem desiderasset contemplari spõsi quandam veluti vmbrã, abiit visurus loca ex quibus scaturierũt fontes omnibus hominibus salutares. Cùm ergo quæ desiderabat eis frui licuisset, profectus quidem est Antiochiã: cùm autẽ vidisset ciuitatis pietatem ac religionem, externã regionem patriæ suæ prætulit, ciues existimans, non cõtribules & cognatos, sed eos qui erãt eiusdem cum ipso sententiæ, & in fide socij, & trahebant idem iugũ pietatis ac religionis. Cùm illic autem morari placuisset, nõ extendit tabernaculũ: non fixit tugurium: non excitauit domunculã: sed totum tempus transegit in alieno sepulchro. In eo autem erat proiectũ quoddam superius tabulatũ, cui cõiunctę scalę eos excipiebãt qui volebãt ascendere. In eo permansit inclusus lõgissimo tempore, aqua quidem vtens calida: solo autẽ pane vescens. ídque non quotidie, sed vno quidem manens ieiunus: postridie autem ea sumens. Cùm autem quidã insaniens, & furore percitus, & maligni dæmonis plenus operatione, ad eũ venisset, eum quidẽ mundauit,

dauit, deprecatus, & ab illo diabolico furore liberauit. Cùm verò nollet abire, sed obsecrasset vt pro illa curatione ei suum impertiret ministeriũ, eum admisit vt secũ habitaret. Eum ego & noui: & memini miraculi: & vidi mercedẽ curationis: & audiui sermonẽ quem de me habuerunt. Dicebat enim Danielus, erat enim hoc illi nomen, me quoq; præclari ministerij huius futurũ socium. Vir autẽ ille diuinus nõ est assensus vt hoc fieret, parentũ meorum in me amorem considerans. Sæpe autẽ me genibus impositum vua aluit & pane. Nã cùm mater fecisset periculum spiritalis eius gratię, iussit me semel in hebdomada decerpere illius benedictionẽ. Eius autẽ habuit notitiã hac de causa. Morbus qui ei in alterum ex oculis incubuerat, visus est medicinæ superare scientiã. Nihil enim erat aut scriptũ à veteribus, aut inuentũ ab iis qui fuere posterius, quod nõ morbo fuerit adhibitum. Postquã autem omnia probauit, & ostendit nullã afferre vtilitatẽ, venit quædã ei familiaris quæ diuinum virũ ostendebat, & ab eo factum docebat miraculũ. Dicebat enim vxorem eius qui eo tempore tenebat clauum orientis administrationis, erat autẽ is Pergamenus, cùm ea in hunc morbũ incidisset, eum ipsam curasse cùm deprecatione esset vsus & crucis signaculo. Audiuit mater, & ad diuinũ statim accurrit hominem. Habebat autẽ inaures, catenas, & torques, & alia aurea quæ sibi induerat, & vestem variã ex sericis filis contextã. Nõdum enim virtutem gustarat perfectiorem: florebat autem tẽpore, & mundum

muliebrē gestabat vt adolescētula. Cùm diuinum ergo caput hæc aspexisset, nimij ornatus amoris primum morbum curauit, vsus verbis talibus. Dic mihi, inquit, filia, vtar enim eius voce, & non mutabo verbum sanctæ illius linguæ. Si quis pictor in arte bene exercitatus, aliquā pinxisset imaginē, vt præcipit lex artis, & eā proposuisset videre volentibus, veniret autē aliquis alius, artē non sciens perfectè & accuratè, temeréque & inconsultè, vt sibi videtur, vellet contrà pingere: deinde illā artificiosam reprehendens picturā, superciliis quidē & ciliis lineas adderet longiores, faciem autē efficeret albiorem, & genis rubrū adderet colorem: non tibi videtur prior ille pictor iure succensurus, quòd & ars eius probro esset & cōtumelia affecta, & eorum quibus opus nō erat additamentū à manu indocta accepisset. Ergo vniuersorū quoque, inquit, opificem, & nostræ naturæ effictorem & pictorem, iure irasci credite, quòd illā quę verbis explicari nō potest, naturam & sapientiā accusetis inscitiæ. Non enim rubrū & album & nigrū colorem vobis infunderetis, si non existimaretis esse vobis opus hac additione. His autem corpus egere arbitrantes, imbecillitatis damnatis creatoré. Sciendum est autem eum habere potestatē suæ volūtati iusta symmetria
» respōdentē. Omnia enim, vt ait Dauid, quæ voluit
» Dominus fecit. Eius autē quod est omnibus vtile futurum curā gerens, non dat ea quæ damnum afferunt. Nolite ergo Dei corrūpere imaginē: neque tentetis ea addere quæ sapienter non dedit: neque
hanc

hanc adulterinā excogitate pulchritudinem, quæ vel pudicis affert exitiū, videntibus insidians. Hæc audiuit prę̄stātissima & omni ex parte optima fœmina, & statim Petri reti fuit implicata. Piscabatur enim hic quoque similiter atque is qui idem quod ipse nomen habebat: pedésq; tangens, & vociferās, obsecrauit vt curaret oculū. Is autē dicebat se quidē esse hominē, & eandem habere quā ipsa naturā: se autem peccatorum magnam gestare sarcinam, & ideo priuatū esse ea quæ ad Deum habetur fiducia. Cùm autem mater fleret & oraret, & diceret se nō esse eum relicturam, nisi sanitatē assequeretur, dixit Deum esse horum curatorem, petitiones autem semper dare iis qui credunt. Dabit ergo, inquit, nūc quoque, non mihi donās gratiam, sed tuam fidem contemplans. Si eam ergo habes sinceram & verā, purámque & ab omni liberā dubitatione, iubēs & medicos valere & medicamenta, à Deo datū sume hoc medicamentū. Hæc cùm dixisset, manum imposuit oculo, & salutaris crucis signo facto, morbum expulit. Illinc domū reuersa, cùm & medicamentum abluisset, & omnem extrinsecus inductū abiecisset ornatū, ex legibus à Medico latis vitam instituebat: neque varia veste induta: neque aureis monilibus exornata: ídque cùm esset ætate adhuc admodum iuuenis: nata enim erat vicesimumtertium, necdum mater factā fuerat. Cùm enim septē alios annos vixisset, me peperit, qui fui eius primus & solus fœtus. Tantum fructū cepit ex magni Petri doctrina, & duplicem accepit curationem: &

cùm corpori quæreret medicinam, bonã quoque animæ ſibi parauit habitudinem. Talia & dicendo ille operabatur, & tam potens erat precando. Cùm ea autẽ aliquando adduxiſſet obſonatorem famulum, qui à malo dæmone vexabatur, rogauit vt ei ſuum non negaret auxilium. Cùm precatus autem eſſet vir diuinus, iuſsit dæmoni vt diceret cauſam cur haberet poteſtatem in Dei creaturam. Ille autẽ, tanquam homicida aliquis vel murorũ perfoſſor ac latro ſtans ante iudicem, & iuſſus dicere quæ fecit, ſic omnia eſt perſecutus, vt qui præter conſuetudinem cogeretur vera dicere: & dixit Heliopoli ægrotaſſe quidẽ Serui Dominũ: Dominã autem coniugi, vt pote ægrotanti, aſſediſſe: ancillis autem Dominæ domus in qua manebant, narraſſe vitam monachorum qui philoſophabantur Antiochię, & quantas vires habeãt aduerſus dæmones: & has quidem, vtpote puellas, ludo delectatas, dæmoniacas & inſanas egiſſe, illum ipſum autẽ famulum, monaſtica veſte ex caprina pelle cõfecta indutum, illas monaſticè adiuraſſe. Cùm hæc, inquit, fierẽt, ego ſtans pro foribus, ſuperbáque illa & glorioſa quæ de monachis dicebantur non ferens, volui facere periculum de illa quam illos habere iuueniliter iactabant poteſtate. Ea de cauſa relictis ancillis, in hunc me intruſi, volens ſcire quemadmodũ expellerer à monachis. Nunc autẽ, inquit, didici: nec vlla alia egeo experientia: mox autẽ te iubẽte exeo. Hæc dicens, aufugit: fuítque liberatus famulus. Iã verò alium quoque ruſticum cùm mãtris quidem

ἐξορκίζειν.

meæ

meæ mater, mea verò matertera, adduxiſſet, rogabat aduerſarium vitij vt ei opem ferret. Is autẽ rurſus rogauit, & vndenã eſſet, & à quonam accepiſſet poteſtatem in Dei creaturam. Vt autem ſilẽs ille non dedit reſponſum, orauit Petrus flexis genibus, Deúmque eſt precatus, vt execrando illi dæmoni ſuorũ famulorũ oſtenderet potentiã. Deinde rurſus ſurrexit: ille autem rurſus reſiſtens, tacebat: & hæc facta ſunt vſque ad horã nonam. Poſtquam autẽ maiore ſtudio & magis vehementem Domino obtulit orationem, ſurgens dixit ſcelerato dæmoni, Non tibi imperat Petrus, ſed Petri Deus. Reſponde ergo, vt qui ab illius cogaris potentia. Reueritus eſt, etſi ſit impudens, pernicioſus dęmõ, ſancti lenitatem ac moderationem: & magna vſus voce, clamauit, quòd in monte quidem Amano verſaretur. Cùm eum autem vidiſſem, inquit, in via, ex aliquo fonte aquam haurientẽ & bibentem, contendi hoc mihi ſumere habitaculũ. Sed egredere, inquit homo Dei, eo qui pro orbe terrarum eſt crucifixus, hoc tibi imperante. Audiuit ille, & fugit: & à furore liber materteræ redditus eſt Agricola. Cùm alia autem huiuſmodi innumerabilia poſſim de beata illa narrare anima, plurima prætermittam, pertimeſcens vulgi imbecillitatem. Ad ſeipſos enim reſpicientes, fidem non habent diuinorum virorũ miraculis. Cùm vnum autẽ vel duo narrauero, tranſibo ad alium athletam. Erat quidã vir libidinoſus, qui ſuperioribus temporibus fuerat dux militiæ. Puella autẽ quædam innupta, ſed nubilis,

nubilis, quæ eius suberat dominio, relicta matre & suis, fugit in quoddam gynæceũ in quo erat cœtus athletarum. Decertant enim fœminæ quoque similiter atque viri, & descendunt in stadium virtutis. Cùm huius fugã didicisset dux militiæ, matrem flagris cecidit, & vinxit, nec eã prius emisit è vinculis quàm religiosarum mulierum ostẽdit habitaculũ. Sua itaque vsus rabie, illinc rapuit puellã, & domũ suã reduxit: & sperauit infelix se suã expleturum libidinẽ. Sed qui magnis & malis tentationibus de Sara vxore Abrahæ tentauit Pharaonem, & pudicã mulierem conseruauit intactã: & qui Sodomitas percussit cęcitate, qui eos qui erant incorporei, aggressi fuerant, tanquam hospites, insectari contumeliis. Is cùm huius vidẽdi virtutem percussisset cæcitate, effecit vt præda euaderet è manibus. Et ipse quidem ingressus fuerat in thalamũ: illa autem quæ intus custodiebatur, mox exiit & euanuit ex oculis, & ad maximè expetendum peruenit habitaculũ. Sic cùm didicisset stolidus, se nõ esse eam superaturum, quę Deũ sponsum elegisset, coactus est quiescere, eam quæ capta fuerat, & diuina potestate euaserat, nõ amplius requirens. Hæc tempore procedente in grauem morbũ inciderat: morbus autem erat cancer: cum mamilla autẽ inflata dolor quoque crescebat. Sed magnũ vocabat Petrum cùm dolor esset vehementissimus: & dicebat sacra illa voce in aures suas immissa, totum illũ sopiri dolorem, & nullum exhinc sensum sentire molestiæ. Ea de causa eum accersens frequentius,

accipiebat

accipiebat consolationẽ. Dicebat enim toto illo tẽpore illius præsentię, dolores omnino recedere. Sed illam quidem, cùm sic decertasset, laudibus victoriam significantibus ex hac vita excedentẽ est prosecutus. Rursus autem matrem meã, cùm postquã me peperisset, esset in ipsis mortis foribus, à matertera rogatus, veniens eripuit à mortis manibus. Iacebat enim, vt aiunt, medicis quidẽ desperantibus, familiaribus autem deplorantibus, & finẽ expectãtibus, clausis oculis, febre vehementi laborans, nullum ex notis agnoscens. Postquã autem venit qui apostolico & sermone dignatus fuerat & gratia, & Pax tibi, dixit, filia, hæc enim erat eius salutatio, dicitur protinus & cilia erexisse, & eum fixis oculis aspexisse, & benedictionis fructum renunciasse. Postquam vlulauit autẽ chorus fœminarũ, animi enim angor & lætitia simul erant cõmixta, & causa erãt illius vociferationis, præcipit homo diuinus vt eæ omnes sint sociæ eius orationis. Sic enim dicebat etiam Tabitham fuisse salutem consecutam, viduis quidem deflentibus, magno autẽ Petro offerente Deo illorũ lachrymas. Precatæ sunt vt iussit, & acceperunt vt prædixit. Nam cùm finẽ accepisset oratio, morbus quoque finem cepit: & sudor repẽte fluxit ex toto corpore: & ignis ille est extinctus: & sanitatis signa apparuerunt. Talia nostris quoque tẽporibus per suos seruos beneuolos Deus fecit miracula. Huius quoq; vestiũ superficies operata est similiter atque diuinissimi Pauli. Hoc autẽ posui, nõ vtens aliqua hyperbole, sed cõsentientem

habens dicto veritatem. Nam cùm propriã zonam diuisisset in duas partes, erat autẽ lata & longa, ex crasso lino contexta, huius quidẽ dimidio suos lũbos, altero verò meos cinxit. Hanc cùm sępe quidẽ mihi ægrotanti mater imposuisset, sæpe autẽ patri quoque, morbũ exegit. Quinetiã ipsa quoque hoc medicamento sæpe vsa est ad sanitatem. Multi autẽ ex notis quoq; cùm hoc didicissent, asiduè ad ferendum ægrotis auxilium hanc zonã accipiebant: & vbique illius gratiæ ostẽdebat operationẽ. Cùm quidam sic eam accepisset, priuauit eos qui donauerant, in eos qui ipsum beneficio affecerant se ingratũ ostendens. Hoc modo fuimus illo dono nudati. Cùm sic resplenduisset, & radiis Antiochiam illustrasset, abductus fuit à certaminibus, expectãs coronam quæ est reposita victoribus. Ego autẽ cuius, dum adhuc esset superstes, percepi benedictionem, ea vt nunc quoque fruar precatus, finem imponam huic narrationi.

THEODOSIVS.

X. ROsus est oppidum Ciliciæ, à dextra ei qui nauigat in pontũ Cilicium. Huius ad oriẽtem & meridiem est mons altus, spatiosus, & vmbrosus. Alit autem feras in nemoribus. In eo cùm quendam ad mare vergentẽ lucum inuenisset magnus & vulgo celebratus Theodosius, quadã modica extructa domuncula, euangelicum viuẽdi institutũ solus amplectebatur, vir oriundus quidẽ Antiochia,

Antiochia, insignis autem claritate generis:sed tamen & domo, & cognatione, & omnibus aliis relictis,pretiosissimã,vt euangelicè dicam,emit margaritam. Ac de eius quidem à cibo abstinentia, & quomodo humi cubaret, & cilicio indueretur, superuacaneũ est dicere iis qui eius vident discipulos & sodales, & in eis eandem cernũt viuendi formã. Hæc tamen ille insigniter persequebatur,vt qui seipsum certantibus exemplar proponeret. His autẽ adiiciebat ferreũ onus cõllo & lumbis & ambabus manibus.Porrò autẽ gestabat quoque comam sordidam, & quæ ad ipsos vsque pedes pertingebat, & vlterius etiã progrediebatur,& ideo erat lumbis eius alligata. Deprecatione autẽ & hymnodia vtẽs assiduè,cupiditatẽ,& iram, & arrogantiã, & alias animi beluas sopiebat. Labores autẽ semper augẽs laboribus,persequebatur eã quoque quæ manibus fit operationem: nunc quidem sportellas quæ vocantur,& vimineas crates contexens: nunc autem parua prædia in saltu efficiens,& semina deiiciens, & illinc quantũ victui satis esset colligens.Postquã autem procedente tempore eius fama peruasit in omnem partẽ,multi multis ex locis concurrebant, eius & habitationis,& laboris,& instituti esse socij cupientes. Quos quidẽ excipiens, ad eandem vitã deducebat. Et videre licebat alios quidẽ vela, alios verò saga ex pellibus texentes: alios verò crates vimineas vel sportellas connectentes: alios verò terrã colentes.Et quoniã locus erat maritimus, ad transmittendum quoque quadam constructa nauicula,

quæ Ponto appellatur, ea vtebantur ad ea quę erāt inferenda, & exportans opera eorū qui simul habitabant, & importans ea quę erant necessaria. Memor enim vocis apostolicæ quæ dicit, »Noctu diúque operantes, ne essemus oneri alicui vestrum. & , »Manus hę mihi & iis qui erant mecum suppeditarunt: & ipse laborabat, & hortabatur suos cōtubernales, vt cum animæ laboribus, corporis quoque labores coniungerent. Est enim absurdum, vt ij quidem qui aluntur in vita seculari, se affligentes & laborātes alant filios & vxores, & præterea & tributa conferant, & ab eis exigantur vectigalia, & Deo offerant primitias, & mendicorū pro viribus medeantur inopiæ: nos autem nō quæramus ex laboribus ea quæ sunt necessaria, ídque cùm vili quidē & modico cibo, vili autem veste vtamur: sed sedeamus quidem cōpresśis manibus, alienis autē fruamur laboribus. Hæc & talia dicens, hortabatur ad operandū, in tēpore quidem quæ sunt vbique prę scripta diuina peragens officia, id autem quod intercedebat temporis, impendens operi. Non leuem autem curam gerebat hospitū, viris lenitate & morum mansuetudine ornatis, & in proximum charitate præditis, vt eis prouiderent committens. Ipse autem visebat & inspiciebat omnia, perscrutans an ex latis legibus vnusquisque suo fungeretur officio. Hinc factum est vt tam insignis & celebris esset eius fama, vt qui nauigabant, & plus quā mille stadiis aberant, Deū Theodosij inuocarent in periculis, & Theodosij appellatione sedarent tempestatem.

ſtatē. Eū audaces quoque & immanes hoſtes ſunt reueriti, qui maximam orientis partem ſunt depopulati. Quis enim ex iis qui in noſtro habitabili orbe terrarum habitant, non auditione accepit ea quæ illo tempore facta ſunt ab iis qui olim quidem Solymi, nunc autem nominantur Iſauri? Illi tamen qui nec oppido nec vico pepercerūt, & quęcunque capere potuerunt, diripuerūt & igni mandauerunt, ſunt illam reueriti philoſophiā: & cùm ſolummodo panem petiiſſent, & vt pro ſe orarent ſignificaſſent, illud illæſum reliquere monaſteriū: ídque non ſemel, ſed etiam bis fecere. Veriti tamen præſides eccleſiarum, ne pecuniæ cupiditate illis barbaris à diabolo immiſſa, captiuum abduceretur magnum illud lumen: erat enim veriſimile fore vt magna vis pecuniæ ad eum redimendum tranſmitteretur ab omnibus qui habēt in honore res diuinas, ei perſuadent vt ſe conferret Antiochiā. Iam enim captiuos ceperant duos præſides eccleſiarū: & eos quidem omni officij genere ſunt proſecuti: cùm autē quatuordecim millia aureorū pro vtriſq; accepiſſent, permiſerunt vt redirent quò vellent. Poſtquam autē peruenit Antiochiā, habitauit quidem in habitaculo quod inuenit ſitum prope fluuium, omnes autem traxit ad ſeipſum qui ſciunt talia colligere. Dum autem me trahit impetus orationis, prætermiſi narrare miraculum quod à diuino illo viro factum eſt, quod multis quidē fortaſſe videbitur eſſe incredibile, & tamen remanet in hodiernum vſque diem, oratione teſtificans, &

ostendens qualem apud Deum gratiā & fiduciam est consecutus hic vir admirabilis. Præceps quædā petra imminet monasterio, quod ipse ædificauit. Erat autem primò sicca & omni humore vacua. In ea fecit aquæ ductum, qui à vertice fertur in monasterium, tanquā qui motum aquarum haberet in potestate. Plenus autem fiducia in Deum & firmiter credens, vt est verisimile, se Dominū habere beneuolū, & fidem habens in quam nulla cadebat dubitatio, ascēdit in supremam partē eius qui nūc est aquæductus, priusquàm surrexissent sodales ad preces consuetas: & Deum precatus, fretus eo qui facit voluntatem timentiū eum, virga cui innixus erat petrā percussit. Ea verò rupta, aqua instar fluminis scaturiit: & monasteriū ingrediens per aquæ ductum, & quantum ad omnē vsum sufficit abūdè suppeditans, in mare propinquū influit: & in hodiernū vsque diem ostenditur operans, Mosaica magni Theodosij gratia. Sufficit vel hoc solùm ad ostendēdam viri huius erga Deum fiduciam. Cùm autē Antiochiæ vixisset paruo tempore, migrauit ad choros Angelorū. Per mediā autem vrbē ferebatur sacrū corpus, tanquam aureis quibusdā coronis, ferro illo decoratū, cùm omnes duces cōcurrissent, & qui magnos suæ fidei creditos gerebant magistratus. De cubili autem erat magna lis & decertatio, cùm id omnes auferre contenderent, & ex eo benedictionem & vtilitatē percipere cuperent. Sic elatus, ponitur in æde sanctorū Martyrum, cùm Iuliani victoria insignis in pietate athle-

tæ

tæ fuisset & cõtubernalis, & eodem tecto vsus. Idẽ autẽ loculus eum excepit, qui illũ quoque diuinũ & beatum Aphraatem. Gregis autẽ præfecturam accepit Helladius ille admirabilis, qui in illis quidẽ locis perpetuis fuit sexaginta annis, deinde Cilicum diuinitus electus est Antistes, cùm neque priorem reliquisset philosophiã, & illis laboribus Pontificatus sudores quotidie adderet. Huius cùm beatus quoque Romulus fuisset auditor, dux maximi gregis fuit creatus. Permansit autẽ illius chorus in hodiernum vsque diẽ, idem seruãs vitæ institutũ. Est autem prope monasterium vicus qui Syriacè appellatur Maratus. Ego autẽ fine imposito huic narrationi, rogo vt eius quoque consequar benedictionem.

ROMANVS.

MAgnus ergo Theodosius ab Antiochia profectus, cùm in montibus Rosicis decertasset, & Antiochiam reuersus esset, sic vitæ finem accepit. Diuinus autem Romanus, Rosi & natus, & primũ educatus, Antiochiæ ostendit prima virtutis certamina, extra ambitum quidẽ ciuitatis ad latus montis fixo tabernaculo, in aliena autem domúcula eáque parua viuens toto tempore. Nunquam autẽ vsque ad senectutem neque igne vsus est, neque lumine lucernæ. Cibus autem ei erat panis & sal. Potus autem fontanũ fluentum. Erat autem coma magno Theodosio similis: ve-

X I. Huius meminit Theodoretus lib. 4. historiæ Ecclesiasticæ.

stis

ſtis autem ferrũ quoque ſimiliter. Abundauit autẽ hic & morũ ſimplicitate ac manſuetudine & moderatione, & ideo emiſit ſplendorẽ diuinæ gratiæ.
Eſa. 66. „ Super quem, inquit, reſpiciam, niſi ſuper mitem
„ & quietum, & trementem ſermones meos? Iã verò
Matth. 11. „ rurſus quoque dixit ſuis diſcipulis. Diſcite à me:
„ quoniam mitis ſum & humilis corde, & inuenie-
Matth. 5. „ tis requiem animabus veſtris. Et rurſus, Beati mi-
„ tes, quoniam ipſi hæreditabunt terram. Quinetiã
Moſis legiſlatoris erat hoc vel maximè inſigne. E-
Num. 12. „ rat enim, inquit, Moſes mitiſsimus præter omnes
„ homines qui erant ſuper terrã. Hoc de propheta
Dauide teſtatus quoque eſt ſanctiſsimus ſpiritus.
Pſal. 131. „ Memento, enim inquit, Domine Dauid & omnis
„ manſuetudinis eius. Didicimus etiã de patriarcha Iacob, quòd non fictus erat domum habitans. Has virtutes cùm inſtar apis collegiſſet ex diuinis illis pratis, mel confecit veræ philoſophiæ. Profundebantur autem eius quoque in externos fluenta iucundiſsima: & iis qui ad ipſum veniebant, leni ac dulci voce vtens, de amore in fratres, de concordia & pace, multas offerebat admonitiones. Multos autem vel ſolo aſpectu effecit rerũ diuinarum amatores. Quis enim non eſſet mirandũ in modũ admiratus, cùm videret eũ corpore afflictum, & qui prolixam geſtabat comã, & maximũ ferri pondus ſua ſponte ferebat, & veſte ex pilis contexta vtebatur, & tantũ capiebat alimenti quantum ſatis erat ad prohibendũ ne fame moreretur? Magnitudini autem & multitudini laborum accedebat quæ in

eo

eo florebat gratia, qua quidē omnes persuadebātur, vt eum admirarentur & honore afficerent. Multorum enim sæpe morbos exegit difficiles: multis autem sterilibus mulieribus filios impetrauit. Et cùm tantam à diuino spiritu accepisset potestatem, seipsum appellabat egenum & mendicum. Quotquot itaque ad eum ventitabant, eos & aspectu & sermone, toto vitæ suæ tempore, impleuit vtilitate. Porrò autem cùm hinc quoque excessisset, & in angelicum chorum esset translatus, reliquit memoriam quæ non fuit sepulta simul cum corpore, sed quæ viget, floret, & germinat, & quæ extingui non potest, sed semper permanet, & quæ sufficit ad eos qui volunt adiuuandos. Cùm hinc itaque benedictionē mihi conciliauero, aliorū quoque athletarum res gestas narrabo, vt potero.

ZENO.

Enonem admirabilem non multi quidem cognoscunt: qui cognoscunt autem, non possunt admirari pro dignitate. Is enim cū maximas opes reliquisset in patria, ea autem erat pontus, magni quidē vt dicebat, Basilij hausit fluēta, qui erat vicinus, & Cappadocum irrigabat regionem: irrigatione autē dignos fructus reddidit. Cùm primū enim imperator Valens fuisset de medio sublatus, militare deposuit cingulum: erat autē adscriptus in numerum eorū qui literas imperatoris ferebant celeriter. Cùm autem à regia venisset in XII.

quoddã sepulchrum, multa autem sunt in monte quod est situm prope Antiochiã, solus illic degebat expurgans animã: & eius contemplandi facultatem semper emundans: & diuinã contemplationem semper visione apprehendens: & Dei ascensus in corde disponens: & pennas tanquã columbę accipere desiderans: & in diuinã requiem euolare cupiens. Ea de causa non habuit lectum, non lucernã, non focum, nõ ollam, non guttum, non arculam, non librum, non aliquid aliud: sed erat quidẽ pannis indutus veteribus: erãt quoque calcei eiusmodi vt indigerent vinculis: erat enim diuulsum ac discerptum solearum coriũ. Ab vno autẽ ex familiaribus necessarium accipiebat alimentũ. Id autẽ erat vnus panis, qui duobus suppeditabatur diebus: aquam autẽ procul hauriens, ferebat ipse. Cùm quis autem eũ aliquando vidisset onus portantẽ, rogabat vt eũ leuaret labore. Ille autem primùm quidẽ resistebat, docẽs se non posse in animũ inducere vt biberet aquã quæ esset portata ab alio. Postquã autem non persuasit, dedit vrnas: ferebat enim duas ambabus manibus. Postquam autẽ fuit intra portã atrij, cùm aquã effudisset & dispersisset, rursus cucurrit ad fontem, reipsa confirmans quæ dixerat. Porrò autem ego quoque quando eũ primùm desiderans videre, ascendi in mõtem, aspexi eũ tenentem vrnas manibus. Deinde rogaui eũ vbínam esset admirabilis Zenonis habitaculum. Is autẽ dixit se nullum nosse monachũ qui sic appellaretur. Ego autem cùm eũ ipsum esse coniecissem, secutus sum,

id coniiciens ex eius sermonis modestia. Postquam autem ingressus sum ostium, vidi torum ex fœno constructum, & quandam aliam stoream ita super lapides stratam, vt qui super illā sedebant, ab ea minimè læderentur. Postquam autem de philosophia multa verba fecimus: ego enim interrogabam: ipse verò nobis explicabat ea quæ quærebātur: & oportebat deinceps domū reuerti: ego eum precabar vt daret viaticū benedictionis: ille autē repugnabat, dicens ęquum esse vt nos preces impleremus: & seipsum quidem priuatū, nos autē milites appellans: tunc enim sacros libros legebā Dei populo. Cùm nos autē iuuentutem & ętatis immaturitatē adduceremus, tunc enim primū paucam quandam producebamus lanuginem, & iuraremus nos non esse rursus venturos, si cogeremur hoc facere, vix tandē quidem multis flexus precibus, Deo obtulit quidē intercessionem: sed quòd id fecisset multis verbis se excusauit, dicēs se id fecisse & amoris causa & obedientiæ: appropinquantes enim audiuimus precātem. Quòd autem in tam profunda philosophia, tanta esset modestia ac moderatione vir senex, quadraginta enim annis perpetuis versatus erat in monastica exercitatione, quis satis pro dignitate potuerit admirari, quasnam autem laudes rei magnitudini pares potuerit afferre? Cùm autem virtutis tales possideret opes, tanquā qui esset in extrema inopia, ad Dei ecclesiā die dominico veniebat cum populo, diuinos audiens sermones, & aures accōmodans doctoribus: & postquā mensam partici-

passet mysticam, reuertebatur in nouũ illud habitaculum, non habens clauem, non claustrũ, non relinquens custodẽ: erat enim maleficis planè inuiũ & sacrosanctum, vt quod solam illã haberet storeã. Vnum autem librũ accipiens à familiaribus, eũ totum legebat: & eo prius reddito, alium accipiebat. Sed licet nec claustra haberet, nec vectibus vteretur, custodiebatur à superna gratia. Idq; per ipsam experientiã apertè didicimus. Quãdo enim Isauri per insidias noctu arcẽ cepere: deinde manè vsque ad latus montis faciebant incursiones, multos quidem viros, & multas mulieres quæ vitã exercebant monasticã, crudeliter confodere. Tunc ergo vir diuinus, aliorũ cædem intuens, effecit oratione vt eorum caligarent oculi: & per ostiũ ingredientes, nõ videbant aditum: vt autẽ dicebat, testem appellans veritatẽ, apertè quoque tres vidit adolescentes, qui totam illam cateruam expellebant, Deo manifestè suam ostendente gratiã. Qualem ergo vitam egerit hic vir diuinus, & qualem sit diuinitus gratiam assecutus, ad docendũ hæc sufficiunt. Sed enim necesse est hoc quoque his adiicere. Valde eum angebat & malè habebat quòd eius mansissent facultates, & non ex lege euangelica & venundatæ essent & distributæ. Huius autem causa fuit, fratrũ ætas immatura. Quoniam enim erant cõmunes & pecuniȩ & possessiones, ipse quidem nolebat diuisionis causa redire in patriã: alij autem verebatur vendere partẽ suarum facultatum, ne emptores moti auaritia fratres circũscribentes, illi inurerent ignominiam.

miniam. Hæc apud se animo versans, diu distulit venditionem. Postea autem cùm cuidam ex notis suis vẽdidisset omnia, plurima quidẽ distribuit: interim autem mala quæ accidit valetudo, coëgit eũ consultare de reliquis. Accersito itaque antistite ciuitatis, is autem erat magnus Alexander, splendor veræ religionis, & exẽplar virtutis, exacta & accurata imago philosophiæ, Adesdum, inquit, ò diuinum caput. harum tu pecuniarũ sis mihi optimus Oeconomus, eas ex diuino instituto distribuens, tanquã iudici illi rationem redditurus. Alias enim ego manu mea dispẽsaui, & distribui vt mihi visus sum optimé. Vellẽ autẽ reliqua quoque dispensare similiter. Sed quoniã iubeor migrare ex hac vita, te ego earũ constituo dispensatorẽ, qui es & pontifex, & pontificatũ legibus rectè geris. Pecunias itaque tanquã Dei quęstori tradidit. Ipse autẽ cũ non plus quàm annũ vixisset postea, tanquã quidam Olympicus victor recessit à septis, nõ ab hominibus solũ gloriam assecutus, sed etiã ab angelis. Ego autem cùm eum vt pro me ad Dominũ intercedat, orauero, me ad aliam conuertam narrationem.

MACEDONIVS.

XIII.

Acedonium autem cognomine κριθοφάγον, id est, vescentem ordeo, is enim cibus hoc ei cognomen imposuit, sciunt quidẽ omnes Phœnices & Syri & Cilices. Sciunt autem horum quoque vicini & finitimi, qui partim quidem ipsi

Huius meminit Ioannes Damascenus in libro qui inscribitur aduersus vituperatores imaginũ.

viri videre miracula, partim autē ea famam celebrantē audiuere. Neque verò sciunt omnes omnia: sed cùm alij quidem hoc, alij verò illud didicerint, quod sciunt meritò solum admirantur. Ego autē cùm de hoc diuino capite aliis sciā perfectius: multa enim me mouerunt vt ad eum irē & frequens apud eum essem, narrabó singula vt potuero. Hunc autē ei ordinem seruaui, & post multos, eius posui narrationem, non quòd is aliis fuerit virtute secundus: erat enim vel summis & primis æqualis: sed quòd cùm vixerit lõgißimo tēpore, post illos quorum memini, vitæ finē accepit. Hic ergo habebat palæstrā & stadium, cacumina montiū: non in vno loco positus, sed nunc quidē in hoc agens, nunc verò in illum transiens. Hoc autē faciebat, non loca ægrè ferens, sed eorū qui ad ipsum conueniebant, & vndique concurrebant, effugiens multitudinē. Quadraginta autē & quinque annis perpetuis vixit hoc modo: non vtens tabernaculo: nō tugurio: sed stans in fossa profunda. Vnde etiam quidā eum vocabant Gubbam. Id autem nomen, si ex lingua Syriaca in Græcam transferatur, significat λάκκον, id est lacum. Post id autem temporis cùm euasisset senex, cesit rogantibus, & fixit tugurium. Postea autē orantibus familiaribus, domunculis quoque non propriis, sed alienis est vsus. Vigintiquinque autem annis perpetuò vitam egit in tugurio & domunculis, vt deinde colligatur certaminū tempus septuaginta anni. Cibo autem vsus est, non pane, nec leguminibus, sed purgato ordeo, & aqua sola madefa-

madefacto. Hunc autem cibum mater mea quæ ei fuit familiaris, longiſsimo tempore ſuppeditauit. Cùm aliquando autem ad eã veniſſet ęgrotantem, & didiciſſet eam nolle perſuaderi vt ſumeret cibũ morbo conuenientem: nam ipſa quoque, iam exercitationem amplectebatur monaſticam, conſuluit vt cederet medicis: & illud nutrimentũ exiſtimaret eſſe medicamentum: non enim deliciarum, ſed neceſsitatis gratia adhibetur. Nã ego quoque, inquit, qui quadraginta annis, vt ſcis, ordeo ſolo ſum vſus, cùm quædam mihi pridie huius diei veniſſet infirmitas, iuſsi eũ qui mecũ habitabat parũ mihi panis petere & afferre. Venit enim mihi in mentem quòd ſi morerer, mortis redderem rationem apud iuſtũ iudicem, vt qui fugiſſem certamina & detrectaſſem labores ſeruitutis. Nã cùm pauco cibo poſſet mors prohiberi, & in hac vita poſſem ſic manere, laborans & me affligens, & opes quæ ex his percipiuntur colligens, mori fame quã viuere in philoſophia duxi magis expetendũ. Timore ergo hinc repletus, cùm vellem cogitationis obtundere aculeos, & panem petere iuſsi, & allatũ comedi: & tibi præcipio ne mihi amplius ordeum, ſed panem præbeas. Ex illa ergo lingua ab omni mendacio aliena audiuimus, quòd quadraginta annis comederit ordeum. Atque hæc quidem ſufficiunt ad coniiciendũ quàm eſſet vir in exercitatione monaſtica ſtrenuus & quàm laborioſus. Integritatem autem & ſimplicitatem morũ per alia declarabimus. Poſtquã enim magnus fuit ordina-

tus Flauianus,vt magnũ Dei gregem paſceret, viri autem virtutem didicit: prædicabatur enim & erat in ore omniũ: eum quidem abducit à vertice montis: tanquam in eum ad ſe delata fuiſſet accuſatio. Cùm autem myſticũ eſſet propoſitum ſacrificiũ, adducit ad altare, & eum cooptat in numerum ſacerdotũ. Poſtquam autem fuit ſacrum finitũ officium, & hoc ei ſignificauit aliquis, quod enim factum fuerat ignorabat omnino: primũ quidem inceſſebat omnes maledictis & conuitiis: poſtea autẽ accepto baculo, ſolebat enim eo innitens ingredi propter ſeniũ, & ipſum perſequebatur pontificem, & alios quotquot aderant. Exiſtimabat enim ordinationẽ eum eſſe priuaturã & cacumine montis, & ea quã deſiderabat viuendi ratione. Sed tunc quidem vix eum iraſcentem ſedauerunt quidã ex familiaribus. Poſtquam autem fuit finitus hebdomadę circulus, & rurſus venit dies feſti Dominici, rurſus eum magnus accerſit Flauianus, rogans vt cum eis eſſet particeps huius celebritatis: ille verò ad eos qui venerant, Non ſufficiunt, inquit, vobis ea quæ facta ſunt: ſed me rurſus vultis efficere preſbyterum. Cùm ij autẽ dicerent fieri nõ poſſe vt bis eadem fieret ordinatio, non ceſsit, neque venit, donec tẽpus & eius familiares eum id docuerũt. Scio quidem fore vt hæc narratio videatur multis non adeò admiranda: eam autẽ poſui, vt qui eam dignã quæ cõmemoretur exiſtimẽ, vt ex qua ſatis poſsit coniici & eius animi ſimplicitas & animæ puritas. Iis autẽ qui ſunt huiuſmodi, Dominus regnũ cœlorum

„lorũ eſt pollicitus. Amen enim, inquit, dico vobis, *Matth.18.*
„niſi conuerſi fueritis vt puelli iſti, non intrabitis in
„regnũ cœlorum. Quoniã ergo ſummatim oſtendimus eius animæ formam ac characterem, age eius quoque oſtendamus ex virtute fiduciã. Quidam dux militum qui delectabatur venatione, aſcendit in mõtem venaturus. Eum autẽ ſequebantur & canes & milites, & quæcunque ſunt apta ad venationem. Poſtquã autem procul vidit hominẽ, & ab iis qui cum eo erant audiit quíſnã eſſet, ſtatim ex equo deſiliens, acceſsit, & allocutus eſt, & rogauit quid faciens hic degeret: is autẽ contra viciſsim interrogauit, Tu autẽ quid hic veniſti facturus? Cùm dux autẽ dixiſſet, Venaturus, Et ego, inquit, meũ venor Deum: & eũ capere cupio: & cõtemplari deſidero: nec ab hac pulchra ceſſabo venatione. Hæc cũ dux audiiſſet, & vt par erat miratus eſſet, receſsit. Cùm autẽ aliquãdo ciuitas à malo aliquo dæmone incitata baccharetur, & in imperatoris fureret ſtatuas, venerant quidẽ ex ducibus præſtantiſsimi, qui aduerſus ciuitatẽ internecionis ferebant ſententiam. Cùm is autẽ è monte deſcendiſſet, ambos accedentes duces in foro retinuit. Illi verò cùm quiſnam is eſſet didiciſſent, & ex equis deſiluerunt, manúſque & genua prehenderũt, & ei ſalutẽ ſignificarũt. Ille autẽ iuſsit vt dicerẽt imperatori, quòd homo eſſet, & eandem haberet naturã quàm ij qui eum affecerant cõtumelia: & cùm natura irã metiri oporteat, ira ſit vſus immoderata: & pro ſuis imaginib⁹ Dei imagines occidat: & pro ære ſtatuarum, corpora

morti tradat. Ac nobis quidem æneas effingere & rursus formare, est in proptu & facile. Tu autē, etsi sis imperator, non potes occisa corpora ad vitā reducere. Et quid dico corpora? Neque enim pilum vnum potes effingere. Hęc dixit voce vsus Syriaca. Illi autem, interprete in linguā græcā transferente, audientes, & exhorruerunt, & ea ad imperatorem transmissuros significarūt. Ego autē existimo omnes cōfessuros hæc verba esse gratiæ diuini spiritus. Quomodo enim aliter hæc esset locutus, vir quidē expers omnis eruditionis, in agris autē educatus, vitam autem agens in cacuminibus montiū, omnē autem animo circunferens simplicitatē, & qui nec diuinis quidem vacauerat eloquiis? Cùm itaq; eius & spiritalem declarauerim sapientiā, & quæ iustis cōuenit fiduciā, iustus enim cōfidit vt leo, transibo ad miracula. Vxor quędā cuiusdam locupletis nobilis, inciderat in morbū ingluuiei: & alij quidē eū morbum appellabant operationē seu vexationem dæmonis: alij autem eū existimabant imbecillitatē corporis. Siue autē hoc, siue illud esset, erat huiusmodi. Dicebant eā comedentē in die triginta gallinas, nō posse appetitionē extinguere satietate, sed adhuc alias appetere. Cùm sic ergo in ea consumerentur facultates, eius miserti qui ad eā attinebant, diuinum illū hominem obsecrant. Ille autem venit quidem & precatus est: & cùm aquæ dexterā imposuisset, & salutare efformasset signaculū, & iussisset bibere, curauit morbū: & adeò retudit immoderatam illā appetitionē, & deinceps parua aliqua

gallinæ

gallinæ particula quotidie eius alēdæ vſum impleret. Hic quidē morbus hoc modo eſt curatus. Cùm autem quædā puella thalamo adhuc contineretur, & repente cepiſſet vexari à malo dæmone, accurrit pater ad diuinū hominem, orans, & vociferans, & poſtulās vt curaretur filia. Is autem precatus, iuſsit vt dæmō ſtatim abiret à puella. Is autem dicebat ſe eam non ſua ſponte eſſe ingreſſam, ſed magicis coactum præſtigiis. Dicebat autē eius quoque nomē qui coëgerat, & amorem eſſe cauſam incātationis. Sed cùm hæc audiiſſet, non tulit pater iræ impetū: nec expectauit vt curaretur puella: ſed omniū magiſtratuum ſummū adit, prẹſidem ſcilicet qui pluribus præerat gentibus: accuſat hominem, & rem narrat. Is autē reus in iudiciū adductus, rem negabat, & accuſationē nominabat calumniā. Hic autē non aliū citabat teſtem quàm ipſum dæmonē qui miniſter fuerat incantationis: & orabat iudicem vt curreret ad illū virum diuinū, & acciperet eius teſtimoniū. Cùm is autem diceret non eſſe fas nec iuſtum vt in loco monaſticẹ exercitationis haberetur quæſtio: dixit pater puellæ ſe in iudiciū ducturum Macedoniū: & currens perſuaſit, & duxit. Sedens autē extra iudiciū iudex, non fuit iudex, ſed ſpectator. Magnus enim Macedonius fungebatur officio iudicis, vtēs ea quæ intus habitabat poteſtate. Et cū iuberet dæmoni vt conſuetum mitteret mendaciū, cum tota autē veritate rei narraret tragœdiā. Ille à maxima adactus neceſsitate, & virū oſtendit qui ei magicis carminibus vim attulerat, & ancillam per

quam illa potio puellæ data fuerat. Cùm autẽ alia quoque pararet dicere quæ fecerat coactus ab aliis, vnius quidem ædes exurens, alterius verò iumenta interimens: aliũ verò aliquo alio dãno afficiens, iussit homo Dei eũ silere, & statim procul recedere à puella & ab vrbe. Ille autẽ tanquã Domini legi parens, fecit quod iussus erat, & protinus effugit. Sic cùm hanc vir diuinus liberasset à furore, illũ quoq; miserũ eripuit ab accusatione, & obstitit quo minus iudex in eum ferret sententiã capitis: nõ esse fas dicens vt propter ea quæ per ipsum sunt conuicta, supplicium capitis decerneretur, sed potius per pœnitentiam ei daretur salus. Atque hæc quidem satis sunt ad ostendendã diuinæ potentiæ copiã quæ ei data fuerat: ego tamẽ alia quoque narrabo. Mulier quædã nobili loco nata, & longè ditissima, ea autẽ vocabatur Assyria, erat quidem emotæ mentis, ex domesticis autẽ agnoscebat neminem: vt cibũ autẽ & potum sumeret ferre non poterat. Plurimo autẽ tempore asiduè delirabat: & hoc alij quidem dicebant esse vexationẽ & operationẽ dæmonis: Medici autẽ dicebant esse morbũ cerebri. Cùm omnis ergo ars esset consumpta, & ex ea nullum daretur auxiliũ, eius maritus, erat autẽ is Abrodianus, vir qui & erat ex magistratibus, & magna dignitate præditus, ad diuinũ illud caput accurrens, narrauit morbũ coniugis, & orauit vt ea assequeretur curationem. Cessit vir diuinus: & domũ quidẽ venit, & magno ac vehementi studio Deo obtulit orationẽ. Perfecta autẽ oratione cùm iussisset aquã afferri, & fecisset

fecisset figurã salutaris signaculi, iussit illã bibere. Cùm autẽ prohiberẽt medici, vtpote ꝙ potu aquæ frigidæ morbus cresceret, expulsa tota illorũ caterua, obtulit mulieri potionem. Illa autẽ simulac bibit, ad se rediit, & à morbo omnino liberata, diuinum virum agnouit, & vt dextrã acciperet rogauit, oculísque eã imposuit, & ori admouit, & deinceps semper fuit mentis compos. Cùm autẽ illud vitę genus amplecteretur in montibus, pastor quidam quærens oues errantes, venit ad illum locum vbi erat homo Dei: erat autẽ nox profunda & multa nix descenderat: & vidit, vt ipse dixit, pyrã circa ipsum accensam: & quosdam duos candida veste indutos, igni præbentes materiã. Animi enim alacritatẽ afferẽs, diuino fruebatur auxilio. Quinetiam doni erat prophetici particeps. Et cùm ad eum aliquando venisset quidã dux, pietate & vera religione clarus, quis autem ignorat virtutẽ Lupiciani? dixit se esse de quibusdam sollicitum, qui ab vrbe regia per mare ad ipsum ferebant necessaria. Dicebat enim præteriisse quinquaginta dies, ex quo ex portu soluerant, de eis autem nihil audiuerant. Ille autem nihil cunctatus, Vna, inquit, nauis, amice, periit: altera autem postridie portum occupabit Seleuciæ. Et hoc quidẽ audiuit diuinã illam vocem locutã: didicit autem experientia eorũ quæ dixerat veritatem. Vt autem alia prætermittam, ea narrabo quæ ad nos ipsos pertinent. Cùm mater mea vnà cùm patre meo habitasset tredecim annis, ea non fuerat facta mater filiorum: erat enim steri-

lis, vt quæ fructum ferre à natura prohiberetur. Et ipsa quidem id non valde ægre ferebat. Quæ enim erat in rebus diuinis erudita, credebat hoc esse vtile: magnã autem molestiam accipiebat pater quòd careret filiis: & circunquaque cursitans, rogabat Dei seruos vt à Deo ei peterent filios. Alij ergo pollicebantur se & Deũ deprecaturos, & iubebant vt esset Dei voluntate contentus. Hic autẽ homo diuinus est aperte professus, se vnum petiturũ ab vniuersi opifice, & se petitionem accepturũ est pollicitus. Cùm tres itaque anni præteriissent, & promissio finem non accepisset, rursus accessit pater promissum exigens. Ille autẽ iussit vt ad se mitteretur coniux. Cùm autem venisset mater, dixit ille vir diuinus, se & petiturũ, & eam filium accepturam, & quòd oportet eum ei qui dederat dedicari. Cùm autẽ mater solum rogaret vt animæ salutem acciperet, & vt liberaretur à gehenna: Præter hoc, inquit, liberalis & munificus Deus tibi dabit filiũ. Iis enim q̧ purè & sincerè petũt, duplices largitur petitiones. Illinc reuersa est mater afferens promissi benedictionẽ. Et quarto anno à promissione concipit, & gerit vterum: & accedit ad diuinũ hominem, benedictionis ostendens manipulos. Quinto autem mense à conceptione, fuit periculũ abortionis. Illa autem rursus misit ad nouum suũ Elisęum: vetabat enim morbus ne ad ipsum veniret: & ei reuocauit in memoriam quod nolebat fieri mater filiorũ: & eius promissa adduxit in mediũ. Ille autẽ cùm procul vidisset veniẽtẽ, & agnouit, & causam significauit

significauit. Noctu enim & morbum & salutem ei ostenderat Dominus. Accepto ergo baculo, venit, ei innitens: & cùm fuisset intra ædes, & pacis salutationem dedisset vt consueuerat, Bono, inquit, sis animo: nec timueris. Neque enim donũ auferet is qui dedit, nisi tu pacta conuenta transilieris. Pollicita es autẽ te ei redditurum eum qui datus fuerit, & ei consecraturũ ad diuinum ministeriũ. Sic autem, inquit mater, ego & opto & volo. Existimo enim vel imperfectissimum fœtũ esse magis expepetendum quàm à Deo alienam filij educationem. Cùm itaque aquã accepisset & benedixisset, Bibe ergo, inqut, vir diuinus, hanc aquam: & senties diuinum auxiliũ. Bibit itaque vt iusserat, & abortionis effugit periculũ. Hęc sunt nostri Elisæi miracula. Ego eius benedictionem & doctrinã sæpe percepi. Me enim adhortans, sæpe dicebat. Natus es, ô fili, cum multis laboribus. Multas noctes Deũ hoc solum perpetuò rogaui, vt tui parentes hoc fierent quod te nato sunt nominati. Vide ergo vt vitã agas dignam laboribus, vt qui, antequã nascereris, promissis fueris dedicatus. Quæ sunt autem Deo dedicata, sunt omnibus veneranda, & quæ à vulgo minimè sunt contrectanda. Conuenit ergo vt tu quoque malos animi motus non admittas: illa autem sola & facias & cogites quæ Deũ placant virtutis legislatorẽ. Hæc mihi perpetuò suadebat vir diuinus. Ego autem & eorum quæ mihi dixit memini: & donum diuinum sum edoctus. Cùm autẽ non ostendã factis ea quæ mihi suasit, rogo vt per

illius

illius preces diuinum consequar auxiliũ, & quod est vitæ reliquũ, agam ex illius præceptis. Qualis ergo ille fuerit, & quibus vsus laboribus diuinam attraxerit gratiã, hæc quoque ad docendum sufficiunt. Accepit autẽ etiam in hoc mundo eius obitus dignũ honorẽ laboribus. Omnes enim & ciues & externi, & quibus credita fuerat magnorũ magistratuum dispensatio, ferentes illum sacrum lectum super humeros, deportarunt in ędẽ martyrum victoria insigniũ: & cũ diuinis viris Aphraate & Theodosio, sanctum illud & Deo gratum corpus deposuerunt: mansit autem gloria eiusmodi vt extingui non posit. Nos autem imposito fine narrationi, eum qui percipi potest ex narratione bonum odorem percepimus.

MAESYMAS.

XIIII. Cimus quidẽ alia quoque plurima in vrbe Antiochena resplenduisse pietatis & veræ religionis lumina, magnum Seuerum, & Petrum Aegyptium, & Eutychen, & Cyrillum, & Mosem, & Malchum, & alios quoque plurimos eadẽ via esse ingressos. Sed si res ab omnibus in vita gestas conaremur scribere, totum tẽpus nobis non suffecerit: maximè cùm etiam multis permultorum lectio afferat satietatem. Ex iis ergo qui scripti sunt, de eorum quoque qui sunt prętermissi vita coniecturã facientes, prosequantur laudibus & imitentur, & vtilitatem percipiant. Ego autem

transibo

transſibo ad prata Cyri, & eorum qui in eis fuerunt fragrãtium ſpecioſorúmque florum, quã maximè potero, oſtendam pulchritudinem. Fuit quidam Maeſymas, in iis quæ nos præceſſerunt temporibus: voce quidem Syrus, & ruri educatus, & qui virtutis omne genus oſtendit. Cùm autem claruiſſet in ea quæ eſt per ſe vita, ei cuiuſdã vici cura fuit credita. Sacrificans autem, & Dei oues paſcens, illà & dicebat & faciebat quæ lex iuſsit diuina. Aiunt autem eum neque tunicam, neque cilicium ſæpe mutaſſe, ſed iis quæ in eis fiebant rupturis aliquot pãnos conſuendo, ſenectuti hoc modo remedium attuliſſe. Hoſpitum autem & pauperum tam alacri animo curã gerebat, vt patefaceret portas omnibus qui aderant. Dicitur enim habuiſſe duo dolia: vnum quidem, frumenti: alterum verò, olei. Ex his ſemper quidem ſuppeditabat omnibus egentibus: habebat autem ea ſemper plena benedictione quæ data eſt viduę Sarephtanę, & immiſſa fuerat in hęc dolia. Ipſe enim Dominus omnes opes effundit in omnes eos qui ipſum inuocant: & ſicut illius hydriam & guttum iuſsit ſcaturire, prębens manipulos ſeminum hoſpitalitatis: ita etiam huic viro admirabili exhibuit ſuppeditationem, quæ ex æquo reſpondebat eius animi alacritati. Iam verò ad facienda quoque miracula à Deo vniuerſorum magnam accepit gratiam. Faciam autem mentionem vnius aut duorum miraculorũ: reliqua autem prætermittam, vt qui properem venire ad alios. Mulier quædam & genere & fide ornata, filiũ qui ceciderat

derat in malam valetudinem, erat autē admodum tenera ætate, multis obtulit medicis. Arte autē superata, cùm & medici desperassent, & puerum esse moriturū apertè dixissent: non abiecit mulier spem meliorē: sed illā imitata Sumanitidem, mulis imponit camerā. Cùm in ea autem se & puerum imposuisset, peruenit ad virum illū diuinum. Lamentans autē, & naturæ ostendēs affectionem, rogauit vt ferret auxilium. Is autem cùm puerum manibus accepisset, & aræ basi admouisset, iacebat pronus, animarum & corporū rogās medicum: & accepta petitione reddidit valentem matri filium. Ego autē id audiui ab ea quæ hoc vidit miraculum, & pueri accepit salutem. Aiunt autē illius quoque vici dominū cùm venisset (is autem erat Latoius, qui Antiocheni quidē senatus primas partes tenebat, impietatis autē tenebatur caligine) & fructus acrius quā oportebat exigeret ab agricolis, diuinum illū hominem clementiā illi consuluisse, & de misericordia apud eū verba fecisse: mansisse autem illum inexorabilem, experientia autem cognouisse secutum damnum ex eo quòd nō paruerit. Cùm enim eum abire oporteret, & currus esset paratus, & sedens aurigæ iussisset vt mulas incitaret: illæ quidē trahebant totis viribus, vrgentes, & temonē asportare molientes: visæ sunt autem rotę ferro & plumbo alligatæ. Cùm autem agrestium quoque multitudo, rotas mouens vectibus nihil proficeret, quidam ex amicis qui Latoio assidebat, ei causam significat, dicens sacerdotem senem eū esse execratū,
&

& quòd oportet eum placare & reddere beneuolū. De curru itaque exiliens, ei fuit ſupplex quē prius reſpuerat: & ad eius pedes prouolutus, & ſordidos pannos amplectens, rogabat vt iram cōpeſceret. Is autem cùm preces accepiſſet, & eas Domino obtuliſſet, ſoluit vincula rotarū quæ ſub viſum non cadebant, & effecit vt ſicut ſolebat veheretur vehiculum. Porrò autem multa quoque alia huiuſmodi narrant de diuino illo capite. Poteſt autem ex his quoque intelligi, quòd iis qui volunt philoſophari, nihil detrimenti afferat mora quę trahitur in oppidis & vicis. Oſtendit enim hic, & qui huic ſimiles, Dei culturæ curā gerunt, quòd etiā qui verſantur in media hominum multitudine, peruenire poſſint ad ipſum virtutum faſtigium. Cuius ego vtinā ad aliquam ſaltem partem exiguam ſuſtollar, eorum adiutus precibus.

ACEPSEMAS.

Cepſemas fuit eodē tēpore, cuius fama latè ſparſa eſt per orientē. Is cùm in domuncula ſeipſum incluſiſſet, ſexaginta annos tranſegit, neque viſus vidēs, neque loquēs: ſed in ſeipſum conuerſus, & Deum viſione apprehendens, illinc omnem accipiebat conſolationem, conuenienter XV. *Huius meminit idē Theodoretus lib. 4. hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*
» prophetiæ quæ dicit. Delectare in Domino, & ora *Pſalm. 36.*
» eū, & ipſe dabit tibi petitiones cordis tui. Per exiguam autem quandā foſſam manū porrigens, accipiebat id quod afferebatur nutrimentū. Foſſa autē

nõ ita effoſſa fuerat vt omnino tenderet in directũ, ne eſſet ex aduerſo eorũ qui vellent ipſum videre, ſed erat obliqua, & ita conſtructa vt eſſet inſtar incuruæ lineæ. Ei autem afferebatur cibus, lens aquæ madefacta. Semel autẽ in hebdomada noctu egrediens, hauriebat ex fonte propinquo quantum ſatis erat aquæ: & cùm aliquando quidã paſtor procul oues paſcens, in tenebris vidiſſet eũ moueri, & eum conieciſſet eſſe lupum: ibat enim incuruus, vt qui multo eſſet ferro grauatus: mouit fundam tanquam iaculaturus lapidem. Cùm autẽ eius manus longo tempore maneret immobilis, & lapidẽ non poſſet emittere donec vir ille diuinus hauſta aqua reuerſus eſt, ſenſit ignorantiã: & poſt aurorã venit ad virtutis gymnaſiũ: & narrat quod acciderat, & petit veniam, & accipit delicti remiſsionẽ: non audita voce loquente, ſed per manus motiones intellecta placatione. Quidam autẽ alius, vſus quodam maligno inueſtigandi ſtudio, & ſcire deſiderans quid toto tẽpore ageret perpetuò, auſus eſt cõſcendere platanum, quæ ſita erat iuxta foſſam: ſed percepit illico fructus ſuæ audaciæ. Media enim parte corporis vſq; ad pedes exſiccatus, ſupplex erat, ſuũ peccatum accuſans. Ille verò, ſecta platano prius ſignificauit futurã ſanitatem. Ne enim alius quoque cùm ſimilia feciſſet, pœnas lueret ſimiles, arborem iuſsit excindi. Arboris autem ſectionem ſecuta eſt etiam ablatio ſupplicij. Tanta quidẽ fortitudine & tolerantia vſus eſt hic vir diuinus: ab Agonotheta autem tantam accepit gratiam. Cùm autem ſe ad-

hinc

hinc migrandū pararet, prædixit quòd post quinquaginta dies vitæ finem esset accepturus: excepit autem omnes qui vellent eum videre. Cùm autem ecclesię quoque venisset Antistes, eum quidé vrgebat vt iugum acciperet presbyteri, Noui, dicens, ò pater, & tuæ philosophiæ altitudiné, & quanta sit mea paupertas. Sed cùm mihi sit credita pontificatus administratio, ex hac non ex illa ordino manus imponens. Accipe ergo, inquit, donum sacerdotij mea quidem dextera ministrante, sanctissimi auté spiritus gratia suppeditante. Ad hæc fertur dixisse, paucis post dieb⁹ hinc migraturus, De his, inquit, minimè decertabo. Si enim essem diutius victurus, omnino fugissem hoc graue & terribile onus sacerdotij, pertimescens reddendā depositi rationé. Quoniam autem nō ita diu abhinc recedā iis quæ hic sunt relictis, iussis non inuitus pareo. Statim ergo nullo ducente, hic quidé flectens genua, expectabat gratiā: ille verò manum imponens, erat administer spiritus. Cùm auté accepto sacerdotio vixisset paucos dies, vita vitā mutauit: seníque & curæ expertem, pro hac quę multis curis est obnoxia, accepit. Cùm vellent auté omnes corpus rapere, & in animo haberent vnusquisq; in vicum suū transferre, quidā cum sancti iusiurandū significasset, sustulit contentioné. Dixit enim sanctū eū iureiurando adegisse, vt eū in hoc loco traderet sepulturæ. Ita etiam post morté, frugalitatis & simplicitatis curā gerebant ciues cœlorū: & neque cùm viuebant, in animum vnquā induxerunt vt eis res vlla magnos

ſpiritus faceret, & mortui nõ ſunt amplexi honorem hominum: ſed totum amorẽ transtulerunt in ſponſum: non ſecus ac pudicæ mulieres, quæ à ſolis coniugibus ſtudent & amari & laudari, laudes aliorum contẽnentes. Ea de cauſa ſponſus eos etiáſi noluit, reddit claros & inſignes, & hominũ gloria ex redundanti quadam copia impertit. Cùm enim quis diuina perſequens, petit cœleſtia, vnà cũ illis multa quoque alia adiicit, multiplicatas largiens

Luc.12. „ petitiones. Hoc etiã dixit in ferendis legibus. Petite
„ regnum Dei & iuſtitiã, & cætera omnia adiiciẽtur
„ vobis. Et rurſus, Qui reliquerit patrẽ & matrem &
„ fratres & filios propter meum euangelium, etiã in
Matth.19. „ hoc ſeculo centuplũ accipiet, & in futuro erit hęres
„ vitæ æternæ. Hæc & dixit & fecit. Nobis quoque adſit & ſermone & opere eruditis, & eorũ precibus innixis, tanquã ſcopum, attingere præmiũ ſupernę vocationis, quę eſt in Christo Ieſu Domino noſtro.

MARO.

XVI. Aronis poſt hunc meminero. Nã is quoque diuinum ſanctorũ chorum exornauit. Eam enim quę ſub dio fit vitã amplexus, occupauit quoddã cacumẽ quod in honore habebatur ab iis qui erant olim impij: & cùm quod in eo erat tẽplum dæmonũ Deo conſecraſſet, in eo eſt verſatus, paruo quodã in eo fixo tabernaculo, quo tamẽ rarò eſt vſus. Non ſolum autẽ conſuetis vſus eſt laboribus, ſed etiam alios excogitauit, accumulans opes philo-

philosophię. Agonotheta autē mensus est gratiam eius laboribus. Liberalis enim & munificus Deus: ei tam copiosè dedit donū curationū, vt in omnes quidem partes eius gloria peruaserit, omnes autem vndique attraxerit, & experientia docuerit eam famam esse verā. Videre enim erat & febres extingui rore benedictionis: & horrorē cessare: & dæmones fugere: & varios omnísq; generis morbos vno curari medicamento. Medici enim vnicuique morbo exhibent cōueniens medicamentū. Sanctorum autem deprecatio est cōmune omnium morborū remedium. Non solùm autē medebatur ægritudinibus corporis, sed etiā animis conuenientem exhibebat curationē: huius quidem auaritiā, illius verò curans iracundiā: & vni quidem exhibens doctrinam moderationis: alteri verò disciplinam iustitię: & illius quidē castigans intemperantiā, illius verò excitans hebetudinē. Hac vtens agricultura, effecit multas plantas philosophiæ: & ortū qui nunc germinat in regione Cyri, ipse Deo plantauit. Huius plātationis opus est magnus Iacobus, ad quē quispiam vocem illā traxerit propheticam, Tanquam
„ cedrus quæ est in libano multiplicabitur: & etiam alij omnes, cuius seorsum, si Deus velit, faciā mentionem. Sic autem agriculturæ diuinæ curam gerens, & animas simul curans & corpora, paruam passus ægritudinem, vt & naturæ imbecillitatem & animi discamus fortitudinem, ipse quidem excessit è vita: Acre autem bellum inter vicinos exortum est de corpore. Ex finitimis autem quidam vicus

Psalm. 91.

vicus populo frequentissimus, cùm toto simul coacto populo aduenisset, alios quidem fudit ac fugauit: maximè autem expetendum illum rapuit thesaurũ: & maxima æde extructa, ea quæ ex eo percipitur vtilitate fruuntur in hodiernum diẽ: publiblico ac celebri festo illum insignem victorem honorantes. Nos autẽ etiam absentes fruimur benedictione. Nobis enim pro mominento sufficit memoria.

ABRAAMES.

XVII. *Huius quoque meminit Theodoretus lib. 4. historiæ ecclesiasticæ.*

Ec admirabilis Abraamis memoriã fas est prætermittere, hoc prætextu, quòd post vitam monasticam Põtificiæ sedi fuerit ornamento. Nam hoc quidem certè nomine iure fuerit dignior qui cõmemoretur, quòd institutum vitæ mutare coactus, vitã non mutauerit: sed cum monasticę exercitationis trãsierit afflictione: & simul monasticis laboribus & curis Pontificalibus circunsessus, vitæ cursum peregerit. Porrò autem est hic quoque fructus Cyri regionis. Hic enim & natus & educatus, collegit opes virtutis monasticæ. Qui enim simul cum eo versati sunt, dicunt eum & vigilando & stando & ieiunãdo ita corpus edomuisse, vt longissimo tempore permanserit immobilis, minimè valens ingredi. Diuina autem prouidentia liberatus ab illa imbecillitate, voluit grauia pati pericula pro diuina gratia. Venit autem in Libanum, cùm didicisset vicum quendã teneri ma-

gna impietatis caligine: & persona mercatoris vultu celato monastico, cum iis qui simul versabantur ferens canistros tanquam nuces empturus: hunc enim fructū præcipuè ferebat vicus, cùm domum conduxisset, & aliquantum pecuniæ prærogasset possessoribus, quieuit quidē tres & quatuor dies. Deinde paulatim diuinum aggressus est officium, vtens voce moderata. Postquā autē senserunt psalmodias, Præco quidem clamauit, & omnes conuocauit. Erant autē simul congregati & viri & pueri & mulieres: & confractis extrinsecus foribus, desuper ex tecto multum puluerem cōgerentes deiiciebant. Postquam autem eos viderunt suffocari & obrui, & nec aliquid aliud velle facere nec dicere, sed solùm Deo preces offerre, seniorū monitu destiterunt ab insania. Deinde apertis foribus cùm eos euulsissent ab aggere, iusserūt eos statim abire. Sed eodem tempore venerunt exactores qui eos vectigalia cogebant exoluere. Et alios quidem ex iis vinciebant: alios verò per contumeliam afficiebant verberibus. Sed vir ille diuinus, nullius ex iis quæ in ipsos facta erant recordatus, Dominū imitans, qui cruci affixus, eorum qui hoc fecerant curā gerebat, orauit illos exactores vt moderatè ac clementer exigerēt. Cùm autē fideiussores requisiissent, sua spōte suscepit fideiusionē: & paucis pòst diebus centum aureos se daturum est pollicitus. Qui autem grauia illa eis fecerant, valde admirati viri benignitatem, de iis quidem quæ ausi fuerant petunt veniam: rogant autē vt ipse fiat eorum præses, neque

enim habebat vicus Dominum: erant auté ipsi & Agricolæ & Domini. Centum autem aureos, cùm venisset in ciuitaté, est auté ei nomen Emesa, & notos aliquos inuenisset, accepit mutuo. Deinde in vicum reuersus, die prȩstituto implet quod promiserat. Cùm hoc eius vidissent studium, vehemétius id ab eo contendunt. Cùm is autem se id facturum esset pollicitus, si se pollicerentur ædificaturos ecclesiã, rogarunt vt statim aggrederentur: & deduxerunt beatum virũ, aptiora loca illi indicantes: & vnus quidem hunc, alius verò locum illũ laudabat. Cùm auté melioré elegisset, & fundamenta iecisset, tectum breui tempore imposuit. Cúmque finé accepisset ædificiũ, iussit vt admitterent sacerdoté. Cùm autem dicerent se nullum aliũ electuros, & rogarent vt eum haberent & patrem & pastorem, accipit gratiã sacerdotij. Postquam autem cum eis versatus est tres annos, & eos pulchrè deduxit ad res diuinas, cùm effecisset vt vnus ex eis qui simul erant, vice sui præficeretur, ad monasticũ rediit habitaculum. Et ne, si omnia illius narrem, prolixiori vtar narratione, cùm in his resplenduisset, fit Carrarum pontifex. Erat autem ea quidem ciuitas circunsessa ab ebrietate impietatis, & seipsam dederat debacchationi dȩmonũ. Sed cùm esset dignata huius agricultura, & accepisset igné huius doctrinæ, permansit quidem libera à prioribus sentibus: nũc autem vberem profert segetem spiritus, maturarũ frugum Deo offerens manipulos. Sed non sine labore vir diuinus hanc exercuit agriculturã: sed laboribus

boribus vtens innumerabilibus, & eorum qui corporibus medentur artē imitans, partim quidē dulcem adhibens adhortationem, partim verò acribus vtens medicamentis: nonnunquā verò & vrens & ſecans, effecit hanc ſanitatem Doctrinæ autē & alij eius diligentiæ vitæ quoque lumina ſuffragabātur. Illis enim illuminati, & audiebant ea quę dicebantur, & ea quæ fiebant lubenter accipiebant. Toto enim tēpore quo fuit Antiſtes, ei quidem fuit panis ſuperuacaneus: aqua quoque ſuperflua: inutilis autē lectus, & ſuperuacaneus vſus ignis. Noctu enim quadraginta hymnos, quos inter ſe inuicē loquendo & reſpondendo dicunt, implebat, earū quæ intercedunt precū duplicans numerū: reliquum autem noctis in ſede ſedebat, concedens palpebris vt aliquantulum quieſcerent. Atque quòd nō in ſolo quidē pane viuit homo, dixit quidē contemplator Dei Moſes: meminit autē huius quoque vocis Dominus, prouocationē diaboli recuſans. Quòd autem etiā ſine aqua viui poſsit, à nullo loco diuinæ ſcripturæ didicimus. Etenim tantus ille Elias primum quidem ex torrente aquā hauſit. Deinde etiā cùm ad viduā acceſsiſſet Sareptanam, ſibi primum iuſsit aquā afferri, deinde panem. Sed hic vir admirabilis, toto tēpore pontificatus, neque panē, neque legumina, neque olera quæ igni appropinquaſſent comedit: neque aquā bibit, quæ ab iis qui in his rebus ſibi docti ſunt viſi, propter vſum exiſtimata eſt prima ex elementis: ſed lactucas, intyba, & apia, & ſimilia, cibū ducebat & potū, piſtorum & coquo-

rum artes ostendens superuacaneas. Tépore autem autumni, fructus ei illū vsum implebant. Hæc auté sumebat post officiū vespertinū. Cùm corpus auté talibus consumeret laboribus, in aliorū cura gerenda erat insatiabilis. Aduenićtibus enim hospitibus erat & torus paratus: egregius auté & selectus panis eis offerebatur, & vinū odoriferū: piscésque & olera, & quæcunque sunt eis coniuncta. Quinetiā ipse quoque meridie assidebat cōuiuantibus, eorū quæ apponebantur partes vnicuique offerens, & dans vnicuique calices, & iubens bibere, & eū qui erat eiusdem secū nominis imitans, patriarchā inquam: qui ministrabat quidē hospitibus, sed non simul conuiuabatur. Interdiu auté versans in iudiciis eorū qui inter se litigabant & decertabant, aliis quidem persuadebat vt inter se inuicem reconciliarentur: alios autem cogebat, qui leni & mansuetæ doctrinæ non parebant. Nullus autem iniustus recessit sua audacia aduersus iustū victoria potitus. Ei enim qui iniuria afficiebatur iusti parté semper addens, reddebat eū inexpugnabilem, & eo qui volebat iniuriā facere superiorem. Similísque erat optimo medico, qui semper prohibet eos humores qui redundant, & procurat vt sit inter materias æqualitas. Hunc quoque desiderauit videre Imperator. Est enim alata fama, quæ facile omnia quæ bona sunt & quæ mala significat: & ad se accersiuit, & venientem salutauit & excepit: & agreste illud cilicium sua purpura existimauit præstantius. Iam verò reginarum quoque chorus eius & manus prehendit

hendit & genua: virúmque rogabât qui nec exaudire quidem poterat linguã Græcam. Adeò & regibus & omnibus hominibus rés honore & reuerentia digna videtur philoſophia. Quinetiam vbi obierint ij qui eius ſunt amatores & ſectatores, maiorem aſſequuntur gloriã. Et poteſt quidẽ hoc ſciri etiã ex multis aliis, ſed vel maximè quidem ex iis quæ diuino huic viro acciderunt. Poſtquam enim obiit, & hoc reſciuit Imperator, voluit quidem eũ deponere in aliqua æde ſacra: cùm autẽ intellexiſſet piũ eſſe & honeſtũ vt gregibus redderetur corpus paſtoris, ipſe quidẽ & id deduxit præcedens, & reginarum chorus conſequens, omnéſque & magiſtratus, & qui ab iis regebatur, populus, militéſque & priuati. Tanto ſtudio eũ accepit & ciuitas Antiochi, & quæ eã ſunt conſecutę, donec peruenit ad magnum illum fluuiũ. Ad ripã autem Euphratis concurrebant quidem ciues: & concurrebant etiã hoſpites, concurrebant etiã ruſtici. Quinetiam finitimi feſtinabant ad fruendũ benedictione. Lectũ autem multi ſequebantur lictores, eos percutiendo terrentes qui corpus veſte nudare conabantur, & cupiebant illinc pannos ſumere. Et licebat audire alios quidẽ pſallentes: alios verò lamentantes. Alia enim deflens eũ vocabat præſidem: alia verò altorẽ: alia autem paſtorem & magiſtrũ: & alius quidem lachrymãs nominabat patrem: alius verò adiutorẽ & curatorem: & cum tot laudibus & lamentationibus ſanctum illud & ſacrum corpus ſepulchro mandauere. Ego autem admiratus quòd cùm vitæ

mutasset institutum, vitam non vnà cõmutauerit, neque dum esset Antistes, remissum ac solutũ vitæ genus sit amplexus, sed exercitationis monasticæ labores adauxerit, eum recensui in historia monachorum: nec recesi ab eo qui ei placuit ordine, benedictionem quoque ab eo desiderans.

EVSEBIVS.

XVIII. *Huius meminit Theodoretus lib. 4. historiæ ecclesiasticæ.*

Rius dictis sanctis magnum quoque addã Eusebium, qui non longo quidem ab hinc tempore est mortuus. Cùm multis autem annis vixisset, tempori quidem ęqualẽ sustinuit laborem: labori autem æqualem simul delegit virtutem. Multiplex autem lucrũ ex eo retulit. Magnitudine enim remunerationũ Agonotheta superat certamina. Hic ergo cùm primò aliorũ fidei sui curam credidisset, quo illi ducebãt, ducebantur: erant enim ipsi quoque viri diuini, virtutísque athletę & exercitatores: & cùm aliquo tempore cùm eis esset versatus, & bene rectéque philosophiæ accepisset scientiam, vitã monasticam est amplexus: & cùm quoddã dorsum montis occupasset, imminet autem ei vicus maximus, quem nominant Asicham, fossa solummodo facta, & lapidibus ne luto quidem coniunctis, sub dio reliquam transegit vitam seipsum affligẽs, veste quidẽ opertus pellicea, cicere autem & fabis aqua madefactis se nutriens. Quinetiam aliquando quoque vescebatur caricis, sic vtcunque conãs sustentare imbecillitatem corporis.

Cúmque

Cúmque ad summã peruenisset senectutem, vt etiã dentes plurimos amisisset, neque mutauit cibũ, neque habitationẽ. Sed & cùm hyeme congelaretur, & æstate vreretur, fortiter ferebat contrarias qualitates aëris, faciem quidẽ habens corrugatam, arefacta autem omnia mẽbra corporis. Tam multis autem corpus consumpsit laboribus, vt ne zona quidem maneret super lũbos, sed caderet inferius: nihil enim erat quod vetaret: nam & clunes, & coxendices consumpti erant, & zonæ facilem descensum præbebãt ad inferiora. Zonã itaque adsuit tunicæ, hac ratione vt staret excogitans. Egre ferebat autẽ conuersari cum multis. Nam cùm diuinã contemplationem visione asiduè apprehenderet, mentẽ ab ea nolebat abstrahere. Sed tamen etsi esset amore tam vehementi præditus, permittebat aliquibus ex notis, vt id quod portã obstruebat auferrent, & intrarent: & cùm eis exhibuisset doctrinam ex diuinis eloquiis, iubebat rursus abeuntes portæ lutũ imponere. Verum cùm omnino satius existimasset etiã cum paucis vitare congressionẽ, aditũ omnino obstruxit, illi portæ maximo admoto lapide. Per quandã autem fossam colloquebatur quidẽ cum paucis ex familiaribus, sed non videbatur. Sic enim prouiderat. Illinc autem illud quoque exiguũ accipiebat nutrimentũ. Rursus autẽ cùm omnibus colloqui denegasset, me solum dulci illa & Deo grata voce dignabatur: & abire volentẽ me sæpe detinebat, de rebus disserens cœlestibus. Cùm multi autẽ ad eũ venirent & postularẽt donũ benedictionis &

eum

cũ ægrè ferret tumultũ, nec ſenectutē conſiderans nec vrgentē reputans imbecillitatem, tranſilit foſſam quæ nec à robuſtis quidem & valentibus facile tranſiri poterat: & cùm ad quandam propinquã veniſſet monachorum claſſem, parua rurſus foſſa àcta ad muri angulum, cùm conſuetis decertabat laboribus. Huius autem gregis præfectus, vir omni virtute plenus, dixit eum cũ comediſſet quindecim caricas, tranſegiſſe ſeptem hebdomadas ſancti ieiunij. Hoc autem ſubiit certamen, cùm vixiſſet plus quàm nonaginta annos, imbecillitate autē quæ narrari non poteſt eſſet affectus. Sed imbecillitatē ſuperabat animi alacritas: & Dei amor omnia facilia reddebat & expedita. Cùm hic talibus circũflueret ſudoribus, peruenit ad metam curſus, & Agonothetam videns, & coronam deſiderans. Ego autem rogo vt illam conſequar interceſsionē, quã huc vſque percepi dum eſſet adhuc ſuperſtes. Credo enim eum viuere, & habere puriorem ad Deum fiduciam.

SALAMANVS.

XIX. E virtuti iniuriã facere arbitratus, ſi admirabilis Salamani vitã poſteris non ſignificauero, ſed obliuionē obrutã neglexero, ſummatim afferã narrationē. Eſt quidã vicus ad occidentem fluuij Euphratis, ipſi ripæ imminens, vocatur autē Caperſana. Hic ex eo ortus, cùm vitam amplecteretur quietam, & in vico qui eſt ex aduerſo

ſo paruã inueniſſet domunculam, ſeipſum in ea incluſit, nec oſtio relicto, nec feneſtra. Semel autẽ in anno terrã fodiẽs, accipiebat totius anni nutrimẽtum: cũ nullo vnquã homine loquens. Idque facere perſeuerauit, non paruo tempore, ſed longiſsimo. Porrò autem pontifex ciuitatis cuius erat is vicus, cùm viri didiciſſet virtutem, acceſsit, volens ei dare donum ſacerdotij: & domunculæ perfoſſa aliqua parte eſt ingreſſus: & manum impoſuit, & peregit precationem: & ſæpe quidem ei dixit, & quæ ad eum aduenerat gratiam ſignificauit. Cùm nullã autem vocẽ audiiſſet, abiit iubens vt foſſa rurſus ædificaretur. Aliquãdo autẽ rurſus qui erant illius vici ex quo erat profectus, cùm noctu fluuium traiecisſent, & domum perfodiſſent, eum accipientes nec reſiſtentem nec iubentem, in ſuum vicum exportarunt: & cùm talem ad orientem conſtruxiſſent domunculam, eum protinus incluſerunt. Ille autem ſimiliter quietem agebat cum nullo loquens. Paucis autem poſt diebus, qui erant illius vici qui eſt ex aduerſo, cùm noctu rurſus aggreſsi eſſent, & domum perfodiſſent, ad ſe abduxerunt, neque cõtradicentem, nec vt maneret vrgentem: neque rurſus prompto & alacri animo recedentem. Ita ſeipſum omnino mundo mortuum conſtituit, & Apoſtolicam illã vocem verè loquens, dicebat. Cum Chri- *Galat. 2.*
„ ſto ſum crucifixus. Viuo autem iam non ego: viuit
„ verò in me Chriſtus. Quod autem nunc viuo in
„ Chriſto, in fide viuo filij Dei qui me dilexit, & pro
„ me ſeipſum dedit. Talis hic quoque fuit. Sufficiũt

DDD enim

enim hęc ad ostendendū totum eius vitæ institutū. Ego autem cùm benedictionē ab eo quoque percepero, ad alium transibo.

MARIS.

xx. ST Homeri quidā vicus qui à nobis vocatur Netis. Cùm apud eum paruam quādam domunculam ædificasset diuinus Maris, in ea permansit inclusus triginta & septē annis. Ex mōte autem propè sito ea suscipiebat multum humoris. Tempore autem hyemis quædā quoque guttæ aquæ in ea emanabant. Quantum autē hinc damni oriatur corporibus, sciunt & ciues & rustici. Nam iis quoque qui in agris habitant manifesti sunt morbi qui ex eo nascuntur. Sed tamen ne hæc quidē sacro illi capiti persuaserunt, vt mutaret domunculā: sed fortiter & constanter permansit donec cursum confecerit. Quinetiā priorem quoque vitā transegit cum virtutis laboribus: vnde & corpori & animæ conseruauit castitatem: ídque ipse mihi apertè significauit, docens sibi mansisse corpus integrum & incorruptum, & quale egressum fuerat ex materno vtero, ídque cùm multos quidem dies festos martyrum celebrasset cùm esset adolescens, vocis autem bonitate demulsisset populum. Nam & plurimo tempore perseuerauit psallere, & fuit insigni pulchritudine corporis. Sed tamen nec species corporis, nec vocis claritas, nec quæ ei cum multis intercedebat congresio, animæ

mæ pulchritudini aliquid detrimenti attulit: sed viuens similiter atque ij qui sunt inclusi, suæ curam gerebat animæ. Virtutem autem auxit quoque laboribus quos sustinebat inclusus. Ego huius sæpe vsus sum consuetudine. Iussit enim mihi aperire ostium. Quinetiam complectebatur me venientem: & de philosophia fusa, prolixáque vtebatur oratione. Porrò autem hic quoque fuit simplicitate insignis, & varios mores omnino abhorrebat. Inopiam autem magis dilexit quàm summas copias. Nonaginta autem annos natus, vtebatur vestibus contextis ex villis caprinis. Panis autem & parum salis nutrimenti eius vsum implebant. Cùm autem longo tempore desiderasset videre offerri spiritale & mysticum sacrificium, rogauit vt diuini doni illic fieret oblatio. Ego verò lubenter parui: & iussi sacra vasa afferri, pagus enim haud longè aberat: & pro altari vsus diaconorum manibus, mysticum, diuinum, & salutare obtuli sacrificium. Ille autem omni spiritali implebatur voluptate, & existimabat se ipsum cœlum videre: dicebátque se nunquam tantam cepisse lætitiam. Ego autem cùm ab eo valde fuerim dilectus, putaui me & ei iniuriam esse facturum si non etiam mortuum laudauerim, & aliis, si non hanc optimam philosophiã eis proposuerim imitandam. Cùm itaque nunc orauero vt eius consequar auxilium, imponam finem narrationi.

IACOBVS.

XXI.
Voniam eorũ qui iam ſunt victores declarati, virtutis athletarũ, certamina recẽſuimus, ſummatim narrantes & quos in meditando ſuſcepere labores, & quos in certaminibus perpeſsi ſunt ſudores, & longè clariſſimas & maximè inſignes victorias: age eorũ quoque qui adhuc ſunt ſuperſtites, & magnificè decertant, & contendunt priores vincere ſudoribus, vitæ inſtituta cõſcribamus, & poſteris vtilem relinquamus memoriã. Quomodo enim eorum qui olim reſplenduere, ſanctorũ, vitæ inſtitutũ, poſteris maximam attulit vtilitatem: ita iis qui nos cõſequentur erunt exemplaria eorũ narrationes. Initium autem ducam à magno Iacobo. Is enim & tẽpore & labore eſt prior aliis: & qui eũ ſunt ęmulati, faciunt admirabilia & quę ſunt pręter opinionẽ. Vſuuenit autẽ neſcio quomodo, vt & eorũ qui exceſſerunt, & eorum qui adhuc ſunt ſuperſtites, hoc ſit primũ nomen. Etenim quãdo narraui eorũ vitæ inſtitutũ, initiũ ſumpſi à diuino illo Iacobo, qui Perſicũ illũ exercitũ fudit ſuis precibus: & cùm corruiſſent vrbis murorũ ambitus, neque permiſit vrbẽ capi, & coëgit fugere aduerſarios, cùm in eos miſiſſet exercitum muſcarum & culicum. Qui ergo illi ſimile nomen eſt ſortitus, & eſt ei ſimilis moribus, ſit primus in ordine athletarum qui adhuc ſunt ſuperſtites, non quoniam eiuſdem eſt nominis particeps, ſed quoniam eſt illius virtutem æmulatus:

&

& fuit ipſe aliis exemplar philoſophiæ. Nam cùm ſimul cũ inclyto illo Marone eſſet verſatus, & eius diuinæ fuiſſet doctrinæ particeps, obſcurauit præceptorem maioribus laboribus. Ille enim & murorum tegumentum habuit templũ veteris erroris, & ex pellibus contextũ fixit tabernaculum: & eo vtens, imbris & niuis effugiebat impetus. Hic autẽ his omnibus valere iuſsis, & tabernaculo, & tugurio, & murorum tegumento, pro tecto habet cœlũ, cõtrarios omnes aëris impetus ſuſtinens: nunc quidem pluuia vehementi obrutus, nunc autẽ glacie & niue cõgelatus: aliquãdo autẽ radiis ſolis toſtus & exuſtus: & aduerſus omnia ſe fortiter & cõſtanter gerens, & tanquã in alieno certans corpore: & contendens vincere naturã corporis alacritate animi. Mortali enim hoc & patibili corpore indutus, vitam agit tanquã impatibilis: & vitam incorpoream in corpore meditans, clamat cũ beato Paulo.
„ In carne ambulantes, non ſecundum carnẽ milita- 2.Cor.10.
„ mus. Arma enim noſtra non ſunt carnalia, ſed po-
„ tentia Deo ad deſtructionem munimentorum, de-
„ ſtruentes cogitationes & omnẽ altitudinem quę ſe
„ extollit aduerſus Dei cognitionem, & captiuantes
„ omnem intellectũ ad Dei obedientiã. Sed hæc quidem certamina quæ ſunt ſuper naturã, in minoribus ſe exercendo laboribus eſt meditatus. Nã cùm in parua quadã domuncula ſe prius incluſiſſet, & ab externis tumultibus animã liberaſſet, & recordationi Dei mentem affixiſſet, ſic perfectã & abſolutam meditabatur virtutem. Cum autẽ ſe optimè

exercuiſſet, & bonis laboribus animã aſſueſeciſſet, maiora auſus eſt aggredi certamina: & cũ ad hunc montẽ perueniſſet, qui triginta ſtadiis diſtat ab hac vrbe, eum reddidit illuſtrem & venerandũ, qui erat olim obſcurus & penitus infertilis: nunc autẽ creditur tantam accepiſſe benedictionem, vt terra quę eſt ei impoſita conſumatur, omnibus qui vndique adueniunt, ad vtilitatem eam exportantibus. In eo vitã agens cernitur ab omnibus accedentibus, non habens, vt dixi, ſpeluncã, non tabernaculum, non tugurium, non foſſam, non ſepem quæ eũ circundet ac muniat: ſed videtur orans & quieſcens: & ſtans & ſedens: & ſanus & cũ aliqua tenetur ægritudine: adeò vt aſsiduè præſentib⁹ decertet ſpectatoribus, & naturæ expellat neceſsitates. Neq; enim aliis hominibus qui ſunt ingenuè vtcũque educati, externis præſentibus eſt facile excrementa egerere, nedũ viro in ſumma philoſophia exercitato. Et hęc dico, non vt qui ab aliis didicerim, ſed qui ipſe viderim. Nã cũ quatuordecim ab hinc annis in grauem morbũ incidiſſet, affecit quidẽ, vt par eſt, eum qui eſt mortali corpore præditus. Erat autem æſtus vehemens, & flãma radiorũ ardebat vehementius, cùm ſopiti quidẽ eſſent venti, aër autẽ maneret immobilis. Erat autem morbus inundatio flauæ bilis quæ deorſum ferebatur, & mordebat ac cõprimebat inteſtinũ, & cogebat extra egredi. Tũc magnã vidi tolerantiã. Nam cùm ex multis vicis cõgregati eſſent homines, vt glorioſum hoc corpus ſalutarẽt, ſedebat in duas partes diſtractus. Nã natura quidẽ

vim

vim afferebat vt iret ad excernẽdũ: pudor autẽ eius q̃ aderat multitudinis, cogebat eũ manere in eodẽ ſtatu & habitu. Ego autẽ hoc ſciens, cũ eis qui conuenerant, partim multis egi adhortationibus, partim etiã minis, abire iubens: poſtremò autẽ eos etiã implicaui vinculis ſacerdotij: & non ſine maximo labore veſpere tandẽ amãdaui. Ille autẽ vir diuinus, ne cùm ij quidẽ abſceſsiſſent, victus eſt à natura: ſed perſtitit tolerãs, donec accedẽs nox profunda coëgit omnes domũ recedere. Rurſus autẽ die ſequẽti cùm ad eũ veniſſem, vt vidi æſtũ euaſiſſe vehementiorem, & qua laborabat, febrẽ igne extrinſecus allato nutriri & augeri, prætexẽs dolorẽ capitis, dixi me ægrè ferre vim ſolis radiorũ: & rogaui vt mihi aliquam modicã apud ſe vmbrã expanderet. Qui poſtquã iuſsit, tribus fixis arundinibus, & iis duobus impoſitis ciliciis, vmbrã adinuenimus. Cùm autẽ iuberet me ingredi. Turpe eſt, inquã, ò pater, vt ego qui ſum & iuuenis & valens viribus, hanc aſſequar conſolationẽ: tu autem qui & vehementi febre teneris, & opus habes tali conſolatione, foris ſedeas excipiens impetũ radij ſolaris. Si vis ergo, inquam, me vmbra frui, ſis mihi ſocius modici huius tabernaculi: nã tecum quidẽ volo manere: ſed prohibet radius. Ceſsit itaq; his verbis auditis: & meũ accepit remedium. Et quoniam vmbra fruebamur communiter, cepi rurſus alium ſermonem afferre: & dixi, Opus eſt vt accumbam, cùm coxendix non citra moleſtiam patiatur ſeſsionem. Sed rurſus rogabat quidem vt accumberem: ei autem

contrà

contrà respondi,non esse tolerandũ vt ego decumberem videns eum sedentem. Si vis ergo, inquam, me quoque frui hac quiete, cõmuniter accumbamus ô pater. non erubescam enim solus decumbens. Cùm talibus vèrbis decepissem eius tolerantiam,ei accubitus exhibui solatium. In solo autem iacenti suaues adhibui sermones,traducens ad animi iucunditatẽ. Manu autem immissa intra vestẽ, tentabam eius dorsum moderatè abstergere: tunc vidi magnum ferri pondus, quod & lumbos alligabat & collũ. Iam verò aliæ quoque catenæ à circulo qui erat circa collum, duæ quidem antè,duæ verò ponè,ad inferiorem circulũ obliquè pertinentes,& literæ X figurá efficientes,antè & ponè duos circulos colligabant. Iam verò manus quoque interius circa cubitos talia quoque alia habebant vincula. Cùm ergo aspexissem onus ponderis multorum talentorum, obsecraui vt opem ferret corpori laboranti, quòd non poterat simul ferre & onera voluntaria,& inuoluntariam ægritudinẽ.Nunc quidem, inquam, ô pater, febris fungitur officio ferri. Cùm ea autem cessauerit,tunc rursus corpori imponemus laborẽ qui ex ferro capitur. Hoc quoque concessit multis delinitus eiusmodi carminibus. Sed tunc quidem cùm paucis ægrotasset diebus,facilè conualuit. Postea autẽ cùm in morbum incidisset grauiorem, multi autem vt corpus raperent multis ex locis conuenissent, audiẽtes id ciues, concurrerunt omnes & milites & priuati: illi quidem,sumptis armis militaribus: hi verò, armis vtentes

vtentes quibuslibet. Densa autem & instructa acie pugnare cœperunt, tela emittentes, & fundis lapides torquentes: non vt percuterẽt, sed solũ vt terrerẽt: & sic expulsis accolis, victoriis insigni Athleta lecto imposito, qui nihil sentiebat eorum quæ fiebant, nam nec cùm coma eius à rusticis velleretur, senserat, venerunt in vrbem. Cùm in ædem autem venissent Propheticã, in monasterio ei propinquo lectum deposuerunt. Venit autẽ quidã Berhœam, illic enim tunc eram, ea quæ facta fuerant significans, & nuncium mortis afferens. Cùm itaque statim cucurrissem, & totam noctẽ in itinere consumpsissem, post auroram offendi hominem, neque loquentẽ, neque vllum ex iis qui aderant potentem agnoscere. Postquam autem eum sum allocutus, & nomine magni Acacij ei dixi salutem, statim & aperuit oculos, & rogauit quomodo se haberet: & quando venissem est percontatus. Cùm autem ad hæc respondissem, rursus clausit oculos. Cùm verò tres dies præteriissent, vespere rogauit vbinam esset. Cùm autem resciuisset, ægrè tulit, & rogauit vt statim rursus referretur in montẽ. Cùm autẽ vellem eum perpetuò obseruare & ei inseruire, iussi mox ferri lectũ, & deferri in locum quẽ cupiebat. Tunc vidi quantopere ab ambitione & gloriæ cupiditate esset alienum caput mihi venerandum. Postridie enim ei obtuli ius ptisanæ cùm id refrigerassem: nihil enim omnino calidi sumere patiebatur, cùm vsum ignis sibi interdixisset. Cùm autẽ nollet sumere, Nobis omnibus, inquã, ô pater, hoc conce-

de. Cómunem enim salutē tuā ducimus sanitatem. Non solùm enim es vtilitatis exēplar propositum, sed etiā orans fers auxilium, & Dei concilias nobis beneuolentiā. Quòd si te hoc malè habet quòd nō sis assuetus, hoc quoque, inquā, ò pater, constanter tolera: est enim hoc quoque genus philosophiæ. Quomodo enim cùm esses sanus, cibum appetēs, tolerantia vicisti appetitionē: ita etiā nunc minimè appetens in vescendo ostende tolerantiā. Hæc cùm dicerem, aderat homo Dei Polychronius, qui id quod dicebā defendens, dixit se id primū velle sumere, ídque cùm esset manè, cùm sæpe post interiectum septē dierū spacium corpus aleret. Victus ergo oratione, vnū iuris poculū clausis demisit oculis, quod quidē solemus facere cū amaras bibimus potiones. Quoniā autē pedes quoque qui propter imbecillitatem ingressum amiserant, ei lauare persuasimus: operæpretiū existimò hanc quoque eius animæ aperire philosophiā: propè enim aderat scyphus, voluit autem quidā ex iis qui ministrabant eum canistro tegere, vt non videretur ab iis qui ad ipsum veniebant. Ille autem, Cur, inquit, scyphum tegis? Cùm is autem dixisset, Ne videatur ab iis qui veniūt ad cōtēplandū. Absit, inquit, ò fili. ne celes homines ea q̄ sunt aperta Deo vniuersorū. Illi enim soli volens viuere, nullā humanæ gloriæ curā gero. Quid enim me iuuerit, si hi quidē me magis laborasse & maiori exercitatione vsos esse sciuerīt, Deus verò minori? Non sunt enim hi datores mercedis pro laboribus: sed Deus est suppeditator. Quis ergo

go nō valde admiretur & sermones, & mentē quæ sermones genuit, quæ omni humana gloria adeò fuit superior? Tale quid etiā alias memini accidisse. Erat vesper, & altum vesper, & tēpus comedendi. Accepta ergo testa apposita, madefactę lentis cibū sumpsit. Id enim erat ei alimentū. Venit autē quidā à ciuitate, cui erat cōmissa quædam militaris exactio. Is autem cùm eum procul vidisset, lētem non deposuit, sed cibū demisit vt consueuerat: & cùm visione apprehendisset eū esse dæmonē, eum verbis insectabatur vt hostem: & ostendens se non vereri, interim ori lentē admouit. Obsecrabat autē is qui incessebatur maledictis, & dicebat se esse hominē: & quòd prius quodā adactus iureiurando se ante vesperam ab vrbe esse profecturum, venisset hoc tēpore: Ille, Bono, inquit, animo esto, & ne extimescito: sed cum precatus fueris recedito. Sis autem mihi cōuiua, & mei cibi particeps. Simul autē hæc dicens impleuit dexterā, & lente eum impertiit. Sic vanæ gloriæ morbum cum aliis expulit ex animo. De tolerantia autē superuacaneum est dicere, cùm visus ipse testetur. Tres enim sæpe dies & totidem noctes niue delapsa, ita fuit obrutus, pronus iacens, & Deum orans, vt ne parum quidem videretur ex pannis quibus fuerat indutus: sæpe autem marris & ligonibus vicini ei niuem impositam detrahentes, eum iacentem euellunt & excitant. Ex his laboribus collegit dona diuinæ gratiæ, quorum volunt omnes esse participes. Illius enim benedictione multæ quidem extinctæ sunt & extinguuntur

febres, & multæ ægritudines cessarunt & omnino abierunt, multi autem dæmones coacti sunt fugere: & aqua quæ ab illius dextera benedicitur, fit salutare pharmacū. Quis nescit puerū mortuū per eius orationem fuisse excitatū? In suburbanis enim ciuitatis erant eius parentes, qui multos quidem filios genuerunt: omnes auté immaturos ad sepulchrum transmiserunt. Quando ergo hic vltimus natus fuit filius, cucurrit pater ad hominem Dei, rogans vt is longam haberet vitam, & pollicens se eum esse Deo dicaturum si viueret. Cùm itaque vixisset quatuor annis, vitæ finem accepit: pater autem aberat, adueniens autem videt eum repente efferri. Cùm eum itaque è lecto rapuisset, Oportet, inquit, me implere promissum, & Dei homini reddere vel mortuum. Detulítque vt prius dixit, & ante pedes sanctos illū posuit, dicens illa quæ suis quoque dixerat domesticis. Homo autem diuinus cùm ante se posuisset puerum, flexis genibus orabat pronus, vitæ & mortis rogans Dominum. Vespere autem puer edidit vocem, & patrem vocauit. Cùm sic sensisset vir ille diuinus, quòd suas preces suscepisset dominus, & vitam puero suppeditasset, surrexit, & eo adorato qui facit voluntatem timentiū eum, & audit eorū preces, finiit orationé: & filium reddidit patri. Hoc & ego vidi, & patré audiui narranté: & multis aliis narrauit miraculū Apostolicum, cùm sciret multis audituris futurum id côducibile. Porrò auté eius quoque sum consecutus auxilium: vnius auté aut duorum faciā mentio-

mentionẽ: existimans ingrati esse animi ea silentio præterire, & non docere genera beneficij. Execrandus Marcio multas spinas impietatis seminauit in regione vrbis Cyri. Eas cùm conarer euellere radicitus, omnem laborẽ subibam, & omnibus machinis assiduè vtebar. Qui autẽ mea fruebatur cultura, cùm me eo nomine deberent diligere, pro eo, vt
„ prophetice dicam, detrahebant mihi: ego autem Psalm.118.
„ orabam, & reddebant mala pro bonis, & odium Psalm.198.
pro dilectione mea: & magicis vtentes præstigiis, & malignorũ freti ope dæmonũ, conabantur bellũ gerere quod sub visum non caderet: & noctu venit quidam dæmon exitialis, clamans, & lingua vtens Syriaca. Cur tu bellum geris cum Marcione? Cur hanc pugnã aduersus eum suscipis? Quanam is te vnquã affecit molestia? Desine belligerari: desiste à maleuolentia: aut disces experientia quantum bonum sit quies. Scias quòd te iampridem confodissem, nisi chorũ martyrum te custodientẽ vidissem cũ Iacobo. Hæc ego audiui, & dixi cuidã ex familiaribus qui prope me dormiebat, Audis, inquam, quæ dicuntur? Ille verò, Omnia, inquit, audiui: & cùm vellẽ surgere, & respicere, & scire quis loqueretur, tua causa quieui, cùm te putarem quiescere. Ambo itaque surgentes respeximus, neque vllum qui moueretur vidimus, nec qui loqueretur, audiuimus. Illa verba alij quoque qui nobiscũ habitabant, audiuerunt. Intellexi igitur quòd martyrum quidem chorũ dicebat Lecythum olei martyrum, qui cum à multis martyribus collectã haberet be-

nedictioné,pendebat à meo lecto:sub meo auté capite erat magni Iacobi vetus amictus, qui quouis claustro adamantino fuit mihi validior. Quinetiã cùm eorum maximũ vicum essem ingressurus, deinde multa essent intermedia quę mihi prohibebãt exitum,misi ad meũ Esaiam, rogans vt diuinũ con sequerer auxilium. Ille verò, Esto, inquit, bono animo. Soluta sunt omnia illa impedimenta instar telæ aranearum : ídque noctu me docuit Dominus, non in somnis adumbrans,sed re vera ostẽdens. Vidi enim, aiebat,cùm incepissem hymnodiã, in illa parte in qua illa loca sita sunt, serpentem quendã, ignis speciem præ se ferentẽ, qui ab occidẽte reptabat in orientẽ, & ferebatur per mediũ aërem. Cùm orationes autẽ tres peregissem, rursus vidi inflexũ, & orbiculatam ostendentem figurã, & eius caudã capiti coniunctã. Cùm rursus auté octo orationes absoluissem, aspexi eũ in duas partes dissectum & in fumum resolutũ. Hæc ipse quidem sic præuidit: nos autem vidimus exitũ qui consensit eius prædictioni. Manè enim mali auctoris dæmonis imperio parentes qui olim quidẽ erant sectæ Marcionis, nunc autem sunt classis apostolicæ, ab occidente profecti,nudos nobis enses ostendebant. Hora autem diei tertia simul coacti, curã gerebant suæ solũ custodiæ, sicut serpens qui cauda caput suũ contexit. Octaua auté dispersi, dederũt nobis locum ingrediendi in vicum. Statim autem inuenimus serpentem factum ex ęris materia,qui ab eis adorabatur. Cùm enim aduersus opificem & vniuersorum

creatorem

creatorem bellũ apertè suscepissent, execrandũ serpentem, tanquã illius hostẽ, colere contendebant. Talia ego beneficia à mihi venerando capite sum cõsecutus. Quoniã autem diuinarum reuelationũ narrationẽ ingressa est oratio, age narrabo quæ audiui ab illa lingua ab omni mendacio aliena. Narrauit autẽ non vlla gloriæ inductus cupiditate: fuit enim diuina anima ab eo vitio remotissima: sed cũ illum quidã vsus ea coëgisset dicere quę volebat celare. Supplex ab eo cõtendebã vt oraret Deum vniuersorum, vt redderet mihi segetem mundã à zizaniis, & à seminibus hæreticis eã omnino liberaret. Me enim valde angebat abominãdi Marcionis error qui plurimũ inualuerat. Dixit itaque à me oratus. Nec me, nec vllo alio tibi opus est ad Deum intercessore. Habes enim Ioãnẽ illum insignẽ, Verbi vocem, Domini præcursorẽ, has pro te preces assiduè offerentem. Cùm autẽ ego dicerem me & eius credere orationibus, & aliorũ sanctorũ apostolorum & prophetarũ, quorum ad nos nuper delatæ sunt reliquię. Esto, inquit, bono animo. Habes Ioãnem Baptistam. Sed nec sic eũ passus sum silere: sed multò magis vrgebã interrogans, & scire desiderans cur eius potius meminisset. Ille autẽ, Vellem, inquit, amplecti & deosculari eius amabiles reliquias. Cùm autẽ dixissem, Non afferã eas, nisi pollicitus fueris te ea dicturũ quæ videris. Atque ipse quidem est pollicitus: ego verò postridie attuli ea quæ desiderabat: & cùm omnes iussisset abscedere, hæc mihi soli narrauit. Quandò hos, inquit, ciuita-

tis patronos, qui à Phœnicea venerãt & Palæſtina, cũ Dauidica excepiſti chorea, venit mihi in mentẽ cogitare, num hæ eſſent illius inſignis Ioannis reliquiæ, & non alterius martyris qui eſſet eiuſdem nominis. Poſt vnũ ergo diem, ego quidem ſtabam ad hymnos decantandos: video autẽ quendam candida veſte indutũ, & dicentẽ, Frater Iacobe, Cur nobis aduenientibus non veniſti obuiã? Cùm ego autem rogarem quinã eſſent, reſpondit dicens. Qui à Phœnicia & Palæſtina nuper venimus: & cũ prõpto & alacri animo nos omnes excepiſſent, & paſtor & populus, & ciues & ruſtici, tu ſolus eorum honoris nõ fuiſti particeps: innuebat autem eã quæ fuerat dubitationem. Ad hæc ergo dicit ſe dixiſſe. Abſentib⁹ & vobis & aliis, & vos honoro; & adoro Deum vniuerſorũ. Rurſus autẽ die ſequenti eodem tẽpore cum ille ipſe apparuiſſet. Vides, inquit, frater Iacobe eũ illic ſtantem: cuius quidẽ veſtis eſt colore niui ſimilis: eſt autẽ prope illũ poſitus ignis clibanus. Cùm autem ego illuc oculos conuertiſſem, & illum eſſe Ioannem Baptiſtam coniecißem: nam & veſtitu erat indutus, & manum habebat vt baptizans. Is eſt, inquit, quem tu conieciſti. Quinetiam, inquit, cùm tu aliquando noctu ad primum vicum ad ſeditioſos, eos docturus, abires, & vt ego maiori ac vehementiori ſtudio Deo offerrẽ orationem, mandaſſes, tota nocte vigilaui rogans Dominum. Deinde audiui vocẽ dicentẽ. Ne timeas ò Iacobe. Magnus enim Ioannes Baptiſta tota nocte orat Deum vniuerſorũ. Facta enim fuiſſet magna

cædes,

cædes, nisi illius intercessionibus fuisset extincta diaboli audacia. Hæc cùm mihi narrasset, præcepit vt ego solus scirem, & ne alios assumeré conscios. Ego autem vtilitatis gratia non solùm multis narraui, sed etiã mando scriptis. Iam verò à se quoque dicebat esse visum Ioseph patriarcham, capite & barba canũ, & in senio formæ emittentẽ splendorem, & in virtutis fastigio seipsum sanctorũ extremum nominantem. Nã cùm ego, inquit, eum primum dicerẽ ex iis qui sunt eiusdẽ cum ipso feretri participes, ipse seipsum nominabat vltimũ. Mihi autem narrauit etiã varios & multiplices dæmonũ insultus qui in ipsum facti sunt. Cùm primũ enim, aiebat, hoc vitæ genus sum ingressus, visus est mihi quidã nudus forma Aethiops ignẽ ex oculis emittens. Ego autẽ cùm eũ viderem, & timore sum affectus, & ad preces conuersus, nec in animũ inducere potui vt cibũ sumerem: illo enim tempore mihi apparebat. Cùm autẽ septem & octo & decẽ dies transiissent, & ieiunus permanerẽ: tandem improbum illum insultũ cõtemnens, sedi & cibũ sumpsi. Ille autẽ cùm hanc meã non tulisset animi magnitudinem, minatus est se virga percussurũ. Ego autem, inquit, dixi. Si tibi quidẽ est permissum à Deo vniuersorum, percute: & plagã lubenter accipiã, vt qui ab illo feriar. Sed si non sit tibi permissum, non percuties licet millies insanias. His auditis tunc effugit. Sed me rursus clanculum perpetua afficiebat molestia. Nam aquã quæ mihi bis in hebdomada infernè afferebatur, ei qui afferebat occurrens, &

FFF meam

meam formã imitans accipiebat: & illum iubens recedere, fluentum effundebat. Idque cùm non solùm bis sed etiã ter fecisset, me sitis perpessione validè oppugnauit. Cùm ergo valde angerer, rogaui eum qui solebat ad me afferre, cur iam quindecim diebus ad me aquã non attulisset: is dixit se iam ter & quater attulisse, & me accepisse. Et vbi, inquam ego, à te eã afferente accepi? Ille locum ostendit. Etsi millies, inquã ego, me illuc accedentem videris, ne vas dederis donec ad hunc locũ veneris. Sic cùm hę quoque eius apertæ & irritæ fuissent insidiæ, alias rursus est aggressus. Dixit enim noctu vociferans, te tam tetro implebo odore, & tibi tantã inuram infamiã, vt nemo te vlla ex parte aspiciat. Ego autem, inquit, ad hęc respondi. Agam tibi gratias. Inuitus enim tuũ inimicum beneficio afficies, vt qui efficias vt magis verser in Dei recordatione. Nam quò mihi plus est ocij, eò magis occupor in perpetuò contemplanda diuina pulchritudine. Cùm itaque pauci dies præteriissent, meridie cõsuetũ peragens officiũ, Video, inquit, duas mulieres de mõte descendentes. Ego autem cùm id præter consuetudinem ægrè tulissem, & eas lapidibus petere essem aggressus, memini minarum scelerati dæmonis: & conieci hanc esse eam quã dicebat infamiam. Dixi ergo magna voce, quòd etiãsi meis insiderent humeris, non eas impetã lapidibus, nec persequar: sed sola vtar deprecatione. Ego quidẽ hæc dixi: illæ verò euanuerunt: & sermone finẽ accepit visio spectaculi. Post hæc rursus, inquit, noctu ego quidẽ orabam:

bam:ferebatur autem vehiculi ſtrepitus, & clamor aurigę & equorũ hinnientium. Me autẽ conturbauit rei nouitas. Cogitabã enim quòd nec princeps tunc eſſet in ciuitate:nec ea eſſet via vehiculorũ: nec tempus aptũ vehiculis. Hæc autem cùm apud me reputarem, audiebatur quidã ſtrepitus appropinquantis multitudinis, & clamabant quidã præcedentes lictores, ſibilantes, & de medio turbam exigentes, & ei qui præerat viã parantes. Poſtquã autem mihi viſi ſunt valde appropinquare, Dixi, aiebat, quiſnam es, & vnde venis: & quo opus habens veniſti hoc tẽpore? Quouſque ludificaris ò infelix, & diuinam contemnis patientiã? Hoc ego quidem dicebã, conuerſus ad orientem, & Deo preces offerens. Ille autẽ truſit quidem, ſed non potuit deiicere:reſiſtebat enim diuina gratia: & extẽplò omnia illa euanuerunt. Dicebat autẽ ſe etiã tempore pernicioſorum illorũ latronũ, quando ex Iſauria profecti, maximam partẽ orientis vrentes prædas egerunt, valde extimuiſſe: non ne occideretur: neque enim tenebatur tanto amore corporis: ſed ne raperetur in ſeruitutẽ & captiuus fieret, impietatíſque & iniquitatis videret ſpectaculum. Hunc metum cùm ſenſiſſet diabolus, ſæpe enim audiuerat cùm hoc notis ſuis aperiret: imitatur noctu vlulatũ mulierum. Ego autem, inquit, videbar audire quòd venirent hoſtes, & quòd vicis ignẽ iniicerent. Statim ergo cùm capillos in duas partes diſcriminaſſem, & partim quidẽ à dextris, partim verò à ſiniſtris ad pectus tranſtuliſſem, parabam collum vt id

ensis amputaret facilius, & breui plaga accepta, ab illo abominãdo liberarer spectaculo. Cùm sic totã illam noctẽ transegissem, & assiduè incursionẽ illorum expectarem, cùm fuisset dies & quidã venissent, rogaui quidnam audiissent de Isauris. Illi autẽ dixerunt se nihil nosse illis diebus: & sic agnoui, inquit, diabolicam quoque illã fuisse visionem. Aliquando autẽ assimilatus viuido & vegeto adolescenti, specie decoro, & flaua coma ornato, ad me accedebat subridens simul & ludens. Ego autẽ, inquit, ira armatus, eiiciebã insectans maledictis. Ille autem permanebat, aspectu meretricio, risúque & sermone ad voluptatẽ alliciens. Tunc ergo maiore ira percitus, Quomodo, inquã, potes totam terrã obire, & omnibus tales parare insidias? Is autẽ dicebat se non esse solũ, sed dæmonũ multitudinẽ per totũ terrarum orbẽ esse dispersam, qui hoc modo simul & ludũt, & seriò agunt: ludo enim qui videtur, student simul totã perdere humanã naturam. At tu, dicebam ego, abi, Christo tibi id iubente, qui totã legionem per porcos transmisit in profundũ. Audiuit simul & fugit: nec Domini appellationis vim ferens, nec eius famuli philosophiæ ferre valẽs splendorem. Porrò autem cùm multa alia sciã quæ possim narrare, ea nolo scribere, ne imbecillioribus eorum multitudo causa sit incredulitatis. Nam iis quidem qui diuinũ cernunt hominem, nihil eiusmodi quod dicitur videtur incredibile, cùm ea quę videtur virtus confirmet ea quę dicuntur. Sed quoniam transmittentur ad posteros scripta harũ narrationum,

rationum, ſunt autẽ multis aures magis incredulę qu'am oculi, imbecillitate auditorum metiemur narrationem. Ei ergo ædificarunt alij quoque maximam ædem in vico propinquo, quæ non diſtat multis ſtadiis. Conſtruxi ego quoque loculum in æde victoria inſigniũ apoſtolorum. Sed cũ hoc reſciuiſſet vir diuinus, ſæpe me rogauit vt in illo mõte corpus mandaretur ſepulturæ. Ego autẽ ſæpe dixi, quòd non oportet eum qui vitã præſentem non curarit, ſepulchri curã gerere. Vbi autem vidi hoc ei eſſe cordi, annui & ſum aſſenſus: & feci vt ſcinderetur arca & ſurſum ferretur. Cùm autẽ viderẽ lapidem corrũpi à pruina, rogaui vt ſineret arcæ paruam fieri domunculã: vbi autem iuſsit, & perfecto ędificio tectũ impoſuimus, Non patiar, inquit, hoc vocari ſepulchrũ Iacobi: ſed volo hanc fieri ædem martyrum victoria inſigniũ: me autem tanquã aliquem inquilinũ poni in altero ſepulchro, vt qui dignus ſim habitus vt apud eos habitarẽ. Neque verò hoc ſolũ dixit, ſed etiã fecit: & cùm multos quidem prophetas, multos autem apoſtolos, maximè autem plurimos martyres vndique collegiſſet, eos poſuit in vna arca, volens ſimul habitare cũ populo ſanctorũ, & deſiderans cũ eis reſurgere, & dignari Dei contẽplatione. Hoc autem ſufficit ad faciendã coniecturã quanta eius eſſet modeſtia. Qui enim tantas opes collegerat, perinde acſi eſſet in extrema paupertate, deſiderauit habitare tanquam peregrinus apud diuites mercatores. Quales ergo venerãdi mihi capitis ſint labores, & quanta certamina,

& quantam gratiam acceperit diuinitus, & quàm multis sit victoriis potitus, & quàm multis coronis ornatus, hęc ad ostendendũ sufficiunt. Quoniã autẽ asperos & difficiles eius mores reprehendunt aliqui, & ægrè ferunt quòd solitudinẽ tantopere delectetur & quiete, cũ de eo pauca dixero, imponam finem narrationi. Proponitur, vt iã dixi, aspectandus ab omnibus: neque fossa circundatus: neque tugurio aliquo aut tabernaculo tectus. Vnusquisque autem ex iis qui veniunt, à nullo claustro prohibitus, statim accedens, ea quæ vult loquitur. Aliis autẽ amatoribus huius philosophiæ, sunt & fossæ & fores: & eis licet frui quiete: & qui est inclusus, aperit cum voluerit, & quantũ vult differt: & quantum vult impletur diuina cõtemplatione. Hîc autem horũ nihil est. Quocirca eos fert ægerrimè qui in tẽpore orationis ei exhibent molestiã: & si cùm iussit quidem, statim recesserint, rursus prosequitur orationẽ. Quòd si perrexerint exhibere molestiam, & cũ semel aut bis iusserit nõ paruerint, tunc ægreferens & increpans amandat. Ego autem de eo quoque aliquando sum cũ illo locutus: & dixi aliquos molestè ferre quòd expulsi fuerint, & nõ fuerint participes eius benedictionis: & quòd oporteret eos qui hac de causa veniũt, & iter multorum dierum conficiunt, recedere non indignantes, sed animi lætitia repletos, & qui philosophiæ narrationum conuiuio excipere possint eos qui ignorant. Ille autem, Non alicuius, inquit, alterius, sed mea causa veni in montem: & cùm scateam

team admodùm multis peccatorũ vlceribus, plurima opus habeo medicina: & ea de causa oro clementẽ dominum, vt mihi præbeat medicamenta quæ mea curent vitia. Quomodo ergo non fuerit valde reprehendendum & valde stultũ, interrumpere quidem seriem orationis, interim autẽ loqui cum hominibus? Si enim hominis qui est eiusdem cuius ego naturæ essem famulus, eo autẽ tempore quo est ministrandum domino, dimittens in tempore afferre cibum vel potũ, confabularer cum aliquo ex conseruis, quot plagas iure acciperẽ? Si autem cùm etiam accessissem ad Pręsidem, & qua ab aliquo afficior narrans iniuriam, sermonẽ quidem in medio interrumperẽ: apud aliquẽ autem ex pręsentibus aliqua alia verba facerem, non tibi videtur Iudex id ægrè esse laturus, & auxilium quidẽ esse denegaturus, flagris autẽ præterea esse cæsurus, & à tribunali eiecturus? Quomodo ergo est honestũ, vt seruus quidem in dominum, qui autẽ supplicat in Iudicẽ, ita vt oportet se gerat: ego autem ad Deũ & æternum dominum & Iudicem iustissimum & omnium Regem accedens, ne similiter quidem atque ij accedã: sed inter orandum, me conuertã ad conseruos, & prolixo cùm eis vtar sermone? Hæc & audiui, & ad eos qui ægrè ferunt transmisi: & mihi videtur rectè pulchréque dixisse. Nam pręter ea quæ dicta sunt est etiam amantium proprium, omnes quidẽ alios despicere, illi autem soli quem amãt & diligunt adhærere, eúmque & noctu somniare, & interdiu visione apprehendere. Ideo mihi

hi videtur ægrè ferre, vt qui in ea quidē quam desiderat versetur contēplatione, prohibeatur autē impleri expetenda & dignissima quę ametur pulchritudine. Hæc vt narrantes, non vt encomij ritu laudantes conscripsimus: breuitatis magnā curam gerentes, ne prolixitate molestia lectores afficeremus. Quòd si etiam fuerit huic superstes narrationi, innumerabilia alia præclara facinora adiiciet prioribus: & illa quoque conscribent alij. nos enim hinc excedere valde cupimus. Pietatis autē certaminum agonotheta, & ei det finem dignū suis certaminibus: præstétque vt reliquus cursus priori consentiat, vt victor perueniat ad metā: & nostram imbecillitatē sustentet ac suffulciat suis orationibus, vt cōfirmati, multas quas alij in nos cōsecuti sunt victorias eis eripiamus, & victores è vita excedamus.

THALASSIVS, aut Limnæus.

XXII. Elimna est apud nos quidā vicus, qui olim quidem excepit semina impietatis Marcionis, nunc autem Euangelica fruitur agricultura. Eius ad meridiem est quidam collis, neque valde asper, neque admodùm accliuis. In eo monasticum ædificauit habitaculum Thalassius vir admirabilis, qui est multis quidē aliis quoque bonis exornatus, sed morum simplicitate mansuetudinéque & moderatione omnes homines sui temporis superauit. Hoc autē dico, non vt qui soli credam

dam auditui, ſed qui eius etiam fecerim periculũ. Ad virum enim ſæpe acceſsi, & eius ſum ſæpe vſus ſuaui cõſuetudine. Ab eo in hoc loco fuit initiatus, qui nũc ab omnibus decantatur Limnæus: & cùm admodùm iuuenis ad illã perueniſſet palæſtram, pulchrè in hac ſumma inſtituebatur philoſophia. Et primùm quidem cùm linguã ſciret eſſe lubricã, adhuc adoleſcens hoc ſibi conſtituit ſilentiũ: manſitque longiſsimo tempore cum nemine quidquã loquens. Poſtquam autẽ diuini illius ſenis doctrinæ ſatis fuit particeps, & ſe oſtendit expreſſam illius virtutis imaginem, acceſsit ad magnum illum Maronem cuius prius quoque meminimus. Acceſſit autem eodẽ tempore quo diuinus quoque Iacobus. Cùm autẽ ex eo quoque magnam percepiſſet vtilitatẽ, & quæ ſub dio agitur vitã eſſet æmulatus, occupauit aliud montis cacumen quod imminet cuidam vico, quẽ nominant Targallam. In eo degit vſque in hodiernum diem, nõ habens domunculam, non tabernaculũ, non tuguriũ: ſed ſolo continetur ſepto quod eſt ædificatũ ex lapidibus. Habet autẽ quoddã paruum oſtium luto aſsiduè obſtructum: quod aduenientibus quidẽ aliis nunquã aperit: mihi autẽ ſoli accedenti hoc permittit facere. Ea de cauſa vndiquaque congregantur plurimi, cùm meum aduentũ ſenſerint, deſiderãtes eſſe mei ingreſſus participes. Cum iis autẽ qui aliquãdo ad ipſum veniunt, loquens per paruam quandã feneſtram, eos impertit benedictione, per eam plurimis ſanitatẽ largiens. Seruatoris enim noſtri vtens no-

 mine,

mine, & morbos cessare facit: & dæmones expellit: & apostolica imitatur miracula. Non solùm autē iis qui ad ipsum veniunt suppeditat curationē: sed eā quoque sæpenumerò præbuit suo corpori. Eum enim iampridē inuaserat morbus colicus. Quàm sint autem acres qui ex eo oriuntur dolores & cruciatus, optimè quidē sciunt qui illum sunt experti: sciunt autem ij quoque qui eius fuere spectatores. Prouoluūtur enim similiter atque ij qui rabie agitant, urhuc & illuc se vertentes: & crebrò pedes extendentes & contrahentes: nonnunquam autē & sedent & surgūt & ambulant, aliquā quietis viam quærentes: & ideo assident balneis, sæpe ex eo aliquam accipientes consolationem. Et quid opus est longiori vti oratione in iis enumerandis quæ sunt aperta & manifesta omnibus? Cū hoc morbo colluctans, & tot tantísquè cruciatus doloribus, non medicinæ accepit auxiliū, non lectum ingredi sustinuit, nō à medicamētis aut cibis est recreatus: sed in tabula humi iacēte sedens, oratione & crucis signaculo est curatus: & carmine diuinæ appellationis sopiit cruciatus. Porrò autē cùm is quoque noctu aliquando ambularet, calcauit dormientem viperam. Ea verò apprehendens plantā pedis, in eam dentes infixit. Cùm autē pedi conaretur opem ferre, se quidem inclinauit, & ei manū admouit: os autem bestiæ in eā conuertit. Cùm autem rursus sinistra esset vsus vt ei succurreret, in eam quoque traxit iram bestiæ. Postquam autē fuit eius furor exatiatus: illi enim plus quàm decem morsus intulit:

tunc

tunc quidem recefsit, & ſuam cauernã repetiit. Ille autẽ vndique maximis cruciabatur doloribus. Sed neque tunc paſſus eſt vti arte medicina: ſed vulneribus adhibuit ſola fidei medicamenta, crucíſque ſignaculum, & orationẽ, & Dei inuocationem. Ideo autem, vt exiſtimo, Deus vniuerſorum permiſit illam beſtiam in illud ſacrum corpus furere, vt diuinæ illius animæ omnibus apertam oſtenderet tolerantiã. Nã eius quoque quod generoſi & fortis animi Iob idem videmus fuiſſe conſilium. Siuit enim eum maximis iíſque omnis generis agitari fluctibus, cùm ſapientiam gubernatoris vellet omnibus oſtendere. Vndénam enim aliâs cognouiſſemus vel illius fortitudinem, vel huius tolerantiam, niſi in eos quęuis tela coniiciendi, datus eſſet locus inimico pietatis? Atque ad viri quidem tolerantiam docendã hæc ſufficiunt: clementiã autem & benignitatem aliunde oſtẽdemus. Nã cùm multos viſu priuatos, & qui mendicare cogebantur, congregaſſet, & vtrinque ad orientem & occidentem eis habitacula ædificaſſet, iuſsit in eis degegere, & Deum laudare: alimentum eis neceſſarium præcipiens ſuppeditari ab illis qui ad ipſum veniebant. Ipſe autem medius inter eos incluſus, & hos & illos incitat ad hymnodiam: & licet eos audire Deũ aſsiduè laudantes. Tanta eſt eius perpetua benignitas in eos qui ſunt eiuſdẽ generis. Eorũ autem quæ ſub dio ſuſcipiuntur certaminum, ipſi & magno Iacobo eſt idem tempus. Iam enim cõplerunt triceſimumoctauum annum.

DE IOANNE.

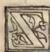
XXIII. *Huius meminit Theodoretus lib 5. historiæ ecclesiasticæ.*

Oc vitæ institutũ æmulatus quoque est Ioannes, vir præter cætera clarus lenitate & mansuetudine. Is cùm rupem quandã valde asperam, tempestatibúsque obnoxiam, & ad septentrionem vergentẽ occupasset, in illa iam transegit vigintiquinque annos, aëris contrarios excipiens impetus. Alia autẽ omnia, ne singula persequar, cibus & vestis & ferri põdera, sunt iis qui prius dicti sunt similia. Est autem humanis omnibus adeò superior, vt nullo ex eis fruatur solatio. Afferam autẽ huius rei indicium euidens. Nã cùm propter torum eius herbaceum vir quidã bonus plantasset amygdalũ, & ea deinde procedente tempore arbor euasisset, adeò vt & ei vmbrã præberet, & oculos pasceret, iussit eam excindi: vt ex ea nullam acciperet recreationẽ. Hoc vitæ institutum amplexus quoque est Moses, in alto quodã montis vertice, qui impendet vico Ramæ, decertãs: & Antiochus vir senex, qui in monte maximè deserto paruum septum extruxit: & Antonius, qui in corpore senio confecto æquè decertat atque iuuenes. Est autem eis eadẽ vestis, & cibus, & status, & oratio, nocturníque & diurnĩ labores: & nec longitudo temporis, nec senectus, nec naturæ imbecillitas, eorum superat tolerantiam: sed in eis floret ac viget laborandi studium. Alios quoque plurimos athletas habet in montibus & agris Deus virtutis Agonotheta, quos non est enumerare facile, nedũ vitam

vniuscuiusque

vniuſcuiuſque ſcribere. Cùm ergo ſufficientem ex eis vtilitatẽ iis qui lucrari voluerint adiecerim, me conuertã ad aliud genus narrationis, rogans vt ſim eorum quoque benedictionis particeps.

ZEBINAS, AVT Polychronius.

Ebinam prędicant vſque in hodiernũ diem, qui vt illũ viderent digni ſunt habiti. Aiunt autem eũ cùm ad extremam perueniſſet ſenectutẽ, iiſdem eſſe laboribus vſum vſque ad finẽ: nec licet grauiſsimo premeretur ſenio, ex certaminibus iuuentutis aliquid immutaſſe. Superabat autem, vt dixerunt, omnes ſui temporis homines aſsiduitate orationis. In ea enim diu noctúque verſans, non ſolùm non ſatiabatur, ſed etiã deſiderium efficiebat vehementius. Quinetiã cũ iis qui ad ipſum veniebant paucis diſſerens, non poterat in animum inducere vt cogitationẽ à cœlis deduceret: ſed ſtatim ab illis liberatus, vt nec tantillũ quidem ab iis quę ſunt Dei vniuerſorũ ſeparatus, offerebat rurſus deprecationẽ. Poſtquam autẽ non permittebat ſenectus vt citra moleſtiã ſtare poſſet aſsiduè, ſuſtentaculum ei præbebat baculum: cui innixus, Dominum & laudabat & orabat. Cùm autẽ præter alia bona eſſet ornatus amore in hoſpites, iubebat multos ex iis qui ad ipſum veniebant, expectare veſperam. Illi autẽ timentes ne tota nocte illic ſtarent, aliqua ſua negocia prætexentes, ſe ab illis ſubducebãt XXIIII.

laboribus. Hunc ille quoque magnus admiratus est Maron: & omnes ad se venientes ad illũ ire iubebat, & accipere eius benedictionem: eũ patrẽ & magistrum nominans, & totius virtutis exemplar vocans. Rogauit autẽ vt in eodẽ quoque sepulchro poneretur: sed non siuerunt qui corpus illud sacrũ diripuerunt, & in eũ locum quem diximus detulerunt. Diuinus autem Zebinas cùm ante eũ obiisset, in vico ei propinquo, is autem appellatur Cittica, iusta sibi facta accepit. In eius autẽ sepulchro maximã ædem ædificarunt. Iis enim qui cũ fide accedunt, variã ac multiplicem effundit curationem. Habet autem nunc quoque sub eodẽ tecto martyres, qui apud Persas quidẽ decertarunt, annuis autem & celebribus festis à nobis honorãtur, Huius doctrinã magnus accepit Polychronius. Quinetiã diuinissimus Iacobus dicebat eum sibi primũ dedisse tunicã ex pilis contextam. Ego autem qui illũ nunquam vidi, ante meũ enim aduentũ vitæ finem acceperat, in hoc egregio Polychronio diuini Zebinæ video philosophiam. Nõ sic enim cera exprimit figuras annulorum, vt hic illius effingit formã & characterem. Hoc autẽ apertè scio, ea quæ de illo narrantur, cum iis quæ ab hoc fiunt, conferens. Est enim similiter diuino incensus desiderio: & est terrenis omnib⁹ superior: & corpori alligatus mẽtem habet alatam, & quę fertur sublime, aërémque traiicit & ętherem, & cœlis fit sublimior, & perpetuò diuinam visione apprehendit contẽplationem: nec potest illinc vnquã mentem detrahere. Quinetiam

etiam cum iis qui adueniunt colloquens, superna mente peragrat. Eius autẽ per totam noctem vigiliam & stationem hinc didici. Cùm eũ viderem simul & cum senio conflictantem & cũ imbecillitate, & nullam omnino habentẽ curam corporis, sæpius precatus ei persuasi vt duos assumeret qui simul habitarent, & aliquã consolationem ab eis acciperet. Quoniam autẽ petiit viros virtute claros qui per se in alio degebãt monasterio, illis quoque viris admirandis persuasi, vt diuini hominis curã omnibus præponerent. Ij cùm paruo tempore cum eo habitassent, conati sunt fugere, per noctem illã non ferentes stationem. Cùm autem virũ diuinum obsecrarem vt imbecillitate corporis metiretur laborem, Non solũ, inquit, eos non cogo stare mecũ assiduè, sed etiam sæpe præcipio vt decumbant. Illi autem, Et quomodo possemus, aiebant, eo qui in laboribus consenuit, stante, & imbecillitatẽ corporis despiciente, decũbere, cùm simus sani & in media ætate? Sed venerandi quidem mihi capitis nocturnos labores sic didici. Hi autẽ viri procedente tempore sibi tantã parauere virtutem, vt cum hoc magno viro eandẽ persequerentur philosophiam: & Moses quidẽ, hoc est enim ei nomen, permansit vsque in hodiernũ diem, tanquam patri & Domino omne ei seruitiũ exhibens: & quæ ex sacra illa anima coruscat virtutẽ, accuratè perfectéque exprimens. Damianus autẽ, hoc enim erat nomen alteri, cùm peruenisset ad quendam vicũ non procul sitũ, ei autem est nomen Niara, & præter alias paruam quandam

quandam inuenisset domunculã, in illa degit, idẽ vitæ institutũ persequens: adeò vt qui hunc & illũ rectè norunt, eum aspicientes, existiment se videre beati Polychronij animam in alio corpore. Eadem enim & simplicitas & mansuetudo & moderatio: eadem lenitas sermonis: eadẽ in congressu suauitas: eadem animę vigilantia, & Dei intelligentia: idem status & labor & vigilia & cibus: & quæ est ex lege diuina, paupertas & nihil possidere. Nam præter vnam sportulam quæ lentem habet madefactã, nihil est in habitaculo. Tantam accepit vtilitatẽ ex consuetudine magni Polychronij. Ego autem relicto discipulo redibo ad magistrũ. A fonte enim riui fluenta procedunt. Hic ergo cũ aliis vitiis eiecta quoque ex anima gloriæ cupiditate, & inanis gloriæ conculcata tyrannide, studebat semper labores occultare. Et ferrum quidem vt gestaret non inducebat in animũ, timens ne ex eo aliquid dãni hauriret, si arrogantiæ inflammationem anima ex ea accepisset. Cùm autẽ quercus grauissimam radicẽ ad se deferri iussisset, vt qui ad aliũ scilicet vsum ea opus haberet, eam & noctu imponebat humeris, & ea imposita orabat: & interdiu, cùm esset ei ociũ. Cùm autem veniret aliquis, & pulsaret ostiũ, eam in loco aliquo abscõdebat. Hanc cùm vidisset quidam mihi indicauit: & cùm vellem scire quantum esset eius pondus, vix eam potui tollere ambabus manibus. Is autem cùm me aspexisset, iussit eã dimittere. Ego autem eũ rogabam vt mihi eam permitteret accipere, vt ei eriperem occasionẽ laboris.

Postquam

Poſtquam autem eũ vidi ægrè ferre, ei ceſsi deſiderio victoriæ. Ex his laboribus effloreſcit ei quoque data gratia diuinitus: & multa fiũt miracula illius orationibus. Etenim cùm grauis illa ſiccitas quæ homines affligebat, ad preces incitaret, venit ad eũ multitudo ſacerdotũ. Erat autem vnà cum eis quidam quoque cui Antiochenæ regionis multi vici paſcendi erant crediti. Is ex iis qui aderant rogabat ſeniores, vt ei perſuaderent vt manũ dexteram imponeret lecytho. Cùm ij autem dixiſſent eum non eſſe id facturum, dũ preces poſt hæc fierent, & venerandum mihi caput oraret, ille ponè ſtans porrexit duabus manibus lecythũ. Is autẽ ita cœpit ſcatere, vt duo aut tres ex iis qui aderãt manus extenderent, & eas plenas oleo acciperent. Sed licet & diuinæ gratiæ fundat radios, & rectis officiis præclaríſque & ex virtute rebus geſtis ſit plenus, & quotidie colligat opes philoſophiæ, eſt tamen tãta modeſtia & moderatione præditus, vt vniuſcuiuſque ex iis qui ad ipſum veniũt ambos pedes amplectatur, & frõtem terræ imponat: ſiue fuerit miles: ſiue opifex: ſiue ruſticus. Narrabo autem aliquid quod poſsit docere eius ſimplicitatem & moderationẽ. Quidam vir bonus cui huius gentis obtigit pręfectura, cùm Cyrũ veniſſet, cupiebat mecũ frui aſpectu horum magnorũ athletarum. Cùm alios ergo obiiſſemus, ad hunc quoque acceſsimus cuius virtutẽ nunc narramus. Cùm ego itaque dixiſſem eſſe præfectum qui mecum acceſsiſſet, & ęqui iuſtíque amatorem, ſtatim homo diuinus vtraſque manus

tendens, & ambos pedes prehendens, Volo, inquit, vt mihi aliquā promittas petitionem. Cùm is autē ægrè ferret, & vt surgeret oraret, & se quod iusserit facturum polliceretur: coniiciebat enim eum velle rogare pro aliquo ex iis qui eius parebant ditioni. Quoniā ergo, inquit, homo diuinus es pollicitus, & iureiurando promissum confirmasti, acri & vehementi studio Deo pro me offer preces. Is autem frontem pulsans, obsecrabat vt eū absolueret à iureiurando, vt qui non esset dignus pro ipso preces offerre Domino. Eius ergo qui in tā alta philosophia tanta sit modestia ac moderatione, quænam oratio posſit eius laudes pro dignitate consequi? Huius in laboribus suscipiendis studiū, ne varij quidem ac multiplices morbi qui in eū incubuere, retardarūt. Sed cùm à variis morbis obsideatur, eosdem labores sustinet. Cùm multis autem sæpe verbis apud eū egerimus, vix hanc ædificauimus domunculā, corpori planè frigefacto aliquantulū caloris procurantes. Ei multi quidē adhuc superstites aurum sæpe obtulerunt, & qui etiā excessere reliquerunt, sed nihil ab vllo vnquam accepit: sed eorum quæ offerebantur eos iussit esse dispensatores. Porrò autem magnus quoque Iacobus cilicium ab aliquo ad se delatū ad ipsum misit: sed id quoque remisit, cùm id esse videret densius & elegantius. Perpetuò enim vsus est vilibus & minimi pretij vestibus. Adeò autem existimauit paupertatem esse quouis regno magis expetendam, vt nec necessarium quidem semper haberet nutrimentum. Scio enim me

sæpe

ſępe veniſſe, & benedictionē petiiſſe, neque aliquid aliud inueniſſe quā ſolas duas caricas. Huius mel, & iis qui vident eſt valde expetendū, & iis qui audiunt ſuaue & maximè iucundum. Nullum enim vidi hominem, ne ex iis quidem qui ſunt faceti & dicaces, qui vlla vnquam reprehenſionis labe eum aſperſerit: ſed omnes eum & prædicant & celebrant: & ad ipſum venientes, minimè volunt recedere.

ASCLEPIVS.

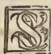

Vius ordinis eſt admirabilis quoque Aſclepius, qui abeſt quidem decem ſtadiis, idem autem vitæ inſtitutum eſt æmulatus. Eſt enim ei idem & cibus, & veſtis, & morum moderatio, in hoſpitéſque & in fratres charitas, lenitáſque & manſuetudo: & cum Deo conuerſatio, & ſumma paupertas, & maximæ virtutis copiæ, & opes philoſophiæ, & alia omnia quæ de illo ſacro capite recenſuimus. Dicunt autem eum quoque, cùm eſſet in numero fratrum qui in vico habitant, monaſticam & temperatam vitam fuiſſe amplexum, nec ex multorum congreſſu vllam contraxiſſe maculam. Cùm ergo in vtraque vita, nempe & ciuili & ſolitaria, ſe egregiè geſſerit, duplicibus quoque coronis meritò dignabitur. Porrò autem multi quoque alij ſunt horum æmulati virtutem: & plena eſt non noſtra ſolùm, ſed etiam vicinæ ciuitates, & pagi, tali philoſophia. XXV.

Est autem vnus ex his diuinus quoque Iacobus, in quadam domuncula inclusus iuxta vicum qui dicitur Duzan. Qui cùm sit etiam in ipso vitę termino, est enim plusquam nonaginta annos natus, inclusus est solus: & per quandam modicam fossam, instar incuruæ lineæ factam, responsa quidem reddit, sed non videtur: & neque igne vtitur, neque lumine lucernæ. Me quidem bis perfosso ostio iussit admitti, hoc me honore afficiens, & quàm mihi bene velit ostendens. Atque ij quidem qui adhuc sunt superstites, scriptis meis nō indigent. Possunt enim si velint, ipsi eorum contemplari philosophiam. Posteris autem & qui hoc non videre spectaculum, hæc quoque ad vsum sufficiunt, vt quæ philosophiæ ostendant characterem. Hîc ergo & de his absoluta oratione, & benedictionis postulata remuneratione, ad aliam transibo narrationem.

SYMEONES.

XXVI.

Huius meminit Euagrius in primo libro historiæ ecclesiasticæ. Metaphrastes in vita Theodosii Cœnobiarchæ: & Ioānes Damascenus in libro quē scripsit aduersus vituperatores imaginum.

Ymeonem illum insignem, magnum illud orbis terrarum miraculum, sciunt quidem omnes qui parent imperio Romanorum: norunt autem Persæ quoque & Indi & Aethiopes. Quinetiam ad Scythas vsque Nomadas fama peruadens, eius in laboribus subeundis diligentiā docuit & philosophiam. Ego autem etiam cùm omnes, vt semel dicam, homines testes habeam, vereor narrare certamina, quæ omnē superant orationem: ne posteris videatur fabula nuda ab omni

veritate.

veritate. Quæ enim fiunt, humana sunt natura superiora. Solent autẽ homines natura metiri ea quæ dicuntur. Si quid autem dicatur quod eius excedat limites, falsa videtur oratio iis qui non sunt diuinis initiati mysteriis. Quoniam autem piis & vera religione præditis terra & mare plena sunt: & qui in rebus diuinis sunt eruditi, & sanctißimi spiritus gratiã accepere, tantũ abest vt non credant iis quæ dicenda sunt, vt iis etiam magnã fidem sint habituri: prõpto & alacri animo accedam ad narrationẽ. Illinc autem incipiam vnde etiam superna dignatus est vocatione. Est quidam vicus situs in confinio nostræ regionis & Ciliciũ: eum autẽ Sesam nominant. Ex hoc ortus, primò à parentibus docebatur oues pascere: vt in hoc conferri poßit cum magnis viris, Iacob patriarcha, Ioseph temperante, & Mose legislatore, & Dauid Rege & Propheta, & Michæa Propheta, & viris diuinis qui illis fuere similes. Cùm aliquando autem plurimum nauigasset, & coactæ essẽnt oues intus manere, facta ei potestate quiescendi, ad templum diuinũ venit cum parentibus. Hęc autem narrantem audiui sanctam linguam. Dicebat ergo se vocem audiuisse Euangelicã, quæ eos quidẽ qui flent & lugent beatos pronunciat: miseros autẽ vocat eos qui rident, & eos nominat felices qui sunt mundo corde præditi, & alia quæ sunt his connexa. Deinde ex iis qui aderãt, interrogasse quempiam, quidnam fecerit aliquis vt horum vnũquodque consequatur? Eum autem illi vitam retulisse solitariã, & summam illam ostẽ-

disse philosophiam. Cùm ergo verbi diuini hęc susceṗisset semina, & profundis animæ sulcis ea pulchrè occuluisset, dicebat se iuisse in proximam ædē sanctorum Martyrum. In ea autē & genua & fron tē in solo defixisse, & eum rogasse qui vult omnes homines saluos facere, vt eum deducat ad viā perfectā pietatis & veræ religionis. Cùm autem hoc modo diu esset moratus, dulcē quidem somnum quendā sibi obrepsisse, tale autem vidisse somniū. Mihi, inquit, videbar fodere fundamenta: deinde audire aliquem stantem, quòd me oporteat fossam facere profundiorē. Cùm itaque adiecissem vt iussit altitudinem, rursus tentabam quiescere: sed me quoque rursus iubebat fodere, & non cessare à labore. Cùm autem hoc mihi ter & quater præcepisset facere, tandem dixit eam sufficere altitudinem: & iussit ædificare deinceps nullo labore: vtpote quòd cùm cessasset labor, futura quoque esset ædificatio citra laborem. Huic prædictioni res ferunt testimonium. Ea enim quæ fiunt, humanam naturam excedunt. Cùm illinc surrexisset, ad propinquorum quorundā monachorum venit habitaculum. Duobus autē annis cum illis versatus, & perfectioris virtutis amore captus, venit ad vicū illum Teledam, cuius prius quoque meminimus: apud quē magni & diuini viri Ammianus & Eusebius palæstram fecere monasticam. Sed non venit in hāc diuinus Symeones, sed in aliā quæ ex hac germinauit. Eusebonas enim & Abiton cùm magni Eusebij doctrinam satis percepissent, hoc philosophię

ædifica-

ædificauere gymnasium. Cùm itaque toto vitæ tẽpore fuissent & animis concordes & moribus, & veluti vnam animã ostendissent in duobus corporibus, multos habuerunt qui eiusdẽ vitæ tenebantur amore. Cùm ij autẽ ex hac vita gloriosè excessissent, Heliodorus admirandus suorum sodalium accepit præfecturam: qui cùm vixisset sexaginta & quinque annos, sexaginta & duos annos intus inclusus transegit. Cùm enim tres annos apud suos parentes fuisset educatus, hunc gregẽ est ingressus, cùm nihil vnquam aspexisset eorum quæ fiunt in mundo. Dicebat autem se ne ipsam quidem nosse formam porcorum vel gallorum vel aliorũ huiusmodi. Eum ego sæpe vidi, & simplicitatẽ morum sum admiratus, & eius animi puritatẽ sum mirum in modũ amplexus. Cùm ad hunc venisset hic prę-stãtissimus pietatis Athleta, decem quidem annos perpetuos decertauit. Cùm autẽ haberet octoginta eiusdem certaminis socios, omnes longo interuallo superauit. Et cùm alij post duorũ dierum spatium vescerentur, ipse totam hebdomadam permanebat ieiunus, ægrè ferentibus præsidibus, & cum eo contendentibus, & ordinis perturbationẽ eam rẽ vocantibus, iis tamen quæ dicebantur non persuadentibus, nec animi alacritatẽ refrenare valentibus. Audiui autem illum ipsum narrantẽ qui nunc est huius gregis præfectus, quòd cùm aliquando funem contextũ ex palmis, est autẽ is asperrimus, sumpsisset, & manibus astrinxisset, eo lumbos succinxit, non apponens extrinsecus, sed ipsi pelli applicans:

plicans: & tam arctè cõpressit, vt tota illa pars cui fuerat impositus, circuncirca exulceraretur. Postquam autẽ plus quàm decẽ dies hoc modo transegisset, & vlcus quod incrudescebat guttas sanguinis emitteret, rogauit quidã qui hoc viderat quænam esset causa sanguinis. Cùm is autem diceret nihil esse quod ei afferret molestiam, eius socius per vim & manum immisit, & causam didicit, & eam præfecto renunciauit. Mox ergo increpans, & rogans, & rei crudelitatem reprehendens, vix illi soluit vinculum: sed nec sic persuasit vt illi vlceri vllã adhiberet medicinam. Porro autẽ cùm eum viderẽt facere alia eiusmodi, iusserunt vt ab illa palæstra recederet: ne iis qui erant corpore imbecilliori, ea quæ essent supra vires æmulari conantibus, damni causa fieret. Egressus ergo cùm venisset ad montis loca magis solitaria, & quendam sine aqua lacum non valde profundum inuenisset, in eum seipsum demisit, & in eo Deo offerebat hymnodiã. Pœnitentia autem ducti illius palæstræ præfecti, duos quosdã emiserunt permittentes vt eum quærerent & ducerent. Cùm itaque ij montem circuissent, rogarunt quosdam qui illic pascebant pecora, an vidissent aliquẽ tali colore præditum & sic vestitum. Vbi autem lacum pastores ostenderunt, valde quidem statim exclamauerunt, fune autẽ allato, eum cùm magno labore extraxerũt. Non est enim ęquè facilis ascensus atque descẽsus. Cùm itaque paruo tẽpore apud illos esset moratus, venit in vicũ Telanessum, subiectum cacumini montis in quo nunc degit.

degit. In eo cùm paruam inuenisset domunculam, tres annos transegit inclusus. Cùm auté contenderet virtutis augere diuitias, desiderauit similiter ac diuini homines Moses & Elias, ieiunus permanere quadraginta diebus: & admirabili Basso conatur persuadere, qui tunc multos obiit vicos, vt qui præesset iis qui erãt in pagis sacerdotibus, vt nihil quidem intus relinquat, luto autem ostium obstruat. Cùm is autem rei referret difficultaté, & moneret ne violentam mortem existimaret esse virtutem: est enim id crimen & maximũ & primum. At tu, inquit, ò pater, repone mihi decem panes, & hydriã aquæ: & si videro corpus egere alimento, ero eorũ particeps. Factum est vt iussit: & illa quidé fuerunt reposita, ostium autem luto est obductum. Finitis auté diebus, venit quidem ille admirandus & homo Dei Bassus: amoto auté luto, ostium ingressus, inuenit quidem panum numerum: inuenit autem vrnã quoque aqua plenam: ipsum auté iacentem, nec spirantem, & nec loqui nec moueri potentem. Spõgia ergo petita, cùm os ea humectasset & eluisset, ei obtulit diuinorũ sacramentorum symbola: & sic per hæc confirmatus, surrexit, & modicum cibi sumpsit, lactucas & intybũ & his similia paulatim mandens, & ad ventriculum transmittens. Obstupefactus itaque magnus ille Bassus, venit ad suum gregem, magnũ hoc narrans miraculũ. Habebat enim plusquã ducentos sodales, cùm nec eis iumentũ habere, nec molam permisisset, neque aurum ab aliquo oblatũ accipere, neque aliqué extra

fores egredi aut aliquid ex neceſſariis empturum, aut aliquem ex ſuis notis viſurum: ſed intus agere, & quod à diuina gratia mittebatur alimentum accipere. Hanc legem in hodiernũ vſque diẽ ſeruant ſodales: & quanuis creuerit eorũ numerus, mandata quæ eis data ſunt non tranſilierunt. Ego autẽ ad magnũ tranſibo Symeonem. Ab illo ergo tẽpore vſque in hodiernũ diem, iam autem præterierunt viginti & octo anni, manet ieiunus quadraginta dies. Tempus autẽ & aſſuefactio multum detraxit de labore. Solebat enim primis diebus ſtare & Deũ laudare. Deinde cùm propter inediam non poſſet amplius corpus pati ſtationem, deinceps ſedere & diuinũ peragere officium: poſtremis autem diebus etiam accũbere. Nam cùm paulatim conſumerentur & extinguerentur vires, cogebatur iacere ſemimortuus. Poſtquã autem ſtetit in columna, non inducebat quidem in animũ vt deſcenderet, ſed alia ratione excogitauit vt ſtaret. Nã cùm trabẽ quandam columnę alligaſſet, & ſeipſum rurſus funibus trabi adaptaſſet, ſic quadraginta dies perpetuos tranſegit. Poſt hæc autẽ cùm maiorẽ deinceps à ſuperis gratiam accepiſſet, ne hoc quidẽ opus habuit auxilio: ſed ſtetit quadraginta dies, cibũ quidẽ non ſumens, ſed alacritate animi & diuina gratia confirmatus. Cùm hos ergo tres perpetuos, vt dixi, annos in illa tranſegiſſet domuncula, ad hoc tantopere ſermonibus iactatũ & celebratũ venit cacumen: & cùm ſeptũ circuncirca fieri mandaſſet, ferreã autem catenam viginti cubitorum cõparaſſet, & eius

vnum

vnum quidē initium cuidā petræ maximæ appendiſſet, alterum autē dextero pedi adaptaſſet, vt nec ſi vellet quidem, abiret extra eos limites, in eo degit cœlum aſsiduè viſione apprehendens, & vt ea quæ ſunt ſupra cœlos contemplaretur ſibi vim afferens. Mentis enim volatū non impediebat ferri vinculū. Poſtquā autem Meletius ille admirabilis cui tunc mandata erat cura epiſcopatus regionis Antiochenæ ciuitatis, vir cordatus, & prudentia clarus, & ingenij ſolertia ornatus, ſuperuacaneum dixit eſſe ferrum, cùm ſufficiat mens ad corpori imponenda rationis vincula, ceſsit quidē, & eius paruit ſuaſioni. Cùm autē æris fabrum accerſiri iuſsiſſet, præcepit ſolui vinculū. Cùm autē tibiæ quoque adaptata eſſet pellis, ne corpus lęderetur à ferro, & oporteret eā, fuerat enim conſuta, diſrūpi, dixerunt ſe vidiſſe plus quàm viginti maximos cimices, in ea tanquā in cauerna deliteſcētes: & hoc ſe dicebat vidiſſe admirandus Meletius. Ego autē huius memini, hinc quoque oſtēdens magnā viri tolerantiam. Nā cùm poſſet pellem manu cōprimere, & omnes facilè interimere, moleſtos morſus toleranter paſſus eſt, in paruis ſe lubenter ad maiora exercens. Cùm ergo peruolaret fama in omnes regiones, concurrebant omnes, non ſolū vicini, ſed qui etiā multorum dierum itinere aberant: alij quidē paralyticos afferentes: alij verò ęgris ſanitatē petentes: alij autem vt patres fierent rogantes: & quod à natura non acceperant, ab illo volebant accipere: cúmque acciperent, & quæ poſtulabant impetrarent, læti quidē redibant:

bant: quæ autē erant consecuti beneficia prædicantes, longè plures eadē petituros emittebant. Sic autem omnibus vndique aduenientibus, & per totā viā instar fluminis affluentibus, videre est pelagus hominum in illo loco constitutū, quod fluuios vndiquaque excipit. Non solùm enim confluunt qui nostrā habitant regionem, sed & Ismaëlitæ, & Persæ, & Armenij qui sunt eis subiecti, & Iberes, & Homeritæ, & qui illis sunt interiores. Venerunt autem multi quoque qui habitant extrema occidentis, Hispani, inquā, & Britanni, & Galli, qui quod est intermediū occupant. De Italia enim superuacaneum est dicere. Aiunt enim Romæ, quę est longè maxima, eū fuisse adeò omniū sermone celebratum, vt in officinarū omnibus vestibulis & porticibus ei paruas posuerint imagines, hinc sibi præsidium & tutelā parantes. Cùm ergo venirent innumerabiles, conabantur autem omnes contrectare, & ex pelliceis illis vestibus aliquā percipere benedictionē, primùm quidē absurdum & alienū existimans tam insignē sibi haberi honorem, deinde etiam rē ægrè ferens, vt nimis laboriosam, machinatus est illam in columna stationē: primùm quidem iubens ædificari sex cubitorū: deinde duodecim: postea autē viginti duorum: nunc autē sex & triginta. Cupit enim in cœlū euolare, & ab hac terrena liberari conuersatione. Ego autē nec absque diuino consilio existimo hanc factā fuisse stationem. Quamobrē eos hortor qui reprehendendi studio delectantur, vt linguā suam refrenent, & non temerè

Hic locus fuit citatus in septima synodo iisdem verbis: in actione quarta.

rè eã ferri permittant: sed potius considerent quòd sæpe talia machinatus est Dominus vt eis prodesset qui sunt socordiores. Etenim iussit Esaiã ambulare nudũ & nudis pedibus: & Hieremiã lumbis cingulum circumponere, & sic incredulis offerre prophetiam: & aliquando etiã lignea collaria & ferrũ collo imponere: quinetiã Osee quoque vxorẽ accipere fornicariã: & rursus amare mulierem fornicariam & adulterã: & Ezechieli super dexterũ latus cubare quadraginta dies: & super sinistrũ cẽtũ & quinquaginta: & rursus murũ perfodere, & fugiẽtẽ exire, & sibi describere captiuitatẽ. Quinetiã ensem aliquando acuere, & eo caput radere, & in quatuor partes capillos diuidere: & alios qdẽ huic: alios verò illi distribuere: ne omnia recenseã. Vnunquodque autẽ horum iussit fieri rector vniuersorũ, eos qui sermoni non parebant, nec vt prophetiã audirent in animum inducebant, admirabilitate spectaculi colligens, & vt diuina responsa audirent, efficiens. Quis enim nõ obstupuit, cùm videret diuinum hominẽ nudum ingredientem? Quis autem non desiderauit scire causam, cur hoc fieret? Quis autem non est percontatus, cur fornicariã propheta secum habitare pateretur? Quomodo ergo vniuersorum Deus iussit illorum vnunquodque fieri, curam gerens eorũ qui ignauè & socorditer viuebant: ita etiã hoc nouum & admirabile procurauit spectaculum, rei nouitate & admirabilitate omnes trahens ad spectandũ, & efficiens vt aduenientibus credibilis exhiberetur admonitio. Nouitas enim

spectaculi est pignus sufficiẽs doctrinę: & qui venit ad spectaculũ, cũ res diuinas doctus fuerit, recedit. Et quemadmodũ ij quibus obtigit vt essent reges hominum, post aliquã temporis conuersionẽ mutant imagines nũmorum: aliquando quidem leonum exprimentes imagines: aliquando autẽ stellarum: & aliquando angelorũ, nouo charactere tentantes aurũ reddere pretiosius: ita etiã summus rex vniuersorum, veluti quasdã figuras ac characteres, hæc noua & multiplicia viuendi instituta, pietati veræque religioni adiiciens, non solùm fidei alumnorum, sed eorum etiã qui laborant morbo incredulitatis, ad laudandũ linguas excitat. Et quòd ita se habeat, non solùm verba testantur, sed etiam res ipsę clamant. Ismaëlitarũ enim millia innumerabilia, quæ impietatis seruiebant caligini, illa in colũna illuminauit statio. Nã veluti super candelabrũ aliquod posita hæc lucerna lucidissima, solis instar emisit circunquaque radios: & est, vt dixi, videre Iberas venientes, & Persas, & Armenios, & diuinũ baptismum accipientes. Ismaëlitæ autẽ turmatim veniẽtes, ducenti simul & trecenti, & nonnunquã etiam mille, errorem quidẽ patrium negant cum clamore: quæ autem illi coluerant simulachra, ante magnum illud lumen conterentes: & veneris orgiis renũciantes, ab alto enim repetitis temporibus acceperant cultum huius dæmonis, diuina percipiunt sacramẽta: leges accipientes à diuina illa lingua, & patrios ritus valere iubentes, asinorúmque agrestiũ & camelorum esum abnegantes. Eósque

ego

ego & vidi & audiui, & patriã impietatem abnegantes, & doctrinæ euangelicæ assentientes. Semel autem maximũ adij periculum. Ipse enim eis dixit vt ad me accederent, & sacerdotalẽ acciperent benedictionem: dicens fore vt magnũ hinc fructum perciperent. Cùm illi autẽ paulò magis barbaricè concurrissent, alij quidem antè trahebant, alij verò ponè, alij autẽ ex obliquo. Qui autem aliis aberant longius, irruentes, & manus protẽdentes, alij quidem barbã vellebant: alij verò vestes apprehendebant: & à vehementiori illorũ aditu fuissem suffocatus, nisi ille clamorem edens omnes dispersisset. Talem, quæ à dicacibus irridetur hominibus, columna effudit vtilitatẽ, & tantum emisit radiũ Dei cognitionis in mentes barbarorũ. Scio etiam aliud ab eo fuisse factũ eiusmodi. Obsecrabat vna tribus diuinum hominẽ, vt deprecationem quãdã & benedictionẽ emitteret suæ tribus præfecto. Alia autem quæ aderat tribus contradicebat, dicens non oportere illi emitti benedictionẽ, sed ei qui præest suæ tribui: illum enim esse iniustisſimũ: hunc verò alienum ab iniustitia. Cùm autem inter eos magna fuisset contentio, & barbarica decertatio, tandẽ in se inuicem irruerunt. Ego autẽ prolixa vsus oratione, suadebã vt quiescerent: vtpote quòd vir diuinus sufficeret ad dandam & huic & illi benedictionẽ. Sed hi quoque dicebant non oportere illum hanc assequi, & illi ea alterum priuare conabantur. Cùm eis autẽ desuper esset minatus, & eos canes vocasset, vix sedauit contentionem. Hæc autem dixi, volens ostendere.

ostendere quanta esset eorũ animi fides. Non enim sic inter se insaniissent, nisi diuini viri benedictionẽ credidissent maximã habere virtutem. Vidi autem aliud quoque miraculum quod fuit valde celebratum. Quidam enim ingressus, erat autẽ is quoque Saracenorum vnius tribus præfectus, supplex petebat à diuino capite, vt cuidam opem ferret cui in via erant paralysi soluta mẽbra corporis. Dicebat autem eum morbũ ei accidisse in Callinico: est autẽ id castellum maximũ. Cùm is itaque fuisset allatus in medium, effecit vt negaret impietatẽ maiorum. Vbi autem lubenter obediit, & quod iussus fuerat impleuit, rogauit an crederet patri, & vnigenito filio, & sancto spiritui. Cùm is autẽ se confessus esset credere. His, inquit, credens appellationibus, surge. Postquàm autem surrexit, iussit vt tribus præfectũ suis ferret humeris vsque ad ipsum tabernaculum: habuit autẽ corpus maximum: & ille quidẽ eo accepto, statim abiit. Qui autẽ aderant, ad Dei laudes linguas mouerunt. Hoc autẽ iussit, Dominum imitãs, qui iussit paralytico ferre lectum. Sed imitationẽ nemo vocet tyrãnidem. Est enim vox eius,
,, Qui credit in me, opera quæ ego facio ille quoque
,, faciet: & maiora his faciet. Etenim huius promissi euentũ vidimus. Nam cùm vmbra Domini nunquam fecerit miraculum, magni Petri vmbra & mortẽ fregit, & morbos exegit, & fugauit dæmones. Sed Dominus & hæc per suos seruos fecit miracula: & nunc quoque similiter eius vtens appellatione, diuinus Symeones innumerabilia efficit

miracula.

miracula. Accidit enim vt aliud quoque fieret miraculũ, priore minimè inferius. Ex iis enim qui in nomen ſalutare Domini Chriſti crediderant, quidam Iſmaëlita nõ obſcuro loco natus, Deo votum fecerat, hoc diuino viro teſte. Pollicitus autem erat futurum vt ſe deinceps perpetuò abſtineret ab eſu cuiuſuis animati. Hoc promiſſum neſcio quomodo quodã tempore tranſgreſſus, occiſam auem auſus eſt comedere. Cùm Deus autẽ per increpationem eum ad conuerſionem voluiſſet deducere, & ſuum famulũ honorare, qui fuerat teſtis promiſsi quod is fuerat tranſgreſſus, mutata eſt in lapidis naturam caro auis, adeò vt nec ſi vellet quidem, deinceps poſſet eo veſci. Quomodo enim potuiſſet, cũ lapiduiſſet quod ad cibum ſumptũ fuerat corpus? Hoc admirando & incredibili ſpectaculo obſtupefactus barbarus, ad ſanctũ venit quã celerrimè, quod erat occultũ peccatum in lucem proferens, & ſuam tranſgreſsionem omnibus enuncians, & delicti à Deo petens veniam, & ſancti auxilium inuocans: vt omnipotẽtibus ſuis precibus ipſum peccati vinculum exolueret. Multi autẽ id videre miraculũ, qui auis partem ex oſſe & lapide conſtãtem viderunt in eius pectore. Nõ ſolùm autem fui ſpectator miraculorum, ſed etiam auditor eorum quę prædicta ſunt futura. Etenim eã quæ fuit ſiccitatẽ, & magnã illius anni ſterilitatem, & eam quæ conſecuta eſt ſimul famem & peſtem, duobus annis antè prædixit: dicens ſe præuidiſſe virgam quæ infligitur hominibus & flagella quæ per eam inten-

tantur. Porrò autem aliàs quoque significauit irruptionem eius qui Bruchus seu eruca dicitur: & eã non esse magnum detrimentum allaturã, cùm diuina clementia mox sequatur suppliciũ. Cùm autem triginta dies præteriissent, innumerabilis quidem suprà stetit multitudo, vt etiam radium dissecarent, & vmbram offunderent: ídque omnes planè & perfectè vidimus: solum autem dedit damnũ bestiarum pascuis: cibum autem hominũ nulla ex parte læsit. Iã verò mihi quoque qui ab aliquo oppugnabar, significauit ante quindecim dies futurũ belli finem: & prædictionis veritatem didici experientia. Quin etiã ei aliquando visæ sunt duæ virgę quæ ferebantur quidem de cœlis, in terram autem orientalem cadebant & occidentalem. Hanc autẽ Persicæ & Scythicę gentis in imperium Romanorum insurrectionem, significauit vir diuinus, & iis qui aderant effatus est visionem: multísque lachrymis & precibus assiduis repressit plagas quarũ intentabantur minæ in orbem terræ. Gens quidem certè Persarum iam armata, & parata ad Romanos inuadendos, eis diuina aduersante voluntate, à cepto est retardata, & intrinsecus in malis propriis occupata. Cùm autem sciã plurima alia eiusmodi, ea prætermittã, orationis vitans prolixitatem. Sufficiunt hæc quidem certè ad ostendendam spiritalem eius mentis contẽplationem. Eius quoque fuit magna fama apud regem Persarum: vt enim narrarunt legati qui ad ipsum venerunt, diligenter sciscitabatur quænam esset eius vita, & quænam miracula.

racula. Dicunt autem eius quoque coniugem, & petiisse oleum dignatū eius benedictione, & tanquam donum maximū accepisse. Quinetiā omnes regis asseclę, & à fama commoti, & multas in eum à magis adornatas accipientes calumnias, diligenter rogabant, & cùm intellexissent, virum diuinum nominabāt. Cætera verò turba, & ad muliones accedentes & ad famulos & milites, & pecuniam offerebant, & rogabant vt essent participes olei benedictionis. Ismaëlitarum autē regina cùm esset sterilis, & cuperet filios, primùm quidem misso aliquo ex iis qui valebant dignitate & auctoritate, obsecrauit vt mater fieret. Postquam autem assecuta est petitionem, & peperit vt cupiit, accepto rege qui natus fuerat, profecta est ad diuinū senem: & quoniam non licebat mulieribus ad eum accedere, ad eum misso infante, rogauit vt consequeretur eius benedictionem. Tuus enim, inquit, est hic actus. Ego enim obtuli cum lachrymis semen orationis: tu autem semen effecisti manipulum, cùm diuinæ gratiæ imbrem attraxisses per deprecationem. Sed quousque conor metiri altitudinē maris Athlantici? Nam sicut eā non possunt homines dimetiri: ita narrationem exuperant quæ ab illo fiunt quotidie. Ego autē eius ante hæc omnia admiror tolerantiā. Noctu enim & interdiu ita stat vt videatur ab omnibus. Ablatis enim foribus, & non minima parte ambitus dissoluta, proponitur omnibus spectaculum nouū & admirabile: nunc quidem stans longo tempore, nunc autem frequenter se incuruans,

& Deo offerens adoratione. Iam verò multi quoque ex adstantibus enumerant has adorationes. Semel autem quidam ex iis qui mecum erant, cùm enumerasset mille & ducẽtas & quadraginta quatuor, deinde lapsus esset, destitit numerare. Semper autem se inclinans, prope digitos pedum frontem admouet. Nã cùm venter semel in hebdomada alimentum accipiat, ídque exiguũ, quantum est diuinorum sacramentorum participatio, dorso concedit vt facilè inflectatur. Aiunt autem ei ex statione in altero pede enatũ esse vlcus chironium, & illinc assiduè plurimam excerni saniem. Sed nihil quod ei accidit, reprimit philosophiam: sed fert forti & generoso animo voluntaria & inuoluntaria, alacritate animi & hæc & illa superans. Hoc autem vlcus coactus quoque est aliquando alicui ostendere. Dicam autẽ causam: Venit ab Arabena quidam vir bonus, & honoratus Christi ministerio. is cùm ad illud peruenisset cacumen, Dic mihi, inquit, per ipsam veritatem, quæ hominum genus ad se conuertit, ésne homo, an natura incorporea? Cũ autem qui aderant ægrè ferrent interrogationem, omnes quidem iussit tacere: ad illum autem dixit, Cur hanc mihi proposuisti interrogationẽ? Cùm autem dixisset, Quoniam omnes vulgo iactare audio, te neque comedere nec dormire: vtrunque autẽ est hominum proprium. nemo enim qui hac sit natura præditus, vixerit absque alimento & somno. Ille autem iussit quidem scalas admoueri columnæ, illum autẽ ascendere: & primùm quidem manus

manus aſpicere: deinde intra pelliceum illum amictum manum mittere: & videre non ſolùm pedes, ſed etiã vlcus illud grauiſsimum. Cùm autẽ homo vidiſſet, & admiratus eſſet vlceris magnitudinẽ, & ex eo didiciſſet quomodo ſumat nutrimentum, illinc quidẽ deſcendit, ad me autem veniens narrauit omnia. In feſtis autẽ publicis aliã quoque oſtendit tolerantiam. Nam poſt occaſum ſolis, donec is rurſus venerit ad orizontem occidentalẽ, manibus in cœlum extenſis ſtat tota nocte, nec à ſomno delinitus, nec à labore ſuperatus. In tantis autẽ laboribus, tantáque rerũ geſtarũ magnitudine, & miraculorum multitudine, eſt tanta morũ modeſtia ac moderatione præditus acſi ſit dignitate poſtremus omniũ hominum. Præter modeſtiã autem, & facilis ad eũ patet aditus, & eſt affabilis & ſuauis: & reſpondet vnicuique eorum qui loquuntur, ſiue ſit opifex, ſiue mendicus, ſiue ruſticus. A munifico autem & liberali domino accepit etiã donum doctrinæ: & bis quotidie faciens admonitiones, irrigat aures eorum qui audiunt, pulchrè admodũ loquens, & diuini ſpiritus exhibens diſciplinã: & iubens in cœlum ſuſpicere & euolare, & à terra diſcedere, & regnũ quod expectatur viſione apprehendere, & gehennę minas timere, & terrena contemnere, & futura expectare. Licet autẽ eum quoque videre iudicantem & rectas ac iuſtas ferentẽ ſententias. Hæc autem & quæ ſunt huiuſmodi, fiunt poſt horã nonam. Totam enim noctem & diem vſque ad nonã orat perpetuó. Poſt nonam autẽ, primùm

quidem diuinam doctrinam exhibet præsentibus. Deinde audita vniuscuiusque petitione, cùm aliquas fecerit curationes, cōponit lites eorum inter quos est controuersia. Circa occasum autem solis deinceps incipit conuenire dominū. Sed quanuis in his versetur, & hæc omnia faciat, nec sanctarum ecclesiarum curam abiicit & prouidentiā, aliquando quidem pugnans cum impietate gentium: aliquando autem frangens Iudæorum audaciam: aliquando autē fundens ac profligans turmas hæreticorum: & aliquando quidem de his scribens ad Imperatorem, aliquando autem præsides ac magistratus ad diuinum zelum excitans: aliquando autem ipsis quoque ecclesiarum pastoribus maiorem gregis curā gerere præcipiens. Hæc autē sum persecutus, ex gutta conatus ostendere pluuiam, & iis qui hæc scripta legerint, tanquam indice gustandam præbere mellis dulcedinem. Quæ autem decantantur ac celebrantur ab omnibus, ea sunt iis lōgè plura. Sed non sum omnia scribere pollicitus, sed paucis eius vitæ instituti ostendere formam & characterē. Conscribent autem, vt est consentaneū, alij quoque his longè plura.*Cùm post hæc autem diu vixisset, & multis miraculis & laboribus, ardoréque solis, & hiberna glacie, & vehementibus ventorum insultibus, & humanæ naturæ imbecillitate, solus ex omnibus qui vnquam fuerunt mansisset inexpugnabilis, postquā eum deinceps oportuit esse cum Christo, & immensorum certaminū coronas accipere, quòd homo quidem esset morte confir-

Hæc non sunt Theodoreti, sed ab aliquo addita post mortē Symeonis. Cùm enim vitā scriberet Theodoretus, adhuc viuebat Symeones.

confirmauit iis qui non credebant: mansit autẽ etiã post mortem immobilis: & in cœlum quidẽ anima peruenerat: corpus autẽ ne sic quidem cadere sustinuit: sed rectum stetit in loco certaminũ, tanquam inuictus Athleta nulla parte membrorũ volens terrã tangere. Sic Christi Athletis manet etiã post mortẽ cum eis simul versans victoria. Variorũ certè morborũ curationes, & miracula, & diuinarum virtus operationũ, sicut quando erat superstes, ita nunc quoque fiunt, non solùm apud loculos sanctarum reliquiarum, sed etiã apud summæ eius virtutis & diuturnæ decertationis monimentum: magnã, inquã, illam & celebratã columnam huius iusti & laudibus celebrandi Symeonis. Cuius sanctis intercessionibus cupio vt ego adiutus, in his sanctis perseuerẽ laboribus: Deúmque precor qui est cõmunis ornatus, & est splendor pietatis & veræ religionis, vt & mea vita corrigatur, & ad Euangelicam vitæ formam dirigatur.

BARADATVS.

T cõmunis hominũ hostis inuenit multas vias vitij, vniuersam humanã naturam studens penitus perdere: & pietatis veræque religionis alumni, multas & diuersas excogitauere scalas quibus in cœlum ascenderetur. Alij quidẽ per classes decertantes, sunt autem hi cœtus innumerabiles, incorruptis fruuntur coronis, & desideratũ ascensum consequuntur. Alij autem vitã amplectentes XXVII.

plectentes monasticã, & cum Deo solũ loqui meditantes, & nullã consolationem humanã participantes, sic victores publicè renuntiantur. Alij autẽ in tabernaculis, & alij in tuguriis degentes, Deum laudibus celebrant. Alij verò amplectuntur vitam in antris & speluncis. Multi autem, ex quibus aliquorum meminimus, non antrum, non tabernaculum, non speluncã, non tuguriũ habere decreuerunt: sed nudo aëri sua corpora mandantes, contrarias qualitates tolerant: aliquando quidẽ summo gelu concreti: aliquando autẽ igne radiorum exusti. Iam verò eorũ quoque rursus est vita diuersa. Nam alij quidẽ stant assiduè. Alij verò in sessionem & stationẽ diem diuidunt: & alij quidẽ septis quibusdã inclusi, fugiunt multorum congressionẽ. Alij verò nullo huiusmodi vtentes tegumento, propositi sunt omnibus qui eos volunt cõtẽplari. Vnũquodque autẽ horum in præsentia necesse habui persequi, cùm admirabilis Baradati vellẽ vitã cõscribere. Is enim excogitauit nouas rationes exercendæ tolerantiȩ. Nam cùm primùm quidẽ longo tempore se inclusisset in domuncula, sola diuina fruebatur contemplatione. Illinc cùm rupẽ occupasset imminentẽ, & paruã quandam arcã, nec iusta quidem symmetria corpori congruentem, ex lignis construxisset, in ea vitam degebat, deorsum assiduè incuruari coactus. Non habebat enim altitudinem eius longitudini iusta proportione conuenientem. Non erat autem ea cõpacta asseribus: sed erat aperta similiter atque cãcelli: & erat similis

lis fenestris quæ latiores habent ingressus luminis. Quocirca nec à pluuiæ erat impetu libera, nec erat tecta à flamma solis:sed vtraque non minus admittebat quàm alia quæ sunt sub diuo: in hoc autẽ solo ea superabat, quòd accederet labor inclusionis. Cùm autem longum tẽpus hoc modo transegisset, postea egressus est, cedens precibus diuini Theodoti, cui obtigerat pontificalis sedes Antiochena. Stat autẽ assiduè manus in cœlũ extendens, & vniuersorum Deũ laudans:totum corpus tunica pellicea contegens: circa nasum autẽ solũ & os, reliquit modicũ ingressum spiritui, vt respiret, cõmunem aërem excipiens: quoniã humana natura non posset aliter viuere. Omnem autẽ eum laborẽ sustinet, cùm non sit corpore valde robusto, sed valetudinario & multis morbis obnoxio. Feruens autẽ animi alacritas, & diuino amore incensa, cogit vt laboret qui nõ potest laborare. Iam verò sapientia quoque & intelligentia ornatus, optimè & interrogat & respondet, & ratiocinatur nonnunquã melius & potentius iis qui Aristotelicos legêre labyrinthos. Cùm sit autẽ in ipso summo virtutis fastigio, non sinit vt arrogantia simul efferatur spiritus, sed iubet eum deorsum repere circa ipsum latus montis. Scit enim quantum sibi damnum mens conciliat quæ tumet & ardet insolentia. Hæc est in summa eius philosophia. Cui cõcedatur vt crescendo possit metam cursus attingere. Est enim cõmunis piorum lætitia, horum qui victoria potiti sunt gloria. Mihi autem detur, vt eorũ suffultus precibus, non

ſim procul ab hoc mõte: ſed paulatim conſcendã, & me eorum contemplationis voluptate expleam.

THALELAEVS.

XXVIII. Eque Thalelæi ſilebo narrationem, eſt enim plenum miraculo ſpectaculum. Non ſolùm autem alios audiui narrantes, ſed etiam ipſe vidi admirabile & præter opinionẽ ſpectaculum. Nã cùm viginti ſtadiis procul à Gabalis, ea eſt autẽ vrbs parua & elegans, tumulũ quendã occupaſſet, in quo erat templũ dedicatũ dæmonibus, & quod ab iis, qui iam erant antiquitus impij, multis honorabatur ſacrificiis, paruum quoddã fixit tuguriũ. Sceleratos autem illos & execrandos perpetuò colebant, vt dicebant, magnã eorum crudelitatẽ cultu placare adnitentes. Multis enim perniciẽ afferebant, & iis qui accedebant, & iis qui erant vicini: nec ſolũ hominibus, ſed & aſinis, & mulis, & bobus, & ouibus: non cum beſtiis bellũ gerentes, ſed per eas quoq;, hominibus tendentes inſidias. Tunc ergo cùm eũ vidiſſent aduenisſe, perterrere quidem conabantur, ſed non poterant, cùm & eũ muniret fides, & pro eo pugnaret gratia. Rabie itaque & furore repleti, in eas quæ tunc illic plantatæ erant arbores fecerunt impetum. In illo autẽ tumulo multę erant ficus & oleæ quæ florebãt. Ex iis dicunt plus quàm quingentas repentè fuiſſe euulſas: audiuíque plures vicinos agreſtes id narrantes, qui olim quidem detinebantur caligine impietatis: per eius au-

tem

tem doctrinā & miracula, acceperunt lucem Dei cognitionis. Quoniā autē cùm hoc fecissent perniciosi & scelerati dæmones, non exterruerunt athletam philosophię, rursus in eū alias parauere machinas. Noctu enim vlulantes, & lāpades ostentantes, conabantur perterrefacere, & eius rationē perturbare. Vbi autē risit omnes eorū insultus, eo postea relicto effugere. Is autē cū duas rotas construxisset, quæ duorum cubitorū habebant diametrū, asseribus, nō inter se cōpactis, sed disiunctis ac separatis, ambas rotas coniunxit. Deinde cùm intus sedisset, & cuneis & clauis disiunctas illas confixisset tabulas, sub dio rotam appendit, tribus aliis altis lignis in terram defixis, & superioribus eorū initiis aliis lignis cōmissis, & in eorū medio duplici illa rota alligata, & sublime elata. Huius autē, spatium quidem quod est interius, habet quidē cubitorū duorum altitudinē: cubiti verò latitudinē. In eo sedens vel potius suspensus, annis iam fuit decē perpetuis. Cùm autem corpus habeat maximū, neque sedens quidem potest collū erigere, sed semper sedet incuruatus, genibus habens affixā faciem. Ad eum cùm venissem, inueni quidem eū ex euāgeliis colligentē vtilitatem: eū autem interrogaui, cupiens scire caussam illius noui vitæ instituti. Ille autē græca lingua vsus, erat enim Cilix genere, Ego, inquit, multis peccatis obnoxius, & credens suppliciis quorū minæ sunt intentatæ, hoc vitæ genus excogitaui, hoc agens vt castigetur corpus pœnis mediocribus: vt eripiar à magnitudine carū quæ expectantur. Sunt

enim illæ grauiores, non solū quantitate, sed etiam ipsa qualitate. Sunt enim inuoluntariç. Quod autẽ ab inuito fit, id est valde molestū. Quod autem est voluntariū, etiamsi sit laboriosum, minorem affert dolorem: sponte enim suscipitur. Sed nō labor violentus: si his ergo, inquit, paruis molestiis minuero ea quæ expectātur, hinc magnū lucrum referā. His auditis; eius ingenij solertiā valde sum admiratus, quòd non solùm iā facta septa transiliebat, sed etiā ex se alia excogitabat certamina: & quòd nō solùm decertabat, sed eorū etiā causas sciebat, & alios docebat. Iā verò multa quoque miracula per eius preces fieri dixerunt accolæ: non solū hominibus, sed etiam camelis, & asinis, & mulis, curationem per eum adipiscentibus. Hinc vniuersa illa gens quæ impietate detinebatur, paternū quidem abnegauit errorem, diuinæ autem lucis accepit splendorem. His vtens administris, & templū dæmonū diruit, & maximā ædē excitauit victoria insignibus martyribus: iis qui Dij falsò nominabātur, diuinos oppones mortuos. Horū cōcedatur intercessionibus, vt & hic cū eadem victoria, certaminum terminū occupet: & nos ab his & illo adiuti, simus vehemẽtes amatores certaminum philosophiæ.

MARANA ET CYRA.

XXIX. Ostquam optimorū & præstantissimorum virorum vitæ conscripsi institutū, operçpretium existimo mulierū quoque meminisse, quæ

quæ nõ minus, si non etiã amplius certauerunt. Eæ enim sunt digniores quę laudentur, vt quibus quidẽ obtigerit natura imbecillior, eandẽ autem quã viri ostendant animi alacritatẽ, & à prima parente accepto dedecore genus liberauere. Maranæ autem & Cyrę meminero in præsentia, quæ tolerãtiæ certaminibus omnes alias vicere. His patria quidẽ est Berhœa: patrię autẽ genus insigne: educatio autem generi cõueniens. Sed his omnibus contẽptis, cùm exiguũ quendã locũ ante vrbem cõprehendissent, & intra eũ fuissent, luto & lapidibus ostiũ obstruxere. Famulas autem quæ eiusdẽ vitæ volebant esse participes, extructo extra ambitũ habitaculo, iusserunt in illo habitare. Ipsæ autẽ per quandam paruã fenestram respiciunt ea quæ ab illis fiunt, & eas frequenter excitant ad orationẽ, & accendunt ad diuinũ amorẽ. Ipsæ verò cùm neque domũ habeant, nec tugurium, sub dio sua sponte vitam agunt. Pro ianua autẽ eis quædam parua extructa est fenestra, per quam necessarium alimentũ accipiunt: & cum iis quæ ad ipsas veniunt colloquuntur mulieribus. Ad eã autem congresiionẽ definitum est tempus pentecostes: alio autem tẽpore vitã amplectuntur quietam: sola autẽ Marana loquitur cũ aduenientibus: alterã autem nemo audiuit vnquã loquentem. Ferrum autẽ gestant, & tantũ onus ferunt, vt Cyra, cui corpus obtigit imbecillius, ad terrã vsque incuruetur, & corpus minimè posit erigere. Habent autẽ vela maxima, vt retro quidẽ trahantur, & pedes omnino contegant, anterius autẽ vsq; ad ipsam

zonam demittantur, vultũ simul & collũ & pectus & manus occultantia penitus. Eas ego sæpe vidi, intra ianuã intromissus: iusserũt enim mihi aperiri, sacerdotij dignitatẽ honorãtes. Vidi ergo illud ferri pondus quod nec à viro quidẽ forti & robusto ferri posset: & cùm vehemẽter rogassem, tunc quidem auferre potui: postquã autẽ recessimus, id rursus suis mẽbris imposuere: collo quidem, collare: lũbis autem zonã: manibus autẽ & pedibus ea quę eis sunt attributa. Hoc modo autẽ viuunt, nõ quinque solũ vel decẽ solis transactis annis, sed quadraginta duobus. Et cùm tanto tẽpore decertauerint, tanquã quæ nuper certamina attigerint, delectantur sudoribus. Visione enim apprehendentes spõsi pulchritudinẽ, facilè ferunt cursus laborẽ, & properant peruenire ad finẽ certaminis: videntes in illo stare delictũ, & ostendentẽ coronã victoriæ. Ea de causa & imbris & niuis & solis excipientes impetum, non cruciatũ nec dolorem sentiunt: sed ex iis quæ videntur molesta, animi gaudiũ percipiunt. Et diuini Mosis æmulatæ ieiuniũ, ter tanto tempore inediã sustinuere. Quadraginta enim diebus exigui cibi fuere participes. Ter quoq; diuini Danielis à cibo abstinentiã sunt æmulatæ, tres dierũ hebdomadas conficientes, & cibũ corpori suppeditantes. Cùm autẽ aliquando desiderassent salutarium Christi passionũ sancta loca contemplari, venerunt Aeliã, cùm in via nihil cibi sumpsissent. Sed postquam in illã vrbem venerunt, & adorationem impleuerunt, cibum sumpserunt, & reuersæ sunt, rursus

ſus à ieiunis confecto itinere:eſt autē iter non paucorum quàm viginti dierum. Quinetiam cùm victoria inſignis Theclæ cupiiſſent videre ædem quę eſt in Iſauria, vt dilectionis in Deum flāmam vndiquaque accenderent, ſic profectæ ſunt & reuerſæ ſunt ieiunæ. Tantum eas diuinum amatoriū fecit diuino quodā furore debacchari. Tantū diuinus amor, earum in ſponſum concitauit inſaniam. Atque eæ quidē quæ tali vitæ inſtituto fœmininū genus exornauere, vt quæ aliis fuerint exēplaria, coronabuntur à domino coronis victricibus. Ego autē propoſita quæ hinc percipitur vtilitate, cum decerpſero benedictionē, ad aliā tranſibo narrationē.

DOMNINA.

Diuini Maronis cuius prius meminimus, vitam æmulata Domnina admirabilis, in orto maternæ domus paruū quoddā fixit tugurium. Ei autem tuguriū efficit pannici ſtipula. Continuis autem lachrymis non ſolùm rigat genas, ſed etiam veſtimenta ex pilis. talibus enim indumentis tegit corpus. Circa gallorū autem cantū, ad diuinum templū quod non eſt procul, vadens cum aliis & fœminis & viris, vniuerſorum domino offert laudes. Hoc autem facit, nō ſolùm die incipiente, ſed etiam deſinente: quouis alio loco, locū Deo conſecratū magis eſſe venerandū cenſens, & docens alios. Ea de cauſa & eius magnā curā geſſit, matri perſuadens, & fratribus vt facultates ſuas xxx.

in id consumerent. Habet autem nutrimentũ lentem aqua madefactã. Omnem autem hunc laborem sustinet, cùm sit planè exiccato corpore & semimortuo. Pellis enim subtilissima, & quæ est instar membranæ, est ossibus tenuibus circuniecta, adipe & carne consumpta à laboribus. Proponitur autem omnibus eam videre volentibus, & viris & mulieribus, neque vultũ aspiciens, neque alij vultum spectandũ exhibens, sed amictu quidem penitus contecta, ad genua autem vsque incuruata, valde gracili autem voce & non satis expressa loquens, & eam quoque semper cum lachrymis proferens. Sæpe enim cùm meam dexterã sumpsisset, & oculis imposuisset, eam dimisit adeò madefactã, vt ex ipsa manu distillarent lachrymæ. Eam ergo cuius sunt tantæ opes philosophiæ, flentem lamentantem & ingemiscentem similiter atque eæ quæ sunt in extrema paupertate, quænam pro dignitate laudauerit oratio? Vehemens enim amor in Deum illas parit lachrymas, ad diuinã inflãmans contemplationem, & pungens aculeis, & vrgens ad eũ qui est hinc futurus excessum. Porrò autem quanuis in his diu noctúque versetur, ne aliorum quidem generum virtutis curâm abiicit. Sed pro viribus quidem curat optimos Athletas, quorũ meminimus, & quos prętermisimus: curat autem eos quoque qui ad ipsum veniunt: iubens quidem habitare apud vici pastorem, ipsa verò mittens omnia quæ sunt necessaria. Matris enim & fratrum facultates ei sunt propositæ ad sumptum faciendum,

quæ,

quæ per ipsum accipiunt benedictionem. Quinetiam mihi quoque venienti ad illam partem, est autem nostræ regioni ad austrum, mittit & panem & fructus & lentem madefactam. Sed quousque prolixa vtor oratione, studens omnem eius narrare virtutem, cùm oporteat aliorum quoque proferre vitam, quæ imitatæ sunt & hanc & illas quarum prius meminimus? Multæ enim aliæ partim quidem vitam amplexæ sunt solitariam: partim autem viuere amarunt cum pluribus: adeò vt ducentæ & quinquaginta & plures, & pauciores simul viuãt, vno cibo vescentes, super solas storeas ex instituto dormientes, & manus quidem lanæ attribuentes, hymnis verò linguã consecrantes. Sunt autẽ eiusmodi innumerabilia sapientiæ gymnasia, non solùm in nostra regione, sed etiam per totum orientem. Iis autem plena est & Palæstina & Aegyptus, & Asia & Pontus, & tota Europa. Ex quo enim Christus Dominus honorauit virginitatem, vt qui natus sit ex virginitate, prata virginitatis natura germinauit, & hos suaue olentes, & qui non marcescunt, flores offert Creatori: non virtutem in masculo & fœmina discernens: nec in duas differentias diuidens philosophiam: est enim differentia
» corporum, sed non animorum. In Christo enim Galat. 3.
» Iesu, vt ait diuinus Apostolus, non est masculus & Ephes. 4.
» fœmina. Vna autẽ mulieribus & viris est fides sup-
» peditata. Vnus enim Dominus, vna fides, vnum
» baptisma: vnus Deus & pater omniũ, Qui est super omnia, & per omnia, & in omnibus nobis.

Quinetiam vnum regnum cœlorum Agonotheta proposuit victoribus, hoc commune præmium definiens certaminibus. Sunt ergo, vt dixi, multæ & virorum & mulierum pietatis palæstræ, non apud nos solùm, sed etiam in vniuersa Syria & Palæstina & Cilicia, & in ea quæ est media inter duos fluuios. In Aegypto autem dicunt etiã plus quàm quinque millia virorum habere monasteria, qui operantur, & interim Dominum laudant hymnísque celebrant: nec solùm ex operibus necessarium alimentum comparant: sed etiam aduenientibus hospitibus & egentibus opem ferunt. Sed omnia narrare non solùm ego, sed nec omnes scriptores potuerint: & vt maximè fieri posset, superuacaneum id esse existimo, & honoris cupiditatem quę nihil habeat commodi. Iis enim qui volunt aliquam percipere vtilitatem, sufficiunt ea quæ dicta sunt ad præbendum id quod desideratur. Ideo enim & vitæ diuersorum fecimus mentionem, & mulierum narrationes narrationibus virorum adiecimus, vt & senes & iuuenes & mulieres philosophiæ habeant exemplaria: & vnusquisque eam quæ sibi cordi est vitam exprimens, habeat suæ vitæ quandam regulam & gnomonem, qui est situs in narratione: & quomodo pictores ad exemplar respicientes, & oculos imitantur, & nasum, & os, & genas, & aures, & frontem, & ipsos capitis & barbæ pilos, & ad hæc & sessionem & stationem: quinetiam ipsos oculorum intuitus, siue sint læti & alacres, siue seueri & truces: ita etiam oportet vnun-

vnunquemque ex iis qui hæc ſcripta legunt, volentem vitam aliquam imitari, ſuã ad illam quam eligit componere: & quomodo fabri aſſeres rubrica dirigentes, eouſque id quod eſt ſuperfluum auferunt, donec appoſita regula, viderint aſſerem eſſe æqualem: ita etiam eũ qui velit vitam aliquam imitari, oportet eum ſeipſum ponere pro regula, & vitij reſecare ſuperflua, & virtutis replere ea quę deſunt. Ea enim de cauſa ſcriptionis laborẽ ſuſcepimus, vtilitatis occaſionẽ proponentes volentibus. Rogo autem eos qui ſunt lecturi, vt cùm ex aliorum laboribus abſque labore voluptatem capiunt, labores ſuis compenſent precibus. Eos quoque obſecro quorum vitam conſcripſi, ne me deſpiciant procul degentem ab illorum ſpiritali chorea: ſed trahant infrà iacentẽ, & ad virtutis tollant altitudinẽ, & ſuo choro coniungant: vt non ſolùm laudẽ alienas diuitias, ſed ipſe etiam habeam aliquã laudis occaſionem, & facto & verbo & cogitatione glorificans ſeruatorem vniuerſorũ. Cum quo patri gloria, cum ſancto ſpiritu, nunc & ſemper & in ſecula ſeculorum. Amen.

EIVSDEM ORATIO
De charitate.

QVanti quidem ſint virtutis athletæ, quã multíſque & qualibus coronis decorentur, apertè docent quę à nobis de eis ſcriptæ ſunt narrationes. Nam etſi non con-

tinent omnia eorum certamina : sufficiunt tamen vel pauca ad ostendendam totius vitę formam. Etenim non totum aurum quod affertur consumens lapis, sed eius paululo affricatus, ostendit esse vel probum vel improbum : similiter quoque sagittariũ, ex paucis quæ emittuntur telis, rectè didicerit quispiam, an rectè sagittet & ad scopum dirigat, an ab eo aberret, in arte minimè exercitatus. Ita etiam alij artifices, ne dicam de singulis, possunt dignosci, & athletæ, & cursores, & tragœdiæ histriones, & gubernatores, & nauiũ ædificatores, & medici, & agricolæ, & alij, vt semel dicam, qui artem tractant aliquam. Sufficit enim pauca experientia & ad ostendendam artem eorum qui sunt præditi scientia, & ad conuincendam eorum inscitiam qui solo vtuntur nomine. Sufficiunt ergo, vt dixi, vel pauca quæ scripta sunt ex iis quæ rectè & ex virtute ab vnoquoque gesta sunt, ad vitæ vniuersum docendum institutum. Conuenit autem nos in præsentia scrutari & inquirere & perfectè discere, vndénam incitati hoc vitæ institutum amplexi sunt, & quibusnam moti rationibus, ad hoc philosophiæ fastigium peruenere. Quòd enim non freti viribus corporis, ea quæ humanã naturã superant amauerint, & ei positos trãsgressi terminos, & pietatis Athletis fixa septa transilierint, apertè docet experientia. Nemo enim ex iis qui sunt expertes huius philosophiæ, ostendit vnquam eorum tolerantiam. Nam etiamsi niuem patiantur pastores : at non semper : nam & vtuntur antris, & domos re-

deunt,

deunt, & calceis pedes tegunt, & veſtibus calidioribus alias partes corporis amiciunt: & bis & ter in die & fortaſſe etiam quater cibum capiunt: quinetiã carniũ eſus & vini potus quouis foco melius corpora calefaciunt. Quando enim tale nutrimentum fuerit alteratum, & veluti quodam colo diſcretum, & ad iecur perueniens fuerit mutatum in ſanguinem, ad cor quidem procedit per venam concauam: illinc autem excalefactum peruadit in omnes partes corporis. Quocunque autem venerit, non ſolùm irrigat, ſed etiam ignis inſtar calefacit, & melius quàm molles veſtes fouet corpus. Non enim, vt quidã arbitrantur, tunicæ indumẽta & veſtes calorem præbent corpori: lapides enim & ligna calefacerent, quibus ea admota eſſent. Sed nemo vnquam vidit lignum vel lapidem veſtibus euaſiſſe calidiorem. Ergo nec corpori præbent ea calorem, ſed ſeruant calorem corporis: & frigidi quidem aëris arcent incurſionem: ſuſcipientes autem vapores qui exeunt ex corpore, & iis calefiunt, & calorem exhibent corpori. Huius autem rei teſtis eſt experientia. Sæpe enim frigidum lectum ingredientes, corporis applicatione ſtragulum quod prius erat frigidum calidum efficimus. Cibus ergo corpus magis calefacit quàm veſtis. Qui eum autem ſumunt ad ſatietatem, habent ſufficiẽs propugnaculum aduerſus impetus frigoris. Eo enim armant corpus, & parant ac inſtruunt vt poſſit reſiſtere tali anni tempeſtati. Qui autem nec cibum nec potum quotidie ſumunt, & quando ſu-

munt, non expectant satietatem, sed adhuc acrem ac vehementē refrenant appetitionē, & ea sumunt non quæ possunt corpus calefacere, sed vel vescuntur herbis non secus ac bruta animantia, vel solis madefactis vtuntur leguminibus: ex tali nutrimēto quemnam calorem hauserint? Quanta hinc autem fuerit fluxio sanguinis? In nullo ergo sunt alij eorum studiis similes. Neque enim est eadem vestis & horum & illorum. Hæc est enim asperrima, & quæ minimè potest calefacere, neque similis cibus, sed qui repugnat ex diametro. Pastoribus enim & huiusmodi aliis comedēdi tempus est omne tempus: metiuntur enim tempus appetitione, & si manè eos fames inuaserit, statim cibum adhibent: & adhibent quidquid cōtigerit. non est enim eis definitum, vt hoc quidem vescantur, illo verò minimè: sed securè comedunt quæcunque voluerint. Hic autem & dies, & tempora, & cibi genera, & mensuræ: & est eius exclusa satietas. Nullus ergo ex iis qui delectantur aliorum reprehensione, agricolas & pastores & nautas adducens in medium, conetur horum maximorum Athletarū minuere certamina. Nā & Agricola laborans interdiu, domi noctu curatur, eam omni officio prosequente coniuge. Quinetiam pastor est similiter particeps omnium quæ prius diximus. Nauta autem corpore quidem solis radium excipit: sed aquis adhibitis curat corpus. Natat enim quantum lubet, & flammæ radij adhibet remedium, aquæ frigiditatem. Hos autem nemo est qui curet. Non enim simul

mul habitant mulieres, quæ viros variis modis recreant & consolantur. Neque cùm radius inuadit vehementius, aquarum adhibent solatium: nec hiberno tempore cibum opponunt frigori, neque noctis quietem, tanquam aliquod medicamentū, diurnis exhibent laboribus. Huius enim sunt plures & maiores sudores quàm ij qui fiunt interdiu. In hac enim & luctantur contra somnum: nec patiuntur vinci ab illius dulcedine, sed dulcissimam superant tyrannidem, & tota nocte dominum hymnis perpetuò celebrant. Nullus ergo ex iis qui sunt extra horum philosophiam, horum ostendit tolerantiam. Si autem nullus ex aliis hominibus, potest talibus resistere laboribus, clarum est quòd amor in Deum, effecit vt naturæ terminos transilirent: & superna flamma accensi, lubenter ferunt impetum frigoris, & qui à superis descendit rore, flammam radiorum mitigant. Is eos & alit & rigat & amicit: & dat pennas, & edocet volare: & efficit vt cœlum transcendant: & eum qui amatur quoad eius fieri potest ostendit: & visione contēplationis incendit desiderium, & excitat amatorium, & flammam accendit ardentiorem. Quomodo enim ij qui amant corpora, & aspectu eorum qui amantur præbent amori materiam, & illud œstrum reddunt vehementius: ita ij qui accipiunt stimulos diuinæ dilectionis, diuinam illam, & quæ nunquam interit, visione apprehendentes pulchritudinem, efficiunt acutiores aculeos dilectionis: & quo magis frui desiderant, eo magis expellunt

pellunt satietatē. Voluptatem enim corporū consequitur repletio. Diuinus autē amor non accipit leges satietatis. Talis erat Moses magnus ille legislator, qui sæpe, quantū homini licuit, diuina cōtemplatione dignatus, cùm beatā sæpe vocē excepisset, & fuisset intra caliginē quadraginta diebus, & accepisset leges diuinas, non solùm eū vlla cepit satietas, sed etiā vehementius & ardentius fuit eius desiderium. Quadā enim veluti crapula accepta ab illius amoris temulentia, & amatorio furore supra modū percitus, propriā quidem ignorauit naturā, quæ autē non licet videre, ea videre concupiit. Nā veluti dominij oblitus, & solū amorē considerans,

Exod.33. » dixit Deo vniuersorū, Ecce tu dicis mihi, inuenisti
» gratiam apud me: & noui te præter omnes. Si ergo inueni gratiā coram te, ostende mihi teipsum: ita te videam vt cognoscam. Tantā ex diuina dilectione accepit ebrietatē: nec ebrietas sedauit sitim, sed eam effecit vehementiorē. & additamentū cognitionis, effectum est incrementum desiderij: & in fruendo aucta est appetitio: & quomodo ignis quò plus accipit nutrimenti, eò maiorem accipit operationem: ea enim accessione materiæ augetur, non obtunditur: ita in Deum dilectio accenditur diuinarum rerum contemplatione, & operationem hinc suscipit maiorem & vehementiorem: & quò magis in rebus diuinis versatus quis fuerit, eò magis accendit flammam dilectionis. Nec nos hoc docuit solùm magnus Moses, sed etiam sancta sponsa, de qua dicit beatus Paulus. Despondi vos vni

viro

» viro virginem castam exhibere Christo. Ea e- 2.Cor.11.
» nim in cantico canticorum cantat ad sponsum. Cant.2.
» Ostende mihi vultum tuum: & fac vt audiam vo-
» cem tuam: vox enim tua est suauis: & vultus tuus formosus. Nam cùm ex iis quæ de eo dicuntur amore capta fuerit, non est contenta orationibus, sed vult etiam ipsam vocem audire: & cùm alas accepisset, & sublime elata esset, iis quæ de eius specie feruntur narrationibus, desiderat ipsam quoque contemplationem: iis quæ dictæ sunt laudi-
» bus suum amorem significans. Ostende, inquit,
» mihi vultum tuum: & fac vt ego audiam vocem
» tuam. Quoniam vox tua est suauis, & vultus tuus
» est formosus. Eius quoque pulchritudinis amore captus pronubus & sponsæ deductor, Paulus, inquam, ille diuinus, amatoriam illam emisit vo-
» cem. Quis nos separabit à charitate Christi? affli- Rom.8.
» ctio an angustia: an fames, an persecutio, an nudi-
» tas, an periculum, an gladius? sicut scriptum est.
» Propter te mortificamur tota die. Reputati sumus
» tanquam oues occisionis. Deinde ostendit etiam causam tolerantiæ. In his, enim inquit, omnibus superamus propter Deum qui dilexit nos. Considerantes enim quinam cùm simus, quænam bona accepimus: & quòd non nos primi diliximus, sed amati vicissim amauimus: & cùm haberemus odio, amati sumus: & cùm inimici essemus, fuimus reconciliati: cùm non ipsi supplices petiissemus vt fieret reconciliatio, sed ad nos legatus venisset vnigenitus: & qui iniuriam feceramus, inui-

tati ſumus ab eo qui fuerat affectus iniuria: & præter hæc reputantes ſuſceptam pro nobis crucem: ſalutares paſsiones: mortis ceſſationem: datam nobis ſpem reſurrectionis. Hæc & quæ ſunt huiuſmodi conſiderantes, ſuperamus eas quæ in nos incurrunt difficultates: & beneficiorum memoriam conferentes cum ea quæ eſt ad breue tempus afflictione corporis, lubenter ferimus rerum moleſtarum impetus. Omnes enim vitæ moleſtias, cum amore in Dominum, tanquam in trutina conferentes, eas valde leues inuenimus. Etſi omnia quæ videntur iucunda & delectabilia, ſimul collegerimus, ſi contrà diuinum expendatur deſiderium, ea vmbra magis euanida, & quæ vernis floribus facilius intereant, oſtendit. Id autem & per ea quæ dicta ſunt, & quæ dicenda, apertè ſignificat. Per-
» ſuaſum, enim inquit, habeo quòd neque mors, ne-
» que vita, neque angeli, neque principatus, neque
» poteſtates, neque virtutes, neque præſentia, neque
» futura, neque altitudo, neque profunditas, neque
» aliqua alia creatura, poterit nos ſeparare à charita-
» te Dei, quæ eſt in Chriſto Ieſu Domino noſtro.
Quoniã enim cùm ſuperius ea ſola quæ ſunt moleſta poſuiſſet, ad examen adduxit afflictionem, & anguſtias, & famem, & perſecutionem, & nuditatem, & periculum, & gladium, hoc eſt, cædem violentã: meritò hic quoque triſtibus adiicit ea quæ ſunt iucunda: morti, vitam: ſenſilibus ea quæ percipiuntur intelligentia: iis quæ videntur, eas quæ ſub aſpectũ minimè cadunt virtutes: præ-

ſentibus

ſentibus & prætereuntibus, ea quæ futura ſunt & manent: & præterea gehennæ profunditati, regni altitudinem. Hæc autem omnia cùm examinaſſet & comparaſſet, & amori omnia cedere inueniſſet, tam quæ ſunt moleſta quàm quæ iucunda, & charitatis priuationem, eo quod eſt in gehenna ſupplicio acerbiorem: & oſtendiſſet quòd ſi fieri poſſet, mallet cum diuina dilectione ſuppliciũ cuius minæ intentantur, quàm abſque ea, regnum quod eſt promiſſum: ebrius deſiderio, ea quærit quæ non conſtant: & ea contendit conferre cum diuino a-
„ more. Neque altitudo, enim inquit, neque profun-
„ ditas, neque aliqua alia creatura, poterit nos ſepa-
„ rare à charitate Dei, quæ eſt in Chriſto Ieſu Domi-
„ no noſtro. Non ſolum, enim inquit, omnibus quæ ſimul videntur, & quæ ſub aſpectum non cadunt, præfero amorem in Seruatorem & Creatorem, ſed etiamſi aliqua alia creatura, hac maior & pulchrior apparuerit, non perſuadebit vt mutem charitatem. Sed etſi quis ea quæ ſunt iucunda præbuerit, abſque ea non accipiam: etſi propter eam ea quæ ſunt moleſta intulerit, mihi amabilia videbuntur & valde expetenda: & quæ propter eam ſuſtinetur, fames, eſt mihi quibuſuis deliciis gratior: & pace perſecutio iucundior: & nuditas, purpura & ex auro laboratis veſtibus delectabilior: & periculum quauis ſecuritate iucundius: & violenta cædes quauis vita magis expetenda. Cauſa enim eorum quæ mihi eueniunt, efficitur mihi conſolatio. Nam propter amatorem ſimul & eum qui a-

1.Cor.5. ,, matur, has excipio procellas. Eum enim qui non
,, nouit peccatum, propter nos fecit peccatum, vt
,, nos efficiamur Dei iustitia in ipso. Qui cùm esset
diues, propter nos pauper factus est, vt nos paupertate illius ditescamus: & nos redemit à maledicto legis, factus pro nobis maledictum: & humiliauit seipsum factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis: & cùm nos adhuc essemus peccatores, Christus pro nobis est mortuus. Hæc & quæ sunt eiusmodi reputans, non acceperim regnum cœlorum, absque in ipsum charitate: non fugerim supplicium in gehenna, si consentaneum esset vt qui eam habet pateretur supplicium. Hoc
2.Cor.5. ,, autem alibi quoque docet apertè, dicens. Dei enim
,, charitas non continet, cùm hoc iudicauerimus
,, quòd vnus mortuus est pro omnibus: vt qui viuũt,
,, nõ amplius sibi viuant, sed ei qui pro ipsis est mor-
,, tuus & resurrexit. Qui ergo non amplius sibi viuunt, sed ei qui pro ipsis est mortuus, & resurrexit, omnia pro ipso & agere & pati lubenter sustinent. Porrò autem ea quoque quæ sunt natura magna & perpessũ difficilia, cum amore compa-
2.Cor.4. rans, parua dicit & ad ferendum facilia. Id enim
,, quod in præsenti est momentaneum & leue tri-
,, bulationis nostræ supra modum, supra modum
,, æternæ gloriæ pondus operatur in nobis. De-
,, inde etiam docet quomodo conferre oporteat.
,, Non considerantibus nobis ea quæ videntur, sed
,, ea quæ non videntur. Quæ enim videntur, mo-
,, mentanea. Quæ autem non videntur, æterna.

Oportet

Oportet enim, inquit, conferre futura cum præsentibus: æterna autem cum momentaneis, cum afflictione autem, gloriã. Illa enim habet id quod est momentaneum: hæc verò id quod est æternum. Ea de causa ipsa quidem est leuis, & ad ferendum facilis. Illa autem est magnifica & præclara & maximi pretij. Et ideo illud quoque Supra modum, adiecit vtrisque: nempe & lenitati afflictionis, & ponderi gloriæ. Nam & hæc, inquit, sunt insigniter parua & leuia & momentanea, & illa similiter insigniter & supra modum gloriosa, præclara & magnifica, & maximi pretij, & æterna.
" Quinetiam alibi quoque clamat similiter, Placeo 2.Cor.12.
" mihi in infirmitatibus meis, in contumeliis, in ne-
" cessitatibus, in persecutionibus, in anxietatibus
" pro Christo. Quando enim infirmor, tunc potens sum. Hoc magnus quoque Petrus sauciatus desiderio, nec cùm prius quidem futuram didicisset negationem, latere voluit: sed satius duxit sequens negare, quàm fugiens confiteri. Quòd enim ab amore & non à temeritate proficisceretur hæc consectatio, res ipsa testatur. Neque enim post negationem in animum induxit vt magistrum relinqueret: sed fleuit quidem amarè, vt docet historia, & quòd victus esset suam defleuit imbecillitatem: assedit autem vinculis amoris irretitus. Quinetiam cùm accepisset nuncium resurrectionis, primus venit ad sepulchrum. Iam verò cùm in Galilæa quoque piscans, intellexisset ipsum esse dominum qui stabat & loquebatur in littore,

non ſuſtinuit quidem , cùm cimba tardius proſcinderet terga maris : deſiderauit autem ſumptis pennis , per aërem occupare littus quàm celerrimè. Quoniam autem pennis priuata eſt natura, aquis quidem vtitur pro aëre : pro pennis autem, manibus . Natans autem peruenit ad eum quem amabat ; & accipit curſum præmij , quòd in honore præponatur in aliis . Vbi enim eum ſedere iuſsit , & cibos inuentos diſtribuit , protinus eum cœpit alloqui : percunctans quidem & interrogans quanta eſſet eius dilectio , aliis autem ape-
Ioan.21. » riens magni Petri amorem . Simon enim Petre,
» inquit , amas me plus his . Is autem ipſum citauit
» ad ſuum in eum amorem teſtificandum. Domine,
» enim inquit , tu ſcis quia amo te . In animis enim hominũ inſides, & apertè ſcis motus cogitationis: nec te aliquid latet ex rebus humanis . Noſti enim omnia & antiqua & extrema . His ſubiunxit dominus, Paſce oues meas. Ego enim ,inquit, nullius rei egeo . Maximum autem duco beneficium, mearum ouium curam : & quæ in illas confertur diligentiam ac ſolicitudinem , ego in me recipio. Oportet ergo te eam qua frueris prouidentiam impertiri conſeruis , & eos paſcere vt paſceris , & quas mihi debes gratias , per illos exoluere . Hæc rurſus iterum interrogauit dominus: & bis reſpondit magnus Petrus : & bis accepit factam paſtoris electionem . Póſtquam autem tertia quoque fuit propoſita interrogatio,non amplius æquè audacter & ſecurè reſpondit Petrus : ſed & timore

impletur,

impletur, & animo angitur & conturbatur: & timuit suspicans ne alteram præuidens negationem dominus verba amoris irrideret. Priora enim reuocabat in memoriam, & ei veniebat in mentem, quòd iam prius quoque sæpe quidem vsque ad mortem non se esse relicturum magistrum affirmasset: audiisset autem quòd prius quàm gallus cantaret ter esset negaturus: & inuenisset suā promissionem non accepisse finem: sed fuisse confirmatam domini prædictionem. Horum hęc ipsum terrebat memoria: & non sinebat eam quam conueniebat afferre responsionem: sed acutos quidem & molestos accepit aculeos, in cognitione tamen concessit domino: non resistens quidem, vt prius: nec dicens. Etiamsi me oporteat tecum mori, non te relinquam: sed dicens se quidem habere dominum conscium suæ dilectionis: perfectam autem vniuersorum cognitionem esse apud ipsum solum vniuersorum creatorem confitens. Domine, enim inquit, tu nosti omnia: tu scis quòd amo te. Quòd enim amo te, & nosti, & testaris. An autem sim in amore perseueraturus, ipse nosti apertius: ego enim nihil dico de futuris: neque de iis decertabo quæ nescio. Didici experientia non contradicere domino. Tu es fons veritatis. Tu es abyssus cognitionis: didici ego stare tuis decretis. Hunc eius timorem cùm vidisset dominus, & rectè sciret eius amorem, prædictione mortis eius soluit timorem: & dat testimonium dilectioni: & Petri confirmat confessionem: & vlceri negationis

confes-

confeſsionis adhibet medicamentum. Propterea enim, vt exiſtimo, hanc quoque exegit triplicem: vt tot numero vlceribus totidē exhiberet medicamenta: & præſentibus diſcipulis flāmam aperiret charitatis. Mortis itaque prædictio & Petrum eſt conſolata: & alios docuit diuini conſilij & diſpenſationis fuiſſe negationem, non autem eius animi. Hoc quoque ipſe innuit Seruator & dominus noſter, quando dixit ad eum. Simon Simon, expetiuit te Satanas, vt te cribraret ſicut triticum. Et ego rogaui pro te, vt non deficiat fides tua: ſed & tu quoque aliquando conuerſus, confirma fratres tuos. Sicut enim, inquit, ego te non deſpexi cùm fluctuares & labares: ita ſis tu quoque ſuſtentaculum fratribus qui circumaguntur: & id quod es aſſecutus, imperti auxilium: & ne eos pellas qui labuntur: ſed erige eos qui periclitantur. Ea enim de cauſa concedo vt tu quoque labaris, ſed te non ſino cadere, procurans vt qui labant per te ſtent & erigantur. Ita orbem terrarum qui lababat & agitabatur, magna hæc columna fulciit, & vt omnino caderet non permiſit, ſed erexit ſtabilémque reddidit, Dei oues paſcere iuſſus: & cùm pro eo probris afficeretur, ſuſtinebat: & cùm per ignominiam cæderetur, gaudebat: & ex improbo exiens concilio, lætabatur cum ſocio, quòd dignus eſſet habitus pro nomine domini pati contumeliam. Quinetiam cùm coniiciebatur in carcerem, geſtiebat & exultabat, & cùm à Nerone propter crucem eſt ad mortem crucis damnatus, rogauit carnifices,

Luc.22.

nifices, ne similiter atque dominus trabi affigeretur, sed contrario modo: veritus, vt est verisimile, ne eadem passio, eundem sibi ab insipientibus honorem conciliaret. Et ideo rogauit vt manus superius, inferius autem pedes affigerentur. Extremum enim eligere, non in honore solùm, sed etiam in ignominia, didicimus. Quòd si etiam fieri potuisset vt hanc mortem decies vel etiam quinquagesies subiret, eam cum voluptate maxima sustinuisset, vt qui esset diuino incensus desiderio. Hoc ipsum clamat quoque diuinus Paulus, nunc quidem dicens.
„ Quotidie morior, per nostram glo- 1.Cor.15.
„ riationem quam habeo in Christo Iesu: nunc au- Galat.2.
„ tem, Cùm Christo sum crucifixus. Viuo autem
„ non amplius ego: viuit autem in me Christus.
Qui ergo diuinum accepit amorem, terrena quidem simul omnia contemnit: conculcat autem omnes voluptates corporis: despicit opes & gloriam, & hominum honorem: à telis aranearum nihil differre existimat purpuram Imperatoriam: pretiosas gemmas assimilat calculis qui sunt in littoribus: non rem beatam ducit existimandam sanitatem corporis: neque morbum appellat calamitatem: neque infelicitatem vocat paupertatem, nec res suas malè gerere dicit pauperem: nec diuitiis & delitiis metitur felicitatem: sed aquis fluuiorum, quæ in ripis plantatas arbores præterfluunt, & apud nullam ex iis consistunt, vnumquodque eorum semper esse simile rectè existimat. Similiter enim & paupertas, & diuitiæ, & sanitas, & mor-

bus, honor & infamia, & quæcunque alia: naturam hominũ prætercurrunt, non cernuntur semper apud eosdem manentia, sed eos qui possident mutantia, & ab aliis ad alios assiduè transeuntia: multi enim à magnis opibus cadunt in extremam inopiam: multi autem ex pauperibus conscendunt in diuitum catalogum. Iam verò morbus quoque & sanitas, ingreditur per omnia, vt vno verbo dicam, corpora, & esurientia, & lautitiis ac deliciis fruentia. Virtus autem & philosophia est bonum constans ac stabile. Vincit enim & manus latronis, & linguas Sycophantarum, & hostilium telorum, hastarúmque procellas. A febre non consumitur: non perit obiter in fluctibus: nec patitur iacturam in naufragio. Eius vires non aufert tempus, sed auget. Eius autem materia est in Deum dilectio. Fieri enim non potest vt se rectè quis gerat in philosophia, qui non fuerit Dei amator vehemens: imo verò hoc ipsum vocatur philosophia. Sapientia enim Deus & est & vocatur. De Deo e-
1.Tim.1. » nim vniuersorum dicit beatus Paulus. Immorta-
» li, inuisibili, soli sapienti Deo. De vnigenito au-
1.Cor.1. » tem dicit. Christi Dei virtus, & Dei sapientia. Et
» rursus, Data est nobis sapientia à Deo, iustitia, &
» sanctificatio, & redemptio. Qui est ergo re vera philosophus, iure etiam vocari poterit pius & Dei amans. Qui Deum autem amat, alia omnia despiciens, & eum solum (qui amatur respiciens) illius curam & suam in eum seruitutem cæteris præfert omnibus: illa solùm & dicens & faciens & cogitans,

tans, quæ ei quem amat placent & grata sunt: & abhorret omnia quæcunque ille prohibet. Hanc charitatem cùm Adam contempsisset, & ingratus fuisset in benefactorem, ingrati sui animi mercedem, accepit spinas, labores, & ærumnas. Eam cùm ei qui bona suppeditat Abel firmam conseruasset & stabilem, & ventris quidem voluptates contempsisset, Deum autem colere & ei ex animo seruire instituisset, perpetuis, & in quas non cadit interitus, coronis est ornatus: & per omnem procedit generationem, laudis fructum colligens per memoriam. Eam cùm veram & germanã Enoch acquisiisset, & bene plantauit, & messuit melius: & Dei cultus retulit mercedem, translationem, & vitam tunc immortalem, gloriosámque & illustrem per omnem vitam memoriam. Quid dixerit quispiam de Noë pietate & in Deum amore, quam nec retardauit quidem iniquorum & sceleratorum impetus: sed cùm omnes declinassent, & via contraria ingredi constituissent, solus via recta est ingressus, omnibus simul præponens creatorem. Quocirca solus quoque cum filiis salutem est consecutus, & semen relictum est naturæ, & scintilla cõseruata est generi. Sic Melchisedech magnus ille pontifex, cùm eorum qui simulachra colere instituissent, abhorreret amentiam, vniuersorum creatori suum dedicauit sacerdotiũ. Quamobrem magnam illam accepit mercedem, vt qui fuerit figura & vmbra eius qui re vera est sine patre & matre & absque genealogia, & neque habet

FINE

catum fecit: vt nos efficiamur iustitia Dei in ipso. Hæc & quæ sunt huiusmodi inuenientes apud eos qui fuerunt diuini verbi ministri, diuinæ charitatis stimulos vndique accipiunt, & omnia despicientes, eum cuius amore tenentur visione apprehendunt: & ante eam quæ speratur incorruptionem, corpus spiritale reddiderunt. Hunc nos quoque amorem accipiamus, & à sponsi illecti pulchritudine, & bona quæ sunt promissa desiderantes, & beneficiorum multitudinem cogitantes, & ingrati animi crimen reformidantes, amantes autem, eius leges custodiamus. Hæc est enim definitio amicitiæ eadem amare & eadem odisse. Pro-
,, pterea dicebat etiam Abrahæ, Benedicam benedi- *Gen.12.*
,, centibus te, & te execrantes execrabor. Et Dauid *Psal.138.*
,, ait ad ipsum, Mihi autem nimis honorati sunt a-
,, mici tui, Deus. Et rursus, Nunquid eos qui oderũt *Psal.138.*
,, te domine, odio habui, & propter inimicos tuos
,, liquescebam? Perfecto odio oderã illos, in inimicos
,, mihi facti sunt. Et alibi, Iniquos odio habui, legem *Psal.113.*
,, autem tuam dilexi. Et alibi, Quàm dilexi legem
,, tuam domine: tota die meditatio mea est. Est er- *Psal.97.*
,, go signum euidens in Deum charitatis, diuina-
,, rum eius legum obseruatio. Qui enim me diligit,
,, mandata mea seruabit, dixit dominus Christus, *Ioan.14.*
cum quo Patri gloria, cum sancto spiritu, nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.

FINIS.

[illegible]

